

Tilinpäätös tilikaudelta

1.1.-31.12.2020

Kaupunginhallitus 29.3.2021
Tarkastuslautakunta 25.5.2021
Kaupunginvaltuusto 14.6.2021

Äänekosken kaupunki
Hallintokatu 4
44100 ÄÄNEKOSKI
Y-tunnus 2045520-5

1. JOHDANTO	6
1.1. Tilinpäätössäännökset	6
1.2. Tilinpäätöskokonaisuus	6
2. TOIMINTAKERTOMUS	2
2.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	2
2.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus	2
2.1.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	4
2.1.3. Muut ei taloudelliset asiat	6
2.1.4. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	6
2.1.5. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	12
2.1.6. Arvio todennäköisestä kehityksestä	14
2.1.7. Kaupungin henkilöstö	15
2.1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	15
2.1.9. Ympäristötekijät	17
2.2. Kaupunkistrategia	19
2.3. Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	20
2.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	26
2.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen	26
2.5. Toiminnan rahoitus	29
2.6. Rahoitusasema ja sen muutokset	32
2.7. Kokonaistulot ja -menot	35
2.8. Kuntakonsernin toiminta ja sen talous	35
2.8.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	35
2.8.2. Konsernin toiminnanohjaus	36
2.8.3. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	39
2.8.4. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	39
2.8.5. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	39
2.8.5.1. Ääneseudun Asumnot Oy (Y-tunnus 0177096-3)	40
2.8.5.2. Äänekosken Energia Oy (Y-tunnus 0917763-8)	41
2.8.5.3. Äänekosken Kiinteistöhoito Oy (Y-tunnus 0194882-1)	43
2.8.5.4. Äänekosken Kehitys Oy (Y-tunnus 1883321-1)	45
2.8.5.5. Proavera Oy (Y-tunnus 0347267-9)	46
2.8.5.6. Äänekosken Asumispalvelusäätiö (Y-tunnus 0849102-7)	48

2.8.5.7.	<i>Keitele-Museo Oy (Y-tunnus 0589267-7)</i>	49
2.8.5.8.	<i>Kiinteistösakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas (Y-tunnus 0794358-9)</i>	50
2.8.5.9.	<i>Kiinteistösakeyhtiö Suolahden Keskusraitti (Y-tunnus 0532888-1)</i>	51
2.8.5.10.	<i>SS-Jäähalli Oy (Y-tunnus 0969355-2)</i>	52
2.8.6.	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	53
2.9.	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	55
2.9.1.	Tilikauden tuloksen käsittely	55
2.9.2.	Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	55
3.	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	57
3.1.	Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen	57
3.1.1.	Käyttötalouden toteutuminen.....	57
3.1.2.	Tuloskortit (Kaupunkiorganisaation yhteiset)	58
3.1.3.	Tarkastuslautakunta	63
3.1.4.	Kaupunginhallitus	64
3.1.4.1.	Hallintopalvelut	65
3.1.4.2.	Talous-, tietohallinto- ja liikennepalvelut.....	65
3.1.4.3.	Henkilöstöpalvelut	66
3.1.4.4.	Elinvoimayksikkö	66
3.1.4.5.	Maankäyttö.....	68
3.1.4.6.	Muu toiminta.....	69
3.1.5.	Perusturvalautakunta	70
3.1.5.1.	Hallinto	75
3.1.5.2.	Terveyspalvelut	76
3.1.5.3.	Sosiaalityö.....	78
3.1.5.4.	Arjen tuki.....	80
3.1.6.	Kasvun ja oppimisen lautakunta	82
3.1.6.1.	Lasten ja perheiden palvelut	83
3.1.6.2.	Opetuspalvelut	87
3.1.6.3.	Nuorisopalvelut.....	91
3.1.7.	Vapaa-aikalautakunta	93
3.1.7.1.	Vapaa-aikapalvelut.....	94
3.1.8.	Tekninen lautakunta.....	100
3.1.8.1.	Kaupunkirakennepalvelut	101
3.1.8.2.	Ruokapalvelut.....	103
3.1.8.3.	Pelastustoimi	106
3.1.9.	Ympäristölautakunta.....	106
3.1.9.1.	Ympäristövalvonta	106
3.1.9.2.	Ympäristöterveydenhuolto.....	108

3.1.9.3.	Maaseutuasiat.....	109
3.2.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	110
3.3.	Investointien toteutuminen	113
3.4.	Rahoitusosan toteutuminen	116
4.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	117
4.1.	Tuloslaskelma 2020 ja 2019 ja tunnusluvut	117
4.2.	Rahoituslaskelma 2020 ja 2019 ja tunnusluvut.....	118
4.3.	Tase 31.12. ja tunnusluvut.....	119
4.4.	Kokonaistulot ja - menot 2020	120
4.5.	Konsernilaskelmat	121
4.5.1.	Konsernituloslaskelma 2020 ja 2019 ja tunnusluvut.....	121
4.5.2.	Konsernirahoituslaskelma 2020 ja 2019 ja tunnusluvut.....	122
4.5.3.	Konsernitase 31.12. ja tunnusluvut.....	123
5.	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	124
5.1.	Tilinpäätöksen laatimista ja tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	124
5.2.	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	125
5.2.1.	Toimintatuotot tehtävälaittain, ulkoinen	125
5.2.2.	Verotulojen erittely.....	125
5.2.3.	Valtionosuuksien erittely.....	125
5.2.4.	Palvelujen ostojen erittely	125
5.2.5.	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kaupungin tilinpäätöksessä	126
5.2.6.	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista	127
5.2.7.	Pakollisten varausten muutokset	128
5.2.8.	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja - tappiot.....	128
5.2.9.	Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	128
5.3.	Tasetta koskevat liitetiedot	129
5.3.1.	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	129
5.3.1.1.	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset	129
5.3.1.2.	Arvonkorotukset	129
5.3.1.3.	Olennot kuntasuhteiden arvon muutokset.....	130
5.3.1.4.	Omistukset muissa yhteisöissä.....	130
5.3.1.5.	Saamisten erittely.....	131
5.3.1.6.	Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät	131
5.3.2.	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	132
5.3.2.1.	Oman pääoman erittely	132
5.3.2.2.	Velat, jotka eräänntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.....	132
5.3.2.3.	Vieras pääoma, erittely	133

5.3.2.4.	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	133
5.3.2.5.	Huollettavien varat	133
5.4.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	134
5.4.1.	Vastuusitoumukset	134
5.4.2.	Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista.....	134
5.4.3.	Muut taloudelliset vastuut	134
5.4.4.	Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.....	135
5.5.	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	136
5.5.1.	Henkilöstölukumäärä	136
5.5.2.	Henkilöstökulut.....	136
5.5.3.	Tilintarkastajan palkkiot.....	136
5.5.4.	Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista	137
6.	KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	138
6.1.	Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.....	138
6.2.	Konsernin tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	138
6.2.1.	Toimintatuotot tehtäväalueittain.....	138
6.2.2.	Pysyvien vastaavien myyntivoitot- ja tappiot.....	139
6.2.3.	Pakollisten varausten muutokset	139
6.2.4.	Konsernituloksen eliminoinnit.....	140
6.3.	Konsernitasetta koskevat liitetiedot.....	140
6.3.1.	Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot	140
6.3.1.1.	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	140
6.3.2.	Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	141
6.3.2.1.	Oman pääoman erittely	141
6.3.2.2.	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	141
6.4.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	142
6.4.1.	Vastuusitoumukset	142
6.4.2.	Muut taloudelliset vastuut	142
6.4.3.	Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.....	142
7.	LUETTELOT JA SELVITYKSET	143
8.	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	144

1. JOHDANTO

1.1. Tilinpäätössäännökset

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä soveltuvin osin kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

1.2. Tilinpäätöskokonaisuus

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot ilmoitetaan liitetiedoissa.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätökseen kuuluvat myös tarkastuskertomus, tarkastuslautakunnan arviointikertomus ja henkilöstöraportti, jotka esitetään erillisinä asiakirjoina.

2. TOIMINTAKERTOMUS

2.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2020 jää historiaan yhtenä erikoisimmista vuosista, mitä itsenäisen Suomen historiassa on koskaan eletty. Tällä viitataan tietysti COVID-19 epidemian aiheuttamiin globaaleihin vaikutuksiin niin ihmisten terveyden kuin taloudenkin kannalta. Maailmalla tilanne oli hetkittäin lähes kaoottinen, mutta Suomessa itse virus saatiin pysymään melko hyvin aisoissa. Valitettavasti taloudelliset vaikutukset kuitenkin Suomessa olivat merkittäviä ja pahimmat talousvaikutukset tullaan näkemään vasta tulevaisuudessa. Valtio velkaantui rajusti ja yritysten taloudellinen tilanne heikentyi merkittävästi usealla eri toimialalla.

Kuntataloudessa vuosi 2020 oli olosuhteisiin peilattuna puolestaan yllättävän hyvä (1,7 mrd. euroa). Pääasiallinen syy kuntatalouden selviytymiselle oli valtion myöntämissä, varsin runsaskäteisissä, koronatuissa. Nähtäväksi jää, tullaanko kunnilta tulevaisuudessa leikkaamaan valtionosuuksia siinä vaiheessa, kun makrotaloudessa siirrytään elvyttämisestä sopeuttamisvaiheeseen. Kaupungilla on nyt kertyneitä ylijäämiä taseessaan yhteensä 10,0 miljoonaa euroa.

Äänekoskella päädyttiin lopulta 2,5 miljoonan euron ylijäämävaiheeseen tulokseen, mitä voidaan pitää erinomaisena. Kaupunki jatkoi kehittämistään kohdentaen merkittävästi varoja investointeihin (9,3 M€), ja suurimpina kohteina vuonna 2020 valmistuivat Alkulan päiväkotit ja junavarikko sekä peruskorjauksia jatkettiin niin liikuntatalolla kuin Koulunmäen koulullakin. Teiden ja katujen rakentamiseen ja korjaukseen panostettiin myös useilla miljoonilla euroilla.

Äänekoskella on edelleen nähtävissä samat ilmiöt kuin koko Suomessakin. Kaupungistuminen jatkuu, syntyvyys laskee, väestö ikääntyy, verotulot pienenevät. Kaupungin tulee pystyä reagoimaan ja sopeuttamaan toimintaansa ennakoivasti edellä mainittuihin ilmiöihin nähden.

Suurteollisuudessa positiivinen talouskehitys jatkui ja koronan vaikutukset olivat yllättävän vähäisiä. Hirvaskankaalla valmistui uusi isohko tehdas

sekä raskaan kaluston huoltokeskittymä. Hirvaskangas alueena houkuttelee yrityksiä jatkossakin ja kaupungin tulee panostaa alueen kehittämiseen. Pienillä palvelualan yrityksillä oli vaikea vuosi johtuen koronaepidemian aiheuttamista rajoittamis- ja sulkutoimenpiteistä.

Kotakennään II alueen rantatontteja myytiin erittäin hyvin ja uskoisin, että kevään 2021 aikana loputkin myymättä jääneet tontit saadaan kaupaksi. Yhteisveron tuotto vuonna 2020 oli 8,6 M€, mikä on tämän kokoluokan kaupungille aivan erinomainen saavutus.

Äänekosken elinkeinoelämälle olisi elintärkeää saada 4-tien Vehniä - Hirvaskangas väli valtion rahoittamana valmiiksi aivan lähivuosina.

Asukasluku jatkoi hienoista laskuaan (-1,0 %), suurimpina tekijöinä kuntien välinen nettomuutto (-127 henkilöä) sekä kuolleisuuden enemmitys verrattuna syntyvyyteen (-99 henkilöä).

Kaupungin työttömyysaste oli aivan liian korkea. Varsinkin runsaat lomautukset näkyivät työttömyystilastoissa rajuina piikkeinä. Vuoden 2020 lopussa työttömyysprosentti oli 19,2, kun se vuotta aikaisemmin oli 16,8 %. Kaupungin sitkeä ja määrätietoinen työ työllisyyden parantamiseksi ja työllisyysohjelman toimenpide-ehdotusten toteuttamien näytti tuovan toivottua vaikutusta, mutta koronaepidemian vaikutukset isivät rajulla tavalla Äänekosken työllisyystilanteeseen.

Työmarkkinatuen kuntaosuuksia maksettiin 1,5 miljoonaa euroa vuonna 2020, mikä on 0,2 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Toivottavasti maaliskuussa 2021 alkava työllisyyden kuntakokeilu tuo helpotusta Äänekosken aivan liian suureen työttömyyteen.

Talouden ennustaminen tässä epidemiatilanteessa on todella haasteellista. Vuoden 2021 talousarvio on 1,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen, mutta todellinen tilikauden tulos voi olla jotain ai-

van muuta. Tiedossa ei ole, kuinka kauan epidemia jatkuu, eikä sitä, että kuinka pitkällä aikasyklillä epidemian aiheuttamat todelliset talousvaiikutukset näkyvät yritysten tilanteessa. Toivottavasti selviämme suhteellisen kuivin jaloin tästä kriisistä, mutta pahan päivän varalle tulee varautua maltillisella talouspolitiikalla, myös kuntatasolla. Korkotaso on onneksi toistaiseksi pysynyt erittäin alhaalla, joten lainaraha ei ole nakertamassa talouttamme.

Ilmaston muutos tulee ottaa tosissaan kaupungin päätöksenteossa ja toiminnassa ja vaikutuksia tulee arvioida pitkällä aikavälillä eikä vain valtuustokauden ajaksi.

Sotelait tulevat eduskunnan hyväksyttäviksi kevään aikana ja tällöin päätetään siitä, että missä ja millä mallilla sosiaali- ja terveystalvet suomalaisille tuotetaan. Äänekosken osalta voin todeta, että kyseiset talvet tuotetaan kaupungis-

samme tällä hetkellä erinomaisesti ja erittäin kustannustehokkaasti. Toivottavasti uusi ratkaisu ei tuo palveluihin suuria heikennyksiä.

Vuosi 2020 jää historiaan kummallisena vuotena epidemioineen, mutta oma kaupunkimme selvisi kriisistä niin hyvin, kuin siitä ylipäätään oli mahdollista selviytyä. Tästä nöyrimmät kiitokset epidemiatistelun etulinjassa työskenneille ihmisille, niin kaupunkiorganisaatiossa, kuin sen ulkopuolellakin. Kiitos myös kaupungin asukkaille ja yrittäjille, että jaksoitte sitkeästi noudattaa annettuja ohjeita, määräyksiä, suosituksia ja rajoitustoimenpiteitä. Yhdessä me tästä selvittiin ja tullaan jatkossakin selviämään.

Kiitos kuluneesta vuodesta 2020 ja toivotan kaikille innostavaa ja mukavaa vuotta 2021.

Matti Tuononen

Kaupunginjohtaja

2.1.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto

Kaupungin ylin toimielin on kaupunginvaltuusto. Kuntalain mukaan valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kaupungin päätösvaltaa. Vuonna 2020 valtuusto kokoontui kuusi kertaa ja käsitteli yhteensä 83 asiaa.

Valtuuston puheenjohtajana vuonna 2020 toimi Juho Kautto (VAS), I varapuheenjohtajana Rolf Nyholm (SD), II varapuheenjohtajana Marko Laitinen (PS) ja III varapuheenjohtajana Tommi Lunttila (KOK).

Valtuustossa on 43 jäsentä. Valtuuston poliittiset voimasuhteet (valtuustoryhmien kokoonpano) vuonna 2020 olivat seuraavat:

12 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Kumpulainen Kari
- Liimatainen Tiina
- Nyholm Rolf
- Ouli Pekka
- Penttinen Hannu
- Pulli Timo
- Ruotsalainen Seppo
- Salminen Pentti
- Tamminen Paavo
- Tuhkanen Marko
- Vertainen Johanna

10 paikkaa

- Hoppo Riikka
- Holopainen Simo
- Kautto Erkki
- Kautto Juho
- Martins Sirpa
- Monteiro Flores Ilidio
- Nurmi Eila
- Rautiainen Sinikka
- Turunen Tiia
- Virtanen Matti

Keskusta 9 paikkaa

- Halttunen Jari
- Hänninen Seppo
- Kumpu Risto
- Lindell Leila
- Pekonen Paula
- Pentinpuro Anna-Riitta
- Piilonen Harri
- Piilonen Pentti
- Tiusanen Matti

4 paikkaa

- Kotilainen Joni
- Laitinen Marko
- Lax Lauri
- Tuominen Marke

KOKOOMUS

3 paikkaa

- Jämsén Olli
- Lunttila Tommi
- Pullinen Tarja

3 paikkaa

- Honka Pilvi
- Tani Jaana
- Tuikka Kimmo

Kristillisdemokraatit
ARVOISTASI POLITTIKAA.

2 paikkaa

- Flink-Liimatainen Piia
- Forsgrén Paula

Valtuusto käsitteli vuonna 2020 muun muassa seuraavat asiat:

- hallintosäännön täydentäminen häiriötilanteita ja poikkeusoloja koskevilla määräyksillä (30.3.)
- matkailuohjelma (30.3.)
- Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymän perussopimuksen muuttaminen (30.3.)
- Keskuskadun ympäristön asemakaavan muutos (30.3.)
- Suolahden yhtenäiskoulun liikennejärjestelyjen asemakaava (osa-alue I) (4.5.)
- Suolahden teollisuuskylän asemakaavan muutos ja osittainen kumoaminen (4.5.)
- vapaa-aikaohjelma ja kulttuuritilaohjelma (4.5.)
- tilinpäätös (8.6.)
- Palomäen asemaavan muutos ja laajennus (8.6.)
- omistajapoliittinen asiakirja (9.11.)
- yhteistoimintasopimus ympäristöterveydenhuollon palveluiden järjestämisestä ja kustannuksista, Äänekosken kaupungin liittymisen Jyväskylän ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen (9.11.)
- Kierälahden asemakaavan muutos, laajennus ja osittainen kumoaminen (9.11.)
- Alkulan päiväkodin asemakaavan muutos (9.11.)
- valtuutettujen lukumäärä valtuuston toimikaudella 2021-2025 (9.11.)
- vuoden 2021 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2021-2023 (7.12.)
- Suolahden yhtenäiskoulun liikennejärjestelyjen asemakaavan muutos (7.12.)
- lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman päivitys (7.12.)
- Keski-Suomen liitto -kuntayhtymän perussopimuksen muuttaminen (7.12.)

Kaupunginhallitus

Kuntalain mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntönpainosta ja laillisuuden valvonnasta, valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa, edustaa kaupunkia työnantajana ja vastaa kaupungin henkilöstöpolitiikasta, vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä huolehtii kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Vuonna 2020 kaupunginhallitus kokoontui 22 kertaa ja käsitteli yhteensä 324 asiaa.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajana vuonna 2020 toimi Kari Kiiskinen (SD), I varapuheenjohtajana Matti Tiusanen (KESK) ja II varapuheenjohtajana Sirpa Martins (VAS).

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Matti Tuononen.

Kaupunginhallituksen poliittiset voimasuhteet vuonna 2020 olivat seuraavat:

3 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Liimatainen Tiina
- Ruotsalainen Seppo

2 paikkaa

- Lindell Leila
- Tiusanen Matti

2 paikkaa

- Martins Sirpa
- Virtanen Matti

1 paikka

- Lauri Lax

Vihreät De Gröna 1 paikka

- Tani Jaana

Kaupunginhallitus käsitteli vuonna 2020 muun muassa seuraavat asiat:

- Kotakennään II-alueen omakotitonttien hinnoittelu (3.2.)
- Liimattalan tuulivoimapuiston osayleiskaavan vireilletulo (17.2.)
- sopimus Hirvaskangas, ST -hankkeen toteuttamisesta, yhteistyöstä ja rahoitusjärjestelyistä (17.2.)
- Äänekosken kaupungin valmiussuunnitelman yleisen osan muuttaminen (23.3.)
- yritystoiminnan tukeminen väliaikaisella lainarahoituksella (30.3.)

- kaupunginjohtajan erityistoimivaltuuksien käyttöönotto (6.4. ja 31.8.)
- henkilöstä koskevat yhteistoimintaneuvottelut (14.4. ja 18.5.)
- Plänet B biokiertoalouden ekosysteemin ja innovaatioympäristön vahvistaminen -hanke ja omarahoitussuos (31.8.)
- joukkoliikenteen palvelusetelikokeilu (5.10.)
- Äänekosken Katulähetys ry:n ja Suolahden Työttömät ry:n avustaminen (19.10.)
- strateginen kumppanuussopimus Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n kanssa (30.11.)
- kaupungin henkilö- ja ruokapalvelukuljetukset (30.11.)
- Leader-toimintaryhmän valinta 2021-2027 (14.12.)

Luottamushenkilöille maksettavat palkkiot ja korvaukset

Äänekosken kaupungin luottamushenkilöille maksetaan

- 1) kokouspalkkiota;
- 2) korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä;
- 3) matkakustannusten korvausta ja päivärahaa. Luottamushenkilölle voidaan myös maksaa palkkiota määräajalta sekä muita erillispalkkioita.

Kunta voi luottamushenkilöltä saadun valtuutuksen perusteella periä tälle maksetusta palkkiosta tuloverolain (1535/1992) 31 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun luottamushenkilömaksun, jonka kunta tilittää puolueelle tai puolueyhdistykselle. Kuntalain 410/2015, 82 §:n mukaan perittyjen luottamushenkilömaksujen määrä on ilmoitettava kunnan tilinpäätöksessä.

Alla olevassa taulukossa on ilmoitettu valtuustoryhmittäin tuen määrä tilivuodelta 2020.

Puolue	Tuki, %	Tuki, €
Suomen Sosiaalidemokraatit	15 %	9 403,50 €
Suomen Keskusta	20 %	5 954,00 €
Perussuomalaiset	15 %	3 099,00 €
Vasemmistoliitto	20 %	8 363,00 €
Kansallinen Kokoomus	15 %	1 554,00 €
Suomen Kristillisdemokraatit	10 %	610,00 €
Vihreät	15 %	1 647,00 €
Yhteensä		30 630,50 €

2.1.3. Muut ei taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjumiseksi on annettu oheistukset edustamisesta ja hankinnoista eturistiriitojen välttämiseksi. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

Maailmantalous elpyy koronaviruspandemian aiheuttamasta syvästä taantumasta vuoden 2021 kuluessa. Elpyminen painottuu vuoden jälkipuoliskolle. Maailmantalous kasvaa 4,7 % vuonna 2021 ja 3,8 % vuonna 2022. Myös maailmankauppa elpyy vuonna 2021.

2.1.4. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kansainvälinen talous

Talouskatsaus perustuu Valtiovarainministeriön taloudelliseen katsaukseen joulukuulta 2020, sekä Kuntaliiton analyysiin kuntien tilinpäätösennusteista.

Maailmantalous elpyy koronaviruspandemian aiheuttamasta syvästä taantumasta vuoden 2021 kuluessa. Elpyminen painottuu vuoden jälkipuoliskolle. Maailmantalous kasvaa 4,7 % vuonna 2021 ja 3,8 % vuonna 2022. Myös maailmankauppa elpyy vuonna 2021.

Euroopan talous supistui jälleen vuoden 2020 viimeisellä neljänneksellä edellisneljänneksen nopean kasvun jälkeen pandemian toisen aallon takia. Voimakkaat rajoitustoimet eri maissa vähensivät aktiviteettia ja palveluiden näkymät ovat vielä epävarmat. Talous elpyy vuoden 2021 toisesta neljänneksestä lähtien. Euroalue kasvaa 4,5 % vuonna 2021 ja 3,1 % vuonna 2022.

Myös Yhdysvaltojen talous on kärsinyt pandemian toisesta aallosta. Kokonaistuotanto supistuu yli 5 % vuonna 2020, mutta elpyy 4,1 prosentin kasvuun vuonna 2021 työllisyystilanteen kohennuttua ja aktiviteetin lisääntyttyä. Voimakkaat elvytystoimet tukevat kasvua.

Kiinan talous on jo lähes palautunut kriisiä edeltävälle tasolle. Vienti vetää hyvin ja vähittäiskauppa on piristynyt alkuvuoden romahduksen jälkeen. Kokonaistuotanto kasvaa 5,8 % vuonna 2021 ja 6 % vuonna 2022.

Japanissa ennakoivat indikaattorit viittaavat talouden elpymiseen koronakriisistä. Suhteessa muihin teollisuusmaihin pandemian vaikutus aktiviteettiin on ollut vähäisempi. Talouden kasvupotentiaali on kuitenkin vaatimaton rakenteellisista syistä. Talous elpyy 2,4 prosentin kasvuun vuonna 2021 ja kasvaa 1,1 % vuonna 2022.

Ison-Britannian talous on hyvin palveluvaltainen, joten pandemian vaikutus on ollut ankara. Vuonna 2021 näkymien odotetaan kuitenkin kirkastuvan ja talouden elpyvän 3,4 prosentin kasvuun. Vuonna 2022 talous kasvaa 2,0 %.

Suhteessa muihin Pohjoismaihin koronaviruspandemia on ollut Ruotsissa vakavampi mutta rajoitettavat toimet kevyempiä. Kuluttajien luottamus on vahvaa ja teollisuuden näkymät ovat suhteellisen hyvät. Kokonaistuotanto elpyy 4,2 prosentin kasvuun vuonna 2021 ja talous kasvaa 2,3 % vuonna 2022.

Koronavirustilanne on vakava Venäjällä. Etenkin vuoden 2020 lopulla tilanne on pahentunut. Myös raakaöljyn maltillinen hintakehitys varjostaa näkymiä. Venäjä ja OPEC-maat lisäävät öljyntuotantoa maltillisesti tammikuusta 2021 lähtien. Kokonaistuotanto kasvaa 3,3 % vuonna 2021 ja 1,9 % seuraavana vuonna.

Raaka-aineiden hinnat ovat nousussa. Teollisuuden raaka-aineiden hinnat ovat nousseet vuoden 2020 aikana pandemiasta huolimatta. Metallien hinnat, mukaan lukien nikkelin hinta ovat niin

ikään nousseet. Sellun hinta on sen sijaan laskenut nopeasti vuoden 2018 huipulta. Kaiken kaikkiaan raaka-aineiden hinnat nousevat lähivuosina maltillisesti.

Kuluttajahintaindeksi on ollut euroalueella negatiivinen vuoden 2020 elokuusta lähtien. Erityisesti energian maltillinen hintakehitys on johtanut deflaatioon. Myös pohjainflaatio on hidastunut laajalti. Inflaatio on hidastunut teollisuusmaissa vuodesta 2018 lähtien, eikä sen nopeaa kiihtymistä ole näköpiirissä.

Lyhyet markkinakorot ovat euroalueella ennätysellisen matalalla tasolla. Myös muissa keskeisissä talouksissa korot ovat alhaalla. Valtionlainat ovat laskeneet euroalueella siinä missä Yhdysvalloissa on ollut hienoista nousua kesän jälkeen. Korot nousevat maltillisesti lähivuosina.

Maailmankauppa on kesästä 2020 lähtien elpynyt pandemian syvästä romahduksesta. Verkkokauppa on kasvanut voimakkaasti pandemian aikana. Maailman tavarakaupan kasvu on jo elpynyt kriisiä edeltävälle tasolle erityisesti nousevien talouksien vetämänä. Tavarakauppa kasvaa 6,3 % vuonna 2021 ja 3,9 % vuonna 2022.

Talousnäkemien riskit painottuvat alasuuntaan. Pandemiatilanteen luisuminen jälleen huonomaksi ns. kolmannen aallon ilmetessä alkuvuoden 2021 kuluessa on mahdollista. Toinen varteenotettava riski on laaja konkurssiaalto vuonna 2021, etenkin palvelualoilla.

Yläsuuntaisista riskeistä huomattavin liittyy koronavirusrokotteen saatavuuteen ja mahdolliseen huomattavasti oletettua nopeampaan taloudenpäättäjien luottamuksen palautumiseen ensi vuoden alkupuoliskon kuluessa, mikä lisäisi taloudellista aktiviteettia maailmanlaajuisesti.

Suomen talouskehitys

Bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 3,3 % vuonna 2020 ja sen jälkeen kasvavan 2,5 % vuonna 2021. Talouden toipumien alkaa pandemian aiheuttaman epävarmuuden poistuessa vuoden 2021 kuluessa. Vuoden 2021 loppua kohden kiihtyvä kasvu ostaa myös vuoden 2022 talouskasvua. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,0 % vuonna 2022 ja 1,4 % vuonna 2023.

Talouskasvu voi jäädä ennustettua hitaammaksi tilanteessa, jossa tautitapausten määrän kasvu kiihtyisi joko rajoitustoimien myöhästyessä tai niiden osoittautuessa tehottomiksi. Sairaalahoidon

tarpeen lisääntyminen johtaisi myöhemmin huomattavasti kireämpiin rajoitustoimiin, mikä puolestaan hidastaisi talouskasvua entisestään.

Tautitapausten ja sairaalahoidon tarpeen lisääntyminen vähentää talouden luottamusta voimakkaasti, mikä hidastaa talouskasvua merkittävästi. Toisaalta taloudellisten vaikutusten mittaluokka riippuu myös julkisen vallan toimista epidemian hillitsemiseksi ja talouden tukemiseksi.

Talous elpyy sitä nopeammin, mitä nopeammin rokotteita on saatavilla, miten suuri osa väestöstä rokotetaan ja mitä tehokkaampi rokote on. Rokotteiden luottamusta kohentava vaikutus voi myös olla arvioitua voimakkaampi, jolloin talous voi normalisoitua oletettua aikaisemmin. Erityisesti tämä lisäisi palveluiden nopeampaa ja voimakkaampaa palautumista sekä kotimaassa että kansainvälisesti.

Julkisen talouden alijäämä pysyy suurena vuonna 2021, kun vuoden alkupuolelle jatkuvan epidemian hoito ja sen vaikutuksia lieventävät tukitoimet pitävät julkiset menot korkealla tasolla. Tulojen ja menojen välinen epätasapaino pysyy niin suurena, että julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen näyttää jatkavan kasvuaan koko 2020-luvun alkupuoliskon ajan.

Työllisyys on heikentynyt varsin selvästi ja vuonna 2020 työllisyys supistuu keskimäärin 1,5 % ja työllisyysaste laskee noin 71,5 prosenttiin.

Epidemian hiipussa päästään purkamaan talouden rajoitustoimia. Tämä vie kuitenkin aikaa, joten talouskasvu elpyy selvemmin vasta vuoden 2021 loppupuoliskolla. Niinpä työvoiman kysyntä elpyy hitaasti. Elpyminen voimistuu vuosina 2022 ja 2023, varsinkin palvelutoimialoilla. Työllisten määrän ennustetaan supistuvan vuonna 2021 vielä hieman ja kääntyvän kasvuun vuonna 2022. Työllisten määrä saavuttaa vuoden 2019 tason vasta vuoden 2023 aikana ja työllisyysaste nousee noin 73 prosenttiin vuonna 2023.

Työttömien määrä on kääntynyt hienoiseen laskuun, mutta lasku uhkaa päättyä tautiepidemian toiseen aaltoon. Irtisanomiset ja lomautukset lisääntyvät epävarmuuden ja rajoitustoimien seurauksena. Työllisyyden laskusta ja suuresta lomautettujen määrästä johtuen työttömien määrä kasvaa vuonna 2020 ja työttömyysaste kohoaa lähes 8 prosenttiin. Talouden hitaasta toipumisesta ja työllisyyden laskusta johtuen työttömyys ei vähene vuonna 2021 ja työttömyysaste nousee 8

prosenttiin. Selvemmin työttömyys laskee vuosina 2022 ja 2023, kun talous toipuu epidemiasta ja rajoitustoimista. Vuonna 2023 työttömyysaste laskee runsaaseen 7 prosenttiin.

Vuonna 2020 yksityisellä ja julkisella sektorilla on solmittu merkittävä määrä uusia työehtosopimuksia. Keskimäärin nimellispalkkoja on sovittu korotettavaksi vuonna 2020 vajaat 1,5 %. Talouden taantumasta huolimatta palkkaliikumukset näyttävät nousevan vuodesta 2019, joten nimelliset ansiot lisääntyvät 1,7 %.

Ansioiden nousun ja työllisyyden kasvun myötä palkkasumman ennakoidaan kääntyvän vuosina 2021-2023 runsaan 2,5 prosentin keskimääräiseen vuosittaiseen nousuun.

Kuluttajahintaindeksin vuosimuutos on jatkunut lievästi positiivisena syksyn 2020 aikana. Elintarvikkeiden, varsinkin tuoreruuan, hintojen nousu on hidastunut. Ruuan hinta edelleen kuitenkin nostaa inflaatiota, sillä muiden erien hinnat ovat nousseet ruuan hintoja hitaammin. Inflaatio kiihtyy vain vähän vuonna 2021 ja sen ennustetaan olevan 1,0 % kansallisella kuluttajahintaindeksillä mitattuna. Talouskasvun palautuessa normaalimaksi myös kuluttajahinnat kääntyvät maltilliseen nousuun. Palkkojen nousu välittyy selvemmin palveluiden hintoihin ja sieltä kuluttajahintoihin. Vuosina 2022 ja 2023 kansallisen kuluttajahintaindeksin odotetaan nousevan 1,4 % ja 1,6 %.

Julkisen talouden alijäämä kasvaa

Julkisen talouden alijäämä kasvaa mittavaksi vuonna 2020 heikon suhdannetilanteen ja covid-19-epidemian vuoksi toteutettujen tukitoimien vuoksi. Talous elpyy vuonna 2021, mutta julkinen talous jää taantumien jälkeen heikompaan tilaan kuin ennen epidemian alkua. Lähivuosina näkyvissä oleva talouskasvu ei riitä vahvistamaan julkisen talouden rahoitusasemaa ennalleen, ja julkinen talous pysyy selvästi alijäämäisenä. Julkisessa taloudessa vallitsee rakenteellinen menojen ja tulojen välinen epätasapaino.

Julkinen velka on kasvanut nopeasti vuoden 2020 aikana. Velkasuhde nousee vuonna 2020 liki 10 prosenttiyksikköä vajaaseen 70 prosenttiin. Seuraavina vuosina velkasuhteen kasvu hidastuu, mutta jatkuu edelleen nousten 75 prosenttiin vuosikymmenen puoliväliin mennessä. Valtion ja paikallishallinnon alijäämät kasvattavat velkasuhdetta, vaikka velanhoitokustannukset pysyvät ennätyksellisen alhaisina. Julkinen velkasuhde on

jäämässä huomattavasti korkeammalle tasolle kuin ennen kriisiä.

Valtionhallinto kantaa suurimman osan virusepidemian vuoksi päätettyjen tukitoimien kustannuksista. Finanssipolitiikka on ollut voimakkaasti elvyttävää vuonna 2020 ja ylläpitää taloudellista aktiiviteettia edelleen vuonna 2021. Vuodesta 2021 lähtien valtiontalouden alijäämä alkaa pienentyä, kun talous kasvaa ja suurin osa tukitoimenpiteistä loppuu.

Paikallishallinnon tilanne helpottuu hetkellisesti vuosina 2020 ja 2021, kun valtio tukee kuntataloutta epidemian vuoksi voimakkaasti. Paikallishallinnon rahoitusasemaa rasittaa taustalla väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden tarpeen ja menojen kasvu. Vuonna 2023 Suomen julkisyhteisöjen rakenne muuttuu, kun sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäminen siirretään kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle. Tämä helpottaa kuntien menopaineita.

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Yleinen taloudellinen tilanne (**VM:n ennuste 2020 - 2023)	2017	2018	2019	2020**	2021**	2022**	2023**
Bruttokansantuote mrd. euroa	226	234	241	235	245	253	261
Työttömyysaste, %	8,6	7,4	6,7	7,8	8,0	7,6	7,2
Ansiotasoindeksi, %	0,2	1,7	2,1	1,7	2,5	2,0	2,0
Kuluttajahintaindeksi, %	0,7	1,1	1,0	0,3	1,0	1,4	1,6
Pitkä korko, 10v, %	0,5	0,7	0,1	-0,2	-0,3	-0,3	-0,2
Valtionvelka, % BKT:sta	46,8	44,9	44,2	53,1	55,6	56,3	57,3
Veroaste, % BKT:sta	43,0	42,4	42,2	41,7	42,4	42,0	41,7

Kuntatalouden kehitys

Kuntaliiton mukaan kuntatalous on ennätyslukemissa vuoden 2020 tilinpäätösarvioiden mukaan. Lähes kaikki Manner-Suomen kunnat tekivät positiivisen tuloksen.

Tilinpäätösarvioiden perusteella kuntien talous vahvistui vuonna 2020 usealla tavalla: kuntien rahoituksen riittävyys parani ja toimintakulujen kasvu oli maltillista. Kuntien tilikauden tulos oli selvästi positiivinen 1,7 mrd. euroa. Tilikausi oli negatiivinen vain 27 kunnassa, kun vuonna 2019 tulos oli negatiivinen 230 kunnassa.

Kuntien vuosikate vahvistui peräti noin 2,25 mrd. eurolla vuodesta 2019. Vuosikate nousi parista viime vuodesta poiketen selvästi yli poistotason ja nettoinvestointien. Kuntien nettoinvestoinneissa ja poistotasoissa ei koko maan tasolla tapahtunut

Julkisen talouden tämän hetken merkittävimmät riskit linkittyvät läheisesti yleiseen talouskehitykseen. Epidemian uudet aallot, yleisen epävarmuuden kasvu sekä mahdollisesti jälleen kiristettävät sulkutoimet voivat hidastaa talouden toipumista ja heikentää julkista taloutta, kunnes riittävä osa väestöstä on saatu rokotettua. Toisaalta vuosille 2020 ja 2021 budjetoitujen määrärahojen käyttöön ja niiden ajoittumiseen liittyy myös epävarmuutta. Lisäksi julkisen talouden ehdolliset vastuut ja erityisesti takausten huomattava kasvu muodostavat riskin julkiseen talouteen. Takausvastuiden keskittyminen tietyille toimialoille ja yrityksille lisää takausvastuisiin liittyviä riskejä. Takausvaluksia on myös kasvatettu vuonna 2020 osana yrityksille kohdistettuja tukitoimia. Vastuiden mittava laukeaminen kasvattaisi julkisia menoja ja nopeuttaisi entisestään velkasuhteen kasvua.

suurta muutosta. Vuosikatteen vahvistumista selittää toimintakatteen maltillinen kasvu, joka johtuu toimintakulujen alle kahden prosentin kasvusta.

Valtionosuudet kasvoivat yli 27 prosenttia johtuen pääasiassa valtion myöntämistä noin 1,5 mrd. euron koronatuista.

Verotulot kasvoivat noin 4,0 prosenttia. Verotuloissa on muistettava valtion 10 prosentin yhteisöveron korotus. Kunnallisvero kasvoi 5,1 prosenttia, yhteisövero 2,8 prosenttia, mutta kiinteistöveron tuotto laski yli 6,0 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna. Kuntien kiinteistöverotulot sen sijaan laskivat, sillä noin 200 milj. euroa vuoden 2020 kiinteistöverotuloista siirtyi tilitettäväksi vasta vuonna 2021, koska kiinteistöverotuksessa siirryttiin ns. joustavaan valmistumiseen ja uuteen tietojärjestelmään.

Lisäksi vuonna 2019 kuntien verotulojen kehitys oli poikkeuksellista, kun kuntien verokertymä pienensivät tulorekisterin käyttöönotosta johtuneet ongelmat ja muutokset ennakonpidätystavassa. Näistä seikoista johtuen arviolta noin 250 miljoonaa euroa kunnallisveroja siirtyi tilitettäväksi vuonna 2020.

Kuntien nettoinvestoinnit kasvoivat 21,9 % vuonna 2020. Vuoden 2020 kasvu nettoinvestoineista johdetaan pääosin investointihyödykkeiden luovutustulojen vähenemisistä. Vuonna 2020 nettoinvestoinnit olivat noin 3,33 mrd. euroa, kun ne edellisvuonna olivat noin 2,73 mrd. euroa.

Kuntien lainakanta kasvoi edelleen vuonna 2020 ja lainakannan kasvu hieman rauhoittui aiempaan vuoteen verrattuna. Kasvua oli 0,69 mrd. euroa eli noin 3,8 prosenttia. Lainakanta nousi noin 19,11 mrd. euroon eli 3 478 euroon/asukas. Lainakanta ylitti maan keskiarvon 140 kunnassa, kuten oli tilanne myös vuonna 2019. Erot kuntien välillä ovat suuria.

Kuntayhtymien vuosikate vahvistui hieman eli noin 14 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Sairaanhoidopiirit saivat valtiolta avustuksia koronaepidemian aiheutuviin taloudellisiin vaikutuksiin yhteensä 250 miljoonaa euroa.

Vuosikatteen lievästä vahvistumisesta huolimatta tilikauden tulos heikkeni noin -37 miljoonaa eurolla jääden noin -73 miljoonaa euroa negatiiviseksi.

Tilikauden tulos oli negatiivinen 40 kuntayhtymällä, joiden yhteenlaskettu tilikauden tulos oli noin -252 miljoonaa euroa. Tuloksen heikkenemisen taustalla on poistojen noin 8 prosentin kasvu. Vuonna 2019 tulos oli negatiivinen 59 kuntayhtymällä, mutta niiden yhteenlaskettu tulos oli selvästi pienempi, noin -106 miljoonaa euroa.

Kuntayhtymien tilikauden tuloksen heikkenemisen taustalla on erityisesti sairaanhoidopiirien heikentynyt tulos (muutos yht. -68,3 milj. €).

Kuntayhtymien investoinnit olivat yli kaksinkertaiset verrattuna vuosikatteeseen. Nettoinvestointien määrä kasvoi noin 90 miljoonalla eurolla edellisvuodesta yhteensä 1,38 miljardiin euroon.

Kuntayhtymien lainakanta kasvoi noin 820 miljoonalla eurolla, mikä vastaa pitkälti vuosikatteen ja nettoinvestointien välistä vajetta. Em. vaje on siis katettu pääosin velkamäärän kasvattamisella.

Myös kuntayhtymien lainakannan nousu muodostuu pääosin sairaanhoitopiireistä. Sairaanhoidopiirien nettoinvestoinnit kasvoivat noin 56 miljoonalla eurolla yhteensä lähes 931 miljoonaa euroon, mutta niiden lainakanta kasvoi noin 623 miljoonalla eurolla yhteensä noin 3,38 miljardiin euroon. Lainakannan muutosta selittää pitkään kiivaana jatkunut sairaalarakentaminen.

Vuonna 2021 paikallishallinnon rahoitusasema heikkenee noin 1,4 mrd. euroa alijäämäiseksi talouden elpymisestä ja valtion tukitoimista huolimatta. Tähän vaikuttaa paikallishallinnon tulojen vaatimaton kasvu, jota hidastavat valtionosuuksiin kohdennettujen tukien pieneneminen ja kunnallisverotulojen jääminen vuoden 2020 tasolle.

Kulutusmenojen kasvu kuitenkin kiihtyy, kun pääministeri Marinin hallituksen ohjelman tehtävämuutokset ja kunta-alan palkankorotukset lisäävät paikallishallinnon kulutusmenojen kasvua vuonna 2021. Lisäksi suojarusteisiin ja covid-19-viruksen testaukseen käytettävien menojen arvioidaan kasvavan.

Vuodelta 2020 siirrytään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- ja hoitovelkaa vuodelle 2021, sillä voimakkaiden rajoitustoimien ja varautumisen vuoksi hoitoja on lykätty.

Investointien oletetaan pysyvän korkealla tasolla lähivuosina, vaikka vilkkaimman sairaalarakentamisen arvioidaan saavuttavan huippunsa vuonna 2021. Pitkään jatkuneen investointien kasvun arvioidaan taittuvan vuonna 2022, kun sairaalarakentaminen supistuu. Investointipaineet pysyvät kuitenkin jatkossakin mittavina rakennuskannan, infrainvestointitarpeiden ja väestön muuttoliikkeen vuoksi. Investointiympäristön epävarmat näkymät voivat kuitenkin johtaa investointipäätösten viivästymiseen tai peruuntumiseen investointien priorisointitarpeen korostuessa entisestään.

Valtaosa kunnista päätti olla korottamatta tuloveroprosenttiaan vuodelle 2021. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti nousee 0,06 %-yksiköllä 20,02 prosenttiin, mikä kasvattaa verotuloja noin 60 milj. euroa.

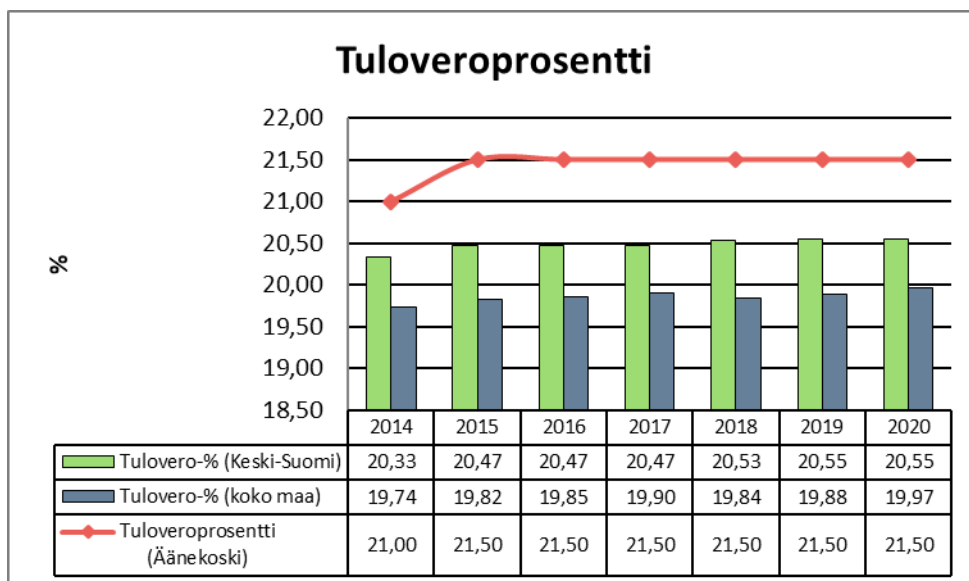
Hallitus on sitoutunut kompensoimaan koronavirukseen välittömästi liittyvät kustannukset kunnille täysimääräisesti (esimerkiksi testaukseen, jäljittämiseen ja potilaiden hoitoon liittyvät kustannukset). Tähän on varattu vuonna 2021 yhteensä 1,66 mrd. euroa. Kustannuksia korvataan

täysimääräisesti tautitilanteen ja hybridistrategian toimeenpanon edellyttämällä tavalla, eikä testaukseen varattuja määrärahoja voi käyttää muihin tarkoituksiin.

Vaikka paikallishallinnon menojen kasvu hidastuu huomattavasti vuonna 2022 covid-19-kriisin heittäessä, heikkenee paikallishallinnon rahoitusasema voimakkaasti vuonna 2022 määrärajojen TULOVEROPROSENTIN KEHITYS 2014 - 2020

tukitoimien päättyessä. Paikallishallinnon menojen ja tulojen rakenteellinen epätasapaino kasvattaa paikallishallinnon velkaantumista.

Paikallishallinnon velka suhteessa BKT:hen jatkaa alijäämien vuoksi kasvuaan ja on vuonna 2025 noin 12,1 % suhteessa BKT:hen.

Äänekosken talouden kehitys

Väestökehitys

Äänekosken kaupungin väkiluku (ennakko) oli vuoden 2020 lopussa 18 576 henkeä ja vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 189 henkilöä.

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN VÄKILUVUN KEHITYS

Äänekosken väkiluvun kehitys	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Asukasluku 31.12.	20 334	20 265	20 077	19 909	19 646	19 374	19 144	18 851	18 765	18 576
Muutos %	0,4 %	-0,3 %	-0,9 %	-0,8 %	-1,3 %	-1,4 %	-1,2 %	-1,5 %	-0,5 %	-1,0 %
Muutos (asukasta)	90	-69	-188	-168	-263	-272	-230	-293	-86	-189

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN VÄESTÖN MUUTOS

Äänekoski	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2020
Syntyneet	137	111
Kuolleet	246	210
Luonnollinen väestönlisäys	-109	-99
Tulomuutto	737	699
Lähtömuutto	768	826
Kuntien välinen nettomuutto	-31	-127
Maahanmuutto	61	46
Maastamuutto	13	9
Nettosiirtolaisuus	48	37
Väkiluvun korjaus	6	0
Väestönlisäys	-86	-189
Ennakkoväkiluku	18 765	18 576

Työllisyys

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun 2020 lopussa 19 596 työtöntä työnhakijaa mikä on 3 727 enemmän kuin edellisvuoden lopussa.

Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 357 400, mikä on vuotta aiempaan verrattuna 99 700 enemmän. Koronakriisin vaikutus työttömyyteen on ollut huomattava. Työttömien määrä lisääntyi marraskuusta 42 800:lla. Työttömyyden kasvu joulukuussa on myös jokavuotinen ilmiö, joka johtuu eräinen ammatillisten koulujen päättymisestä, lomautusten kasvusta ja määräaikaisten työsuhteiden tavanomaista yleisemmästä päättymisestä joulukuun aikana.

Äänekoskella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 19,2 % (16,8 %).

Keski-Suomessa vastaava luku oli 15,6 % (12,5 %) ja koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus oli 13,6 % (9,8 %).

Kaikkiaan Äänekoskella oli työnhakijoita joulukuun lopussa 8 040 (8 189). Työttömistä työnhakijoista oli lomautettuja 348 (360). Lomautettuja oli vuoden lopussa 213 enemmän kuin saman vuoden marraskuussa.

Työttömiä työnhakijoita oli vuoden lopussa 1 545, mikä oli 171 enemmän, kuin vuotta aikaisemmin (1 374). Yli vuoden työttömänä olleiden määrä kasvoi edellisvuodesta 98 henkilöllä ollen vuoden lopussa 384. Myös yli 50-vuotiaiden osalta työttömyys kasvoi. Heitä oli vuoden lopussa 631 (567).

Alle 25-vuotiaita oli vuoden lopussa työttömänä työnhakijana 196 (170).

TYÖTTÖMYYSASTE JOULUKUUN 2020 LOPUSSA

Työttömyysaste 31.12.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Äänekoski	20,6	20,4	19,5	15,5	14,0	16,8	19,2
Keski-Suomi	17,9	18,0	17,0	13,8	12,4	12,5	15,6
Koko Suomi	13,9	14,4	13,6	11,2	9,7	9,8	13,6

Elinkeinotoiminta

Elinkeinotoiminnan siirtäminen Äänekosken Kehitys Oy:stä kaupungin elinvoimayksikköön tapahtui

vuoden 2017 alusta. Elinkeinotoiminnasta on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen kohdassa 3.1.4.4 ”Elinvoimayksikkö”.

2.1.5. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kaupungin tuloperustaan vaikuttaneet muutokset

Valtionosuudet kasvoivat 8,8 miljoonaa euroa (20,5 %) vuodesta 2019. Valtio myönsi kunnille useita tukipaketteja koronasta aiheutuviin kustannuksiin ja verotulojen menetyksiin. Äänekosken kaupungin koronasta johtuva valtionosuuksien lisäys oli yhteensä 5,2 miljoonaa euroa.

Kunnallisveron tuotto kasvoi noin 1,0 miljoonaa euroa (1,6 %) edellisvuodesta, joka oli kunnallisveron tuottojen osalta heikko. Kiinteistöveron tuotto väheni 0,2 miljoonaa euroa (-3,9 %) johtuen kiinteistöverotuksen joustavasta valmistumisesta. Osa kiinteistöveroista siirtyi tilitettäväksi vuoden 2021 puolelle. Yhteisöveron tuotto oli 8,5 miljoonaa euroa ja kertymä oli 6,2 % edellisvuotta parempi. Koronasta johtuva kuntien yhteisöveron jako-osuuden määräaikainen 10 prosentin korotus

lisäsi Äänekosken kaupungin yhteisöverotuottoa noin 1,7 miljoonaa euroa. Kokonaisuudessaan kaupungin verotulot kasvoivat noin 1,3 miljoonaa euroa (1,7 %).

Muita tuloperustaan vaikuttavia tekijöitä olivat mm. kertaluonteiset asemakaavojen kaavoitusvoitot, joita syntyi tilikaudella 0,5 miljoonaa euroa. Vastaavasti edellisvuonna kertaluonteisten kaavoitusvoittojen määrä oli 0,6 miljoonaa euroa.

Pysyvien vastaavien myyntivoittoja kertyi tilikaudella 0,5 miljoonaa euroa, kun vuonna 2019 niitä kertyi 0,7 miljoonaa euroa.

Kaupungin toimintaan ja elinvoimaan vaikuttavat olennaiset muutokset

Suurimmista investointikohteista vuonna 2020 valmistuivat Alkulan päiväkotitoiminta ja junavarikko sekä peruskorjauksia jatkettiin niin liikuntatalolla kuin

Koulunmäen koulullakin. Teiden ja katujen rakentamiseen ja korjaukseen käytettiin 2,2 miljoonaa euroa.

Vuoden 2020 aikana hyväksyttiin yhdeksän asema-kaavaa, joista merkittävimmät olivat Palomäen, Suolahden yhtenäiskoulun liikennejärjestelyiden, teollisuuskylän sekä Kierälahden asemakaavojen muutokset. Lisäksi vireille saatettiin Liimattalan tuulivoimapuiston osayleiskaava.

Omakotitonttien kysyntä lisääntyi edellisvuoden tasosta merkittävästi, johtuen suurelta osin Kotakennäs II alueelle toteutetusta tontinmyynti -kampanjasta. Kampanjassa keskityttiin uudella Kotakennäs II alueella olevan Kotakadun varren erillispientalotonttien myyntiin. Myytävistä tonteista rantatontteja oli 12 kpl ja kuivan maan tontteja 10 kpl.

Suurimmat yrityshankkeet vuoden aikana olivat Meconetin uuden toimitilan valmistuminen Hirvas-kankaalle, Valtran logistiikkakeskuksen valmistuminen, Metsä Springin tekstiilipilotlaitoksen käynnistyminen, Metsä Groupin ja Valmetin 3D-pakkauspilotlaitoksen rakentamisen käynnistyminen ja Metsä Boardin Excellence-keskuksen valmistuminen sekä Heavy Centerin valmistuminen Hirvas-kankaalle.

Merkittävimpiä kaupunkikehitysprojekteja olivat keskusaukion, rantapuiston, Vanhan asemanseudun ja Kotakennäs I:n kehittäminen sekä ylipainehallin suunnittelu ja edistäminen. Myös Kapeenkosken alueen selkeyttämien ja maalaiturin rakentaminen on mainittavia.

Äänekosken kaupungille valmistui matkailuohjelma vuosille 2019-2022, jonka tavoitteena on tuoda Äänekosken tunnettavuutta paremmin matkailijoiden keskuuteen.

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvoiton talousarvioon

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarviovuonna 13 talousarviomuutosta, joiden euromääräinen vaikutus käyttötalousosaan oli -2,8 miljoonaa euroa ja rahoitusosaan 3,7 miljoonaa euroa. Investointiosaan vaikutus oli 2,0 miljoonaa euroa.

Vuoden 2020 talousarvio on valtuuston nähden sitova vastuualuetasolla tarkastuslautakunnan, perusturvalautakunnan, kasvun ja oppimisen lautakunnan, teknisen lautakunnan, ympäristölauta-

kunnan ja vapaa-aikalautakunnan osalta. Keskushallinnon osalta talousarvion sitovuus on kaupunginhallituksen tasolla (pl. tarkastuslautakunta).

Kaupungin organisaatio on jaettu 21 eri vastuualueeseen, joista 14 on sitovia valtuustoon nähden. Sitovan tason vastuualueilla lisätalousarviot huomioiden talousarvio alitettiin 9 vastuualueen osalta ja ylitettiin 5 vastuualueen osalta.

Merkittäviä (yli 100 000 euroa) talousarvion ylityksiä oli 2 kpl: perusturvan hallinto 309 000 euroa ja opetuspalvelut 307 000 euroa.

Tarkemmat vastuualuekohtaiset poikkeamat on kuvattu tilinpäätöksen luvussa 3, talousarvion toteutuminen.

Olellaiset toiminnan ja talouden muutokset tilinkauden päättymisen jälkeen

Koronaviruspandemia jatkuu edelleen ja talouden toipumien alkaa hitaasti, mikä puolestaan hidastaa talouskasvua entisestään. Talous elpyy sitä nopeammin, mitä nopeammin rokotteita on saatavilla ja miten rokotukset pystytään toteuttamaan ja miten tehokkaasti ne vaikuttavat.

Koronaviruspandemian johdosta valtionvelka on kasvanut voimakkaasti, joten kevään 2021 kehysriihi tulee olemaan haastava. Nähtäväksi jää miten kehysriihen päätökset tulevat vaikuttamaan kuntien valtionosuuksiin. Mikäli kuntien rahoitusta leikataan voimakkaasti, kuntien menojen ja tulojen rakenteellinen tasapaino kasvaa entisestään. Tämä kehitys on kestävä ja pitkällä juoksulla se tuo haasteita kuntien elinvoimaisuuden kehittämiseen sekä lakisääteisten palveluiden tuottamiseen.

Julkisen talouden alijäämä pysyy suurena vuonna 2021, kun vuoden alkupuolelle jatkuvan epidemian hoito ja sen vaikutuksia lieventävät tukitoimet pitävät julkiset menot korkealla tasolla. Tulojen ja menojen välinen epätasapaino pysyy niin suurena, että julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen näyttää jatkavan kasvuaan koko 2020-luvun alkupuoliskon ajan.

Valtakunnallinen soteuudistus on meneillään ja siihen liittyvä lainvalmistelu on parhaillaan valio-kuntakäsittelyvaiheessa. Tämänhetkinen tavoite on, että uudet hyvinvointialueet (sote ja pelastustoimi) käynnistyisivät jo 1.1.2023. Hyvinvointialueiden perustaminen leikkaa kuntien toiminnasta ja taloudesta noin puolet. Vaikutukset kunnan toi-

mintaan ovat merkittävät. Taloudellisista vaikutuksista on valtakunnallisesti laadittu joitakin kuntakohtaisia arvioita, mutta tarkempia tietoja ei vielä ole.

2.1.6. Arvio todennäköisestä kehityksestä

Suurimmat riskit tulopuolella on verotulokertymän heikentyminen ja mahdolliset valtionosuusleikkaukset. Menopuolella suurimmat riskit liittyvät toimialojen talouskurin noudattamiseen sekä ja suurien investointien toteuttamiseen budjetoidun mukaisesti. Erityisesti huolta aiheuttaa perusturvan toimialan toimintamenojen voimakas kasvu viimevuosien aikana. Koronapandemian jatkuminen myös vuoden 2021 puolelle tuo talouskehitykselle haasteita ja epävarmuustekijöitä.

Taloussuunnitelman mukaan vuosikatteen vuosina 2021 - 2023 ovat noin 10,2 - 7,4 miljoonaa euroa.

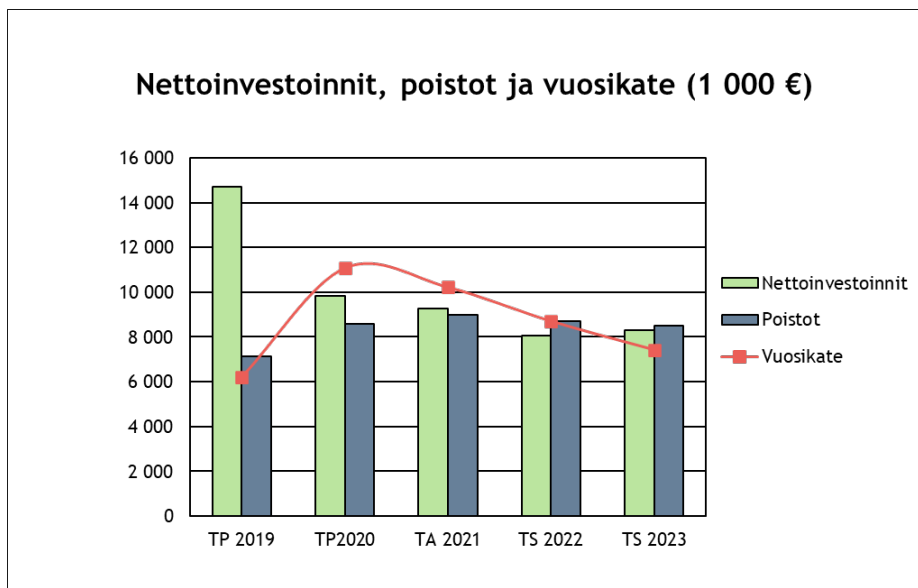
Vuosien 2021 ja 2022 tulos näyttäisi muodostuvan ylijäämäiseksi, mutta vuonna 2023 tulos on ennusteen mukaan alijäämäinen.

Suurimpia lähivuosien investointeja ovat Koulunmäen yhtenäiskoulun B ja C rakennusten saneeraus, Katvelan päiväkodin saneeraus, painotalon korjauksen aloittaminen, vuonna 2020 aloitetun ylipainehallin rakentaminen sekä liikenneväylien perusparannus ja uusien rakentaminen.

Taloussuunnitelman 2021 - 2023 mukaisella investointivauhdilla kaupungin lainakanta on vuoden 2023 lopussa noin 78,1 miljoonaa euroa. Vuosina 2021 - 2023 nettoinvestointitaso on keskimäärin 8,5 miljoonaa euroa vuodessa. Vuosittaisen investointitason tulisi olla keskimäärin 8,8 miljoonaa euroa/vuosi, jotta vuosikate riittäisi poistoihin.

Lisäksi epävarmuutta aiheuttaa sote uudistuksen eteneminen sekä siitä syntyvät taloudelliset vaikutukset ja riskit kaupungille.

NETTOINVESTOINNIT, POISTOT, VUOSIKATE 2019 - 2023

Rahoitussuunnitelman mukaan velkamäärä vähenee vuonna 2021 vuoden 2020 tasosta. Myös suunnitelmavuonna 2022 lainamäärä vähenee, mutta vuonna 2023 lainamäärä kääntyy kasvuun.

2.1.7. Kaupungin henkilöstö

Äänekosken kaupungin palveluksessa oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 1 375 (1 383) henkilöä, joista vakinaisten osuus on 992 (963) henkilöä ja määräaikaisten 383 (420) henkilöä. Edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstömäärä väheni 8 henkilöä. Määräaikainen henkilöstö muodostui pääosin sijaisista. Lisäksi määräaikainen henkilöstö sisältää työllistetyt ja muut määräaikaiset. Vakinaisten osuus koko henkilöstöstä oli 72,2 %.

Henkilöstömäärältään suurin toimiala vuoden 2020 lopussa oli perusturva, jossa päätoimisesta

henkilöstöstä työskenteli 45,6 % (44,9). Kasvun ja oppimisen toimialalla työskenteli 36,6 % (36,6), keskushallinnon toimialalla 7,1 % (12,7), vapaa-aikatoimissa 6,6 % (4,2) sekä teknisellä ja ympäristötoimialalla 4,1 % (1,6).

Tuloslaskelman palkkamenot vuonna 2020 olivat 47,8 milj. euroa (2019: 47,5) ja palkkojen sivukulut 12,9 milj. euroa (2019: 12,5).

Kaupungin henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät vuoden 2020 henkilöstöraportista.

2.1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Toiminnalliset riskit

Työsuojelussa on vuodesta 2013 asti käytetty riskien ja vaarojen arvioinnissa sähköistä arviointimenettelyä. Arviointi tehdään kaikissa kaupungin työyksiköissä ja se tullaan uusimaan joka neljäs vuosi. Työsuojelu ohjeistaa esimiehiä ennen kyselyn toteuttamista.

Rahoitusriskit

Rahoitusriskien osalta arvioidaan korko-, likviditeetti- ja luottoriskejä. Kaupungin lainakanta on laskenut vuoden 2019 tasosta 4,1 milj. euroa. Korkokulut kasvoivat vuoden 2020 tasosta noin 0,06 miljoonaa euroa.

Äänekosken kaupungin lainasalkku koostuu lyhytaikaisista kuntatodistuksista, joita oli 22,0 miljoonaa euroa sekä pitkäaikaisista velkakirjalainoista, joita kaupungilla oli vuoden 2020 lopussa noin 52,1 miljoonaa euroa. Näin laskettu lainasalkku oli 31.12.2020 yhteensä 74,1 miljoonaa euroa.

Pitkäaikaisten lainojen pääomalla painotettu keskikorko oli 0,530 % (0,842 %). Pitkäaikaisista lainoista vaihtuvakorkoisia oli 14,40 % ja kiinteäkorkoisia oli 85,60 %.

Kaupungin lainasalkku, joka koostuu sekä pitkä- ja lyhytaikaisista lainoista on korkosuojattu yhteensä 57,0 miljoonaan euroon saakka.

Vaihtuvakorkoisten pitkäaikaisten lainojen viitekorot jakaantuivat seuraavasti: 3 kk euribor - sidonnaisia lainoja 0,0 (7,6) miljoonaa euroa, 6 kk euribor -sidonnaisia lainoja 2,6 (4,5) miljoonaa

euroa ja koronvaihtosopimuskorko 10 v -sidonnaisia lainoja 4,9 (5,2). Lisäksi kiinteäkorkoisia lainoja oli 44,6 (20,0) miljoonaa euroa. Korkoriski realisoitui vuoden 2020 aikana myönteisesti, kun yleinen markkinakorkotasoa pysyi edelleen matalalla tasolla.

Yleisellä tasolla rahoitusriskeistä vuoden 2020 osalta voidaan todeta, että kaupungilla ei ole valuuttariskiä, koska maksuliikenne ja rahoitus hoidetaan euroissa.

Likviditeetti- eli maksuvalmiusriskin näkökulmasta vuosi 2020 oli ongelmaton. Kaupungin likviditeettiä on hoidettu siten, että kassan riittävyys on turvattu. Kaupunki on ottanut kuntatodistusohjelman avulla lyhytaikaista lainaa kilpailukykyiseen päivän hintaan. Vuoden 2020 lopussa lyhytaikaista luottoa oli 22 miljoonaa euroa.

Luottoriskiä arvioitaessa on syytä todeta, että kaupungilla on myönnettyjä antolainoja 23,3 (23,7) miljoonaa ja takauksia samaan konserniin kuuluville yhteisöille 61,1 (61,1) miljoonaa euroa ja muille yhteisöille 3,9 (4,5) miljoonaa euroa. Suurimpana mainittakoon Äänekosken Energia Oy:lle myönnetty 29,9 (32,4) sekä Ääneseudun Asunnot Oy:lle myönnetty 25,6 (27,9) miljoonan euron omavelkaiset takaukset.

Vahinkoriskit

Äänekosken kaupungin vakuutukset kilpailutettiin vuoden 2019 alussa. Työtaturmavakuutukset hoidetaan IF vahinkovakuutusyhtiö Oyj:n kanssa ja

omaisuus- ja vahinkovakuutukset hoidetaan OP Vakuutus Oy:n kanssa.

Hallinnon riskit ja oikeudenkäynnit (valitukset valtuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden päätöksistä)

PÄÄTTYNEET JA KESKENERÄISET TUOMIOIS-TUINPROSESSIT

Lainkäyttöasiat

Terveyskeskuksen rakennusvirheasia

Kaupungin kiinteistöihin liittyvänä merkittävänä asiana käsiteltiin vuonna 2020 kysymystä terveyskeskuskiinteistössä havaituista ongelmista ja mahdollisesta rakennusvirheestä. Kyseessä on vuonna 2014 kaupungin keskustaan valmistunut uudisrakennus. Asian käsittely riidan vastapuolen kanssa siirtyi syksyllä 2018 erään asianajotoimiston hoidettavaksi kaupunginhallituksen päätöksen perusteella.

Asian käsittely oli tilinpäätöspäivänä ja tasekirjan laatimisaikana vielä kesken. Asiaa ei myöskään ollut saatettu tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Hankintalain mukainen vahingonkorvausasia

Kaupungin teknisen toimen hankintoihin liittyvänä merkittävänä asiana vuonna 2020 käsiteltiin erästä vahingonkorvausasiaa. Kyseessä oli vuonna 2019 käräjäoikeudessa vireille tullut asia, jossa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksesta annetun lain (ns. hankintalaki) mukaisessa, kaupungin katuverkkoon liittyvää rakennusurakkaa koskevassa tarjouskilpailussa hävinnyt tarjoaja vaati kaupungilta hankintalaissa tarkoitettua vahingonkorvausta sillä perusteella, että kaupunki olisi tehnyt virheen hankintamenettelyssä.

Tekninen lautakunta teki hankintapäätöksen vuonna 2017. Myöhemmin käräjäoikeudessa kantajana ollut tarjoaja teki lautakunnan päätöksestä hankintaoikaisuvaatimuksen, jonka lautakunta hylkäsi vuonna 2017. Tarjoaja valitti lautakunnan päätöksestä markkinaoikeuteen, joka hylkäsi valituksen vuonna 2017. Korkein hallinto-oikeus puolestaan hylkäsi tarjoajan valituslupahakemuksen vuonna 2018, jolloin hankintapäätös tuli lainvoimaiseksi. Tämän jälkeen vuonna 2019 valittaja nosti vahingonkorvauskanteen käräjäoikeudessa.

Keski-Suomen käräjäoikeus antoi vahingonkorvausasiassa tuomion 2.9.2020. Tuomiollaan kärä-

jäoikeus hylkäsi kantajana olleen tarjoajan vahingonkorvausvaatimukset, koska käräjäoikeus katsoi, että kaupunki ei ollut menetellyt hankintalain vastaisesti. Lisäksi kantaja velvoitettiin korvaamaan kaupungin oikeudenkäyntikuluja.

Kantaja valitti käräjäoikeuden tuomiosta Vaasan hovioikeuteen. Koska valittamisen edellytyksenä oli jatkokäsittelylupa, hovioikeus ratkaisi jatkokäsittelylupa-asian. Hovioikeus antoi asiassa päätöksen 18.12.2020. Päätöksen mukaan jatkokäsittelylupaa ei myönnetä ja käräjäoikeuden ratkaisu jää pysyväksi. Hovioikeuden päätöksen mukaan ei ole ilmennyt aihetta epäillä käräjäoikeuden ratkaisun lopputuloksen tai käräjäoikeudessa suoritettun näytön arvioinnin oikeellisuutta.

Hovioikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan oikeuteen. Valitusaika ei ollut päättynyt tilinpäätöspäivänä, vaan se päättyi helmikuun puolivälissä 2021. Tasekirjan laatimisaikaan mennessä kaupunki oli saanut tiedon, jonka mukaan tarjoaja oli hakenut korkeimmasta oikeudesta valituslupaa. Korkein oikeus ei kuitenkaan ollut vielä ratkaissut valituslupa-asiaa eikä vahingonkorvausasiassa siis ollut lainvoimaista tuomiota.

Hallintolainkäyttöasiat

Moottoriurheilukeskukseen liittyvät kiinteistön kaupat ja maanvuokrasopimus

Kaupunginhallitus päätti 17.12.2018 ensinnäkin hyväksyä kiinteistökaupan esisopimuksen, jolla kaupunki ostaa Finsilva Oyj:ltä 37,8 ha:n suuruisen määräalan erästä metsätilasta ja toiseksi hyväksyä kauppakirjan, jolla kaupunki myy samalle yritykselle noin 33,42 ha:n suuruisen toisen metsätilan.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti 17.12.2018 antaa edellä tarkoitettun ostettavan määräalan vuokralle Äänekosken Urheiluautoilijat ry:lle, Konneveden Moottorikerho/Urheiluautoilijat ry:lle, Äänekosken Moottorikerho ry:lle, Äänekosken pienoisautoilijat ry:lle ja Konginkankaan Urheiluautoilijat KongUA ry:lle tai näiden toimijoiden osoittamalle yhdistykselle tai yhtiölle moottoriurheilukeskuksen rakentamista varten.

Neljä yksityistä henkilöä teki sanotuista päätöksistä kaupunginhallitukselle oikaisuvaatimukset, jotka kaupunginhallitus hylkäsi 21.1.2019 tekemillään päätöksillä. Kaupunginhallitus katsoi, että oikaisuvaatimuksenalaiset päätökset eivät ole syn-

tyneet virheellisessä järjestyksessä, kaupunginhallitus ei ole ylittänyt toimivaltaansa eivätkä päätökset ole muutenkaan lainvastaisia. Kaupunginhallituksen mukaan oikaisuvaatimuksissa ei myöskään ole esitetty muita syitä, joiden vuoksi oikaisuvaatimusten hyväksyminen olisi tarkoituksenmukaista.

Sanotut henkilöt valittivat kaupunginhallituksen oikaisuvaatimusten johdosta tekemistä päätöksistä kunnallisvalituksin Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Kaupunginhallitus päätti kaupungin lausunnosta hallinto-oikeudelle 8.4.2019.

Hallinto-oikeus antoi asiassa päätöksen 26.6.2020 ja kumosi valituksenalaiset kaupunginhallituksen päätökset kokonaisuudessaan. Hallinto-oikeuden mukaan nämä päätökset olivat syntyneet virheellisessä järjestyksessä, koska kaupunginhallitus

valtioneuvoston viranomaisena ei ollut päätöksiä tehdessään selvittänyt Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa tarkoitettuja valtioneuvoston koskevien määräysten ja säännösten soveltuvuutta asiassa.

Hallinto-oikeuden päätös tuli lainvoimaiseksi heinä-elokuun vaihteessa 2020, sillä päätöksestä ei valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Kysymys suunnitellun moottoriturheilukeskuksen mahdolliseen rakentamiseen liittyvien kiinteistökauppojen ja muiden asioiden tulevaisuudesta oli tilinpäätöspäivänä ja tasekirjan laatimisaikana vielä kesken. Asiakokonaisuutta ei ollut miltään osin saatettu uudelleen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

2.1.9. Ympäristötekijät

Ympäristö tarkoittaa luonnollista fyysistä ympäristöä, joka sisältää ilman, veden, maan, kasvit ja eläimet sekä uusiutumattomat luonnonvarat, kuten fossiiliset polttoaineet ja mineraalit.

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävästä käytöstä. Ympäristömenoihin eivät sisälly ympäristölainsäädännön rikkomisesta johtuvat sakot ja maksut.

Ympäristömeno voi aiheutua joko kunnan omasta toiminnasta tai toiminnasta, jolla kunta pyrkii ennaltaehkäisemään, vähentämään tai poistamaan muiden toimijoiden ympäristöön kohdistamaa rasitusta tai vahinkoa. Ympäristömenona ilmoitetaan ulkoiset menot bruttomääräisesti tuloja vähentämättä. Ympäristötulot kuten esim., ympäristölupamaksut esitetään erikseen.

Ympäristönsuojelun investointimenoina pidetään aktivointiedellytykset täyttäviä menoja, jotka syntyvät ympäristöhyötyjen tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi tai korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelun tason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävästä käytöstä edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Aktivointiedellytyksen katsotaan täyttyvän, mikäli hankitun hyödykkeen odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi

tuotannontekijänä kunnan hyödyke tai palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hyödykkeen hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan.

Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu

Äänekosken kaupunki osallistuu ilmanlaadun yhteistarkkailuun energiantuotanto- ja teollisuuslaitosten kanssa.

Äänekoskella ilmanlaatua on seurattu Hiskinmäellä 2004-2019. Ilmatieteen laitos aloitti ilmanlaadun mittaukset Äänekosken paloasemalla 1.6.2020, johon on tuotu mittauskontti. Mittauksia tullaan jatkamaan keskeytyksettä samassa paikassa vuoden 2024 loppuun asti. Mittausasemalla mitataan jatkuvatoimisilla automaattisilla analysointilaitteilla typen oksidien (NO, NO₂ ja NO_x), halkaisijaltaan alle 10 µm:n suuruisten hengitettävien hiukkasten (PM₁₀), rikkidioksidin (SO₂) ja haisevien rikkiyhdisteiden (TRS) pitoisuuksia. Lisäksi mittausasemalla havainnoidaan tuulen suuntaa ja nopeutta, ulkoilman lämpötilaa, suhteellista kosteutta ja ilmanpainetta. Ilmanlaadun mittausten tavoitteena on kartoittaa ilmansaasteiden pitoisuustasoa ja hetkellistä vaihtelua. Tulokset raportoidaan vuosittain.

Jätevesien käsittely

Äänekosken Energia Oy:n uusi Teräväniemen jätevedenpuhdistamo on käynnistynyt vuonna 2018.

Äänekosken Energia Oy ylläpitää myös vesi- ja jätevesiverkostoa sekä suurelta osin myös hulevesiverkostoa. Yhtiö vastaa toiminnan päästötarkkailusta osallistumalla mm. Äänekoski - Vaajakoski vesireitin yhteistarkkailuun ja hoitamalla puhdistamoiden (myös Tihusuon puhdistamo Konginkankaalla) ympäristölupien muista tarkkailuvelvoitteista. Äänekosken Energia Oy:n jätevedenpuhdistamojen toimintaa tarkkailua valvoo ELY -keskus.

Jätehuolto

Kaupungin jätehuollon järjestämisvastuu on Sammakokangas Oy:llä sekä toimintaan liittyvät viranomaistehtävät Sydän-Suomen jätelautakunnalla. Vastuu jätehuollon keräys- ja kuljetuspalveluiden järjestämisestä on kiinteistön omistajalla. Kaupungin ympäristölautakunta toimii jätelain mukaisena valvontaviranomaisena.

Maaperän ja pohjaveden suojeleminen

Maaperän ja pohjaveden suojeleminen kuuluu osana ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaa. Vuonna 2020 on päivitetty ympäristönsuojelulain mukainen valvontaohje- ja suunnitelma. Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastuskäynnit ovat maksullisia.

Äänekosken kaupungin maankäyttöosasto huolehtii mahdollisten kaupungin kiinteistöillä sijaitsevien PIMA-kohteiden kunnostuksesta.

Melun ja värinän torjunta

Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (ympäristötarkastaja) käsiteli vuonna 2020 yhteensä 7 kappaletta tilapäistä melua tai värinää aiheuttavan toiminnan ilmoitusta. Ilmoitusten käsittelystä saadut tulot sisältyvät ympäristövalvonnan maksutuottoihin.

Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman suojeleminen

Pyhäjärven lintuveden (Natura 2000-alue) kunnostussuunnitelmaa varten on haettu valtionavustusta vuonna 2018. Äänekosken kaupunki osallistuu Pyhäjärven kunnostussuunnitelman laatimiseen ja rahoitukseen 3 000 euron osuudella. Hanke toteutetaan yhteistyössä Konneveden kunnan kanssa. Hankevetäjänä ja vastuukuntana toimii Konneveden kunta. Hankkeen alkuperäinen toteutusaika on 1.1.2019 - 30.5.2020. Hanke on viivästynyt ja valmistuu kevään 2021 aikana.

Äänekosken alueen suurimpien vesistöjen tila on kuvattu Keski-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2016 - 2021. Keski- ja Ala-Keitele ovat Pyyrinlahtea lukuun ottamatta hyvässä tilassa. Saarijärven reitin vesistöt ja Kuhnamo ovat tyydyttävässä tai välttävissä tilassa. Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on mukana Keski-Suomen ELY-keskuksen organisoimassa vesienhoidon yhteistyöryhmässä toimikautena 2019-2020.

Yleinen ympäristöhallinto

Ympäristöasioiden johtaminen

Ympäristönsuojelun yleissuunnittelua ja toimia ympäristönsuojelun huomioon ottamiseksi kaupungin toiminnassa johtaa kaupunginhallitus. Ympäristöasioiden huomioon ottaminen toiminnassa ja suunnittelussa jakaantuu laajasti kaupungin eri toimialoille ja myös konsernin yhtiöille. Samalla periaatteella ympäristöhyötyjen tuottaminen ja haittojen korjaaminen jakaantuvat laajasti organisaatioon. Kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta. Ympäristölautakunta johtaa ja kehittää alastaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Ympäristölautakunnan ympäristövalvonnan vastuualueen ympäristönsuojelun tulosalue vastaa ympäristönsuojelun viranomaistoiminnasta ja ympäristön tilan yleisestä seurannasta.

Kouluttaminen, perehdyttäminen ja tiedotus

Ympäristönsuojelun viranhaltijat (ympäristöpäällikkö ja ympäristötarkastajat) käyvät ympäristöhallinnon järjestämissä koulutustilaisuuksissa tarpeen mukaan ja hyvät tietoliikenneyhteydet ovat mahdollistaneet koulutusten seuraamisen myös etänä.

Ympäristövastuuvakuudet ja vakuudet

Maa-ainesluvut ja osa ympäristöluvista edellyttää luvanhaltijalta jälkihoidosta annettavan vakuuden, joka realisoituu, mikäli luvanhaltija laiminlyö luvassa määrätty tehtävät tai lupa-ajan päättyessä suoritettaviksi määrätty alueen kunnostamistoimenpiteet. Saatuja voimassa olevia vakuuksia oli tilikauden päättyessä yhteensä 29 kpl. Niiden yhteenlaskettu arvo oli 369 000 euroa.

2.2. Kaupunkistrategia

1.5.2015 voimaan tulleessa kuntalaissa (410/2015) todetaan, että kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkä aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palveluvelvoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntalain mukaan kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös strategian toteutumisen arviointi ja seuranta.

Lisäksi kuntalain 110 §:ssä määritetään, että talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Äänekosken kaupunkistrategia

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 7.12.2015 kaupunkistrategian vuosille 2016 - 2021. Äänekosken kaupunkistrategia on kaupungin tärkein strategiatason asiakirja (päästrategia), jossa on koottuna yhteen kaupungin kehittämisen päälinjaukset ja painopisteet lähivuosiksi sekä pitkän aikavälin strateginen suunta.

Strategiaprosessissa on ollut olennaista saavuttaa yhteinen ymmärrys kaupungin strategisesta asemasta ja tahtotilasta: Mihin asioihin ja kehitystrendeihin Äänekoski pystyy omilla valinnoillaan reagoimaan ja vaikuttamaan, ja toisaalta, minkä tekijöiden suhteen kaupungin on oltava proaktiivinen.

Äänekosken kaupunginvaltuusto ohjaa kaupungin kehittämistä strategioilla. Strategiapäivityksen yhteydessä kaupungin strateginen toiminnanohjaus- ja johtamismalli laadittiin Balanced Scorecard -mallin mukaiseksi (BSC, tasapainotettu mittaristo/tuloskortti). Balanced Scorecardin mallissa mittareita tuotetaan neljästä näkökulmasta,

joista muodostuu ns. mittaristotaulukko eli tuloskorttikokonaisuus. Näkökulmat Äänekosken kaupungilla ovat: **asiakas, talous, prosessit sekä henkilöstö.**

Asiakasnäkökulma ja taloudellinen näkökulma kuvaavat ulkoisia odotuksia, kun taas sisäisten prosessien ja henkilöstön näkökulmat kuvaavat sisäisiä valmiuksia. Tärkeää on, että näkökulmien taustalla vaikuttavat missio, visio ja arvot. Näkökulmille on määritelty strategiset päämäärät, kriittiset menestystekijät, mittarit, vastuutahot ja keskeisimmät toimenpiteet.

Äänekosken kaupungissa on asetettu koko kaupunkia ja koko strategiakautta koskevat strategiset päämäärät näkökulmittain ja kullekin päämäärälle omat kriittiset menestystekijät (=strategiatavoitteet, strategiset valinnat). Kullekin menestystekijälle on määritelty mittari, jolla menestystekijän toteutumista mitataan. Mittarille annetaan nykyarvo (edellisen vuoden tilinpäätösarvo) sekä tavoitearvo (strategiakauden viimeinen vuosi). Mitareita voi olla useampi menestystekijää kohden.

Talousarvioprosessissa on määritelty vuosikohtaiset tavoitteet. Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätösten yhteydessä ja kaupunkistrategiaa uudistetaan/päivitetään valtuustokausittain.

Strategian toimeenpano-ohjelmat

Kaupunkistrategiaa täydentämään ja strategian toteuttamiseksi laaditaan erilliset kaupunkistrategian toimeenpano-ohjelmat. Lähivuosina tavoitteena on muodostaa yhtenäinen strategia-asiakirja, joka koostuu kaupunkistrategiasta ja toimeenpano-ohjelmista.

Strategian toimeenpano-ohjelmia on laadittu mm. seuraavista asiakokonaisuuksista:

- elinkeino- ja kilpailukykyohjelma
- työllisyysohjelma
- kaupunkirakenneohjelma
- markkinointiohjelma
- lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma
- kiinteistöohjelma
- vapaa-aikaohjelma
- ikääntymispoliittinen ohjelma
- hankintaohjelma
- asunto-ohjelma
- palveluohjelma

- omistajapolitiikka
- kylien ja taajamien kehittämisohjelma
- kotouttamisohjelma
- matkailuohjelma
- kulttuuritilaohjelma

Talousarviovuoden 2021 aikana laaditaan lisäksi seuraavat toimeenpano-ohjelmat:

- henkilöstöohjelma

Toimeenpano-ohjelmat on laadittu strategiakaudelle siten, että niissä huomioidaan kaupungin

2.3. Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuntalakiin tehtiin 1.7.2012 kunnan ja kuntakonsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevia muutoksia, jotka tulivat voimaan 1.1.2014. Olennaisin muutos on se, että valtuuston tehtäviin on lisätty määräys, jonka mukaan valtuuston tehtävänä on päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalain muutoksen tavoitteena on vahvistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asemaa kunnassa ja kuntakonsernissa sekä yhdenmukaistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Äänekosken kaupunginvaltuusto on 13.10.2014 (§ 77) hyväksynyt Äänekosken kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja määrännyt ne tulemaan voimaan 1.11.2014 alkaen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa on määräykset seuraavista asioista:

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoite ja tarkoitus
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut
- Kokonaisvaltainen riskienhallinta ja sisäinen valvonta osana kaupungin ja kaupunkikonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi
- Tilivelvollisuus

Ohjeen mukaan

- **Valtuusto** päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä si-

keskustan, keskeisten taajamien ja kylien kehittäminen ja ylläpito. Lisäksi ohjelmien laadinnassa on huomioitu ohjelmien keskinäiset riippuvuussuhteet. Lautakuntakohtaisten tavoitteiden että erillisten toimeenpano-ohjelmien on tuettava kaupunkistrategiassa asetettujen päämäärien toteuttamista.

Strategiasta johdetut tuloskortit esitetään tilinpäätöksen luvussa 3 ”Talousarvion toteutuminen”.

säinen valvonta ja riskienhallinta. Valtuusto hyväksyy hallintosäännön, johon on sisällytetty tarvittavat määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Valtuusto arvioi toiminnan ja talouden tavoitteiden asettamisen ja määrärahojen myöntämisen yhteydessä päätösten vaikutuksia ja riskejä. Valtuusto käsittelee tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille hyväksyessään tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun ja tilintarkastuskertomuksen perusteella.

- **Kaupunginhallituksella ja kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. **Kaupunginhallitus** laatii selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta osana tilinpäätöksen toimintakertomusta. **Kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien yksityiskohtaisesta ohjeistamisesta.
- **Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet (lautakunnat)** vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.
- **Johtavien viranhaltijoiden**, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäisen valvonta ja riskienhallinta vastuu-

alueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle.

- **Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat** vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.
- **Konsernijohto (kaupunginjohtaja ja kaupunginhallitus)** vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta (konsernivalvonta).
- **Tarkastuslautakunta** vastaa kunnan ulkoisesta valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida arviointikertomuksessa, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.
- **Tilintarkastajan** tehtävänä on tarkastaa viimeistään toukokuun loppuun mennessä kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatiminen ja antaa kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset ja esitetään, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle myöntää vastuuvapaus.
- **Henkilöstö** hoitaa tehtäväkuvansa mukaiset tehtävät ja niihin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt,

toimii tavoitteiden ja annettujen sääntöjen mukaisesti, kehittää toimintatapoja sekä ylläpitää ja jatkuvasti kehittää ammatillista osaamistaan.

Edellä mainitun lisäksi valvontaa on ohjeistettu myös taloussäännössä. Äänekosken kaupungin taloussääntö kumottiin hallintosäännön muutoksen yhteydessä kaupunginvaltuuston päätöksellä 29.5.2017 § 53. Hallintosäännön muuttamisen perusteena oli kuntalain (410/2015) päätöksentekojä ja hallintomenettelyjä koskevien säännösten voimaantulo 1.6.2017 alkaen. Uuteen hallintosääntöön on lisätty talouden hoitoon liittyvien päätöksien ja vastuiden määrittelyt sekä keskeiset talouden hoidon säännöt, jotka aikaisemmin ovat olleet kumotussa taloussäännössä. Hallintosäännön hyväksynnän jälkeen päivitettiin talousohje ja se hyväksyttiin kaupunginhallituksessa (2.10.2017 § 291). Talousohje tuli voimaan 1.11.2017.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Vuoden 2014 aikana kaupungissa otettiin käyttöön uusi menetelmä sisäisen valvonnan toimivuuden ja tilan arviointiin. Menetelmää varten laadittiin oma yhtäläinen ohjelma, johon koottiin kaikki tunnistetut sisäisen valvonnan arviointikohteet. Kohteita tunnistettiin noin 150 ja kohteet jaettiin viiteen eri pääryhmään COSO-mallin mukaisen sisäisen valvonnan viitekehysten mukaisesti:

- valvontaympäristö
- informaatio ja kommunikaatio
- valvontatoimenpiteet
- riskienarviointi
- seuranta

Kohteet arviointiin asteikolla 1 - 4. Yhteenvedona voidaan todeta, että sisäisen valvonnan tila on kaupungissa kohtalaisen hyvällä tasolla. Suurimmat puutteet ovat informaation ja seurannan osaluilla.

Alla on esitetty koonnokset toimialoittain arviointien vuoden 2020 tuloksista:

Toimiala: Keskushallinto

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,83	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,63	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,76	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 4,00	Erinomainen
SEURANTA	● 3,50	Erinomainen
KOKONAISUUS:	● 3,77	Erinomainen

Toimiala: Perusturva

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,72	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,50	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,80	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,60	Erinomainen
SEURANTA	● 4,00	Erinomainen
KOKONAISUUS:	● 3,75	Erinomainen

Toimiala: Kasvun ja oppimisen toimiala

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,64	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,13	Hyvä
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,63	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,20	Hyvä
SEURANTA	● 3,25	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,53	Erinomainen

Toimiala:
Vapaa-aikatoimiala

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,48	Hyvä
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,50	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,66	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,60	Erinomainen
SEURANTA	● 3,00	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,56	Erinomainen

Toimiala:
Tekninen ja ympäristötoimiala

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,36	Hyvä
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,38	Hyvä
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,50	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,80	Erinomainen
SEURANTA	● 3,00	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,45	Hyvä

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupunkiorganisaation toimielinten ja viranhaltijoiden päätöksistä tehtyjen oikaisuvaatimusten/valitusten määrä ei poikennut siitä, mikä on tavanomaista Äänekosken kaupungin toiminnassa tai yleensä kunnallisessa toiminnassa.

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole tullut sellaisia valituksia, joiden tekemisen perusteena olisi ollut selkeästi sisäisen valvonnan puutteellisuudesta aiheutunut lakien, ohjeiden, päätösten tai hyvän hallintotavan noudattamisen laiminlyönti, joiden seurauksena kaupunki olisi joutunut rikosoikeudelliseen rangaistus- tai korvausvastuuseen.

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole saatettu lautakuntien ja johtokuntien sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevissa selonteoissa sellaista säännöistä, ohjeista, sopimuksista tai päätöksistä poikkeavaa viranomaistoimintaa, jonka seurauksena kaupunki olisi joutunut syytteeseen tai muutoin korvausvastuuseen.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Kaupungin vuoden 2020 talousarviossa vastuualueella sitovista määrärahoista määräraha ylitettiin viiden vastualueen osalta, ja yli 100 000 euron ylityksiä niistä oli (2) kaksi. Vastaavasti määräraha-alituksia oli (9) yhdeksällä vastuualueella, ja niistä yli 100 000 euron alituksia oli (3) kolme.

Kaupungin toiminnassa ja taloudessa seuranta ja ennakoitua on parannettu siten, että mahdolliset poikkeamat havaitaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Lautakuntia, kaupunginhallitusta ja kaupunginvaltuustoa on informoitava talousarvion toteutumisesta siten, että em. seurantatehtävät ovat mahdollisia. Lautakuntia ja hallitusta on informoitava vähintään ensimmäisen ja toisen vuosikolmanneksen jälkeen sekä tilikauden kokonaistuloksen valmistumisen jälkeen.

Talousjohtaja on laatinut osavuosisikatsaukset kausista 1-4 ja 1-8, ja ne on annettu tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Laskujen hyväksyntä on tapahtunut sähköisesti erillisessä ostoreskontraohjelmassa. Laskuille on määritelty sekä asiatarkastajat että hyväksyjät vastuualueittain.

Äänekosken kaupungin hallinnoimat käteiskassat tarkastettiin vuoden 2020 osalta ja tarkastuksista laadittiin erilliset tarkastusmuistiot. Tarkastuksissa ei havaittu mitään suurempia virheellisyyskohtia.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 13.10.2014 (§ 77). Vs. kaupunginjohtaja antoi viranhaltijapäätöksellään riskienhallinnan ohjeen 18.12.2014. Ohje noudattelee ISO 31000 standardia (Riskienhallinta, Periaatteet ja ohjeet). Ohjeella ohjeistetaan, miten riskienhallinta toteutetaan käytännössä. Ohjetta sovelletaan kaupungin kaikilla organisaatiotasolla sekä konsernin tytäryhteisöissä.

Riskienhallinnan prosessissa määritetään toimintaympäristö, jonka jälkeen riskit tunnistetaan, analysoidaan ja arvioidaan niiden merkitys/vaikeusaste. Riskianalyysin lopuksi valitaan ne riskit, jotka valitaan riskienhallinnan toimenpideohjelmaan erillisesti seurattaviksi riskeiksi. Toimenpideohjelmaan on valittava kaikki riskit, joiden riskitaso on merkittävä tai sietämätön ja lisäksi toiminnan kannalta oleellimmat kohtalaisen riskitason riskit.

Äänekosken kaupungissa riskien arvioinnissa käytetään johtoryhmän laatimaa Excel -pohjaista riskienhallintatyökalua. Toimialakohtaiset riskit arvioidaan kokonaisvaltaisesti vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä. Erilliset riskiarvioinnit (mm. projektit, hankkeet, erilliset investoinnit) laaditaan tarpeen esiintyessä, käyttäen samaa Excel -työkalua.

Kaupungin kokonaisvaltainen riskienhallintaprosessi toteutettiin toimialoittain (toimialojen johtoryhmät) vuoden 2020 aikana. Yhteenvetona todetaan, että koko kaupunkia koskeviksi ja seurattaviksi riskeiksi tunnistettiin alla mainitut:

- **Soteuudistuksen uskottavuus ja siihen sitoutuminen.** Riski, ettei uudistus toteudu lainkaan tällä hallituskaudella. Toimenpiteenä aktiivinen osallistuminen valmisteluun ja suunnittelun lisääminen uuden kuntaorganisaation kehittämiseen.
- **Työttömyysaste nousee/pysyy korkeana.** Korkea työttömyysaste aiheuttaa kunnallisverotuoton laskua sekä lisää kaupungin ns. sakkomaksuja ja lisääntyvien palvelujen tarvetta. Riskin pienentämiseksi kaupunki päivittää työllisyysohjelmaa ja osallistuu alueelliseen työllisyyden kuntakokeiluun. Toimenpiteinä lisäksi mm. työkykyselvitysten määrän lisääminen, koulutustason nostaminen ja yrittäjyyskasvatuksen lisääminen.
- **Syrjäytyminen, eriarvoistuminen ja pahoinvointi syvenee.** Riskin pienentämiseksi erillinen työryhmä selvittää tilannetta ja laatii toimenpideehdotukset.
- **Pandemia.** Globaalin sairastumisaallon vaikutukset sekä väestön terveyteen että talouteen. Riskin vaikutusten pienentämiseksi kaupunki varautuu valmiussuunnitelmilla. Lisäksi korostetaan yhteistoiminnan ja viestinnän merkitystä.

Kaupungin kokonaisvaltainen riskienhallintaprosessi toteutettiin toimialoittain (toimialojen johtoryhmät) vuoden 2020 aikana.

Toimialakohtaisten riskienhallinnan toimenpideohjelmien toteutumista seurataan toimialojen omissa johtoryhmissä sekä kokonaisvaltaisesti kaupungin johtoryhmässä, talousarvioprosessissa sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnitelmakaudella

Toimialojen vastuuviranhaltijat seuraavat oman vastuualueensa tavoitteiden toteutumista jatkuvan seurannan menetelmällä. Osavuosisikatsaukset talouden ja toiminnan osalta on laadittu ohjeistuksen mukaan. Taloudelliset päätökset on tehty toimivallan puitteissa. Ostolaskujen hyväksymismenettely on ohjeistettu ja toimialat ovat pääsääntöisesti pystyneet niitä noudattamaan.

Kaupunki on käynnistänyt vuoden 2020 aikana Kuntamittari - hankkeen, jolla tehdään faktatietoon perustuva arkijohtaminen mahdolliseksi. Uusilla automaattisesti päivittyvillä raporteilla on korvattu vanhoja manuaalisesti toteutettuja raportointeja. Vuoden 2020 aikana toteutettiin ta-

louden, työllisyyden sekä väestön automaattiraportoinnit. Hr-raportointi siirtyi toteutettavaksi vuodelle 2021 Hr-järjestelmäuudistuksesta johtuen. Lisäksi vuoden 2021 aikana toteutetaan kasvun- ja opetustoimen automaattisesti päivittyvät operatiivisen johtamisen raportit.

Toimialat ovat ottaneet uudet automaattisesti päivitettyt raportit hyvin käyttöönsä ja toimialojen johtajat seuraavat toimialansa talouden kehittymistä aktiivisesti. Reaaliaikainen raportointi on mahdollistanut nopean reagoimisen toimialalla tapahtuneisiin taloudellisiin muutoksiin ja parantanut merkittävästi talouden jatkuvaa seurantaa.

Mittaristoa kehitetään seuraavassa vaiheessa ottamalla mittarivalikoimaan mukaan lisää avointa dataa (esim. Tilastokeskus, Sotkanet) talous- ja Hr-datan rinnalle strategian toteutumisen mittaamiseksi. Tietoja yhdistämällä ja tarkastelemalla rinnakkain voidaan katsoa asioiden tilaa eri näkökulmista ja tunnistetaan ilmiöt. Tiedon laajalla hyödyntämisellä luodaan arvoa kaupungille toiminnan kehittämiseksi.

Tiedon etsimiseen ja päivittämiseen käytetty aika kohdennetaan tulosten analysointiin ja toiminnan kehittämiseen.

2.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmassa esitetään tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut. Tuloslaskelman tehtävänä on

osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulojen kattamiseen.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TULOSLASKELMA, 1000 €				
Ulkoinen	2020	2019	Muutos	Muutos -%
Toimintatuotot	18 225	19 059	-834	-4,4
Valmistus omaan käyttöön	11	41	-31	-74,0
Toimintakulut	-135 490	-131 161	-4 330	3,3
Toimintakate	-117 254	-112 060	-5 194	4,6
Verotulot	74 847	73 572	1 275	1,7
Valtionsuudet	51 751	42 963	8 788	20,5
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	617	624	-7	-1,1
Muut rahoitustuotot	1 376	1 334	42	3,1
Korkokulut	-260	-202	-58	28,7
Muut rahoituskulut	0	-18	18	-97,7
Vuosikate	11 076	6 212	4 864	78,3
Poistot ja arvonalentumiset	-8 599	-7 152	-1 447	20,2
Tilikauden tulos	2 477	-940	3 418	-363,5
Tilinpäätössiirrot	14	20	-7	-31,9
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 491	-920	3 411	-370,9

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	13,45	14,53
Vuosikate / Poistot, %	128,81	86,85
Vuosikate, euroa / asukas	596	331
Asukasmäärä 31.12.	18 576	18 765

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista: = $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista: = $100 \cdot \text{vuosikate} / \text{poistot}$

Toimintatuotot olivat vuoden 2020 tilinpäätöksessä 18,2 milj. euroa, ja ne vähenivät 0,8 milj. euroa (-4,4 %) vuodesta 2019. Toimintatuotoista myyntituotot laskivat 0,5 milj. euroa (-15,3 %), maksutuotot vähenivät 0,2 milj. euroa (-1,8 %), tuet ja avustukset vähenivät 0,3 milj. euroa (-11,9 %) ja muut toimintatuotot kasvoivat 0,1 milj. euroa (2,7 %).

Tilivuoden 2020 toimintakulut olivat 135,5 milj. euroa ja ne kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 4,3 milj. euroa (3,3 %). Toimintakuluista palveluiden ostot kasvoivat 2,8 milj. euroa (5,2 %), avustukset vähenivät 0,1 milj. euroa (-2,1 %) ja muut toimintakulut lisääntyivät 0,6 milj. euroa (19,7 %). Henkilöstökulut kasvoivat puolestaan noin 0,7 milj. euroa (1,2 %).

Kaupungin verotulot kasvoivat noin 1,3 milj. euroa (1,7 %) ja valtionsuudet kasvoivat noin 8,8 milj.

euroa (20,5 %). Kunnallisveron kertymä oli 1,0 milj. euroa (1,6 %) edellisvuotta suurempi. Yhteisöveron kertymä kasvoi 0,5 milj. euroa (6,2 %)

sekä kiinteistöveron kertymä oli 0,2 milj. euroa (-3,9 %) edellisvuotta heikompi.

VEROTULOJEN KEHITYS

Verotulojen kehitys, 1 000 €	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kunnallisvero	60 218	62 121	63 117	62 984	61 072	60 452	61 432
Yhteisövero	6 899	6 969	6 789	8 990	9 154	8 023	8 519
Kiinteistövero	3 965	3 999	4 529	4 722	4 827	5 096	4 896
Verotulot yhteensä:	71 081	73 089	74 434	76 696	75 054	73 572	74 847
Muutos edelliseen vuoteen (%)	-1,1 %	2,8 %	1,8 %	3,0 %	-2,1 %	-2,0 %	1,7 %

Vuonna 2020 kaupungille kertyi korkotuottoja noin 0,6 milj. euroa, eli yhtä paljon, kuin edellisenä vuonna.

lainojen pääomalla painotettu keskkorko oli 0,530 % (0,842) prosenttia.

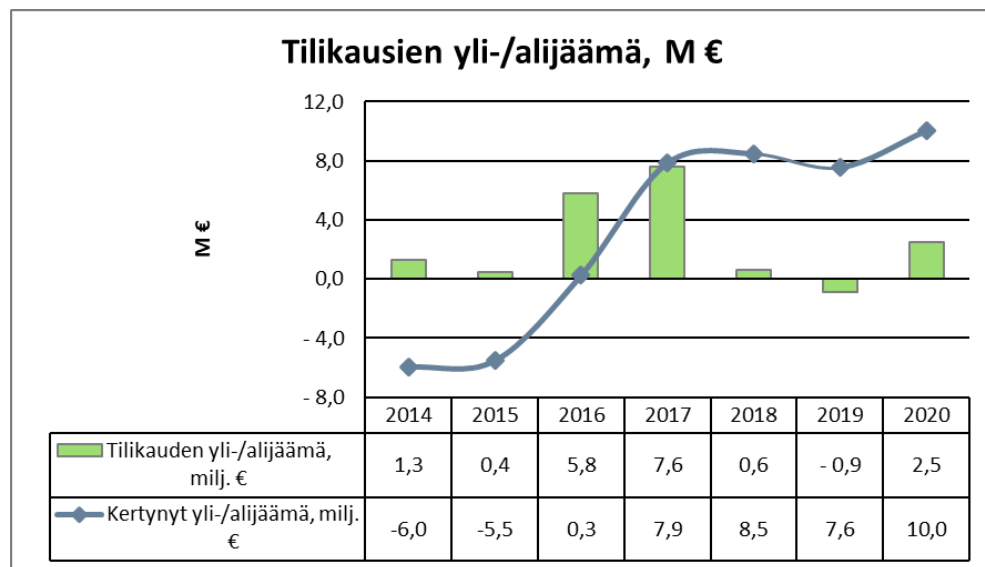
Muita rahoitustuottoja kertyi noin 1,4 milj. euroa, mikä on 0,04 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2019.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat noin 8,0 milj. euroa ja ne olivat 0,9 milj. euroa edellisvuotta suuremmat ja lisäpoistoja tehtiin 0,6 milj. euroa. Vuonna 2019 ei tehty lisäpoistoja.

Korkokulut olivat noin 0,3 milj. euroa ja ne olivat 0,06 milj. euroa edellisvuotta suuremmat. Korkokuluihin vaikutti erityisesti vuoden 2020 alhainen korkotaso. Tilinpäätös vuonna 2020 pitkäaikaisten

Tilikauden ylijäämä oli 2,5 milj. euroa, ja se oli alkuperäistä talousarviota noin 2,4 milj. euroa parempi ja vuodesta 2019 tulos parani 3,4 milj. euroa.

TUNNUSLUVUN TILIKAUSIEN YLI- / ALIJÄÄMÄ KEHITYS

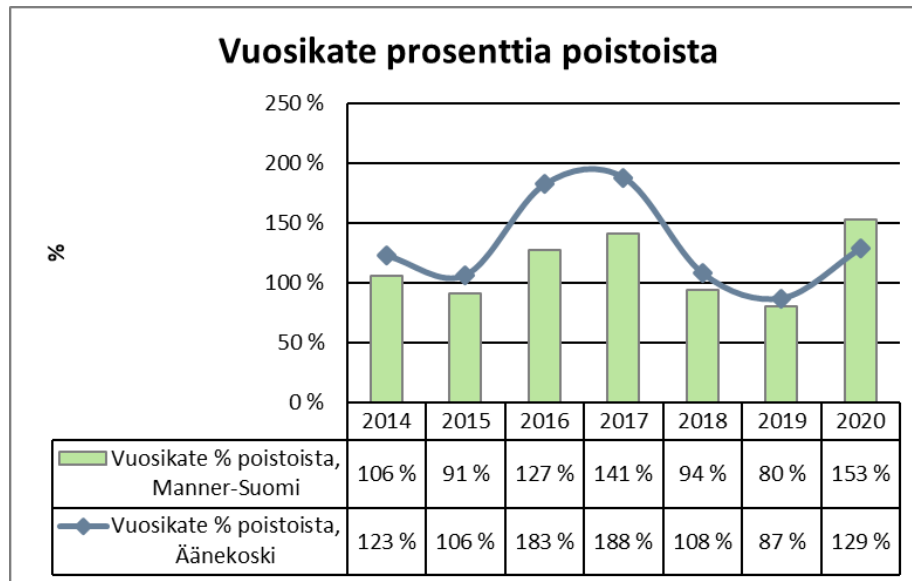

Tuloslaskelman tunnusluvut

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Kaupungin vuosikate oli 11,1 milj. euroa ja se kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 4,9 milj. euroa (78,3 %).

Vuosikate prosenttia poistoista on tunnusluku, joka osoittaa kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden investointeihin. Tunnusluvun ollessa 100 %, oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

TUNNUSLUVUN "VUOSIKATE PROSENTTIA POISTOISTA" KEHITYS

Äänekosken vuosikate oli 129 prosenttia poistoista, kun luku edellisellä vuonna oli 87 %. Tällä tunnusluvulla mitattuna kaupungin tulo-rahoitus oli riittävä investointeihin nähden.

Vuosikate euroa / asukas on tunnusluku, jota käytetään tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Äänekoskella vuonna 2020 vuosikate per asukas oli 596 euroa ja investointien omahankintameno oli 490 euroa/asukas.

2.5. Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki rahan lähteet ja rahan käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kunnan rahavaroihin, eli rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö

vai vähenivätkö kunnan rahavarat tilikauden aikana.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €				
Ulkoinen	2020	2019	Muutos	Muutos -%
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	11 076	6 212	4 864	78,3
Tulorahoituksen korjaukset	-871	-1 082	211	-19,5
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-9 267	-16 817	7 550	-44,9
Rahoitusosuudet investointeihin	164	635	-471	-74,2
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	711	1 466	-755	-51,5
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 813	-9 586	11 399	-118,9
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-17	-19	2	
Antolainasaamisten vähennykset	356	328	29	8,7
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 625	5 300	19 325	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 714	-6 648	-3 066	46,1
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-19 000	15 000	-34 000	-226,7
Oman pääoman muutokset			0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	932	-6 104	7 036	-115,3
Rahoituksen rahavirta	-2 818	7 856	-10 674	-135,9
Rahavarojen muutos	-1 005	-1 730	725	-41,9
Rahavarat 31.12.	1 770	2 776		
Rahavarat 1.1.	2 776	4 506		
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	5 953	4 705		
Investointien tulorahoitus, %	121,67	38,39		
Lainanhoitokate	1,14	0,94		
Kassan riittävyys, pv	4,18	6,54		
Asukasmäärä 31.12.	18 576	18 765		

TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Pääomamenojen tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \cdot \text{kassavarat 31.12.} / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

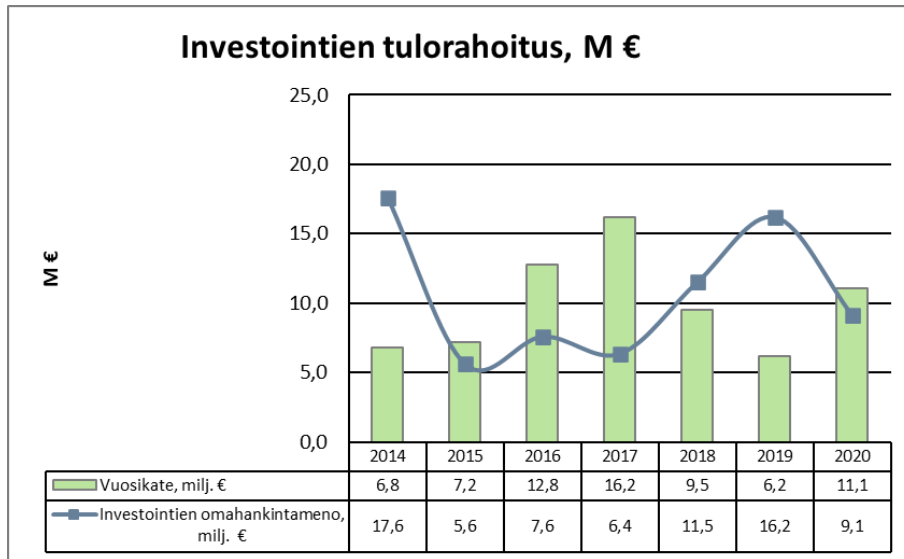
Tilinpäätöksessä 2020 varsinaisen toiminnan rahavirta, eli tulo-rahoitus oli 10,2 milj. euroa, eli 5,1 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2019.

Investointien määrä vuonna 2020 oli 9,3 milj. euroa eli 7,5 milj. euroa (44,9 %) vähemmän kuin vuonna 2019. Rahoitusosuuksia investointeihin

saatiin noin 0,2 milj. euroa ja käyttöomaisuuden myyntituloja kertyi noin 0,7 milj. euroa.

Vuonna 2020 vuosikate oli 11,1 miljoonaa euroa ja investointien omahankintameno oli 9,1 miljoonaa euroa.

INVESTOINTIEN TULO-RAHOITUKSEN KEHITYS

Antolainoja maksettiin kaupungille takaisin 0,36 milj. euroa ja uusia antolainoja ei myönnetty.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 9,7 milj. euroa ja uutta pitkäaikaista lainaa otettiin 24,6 milj. euroa. Lyhytaikaisten lainojen määrä väheni 19,0 milj. euroa.

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 1,8 milj. euroa ja rahoitustoiminnan rahavirta oli -2,8 milj. euroa. Kaupungin rahavarat vähenivät täten 1,0 milj. euroa. Vuoden lopussa rahavarat olivat noin 1,8 milj. euroa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

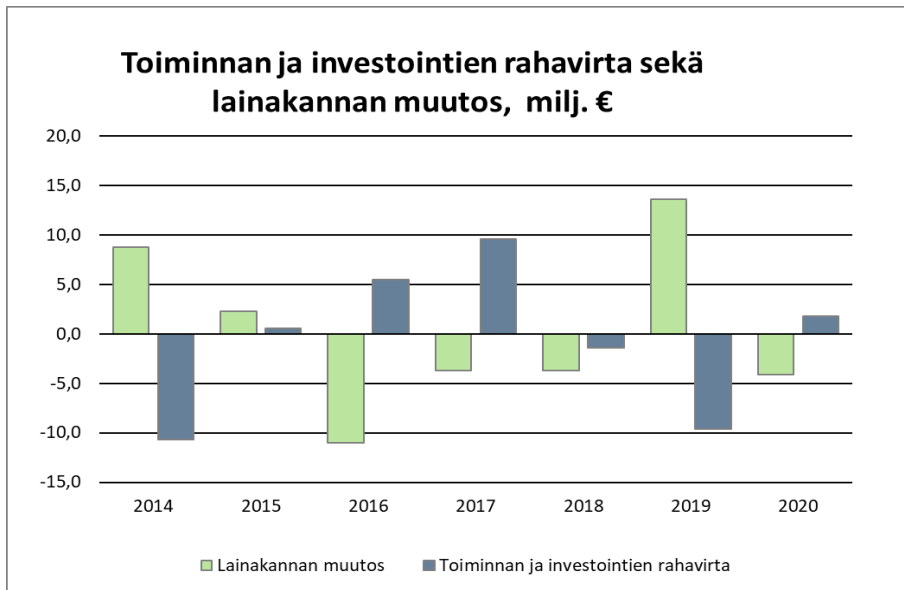
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku,

jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää antolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Äänekosken kaupungilla toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viimeiseltä viideltä vuodelta on noin 6,0 milj. euroa positiivinen.

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA SEKÄ LAINAKANNAN MUUTOS

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttisuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttömaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien tulorahoitusprosentti Äänekoskella oli 121,67 %, joten tulorahoitus riitti kattamaan investointien rahoitustarpeet.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos

tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoidaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Äänekosken kaupungin lainanhoitokate oli 1,14, kun se edellisenä vuonna oli 0,94.

Kassan riittävyys, pv -tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Kassan riittävyys kaupungilla oli 31.12.2020 yhteensä 4,18 päivää. Kassan riittävyys laski edelliseen vuoteen verrattuna 2,36 päivää.

2.6. Rahoitusasema ja sen muutokset

TASELASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TASE, 1000 €					
VASTAAVAA	2020	2019	VASTATTAVAA	2020	2019
A PYSYVÄT VASTAAVAT	170 493	170 168	A OMA PÄÄOMA	88 706	86 214
I Aineettomat hyödykkeet	923	1 210	I Peruspääoma	78 497	78 497
1. Aineettomat oikeudet	90	117	II Arvonkorotusrahas		
2. Tietokoneohjelmistot	102	122	III Muut omat rahastot	167	167
3. Muut pitkävaikuttiset menot	731	971	IV Edell. tilikauden yli-/alijäämä	7 550	8 470
4. Ennakkomaksut			V Tilikauden yli-/alijäämä	2 491	-920
II Aineelliset hyödykkeet	126 055	125 072	B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	121	135
1. Maa- ja vesialueet	26 283	25 827	1. Poistoero	121	135
2. Rakennukset	76 507	80 726	2. Vapaaehtoiset varaukset		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 436	14 526	C PAKOLLISET VARAUKSET	6	6
4. Koneet ja kalusto	1 379	1 291	1. Eläkevaraukset		
5. Muut aineelliset hyödykkeet	161	161	2. Muut pakolliset varaukset	6	6
6. Ennakkomaksut ja keskenk. hank.	6 290	2 541	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	556	634
III Sijoitukset	43 515	43 886	1. Valtion toimeksiannot	26	47
1. Osakkeet ja osuudet	19 680	19 712	2. Lahjoitusrahastojen pääomat		
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			3. Muut toimeksiantojen pääomat	530	587
3. Muut lainasaamiset	23 320	23 676	E VIERAS PÄÄOMA	90 158	93 744
4. Muut saamiset	515	498	I Pitkäaikainen	48 273	32 154
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0	1. Joukkovelkakirjalainat		
1. Valtion toimeksiannot	0	0	2. Lainat rah. - ja vak.laitoksilta	48 260	32 135
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatt.			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
3. Muut toimeksiantojen varat			4. Lainat muilta luotonantajilta		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 053	10 566	5. Saadut ennakot		
I Vaihto-omaisuus	96	98	6. Ostovelat		
1. Aineet ja tarvikkeet			7. Liittymismaksut ja muut velat	13	18
2. Keskenäiset tuotteet			8. Siirtovelat		
3. Valmiit tuotteet/tavarat			II Lyhytaikainen	41 884	61 591
4. Muu vaihto-omaisuus	96	98	1. Joukkovelkakirjalainat	22 000	41 000
5. Ennakkomaksut			2. Lainat rah. - ja vak.laitoksilta	3 875	5 089
II Saamiset			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	4. Lainat muilta luotonantajilta		
1. Myyntisaamiset			5. Saadut ennakot	99	51
2. Lainasaamiset			6. Ostovelat	7 280	7 392
3. Muut saamiset			7. Liittymismaksut ja muut velat	1 090	1 117
4. Siirtosaamiset			8. Siirtovelat	7 540	6 941
Lyhytaikaiset saamiset	7 187	7 692	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	179 546	180 734
1. Myyntisaamiset	2 123	3 071			
2. Lainasaamiset	1 177	422			
3. Muut saamiset	2 738	3 099			
4. Siirtosaamiset	1 149	1 100			
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	0	0			
1. Osakkeet ja osuudet					
2. Sijoitukset rahamarkkinainstr.					
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset					
4. Muut arvopaperit					
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 770	2 776			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	179 546	180 734			

TASEEN TUNNUSLUVUT:	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	49,50	47,79
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	62,19	69,10
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	10 041	7 550
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	541	402
Lainakanta 31.12., 1000 €	74 135	78 224
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 991	4 169
Lainasaamiset, 1000 €	23 320	23 676
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €	123 474	127 590
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 647	6 799
Asukasmäärä 31.12.	18 576	18 765

TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT

Omavaraisuus -% = 100 x (oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (koko pääoma - saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 x (vieras pääoma - saadut ennakot) / käyttötulot

Kaupungin taseen loppusumma oli 179,5 milj. euroa ja se väheni 1,2 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan, eli kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääräistä 70 % omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Äänekosken kaupungin vuoden 2020 tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 49,50 %, kun se vuoden 2019 lopussa oli 47,79 %. Tunnusluvun tulkintaohjeiden mukaan kaupungin omavaraisuusaste on

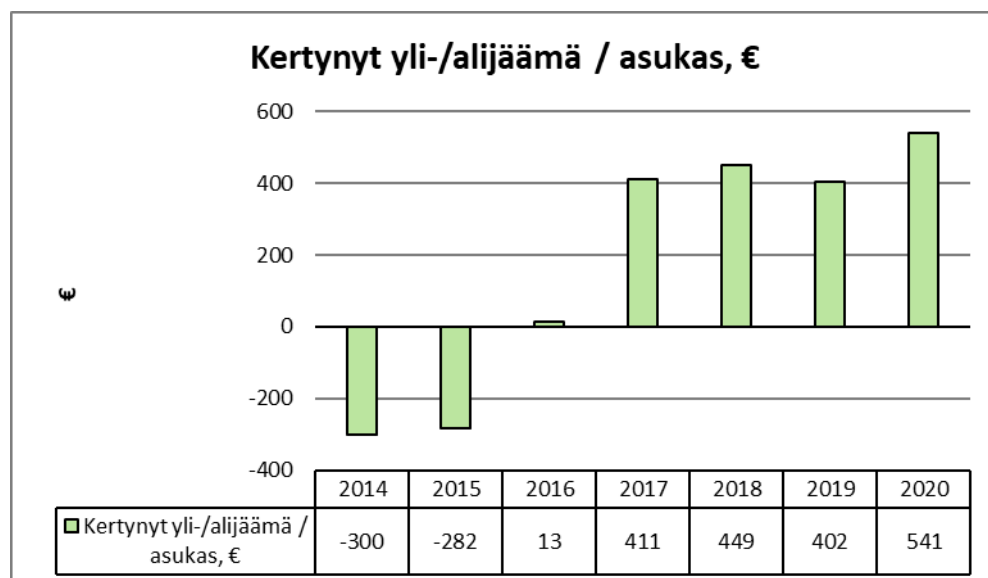
niukasti merkittävän suuren velkarasitteen ohjearvon yläpuolella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulorahoitusvaatimuksen vieras pääoma kunnalle asettaa. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluku 31.12.2020 oli 62,19 % ja 69,10 % vuonna 2019 eli suhdeluku on hieman parantunut.

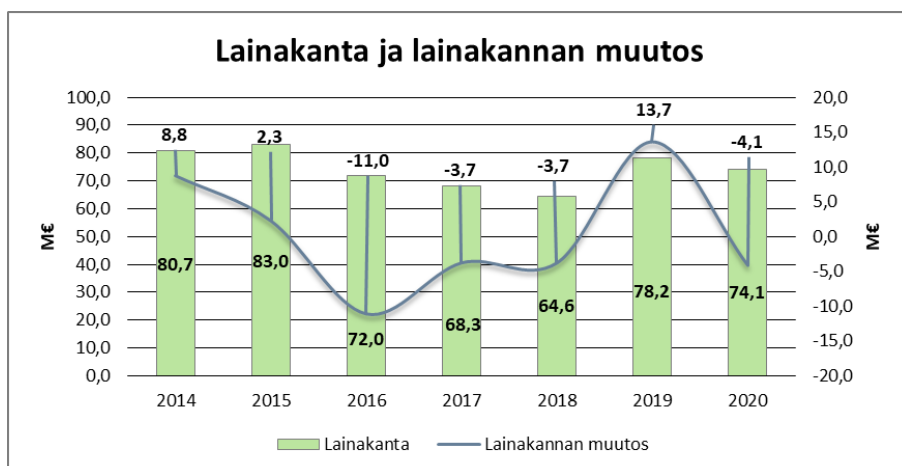
Kaupungin kertynyt ylijäämä oli 10,0 miljoonaa euroa (2019: ylijäämä 7,6 milj. euroa) ja asukasta kohden laskettuna ylijäämä oli 541 euroa/asukas (2019: ylijäämä 402 euroa/asukas).

KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ ASUKASTA KOHTI

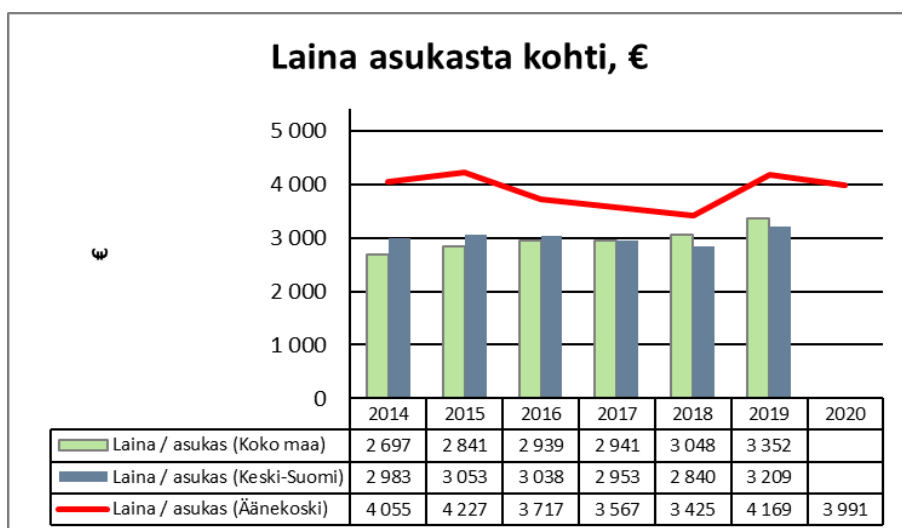

Kaupungin lainakanta oli 74,1 milj. euroa ja lainakanta väheni noin 4,1 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

LAINAKANTA JA LAINAKANNAN MUUTOS, M€

LAINA ASUKASTA KOHTI, €

Nettovelkaa puolestaan oli vuodenvaihteessa noin 50,8 milj. euroa ja asukasta kohden nettovelkaa oli 2 736 euroa.

NETTOVELAN KEHITYS 2019 - 2020

	2020	2019
Lainakanta	74 135	78 224
Antolainat	23 320	23 676
Nettovelka:	50 815	54 548
Nettovelka / asukas €	2 736	2 907

2.7. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustahtumat.

KOKONAISTULOT JA -MENOT, 1000 €

Kokonaistulot ja -menot, 1000 €			
TULOT, 1000 €		MENOT, 1000 €	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	18 225 10,6 %	Toimintakulut	135 490 78,1 %
Valmistus omaan käyttöön	11 0,0 %	Korkokulut	260 0,1 %
Verotulot	74 847 43,6 %	Muut rahoituskulut	0 0,0 %
Valtionosuudet	51 751 30,2 %		
Korkotuotot	617 0,4 %		
Muut rahoitustuotot	1 376 0,8 %		
Tulorahoituksen korjaukset		Tulorahoituksen korjaukset	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	-1 040 -0,6 %	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot	-169 -0,1 %
hyödykkeiden myyntivoitot			
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	164 0,1 %	Investointimenot	9 267 5,3 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	711 0,4 %		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	356 0,2 %	Antolainasaamisten lisäykset	17 0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 625 14,3 %	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	9 714 5,6 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,0 %	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	19 000 10,9 %
Oman pääoman lisäykset	0,0 %	Oman pääoman vähennykset	0 0,0 %
Kokonaistulot yhteensä	171 643 100,0 %	Kokonaismenot yhteensä	173 580 100,0 %

2.8. Kuntakonsernin toiminta ja sen talous

2.8.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kunta tytäryhtiöineen muodostaa kuntakonsernin (kuntalaki 6 §). Kuntalain 48 §:n mukaan kunnan konsernihoitoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätty viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernihoitoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konsernihoito vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kuntasstrategiasta, kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista sekä konserniohjeesta.

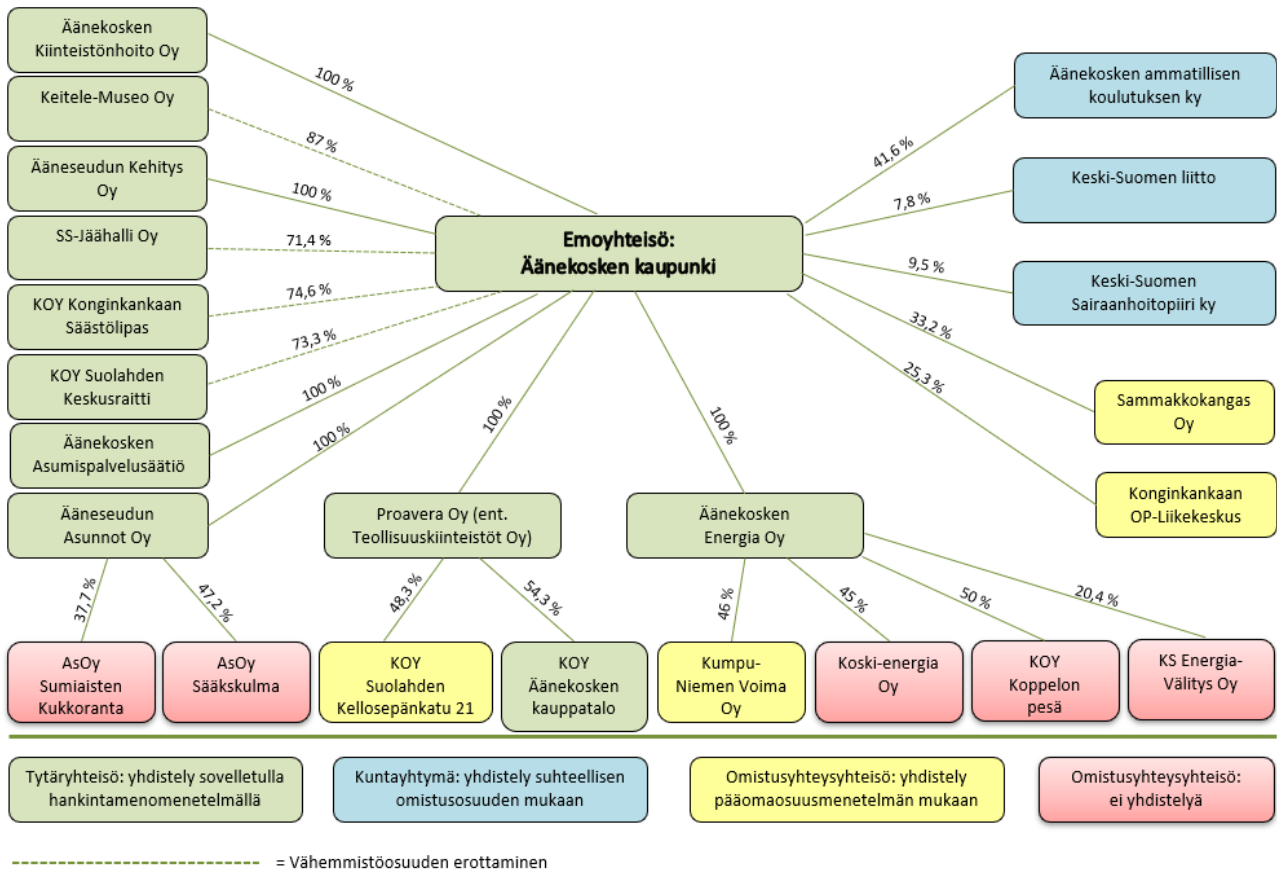
Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan

asiantuntemus. Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
- konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
- velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- konsernin sisäisistä palveluista;
- kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
- kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN KONSERNIRAKENNE JA OMISTUSOSUUDET 31.12.2020

2.8.2. Konsernin toiminnanohjaus

Kaupunkikonserniin kuuluu kaupunkiorganisaation lisäksi yhtiöitä ja muita yhteisöjä. Omistajaohjauksella tarkoitetaan niitä tavoitteita ja menetelytapoja, joita kaupunki omistajana kohdistaa yhtiöihin ja yhteisöihin.

Äänekosken kaupungin nykyinen konserniohje on hyväksytty valtuuston 10.12.2012 (79 §) tekemällä päätöksellä. Ohje on paikka paikoin vanhentunut eikä kaikilta osin vastaa voimassa olevassa kunnalaissa tarkoitettua sääntelyä. Uusi konserniohje on laadittu, mutta sen käsittely on edelleen kesken päätöksentekoeleimissä.

Miten konserniohjaus on järjestetty

Konserniohjeessa on määritelty konsernijohto ja sen tehtävät. Ohjeella varmistetaan tytäryhteisöille asetettujen omistajapolitiittisten linjausten ja toiminnallisten sekä taloudellisten tavoitteiden toteutus. Lisäksi ohjeella määritellään miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

1. Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista.
2. Konserniyhteisöjen on toimittava taloudellisesti ja kannattavasti ja niiden tulee tehostaa toimintaansa.
3. Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen.

Yhtiökohtaiset sitovat tavoitteet

Ääneseudun Asunnot Oy

1. Asuntojen käyttöastetavoite yli 90 %
 - o Tavoite ei toteutunut. Käyttöaste oli vuoden vaihteessa noin 89 %.
2. Yhtiön strategian päivittäminen
 - o Tavoite toteutui. Yhtiön strategia päivitettiin vuoden 2020 lopulla.
3. Yhtiön talustilanteen parantaminen
 - o Tavoite ei toteutunut. Talustilanne heikkeni vuodesta 2019.

Äänekosken Energia Oy

1. Liikevoitto 1 700 000 euroa
 - Tavoite toteutui. Liikevoitto oli 2,1 miljoonaa euroa.
2. Äänekosken kaupungille tuloutetaan 1 650 000 euroa (osinko 940 000 euroa sekä vesilainan korko ja takauspalkkiot 666 000 euroa)
 - Tavoite toteutui.
3. Sähköstä vähintään 80 % on tuotettu uusiutuvalla tuotannolla
 - Tavoite toteutui. Sähköstä yli 80 % on uusiutuvaa osakkuusyhtiöiden kautta.
4. Kaukolämmöstä yli 99,5 % on tuotettu uusiutuvalla tuotannolla
 - Tavoite toteutui. Kaukolämmöstä 99,6 % on tuotettu uusiutuvalla tuotannolla.

Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

1. Omistajalle osinkona 100 000 euroa vuoden 2020 tuloksesta
 - Tavoite toteutui.
2. Liikevoitto 4 % liikevaihdosta
 - Tavoite ei toteutunut. Liikevoitto oli 2,1 % vuonna 2020.
3. Työntekijöiden sairauspoissaolojen vähentäminen
 - Tavoite toteutui.
4. CO₂-päästöjen vähentäminen
 - Tavoite toteutui.

Äänekosken Kehitys Oy

1. Yhtiön käynnistämien hankkeiden loppuunsaattaminen
 - Tavoite toteutui. Yhtiön käynnistämät hankkeet on saatettu loppuun.
2. Erikseen määrättyjen hankkeiden hallinta
 - Yhtiöllä ei ollut vuoden 2020 aikana aloitettuja hankkeita.

Proavera Oy

1. Omistajalle osinkona 50 000 euroa vuoden 2020 tuloksesta
 - Tavoite ei toteutunut.
2. Vuokrattavien tilojen käyttöaste 90 %
 - Tavoite toteutui. Vuokrattavien tilojen käyttöaste on yli 90 %.
3. Epäkäytännöllisten tilojen myynti
 - Tavoite ei toteutunut. Tiloja ei myyty vuonna 2020.
4. Vuokrausliiketoiminnan tulos positiivinen
 - Tavoite toteutui. Vuokrausliiketoiminnan tulos oli positiivinen.
5. Liiketoiminnan voitto 2-3 %

- Tavoite ei toteutunut. Liiketulos oli tappiollinen.
6. Jäähallin rakentaminen ja käyttöönotto vuoden 2020 aikana
 - Tavoite toteutui. Jäähalli valmistui elokuussa 2020.

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos
 - Tavoite toteutui.
2. Tarjoaa äänekoskelaisille vanhuksille kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja
 - Tavoite toteutui säätiön sääntöjen mukaisesti.
3. Vuokrattavien tilojen käyttöaste on vähintään 95 %
 - Tavoite toteutui. Tilojen käyttöaste oli yli 95 %.
4. Kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut
 - Tavoite toteutui. Vuokratuloilla katettiin kiinteistön hoito- ja pääomakulut.

Keitele-Museo Oy

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos
 - Tavoite ei toteutunut.

Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas

1. Hoito- ja pääomakulujen pysyminen kiinteistöyhtiössä kohtuullisena
 - Tavoite toteutui. Tavoitteena on ollut kerätä varoja tuleviin korjauksiin. Hoitokuluja saatu alemmaksi. Selvityksessä ulkoalueiden huoltopalveluiden ja siivouskulujen sekä lämmityskulujen alentaminen. Pääomakulut ovat olleet kohtuulliset.
2. Kaupungin hallinnassa olevien tilojen käyttöasteen nostaminen
 - Tavoite ei toteutunut merkittävässä laajuudessa. Kaupungin hallinnassa olevat tilat, 418 m² 1. kerroksessa ja 129 m² kellarikerroksessa ovat pääosin hyväkuntoiset. Niistä on vuokrattuna vuodesta 2014 alkaen 20 m² ja vuodesta 2016 alkaen 22,5 m² liikehuoneistot. Osa tiloista on kaupungin omassa käytössä, osa tyhjänä. Kysyntää ei juurikaan ole, joten käyttöasteen nostaminen on vaikeaa.

Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti

1. Hoito- ja pääomakulujen pysyminen kiinteistöyhtiössä kohtuullisena
 - Tavoite toteutui osittain.
2. Kaupungin hallinnassa olevien tilojen käyttöasteen nostaminen
 - Tavoite toteutui osittain.
3. Rakennusten kunnon ylläpito
 - Tavoite toteutui.

SS-Jäähalli Oy

1. Hallittuun toiminnan alasajo ja yhtiön lopettaminen
 - Tavoite ei toteutunut.

Miten seuranta ja raportointi ovat vastuutettu kunnan toimielimille ja viranhaltijoille

Valtuusto

- määrittelee konsernin omistajapolitiikan
- hyväksyy kaupungin konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet
- toimii kaupunkikonsernin toiminnan ylimpänä valvojana
- hyväksyy talousarvion ja taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä tavoitteet koko kaupunkikonsernille
- hyväksyy jäsenten valitsemisen toimielimiin, jollei sitä muuten ole säädetty

Kaupunginhallitus

- ohjaa kuntakonsernia; ml. konsernin talouden ja toiminnan koordinoimista ja seuranta
- vastaa, että tytäryhteisöjen valvonta on järjestetty
- valitsee kuntayhtymien yhtymäkokousedustajan tai -edustajat
- antaa ohjeita kaupunkia konserniyhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin
- antaa toimintakertomuksen yhteydessä kaupunginvaltuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta

- seuraa tytäryhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotukset havaitsemistaan epäkohdista
- hyväksyy konserniohjeen
- hyväksyvät sijoituspolitiikan periaatteet

Lautakunta

- huolehtii toimialaansa kuuluvan konserniyhteisön toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle

Kaupunginjohtaja

- vastaa kaupunkikonsernin operatiivisesta johtamisesta kaupungin osalta sekä seuraa omistajapolitiikan toteutumisesta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle
- toimii kaupungin edustajana tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa tai nimittää kokousedustajan

Toimialajohtajat / talousjohto

- huolehtii toimialansa tytäryhteisöjen toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginjohtajalle
- kiinteistö- ja asuntotoimen yhtiöiden sekä liiketoimintayhtiöiden seuranta suorittaa talousjohtaja

Konserniyhteisöt / hallitus

- raportoi kaupunginhallitukselle yhteisön tavoitteiden ja kaupungin omistajapoliittisten tavoitteiden toteutumisesta tarkoituksen mukaisella jaksotuksella
- arvioi riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan tilaa sekä hallitustyöskentelyn toteutumista informoiden kaupunginhallitusta

2.8.3. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan järjestäminen on kuvattu tarkemmin luvussa 2.8.2. Konserniohjeet ovat astuneet voimaan 10.12.2012. Konsernille asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

2.8.4. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kohdassa 2.8.5.1 - 2.8.5.10 on poimittu kaupungin tytäryhteisöjen toimintakertomuksista konsernia koskevista olennaisista tapahtumista.

2.8.5. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kohdassa 2.8.5.1 - 2.8.5.10 on poimittu kaupungin tytäryhteisöjen toimintakertomuksista yhtiöiden arviot tulevasta kehityksestä.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Konserniohjeen kohdassa 10. on kuvattu, miten keskitettyjä konsernitoimintoja hyödynnetään.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Riskienhallinnasta on kerrottu kohdassa 2.3.

Kaupunki on kilpailuttanut vakuutukset vuoden 2019 alussa, ja kilpailutukseen on myös osallistunut osa konserniyhtiöistä.

Tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Alla on esitetty yhtiöittäin tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Analysoinnissa on käytetty seuraavia tunnuslukuja:

Kannattavuus:

Liikevoittoprosentti

Tunnusluku kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen rahoituseriä. Tunnuslukua käytetään kuten käyttökateprosenttia mittaamaan yrityksen liiketoiminnan menestystä, mutta se ottaa paremmin huomioon toimialojen väliset erot. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{liiketoiminnan tulos}}{\text{liikevaihto}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- yli 10 % = hyvä
- 5 - 10 % = tyydyttävä
- alle 5 % = heikko

Vakavaraisuus:

Omavaraisuusaste

Vakavaraisuuden tunnusluku. Mittaa yrityksen vakavaraisuutta vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan eli kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan. Tunnusluku on toimialasta riippumaton ja sen tulkintaan vaikuttaa taseen omaisuuserien kuranttius. Omavaraisuusaste on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{oma pääoma} + \text{varaukset}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- yli 40 % = hyvä
- 20 - 40 % = tyydyttävä
- alle 20 % = heikko

Maksuvalmius:

Current ratio

Maksuvalmiuden tunnusluku. Tunnusluku mittaa yrityksen mahdollisuutta selviytyä lyhytaikaisista veloista rahoitusomaisuudella ja vaihto-omaisuudella. Tunnusluvun avulla voidaan seurata yrityksen rahoitusaseman vuosittaista kehitystä. Tun-

nusluvun tulkinassa on huomioitava rahoitusomaisuuden kuranttiys ja likvidiys. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

rahoitusomaisuus + vaihto-omaisuus

lyhytaikaiset velat

Ohjearvoja:

- yli 2,0 = hyvä
- 1,0 - 2,0 = tyydyttävä
- alle 1,0 = heikko

Suhteellinen velkaantuneisuus:

2.8.5.1. Ääneseudun Asunnot Oy (Y-tunnus 0177096-3)

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä ja vuokratonteilla olevia rakennuksia, ostaa ja vuokrata alueita, rakennuksia ja osakehuoneistoja, antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja sekä hoitaa kiinteistöjen isännöinti-, huolto- ja korjaustoimintaa. Yhtiöllä on omistuksessaan kaupungin kaikissa neljässä taajamassa 1 096 (1 198) asuntoa, joista 35 (35) on osakehuoneistoja.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet ovat Juho Kautto (pj.), Mauri Ilves, Leila Lindell, Anniina Ojajärvi, Pentti Piilonen, Mirja Alanurmi, Marko Hokkanen, Maire Tiihonen (asukasedustaja) ja Erkki Pääkkönen (asukasedustaja).

Yhtiön hallitus kokoontui tilikauden aikana yksitoista (11) kertaa ja lisäksi pidettiin strategia-päivä yhdessä henkilöstön kanssa.

Yhtiön toimitusjohtaja toimitusjohtajana toimi Mika Karvonen. Tilintarkastajana toimi BDO Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana Heidi Rimpilä, HT.

Yhtiön palveluksessa on ollut tilikauden aikana keskimäärin kuusi (6) henkilöä. Vuoden 2020 alussa hyväksyttiin yhtiölle kehittämissuunnitelma ja strategia päivitettiin vuoden 2020 lopulla.

Yhtiön omista kiinteistöissä sekä yhtiön omistamissa osakehuoneistoissa on yhteensä 1 096 asuinhuoneistoa ja 8 liikehuoneistoa, jotka ovat asuinpinta-alaltaan yhteensä 60 190 m² + 632 m². Yhtiöllä on omassa käytössään toimitiloina liikehuoneistot Kauppakatu 17:ssä Äänekoskella ja Keite-

Tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulorahoitusvaatimuksen vieras pääoma yritykselle asettaa. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

Vieras pääoma x 100

Liikevaihto (12 kk)

Ohjearvoja:

- alle 40 % = hyvä
- 40 - 80 % = tyydyttävä
- yli 80 % = heikko

leentie 11:ssä Suolahdessa. Erillisiä asunto-osakehuoneistoja on yhteensä 35 kpl. Tilikauden aikana ei ole myyty yhtään osakehuoneistoa.

Asuntojen käyttöaste oli tilikauden lopussa noin 89 %, vuoden 2019 lopussa 85 % ja vuonna 2018 noin 86 %. Lönnrotinkatu 1:n peruskorjaus on saatettu loppuun ja asuttaminen on aloitettu elokuussa 2020, käyttöaste Lönnrotinkadulla on vuodenvaihteessa noin 45 %.

Tilikautena korjauskustannuksia on kirjattu tuloslaskelmaan ja taseeseen yhteensä 1,5 milj. (2,0) euroa. Huoneistokorjauksia tehtiin yhteensä 0,90 milj. eurolla (0,96).

Arvio tulevasta kehityksestä

Riippuen kaupungin väestökehityksestä on yhtiön harkittava mahdollisia lisätoimia kiinteistökannan suhteen. Vuonna 2020 yhtiö on lopettanut vuokraustoiminnan 102 asunnossa, Kyminkatu 1:stä ja 3:sta, Harjusenkatu 23-25 kahdesta rakennuksesta, Kaarnatie 5 b:stä ja Rautiomäentie 579:stä. Teollisuuden investointien odotetaan alkavan lähitulevaisuudessa, joten yhtiö varautuu uudelleen käyttöönottamaan Kyminkatu 1 ja 3 sekä Harjusenkadun 23-25 rakennukset.

Väestökehityksen jatkuessa negatiivisena tulee lisää toimenpiteitä kohdistumaan Puistokadulle, Harjusenkadulle ja muihin erikseen päätettäviin kohteisiin. Peruskorjausta ja hissien rakentamista tulee harkita jatkossa kohteisiin joihin jatkossakin tulee olemaan kysyntää.

Omistajapoliittinen asiakirja on käsitelty yhtiön hallituksessa ja Ääneseudun Asunnot Oy:tä koskevat velvoitteet on toimeenpantu. Yhtiö on luopunut säätiöiden isännöintiliiketoiminnasta 31.12.2020. In-house aseman selvitystä tehdään yhteistyössä omistajan kanssa.

Tulevaisuudessa on mietittävä keinoja käyttö- ja ylläpitokulujen alentamiseksi joko kilpailuttamalla toimijoita tai ottamalla tehtäviä omaksi toiminnaksi. Toimenpiteiden tulee tähdätä omaisuuden arvon säilyttämiseksi ja parhaassa tapauksessa, niiden arvon korottamiseksi.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista liiketoiminnan kehittämissä vaikuttavista tekijöistä

Vuokraustoiminnan strategisena riskinä on markkina-aseman säilyttäminen asuntovuokrausmarkkinoilla. Riskiä seurataan tilastoimalla asuntojen

käyttöastetta kuukausitasolla. Markkina-asemaa merkittävämpi tekijä asuntojen käyttöasteeseen on asukasluvun kehitys, jota pyritään kasvattamaan lisäämällä markkinointia vuokra-asuntojen osalta.

Operatiivista riskeistä henkilöriskejä on pyritty vähentämään työtehtävien moniosaamisella sekä korjaus- ja huoltotoiminnan laajalla palveluverkostolla. Rahoituksen riskeistä, viitekorkosidonaisten lainojen korkoriskien vähentämiseksi on tehty korkosuojaussopimus. Suojaussopimuksen alkamista ei enää ole pystytty lykkäämään vaan sopimus on astunut voimaan vuoden 2018 alkupuolella. Sopimuksesta aiheutuu yhtiölle huomattavia ylimääräisiä vuosittaisia kuluja. Tuloksellisuuden parantaminen vaatii käyttöasteen parantamista jatkuvasti yli 90 %:n.

Ääneseudun Asunnot Oy

1.1-31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	6 348	6 143	-205	96,8 %
Liikevoitto	310	213	-97	68,7 %
Tilikauden voitto / tappio	-259	-663	-404	256,0 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	30 360	31 583	1 223	104,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	4 454	954	-3 500	21,4 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	34 814	32 537	-2 277	93,5 %
Oma pääoma	1 461	798	-663	54,6 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	22 032	23 078	1 046	104,7 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	11 321	8 660	-2 661	76,5 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	34 814	32 537	-2 277	93,5 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	4,9 %	3,5 %		
Omavaraisuusaste	4,2 %	2,5 %		
Current Ratio	0,4	0,1		
Suhteellinen velkaantuneisuus	525,4 %	516,7 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat heikkoja

sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.2. Äänekosken Energia Oy (Y-tunnus 0917763-8)

Yhtiön ydinliiketoiminnat muodostuvat sähkön myynnistä ja siirrosta, kaukolämpötoiminnasta sekä vesi- että hulevesiliiketoiminnasta. Sähkön siirto ja vesi sekä hulevesi ovat monopolitoimintoja, kun taas sähkön myynti ja kaukolämpö ovat kilpailtua toimintaa. Liiketoiminnot on eriytetty

kirjanpidollisesti. Kaikista liiketoiminnoista muodostetaan omat tuloslaskelmat ja taseet.

Osakkuusyhtiöistä saatavasta sähköstä tuotettiin vesivoimalla 89,4 %, puupohjaisilla ja turpeella 4,6 % ja tuulivoimalla 5,4 %. Kaukolämmön tuo-

tannosta 99,6 % on tuotettu biopolttoaineilla. Jäteveden puhdistamot toimivat lupa-arvojen mukaisesti.

Yhtiön palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 32 henkilöä vakinaisissa työsuhteissa (34 henkilöä). 31.12. palveluksessa oli 32 henkilöä vakinaisissa työsuhteissa (34 henkilöä).

Yhtiön liikevaihto oli 21 158 961,81 euroa (22 698 218,19 euroa) ja liikevoitto 2 079 796,02 euroa (2 684 029,59 euroa). Yhtiön liikevaihdon laskussa näkyi lämmin talvi, jolloin kaukolämmön ja sähkön kulutus laski. Palvelu- ja asennusurakoiden määrä laski, koska koronapandemian vuoksi vähennettiin yhtiön ulkopuolelle tehtäviä töitä. Edellisenä vuonna liiketoiminnan muissa tuotoissa näkyy kertaluonteinen tuottoerä, joka kohdistui kaukolämmölle ja sähkönmyynnille.

Sähkön siirtomäärä oli 114,4 GWh/a, joka laski 4,3 % edellisestä vuodesta. Sähkön myynti kasvoi 1,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kaukolämmön kulutus oli 106,7 GWh/a, laskua oli 9,8 %. Vesiliiketoiminnassa veden kulutus pysyi edellisen vuoden tasolla.

Sähköliiketoiminnassa sähkön hankintakustannukset laskivat edelliseen vuoteen verrattuna hyvän vesivoimatuotannon vuoksi. Kaukolämpöliiketoiminnassa lämmön myynnissä näkyi lämmin talvi, mutta hankintakustannuksia nosti alkuvuoden metsäteollisuuden lakko. Sähkön siirron liiketoiminnan tuloskehitys oli kohtuullisen tuoton vaatimusten mukainen. Vesiliiketoiminnassa palveluiden myynti laski edellisestä vuodesta ja näkyi liikevaihdossa.

Yhtiön rahoitustilanne säilyi tyydyttävänä koko vuoden.

Suolahti-Koivisto 110 kV-linjan, joka on yhteisprojekti Elenian kanssa, suunnittelu jatkui ja linja otetaan käyttöön syksyllä 2021.

Yhtiön korolliset velat olivat vuoden lopulla 51 509 218 euroa (49 048 690 euroa). Uutta pitkäaikaisista velkaa nostettiin 4 000 000 euroa ja pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin kaikkiaan yhteensä 1 739 708 euroa.

Yhtiön pitkäaikaiset lainat ovat pääsääntöisesti kiinteäkorkoisia tai suojattuja. Äänekosken kaupungin pääomalainan 18 100 000 euroa korko on täysimääräisenä mukana yhtiön tuloksessa.

Yhtiö hallitus on hyväksynyt yhtiölle rahoituspolitiikan. Yhtiö rahoittaa investointejaan myös leasingrahoituksella.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet ovat Marko Tuhkanen (pj.), Leila Lindell (varapj.), Jari Halttunen, Simo Holopainen, Tiina Liimatainen, Eila Nurmi ja Erkki Pönkänen.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Maarit Heranen. Yhtiön tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Oy, päävastuullisena Hanna Keskinen KHT, JHT.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vesivoiman tuotannon arvioidaan toteutuvan alkuvuoden aikana normaalia korkeammalla tasolla, koska vesivarastot ja vesistöjen pinnat ovat nousseet runsaiden sateiden johdosta. Kaukolämmön ja veden liiketoiminnoissa ei ole odotettavissa muutoksia.

Riskien hallinnan järjestäminen

Liiketoiminnan riskikartoituksen toimenpideohjelmaa toteutettiin suunnitelman mukaisesti riskien minimoimiseksi. Operatiivisen toiminnan riskiarvioita ja valmiussuunnitelmia tarkennettiin ja määriteltiin toimenpideohjelmat eri osa-alueille.

Äänekosken Energia Oy

01.01.-31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Toteuma %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	22 698	21 159	-1 539	93,2 %
Liikevoitto	2 684	2 080	-604	77,5 %
Tilikauden voitto / tappio	1 313	943	-370	71,8 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	71 852	70 913	-939	98,7 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	7 280	10 307	3 027	141,6 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	79 132	81 220	2 088	102,6 %
Oma pääoma	6 143	5 306	-837	86,4 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	12 334	12 569	235	101,9 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	53 222	55 952	2 730	105,1 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	7 433	7 393	-40	99,5 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	79 132	81 220	2 088	102,6 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	11,8 %	9,8 %		
Omavaraisuusaste	23,3 %	22,0 %		
Current Ratio	3,1	3,5		
Suhteellinen velkaantuneisuus	267,2 %	299,4 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus ja vakavaraisuus ovat tyydyttäviä.

Maksuvalmius hyvä ja suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.3. Äänekosken Kiinteistöhoito Oy (Y-tunnus 0194882-1)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin vuonna 1974. Yhtiöjärjestyksen muutos on merkitty rekisteriin 18.10.1996, jolloin myös yhtiön nimi muutettiin Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:ksi.

Yhtiön liikevaihto tilikaudella oli 12 358 590,40 (11 762 469,95) euroa ja muut liiketoiminnan tuotot 63 914,35 (18 943,43) euroa. Liikevaihdon nousu edelliseen tilikauteen oli 5,06 %.

Yhtiön pääasiallisin toiminta tilivuonna 2020 on tuottaa huolto-, aluekunnossapito-, turva-, tekniset- (sähkö, remontti ja LVIAS) ja siivouspalveluita.

Liiketoiminnan jakaantuminen

Liiketoiminta	Euroa	Muutos-% edelliseen vuoteen
Kiinteistöhuolto	8 695 905,40	+4,46
Puhtauspalvelut	3 420 023,02	+2,20
Muut	242 661,98	+164,82

Yhtiön pääasiallisen tulon muodostavat perittävät palvelumaksut ja sopimuskorvaukset. Palvelumaksut nousivat 1.4.2020 hallinto-, käyttö- ja huolto-, siivous- ja ulkoalueiden hoidosta perittävien maksujen osalta keskimäärin 1,5 %.

Hallituksen jäseninä ovat toimineet ajalla 1.1.2020 - 31.12.2020 Simo Salmelin (pj.), Marke Tuominen (vpj.), Risto Kumpu, Erkki Kautto, Johanna Vertainen ja Tiia Turunen.

Hallitus kokoontui tilikaudella 18 kertaa. Yhtiökokouksia tilikaudella oli kaksi kertaa.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Antti Virmanen. Yhtiön tilintarkastaja on BDO Oy, vastuunalaisena tarkastajana toimi Heidi Rimpilä, HT.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Vuosi alkoi tuloksellisesti hyvin. Alkuvuosi sujui taloudellisesti hyvin ja koko toimintavuodelta oli

lupa odottaa erinomaista tulosta. Toimintavuonna COVID-19 viruksen aiheuttamat toimenpiteet ja kustannukset, sekä valmistautuminen ulkoisen myynnin vähentämiseen kuitenkin söivät yhtiön kannattavuutta merkittävästi ja tulostavoitteesta jäätiin huomattavasti. Omistaja teki päätöksen ulkoisen myynnin siirtämisestä toiseen konserniyhtiöön marraskuussa 2020 ja päätös toteutettiin 31.12.2020.

Omistajan asettamat tavoitteen on yhtiössä saavutettu jokaisena toimintavuonna 100 %, lukuun ottamatta toimintavuotta 2020. Liikevoitto ei ylittänyt tavoitteeseensa, mutta osingon yhtiö maksaa täysimääräisenä.

Yhtiö työllisti noin 20 nuorta kesä-/kausityöhön. Yhtiö työllisti myös lyhyempiaikaisesti 3 osatyökäistä ja yhden kokoaikaisesti. Määrää rajoitti huomattavasti COVID-19.

Yhtiön siirtyi uusiin toimitiloihin maaliskuussa 2020.

GreenCard -laatusertifikaatti saatiin auditoinnin lopputulemana numerolla 55 16.10.2020.

Yhtiö saavutti myös Suomen Asiakastieto Oy:n AAA luottoluokituksen, ensimmäisen kerran historiassa.

Marraskuussa käynnistettiin myös strategisen kumppanuuden sopimusmallin rakentaminen omistajan kanssa. Uuden sopimusmallin toteuttaminen aloitettiin 1.1.2021.

Arvio tulevasta kehityksestä

Äänekosken kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 16.9.2019 linjannut siten, että Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n toimintaa kehitetään inhouse - aseman mukaiseksi konserniyhtiöksi.

Tulevan toimintavuoden aikana toiminnassa keskitytään strategisen kumppanuuden rakentamiseen ja toteuttamiseen, sekä kehitetään yhtiön sisäisiä

toimintamalleja ja -järjestelmiä palvelemaan kustannusten tarkempaa kohdistusta ja aktiivista kustannus- ja tuloseurantaa. Kehityksellä on jo saavutettu ja haetaan lisää tehostusta konkreettiseen kunnossapitotyöhön, toimistorutiineihin, tavoitteena kustannustehokkuuden nostaminen ja hallintokulujen alentaminen suhteessa liikevaihtoon.

Yhtiön tavoite on vuonna 2021 täyttää omistajan asettamat tavoitteet.

Tulevaisuuden suurimpana haasteena on uuden sopimusmallin toteuttaminen kannattavasti. Tavoitteena on rakentaa omistajan kanssa yhteistyössä koko kaupunkia palveleva kokonaisuus ja malli, jolla Äänekosken kaupunki ja yhtiö selkeästi erottuu kuntakentässä strategisen toimintamallin kehittäjänä.

Seuraavan noin kymmenen vuoden aikana eläköityminen ja sen aiheuttaman resurssivaje saattaa muodostua ongelmaksi. Tämä asettaa suuria haasteita löytää osaavaa henkilökuntaa, mutta mahdollistaa myös kustannustehokkuuden noston ilman ns. kovia henkilöstötoimenpiteitä seuraavien jaksojen aikana.

Yhtiön näkökulmasta eteenpäin on haastava, mutta positiivinen, suurimpana tavoitteena on toimia kannattavasti, aikaansaada kustannustehokasta ja laadullisesti erinomaista palvelua.

Riskien hallinnan järjestäminen

Yhtiössä on 2014 aikana julkaistu riskienhallintapolitiikka. Poliitiikan tarkoituksena on luoda pohja sisäisten ja ulkoisten riskien arvioinnille ja jonka ohjaamana riskit kartoitetaan ja toimenpiteet määritellään. Riskien hallinta on osa laatuja järjestelmää ja aktiivisessa seurannassa. Toimikohtainen arviointi tehdään tarvittaessa, mikäli yksittäisen toimen riski nähdään liiketoiminnan koko huomioden suurena. Riskienarviointi päivitetään tarvittaessa, kuitenkin vähintään vuosittain.

Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

01.01.-31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	11 762	12 359	597	105,1 %
Liikevoitto	555	257	-298	46,3 %
Tilikauden voitto / tappio	441	204	-237	46,3 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	1 122	1 175	53	104,7 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	2 795	2 554	-241	91,4 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 917	3 729	-188	95,2 %
Oma pääoma	1 448	1 552	104	107,2 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	95	95	0	100,0 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	2 374	2 082	-292	87,7 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 917	3 729	-188	95,2 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● 4,7 %	● 2,1 %		
Omavaraisuusaste	● 37,0 %	● 41,6 %		
Current Ratio	● 1,2	● 1,2		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 21,0 %	● 17,6 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko, vakavaraisuus on hyvä ja maksuvalmius ovat tyydyttävällä tasolla.

Suhteellinen velkaantuneisuus puolestaan on alhaisella tasolla (hyvä).

2.8.5.4. Äänekosken Kehitys Oy (Y-tunnus 1883321-1)

Yhtiö on ilmoitettu kaupparekisteriin 5.3.2004. Yhtiön omistaja on Äänekosken kaupunki, 30 osaketta.

Yhtiön liikevaihto tilikaudella 2020 on 32.000 euroa. Taseen loppusumma on 321.074,72 euroa. Yhtiön tulos 1.510,81 euroa.

Yhtiön toimialana on toimialueellaan edistää elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittämistä ja huolehtia ohjelmaperusteisen aluepolitiikan toteuttamisesta. Tässä tarkoituksessa yhtiö harjoittaa yrittäjiksi ryhtyvien, yrittäjien ja yritysten neuvontaa, koulutusta, konsultointia ja muita yrityspalveluja sekä edistää alueen yritysten sekä kuntien yhteistyötä ja yhteismarkkinointia sekä yhdessä kuntien kanssa hoitaa kuntien elinkeino- ja aluepolitiikkaa. Yhtiö voi harjoittaa rajoitettua pääomasijoitustoimintaa. Yhtiö voi myös rahoittaa ja hallinnoida kaupungin elinvoimaisuutta edistäviä kehittämisprojekteja ja hankkeita.

Yhtiön hallituksen jäsenet 1.1. - 31.12.2020 ovat Sirpa Martins (pj.), Mirja Alanurmi, Harri Hautsalo, Hannu Penttinen ja Erkki Pönkänen.

Äänekosken Kehitys Oy:n varsinainen tilintarkastaja on BDO Oy ja vastuunalaisena tilintarkastajana HT, Heidi Rimpilä. Sari Åkerlund toimii yhtiön toimitusjohtajana, muuten vakinaista henkilökuntaa ei ole.

Toimintavuonna 2020 Äänekoski jatkoi panostuksia elinkeinoelämän kehittämiseksi. Äänekoski on korkean teknologian kaupunki, jossa yritysten T&K-panostus ja jalostustyöpaikkojen osuus on maakunnan/maan korkeinta tasoa. Äänekoski on merkittävästi omaa aluettaan suurempi työllistäjä. Metsä Groupin biotuotetehtaan investointi oheistoimintoineen vaikuttaa alueen elinkeinoelämään positiivisesti monella eri toimialalla. Myös muut toimijat ovat lisänneet investointipankkiaan alueella, mikä takaa toimintaympäristön positiivista kehitystä tuleville vuosille.

Uusia mahdollisuuksia elinkeinoelämälle bio- ja kiertotalous sateenvarjon alle tarjottiin Äänekosken kaupungin hallinnoimassa Plänet B-hankkeessa. Hanke toimi hyvänä verkostoitumisalustana niin uusille kuin paikalla jo toimiville kumppaneille ja kasvupotentiaali vaikutti vahvalle. Myös uusia jatkohankkeita Plänet B -sateenvarjon

alle haettiin mm. TEM:n kiertotalousekosysteemi-rahoitusta ja JAMK:n hallinnoimaa, yhtiön osatoittamaa Biotalouspatenttimaisemat-hanketta. Yhteistyötä tehtiin myös muiden hankkeiden kanssa.

Äänekosken Kehitys Oy:llä oli toimintavuonna merkittävä rooli koronayrityslainojen myöntäjänä heti koronan alkuvaiheessa. Rahoitus kohdennettiin äänekoskelaisille kuluttajapalveluja tarjoaville mikroyrityksille. Äänekosken kaupungin elinvoimayksikkö käsitteli lainahakemukset sekä esitelti ja valmisti asiakirjat yhtiölle päätettäväksi.

Yhtiön nimi muutettiin alkuvuodesta toiminta-aluetta kuvaavammaksi sekä nettisivut uusittiin. Aputoiminimiä perustettiin tukemaan mahdollista tulevaa toimintaa Äänekosken matkailu, Plänet B ja Plänet B from Ä to B.

Äänekosken Kehitys Oy

1.1. - 31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2020		
Liikevaihto	55	32	-23	-41,8 %
Liikevoitto	-2	1	3	-150,0 %
Tilikauden voitto / tappio	-1	2	3	-300,0 %
TASE (1 000 €)	Tase tilinpäätös			
Pysyvät vastaavat	8	6	-2	-25,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	262	315	53	20,2 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	270	321	51	18,9 %
Oma pääoma	269	271	2	0,7 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	50	50	
Lyhytaikainen vieras pääoma	1	0	-1	-100,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	270	321	51	18,9 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	 -3,6 %	 3,1 %		
Omavaraisuusaste	 99,6 %	 84,4 %		
Current Ratio	 262,0	 315,0		
Suhteellinen velkaantuneisuus	 1,8 %	 156,3 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus oli heikko ja vakavaraisuus sekä maksuvalmius ovat

Arvio tulevasta kehityksestä

Bio- ja kiertotalouden sekä matkailuelinkeinojen edistämishankkeita tullaan lisäämään yhtiön toimintaan soveltuvin osin tulevaisuudessa.

Riskien hallinnan järjestäminen

Yhtiössä on vuoden 2014 aikana otettu käyttöön riskienhallintapolitiikka. Poliittikan tarkoituksena on luoda pohja sisäisten ja ulkoisten riskien arvioinnille ja jonka ohjaamana riskit kartoitetaan ja toimenpiteet määritellään. Riskien arviointi on suoritettu viimeksi vuonna 2016 ja se tullaan päivittämään vuoden 2021 ensimmäisen neljänneksen aikana.

hyvällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.5. Proavera Oy (Y-tunnus 0347267-9)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 21.12.1979 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys on päivätty 9.6.2017. Äänekosken kaupunki omistaa 100 % Proavera Oy:n osakekannasta. Yhtiön liikevaihto tilikaudella oli 1 524 353,42 euroa. Liikevaihdon nousu edellisikauteen verrattuna oli 8,11 %.

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa, hallita, vuokrata, ostaa ja myydä toimitiloja, rakennuksia ja rakennelmia, sekä yritysten ja yhteisöjen talouden ja toimistotehtävien hoito, asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöiden ja säätiöiden isännöinti sekä talouden hoito, kiinteistöhoitopalvelut, siivouspalvelut, turvallisuus- ja vartiointipalvelut, rakennuttamis- ja valvontatehtävät ja rakentamiseen liittyvä konsultointi. Lisäksi yhtiö voi

omistaa ja hallita kiinteistöjä, osakkeita ja osuuksia sekä harjoittaa arvopaperikauppaa.

Yhtiön hallitukseen ovat kuuluneet ajalla 1.1. - 31.12.2020 Matti Virtanen (pj.), Marke Tuominen (vpj.), Kari Kiiskinen, Matti Tiusanen ja Tuula Lehtonen. Yhtiön hallitus kokoontui toimintavuonna yhteensä 15 kertaa. Yhtiökokouksia oli kaksi.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi tilikaudella 2020 Antti Virmanen.

Yhtiön tilintarkastaja on BDO Oy, vastuunalaisena tarkastajana toimi Heidi Rimpilä HT JHT.

Olenaiset tapahtumat tilikaudella

Toimintavuoden 2020 yhtiön kannattavuus ei yltänyt edellisvuoden tasolle. Kannattavuutta söi merkittävästi jäähallin toiminnan käynnistäminen ja COVID-19. Myös uuden liiketoimintaosan käynnistämisen valmistelu rasitti tulosta.

Jäähallin rakentaminen alkoi loppuvuodesta 2019 ja se valmistui käyttöön elokuussa 2020. Avajaisottelu pelattiin syyskuussa 2020.

Yhtiön omistamien tilojen käyttöaste laski hie-man. Isännöintiliiketoimintaan saatiin uusia taloyhtiöitä hoidettavaksi.

Yhtiö ei yltänyt omistajan asettamiin tavoitteisiin toimintavuodella 2020.

Merkittäviä perusparannuksia ei tehty.

Arvio tulevasta kehityksestä

Yhtiön omistamissa teollisuustiloissa nykyiset vuokrasopimukset jatkunevat pääosin lähitulevaisuudessa. Tilojen kysyntä on hiljentynyt vuoden 2020 loppupuolella eikä vuoden 2021 alku ole tuonut asiaan muutosta, mutta käyttöaste on edelleen kohtuullinen. Yhden teollisen toimijan kanssa on käynnissä neuvottelut teollisuushallin rakentamisesta.

Jäähalli on hyvällä käytöllä, mutta COVID-19 rajoittaa hallin myyntiä, eikä käyttöastetta saada nostettua ennen pandemian päättymistä. Hallin käyttökulut tulevat syömään kannattavuutta merkittävästi vuonna 2021.

Uusi liiketoiminta-ala, Kiinteistöpalvelut aloitti 1.1.2021. Odotusarvo on noin 2 M€ liikevaihto kannattavasti. Toimiala määrittää koko yhtiön toimintaa ja näkymää tulevaisuudessa sen kasvaessa suurimmaksi toimialaksi vuoden 2021 aikana.

Isännöintiliiketoiminta jatkaa aktiivista uusiasiakasmyyntiä ja toiminta nostaa kannattavuuttaan vuoden 2021 aikana. Levittäytymistä uusille paikakunnille käynnistetään.

Hallintopalveluiden toimintajärjestelmien käyttöä tehostetaan, tavoitteena selvä toiminnan tehostaminen ja kustannustason alennus suhteessa liikevaihtoon.

Lisäksi jatketaan teollisuustilojen vuosikorjauksia ja tehdään tarvittavia muutostöitä vuokralaisten vaihtuessa ja tilojen kunnan nostamiseksi nykyaikaisiksi.

Tutkimus- ja kehitystoimintaa ei yhtiössä ole ollut vuonna 2020.

Proavera Oy

1.1. - 31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	1 401	1 524	123	8,8 %
Liikevoitto	67	-201	-268	-400,0 %
Tilikauden voitto / tappio	10	-265	-275	-2750,0 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	5 789	10 326	4 537	78,4 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	492	360	-132	-26,8 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 281	10 686	4 405	70,1 %
Oma pääoma	2 065	1 800	-265	-12,8 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	2 717	7 631	4 914	180,9 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 499	1 255	-244	-16,3 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 281	10 686	4 405	70,1 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	4,8 %	-13,2 %		
Omavaraisuusaste	32,9 %	16,8 %		
Current Ratio	0,3	0,3		
Suhteellinen velkaantuneisuus	300,9 %	583,1 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus ja vakavaraisuus on heikolla tasolla.

Maksuvalmius on heikko ja suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.6. Äänekosken Asumispalvelusäätiö (Y-tunnus 0849102-7)

Säätiö on merkitty säätiörekisteriin 1987. Säätiön hallitukseen kuuluvat (31.12.2020) Arvo Oranen (pj.), Kristiina Pikkupeura (varapj.), Eero Hakonen, Tiina Liimatainen ja Pirjo Ilves.

Säätiön asiamiehenä toimi 31.12.2020 saakka Mika Karvonen ja omistajapolitiikan muutoksen johdosta säätiön asiamieheksi vaihtuu Proavera/Avera Isännöinnistä Kalervo Tervo 1.1.2021 alkaen.

BDO Audiator Oy on ilmoittanut, että vastuunalaisena tilintarkastajana toimii Sanna-Mari Nuri (HT) ja BDO Oy on ilmoittanut, että vastuunalaisena tilintarkastajana toimii Heidi Rimpilä (HT, JHT).

Säätiön kiinteistönhuollosta ja siivouksesta vastaa Äänekosken Kiinteistöhoito Oy ja isännöinnistä vastasi 31.12.2020 saakka Ääneseudun Asunnot Oy. 1.1.2021 alkaen säätiön isännöinnistä vastaa Proavera/Avera isännöinti. Säätiöllä oli vuonna 2017 kiinteistön täysarvovakuutus (laaja) Vahinkovakuutusyhtiö IF:ssä. Säätiöllä on vakuutusmeklarisopimus Meklaritoimisto Helmi Oy:n kanssa.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Vuonna 2020 on tehty pieniä korjaus, huolto- ja ylläpitotöitä ja Eerolankadun palvelutalon hank-

keen konsulttipalveluiden hankinta. Hankkeen rakennuttajakonsultiksi on valittu WSP Jyväskylä Oy. Asuntojen käyttöaste on ollut hyvällä tasolla ja vuoden 2020 aikana käyttöaste on ollut 98,14 %.

Vuonna 2016 on otettu Äänekosken kaupungilta 377 000 euron lyhytaikainen laina. Lainaa uusitaan vuosittain ja se oli vuoden alussa summaltaan 275 000 euroa. Lainaa lyhennettiin 50 000 eurolla ja lainaa on jäljellä 225 000 euroa.

Pitkäaikaisten lainojen määrä 31.12.2020 oli 58 120,94 euroa.

Kiinteistön tuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Hoitokulut toteutuivat talousarvion nähden hiukan suurempina. Suurimmat tilikohtaiset erot muodostuivat korjauskuluista, muita suurempia tilikohtaisia eroja ei ollut.

Arvio tulevasta kehityksestä

Rakennukseen on laadittu kuntoarvio vuonna 2010. Kuntoarvio päivitetään säännöllisesti ja sen pohjalta laaditaan korjaus- ja kunnossapitoaika- taulu. Eerolankadun palvelutalon rakentamishankkeeseen on saatu ARA:n avuspäätös ja kunta- rahoituksen laina. Hanke kilpailutetaan vuoden

2021 alkupuolella ja aloitetaan vuoden 2021 aikana. Hankkeen toteutuksen johdosta ARA määrittelee säätiön yleishyödylliseksi yhteisöksi.

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

1.1. - 31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	147	149	2	101,4 %
Liikevoitto	27	25	-2	92,6 %
Tilikauden voitto / tappio	0	0	0	
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	452	433	-19	95,8 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	121	112	-9	92,6 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	573	545	-28	95,1 %
Oma pääoma	34	34	0	100,0 %
Varaukset	202	224	22	110,9 %
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	58	58	0	100,0 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	278	229	-49	82,4 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	572	545	-27	95,3 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	18,4 %	16,8 %		
Omavaraisuusaste	41,3 %	47,3 %		
Current Ratio	0,4	0,5		
Suhteellinen velkaantuneisuus	228,6 %	192,6 %		

Tunnusluvuilla mitattuna säätiön kannattavuus on ja vakavaraisuus ovat hyvällä tasolla.

Maksuvalmius on heikko sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.7. Keitele-Museo Oy (Y-tunnus 0589267-7)

Yhtiön toimialana on museotoiminnan harjoittaminen Äänekosken kaupungissa ja museojunaliikenteen harjoittaminen kaikkialla Suomessa. Toiminnan päätarkoitus on säilyttää vanhaa rautatiekalustoa tuleville sukupolville ja tarjota kalustolla yleisölle ja yrityksille nostalgisia, elämyksiä tuottavia junamatkoja.

Keitele-Museo Oy:llä on liikenne ja turvallisuusvirasto Traficomien myöntämä turvallisuustodistus museoliikenteen harjoittamista varten. Turvallisuustodistus on voimassa huhtikuuhun 2022 saakka, ja se oikeuttaa harjoittamaan museoliikennettä koko maassa. Yhtiöllä on myös liikennöimisen edellyttämä, vuosittain uudistettava Rata-verkon käyttösopimus liikenneviraston kanssa.

Kaupungin ja siihen yhteydessä olevien yhteisöjen omistamien osakkeiden osuus on noin 85 %, loput osakkeet jakaantuvat yksityishenkilöiden ja eri yksityisten yhteisöjen kesken.

Yhtiön hallitukseen kuuluivat (31.12.2020) Ilkka Saarenpää (pj.), Kari Korhonen, Jarkko Pasanen, Lauri Wilen, Terho Poikolainen, Aimo Kääriäinen ja Leena Raitanen (Varapj.).

Hallitus on kokoontunut vuoden 2020 aikana 4 kertaa. Joista 1 paikan päällä, 2 teamsin välityksellä ja yksi sähköpostilla.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Ilkka Herpman 1.1-27.8.2020 ja siitä eteenpäin Jarkko Pasanen. Tilintarkastajina ovat toimineet BDO Oy, vastuullinen tilintarkastaja HT Heidi Rimpilä ja varatilintarkastaja HT, JHT Tuula Ylikangas.

Yhtiön talous perustuu Äänekosken kaupungilta (15 000 euroa) saatuun avustukseen. Liikenteen osalta tulot koronasta johtuen olivat liki olemattomat. Avoimien ovien järjestäminen toi kuitenkin lisää myyntiä kahvin, kannatustuotteiden, reisi- ja kalustokyydityslippujen osalta. Kuluneen vuoden aikana paikalla kävi yli 3 500 vierailijaa.

Keitele-Museon liikennöimille lättähatuille eli Dm7 -kalustolle kertyi ajona vuoden aikana yhteensä 186 km liikennöintipäiviä oli 3 kpl. Tka-7 ratakuorma-auton vetämiä junamatkoja ajettiin 385km liikennöintipäiviä oli 2 kpl. Dm 7 ajoista oli 2 kpl oli matkustajille ilmaisia (joulukadun avajaiset Äänekoski ja Suolahti).

Vuoden 2020 aikana uutta kalustoa tuli Raiteen-tarkastusvaunu Emma ET-66, ravintolavaunu Rk27820, konduktööri- ja invavaunu Efiti23658 sekä makuuvaunut CEmt24056 ja 24057.

Keitele-Museo Oy

1.1-31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	74	26	-48	35,1 %
Liikevoitto	13	-17	-30	-130,8 %
Tilikauden voitto / tappio	0	0	0	
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	14	12	-2	87,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	51	30	-21	59,0 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	65	42	-23	64,9 %
Oma pääoma	59	41	-17	70,7 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	6	0	-6	7,8 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	65	42	-23	64,9 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	17,6 %	-65,4 %		
Omavaraisuusaste	90,8 %	98,9 %		
Current Ratio	8,5	64,5		
Suhteellinen velkaantuneisuus	8,1 %	1,8 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikolla tasolla.

Vakavaraisuus, maksuvalmius ja suhteellinen velkaantuneisuus ovat hyvällä tasolla.

2.8.5.8. Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas (Y-tunnus 0794358-9)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 29.12.1989 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys 28.9.2012. Yhtiön liiketiloista on hakeutunut arvonalisäverovelvolliseksi 79,47 %.

Varsinainen yhtiökokous on pidetty 26.5.2020. Kokouksessa esitettiin ja päätettiin yhtiöjärjestyksen 18 §:n edellyttämät asiat. Lisäksi päätettiin rahastoida osakkaiden tilikauden aikana maksamat lainaosuussuoritukset lainanlyhennysrahaan.

Yhtiön hallitukseen kuuluivat 1.1.-31.12.2020 Hannu Saarela (pj.), Erika Tarvainen ja Tuomo Öhman. Hallitus kokoontui tilikaudella yhden kerran. Yhtiön toimitusjohtajana toimi Harri Halme. Tilintarkastajana on toiminut BDO Audiator Oy, vastuunalaisena tarkastajana Heidi Rimpilä, HT.

Yhtiön kiinteistöhuollosta ja siivouksesta vastasi Äänekosken Kiinteistöhoito Oy ja isännöinnistä Proavera Oy, Avera Isännöinti.

Yhtiöllä oli vuonna 2020 kiinteistön täysarvovakuutus (laaja taso) If Vahinkovakuutus Oyj, Suomen sivuliikkeessä. Yhtiöllä on vakuutusmeklari-sopimus Meklaritoimisto Helmi Oy:n kanssa.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Pääviemäriin tukkeutumisia aiheuttaneeseen viemärikaivoon tehtiin ohitus estämään viemäriin tukkeutumista ja jäätymistä.

Lämmitysjärjestelmän paisunta-astia uusittiin.

Arvio tulevasta kehityksestä

Uusitaan asuinhuoneistojen porrashuoneen ulko-ovi ja yläpohjan lämmöneristeet.

Kiinteistö Oy Konginkankaan Säästölipas

1.1-31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	45	45	0	100,0 %
Liikevoitto	-1	-1	0	100,0 %
Tilikauden voitto / tappio	0	0	0	
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	357	348	-9	97,5 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	16	24	8	150,0 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	373	373	0	100,0 %
Oma pääoma	349	349	0	100,0 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	18	17	-1	94,4 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	6	7	1	116,7 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	373	373	0	100,0 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	 -2,2 %	 -2,2 %		
Omavaraisuusaste	 93,6 %	 93,6 %		
Current Ratio	 2,7	 3,4		
Suhteellinen velkaantuneisuus	 53,3 %	 53,3 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko ja vakavaraisuus sekä maksuvalmius ovat

hyvällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus on tyydyttävällä tasolla.

2.8.5.9. Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti (Y-tunnus 0532888-1)

Kevätyhtiökokous pidettiin koronasta johtuvista varoimista 24.9.2020. Kokouksessa päätettiin yhtiöjärjestyksen 11 §:n edellyttämät asiat.

Hallituksen jäsenenä on toiminut Tapani Hämäläinen (pj. 24.9.2020 saakka), Harri Pirhonen (pj. 25.9.2020 alkaen) sekä Jani Mikkonen. Hallitus koontui kerran tilivuoden aikana.

Yhtiön toimitusjohtajana ja isännöitsijänä toimi Alpo Leppäaho Sisä-Suomen Kiinteistöapu Oy:stä.

Tilintarkastajayhtiönä on toiminut BDO Oy, päävastuullisena tilintarkastajana Eija Rimpilä HT.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Entisen hammashuoltolaitilan muutostyö opetus- käyttöön saatettiin loppu vuoden aikana.

Kiinteistö Oy Suolahden Keskusraitti

1.1.-31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	96	102	6	106,3 %
Liikevoitto	-8	9	17	-112,5 %
Tilikauden voitto / tappio	-9	7	16	-77,8 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	1 660	1 660	0	100,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	7	8	1	114,3 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 667	1 668	1	100,1 %
Oma pääoma	1 602	1 658	56	103,5 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	27	0	-27	0,0 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	39	10	-29	25,6 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 667	1 668	1	100,1 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● -8,3 %	● 8,8 %		
Omavaraisuusaste	● 96,1 %	● 99,4 %		
Current Ratio	● 0,2	● 0,8		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 68,8 %	● 9,8 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on tyydyttävällä tasolla ja maksuvalmius on heikko.

Vakavaraisuus on hyvällä tasolla sekä suhteellinen velkaantuneisuus on alhaisella tasolla (hyvä).

2.8.5.10. SS-Jäähalli Oy (Y-tunnus 0969355-2)

Yhtiökokouksen valitsemaan hallitukseen ovat kuuluneet: Keijo Eronen (pj.), Lauri Wilen (varapj.), Mari Paananen, Tapio Saaristo ja Joni Kotilainen sekä varajäsenet Soini Kauppinen ja Veikko Pekkala. Hallitus on kokoontunut kolme (3) kertaa tilikauden aikana.

Yhtiökokouksia pidettiin tilikaudella yksi, 30.6.2020. Toimitusjohtajana on toiminut Erkki Uusitalo. Kirjanpito palvelut on ostettu Pia Leena Luotola Oy:ltä. Laskutuksesta on vastannut toimitusjohtaja.

Alun perin jäähalli suunniteltiin suljettavaksi lopullisesti 30.4.2020, mutta halli suljettiin jo 16.3.2020 viranomaispäätöksellä koronavirusepidemian vuoksi.

Lainojen osalta on pystytty toteuttamaan Nordea pankin laina suunnitellun lyhennysohjelman mukaisesti. Äänekosken kaupunki on myöntänyt lainansa osalta lyhennysvapaan vuodeksi 2020. Tilinpäätös osoitti negatiivista tulosta -29 319,96 euroa poistojen jälkeen. Omapääoma on -17 357,50 euroa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Jäähallin toiminta on lopetettu suunnitelman mukaisesti ja yhtiö valmistautuu yhtiön lopettamiseen liittyviin toimenpiteisiin.

SS-Jäähalli Oy

1.1-31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	116	52	-64	44,7 %
Liikevoitto	-4	-28	-24	732,2 %
Tilikauden voitto / tappio	-5	-29	-24	542,6 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	134	0	-134	0,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	23	103	80	449,0 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	157	103	-54	65,9 %
Oma pääoma	12	-17	-29	-145,1 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	119	52	-68	43,2 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	25	69	44	271,9 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	157	103	-54	65,9 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● -3,3 %	● -54,3 %		
Omavaraisuusaste	● 7,6 %	● -16,8 %		
Current Ratio	● 0,9	● 1,5		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 125,1 %	● 232,9 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus sekä vakavaraisuus olivat heikolla tasolla ja maksuvalmius oli tyydyttävällä tasolla.

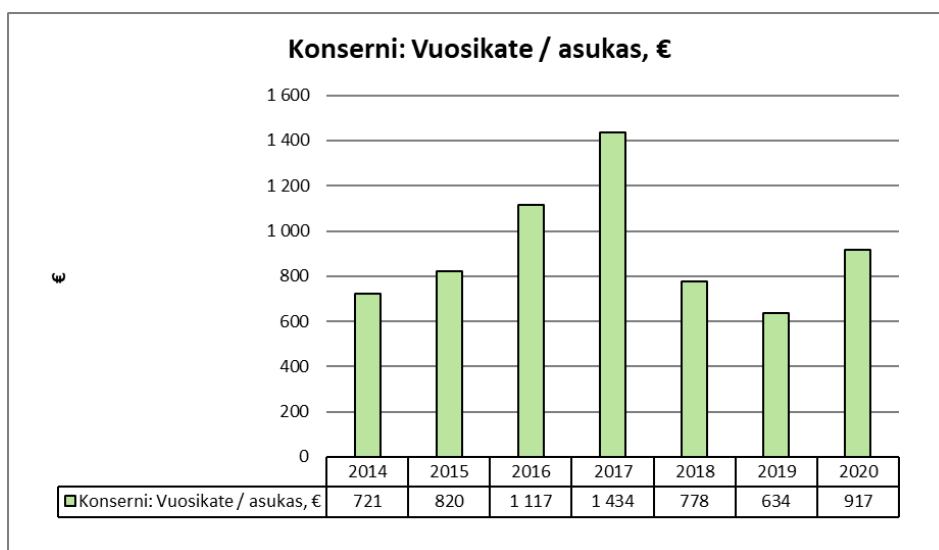
Suhteellinen velkaantuneisuus oli erittäin suuri.

2.8.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

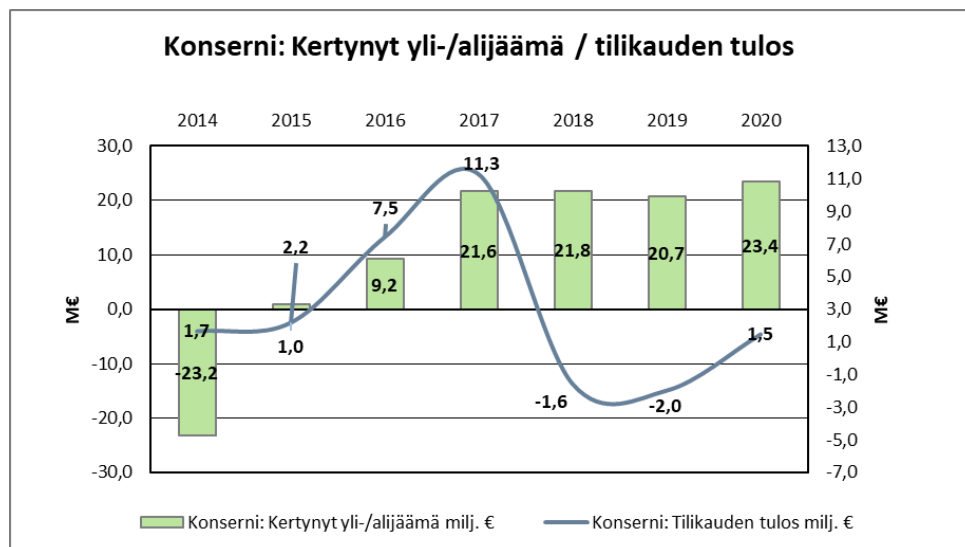
Konsernituloslaskelma

Konsernin vuosikate oli 17,0 milj. euroa (917 euroa/asukas), kun se vuonna 2019 oli 11,9 milj. euroa (634 euroa/asukas).

VUOSIKATE ASUKASTA KOHTI, €

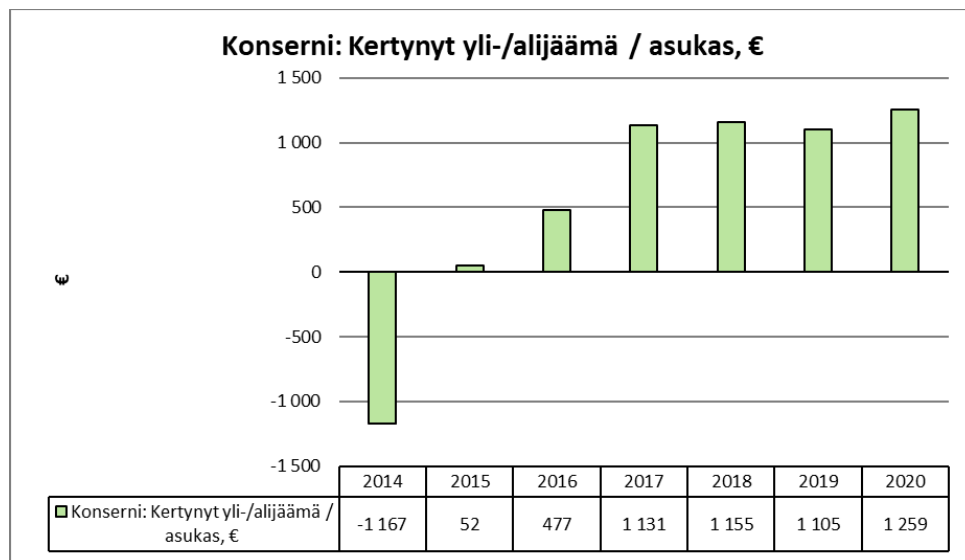
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ, M€

Konsernitase

Taseen loppusumma vuonna 2020 oli 338,5 milj. euroa, kun loppusumma vuonna 2019 oli 327,0 milj. euroa. Tilikauden tulos (1,5 milj. euroa yli-

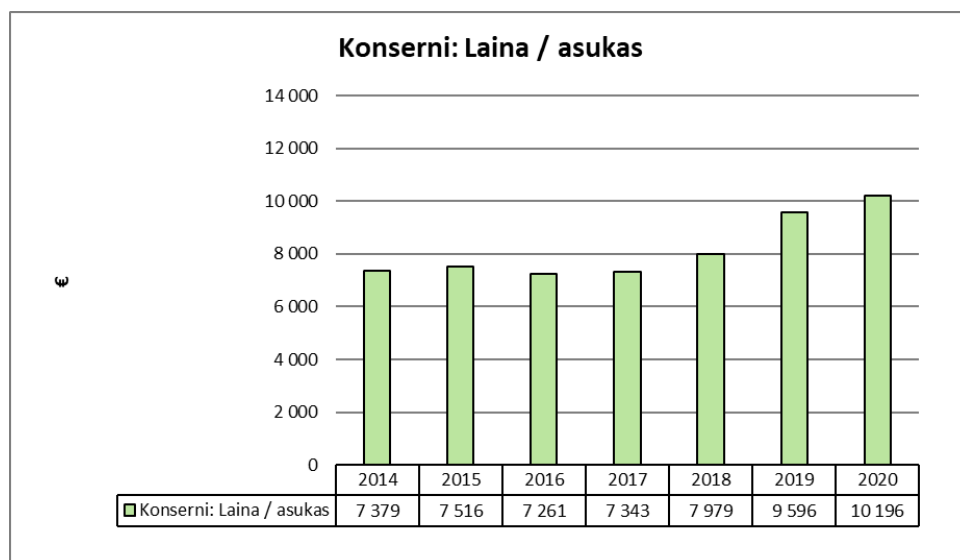
jäämää) huomioiden, taseessa on kertynyttä yli-jäämää vuoden 2020 jälkeen 23,4 milj. euroa. Kertynyttä ylijäämää on asukasta kohden 1 259 euroa (2019 ylijäämää 1 105 euroa/asukas).

KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ/ASUKAS, €

Konsernin lainakanta vuonna 2020 oli 189,4 milj. euroa (10 196 euroa/asukas) ja vuonna 2019 lainakanta oli 180,1 milj. euroa (9 596 euroa/asukas).

LAINA ASUKASTA KOHTI, €

Konsernitilinpäätös laskelmineen ja tunnuslukui-
neen on esitetty kohdassa 4.5.

2.9. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.9.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä (Kuntal 115 §). Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Poistoeroa tuloslaskelmaan tuloksi kirjataan 13 907,53 euroa.

Kaupunginhallitus esittää, että vuoden 2020 tilinpäätöksessä tilikauden ylijäämä 2 491 260,73 euroa kirjataan yli-/alijäämätilille.

2.9.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely

Kuntalain 118 §:ää koskien erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksiä on tarkennettu ja laki on tullut voimaan 1.3.2019. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Siihen asti sovelletaan, mitä lain voimaan tullessa voimassa olleessa kuntalain 118 §:ssä säädetään.

Kuntalain 118 §:n mukaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos

- kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää määräajassa
- kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden

TAI

- kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täytäneet kaikki laissa säädettyt raja-arvot, jotka ovat:

1. kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen;
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;
3. asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
4. kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Vuoden 2020 tilinpäätöksessä Äänekosken kuntakonsernin vuosikate oli positiivinen ja kunnan konsernitaseessa on kertynyttä ylijäämää 1 259 euroa asukasta kohden, joten nämä eivät ylittäneet laissa sallittuja raja-arvoja. Neljästä arviointikriteeristön raja-arvosta täyttyi kaksi, eli kunnan tuloveroprosentin ero keskiarvoon oli 1,53 % (raja-arvo alle 1,00 %) ja kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 108,7 % (raja-arvo alle 50 %).

Äänekosken kaupungilla ei ole kattamatonta alijäämää. Kertynyttä ylijäämää oli vuoden 2019 tilinpäätöksessä 7,6 miljoonaa euroa ja tilikauden 2020 tulos huomioiden kertynyt ylijäämä on 10,0 miljoonaa euroa.

3. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Valtuustoon nähden tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet. Viranhaltijoista toimialajohtajat ja vastuualuejohtajat ovat tilivelvollisia ja velvolli-

set vastaamaan ja seuraamaan yksiköidensä tavoitteiden saavuttamista sekä menojen ja tulojen toteutusta.

3.1. Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen

3.1.1. Käyttötalouden toteutuminen

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN (ULKOINEN JA SISÄINEN) LAUTAKUNNITTAIN

KÄYTTÖTALOUS 1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Tarkastuslautakunta					
Toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-50		-50	-30	-20
Toimintakate (netto)	-50	0	-50	-30	-20
Kaupunginhallitus					
Toimintatuotot	3 487	85	3 572	3 710	-138
Valmistus omaan käyttöön				2	-2
Toimintakulut	-12 643	1 325	-11 319	-10 627	-691
Toimintakate (netto)	-9 156	1 410	-7 746	-6 915	-831
Perusturvalautakunta					
Toimintatuotot	8 844	-110	8 734	8 862	-129
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-70 188	-4 565	-74 754	-75 192	439
Toimintakate (netto)	-61 345	-4 675	-66 020	-66 330	310
Kasvun ja oppimisen lautakunta					
Toimintatuotot	1 748	0	1 748	1 991	-243
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-28 912	878	-28 034	-28 410	375
Toimintakate (netto)	-27 164	878	-26 287	-26 419	132
Vapaa-aikalautakunta					
Toimintatuotot	753	0	753	573	180
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-4 377	16	-4 362	-3 905	-456
Toimintakate (netto)	-3 624	16	-3 608	-3 332	-276
Tekninen lautakunta					
Toimintatuotot	8 627	-376	8 251	8 062	188
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-21 790	-34	-21 824	-21 685	-139
Toimintakate (netto)	-13 163	-410	-13 573	-13 623	50
Ympäristölautakunta					
Toimintatuotot	239		239	166	73
Valmistus omaan käyttöön				8	-8
Toimintakulut	-913	-2	-915	-778	-136
Toimintakate (netto)	-674	-2	-676	-604	-72
Käyttötalous yhteensä:					
Toimintatuotot	23 697	-401	23 296	23 364	-68
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	11	-11
Toimintakulut	-138 873	-2 383	-141 257	-140 629	-628
Toimintakate (netto)	-115 176	-2 784	-117 961	-117 254	-706

3.1.2. Tulokortit (Kaupunkiorganisaation yhteiset)

TULOSKORTTI - ASIAKAS

Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Asiakastytyväisyysskysely (vuosittain) (1-5)	mittaus toteutetaan 31.12.2019 mennessä.			
	- palvelujen saatavuus	4,1 (Perusturva)	3,9	ei toteutettu	Koronapandemia
		4,1 (Kasvu ja oppiminen)		3,8	
	- tyytyväisyys palveluihin	4,2 (Perusturva)	3,8	ei toteutettu	Koronapandemia
		4,1 (Kasvu ja oppiminen)		4,1	
	Asukastytyväisyysskysely (joka toinen vuosi) (1-5)	3,0 (Perusturva)	4,0	-	tehdään joka toinen vuosi
		3,6 (Kasvu ja oppiminen)			
Toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Kaikki: Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. • Ennaltaehkäisevien ja kotiin vietävien palveluiden monipuolisuus, laatu, yksilöllisyys ja joustavuus. • Monialaisen työtavan vahvistaminen kaikilla vastualueilla. • Peruspalvelujen järjestämistapojen monipuolistaminen • Teknologian entistä laajempi hyödyntäminen. • Lapsi- ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistäminen. 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Asukastytyväisyysskysely (joka toinen vuosi) (1-5)				
	- palvelutarjonnan kattavuus	3,55	3,9	3,55	
	Vapaa-aikaohjelman toteutuminen				
	Suurten tapahtumien lukumäärä	4 tapahtumaa	4 - 6 tapahtumaa	3 tapahtumaa	Koronapandemia
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <p>Yhteistyö tapahtumajärjestäjien kanssa Kirjastojen tehokas markkinointi, tapahtumat, projektit lapsille ja senioreille, yhteispalvelupisteet, itsepalveluaukiot Musiikkiopiston toimintojen keskittäminen Järjestöjen avustamisessa painotus nuorisotoiminnassa Poikkisektorinen työryhmä senioriliikunnan edistämiseen Kulttuurikasvatussuunnitelma Taajamien lähiliikuntapaikkojen kehittäminen</p>					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Viihtyisä ja vetovoimainen asuin- ja elinympäristö	Asukasluku	18 765	18 700	18 576	
	- luonnollinen väestönlisäys	-109	-80	-99	
	- kuntien välinen nettomuutto	-31	30	-127	
	- netto maahanmuutto	48	50	37	
	Valmistuneiden asuntojen lukumäärä				
	- omakotitalot	13	25	12	
	- rivi- ja kerrostalot	77	30	0	
	- loma-asunnot	5	6	14	
	Asukastytyväisyysskysely/viihtyvyys (1-5)	3,3	3,9	-	ei ole toteutettu
	Imagotutkimus (valtuustokausittain)				
	- tehty ja analysoitu	ei ole toteutettu	tehty ja analysoitu	-	tehdään 2021
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Keskustan kehittämissuunnitelma • Onnistunut maankäyttö- ja kaavoituspolitiikka • Kaupunkiympäristön siisteyden ja yleisilmeen kohentaminen • Puistojen ja virkistysalueiden rakentaminen ja kunnossapito • Mökkiläisfoorumi • Hyvä arki asukkaalle kampanja 					

TULOSKORTTI - ASIAKAS

Strateginen päämäärä					
Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Tilaisuuksien määrä - Asukas- ja asiakasraadit - Kyläillat - Kyläparlamentin kokoontumiset - Keskustelu- ja infotilaisuudet Asukastytyväisyyskysely/kuntalaisen vaikuttamismahdollisuudet	2 5 4 4 ei mitattu	6 6 4 5 3,0	1 kasvu ja oppiminen 0 4 0 3,0	Koronapandemia Matkailun alueraadit kokoontui
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Asukastilaisuuksien järjestäminen Tehokas viestintä Palautejärjestelmä Osallistuva budjetointi Nuorisovaltuuston edustajat kaupungin toimielimissä 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kilpailukykyinen elinkeinoympäristö ja erinomaiset elinkeinopalvelut	Perustetut yritykset Nettolisäys Yritysneuvonta - yrityskontaktien määrä Yritystytyväisyyskysely (oma, asteikko 4-10) Työpaikkaomavaraisuusaste	82 43 280 6,9 104% (2018)	90 25 300 7,5 105%	64 24 500 - 105%	ei ole toteutettu
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Vetovoimaisten yritysalueiden rakentaminen Säännöllinen ja toimiva yhteistyö yrittäjien kanssa Markkinointiin ja tiedottamiseen panostaminen Paikallisten yritysten ja kaupungin hankintayhteistyö Matkailun hyödyntäminen ja huomioiminen yhdessä elinkeinoelämän kanssa Uusien yritysalueiden kaavoittaminen Saavutettavuuden parantaminen 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvien liikenneyhteyksien vahvistaminen	Asukastytyväisyyskysely (asteikko 1-5) - Katujen kunnossapito - Joukkoliikennepalvelut Katujen korjausvelka (M€)	2,6 2,1 9,3	3,0 3,5 9,2	Ei mitattu 2020 Ei mitattu 2020 Ei mitattu 2020	Seuraava arviovuosi 2021
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Kaupungin katujen korjausvelka pidetään nykyisellä tasolla Kunnan sisäisen joukkoliikenteen palvelutason määrittäminen ja liikenteen kehittäminen palvelutason linjausten mukaisesti Ääneseudun liikennejärjestelmän kehittäminen siten, että se mahdollistaa yrityslogistiikan ja arkiliikunnan hyvinvoinnin ja kasvun 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Työllisyyden edistäminen	Työttömyysprosentti (ka) Työttömyysprosentin ero Keski-Suomen kuntien keskiarvoon Koulutustaso - vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä	13,8 % 2,5 % 68,69 %	12,0 % 1,5 % 68,00 %	16,8 % 2,2 % 69,47 %	koronapandemia
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Palkkatuella työllistäminen (työmarkkinatuen kuntaosuus) Kuntouttavan työtoiminnan vaikuttavuuden lisääminen Työllisyysohjelman päivitys Kuntakokeilut Työllistämishankkeet 					

TULOSKORTTI - ASIAKAS

Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Ympäristöystävällinen, energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva kaupunki	Paikallisten energialähteiden käyttöaste (toteutus joka 3. vuosi)	83 %	83 %	Ei mitattu 2020	3 vuoden välein, tehdään 2021
	Uusiutuvien energiamuotojen käyttöaste	90 %	90 %	Ei mitattu 2020	3 vuoden välein, tehdään 2021
	Uusinvestointien energiataloudellisuus (rakennuskohtainen energiaselvitys) Energiatehokkuusluokka(A,B,C,D,E,F)	A	A	B	B on oikea tavoitettavissa oleva energiatehokkuusluok ..
	Kaupungin kiinteistöjen - Sähkön kulutus kWh / m2 - Kaukolämmön kulutus (KWh / m2) - Öljyn kulutus (l / m2)	92 173 21	92 173 21	68 160 21	
	Energiatehokkuussopimuksen toteutuminen	energiansäästö 4 %	energiansäästö 4 %	4 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Kaupungin omat rakennusinvestoinnit toteutetaan ekologisesti kestäväällä tavalla • PEHC-metsäsertifiointiin liittyminen ja Metso-ohjelma • Suositetaan ekologisia ratkaisuja hankinnoissa • Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumusten tekeminen • Liittyminen energiatehokkuusohjelmaan • Katujen puhdistaminen keväällä hallitusti • Vaihdetaan öljylämmityskohteiden lämmitystapa 					

TULOSKORTTI - TALOUS

Strateginen päämäärä		Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkemasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	<ul style="list-style-type: none"> Kertynyt yli/-alijäämä (M€) Muut kriisikuntakriteerit Tuloveroprosentti (ero Keski-Suomen keskiarvoon) 	7,6 M€ 2 0,95	7,2 2 0,90	10,0 M€ 2 0,95	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Talouksurin noudattaminen Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen Investointien monimuotoisten rahoitusmuotojen käyttäminen (esim. kiinteistö-leasing) Prosessien tehostaminen Turhista kiinteistöistä luopuminen 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkemasta
Strategisten investointien hallinta	<ul style="list-style-type: none"> Vuosikate prosenttia nettoinvestoinneista (5 vuoden ka) Vuosikate prosenttia poistoista (5 vuoden ka) 	125 % 135 %	109 % 132 %	120 % 139 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Investointien suunnitteluprosessin kehittäminen tarkemmalle tasolle Kiinteistöohjelman laadinta ja noudattaminen Ennakoivien korjausten / huoltojen toteuttaminen 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkemasta
Toimiva kuntakonserni ja omistajapolitiikka	<ul style="list-style-type: none"> Omistajapolitiittisten linjausten toteutuminen yhtiöittäin Talousarviotavoitteiden toteutuminen yhtiöittäin Konsernin lainakanta / asukas (€) Kuntakonsernin kertyneet yli/-alijäämät asukasta kohden (€) 	Kyllä Kyllä (pääsääntöisesti) 9 596 1 105	Kyllä / Ei Kyllä / Ei 7 900 1 150	Kyllä (pääsääntöisesti) Kyllä (pääsääntöisesti) 10 196 1 259	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Kaupunginvaltuuston vuosittain asettamien tytäryhteisötavoitteiden seuranta ja toteutus Konserniohjeen ajantasaistaminen Konsernijohtoon ja -yhteisöjen tiivis vuorovaikutus Omistajapolitiikan linjausten toteuttaminen Yhtiöiden hallitusten asiantuntijuuden lisääminen 					

TULOSKORTTI - PROSESSIT

Strateginen päämäärä					
Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessien toimivuus (1-5)	3,8	4,1	3,8	Koronapandemian aikana prosessikuvaustyön jatkaminen on viivästynyt
	Määritellyt prosessit kuvattu IMS (%)	95 %	100 %	95 %	
	- Ydin- ja avainprosessit				
	- Toimialakohtaiset aliproessit	80 %	80 %	80 %	
	Toimintakäsikirja	65 %	80 %	65 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
- toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi					
- parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto					
- vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely: Tyytyväisyys (1-5)				*Asio-tilavarausjärjestelmä *Etävastaanotto
	- raportointijärjestelmät	3,8	4,0	3,8	
	- tietojärjestelmät ja ohjelmistot	3,7	3,9	3,7	
	Sähköisen asioinnin tehostaminen	6	2	2	
	- suunnitelman laatiminen				
	- toimeenpano				
	Digitalisaation hyödyntäminen				
	- käyttöönotot lkm	e	1	1	Kuntamittarit
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
- sähköisen asiointialustan rakentaminen					
- robotiikan ja automatisaation lisääminen					
- sähköisten palveluiden lisääminen					
- henkilöstön osaamisen laajentaminen ja syventäminen					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön syventäminen	Itsearviointi				
	- Johtoryhmä	tehty	toteututaan vuosittain	tehty	
	- Kaupunginhallitus	ei ole tehty	toteututaan vuosittain	ei ole tehty	
	Viranhaltija- ja poliittisen johdon säännölliset tapaamiset	kyllä	kyllä	kyllä	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
- Suunnitelma yhteistyön syventämiseksi					
- Kysely					
- Työryhmät					

TULOSKORTTI - HENKILÖSTÖ

Strateginen päämäärä					
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen	80 %	90 %	70 %	koronapandemian vuoksi kehityskeskusteluja peruuntunut
	Henkilöstökysely (asteikko 1 - 5):				
	* osaaminen ja työolot	3,8	4,0	3,9	
	* työyhteisön toimivuus	4,0	4,0	4,0	
	* omat voimavarat	4,0	4,1	4,0	
Sairauspoissaolot (pv/htv)	17,4	16	19,4	perusturva 23,1 kpv/htv, muut 16,4 kpv/htv	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstöressurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten päivittäminen jne) Sähköinen perehdytysohjelma otettu käyttöön (yleinen perehdytys) Työyhteisötaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö (työhyvinvoinnin ja työkyvyn kehittämishanke) Palkitsemisen kokonaisuuden uudistaminen toteutettu Työterveyshuollon yhteistyökäytäntöjä kehittäminen yhdessä uuden työterveystoimijan kanssa					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstökysely (1 - 5): Johtamisosio	3,7	3,9	3,8	
	Johdon itsearviointi	Tehty	Tehty	Tehty	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Valmentavan esimiestyön menetelmien käyttö (työhyvinvoinnin ja työkyvyn kehittämishanke) Strategisen henkilöstöti edon tuottaminen johtamisen tueksi (mm. Wpron käyttöönotto, työterveyshuollon sähköiset raportit) Työyhteisön kehittämistoimenpiteet henkilöstökyselyn pohjalta					

3.1.3. Tarkastuslautakunta

Toiminta-ajatus

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;

5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;

6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa ai-
hetta.

Talousarvion toteutuminen

Tarkastuslautakunta (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-43	-50	0	-50	-30	20	-39,7 %
Toimintakate (netto)	-43	-50	0	-50	-30	20	-39,7 %

Tarkastusyhtiönä toimii BDO Audiator Oy ja vastuullisena tilintarkastajana HT, JHT Lilja Koskelo 25.9.2018 alkaen.

3.1.4. Kaupunginhallitus

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kaupungin keskushallinnon (kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja sen alaisuudessa toimiva keskushallinto) perustehtävä on vastata siitä, että kaupunkiyhteisöllä on selkeä visio, toimintaa ohjaavat arvot ja niiden pohjalta laaditut strategian päälinjaukset.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

Kaupunginhallitus (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	3 721	3 487	85	3 572	3 712	140	3,9 %
Toimintakulut	-10 475	-12 643	1 325	-11 319	-10 627	691	-6,1 %
Toimintakate (netto)	-6 753	-9 156	1 410	-7 746	-6 915	831	-10,7 %

Keskushallinnon vastuualueiden osalta talousarvion sitovuus on kaupunginhallituksen tasolla (pl. tarkastuslautakunta). Vastuualueita ovat hallintopalvelut, talous-, tietohallinto ja liikennepalvelut, henkilöstöpalvelut, elinvoimayksikkö, maankäyttö sekä muu toiminta.

Alkuperäisen talousarvion toimintatuotot olivat 3 487 300 euroa ja toimintakuluihin oli varattu 12 643 300 euroa ja toimintakate oli 9 156 000 euroa.

Kuntouttavan työtoiminnan tuottaminen siirtyi 1.4.2020 alkaen perusturvan sosiaalityön vastuualueelta työllisyyspalveluihin. Kaupunginvaltuuston 30.3.2020 § 5 päätöksellä perusturvasta siirrettiin määrärahat 150 400 euroa (netto) elinvoimayksikön vastuualueelle työllisyyspalveluihin.

Muun toiminnan vastuualueelle oli varattu kaupungin henkilöstön keskitetty palkankorotusvaraus 2,3 % (1 375 800 euroa). Palkankorotusvarauksesta kohdennettiin sopimusten mukainen korotus 0,51 % toimialoille talousarviomuutoksena, joka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 31.8.2020 § 189. Palkankorotusvarauksen kohdentaminen vähensi kokonaisuudessaan keskushallinnon vastuualueiden henkilöstökuluja 1 347 300 euroa. Samassa päätöksessä kohdennettiin koronasta aiheutuneet henkilöstöressurssien siirrot. Siirto vähensi henkilöstökuluja yhteensä 14 700 euroa.

Lisäksi muun toiminnan vastuualueelta vähennettiin kaupunginvaltuuston 7.12.2020 § 72 päätöksen mukaisesti vesiosuukuntien avustuksia 198 000 euroa.

Talousarviomuutokset olivat yhteensä 1 409 600 euroa (netto) ja muutetun talousarvion toimintakate oli yhteensä 6 915 200 euroa ja se toteutui 831 300 euroa ylijäämäisenä.

Muun toiminnan vastualueen toimintakate alitti budjetoidun 275 800 eurolla. Merkittävin tekijä oli Porrokki Oy:n konkurssipesä lopputilitys 112 700 euroa. Lisäksi muun toiminnan vastualueelta toiminnan kehittämisestä säästy 163 100 euroa.

Talous-, tietohallinto- ja liikennepalveluiden vastualueelta säästy 113 000 euroa (-8,3 %). Merkittävin säästö 95 500 euroa syntyi joukkoliikenteen lipputukiin myönnetystä määrärahasta.

3.1.4.1. Hallintopalvelut

Toiminta-ajatus

Hallintopalvelut vastualueena sisältää mm. kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kansliatoiminnan, kunnallisverotuksen, velkaneuvonnan,

Henkilöstöpalveluiden vastualueelta jäi käyttämättä 111 700 euroa (-9,2 %). Merkittävimmät tekijät olivat toimintatuottojen budjetoitua parempi toteutuma ja palvelujen ostoihin varattujen määrärahojen alittuminen (yht. 85 300 euroa).

Elinvoimayksikön vastualue alitti muutetun talousarvion noin 209 400 eurolla (-5,6 %). Merkittävimmät säästöt syntyivät työllistämisiin varatuista määrärahoista (207 800 euroa).

historiikin, vuokra-asumispalveluiden, monistamon, vss -toiminnan ja vaalien kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

4000210 Hallintopalvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio-muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/TA+muutos2020
Toimintatuotot	71	3	0	3	3	0	3,7 %
Toimintakulut	-1 987	-1 943	-4	-1 947	-1 877	70	-3,6 %
Toimintakate (netto)	-1 916	-1 940	-4	-1 944	-1 874	70	-3,6 %

3.1.4.2. Talous-, tietohallinto- ja liikennepalvelut

Toiminta-ajatus

Vastualue sisältää talous- ja tietohallinnon sekä liikennepalveluiden kustannuspaikat.

Taloushallinnon kustannuspaikan toiminnan pääpaino on kaupungin taloushallintopalvelujen tuottamisessa. Keskeisimmät toiminta-alueet ovat yleisen talouskehityksen seuraaminen, kaupungin taloussuunnittelujärjestelmän kehittäminen, talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelupro-

sessi, kirjanpito, tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen valmistelu, maksuliikenne, kaupungin rahoitus ja riskien hallinta sekä kaupunkikonsernin kokonaistalous ja talousohjaus.

Vastualue vastaa liikennepalveluista 1.1.2020 alkaen. Tavoitteena on järjestää laadukkaat kuljetuspalvelut kaupungin eri toimialoille, palvelevat joukkoliikennepalvelut sekä kehittää Ääneseudun liikenneympäristöä liikennejärjestelmätyöllä.

Talousarvion toteutuminen

4000220 Talous, tietohallinto- ja liikennepalvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio-muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/TA+muutos2020
Toimintatuotot	116	93	0	93	80	-13	-13,8 %
Toimintakulut	-1 248	-1 454	-4	-1 458	-1 332	126	-8,6 %
Toimintakate (netto)	-1 132	-1 361	-4	-1 365	-1 252	113	-8,3 %

3.1.4.3. Henkilöstöpalvelut

Toiminta-ajatus

Henkilöstöpalveluiden perustehtävä on henkilöstöressurssien suunnittelu, tarkoituksenmukainen kohdentaminen ja kehittäminen sekä henkilöstöstrategian mukaisten toimintakäytäntöjen edistäminen.

Henkilöstöpalvelut vastuualueena sisältää palkkahallinnon, työmarkkinatoiminnan, työterveydenhuollon, työsuojelun ja muut henkilöstöpalvelut kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

4000230 Henkilöstöpalvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	348	334	0	334	351	17	5,2 %
Toimintakulut	-1 409	-1 544	-4	-1 547	-1 453	94	-6,1 %
Toimintakate (netto)	-1 061	-1 210	-4	-1 213	-1 102	112	-9,2 %

3.1.4.4. Elinvoimayksikkö

Toiminta-ajatus

Elinvoimayksikön päätehtävä on kaupunkistrategian toimeenpanosta vastaaminen elinkeino- ja aluekehittämisen sekä työllisyyspolitiikan osalta.

Elinvoimayksikkö muodostuu kahdesta tulosalueesta, jotka ovat: elinkeino ja kilpailukyky sekä

työllisyys. Elinvoimayksikön runko muodostuu alue- ja kaupunkikehittämisestä, yrityspalveluista, sijoittumispalveluista, markkinoinnista, matkailusta, kansalaisaktivismista/osallistamisesta ja hankehallinnasta ja -neuvonnasta sekä työllisyyspalveluista.

Talousarvion toteutuminen

4000240 Elinvoimayksikkö (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	1 146	1 262	85	1 347	1 061	-286	-21,2 %
Toimintakulut	-4 514	-4 843	-235	-5 078	-4 582	495	-9,8 %
Toimintakate (netto)	-3 368	-3 581	-150	-3 730	-3 521	209	-5,6 %

Elinvoimayksikön tehtävänä on Äänekosken alueen elinvoiman vahvistaminen kehittämällä elinkeinotoimintaa, parantamalla kilpailukykyä ja edistämällä työllisyyttä.

Elinkeino ja kilpailukyky

Elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä kehitettiin monin tavoin vuonna 2020. Myös korona asetti toimintaan monenlaisia haasteita ja muutoksia maaliskuusta lähtien.

Äänekoskella perustettiin yhteensä 64 uutta yritystä. Yritysneuvonta antoi monipuolista palvelua yrityksille liittyen yrityksen perustamiseen, rahoitukseen, sukupolvenvaihdoksiin ja toimitiloihin.

Vuosi 2020 oli merkittävä koronaan painottuvien palveluiden tarjoamisen kannalta. Vuoden aikana avattiin heti koronan alettua pienyrittäjä lainoitus

yhteistyössä Äänekosken Kehitys Oy:n kanssa kulltajapalveluita tarjoaville mikroyrityksille, joiden hakemusten käsittelyyn henkilökuntamme osallistui. Lainahakemuksia käsiteltiin kaikkiaan 39 kpl.

Huhtikuun alkupuolella valtionkonttori avasi kuntien kautta jaettavan yksinyrittäjätuen, jonka hakemuksia käsiteltiin kaikkiaan 164 kpl ja josta maksettiin alueen 123 yritykselle.

Kevään aikana avautui koronan helpottamiseksi myös Business Finlandin ja Ely-keskuksen yritystuet, joiden hakemisessa elinvoimayksikkö auttoi yrityksiä. Business Finlandin häiriörahoituksia myönnettiin äänekoskelaisille yrityksille 22 kpl eli 1 151 078 euroa ja Ely-keskuksen tukia 53 kpl ja 468 780 euroa.

Suurimmat yrityshankkeet vuoden aikana olivat Meconetin uuden toimitilan valmistuminen Hirvas-kankaalle, Valtran logistiikkakeskuksen valmistuminen, Metsä Springin tekstiilipilotlaitoksen käynnistyminen, Metsä Groupin ja Valmetin 3D-pakkauspilotlaitoksen rakentamisen käynnistyminen ja Metsä Boardin Excellence-keskuksen valmistuminen sekä Heavy Centerin valmistuminen Hirvas-kankaalle.

Elinvoimayksikkö koordinoi kaupungin kehitysprojektien toteutumista yhdessä muiden toimialojen kanssa. Myös tältä osin vuosi 2020 oli vilkas. Merkittävimpiä kaupunkikehitysprojekteja olivat keskusaution, rantapuiston, Vanhan aseman seudun ja Kotakennäs I:n kehittäminen sekä ylipainehallin suunnittelu ja edistäminen. Myös Kapeenkosken alueen selkeyttämien ja maalaiturin rakentaminen on mainittavia.

Elinvoimayksikkö hallinnoi vuonna 2020 kahta merkittävää hanketta: Plänet B, Hirvaskankaan kuljetus- ja logistiikkahanke sekä Vihreä Uusiutuva Äänekoski -hanke. Plänet B edistää biotalouden ekosysteemin syntymistä Äänekoskelle kolmella tavoitteella: uusien yritysten sijoittuminen paikkakunnalle, alueella toimivien yritysten liiketoimintamahdollisuuksien parantaminen ja edistää yritysten verkostoitumista ekosysteemiä rakentamalla. Hankkeessa tehtiin monipuolisesti yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Tärkeimpiä nostoja olivat yritysten välisen yhteistyön, yritysten ja tutkijoiden välisen yhteistyön käynnistyminen, uuden osaamistarpeen esille tuominen, hankkeiden välinen yhteistyö, kiertotalouden ja hiilineutraaliuden ja digitaalisuuden tuominen mukaan, ekosysteemin toiminta-alustan rakentuminen, teollisuusmatkailun edistäminen, yritystoiminnan käynnistymisen mahdollistaminen Äänekoskelle sekä Kiertotalouden ekoteollisuuspuistoverkoston liittyminen. Hirvaskankaan kuljetus- ja logistiikkahankkeen tavoitteena on raskaan kaluston palvelukeskittymän syntyminen. Vihreä Uusiutuva Äänekoski luo kaupungin ympäristöohjelman, jonka vaikutuksesta pystytään pienentämään päästöjä ja energiankulutusta.

Elinvoimayksikön vastuulla on kylien ja taajamien kehitystyön koordinointi. Elinvoimayksikkö on pitänyt aktiivisesti yhteyttä kyläyhdistyksiin joko suoraan tai kyläparlamentin kautta. Tämä on aktivoanut useita hankkeita kylien kehittämiseksi. Tätä kehitystyötä ohjaa myös Kylien ja taajamien kehittämisohjelma.

Kaupunkimarkkinointia kehitettiin toimintavuotena usein eri toimenpitein. Näkyvin kampanja oli #hiddenaanekoski -lähettiläät, jotka tekevät Äänekoskea tunnetuksi sosiaalisen median kautta.

Koronaan liittyviä markkinointikampanjoita olivat vuoden aikana Support local- ja Lähellä on hyvää kampanjat, näillä pyrittiin auttamaan niin yrityksiä kuin yksityisiä henkilöitäkin haastavassa tilanteessa.

Muita merkittäviä markkinointiin liittyviä asioita olivat Äänekoski aplikaation käyttöönotto, Plänet B-nettisivujen päivitys sekä Plänet B Impact report-työkalu (hankkeen kautta) ja Tulevaisuus asuu täällä nettisivusto. Markkinointisuunnitelman laatiminen ja toimeenpano yhteistyökumppanin kanssa. Elinvoimayksikön viestintäkoordinaattorin lähdettyä toisaalle ja koronan vaikutuksista johtuen viestintävastuu siirtyi vapaa-aikatoimelle resurssijärjestelyjen kautta.

Äänekosken kaupungin matkailuohjelmaa vuosille 2019-2022 valmisteltiin laaja-alaisesti ja se esiteltiin ja hyväksyttiin kaupunginhallituksessa helmikuussa. Matkailun osalta yhteistyötä jatkettiin Visit Jyväskylän ja Lakeland-hankkeen kanssa. Plänet B-hankkeen kanssa suunniteltiin teollisuusmatkailua. Lokakuussa käynnistettiin Tem:n rahoittama digitaalisten matkailupalveluiden kehittämishanke. Myös Visit Äänekosken viestiä kirkastettiin Hidden Äänekoski-kampanjalla ja kätkettyjen aarteiden - piilopaikkojen esiin nostamisella.

Äänekosken kaupungin organisaation sisäistä toimintaa kehitettiin vuoden aikana ottamalla käyttöön Thinking portfolio investointien, projektien ja hankkeiden hallinnoimiseksi. Laatujärjestelmän ja laatutyön päivittämistä, kehittämistä ja käyttöönottoa oli laajasti tarjolla vuoden aikana.

Työllisyys

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun 2020 lopussa 19 596 työtöntä työnhakijaa mikä on 3 727 enemmän kuin edellisvuoden lopussa. Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 357 400, mikä on vuotta aiempaan verrattuna 99 700 enemmän.

Äänekoskella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 19,2 % (16,8 %). Keski-Suomessa vastaava luku oli 15,6 % (12,5 %) ja koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus oli 9,8 % (9,7 %).

Kaikkiaan Äänekoskella oli työvoimaa joulukuun lopussa 8 040 (8 189). Työttömistä työnhakijoista oli lomautettuna joulukuussa 348 (360). Korona-tilanne aiheutti vuonna 2020 lomautettujen määrän kasvua alueella ja kausivaihtelut olivat suuria.

Työttömiä työnhakijoita oli vuoden lopussa 1 545, mikä oli 171 enemmän kuin vuotta aikaisemmin (1 374). Yli vuoden työttömänä olleiden määrä kasvoi 384 henkilöön (286), kasvua oli 98 työtöntä. Yli 50-vuotiaiden osalta työttömyys nousi. Heitä oli vuoden lopussa 631 (567). Alle 25-vuotiaita oli vuoden lopussa työttömänä työnhakijana 196 (170).

Työllisyyspalveluiden toimintaa ohjasi vuoden 2020 aikana työllisyyden kuntakokeilun valmistelutehtävät julkisen työvoimapolkumallin mukaisen tehtävien siirtämiseksi TE-palveluista kuntiin ja maaliskuussa alkanut koronatilanne vaikutti työllisyyspalvelun toimintaan kaikilla osa-alueilla. Osa työllisyyspalveluiden toiminnoista jouduttiin keskeyttämään, supistamaan tai järjestämään toiminta uudelleen koronaturvallisesti. Työllisyyspalvelut siirtyivät suurelta osin etätöihin sekä asiakas- ja työnantajatyössä on otettu käyttöön erilaisia etä- ja virtuaalipalveluita (mm. virtuaaliset työtreffit). Kuntakokeilun oli tarkoitus alkaa vuoden 2020 keväällä, mutta se siirrettiin lopulta alkavaksi 1.3.2021.

Vuoden 2020 keväällä lakisääteisen kuntouttavan työtoiminnan tuottaminen ja koordinointi siirtyi perusturvasta työllisyyspalveluille. Toimintaa varten remontoitiin uudet tilat vanhaan sairaalaan

Terveyskadulle, jonka nimi on Tukikohta. Kuntouttavaa työtoimintaa toteutetaan sekä ryhmätoimintana Tukikohdassa että työtoimintana työpajalla ja kaupungin eri yksiköissä.

Työllisyyspalvelut hallinnoivat kolmea ESR-hanketta, joista kaksi alkoi vuoden 2020 aikana. Näitä hankkeita ovat Taite työelämään -hanke (1.4.2018-31.3.2021, haettu jatkoa 30.9.2021, yhteishanke Laukaan kanssa), Kykyä työelämään -hanke (1.9.2020-31.8.2023, yhteishanke Laukaan ja Konneveden kanssa.) ja Opsopankki -hanke (1.9.2020-31.8.2023). Hankkeiden tavoitteena on parantaa työllisyyttä Äänekoskella toistuvaistyöttömien, osatyökykyisten ja osaamisen päivittämisen tarpeessa olevien henkilöiden osalta sekä kehittää toimintamalleja kuntien työllisyyspalveluihin.

Tulevaisuuden haasteena on ammatissa toimivan väestöosan ja työvoiman jatkuva lasku ja sen alentava vaikutus verokertymään. Myös oman alueen työvoiman ja työpaikkatarjonnan kohtaantongelma ja osaavan työvoiman saaminen aiheuttavat niin kuntatalouden kuin kuntayhteisön tasolla vaikeuksia. Koronapandemian pitkäaikaisia vaikutuksia työllisyyden hoitoon ei vielä tiedetä, mutta ainakin digipalveluiden kehittäminen ja lisääntyneet etätöet tulevat näkymään toiminnassa vuonna 2021. Myös tuleva työllisyyden kuntakokeilu muuttaa työllisyyspalveluiden toimintaa lähivuosien ajaksi.

3.1.4.5. Maankäyttö

Toiminta-ajatus

Vastaa kaupungin ja sen eri osien kehittämisen perustana olevien maankäyttösuunnitelmien ja kaavojen laadinnasta.

Luo edellytykset asumisen ja yritystoiminnan rakennushankkeille ideasuunnittelulla, sopimusmenettelyllä ja kaavoituksella.

Vastaa maapolitiikasta ja osallistuu kaupunkiympäristön laadun kehittämiseen yhteistyössä teknisen ja ympäristötoimialan kanssa.

Vastaa tonttien luovuttamisesta, kiinteistönmuodostuksesta ja mittaustehtävistä, kartta-asioista ja osoitteista sekä kaupungin maa- ja metsäomaisuudesta.

Talousarvion toteutuminen

4000250 Maankäyttö (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	2 080	1 795	0	1 795	2 104	309	17,2 %
Toimintakulut	-1 243	-960	-3	-963	-1 220	-257	26,7 %
Toimintakate (netto)	837	835	-3	832	883	51	6,2 %

Vuoden tulos koostui pääosin maa-alueiden vuokratuotoista ja metsäomaisuuden myyntituloista. Tonttivuokrien osuus maaomaisuuden tuloksessa säilyi merkittäväällä tasolla: säännöllistä vuokratuottoa kertyi vuosittain reilut 600 000 euroa.

Puunmyyntituotot talous- ja puistometsistä sekä tonttialueilta kasvoivat pienessä määrin edellisvuoteen verrattuna. Talousarvion tavoite ylitettiin reilut 20 000 euroa. Mittaustoimen osalta vuoden 2020 tilikauden tulosta pienentää 212 200 euron maankäyttöpalveluille kirjatut kiinteistöverohankkeen konsulttikustannukset.

Vuoden 2020 aikana hyväksyttiin yhdeksän asema-kaavaa, joista merkittävimmät olivat Palomäen, Suolahden yhtenäiskoulun liikennejärjestelyjen, teollisuuskylän sekä Kierälähdän asemakaavojen muutokset. Lisäksi vireille saatettiin Liimattalan tuulivoimapuiston osayleiskaava.

Kaupunginhallitukselle valmisteltuja poikkeamis- ja/tai suunnittelutarvehakemuksia käsiteltiin 7 kpl. Vuoden 2020 lopulla poikkeamis- ja suunnittelutarveratkaisuhakemusten käsittelyn osalta siirryttiin kokonaisuudessaan Lupapiste -palvelun käyttöön. Kaikki hakemukset liitteineen otetaan vastaan Lupapiste -palvelussa.

Omakotitonttien kysyntä lisääntyi edellisvuoden tasosta merkittävästi, johtuen suurelta osin Kotakennäs II alueelle toteutetusta tontinmyynti -kampanjasta. Kampanjassa keskityttiin uudella Kotakennäs II alueella olevan Kotakadun varren erillispientalotonttien myyntiin, joista rantatontteja oli 12 kpl ja kuivan maan tontteja 10 kpl.

Rantatontteja myytiin/varattiin yhteensä yhdeksän. Kolme omarantaista tonttia jäi kaupungille vielä varannoksi. Kokonaisuudessaan alueelle jäi tonttivarantoon 13 erillispientalotonttia Kotakennäs II alueelle.

Yksi rivitalotontti (vuokratontin lunastus) myytiin Suolahden alueelta. Kerrostalotontteja ei vuoden aikana myyty lainkaan.

Liiketontteja myytiin Kotakennään alueelta yksi ja Koukkuniemen alueelta myytiin teollisuustontteja kaksi. Toinen Koukkuniemen myydyistä tontteista oli vuokratontin lunastaminen. Konginkankaan alueelta myytiin asemakaavoittamattomalta alueelta yksi määräala yritystoimintaa varten. Maa-alueita hankittiin vuoden 2020 aikana reilulla 235 000 eurolla Hirvaskankaalta sekä Suolahden ja Äänekosken taajamien alueilta.

Vuoden 2020 loppuun erääntyi lukuisa määrä pitkiä tontinvuokrasopimuksia, lähinnä pientalotontteja koskien. Seitsemän omakotitonttia myytiin vanhojen vuokrasopimusten umpeuduttua ja muut päättyivistä vuokrasopimuksista uusittiin, yhteensä 53 kpl. Neljä uusituista vuokrasopimuksista koski pellonvuokraa. Vuoden 2020 työmäärään tämä muodosti poikkeaman normaaleihin maankäyttöpalveluiden työmäärään verrattuna.

Tonttipalveluissa suoritettiin 11 kiinteistötoimistusta, joista muodostettiin 33 tonttia. Edellisestä vuodesta kasvua tapahtui 7 tontin verran. Tonttijakoja tehtiin 15 ja niissä muodostettiin kaikkiaan 41 tonttia.

3.1.4.6. Muu toiminta
Toiminta-ajatus

Muu toiminta sisältää vesiosuuskuntien avustamisen, toiminnan kehittämisen sekä muun toiminnan kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

4000260 Muu toiminta (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	-40	0	0	0	113	113	0,0 %
Toimintakulut	-73	-1 900	1 574	-326	-163	163	-50,0 %
Toimintakate (netto)	-113	-1 900	1 574	-326	-50	276	-84,6 %

3.1.5. Perusturvalautakunta

Toiminta-ajatus

Perusturvalautakunnan toimialaan kuuluu terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden järjestäminen.

Yleistä

Perusturvalautakunta toimii sosiaalihuoltolaissa, lastensuojelulaissa, terveydenhuoltolaissa (lukuun ottamatta ympäristöterveydenhuoltoa), kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa sekä tartuntatautilaissa tarkoitettuna toimielimenä. Perusturvalautakunta hoitaa tehtävät, jotka kuuluvat sen toimialaan sosiaalialan ja terveystoimen lainsäädännön nojalla.

Terveydenhuollon tehtäväalue käsittää kansanterveystyön, jossa tehtävänä on huolehtia ihmiseen kohdistuvasta terveyden- ja sairaanhoidosta, kuntoutuksesta ja niiden tarvitsemista erityistoiminnoista sekä mielenterveyspalveluista.

Sosiaalitoimen tehtäväalue käsittää sosiaaliavustusten ja sosiaalipalvelujen järjestämisen sisältäen mm. lastensuojelun, aikuissosiaalityön, vammaispalvelun, vanhuspalvelut ja päihdehuollon sekä ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen. Lisäksi toimialue sisältää kotouttamisen palvelut.

Sosiaalialan ja terveystoimen lainsäädäntöön sisältyvistä tehtävistä lasten päivähoido ja perheneuvola, äitiys-, perhesuunnittelu- ja lastenneuvola sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuolto järjestetään kasvun ja oppimisen toimialalla.

Perusturvalautakunnassa on yhdeksän (9) jäsentä ja jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Valtuusto valitsee lautakunnan jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Valtuusto päättää lautakunnan toimikaudesta sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikaudesta. Toimintakertomusvuonna perusturvalautakunnan puheenjohtajana toimi Simo Holopainen ja varapuheenjohtajana Marke Tuominen. Perusturvalautakunnan esittelijänä toimi perusturvajohtaja.

Perusturvalautakunta (ml. salainen) kokoontui vuoden 2020 aikana 12 kertaa ja käsitteli 83 varsinaista asiaa. Yksilöjaosto käsittelee sosiaalihuollon lainsäädäntöön perustuvia, yksilöä koskevia asioita, silloin kun niitä ei ole siirretty viranhaltijoille, sekä asiakasasioissa annettujen päätösten oikaisuvaatimukset ja valitukset. Yksilöjaostoon kuuluu viisi jäsentä. Vuonna 2020 yksilöjaosto kokoontui neljä kertaa ja käsitteli seitsemän varsinaista yksilöasiaa. Yksilöjaoston esittelijänä toimii sosiaalityön johtaja. Tasavallan presidentti Sauli Niinistö myönsi 6.12.2020 sosiaalityön johtaja Outi Markkaselle ansiokkaasta ja pitkäaikaisesta työstä kunniamerkin: Suomen Leijonan Ansioristi (SL Ar).

Maaliskuussa Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Noin viikko tuosta valtioneuvosto antoi ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitettiin uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) leviämisen ehkäisemiseksi. Maaliskuussa maahan julistettiin poikkeustila ja valmiuslaki astui voimaan. Kesällä koronatilanne rauhoittui, mutta alkusyksystä tilanne kääntyi huolestuttavaan suuntaan, kun tartunnat lisääntyivät.

Toimintakertomusvuoden aikana perusturvan toimintaa koordinoitiin tartuntatautilanteen mukaan. Palveluja jouduttiin supistamaan ja keskeyttämään väliaikaisesti. Kaupungin henkilöstöä siirryi sinne, missä tarve oli suuri. Valmiussuunnitelmia päivitettiin pandemian varalle. Henkilöstöä siirryi etätöihin ja hygieniakäytännöt muuttuivat luontevaksi osaksi arkea. Asiakkaita vastaanotettiin sovitusti kasvotusten tai etänä. Vierailukäytäntöjä ohjeistettiin uudelleen. Neuvontapuhelin avattiin ja yli 70-vuotiaita kontaktoitiin puhelimitse. Asiointiapua järjestettiin. Tilaratkaisuja järjestettiin uudelleen viruksen leviämisen estämiseksi. Otettiin käyttöön teknologisia ratkai-

suja, jotka mahdollistivat etävastaanoton- ja hoi-
van, OmaOlo auttoi koronaoirearviossa, ladattiin
käyttöön Koronavilkku.

Kaupunkiin perustettiin Koronajohtoryhmä, jossa
perusturvasta edustettuina olivat ylilääkäri ja pe-
rusturvajohtaja. Viestintään panostettiin aikai-
sempaa voimakkaammin. Yhteistyö niin toimin-
tayksiköiden, vastuualueiden, toimialojen, sidos-
ryhmien ja maakunnan kuntien kesken vahvistui
entisestään. Koronatilanne osoitti, että organi-
saatiossa kyetään toimimaan muutostilanteessa
nopeasti ja joustavasti. Kriisitilanne on näyttänyt
toteen sen, miten tärkeä on tarkastella toiminta-
tapoja ja prosesseja vallitsevaan tilanteeseen,
mutta myös sen jälkeiseen aikaan.

Koronatilanne vaikutti erityisesti terveyspalvelu-
jen vastuualueella. Terveyspalvelujen toimintaa
sopeutettiin kulloiseenkin tartuntatautilantee-
seen. Perustettiin erillinen pandemiavastaanotto
ja sairaalaosastolle infektioyksikkö sekä suun ter-
veydenhuoltoon erillinen infektiopotilaiden päi-
vystyslinja. Koronaepidemia vähensi potilaita kes-
kussairaalassa, mikä pienensi terveyseskusai-
raalan käyttöä. Terveyspalveluista koordinoitiin
suojainhankintoja ja jakelua myös kaupungin
muille toimialoille ja yksityisille sosiaali- ja ter-
veyspalvelujen tuottajille.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa otettiin käyt-
töön etävastaanottoja, vahvistettiin ryhmätoi-
mintoja ja jatkettiin matalan kynnyksen päivys-
tystoimintaa sekä jatkettiin kroonisen c- hepatii-
tin hoitomallia.

Vuoden alusta alkaen työterveyshuollon toiminta
siirtyi Mehiläinen Oy:lle, jonka kanssa käytiin vuo-
ropuhelua ja järjestettiin arviointipalavereja läpi
vuoden. Työterveyshuollossa näyttäytyivät myös
erilaiset teknologiset ratkaisut, jotka helpottavat
asiakas- ja esimiestyötä. Terveyskeskuslääkärei-
den (ml. hammaslääkärit) tilanne oli hyvä, toki si-
jaisuuksissa jouduttiin turvautumaan myös osto-
palveluihin.

Erikoissairaanhoidon palveluja ostettiin pääasi-
assa Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä sopimusoh-
jausmenettelyllä. Myös ensihoito ja sairaankulje-
tus ostettiin sairaanhoitopiiriltä. Ympäri-
vuorokautisen hoitotasaisen ambulanssin ylläpito jatkui
edelleen. Sairaanhoitopiiriin käyttämä kuukausi-
tainen vakiolaskutus auttaa ennakoimaan kustan-
nuksia.

Arjen tuen palvelurakenteen keventämistä on jat-
kettu ja ensisijaiset palvelut ovat olleet avohuol-
lossa. Tukipuun rakennemuutos on edennyt hi-
taasti. Vuoden 2020 aikana käyttöön otettiin etä-
hoivapalvelu palvelurakenteen muutosta tuke-
maan.

Varahenkilöstöpankkia käytettiin pääsääntöisesti
lyhytaikaisten poissaolojen paikkaamiseen. Koron-
nan vuoksi varahenkilöstö ei liikkunut eri yksiköi-
den välillä, joten kevästä alkaen noin puolet va-
rahenkilöistä työskenteli kotihoidossa ja puolet
eri palveluasumisyksiköissä. Varahenkilöstön mer-
kitys arjen tuen toiminnassa on viime vuosina ko-
rostunut, koska hoitohenkilöstön saatavuuden hei-
kentymisen näkyy koko arjen tuen vastuualueella.
Lähes kaikkien yksiköiden sijaistilanne on heiken-
tynyt merkittävästi viimeisen vuoden aikana ja
tarve uusille sijaisjärjestelyille on olemassa.

Arjen tuen omana palvelutuotantona eri asiakas-
ryhmille tuotettiin asumispalvelua, laitoshoidoa,
päivä- ja työtoimintoja sekä toimintakykyä ylläpi-
tävää toimintaa ja erityyppisiä avohuollon palve-
luita kotona asumisen tukemiseksi.

Omaishoidon tukeen kohdennettiin lisämäärära-
haa yhteensä 60 000 euroa. Omaishoidon tuen pii-
rissä olevia oli vuoden 2020 aikana yhteensä 225
asiakasta, joista 167 vanhusasiakasta ja alle 65-
vuotiaita 58 asiakasta. Sijaishoitajia oli vuoden
2020 aikana yhteensä 25, joille palkkioita makset-
tiin yhteensä noin 70 000 euroa. Omaishoidon lo-
mittajia on kaksi. Lyhytaikaista perhehoitoa käy-
tettiin vanhuspalveluissa ja vammaispalveluissa.
Pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmäärä väheni
perhehoitajien eläköitymisen vuoksi sekä hoidet-
tavien hoitoisuuden lisääntyttyä niin ettei perhe-
hoitoa voitu enää jatkaa. Perhehoito on edelleen
ensisijainen asumispalvelu etenkin lapsille ja nuor-
ille.

Säännöllisen kotihoidon asiakasmäärät ja hoidolli-
suus kasvoivat edelleen. Erilaisia tukipalvelujakin
annettiin usealle sadalle henkilölle. Yöpartion toi-
minnalla turvattiin ympärivuorokautinen apu koti-
hoidossa koko Äänekosken alueella. Tämä on osal-
taan mahdollistanut palvelurakenteen keventämi-
sen arjen tuen palveluissa ja vaikutukset näkyvät
osaltaan taloudessa. Lisäksi yöpartio on vastannut
turvahälytyksiin koko kunnan alueella sekä tarvit-
taessa käynyt yöaikaan auttamassa omissa yksi-
köissä.

Kotiutustiimin toiminta jatkui pilottina koko vuo-
den. Kotiutustiimi tukee osastolta kotiin siirtyviä

kotihoidon asiakkaita kotona selviytymisessä, jotta osastojaksoja saataisiin vähennettyä. Kotihoidossa ostopalvelua käytettiin ajankohtina, jolloin omat henkilöstöresurssit eivät riittäneet tuottamaan palvelua. Kotihoitoa on tarjottu myös palvelusetelillä. Ikäihmisten palveluasumisen ostopalvelua käytetään ainoastaan kotikuntamuuttajien ja sotainvalidien palveluihin. Mielensterveys- ja päihdeasumispalvelua ostettiin vuoden aikana myös muutamalle kymmenelle, samoin vammaisten asumispalvelua.

Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun piirissä oli vuoden aikana noin 300 asiakasta ja sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua käytti vuoden 2020 aikana 16 asiakasta. Kuljetuspalveluiden maakunnallinen kilpailutus on käynnissä. Kaikille avoin, kutsuhjattu senioriliikennetaksi on ensisijainen vaihtoehto myönnettäessä kuljetuspalveluita. Senioriliikenteen käyttöön pyrittiin ohjaamaan niitä ihmisiä, joilla on liikkumisessa vaikeuksia eikä muita kulkuyhteyksiä ole käytävissä asiointiin. Kotihoidon ateriapalveluiden piirissä oli vuoden aikana 260 asiakasta ja turvpuhelin tai muun turvalaitteen käyttäviä asiakkaita oli yhteensä 480. Turvalaitteiden käyttö lisääntyi merkittävästi toimintakertomusvuoden aikana ja erityisesti ovihälyttimiä ja GPS-paikantimia otettiin käyttöön aikaisempaa enemmän.

Sosiaalityössä henkilöstömuutoksia on toimintavuoden aikana ollut useita. Sosiaalityön johtaja vaihtui elokuussa. Rekrytointien haasteellisuus on vaikuttanut sekä työn kuormittavuuteen että asiakastyön jatkuvuuteen. Välttämättömien lakisääteisten palvelujen saatavuuden turvaamiseksi on jouduttu turvautumaan myös sosiaalityöntekijäresurssin ostopalveluun. Aikuis- ja perhesosiaalityön sekä lastensuojelun tiimit muuttivat keväällä Torikadulle. Uudet tilat henkilöstölle -hanke hyllytettiin alkuvuodesta muun muassa koronan vuoksi. Asiakastapaamisista ja neuvotteluista iso osa hoidettiin etäyhteyksillä ja välttämättömät kasvokkain tapahtuneet asiakastapaamiset hoidettiin annettujen suojautumisohjeiden mukaisesti. Loppuvuodesta koronan vaikutukset alkoivat näkyä palvelujen tarpeen kasvuna. Sosiaalityön palvelutarpeeseen pystyttiin vastaamaan kokonaisuutena kuitenkin hyvin.

Lastensuojeluilmoitusten määrä on edelleen suuri. Eniten ilmoituksia on tehty vanhempien tai lapsen päihdeidenkäytöstä, väkivallasta tai sen uhasta sekä lapsen rikollisuudesta. Päihdeet, väki-

valta ja mielensterveyteen liittyvät palvelutarpeet ovat myös niitä asiakkuuden perusteita, jotka eniten haastavat koko palvelujärjestelmää. Pitkittyneet huolto- ja tapaamisriidat ovat merkittävä riskitekijä lapsen erityispalvelujen tarpeelle. Toimintavuonna tehtiin viisi olosuhdeselvitystä ja aloitettiin perheiden eroauttamisen mallintaminen Äänekosken toimintaympäristöön soveltuvaksi.

Koronatilanteen tuomista haasteista huolimatta toimialalla on suunnitelmallisesti pyritty kehittämään toimintaa huomioiden sekä asiakastyytyväisyyskyselyjen tuloksia että edellisen vuoden tavoitteiden toteutumia ja niihin liittyneitä haasteita. Kaikki toimialan keskeiset prosessit on kuvattu IMS-järjestelmään. Vuoden 2020 aikana IMS-järjestelmän prosessien kehittämiskohteita sujuvoitettiin hieman. Perusturvasta osallistuttiin kaupungin järjestämään esimieskoulutukseen, joka jatkuu vielä kevään 2021. Asiakaspalautekyselyjä ei kuitenkaan toimintakertomusvuonna kyetty järjestämään. Hoitoketjuja kehitettiin erityisesti arjen tuen, erikoissairaanhoidon sekä lasten ja nuorten palveluiden kanssa. Erityisesti arjen tuessa toimintoihin vaikuttivat useiden uusien teknologisten ratkaisujen käyttöönotto.

Tulevaisuuteen suuntaavassa soteuudistuksessa koko julkista sosiaali- ja terveydenhuoltoa kehitetään vastaamaan yhteiskunnan ja asiakkaiden palvelutarpeiden muutoksiin. Keski-Suomessa sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistustyö jatkui, kun valtion rahoitus, yhteensä noin yhdeksän miljoonaa euroa, varmistui. Keski-Suomen sote-uudistuksen hankekokonaisuus on Monesta hyvästä yhdeksi parhaista. Väestömme ikääntyy edelleen, lapsia syntyy entistä vähemmän ja huoltosuhde heikkenee ja palvelujen kysyntä kasvaa. Erot palveluiden saatavuudessa, saavutettavuudessa ja palvelujen myöntämisessä on osoitettu pelkästään Keski-Suomen alueella merkittäviksi. Integraation puute aiheuttaa tehottomuutta palveluihin, samoin kuin osaoptimointi. Kuntien taloudellinen tilanne on kestävä.

Perusturvan toimialan henkilöstöä on ollut laajasti ja aktiivisesti edustettuna maakunnan sote-uudistuksen eri työryhmissä ja työtä tukevissa rinnakaishankkeissa. Päähankkeessa aloitettiin Keski-Suomen virtuaalisen sosiaali- ja terveyskeskuksen valmistelu. Uusi palvelu tuo perinteisten terveyskeskusten rinnalle sähköisen asioinnin sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten kanssa ajasta ja

paikasta riippumatta keväästä 2021 alkaen. Hankkeessa edistettiin sähköisen asiain ja erilaisten yhteisten hyvinvointia ja terveyttä tukevien järjestelmien käyttöönottoa, muun muassa Omaolo -palvelu laajeni maakunnassa syksyn aikana. Käytössä on mm. koronavirustaudin oirearvio.

Kaikki Keski-Suomen kunnat ottavat toimintakyvyn arviointi- ja seurantajärjestelmä RAI:n käyttöön vuoden 2021 loppuun mennessä. RAI-järjestelmä on laaja-alainen terveydentilan ja toimintakyvyn kartoitus, keskustelun ja kuuntelun väline, ja sitä toteutetaan yhteistyössä asiakkaan, hoitajan ja myös omaisten kanssa. Monipuolinen ja kattava RAI-arviointi kartoittaa hoivan tarpeet, selvittää asiakkaan voimavarat ja haasteet sekä tuottaa tarpeellista hoivaa ja tukea asiakkaan hyvään arkeen.

Tulevalla asiakas- ja potilastietojärjestelmä Asterilla on keskeinen rooli Keski-Suomen sote-uudistus -hankkeissa. Asterin kehittämissyksikkö yhtenäistää sosiaali- ja terveyspalveluja sekä valmistelee asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoa yhdessä hankkeiden kanssa.

Hankkeessa on kartoitettu diabeteksen ennaltaehkäisyn ja hoidon, mielenterveys- ja päihdepalveluiden sekä palliatiivisen hoidon ja saattohoidon toteutumisen nykytilaa eri puolilla Keski-Suomea. Pilotteja asukkaiden elämäntapamuutosten, muun muassa ravitsemuksen, liikunnan, unen, mielen hyvinvoinnin sekä yksinäisyyden tueksi ollaan käynnistämässä. Perhekeskustoiminnan juurruttamista on viety eteenpäin. Lisäksi käynnistettiin IPC-ohjauskoulutus, jolla oppilashuollon henkilöstö tukee lapsia ja nuoria mielialan laskun pulmissa.

Maakunnallisen hyvinvointiohjelman valmistelu eteni. Ohjelma tulee tarjoamaan työkaluja Keski-Suomen kunnille, jotka linjaavat hyvinvointityötään tuleville vuosille. Järjestöjen osallisuuden varmistamiseksi laadittiin kerran kuussa ilmestyvä järjestöjen uutiskirje ja käynnistettiin järjestöjen hankeinfot ja kaikille avoin osallisuusfoorumi sekä keskustelut kuntien osallisuus- ja järjestöyhteistyön kehittämisestä.

Toimintakertomusvuonna maakunnan soteuudistuksessa aloitettiin ministeriön päätöksen mukaisesti valmistelut hyvinvointialueen perustamiseksi.

Rinnakkaishankkeista käynnistyi lastensuojelun työparimalli hanke, jossa tavoitteena on lasten ja

perheiden sosiaalityön laadun parantaminen. Käytännössä hankkeen kautta järjestetään työparitueke sosiaalityön akuutteihin tilanteisiin. Hankkeessa tavoitteena on luoda maakuntaan yhteiset ohjauksen ja neuvonnan toimintamallit sekä palvelupolut, jotka osaltaan lisäävät vaikuttavuutta ja säästävät kustannuksia. Lastensuojelun uudistaminen moniammatillisesti -hankkeessa (LUMO) tavoitteena on parantaa lastensuojelun asiakkaiden osallisuutta, edistää systeemisen toimintamallin levittämistä ja juurruttamista monitoimijaisessa lastensuojelussa sekä uudistaa ja parantaa lastensuojelutyötä ja arjen monialaisen verkoston yhteistyötä perus- ja erityispalveluissa.

Työkykyohjelmaa toimeenpannaan vuosina 2020-2022 Meijän kyvyt käyttöön -hankkeessa. Hankkeen päätavoitteina on työkyvyn tuen ja tuetun työllistymisen palvelurakenteiden sekä toimintamallien selkeytyminen sekä osatyökykyisten ja haastavassa työmarkkinatilanteessa olevien työ-, toiminta- ja työllistymiskyvyn sekä työelämäosallisuuden vahvistuminen. Näihin päästään rakentamalla työkyvyn tuen palvelukokonaisuus osaksi sosiaali- ja terveyskeskuksia, selkeyttämällä työllistymistä edistäviä ja osallisuutta tukevia sosiaalihuollon palvelupolkuja sekä vahvistamalla työttömyysuudessa olevien osatyökykyisten työkyvyn tukea. Lisäksi hanke tukee työllisyyden kuntakokeluun kuuluvien kuntien työllisyyspalveluiden uudistamista alueella.

Kansa-koulu -hankkeessa on oltu toimeenpanemassa valtakunnallista sosiaalihuollon asiakasasiakirjalakia. Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon (Kanta) siirryttiin joulukuussa 2019 lastensuojelun vuoden 2018 päättyneiden asiakastietojen osalta. Siirtyminen Kanta-arkistoon jatkui toimintakertomusvuoden kesään saakka jatkuen edelleen vuoden 2021 alusta alkaen.

Uusi Kotopaikka 2 - Kotouttamisen paikalliset prosessit haltuun -hankkeessa jatkettiin syyskuussa Kotopaikassa aloitettua työtä kohti tavoitteellisempaa ja osaavaa maahanmuuttotyötä. Palvelupolut kuntoon (PAKU) -hankkeessa kehitettiin palveluohjauksen kokonaisvaltaista toimintakonseptia yhdessä paljon palveluita tarvitsevien työttömien ja työelämän ulkopuolella olevien henkilöiden ja heidän kanssaan työskentelevien ammattilaisten kanssa. Perusturvasta osallistuttiin myös SYTY! Keski-Suomi -hankkeeseen, jossa päätavoitteena on luoda Keski-Suomen maakuntaan yhteinen, systeemisyteen ja ihmishuuhdeperusteisyyteen pohjautuva lastensuojelun toimintamalli,

sekä edistää lastensuojelun systeemisen muutoksen rakentamista eri perus- ja erityistason lapsiperheitoimijoiden sekä lasten, nuorten ja perheiden kesken.

PaMu -hanke (palvelumuotoilulla hyvinvointia) jatkui koko toimintakertomusvuoden. Hankkeessa kehitettiin kotihoidon henkilöstön työn organisoimista ja työhyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä.

Talousarvion toteutuminen

Perusturvalautakunta (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	9 700	8 844	-110	8 734	8 862	129	1,5 %
Toimintakulut	-70 765	-70 188	-4 565	-74 754	-75 192	-439	0,6 %
Toimintakate (netto)	-61 065	-61 345	-4 675	-66 020	-66 330	-310	0,5 %

Perusturvan toimialan vuoden 2020 alkuperäisen talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 70,2 milj. euroa ja toimintatuottoja arvioitiin kertyvän 8,8 milj. euroa, toimintakate oli 61,3 milj. euroa.

Kuntouttavan työtoiminnan tuottaminen siirtyi 1.4.2020 alkaen sosiaalityön vastuualueelta keskushallinnon työllisyyspalveluihin. Kaupunginvaltuuston 30.3.2020 § 5 päätöksellä sosiaalityön vastualueen 33432 kustannuspaikan käyttämättömät kuntouttavan työtoiminnan määrärahat 150 400 euroa (netto) siirrettiin työllisyyspalveluihin.

Lisäksi kaupunginvaltuuston 7.9.2020 § 41 päätöksellä keskitetty palkankorotusvaraus 0,51 % kohdennettiin vastuualueiden henkilöstökuluihin. Perusturvan toimialan palkankorotusvaraus oli yhteensä 137 800 euroa.

Kaupunginvaltuusto myönsi kokouksessaan 7.12.2020 § 73 perusturvan hallintoon 1 400 000 euron, terveyspalvelujen vastuualueelle 274 000 euron, sosiaalityön vastuualueelle 1 500 000 euron ja arjen tuen vastuualueelle 1 300 000 euron lisämäärärahan. Em. määrärahasiirtojen ja lisämäärärahan jälkeen perusturvan toimialan toimintakate oli 66,0 milj. euroa.

Vuoden 2020 talousarviossa ei oltu varauduttu Covid-19 pandemiasta aiheutuneisiin kustannuksiin. Koronakustannuksia kirjattiin perusturvan hallintoon avatuille kustannuspaikoille yhteensä lähes 2,0 milj. euroa. Henkilöstökulujen osuus oli 0,6 milj. euroa ja muita toimintakuluja yhteensä 1,3 milj. euroa. Suojamateriaalien ja testien kulut olivat 0,1 milj. euroa.

Kokonaisuutena perusturvan toimialan alkuperäiseen talousarvion toimintakate ylittyi 5,0 milj. euroa (tot. 108,1 %) ja lisämääräraha huomioiden 0,3 milj. euroa (tot. 100,5 %).

Koronapandemiasta huolimatta perusturvan toimialan toimintatuottoja kertyi yhteensä 8,8 milj. euroa eli 0,1 milj. euroa enemmän kuin talousarvioon oli arvioitu. Toimintatuottoja kertyi arvioitua enemmän terveyspalvelujen kunnille ja kuntayhtymille myydyistä hoitopalveluista sekä arjen tuen kotikuntakorvauksista ja kotihoidon asiakasmaksutuotoista.

Alkuperäisen vuoden 2020 talousarvion henkilöstökulut ylittyivät lähes 0,7 milj. euroa, palvelujen ostot 3,7 milj. euroa ja tarvikkeet 0,5 milj. euroa. Avustusten ja muiden toimintakulujen ylitys oli noin 0,1 milj. euroa.

Henkilöstöä palkattiin lisää mm. terveyskeskukseen koronan vuoksi perustettuun epidemia vastaanottoon sekä arjen tuen laitos- ja palveluasumisyksiköihin. Ylimääräisiä hoitotarvikkeita, suojavarusteita ja testejä jouduttiin hankkimaan kaupungin omille yksiköille sekä yksityisille sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajille. Ostopalvelujen ylitys johtui lastensuojelun sijaishuollon ja vammaisten laitos-, asumis- ja perhehoidon palvelujen kasvaneesta tarpeesta ja hintojen noususta sekä koronan vuoksi lääkäreiden sijaisuuksiin palkatun työvoiman vuokratilakustannuksista.

Sisäinen valvonta

Tehtyjä päätöksiä ja niiden toteutumista seurataan muun muassa siten, että vastuualueiden johtajien sekä muiden viranhaltijoiden on tarkastettava kuukausittain alaistensa tekemät viranhaltijapäätökset. Tarkastuksesta on tehtävä merkintä tarkastajan päätöspöytäkirjaan. Toimialajohtajan päätökset annetaan tiedoksi perusturvalautakunnalle.

Talouden ja tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti. Osavuosisraportteja on käsitelty lautakunnassa ja perusturvan johtoryhmässä. Taloudesta vastaavien yksiköiden ja vastuualueiden

esimiehille on toimitettu kuukausittain talousarvion toteutumisraportit. Talouden toteutumisraportti on käsitelty perusturvalautakunnassa kolmannesvuosittain.

Toiminnan määrää ja yksiköiden käyttöastetta on seurattu kolmannesvuosittain laadituista raporteista. Em. raportit on toimitettu perusturvalautakunnalle tiedoksi ensimmäisen ja toisen vuosikolmanneksen jälkeen sekä tilikauden kokonaistuloksen valmistumisen jälkeen. Toiminnan volyyymiä on seurattu myös vuosittain tehtävistä, valtakunnallisista tilastoista kerätyistä tiedoista.

Yksi sisäisen valvonnan keino on ollut kustannuslaskentaan perustuva yksikköhintojen kehityksen seuranta. Yksikkökustannuksia lasketaan tärkeimmistä palvelutuotteista sekä hyväksytyyn talousarvioon että tilinpäätökseen perustuen.

Tietoturvaan liittyvien uhkiin on vastattu ohjeistuksella ja henkilöstön pakollisilla, vuosittain tehtävillä tietosuojaohjeistusten hallintaa koskevilla testeillä ja tietosuojasitoumuksilla. Perusturvan

tietosuojavastaavat on nimetty. Kaupungin tietosuojaryhmässä on edustus perusturvasta.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan analysointi tehdään vuoden välein. Vuoden 2020 aikana päivitys on tehty, kirjattu ja viety yhteiseen tarkasteluun, kun kaupungin riskiä ja vaaroja kokonaisuutena arvioitiin ja toimenpiteitä linjattiin.

Perusturvan toimialalla on käynnissä jatkuvasti eri valitus- ja oikeusasteissa olevia prosesseja pääsääntöisesti yksilöasioissa. Valitusten määrä on palvelutuotannon määrään suhteutettuna hyvin pieni, ja valitus- tai oikeusasteissa päätökset ovat muuttuneet vain harvassa tapauksessa. Sosiaaliamiehen raporttiin kirjataan vuosittain sosiaalipalvelujen osalta sekä valitusten että kantelujen ja muistutusten määrä ja kohdentuminen. Sosiaaliamiehen puoleen on Äänekoskella käännytty suunnilleen samantasoinen määrä vuosittain, eikä asioiden laatu oleellisesti poikkea maakunnan muista kunnista. Potilasiamies avustaa ja seuraa asiakkaita terveydenhuollon kantelujen ja muistutusten osalta.

3.1.5.1. Hallinto

Toiminta-ajatus

Hallinnon vastuualue tarjoaa hallinnon sekä atk-toimen palveluja koko perusturvan toimialalle.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000310 Hallinto (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	6	3	0	3	0	-3	-100,0 %
Toimintakulut	-693	-677	-1 740	-2 418	-2 724	-306	12,7 %
Toimintakate (netto)	-687	-675	-1 740	-2 415	-2 724	-309	12,8 %

Perusturvan hallinnon vuoden 2020 alkuperäisen talousarvion toimintakate oli 0,7 milj. euroa ja se ylittyi 2,0 milj. euroa (tot. 403,7 %). Kaupunginvaltuuston talousarvioon myöntämän lisämäärärahan 1,7 milj. euroa jälkeen toimintakate oli 2,7 milj. euroa ja se ylittyi 0,3 milj. euroa (tot. 112,8 %).

Hallinnon vastuualueelle perustettiin vuonna 2020 koronakustannusten seuraamista varten kustannuspaikat 31101 Koronakustannukset ja 31102 Covid-19 suojamateriaalit ja testit, joille kirjattiin

perusturvan kaikilta vastuualueilta syntyneet koronakustannukset sekä yksityisille sosiaali- ja terveyspalvelun tuottajille toimitetut suojamateriaalit ja testit. Koronakustannuksia kirjattiin yhteensä noin 2,0 milj. euroa.

Vuoden 2020 toteutuneen toimintakatteen kasvu (ilman koronakustannuksia) vuoden 2019 tilinpäätöksen toimintakatteeseen on 37 000 euroa eli 5,4 %.

3.1.5.2. Terveyspalvelut

Toiminta-ajatus

Terveyspalveluiden tehtävänä on kaupungin asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin kokonaisvaltai-

nen edistäminen, syrjäytymisen, sairauksien ja tapaturmien ehkäiseminen ja tarpeen mukainen sairaan- ja terveydenhoito.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000320 Terveyspalvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	3 093	2 353	0	2 353	2 195	-157	-6,7 %
Toimintakulut	-38 644	-38 726	-326	-39 052	-38 962	90	-0,2 %
Toimintakate (netto)	-35 551	-36 374	-326	-36 700	-36 767	-67	0,2 %

Terveyspalveluiden vastuualueen henkilöstömäärä on noin 155. Terveyspalveluiden lisäksi eräitä keskitettyjä, erityisosaamista vaativia palveluja tuotetaan lähinnä neuvola- ja kouluterveydenhuoltoon kasvun ja oppimisen toimialalle.

Terveyspalveluiden tulosalueet ovat avohoitopalvelut, sairaala, suun terveydenhuolto sekä mielenterveys- ja päihdepoliklinikka.

Lisäksi vastuualueeseen kuuluvat yhteiset tukipalvelut, joihin sisältyvät asiakirjahallinto ja terveydenhuollon sihteerityö, terveyden edistäminen, hoitotyön kehittäminen laadun, ohjeistuksen ja osaamisen osalta, väline- ja vaatehuolto sekä materiaalihoito, sairaanhoitopiirille ulkoistetut kuvantamispalvelut ja Fimlab Laboratorio Oy:ltä ostettavat laboratoriopalvelut.

Vastuualueelta valvotaan ja valmistellaan myös erikoissairaanhoidon toteuttamista ja Mehiläinen Oy:lle ulkoistettua työterveyshuollon palvelua. Sairaankuljetuksen ja ensihoidon menot sisältyvät terveyspalveluiden talousarvioon.

Terveyspalvelujen vastuualueen vuoden 2020 alkuperäiseen talousarvioon toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 38,7 milj. euroa, toimintatuottoihin 2,3 milj. euroa ja toimintakate oli 36,3 milj. euroa. Kaupunginvaltuuston myöntämä lisämääräraha 274 000 euroa huomioiden toimintakate oli 36,6 milj. euroa.

Terveyspalvelujen alkuperäisen talousarvion toimintakulut ylittivät 0,2 milj. euroa (tot. 100,6 %).

Toimintatuottoja kertyi 0,1 milj. euroa arvioitua vähemmän (tot. 93,3 %). Toteutunut toimintakate oli 36,7 milj. euroa (tot. 101,1 %) ja lisämääräraha huomioiden toimintakate ylittyi noin 67 000 euroa (tot. 100,2 %).

Terveyspalvelujen talousarvioon varatut määrärahat alittuivat laboratorio- ja röntgenpalvelujen ostopalvelujen, suun terveydenhuollon sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen osalta. Avohoitopalvelujen, ilmaisjakelutuotteiden ja terveyskeskussairaalan määrärahat hieman ylittivät. Koronasta johtuen terveyskeskussairaalan ja suun terveydenhuollon asiakasmaksutuottoja kertyi arvioitua vähemmän.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin jäsenkuntia laskutettiin erikoissairaanhoidosta (sairaanhoitopiiriltä tai sen kautta ostettavista palveluista, sairaankuljetuksesta sekä ensihoidosta) kuukausittain ennalta sovitulla kiinteällä maksulla. Lisäksi erikoissairaanhoidon eläkevastuista laskutettiin 83 000 euroa. Erikoissairaanhoidon talousarvioon varatut määrärahat olivat 22,9 milj. euroa ja toteutuma 22,9 milj. euroa (tot. 100,0 %).

Vuoden 2020 toteutuneen toimintakatteen kasvu vuoden 2019 tilinpäätökseen on 1,2 milj. euroa eli 3,4 %.

Tulokortti

Vastuualue:		Perusturva/Terveyspalvelut			
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Asiakastytyväisyyskyselyt (kokonaisarvio)	4,3	4,2 - 4,3	-	Kantasopiva hoito- ja kuntoutussuunnitelma puuttuu Mediatrixista; tarkoituksenmukaista tehdä suunnitelmat, kun ne saadaan suoraan Kantaan. Asiakastytyväisyyskyselyä ei tehty koronasta johtuen. Potilasjärjestöjen tapaamiset minimoituun koronatilanteesta johtuen
	Lakisääteisten määräaikaisten toteutuminen	100,0 %	100,0 %	100,0 %	
	Valmiiden hoito- ja kuntoutumissuunnitelmien määrä listatuilla potilailla	10 %	30 %	10 %	
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Asiakastytyväisyyskysely/vaihtumismahdollisuudet	4,1	4,2	-	
	Potilasjärjestöjen sovitut tapaamiset (kpl-määrä)	2	1 - 3/vuosi	1	
	Pidetettyjen asiakasraatien määrä	1	1 - 2/vuosi	0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Toimintamallien jatkuva arviointi ja kehittäminen. Suunnitelmallisuuden lisääminen hoidon eri vaiheissa: hoito- ja kuntoutumissuunnitelmien laadinta yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Varhainen tuki ja ennaltaehkäisy.					
Kansansairauksien, päihdehaittojen sekä iäkkäiden kaatumisten ja vajaaravitsemuksen osalta ennaltaehkäisevän työn toimintakäytännöistä sopiminen (huom. myös prosessit).					
Systemaattiset toimintakykykartoitukset ja kotiutus suunnitelmat sairaalan potilaille. Terminaalivaiheessa oleville potilaille laaditaan saattohoitosuunnitelma.					
Asiakas- ja sidosryhmäkyselyjen toteuttaminen säännöllisesti, kokemusasiantuntijoiden ja potilasjärjestöjen edustajien mukanaolo kehittämissuunnitelmien laatimisessa, asiakasraatien järjestäminen, asiakaspalautteen nopea käsittely ja analysointi ja korjaavien toimenpiteiden tekeminen.					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Tyhy-kysely (asteikko 1-5): Osaamisen arviointi säännöllisesti	3,5	3,7	3,5	
	Kehityskeskustelun tarpeita vastaavuus	3,7	3,8	3,8	
	Tyhy-kysely: Työtyytyväisyys	4,0	3,9	3,9	
	Terveyspalveluiden sairauspoissaolot/tt/vuosi	16,6	19,0	16,1	
Toimiva johto ja esimiestyö	Tyhy/Palautteen saaminen esimieheltä	3,6	3,6	3,7	
	Tyhy/Tytytyväisyys työyhteisön johtamistapaan	3,7	3,8	3,9	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Tyhy-kyselyn tulosten hyödyntäminen ja toiminnan kehittäminen erityisesti niiden arviointialueiden osalta, joiden tulos on kaupungin keskiarvoa heikompi. Henkilöstön koulutus- ja kehittämistarpeiden arviointi mm. kehityskeskustelua ja osaamiskartoituksia hyödyntämällä. Aktiivisen tuen toimintamalli käytössä (sairauspoissaolot). Kehityskeskustelujen pitäminen säännöllisesti, soveltuvien toteutustapojen valinta tarpeen mukaisesti vaihdellen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Prosessien yhteensovittaminen sidosryhmien kanssa	30 %	40 - 50 %	30 %	Koronaepidemiaa takia prosessien yhteensovittamista on siirretty.
	Asiakaspalvelun kannalta oleelliset alaprosessit kuvattu	40 %	50 %	40 %	
	Prosessien sujuvuus (Tyhy-kysely)	3,7	3,7	3,7	
	Sovittujen toimintatapojen mukainen toiminta (Tyhy-kysely)	3,6	3,8	3,7	
Uuden teknologian hyödyntäminen	Tekstiviestipalvelu käytössä kaikilla ajanvarausvastaanotoilla.	100 %	100 %	100 %	
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön	Luottamushenkilöiden tapaaminen sovitus ja tarvittaessa	2	1 - 3x/v	1	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Kansantautien hoitoketjujen maakunnalliseen arviointityöhön osallistuminen. Erikoissairaanhoidon klinikkaehtaisiin arviointeihin ja prosessikuvausten laadintaan osallistuminen. Tupakasta vieroitus-prosessin jalkauttaminen ja arviointi. Ennaltaehkäisevän työn osalta toimivan yhteistyön kehittäminen paikallisten toimijoiden (kaupungin toimijat, vapaaehtoisjärjestöt ja yksityiset) kanssa. Toimintaohjeiden ja -mallien kirjaaminen.					
Toimintaa kehitettäessä arvioidaan muutoksen aiheuttamat kustannusvaikutukset suhteessa kohonneeseen laatuun mahdollisimman perusteellisesti.					
Etäkonsultaatioita haavahoitopoliklinikalle sähköistä alustaa hyödyntäen jatketaan omana toimintana (pilotti päättynyt).					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteutuminen % alkuperäisestä talousarviosta	97,2 %	100 +/-1%	101,1 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Talousarvion laadinta realistiseksi huomioiden asiakkaiden sairastavuus/tarpeet. Talousarvion noudattaminen. Reagoiminen talousarvion ennakoituun ylitykseen välittömästi, kun arvio ylityksestä olemassa. Palvelutarjonnan suhteuttaminen resursseihin.					

3.1.5.3. Sosiaalityö
Toiminta-ajatus

Sosiaalityön palveluiden tavoitteena on edistää kuntalaisten sosiaalista kuntoutumista, elämänhallintaa ja itsenäistä selviytymistä sekä ehkäistä syrjäytymistä.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000330 Sosiaalityö (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	398	393	-110	283	330	47	16,5 %
Toimintakulut	-4 575	-4 340	-1 247	-5 587	-5 712	-125	2,2 %
Toimintakate (netto)	-4 177	-3 947	-1 357	-5 304	-5 382	-78	1,5 %

Sosiaalityön vastuualueelle kuuluvat aikuis- ja perhesosiaalityö, lastensuojelun sosiaalityö ja perhetyö, perheoikeudelliset palvelut, sosiaalihoitolain mukainen perhetyö, valvotut ja tuetut tapaamiset, täydentävä- ja ehkäisevä toimeentulotuki sekä kotouttamisen palvelut. Työllisyyttä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) tehtävät ovat olleet osa aikuis- ja perhesosiaalityön kokonaisuutta. Kuntouttavan työtoiminnan palvelut siirtyivät 1.4.2020 alkaen kaupungin työllisyyspalveluihin. Sosiaalisen luototuksen tehtävät on hoidettu yhteistyössä perusturvan hallinnon kanssa.

Sosiaalityön vastuualueen vuoden 2020 alkuperäisen talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 4,3 milj. euroa ja toimintatuottoihin 0,4 milj. euroa. Toimintakate oli 3,9 milj. euroa ja kaupunginvaltuuston myöntämä lisämääräraha 1,5 milj. euroa huomioiden 5,3 milj. euroa.

Sosiaalityön alkuperäisen vuoden 2020 talousarvion toimintakulut ylittyivät 1,4 milj. euroa ja lisätalousarvion jälkeen ylitys oli 0,1 milj. euroa (tot. 102,3 %). Toimintakatteen toteutuma oli 5,4 milj. euroa ja lisämääräraha huomioiden ylitys oli 80 000 euroa (tot. 101,5 %).

Määrärahat ylittyivät lastensuojelun laitoshoidon ja perhekuntoutuksen osalta. Etuuskäsittelyn (täydentävä ja ennaltaehkäisevä toimeentulotuki) määrärahat riittivät. Toimeentulotukea myönnettiin myös jonkin verran koronakustannuksista. Kotouttamisen palveluihin saatiin ELY-keskukselta avustuksia enemmän kuin talousarvioon oli arvioitu.

Vuoden 2020 toimintakatteen kasvu vuoden 2019 tilinpäätökseen on 1,2 milj. euroa eli 28,9 %.

Tulokortti

Toimiala: Perusturva / Sosiaalityö

Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	asiakastytyväisyyskysely KA	4,1	4,4	-	Asiakastytyväisyyskyselyä ei ole toteutettu. Perusteena ovat toimintavuoden lukuisat henkilöstömuutokset, muutto sekä korona. Lastensuojelun asiakkaita/työntekijä vaihteluväli oli 35-45.
	lakisääteisten määräaikojen toteutuminen % lastensuojelun asiakkaita/ sosiaalityöntekijä ka	100,0 %	100,0 %	100,0 %	
	sijaishuollossa olevia lapsia % 0-17 vuotiaista	37	40	40	
	lastensuojelun asiakassuunnitelmien määrä % asiakkaita	1,1 %	1,2 %	1,1 %	
		-	100,0 %	100,0 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Suunnitelmalliset ja oikea-aikaiset palvelut, seuranta ja arviointi toteutuvat					
Ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut ensisijaisia.					
Lastensuojelun riittävät henkilöstöressurit. Arviointitiimin tehokas ja välitön työn käynnistyminen ilman pitkiä odotusaikoja.					
Asiakkaan osallisuuden lisääminen ja kokemusasiantuntijoiden käyttö palvelujen kehittämisessä					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Tyhy-kyselyn tulokset: vastuualueen ka	3,8	4,1	3,9	
	osaaminen ja työolot osion ka	3,8	4,2	3,8	
	työyhteisön toimivuus osion ka	3,9	4,4	4,0	
	Johtaminen osion ka	3,7	4,4	3,8	
	asteikko 1 - 5				
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
TYHY-tulosten perusteella nostetut kehittämiskohteet: perehdyttäminen, myönteinen ilmapiiri, hyvinvointia parantavien työkäytänteiden käyttöönotto, työprosessien sujuvuus. Henkilöstön osaamisen/erityisen osaamisen monipuolinen ja yksikköraajat ylittävä käyttö					
Terveet ja toimivat tilat					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	työprosessien kuvausten määrä % keskeisistä työalueista (IMS)	90,0 %	100,0 %	90,0 %	Kuvaamatta on kaksi työprosessia. Prosessien toimivuuden arviointi on toteutettu yksilö- ja ryhmäkeskusteluiden perusteella.
	henkilöstökysely prosessien toimivuudesta	3,5	4,1	3,6	
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön	Luottamushenkilöiden tapaaminen sovitusti ja tarvittaessa	1	1 - 3x/v	-	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Työprosessien IMS-kuvausten päivittäminen, vaiheitten kuvausten lisääminen					
IMS-kuvausten käyttö perehdyttämisessä					
Tiimirakenteen edelleen kehittäminen. Palvelujen rajapintojen huomioiminen ja yhteisten palvelusuunnitelmien laatiminen.					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	talousarvion toteutuminen % alkuperäisestä talousarviosta	105,3 %	100% +/- 1 %	136,4 %	Lastensuojelun laitoshoidon sekä perhekuntoutuksen lisääntynyt tarve, ostopalvelukustannusten kasvu. Myös sosiaalityön työpanosta on jouduttu ostamaan lastensuojeluun.
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Talousarvion noudattaminen, säännöllinen toteutumisen seuranta ja ylitysriskien ennakointi.					
Palvelujen oikea-aikaisuus ja oikea porrastus.					
Ennakoiva ja ennaltaehkäisevä työ peruspalveluissa.					

3.1.5.4. Arjen tuki

Toiminta-ajatus

Arjen tuen tehtävänä on tarjota asukkaille tarpeen mukaiset ja laadukkaat arjen toimintakykyä

ylläpitävät yksilölliset palvelut, jotka tukevat asiakkaan itsenäistä selviytymistä omassa toimintaympäristössä.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000340 Arjen tuki (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	6 203	6 095	0	6 095	6 337	242	4,0 %
Toimintakulut	-26 853	-26 445	-1 252	-27 697	-27 795	-98	0,4 %
Toimintakate (netto)	-20 650	-20 350	-1 252	-21 602	-21 457	144	-0,7 %

Arjen tuen tehtävänä on tarjota asukkaille tarpeen mukaiset ja laadukkaat arjen toimintakykyä ylläpitävät yksilölliset palvelut, jotka tukevat asiakkaan itsenäistä selviytymistä omassa toimintaympäristössä.

Arjen tuen vastuualueeseen kuuluvat vanhusten, vammaisten, mielenterveyskuntoutujien ja päihdeasiakkaiden arjessa selviytymistä edistävät sosiaalipalvelut.

Arjen tuen vastualueen vuoden 2020 alkuperäisen talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 26,4 milj. euroa. Toimintatuottoja arvioitiin kertyvän 6,1 milj. euroa ja toimintakate oli 20,3 milj. euroa. Kaupunginvaltuuston myöntämän lisämäärärahan 1,4 milj. euroa toimintakate oli 21,6 milj. euroa.

Vuoden 2020 alkuperäisen talousarvion toimintakulut ylittyivät 1,3 milj. euroa ja lisämääräraha huomioiden toimintakulut ylittyivät noin 0,1 milj. euroa (tot. 100,4 %). Toimintatuottoja kertyi 0,2

milj. enemmän kuin talousarvioon oli arvioitu (tot. 104,0 %). Toimintakatteen toteutuma oli 21,4 milj. euroa ja lisämääräraha huomioiden se alittui 144 000 euroa (tot. 99,3 %).

Lisämäärärahalla korjatun talousarvion määrärahat ylittyivät vammaisten ostopalvelujen (laitos- ja asumispalvelut, perhehoito) osalta, psykiatristen hoitokotipalvelujen sekä vanhusten kotihoidon ja asumispalvelujen ostopalvelujen osalta. Ostopalvelujen toimintakatteen ylitys oli yhteensä noin 0,1 milj. euroa. Vanhusten laitoshoidon ja palveluasumisen määrärahat ylittyivät 0,2 milj. Kotihoidon ja toimintakyvyn tuen määrärahat alittuivat yhteensä 0,3 milj. euroa. Kotihoidon asiakasmaksutuottoja kertyi noin 0,1 milj. euroa arvioitua enemmän.

Vuoden 2020 toteutuneen toimintakatteen kasvu vuoden 2019 tilinpäätökseen on 0,8 milj. euroa eli 3,9 %.

Tulokortti

Vastuualue:		Perusturva/Arjen tuki			
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä	91,3 %	92,0 %	91,6 %	Tiedot lokakuun lopun tilanteen mukaan, koska asiakastietojärjestelmät vaihtuneet
	Laitoshoidossa olevien yli 75-vuotiaiden määrä	1,7 %	1,0 %	1,7 %	Selite laitoshoidon kattavuus: Tupasvilla lakkautettu, mutta neljää laitospaikkaa ei voitu vielä lopettaa vaan ne siirrettiin Hoivalaan
	Tehostetussa palveluasumisessa olevien yli 75-vuotiaiden määrä	7,0 %	7,0 %	6,6 %	Tukipuun rakennemuutos vähentänyt 3 tehpaa paikkaa, 2 paikkaa muutettu lyhytaikaishoitoon, ikääntyneen väestön lisääntyminen
	Asiakkaalle myönnetty kuntoutusjaksot kotiin, kpl	77	-	62	Arviointijaksot kotiin tammi-lokakuu, tilastosta puuttuu marras-joulukuu 2020 aika. kuntoutusjaksoille avattu erillinen kohta tulokortissa
	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset: keskiarvo kokonaisuudesta.	4,1	4,1	0	Asiakastyytyväisyyskyselyä ei ole toteutettu v. 2020
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Toteutuneet asiakasraadit, kpl	7	10	3	Asiakasraateja ei ole voitu toteuttaa kevään 2020 jälkeen korona vuoksi
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Palvelujen oikea-aikainen kohdentaminen asiakasohjauksella, asiakasohjausresurssin lisääminen ja prosessin tehostaminen, asiakkaan osallistaminen asiakasraadein ja osana omaa asiakassuunnitelmaa, painopiste kuntoutuksessa, ennaltaehkäisevissä palveluissa ja kotiin tuotetuissa palveluissa					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Suosittelun mukaiset henkilöstömitoitukset yksiköissä, mitoitusnormi ympärivuorokautisissa yksiköissä min. 0,5 tt/as.	0,55 - 0,68	0,5 - 0,68	0,55-0,68	Työhyvinvointikysely: osaaminen ja työolot koronan vuoksi koulutuksia ei ole ollut tarjolla samalla tavalla kuin aiemmin
	Työhyvinvointikysely (asteikko 1-5), osaaminen ja työolot	3,7	3,8	3,6	
	Työhyvinvointikysely, työyhteisön toimivuus	3,9	3,9	3,8	
	Kotihoidossa asiakastyöaika % kokonaistyöajasta	33 %/53 %	40 %/60 %	39 %/57 %	
	Sairauspoissaolot kalenteripäivää/ htv	23,3	23	25,7	
Toimiva johto ja esimiestyö	työhyvinvointikysely, johtaminen	3,7	3,6	3,5	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Yksiköissä tehty suunnitelmat mitoitukseen pääsemiseksi, minimimitoitus tehostetussa palveluasumisessa 0,5					
Kotihoidossa asiakastyöajan seuranta toiminnanohjausjärjestelmällä ja sen avulla työajan kohdentaminen tasapuolisesti ja tavoitetasolle.					
Rekrytointiosaamisen vahvistaminen ja perehdytyksen suunnitelmallinen toteutuminen. Mind map käytössä osana perehdytystä.					
Yhteistyön tehostaminen työterveyshuollon kanssa ja varhaisen tuen toimintamallin tehokkaampi käyttö. Johtamisalueiden uudelleen arviointi ja johtamisosaamisen vahvistaminen tavoitteena työhyvinvoinnin lisääminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Kotihoidon kattavuus yli 75-vuotiaiden osuudesta	16,3 %	15,5 %	15,2 %	
	Kotikuntoutusten määrä	580	300	379	
	Lakisääteisten määräaikaisten toteutuminen: %-osuus	100,0 %	100,0 %	100,0 %	
	Varahenkilöstön käyttöaste %-osuus	95,2 %	98,0 %	99,0 %	
Uuden teknologian hyödyntäminen	Hyvinvointitekniikoiden käyttöönotto ja kokeilu sekä käyttöönotto, laitteiden määrä	33	40	52	
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön syventäminen	Luottamushenkilöiden tapaaminen sovituksi ja tarvittaessa	1	1 - 3x/v	0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Asiakas- ja palveluprosessikuvaus käytössä osana IMS-järjestelmää, yhtenäinen palvelusuunnitelmaprosessi.					
Kotihoidon mobiilijärjestelmä optimaalisesti käytössä ja toimintaa uudistetaan kokoistava kotihoito -hankkeen mukaisesti.					
Yhteistyötä kotihoidon, terveystoimen, sosiaalitoimen ja arjen tuen välillä syvennetään edelleen.					
Teknologian mahdollisuuksia otetaan pilotoitina käyttöön ja kokeilujen jälkeen osaksi toimintaa, mm. kotihoidon etäkäynnin					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteutuminen % alkuperäisestä talousarviosta	101,1 %	100% +/- 1 %	105,4 %	Seniorikeskuksen asiakasmäärä on vähentynyt n. 20 asiakkaalla. Laskennassa eivät ole mukana Kuntolan asiakkaat, jotka käyvät seniorikeskustoiminnassa lyhytaikaisjakson aikana eivätkä Kuhnamon palvelutalon asukkaat, jotka käyttävät seniorikeskuspalvelua
	Käyttöasteet ka:				
	- Laitushoito	97,8 %	99,5 %	99,4 %	
	- Tehostettu palveluasuminen	96,7 %	97,5 %	101,5 %	
	- Tavallinen palveluasuminen	93,4 %	99,0 %	83,3 %	
	- Lyhytaikaishoito	96,5 %	99,9 %	88,8 %	
	Tukiasuminen suoriteprosentti	111,1 %	99,0 %	91,7 %	
	Seniorikeskus + päivätoiminta suoriteprosentti	84,7 %	100,0 %	24,0 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Ennaltaehkäisevän työn ja toimintakykyä lisäävän toiminnan ja työn lisääminen kaikilla osa-alueilla.					
Palvelurakenteen keventäminen, prosessien toimivuuden arviointi ja tehostaminen, talouden seuranta kuukausittain ja poikkeamiin aktiivinen puuttuminen.					

3.1.6. Kasvun ja oppimisen lautakunta

Toiminta-ajatus

Kasvun ja oppimisen toimiala vastaa lasten ja perheiden palveluista, opetuspalveluista ja nuorisopalveluista.

Talousarvion toteutuminen

Kasvun ja oppimisen lautakunta (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	2 303	1 748	0	1 748	1 991	243	13,9 %
Toimintakulut	-29 405	-28 912	878	-28 034	-28 409	-375	1,3 %
Toimintakate (netto)	-27 101	-27 164	878	-26 287	-26 419	-132	0,5 %

Toimialan toimintaan vaikutti kaikilla vastuualueilla Koronaviruspandemia. Keväällä etäopetukseen siirtyminen muutaman päivän varoituksella oli opetuspalveluiden henkilöstölle pitkä askel tuntemattomaan. Aivan erilaiset opetusmenetelmät ja digitaalinen toimintaympäristö jouduttiin ottamaan käyttöön ilman riittävää ennakkovalmistautumista.

Varhaiskasvatuksen asiakasmäärät pienenivät mutta henkilöstön kokemana psykososiaalinen rasitus kasvoi. Huoli omasta ja työtovereiden terveydestä oli suurta. Lisäksi osa varhaiskasvatuksen henkilöstöstä siirtyi arjen tuen palveluihin korvaamaan henkilöstövajetta, joka syntyi koronaepidemian aiheuttamista poissaoloista.

Nuorisopalvelut toimivat poikkeusolojen aikana verkossa. Vaikka digitaalinen toimintaympäristö oli heille tuttua, työskentely vain verkossa muodostui omalla tavallaan rasittavaksi. Lisäksi henkilöstöä painoi huoli niin nuorten kuin omastakin hyvinvoinnista. Syksy sujui toimialalla lähes normaalisti. Jouduimme tekemään varautumissuunnitelmia ja jatkuva epävarmuus vaikutti henkilöstön hyvinvointiin.

Poikkeusolot vähensivät toimialan menoja sekä myös tuloja. Oppilaskuljetusten, ateriapalveluiden ja yksityisen varhaiskasvatuksen ostojen menot laskivat kevään aikana voimakkaasti. Henkilöstön koulutus-, majoitus- sekä matkustuskulut laskivat myös huomattavasti. Varhaiskasvatuksen päivähoitomaksut eivät kertyneet talousarvion mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto päätti lisätalousarviosta 7.12.2020. Lisätalousarviossa huomioitiin 0,8 milj. euron ylijäämän kertyminen edellä mainituilla perusteilla. Opetuspalveluista ja lasten ja perheiden

palveluista vähennettiin kummastakin 0,4 milj. euroa.

Kaupunginvaltuuston 7.9.2020 § 41 päätöksellä keskitetty palkankorotusvaraus 0,51 % kohdennettiin vastuualueiden henkilöstökuluihin. Kasvun ja oppimisen toimialan vastualueiden palkankorotusvaraus oli yhteensä 112 400 euroa. Lisäksi samassa päätöksessä kohdennettiin koronasta aiheutuneet henkilöstöressurssien siirrot. Kasvun ja oppimisen toimialalla siirto vähensi henkilöstömenoja yhteensä 189 900 euroa.

Toimialan muutetun talousarvion toimintakate ylittyi yhteensä 132 000 euroa.

Sisäisen valvonnan selonteko

Esimiehet ovat seuranneet kustannuspaikkatason talouden toteutumista. Vastuualueiden esimiehet ovat laatineet vähintään kaksi selvitystä taloudesta lautakunnalle ja toimialajohtaja on raportoinut talouden toteutumisesta talousjohtajalle ja johtoryhmällä ohjeiden mukaisesti.

Toimialan esimiesten viranhaltijapäätökset tarkastetaan kuukausittain ja lautakunta puolestaan hyväksyy opetus- ja kasvatusjohtajan päätökset.

Perusopetuksen laatutyössä kohdistimme arviointia opetussuunnitelman toimintakulttuuriin.

Riskien ja vaarojen arviointi sekä sisäisen valvonnan arviointi on toteutettu vuosittain.

Hallinto-oikeudessa oli käsittelyssä yksi palkkorvausta koskeva hallintoriita. Hämeenlinnan hallinto-oikeus ratkaisi hallintoriidan kaupungin eduksi.

Lautakunnan päätökset

Kasvun ja oppimisen lautakunta käsitteli vuosittain toistuvien päätösten lisäksi seuraavia merkittäviä asioita:

- Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman päivittäminen
- Perusopetuksen opetussuunnitelman päivitys
- Covid-19 taudista johtuviin toimenpiteisiin liittyvän toimivallan delegointi opetus- ja kasvatusjohtajalle

- Kasvatus- ja opetustoiminnan varautumissuunnitelmat Covid-19 taudin leviämisen estämiseksi
- Lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman päivitys
- Kasvun ja oppimisen toimialan organisatiomuutos
- Vuoroviikkolasten kuljetusetuuspilotin arviointi

3.1.6.1. Lasten ja perheiden palvelut

Toiminta-ajatus

Lasten ja perheiden palveluiden perustehtävänä on lasten, nuorten ja heidän perheidensä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta ja neuvolatoimintaa sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa.

Painopisteenä perustehtävän toteuttamisessa on ennaltaehkäisevä toiminta, varhainen tuki ja kuntoutus moniammatillista asiantuntijuutta hyödyntäen.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000410 Lasten ja perheiden palvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio-muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	1 088	1 074	0	1 074	865	-208	-19,4 %
Toimintakulut	-10 383	-10 543	513	-10 030	-9 687	343	-3,4 %
Toimintakate (netto)	-9 295	-9 470	513	-8 956	-8 822	134	-1,5 %

Lasten ja perheiden palvelualueelle sijoittuvat varhaiskasvatus ja esiopetus, neuvola- ja terapia-palvelut, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, perheneuvola sekä lapsiperheiden kotipalvelu sekä perhekeskustoiminta.

Lasten ja perheiden palvelujen toimintakate muodostui muutettuun talousavioon nähden ylijäämäiseksi 134 500 euroa.

Henkilöstömenot alittuivat muutettuun talousarvioon nähden noin 236 200 eurolla. Neuvola- ja terapiapalveluissa henkilöstömenoihin käytettiin 247 200 euroa alle muutetun talousarvion. Puhe-terapeutin tointa ei ole saatu täytettyä yrityksestä huolimatta ja ajoittain on ollut vaikeutta saada riittävästi terveydenhoitajia eri mittaisiin sijaistuksiin. Osa neuvolan työntekijöistä tekee lyhennettyä työaika.

Vaikeasta koronatilanteesta johtuen lapsia oli varhaiskasvatuksessa huomattavasti vähemmän kirjoilla/läsnä mitä oli ennakoitu. Palveluiden ostot alittuivat muutetusta talousarviosta noin 40 000 eurolla (mm. sisäiset ateriapalvelut) ja yksityisen

varhaiskasvatuksen ostot vähenivät 100 000 eurolla verrattuna edellisen vuoden toteumaan. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat (lähihoitajat) siirrettiin koronatilanteen takia arjentuen työpisteisiin. Varhaiskasvatuksen henkilöstöä oli mukana soittoringissä soittelemassa Äänekosken ikäihmisille perhekeskuskoordinaattorin organisoimana. Korona toi monen tasoista epävarmuutta ja pelkoa sekä uudenlaisia haasteita ja työtapoja henkilöstölle. Sairaspoissaolot vastuualueella lisääntyivät vuoden kuluessa huomasti.

Toimintatuotot jäivät noin 208 200 euroa alle talousarvion. Varhaiskasvatuksen maksutuloja kertyi 620 000 euroa eli noin 284 000 euroa vähemmän kuin talousarviossa. Perheille annettiin Äänekoskella maksuhyvityksiä koronapoissaolojen takia valtioneuvoston suosituksen mukaisesti.

Varhaiskasvatuspalvelut ja esiopetus

Kerhotoiminta siirrettiin Häränvirkantie 8 tiloista Koulunmäen päiväkodin tiloihin elokuussa 2020. Toimintaa järjestettiin kolmena aamupäivänä viikossa noin 20 lapselle. Lisäksi avoin päiväkotitoiminta on

toiminut perjantaisin yhteistyössä perhekeskuk-
sen kanssa. Suolahdessa perhekerho on ollut maa-
nataisin perhekeskuksen ja seurakunnan yhteis-
työnä. Varhaiskasvatusta järjestetään kahdek-
sassa päiväkodissa.

Esiopetusta järjestettiin Koulunmäen esiopetuk-
sessa, Hietaman ja Konginkankaan koululla, Tiite-
lässä, Katvela-Kellosepässä ja Alkulan metsä-
esikoulussa.

Päiväkotihoido

Päiväkodeissa (oma tuotanto)	Lapsia	Kokopäivähoitopäiviä	Osapäivähoitopäiviä
2015	595	72 853	16 820
2016	630	75 551	16 247
2017	600	81 924	11 587
2018	568	78 501	10 325
2019	594	77 699	15 740
2020	547	59 206	13 068

Perhepäivähoito

Vuonna 2019 elokuun alusta Mikonpuiston päivä-
kodissa varahoidossa olevat perhepäivähoitolap-
set kirjattiin päiväkodin lapsiin ja hoitovuorokau-
det päiväkodin lukuihin.

Perhepäivähoito	Lapsia	Hoitopäivät yhteensä
2017	66	11 348
2018	52	10 015
2019	36	7 869
2020	26	3 977

Yksityinen hoito päiväkodeissa ja perhepäivähoitossa

Yksityinen päiväkot	Lapsia	Hoitopäivät yhteensä
2017	50	7 073
2018	70	10 987
2019 / 2020	60 / 48	11 228 / 7 453
yksit. perhepäivähoito	2 / 4	398 / 553
Yhteensä 2019 / 2020	62 / 52	11 626 / 8 006

Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelu on perheiden kotona
tapahtuvaa tukea ja apua. Vuonna 2020 palvelun
piirissä oli 42 perhettä, 2019 palvelun piirissä oli
43 perhettä. Kotikäyntejä vuonna 2020 oli yh-
teensä 732 ja vuonna 2019 oli 1 052. Työtunteja
perheissä oli vuonna 2020 yhteensä 1 776. Vas-
taava luku vuonna 2019 oli 1 751 tuntia.

Perheneuvola

Perheneuvola on toiminut Äänekosken kaupungin
lasten ja perheiden palveluiden yhtenä tulosalu-
eena, joka tarjoaa kasvatus- ja perheneuvolapal-
veluita myös Konnevedelle. Työvoimana on kaksi

psykologia, sosiaalityöntekijä ja osa-aikainen toi-
mistosihteeri.

Neuvola- ja terapiapalvelut

Neuvola- ja terapiapalvelut käsittävät perhesuun-
nittelu-, äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan, perhe-
ohjauksen, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon
sekä lasten puhe- ja toimintaterapian. Perheoh-
jaajan toimipiste siirretään vuoden 2021 alusta al-
kaen perhekeskukseen.

Perhekeskustoiminta

Äänekosken perhekeskus Kerkän tehtävänä on tu-
kea vanhemmuutta tarjoamalla perheille kohtaa-

mispaikkoja, vertaistukea sekä apua arjen jaksamiseen tai pulmiin. Toiminta on ennalta ehkäisevää, perheyhteyttä ja perheen toimintakykyä vahvistavaa. Perhekeskus Kerkän tiloissa (Koulunmäen yhtenäiskoulu) käyntejä kertyi yhteensä 2 353. Avoimissa kohtaamispaikoissa ja perhetapah-tumissa käyntejä yhteensä 2 097.

Perheohjaajalla oli asiakasperheitä 60. Perheet hakivat perheohjauksesta apua vauvan unipulmiin, lapsen uhman kohtaamiseen, vanhemman

uupumiseen, vanhemman mielenterveysongelmiin ja muihin ristiriitoihin vanhempien välillä. Jeesi-kotiapua järjestettiin 15 perheeseen yhteistyössä Äänekosken seurakunnan kanssa. Perhekeskus vastaanotti 14 sähköistä avunpyyntöä lapsiperheen arkeen (Pyydä apua -nappi) ja jakoi taloudellista tukea lasten harrastuksiin AKMO-apurahan (18 lasta, 1 298 euroa) ja Liiku seurassa -hankkeen (42 lasta, 7 370 euroa) kautta.

Tulokortti

Vastuualue:		Lasten ja perheiden palvelut			
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Toimialojen asiakastyytyväisyyskysely				
	Palvelujen riittävyys ja saatavuus	4,3	4,6	4,7	
	Tyytyväisyys palveluihin	4,6	4,5	4,5	
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Kuntalaisten vaikuttamistilaisuudet				
	Perhepalveluiden asiakasraati	1	2	1	Koronaepidemia
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. • Monialaisen työtavan vahvistaminen • Teknologian entistä laajempi hyödyntäminen. • Lapsi- ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistäminen. • Osallisuuden lisääminen • Uuden opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin kehittäminen Perhepalveluiden asiakasraatin perustaminen ja toiminnan tavoitteiden määrittäminen					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen		92 %	82 %	
	Henkilöstökysely (asteikko 1-5):				
	* osaaminen ja työolot	4,1	4,3	4,1	
	* työyhteisön toimivuus	4,3	4,3	4,3	
	* omat voimavarat	4,1	4,3	4,1	
	Sairauspoissaolot (pv/tt/v)	20,7	14	25,1	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstöressurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne) Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen Työyhteisöaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö Palkitsemisen kehittäminen Työyksikkökohtaisten tavoitteiden asettaminen.					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstökysely: Johtamisosio	4,0	4,2	4,0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Suunnitelmallinen esimieskoulutus Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi Ajantasaiset työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta) Johtamista arvostavan ilmapiirin rakentaminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessit				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessien toimivuus	4,0	4,1	4,1	
	Määritellyt prosessit kuvattu IMS (%)				
	- Ydin- ja avainprosessit	100 %	100 %	100 %	
	- Toimialakohtaiset aliproessit	90 %	100 %	100 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi, parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto, vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely (tyytyväisyys)				
	- raportointijärjestelmät	4,1	4,2	4,2	
	- tietojärjestelmät ja ohjelmistot	3,6	4,0	4,0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - sähköisen asiointialustan rakentaminen, uusien tietojärjestelmien hankkiminen (asianhallinta, ERP), sähköisten palveluiden lisääminen, osaamistason lisääminen					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	• Talousarvion toteuma (1.000€) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma +43 t€	Toteuma +/- 26 t€	Toteutuma +648t€	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Talouskurin noudattaminen • Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen • Prosessien tehostaminen 					

3.1.6.2. Opetuspalvelut

Toiminta-ajatus

Opetuspalvelun perustehtävä on tuottaa laadukasta opetussuunnitelmien mukaista yleissivistävää perusopetusta ja lukiokoulutusta, sekä tarjota tasokasta aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000420 Opetuspalvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	1 052	539	0	539	984	445	82,5 %
Toimintakulut	-18 459	-17 804	366	-17 438	-18 189	-752	4,3 %
Toimintakate (netto)	-17 407	-17 265	366	-16 899	-17 206	-307	1,8 %

Opetuspalvelujen tulot olivat 1,0 milj. euroa ja menot 18,2 milj. Vuosikate muodostui muutettuun talousarvioon nähden alijäämäiseksi 0,3 milj. eurolla (huomioitu vuodelle 2021 siirtyvät hanke-tulot).

Talousarviomuutoksen yhteydessä arvioitiin, että vastuualueen toimintakate kehittyi toteutunutta paremmin. Ennakoimattomat menot mm. ostot valtion kouluilta ja kunnilta, sekä aikuisten perusopetuksen ja valmistavan opetuksen kulut toteutuivat ennakoitua suurempina. Lisäksi palvelujen ostot olivat muutettua talousarviota suuremmat.

Opetuspalveluiden ja varhaiskasvatuksen hankkeet

Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin 2019-2020

- Avustussumma on 512 585 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 128 147 € on kohdistunut vuodelle 2020.
- Hankerahoitus on tarkoitettu käytettäväksi samanaikaisopettajien ja koulunkäynninohjaajien palkkaamiseen kouluille ja esiopetusryhmiin. Hankkeen rahoituksen turvin pystyttiin tuottamaan samanaikaisopettajien tukea 77,9 henkilötyökuukautta ja koulunkäynninohjaajien tukea 31,7 henkilötyökuukautta.

Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin 2020-2021

- Avustussumma on 379 000 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 94 750 €, oma rahoitusosuus siirtyy vuodelle 2021.

- Hankerahoitus on tarkoitettu käytettäväksi samanaikaisopettajien ja koulunkäynninohjaajien palkkaamiseen kouluille ja esiopetusryhmiin. Hankkeen rahoituksen turvin pystyttiin tuottamaan samanaikaisopettajien tukea 24,6 henkilötyökuukautta ja koulunkäynninohjaajien tukea 10,4 henkilötyökuukautta.

Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin 2020-2021

- Avustussumma on 240 000 € ja palveluiden rahoitusosuus 60 000 €, oma rahoitusosuus siirtyy vuodelle 2021.
- Hankerahoitus on tarkoitettu käytettäväksi samanaikaisopettajien ja lastenhoitajien palkkaamiseen varhaiskasvatuksen ryhmiin. Hankkeen rahoituksen turvin pystyttiin tuottamaan samanaikaisopettajien tukea 1,4 henkilötyökuukautta ja lastenhoitajien tukea 14,7 henkilötyökuukautta.

Valtion erityisavustus koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen sekä siihen liittyviin kokeiluihin

- Avustussumma on 172 000 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 9 053 € on kohdistunut vuodelle 2020.
- Hankkeen tavoitteena on kehittää toimintaa, jolla tuetaan kouluun kiinnittymättömien oppilaiden kiinnittymistä kouluun ja perusopetuksen oppimäärän suorittamista. Hankerahoituksella on palkattu erityisopettaja ja kasvatusohjaaja, erityisopettaja on tuottanut vuonna 2020 tukea 11,8 henkilötyökuukautta ja kasvatusohjaaja 7,3 henkilötyökuukautta. Keväällä 2020 perusopetuksen päättötodistuksen

saivat kaikki ne kouluun kiinnittymättömien ryhmän oppilaat, jotka suorittivat yhdeksännen vuosiluokan oppimääriä.

Valtion erityisavustus digitutoropettajatoiminnan vakiinnuttamiseen

- Avustussumma on 26 392 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 6 598 € on kohdistunut vuodelle 2020.
- Hankkeen kautta mahdollistetaan koulukohtainen laadukas tutortoiminta uuden opetussuunnitelman mukaisten TVT-taitojen vahvistamiseksi kouluilla. Kevään 2020 etäopetus pystyttiin toteuttamaan hyvin tutoropettajien tuella eri kouluilla. Kouluilla on yhteensä 13 tutoropettajaa, jotka hankkeen rahoituksen turvin tuottavat tukea kouluille yhteensä 7,6 henkilötyökuukautta.

Keski-Suomen tutoropettajaverkosto II, Jyväskylän koordinoimana

- Avustussumma on 267 900 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 1 058 € on kohdistunut vuodelle 2020.
- Hankerahoituksella on tuotettu aluekoordinaattorin palveluita digitutoroiminnan kehittämiseksi verkostokunnissa. Äänekosken koordinaattori toimii yhden verkostoalueen koordinaattorina. Hankkeen rajoituksella on tuotettu 3,6 henkilötyökuukautta aluekoordinaattorin tukea tv-taitojen vahvistamiseen ja verkostoyhteistyön kehittämiseen.

Valtionavustukset kielten tutoropettajatoiminnan kehittämiseen 2019-2020

- Valtiolta saatu avustussumma vuosille 2019-2020 on 6 000 € ja vuosille 2020-2021 3 000 €, hankkeessa ei ole omaa rahoitusosuutta.
- Hankkeen tavoitteena on kehittää vuosiluokilla 1-2 A1-kieli englannin opetusta antavien opettajien kieltenopetukseen liittyvää kielipedagogista ja ammatillista osaamista.
- Saadun hankerahoituksen turvin on tuotettu vuoden 2020 aikana kielten tutoropettajien tukea 0,2 henkilötyökuukautta ja järjestetty neljä kieltenopettajien yhteisiä tapaamisia.

Koulun kerhotoiminnan tukeminen

- Vuonna 2019-2020 avustussumma on ollut 20 000 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 8 572 € on kohdistunut vuodelle 2020.
- Kouluilla toteutetaan kerhotoimintaa koulun omana toimintana, ulkopuolisen järjestäjän toteuttamana tai järjestöjen toteuttamana. Kerhotoimintaa on vuonna 2020 toteutettu yhteensä 1 725 tuntia.

Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen positiivisen diskriminaation edistämiseksi

- Avustussumma on 59 000 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 14 750 € siirtyi vuodelle 2021.
- Hankkeen tavoitteena on vahvistaa toimintakulttuuria, joka tukee oppimista ja hyvinvointia päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Rahoituksella on palkattu kaksi työntekijää, joka mahdollistaa varhaiskasvatuksen opettajan irrottautumisen omasta ryhmästään 3 - 5 päiväksi tutustumaan toisen varhaiskasvatuksen ryhmän työ- ja toimintatapoihin, tuen järjestämiseen ja arjen organisointiin. Saadun hankerahoituksen turvin on tuotettu vuoden 2020 aikana hanketyöntekijöiden tukea 19,4 henkilötyökuukautta.

Koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittaminen varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa

- Avustussumma on esi- ja perusopetukseen 322 080 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 16 951 €, avustussumma varhaiskasvatukseen on 73 000 € ja varhaiskasvatuksen rahoitusosuus 3 842 €, oma rahoitusosuus siirtyi vuodelle 2021.
- Hankkeella tasoitetaan poikkeusoloista johtuvien vaikutuksia, ehkäistään oppimiseen, oppilaanohjaukseen ja tukeen liittyvien ongelmia ja parannetaan oppimisen edellytyksiä esi- ja perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa. Hankerahoitus on tarkoitettu käytettäväksi samanaikaisopettajien ja koulunkäynninohjaajien palkkaamiseen kouluille, esiopetus- ja varhaiskasvatuksen ryhmiin. Hankerahoituksella on tuotettu syksyllä 2020 samanaikaisopettajien tukea 9,7 henkilötyökuukautta ja koulunkäynninohjaajien tukea 16,8 henkilötyökuukautta.

Koronatilanteen vuoksi hankkeille, joiden olisi pitänyt päättyä 31.12.2020, on myönnetty jatkoaikaa joko 31.7.2021 tai 31.12.2021 saakka.

Peruskouluja on yhteensä 7, joista alakouluja on 5 ja yhtenäiskouluja 2.

Koulu	Oppilasmäärä kevät/syksy	Erityisen tuen oppilaat kevät/syksy	Pidennetty oppioikeus kevät/syksy
Hietaman koulu	66 / 70	2 / 2	0 / 0
Honkolan koulu	90 / 94	1 / 1	0 / 0
Koulunmäen yhtenäiskoulu	1 002 / 975	49 / 42	25 / 23
Koiviston koulu	73 / 76	1 / 0	1 / 1
Konginkankaan koulu	68 / 72	3 / 3	0 / 0
Sumiaisten koulu	63 / 57	4 / 3	1 / 1
Suolahden yhtenäiskoulu	644 / 641	42 / 34	13 / 13
Yhteensä	2 006 / 1 985	102 / 85	40 / 38
Jopo	15 / 16		
Perusopetukseen valmistava opetus	8		
Aikuisten perusopetus	8		

Koulujen oppilasmäärät vaihtelivat Sumiaisten koulun 63 oppilaasta Koulunmäen yhtenäiskoulun 1 002 oppilaaseen. Keväällä 2020 kouluissa oli 2 006 oppilasta (1 322 luokat 1-6, 684 luokat 7-9) ja syksyllä 1 985 oppilasta (1 282 luokat 1-6, 703 luokat 7-9).

Syksyn 2020 tilastopäivänä erityisen tuen oppilaita oli 85 (4,3 %) edellisenä vuonna erityisen tuen oppilaita oli 102. Pidennetyt opetusvelvollisuuden oppilaita oli yhteensä 38, heistä vaikeasti kehitysvammaisia oppilaita oli 6.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa toteutettiin Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskouluilla, Konginkankaan, Honkolan, Koiviston ja Hietaman kouluilla yhteensä 43 lapselle. Ostopalveluna Koskelan Setlementiltä toteutettiin toimintaa 102 lapselle. Kaikkiaan toimintaan osallistui 84 ensimmäisen vuosiluokan, 52 toisen vuosiluokan oppilasta sekä 15 vuosiluokkien 3-9 erityisen tuen oppilasta.

Lukio

Lukuvuonna 2019 - 2020 opiskelijoita oli 314 (328 lukuvuonna 2018 - 2019), joista nuoren opetus-suunnitelmaa opiskeli 287, kaksoistutkintoa suoritti 21 ja 4 suoritti aineopintoja. Lisäksi mukana oli 2 aikuisopiskelijaa. Lukuvuonna 2020 - 2021 opiskelijoita on 311, joista nuoren opetussuunnitelmaa opiskelee 294, kaksoistutkintoa suorittaa 16 ja aineopintoja 1 mukana on 2 aikuisopiskelijaa.

Vuoden 2020 lukiokoulutuksen valtionosuuden yksikköhinta oli Äänekoskella 5 940,23 euroa. Nettonotot ilman poistoja ja vyörytyksiä olivat 1 745 507 euroa. Opiskelijakohtaiset menot ovat noin 6 012 euroa (nuoriso-opiskelijat).

Vuoden 2020 keväällä ylioppilaaksi kirjoitti yhteensä 77, joista kaksoistutkinnon suorittaneita oli 3. Syksyllä 2020 ylioppilaaksi kirjoitti 13, joista kaksoistutkinnon suorittaneita oli 3.

Tulokortti

Vastuualue: Opetuspalvelut

Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Palveluiden saatavuus	3,5	3,6	3,7	Koronaepidemia
	Tyytyväisyys palveluihin	3,8	3,8	3,9	
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Asiakasraadin kokoontuminen vuodessa	1	2	1	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. • Monialaisen työtavan vahvistaminen • Teknologian entistä laajempi hyödyntäminen. • Lapsi- ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistäminen. • Osallisuuden lisääminen • Uuden opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin kehittäminen • Asiakasraadin perustaminen 					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen		88 %	79 %	opetus- ja nuorisopalvelut yht.
	Henkilöstökysely (asteikko 1-5)				
	* osaaminen ja työolot	3,8	4,0	3,8	
	* työyhteisön toimivuus	3,9	4,1	3,9	
	* omat voimavarat	3,9	4,1	3,9	
	Sairauspoissaolot (pv/tt/v)	12,7	11,0	11,5	
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstökysely Johtamisosio	3,7	3,9	3,7	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstöresurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne) Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen Työyhteisötaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö Palkitsemisen kehittäminen Työyksikkökohtaisten tavoitteiden asettaminen. Suunnitelmallinen esimieskoulutus Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi Ajantasaiset työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta) Johtamista arvostavan ilmapiirin rakentaminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessien toimivuus	3,8	3,9	3,8	
	Määritellyt prosessit kuvattu IMS (%)				
	- Ydin- ja avainprosessit	100 %	100 %	100 %	
	- Toimialakohtaiset aliprosessit	90 %	100 %	100 %	
Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely (tyytyväisyys):				
	- raportointijärjestelmät	4,0	4,0	4,0	
	- tietojärjestelmät ja ohjelmistot	3,7	3,8	3,8	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi, parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto, vakioitu palvelutalo ja määritellyt palvelut, sähköisen asiointialustan rakentaminen, uusien tietojärjestelmien hankkiminen (asianahallinta, ERP), sähköisten palveluiden lisääminen, osaamistason lisääminen					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvu tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	• Talousarvion toteuma (1.000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma - 135 t€	Toteuma +/- 49 t€	Toteuma +59 t€	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Talouskurin noudattaminen • Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen • Prosessien tehostaminen 					

3.1.6.3. Nuorisopalvelut

Toiminta-ajatus

Nuorisolain mukaan nuorisotyötä tehdään alle 29-vuotiaiden kanssa. Äänekoskella palvelut ovat tarkoitettu pääosin 12-17-vuotiaille, etsivä työ 15-29-vuotiaille ja osa palveluista alakouluikäisille.

Nuorisotyön lähtökohtana on nuoren kasvamaan saattaminen ja nuoren oman toimijuuden tukeminen. Nuori kasvaa ja oppii nuorisopalvelujen toiminnoissa, vastavuoroisesti nuorisotyöntekijät oppivat nuorilta.

Osallisuus on läpileikkaava määritelmä koko nuorisotyössä Äänekoskella. Nuorisotyössä nuori on

oman elämänsä paras asiantuntija, työn keskiössä ovat nuoren tarpeet ja toiveet.

Nuorisotyössä toimitaan nuorten vapaa-ajalla ja nuorten ympäristöissä sekä tarjotaan turvallisia ja päihitteettömiä toimintoja. Nuorisotyön tekemistä määrittelevät erityisesti nuorisolaki, kuntalaki ja lastensuojelulaki. Työtä määrittelevät myös erilaiset valtakunnalliset ja alueelliset ohjelmat (esimerkiksi voimassa oleva Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma ja Äänekosken kaupungin lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma).

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000430 Nuorisopalvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	163	135	0	135	142	7	4,9 %
Toimintakulut	-563	-564	-2	-566	-532	34	-6,0 %
Toimintakate (netto)	-400	-429	-2	-431	-391	41	-9,4 %

Nuorisopalveluiden toimintaan vaikutti voimakkaasti koronapandemia. Nuorisotyötä tehtiin suupestetusti suuri osa vuodesta nuorisotilojen sulkujen ja tiukkojen kokoontumisrajoitusten vuoksi ja toiminta siirtyi toteutettavaksi verkkoympäristöihin.

Avointa tilatoimintaa, leirejä, tapahtumia ja kansainvälistä toimintaa ei pystytty toteuttamaan läheskään suunnitellusti. Poikkeusolot vähensivät nuorisopalveluiden toimintamenoja. Nuorisopalveluiden muutetun talousarvion toimintakate jäi 41 000 euroa ylijäämäiseksi.

Avoin tilatoiminta, kerhot ja koulussa tehtävä nuorisotyö

Nuorisotiloilla oli avoimessa tilatoiminnassa yhteensä 6 591 käyntikertaa. Kerhotoiminnassa (sis. Avartti) käyntejä oli 1 005. Koulussa tehtävässä nuorisotyössä käyntejä oli 632.

Etsivä nuorisotyö

Etsivän nuorisotyön ensisijaisena tehtävänä on auttaa alle 29-vuotiaita äänekoskelaisia nuoria, jotka tarvitsevat turvallista ja luottamuksellista aikuiskontaktia sekä apua saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivää nuorisotyötä on tehty Äänekoskella vuodesta 2008 alkaen ja kalenteri-

vuoden 2020 aikana nuoria tavoitettiin 192 henkilöä. Etsivän työn asiakkuuteen liittyvä toimenpiteitä tehtiin 240 (esim. ryhmämuotoista ohjausta, palveluohjausta, tulevaisuustyöskentelyä) ja ohjauksia muihin palveluihin tai toimenpiteisiin 293 (esim. sosiaali- ja terveyspalveluihin, opintoihin tai työllisyyteen liittyviin toimenpiteisiin).

Lisäksi etsivä nuorisotyö oli koronasta huolimatta kontaktissa noin 1 000 nuoreen eri tilaisuuksissa ja tapahtumissa. Etsivässä nuorisotyössä on neljä työntekijää, joista kaksi vakinaista. Toiminnalle saatiin valtionavustusta 120 000 euroa ja etsivän nuorisotyön koordinointiin avustus oli 15 000 euroa.

Kansainvälinen toiminta

Nuorisovaihtoryhmä kasattiin syyskuussa 2019. Ryhmässä on ollut mukana 17 nuorta Äänekoskelta ja 16 nuorta Espanjasta. Nuorisovaihtotoiminta on Opetushallinnon Erasmus+-rahoitteista toimintaa. Nuorisovaihdon ensimmäinen osa järjestettiin Äänekoskella kesällä 2019 ja toinen osa oli tarkoitus järjestää Espanjassa kesällä 2020. Nuorisovaihtoryhmä on tavannut säännöllisesti. Koronapandemiasta johtuen matkustaminen Espanjaan ei onnistunut kesällä. Ryhmän kanssa jatkettiin kuitenkin tapaamisia syksyn aikana toiveena, että nuorisovaihdon voitaisiin siirtää kesälle 2021.

Liikkuva nuorisotyö

Vuoden 2017 kesällä alkanutta liikkuvan nuorisotyön eli Kesäkaaran toimintaa jatkettiin vuonna 2020. Liikkuvan nuorisotyön toimintakausi kokosi maaliskuu-joulukuun aikana yhteensä 4 480 käyntiä. Lisäksi keväällä toteutettiin Instagram-liveiltoja (7), joilla oli yhteensä noin 490 seuraajaa.

Liikkuva nuorisotyö tavoittaa nuoria heidän omissa toimintaympäristöissään vapaa-ajalla ja myös kouluympäristössä. Nuorisotyö tarjoaa turvallista aikuisen ohjausta, toimintaa ja yhdessä tekemistä. Liikkuva nuorisotyö on näyttänyt kolmen toimintavuotensa aikana tarpeellisuutensa osana Äänekosken nuorisopalveluja. Liikkuva nuorisotyö on joustava, nopea, eri toimintaympäristöissä toimiva nuorisotyön muoto, joka tavoittaa myös niitä nuoria, jotka eivät käy nuorisotiloilla.

Digitaalinen nuorisotyö

Koronapandemiasta johtuen nuorisotilatoiminta meni tauolle keväällä. Avoin nuorisotilatoiminta siirrettiin Discord-alustalle, jossa toimimme 16.3.-31.5. Toiminta tavoitti keväällä 1 539 kävijää. Toimintaa oli yhteensä 421 tuntia 70 eri toimintakerralla. Etäopetusaikana Discordissa tarjottiin erillistä läksytsempitoimintaa. Toimintaa jatkettiin syksyn aikana kerran viikossa. Syksyllä 16 toimintakertaa (74 tuntia) tavoitti 316 kävijää.

Discordissa järjestettiin myös pelitoimintaa, jossa pelattiin useita eri videopelejä yhdessä ohjaajan kanssa pelikasvatuksellisesta näkökulmasta. Ää-

nekosken kaupunki oli mukana myös Bittiliiga-toiminnassa, joka on nuorisotyöllinen alusta nuorten pelaamiselle. Äänekoskelaisnuoria on ollut mukana Bittiliiga-toiminnassa keväästä alkaen jatkuvasti noin 5-15 nuorta.

Osallisuus

Äänekosken nuorisovaltuustoon kuului vuoden 2020 alussa 18 nuorta. He kokoontuivat yhdeksän kertaa vuoden aikana. Nuorisovaltuuston laati lausunto Äänekosken lapsi- ja nuorisopoliittisesta ohjelmasta kaupunginhallitukselle. Koronan asettamien rajoitusten vuoksi nuorisovaltuusto ei pystynyt järjestämään tänä vuonna tapahtumia. Nuorisovaltuustolla on ollut edustajat kaupunginvaltuustossa, kaupunginhallituksessa, kasvun ja oppimisen lautakunnassa, teknisessä lautakunnassa, perusturvalautakunnassa, vapaa-aikalautakunnassa ja ympäristölautakunnassa. Keski-Suomen nuorisovaltuustossa oli kaksi edustajaa Äänekosken nuorisovaltuustosta.

Seuraavan kolmen vuoden aikana oppivelvollisuuden laajennus kattaa kaikki kolme toisen asteen ikäluokkaa ja näemme todellisuudessa uudistuksen tuomat hyödyt ja kustannukset. Samana aikana osallistuu Äänekosken kaupunki valtakunnalliseen 5-vuotiaiden esiopetuskokeiluun. Vuoteen 2024 mennessä Koulunmäen yhtenäiskoulun rakennukset ja piha-alueet on saatu ajanmukaistettua. Tulevien vuosien suurin haaste tulee olemaan kasvun ja oppimisen toimialan palveluiden sopeuttaminen lasten syntyvyyden laskun vaikutuksiin.

Tulokortti

Vastuualue:		Nuorisopalvelut			
Strateginen päämäärä		Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski			
Näkökulma		Asiakas			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Asiakastytyväisyyskysely	-	4,4	3,7	
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	* Tyytyväisyys palveluun * Tyytyväisyys henkilöstön toimintaan * Tyytyväisyys tiloihin	-	4,4	ei mitattu	
	* Tyytyväisyys tilojen sijaintiin * Tyytyväisyys tilojen aukioloaikoihin	-	4,4 4,3	ei mitattu ei mitattu	
Strateginen päämäärä		Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö			
Näkökulma		Henkilöstö			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen	-	87 %	-	
	Henkilöstökysely:				
	* osaaminen ja työolot	-	4,2	-	Liian pieni
	* työyhteisön toimivuus	-	4,1	-	osallistujamäärä,
	* omat voimavarat	-	4,2	-	yhdistetty
	Sairauspoissaolot (pv/tt/v)	-	11	-	opetuspalveluihin
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
<ul style="list-style-type: none"> • Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Osallisuuden lisääminen ja asiakaslähtöinen työote • Monialaisen työtavan vahvistaminen • Sosiaalisen median ja digitaalisuuden entistä laajempi hyödyntäminen. • Tukea nuorten kansalaistoimintaa uusia avustusmuotoja ja osallisuusmahdollisuuksia kehittämällä • Kehittää nuorisopalvelujen toimintoja vuorovaikutuksessa toimijoiden, nuorten, perheiden, koulujen ja järjestöjen kanssa • Kehittää äänekoskelaisten nuorten kasvuympäristöä avoimeksi, laadukkaaksi ja turvallisiksi nuorisopoliittisin keinoin 					
Strateginen päämäärä		Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit			
Näkökulma		Prosessi			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien sujuvuus	Työhyvinvointikysely: prosessien sujuvuus	-	4,2	-	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Henkilöstöresurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne)					
Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen					
Työyhteisöaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö					
Palkitsemisen kehittäminen					
Strateginen päämäärä		Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous			
Näkökulma		Talous			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	* Talousarvion toteuma (1.000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma +4 t€	Toteuma +/- 1,2 t€	Toteuma + 39 t€	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
<ul style="list-style-type: none"> • Talouskurin noudattaminen • Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen - hyvien käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto 					

3.1.7.

Vapaa-aikalautakunta

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikalautakunta vastaa Äänekosken vapaa-aikapalveluista ja ratkaisee kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja museolain, sekä taiteen perusopetuksen ja musiikkioppilaitoksia koskevan lainsäädännön mukaiset kunnille kuuluvat asiat.

Vapaa-aikalautakunta tuottaa yhdessä eri toimijoiden kanssa (yhteisöt ja yksityiset) laadukkaita ja monipuolisia vapaa-aika- ja hyvinvointipalveluita. Palveluiden tuottamisessa huomioidaan kaikki kuntalaiset ja korostetaan ennaltaehkäisevän toiminnan merkitystä.

Talousarvion toteutuminen

Vapaa-aikalautakunta (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	793	753	0	753	573	-180	-23,9 %
Toimintakulut	-4 325	-4 377	16	-4 362	-3 905	456	-10,5 %
Toimintakate (netto)	-3 532	-3 624	16	-3 608	-3 332	276	-7,6 %

Vapaa-aikalautakunnan alkuperäiseen talousarvioon oli varattu toimintakuluihin määrärahaa 4 377 200 euroa ja tuloja arvioitiin kertyvän 753 300 euroa.

Kaupunginvaltuuston 7.9.2020 § 41 päätöksellä keskitetty palkankorotusvaraus 0,51 % kohdennettiin vastuualueiden henkilöstökuluihin. Vapaa-aikalautakunnan palkankorotusvaraus oli yhteensä

12 000 euroa. Lisäksi samassa päätöksessä kohdennettiin koronasta aiheutuneet henkilöstöressurssien siirrot. Vapaa-aikalautakunnan osalta siirto vähensi henkilöstömenoja yhteensä 27 500 euroa.

Vapaa-aikalautakunnan toimintakate muodostui muutettuun talousarvioon nähden 276 000 euroa ylijäämäiseksi.

3.1.7.1. Vapaa-aikapalvelut
Toiminta-ajatus

Vapaa-aikapalveluiden vastuualue sisältää hallinto ja kansalaistoiminnan, kirjastoiminnan, kulttuurityön, liikuntatyön ja musiikkiopiston tulosalueet.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000510 Vapaa-aikapalvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	793	753		753	573	-180	-23,9 %
Toimintakulut	-4 325	-4 377	16	-4 362	-3 905	456	-10,5 %
Toimintakate (netto)	-3 532	-3 624	16	-3 608	-3 332	276	-7,6 %

Vapaa-aikapalveluiden tulosalueet pysyivät talousarviossa, vaikka koronavirus epidemian puhkeaminen maaliskuussa aiheutti suurta epävarmuutta talousarvion toteumalle. Toimintojen sulkemisen, rekrytointien viivästymisen, sekä muiden säästötoimenpiteiden myötä toimintakate vuodelta 2020 päättyi 276 000 euroa ylijäämäiseksi.

Vapaa-aikalautakunta toteutti yhdessä teknisen lautakunnan kanssa vuoden 2020 aikana useita vapaa-aikatoimialaan liittyviä investointeja, joskin mm. lähiliikuntapaikat ja monia muita kohteita siirrettiin koronaepidemian puhjettua valtuuston päätöksellä vuodelle 2021.

Liikuntapuistoon hankittiin ulkosalibandykaukalo, Sumiaisten koulun yhteyteen uusi jääkiekkokaukalo, kuntosalilaitteita uusittiin Konginkankaalla ja Sumiaisissa. Äänemäen laskettelurinteessä teh-

tiin parannustöitä. Suurimpana ulkoliikuntainvestointina toteutui liikuntapuiston lumetusjärjestelmä. Jäähalli valmistui Suolahteen syksyllä, mutta ylipainehallin toteutus siirtyi vuodelle 2021.

Kulttuuri-investoinneista toteutui liikuteltavan esiintymislavan hankinta. Entisen Metsä Board Oyj:n hallintorakennuksen kunnostamistöitä museotoimintaan jatkettiin ja tullaan jatkamaan tulevien vuosien aikana.

Sisäisen valvonnan selonteko

Vapaa-aikalautakunta saa selvityksen talousarvion toteutumasta neljä kertaa vuodessa. Vapaa-aikalautakunnan kassoille on nimetty vastuunalaiset hoitajat ja varahenkilöt. Toimialalle ja eri vastuualueille on nimetty laskujen asiattarkastajat ja hyväksyjät. Viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset

hyväksytään aina lautakunnan kokouksessa. Sisäinen valvonta on ollut riittävää.

Hallinto ja kansalaistoiminta

Hallinto ja kansalaistoimintaan kuuluvat koko toimialan hallintokulut, kansalaisopistotoiminta, kotitalousneuvonta, kyläyhdistysten avustukset, sosiaali-, terveys-, ja eläkeläisyhdistysten avustukset ja luottamushenkilöiden palkkiot. Hallinto- ja kansalaistoiminnan kautta koordinoidaan avustukset kylien investointihankkeisiin. Investointiavustuksia jaettiin kylille yhteensä noin 50 000 euron edestä.

Kirjastotoiminta

Kirjastopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kirjaston tehtävänä on kirjastolain mukaisesti tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, sekä edistää lukemista ja kirjallisuutta. Kirjaston tulee myös tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan, sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Koronavirustilanteen aiheuttama poikkeustila ja rajoitukset ovat vaikuttaneet kirjastopalvelujen toimintaan.

Kirjastot olivat valtioneuvoston päätöksellä kokonaan suljettuina 18.3. - 12.5.2020. Sulun jälkeen 13.5. - 31.5. kirjastoissa oli käytössä varausten noutopalvelu. 1.6. lähtien kirjastot avattiin lyhyillä kesäaukioloajoilla. Normaaleihin aukioloaikoihin palattiin 10.8., samalla avattiin myös omatoimipalvelut. Vuonna 2020 Äänekosken kirjastot olivat auki yhteensä 10 209 (13 962) tuntia, josta omatoimijalla 4 982 (6 481) tuntia. Lainoja oli vuoden aikana 193 419 (233 433), lainaajia 4 988 (5 737) ja kävijöitä 111 644 (150 048). Kirjastoaineistoa oli vuoden 2020 lopussa 147 060 (151 863) yksikköä. Aineistoa poistettiin vuoden aikana 8 766 yksikköä.

Poikkeustilan aiheuttamien muutosten vuoksi kirjastopalvelujen henkilöstökulut jäivät alle budjetoidun. Kirjastojen sulun aikana osa henkilökunnasta siirrettiin korvaaviin tehtäviin muille toimialoille. Kesäyöntekijöitä ei palkattu.

Kirjaston tapahtumat peruttiin suurimmaksi osaksi. Peruskoulujen ja toisen asteen oppilaitosten ryhmille järjestettiin kirjastonkäytön opetusta ja kirjavinkkausta alkuvuonna ja syksyllä, yhteensä 29 ryhmää, 573 osallistujaa. Myös ryhmien omatoimisia vierailuja otettiin vastaan syyslukukaudella. Hakeutuvan kirjastopalvelun Liikkuva Lainaamon tilalla päiväkodeille ja kouluille tarjottiin kirjakassipalvelua.

Keski-Suomen kuntien yleisillä kirjastoilla eli Keski-kirjastoilla on yhteinen kirjastojärjestelmä, verkkokirjasto ja e-kirjasto. Tilojen sulkeutuessa maaliskuussa e-kirjaston määrärahoja lisättiin. Vuonna 2020 e-kirjojen ja e-äänikirjojen lainoja oli 90 000 koko Keski-kirjastojen alueella (muutosprosentti vuoteen 2019 verrattuna 30,5 %) ja e-lehtien käyttökertoja 392 000 (muutosprosentti vuoteen 2019 verrattuna 64,5 %). Käyntejä yhteisessä verkkokirjastossa oli vajaa 1,4 miljoonaa vuoden 2020 aikana. Äänekosken kirjaston omilla kotisivuilla oli 31 777 käyntiä ja Facebook-sivuilla arviolta 13 600 käyntiä.

Kulttuurityö

Kulttuurityön tehtävänä on tuottaa monipuolisia kulttuuripalveluita Äänekoskella ja tukea avustusten kautta paikallisten yhdistysten, yksityishenkilöiden ja muiden yhteisöjen kulttuuritoimintaa.

Kulttuurityön tavoitteena on lisätä ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia kulttuuritoiminnan kautta ja parantaa osaltaan kulttuurin harrastusmahdollisuuksien saatavuutta ja saavutettavuutta alueella taiteen perusopetustoimintaa tukemalla.

Lisäksi kulttuurityön tehtävänä on koordinoida museotoiminnan kautta paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja kotiseututyön edistämistä.

Keskeisiä toimintamuotoja ovat avustusten myöntäminen, erilaisten konserttien, näyttelyiden ja muiden tapahtumien järjestäminen, sekä kulttuurikasvatus ja taiteen soveltavien menetelmien hyödyntäminen hyvinvointipalveluissa eri kohde-ryhmien kanssa.

Vuonna 2020 Äänekosken kulttuuritoimi toteutti ja mahdollisti monipuolista kulttuuritoimintaa koko Äänekosken alueella. Vuoden 2020 talousarvion toteutuminen oli kulttuuritoimen osalta talousarvion sisällä, joskin koronavirusepidemia näkyi tapahtumien ja toimintaan osallistuneiden määrän jyrkkänä laskuna edellisvuosiin verrattuna.

Painotalon tiloissa oli 25 (72) eri tilaisuutta, joissa kävi yhteensä 1 429 (11 879) osallistujaa. Keskimääräinen osallistujamäärä tilaisuutta kohden oli 57 (137) osallistujaa / tilaisuus. Harjoitustapahtumia järjestettiin 460 (817) kertaa, joissa osallistujia yhteensä 5 100 (10 370).

Suolahtisalissa oli yhteensä 38 (49) tilaisuutta, joissa oli yhteensä 2681 (9 956) osallistujaa. Keskimäärin osallistujamäärä oli tilaisuutta kohden 70 (203).

Taidemuseon kävijämäärä oli 1309 (2 372) vierailijaa, joista pääsylipun maksaneita oli 437 (419) ja Museokorttikävijöitä 174 (139). Aukiolopäiviä kertyi 134 (162), aukiolotunteja 504 (678). Vierailijoita päivää kohti oli keskimäärin 10 (14). Ryhmäopastuksia oli 22 (49) kpl, joista päiväkot-, koululais- ja opiskelijaryhmiä 18 (33). Opastusten yhteydessä järjestettiin 1 (11) työpajaa.

Näyttelyitä järjestettiin 3 (6). Näyttelyn avajaisia pidettiin koronan takia 0 kertaa (3). Taiteen lupupiiri kokoontui vuoden aikana 9 (19) kertaa, osallistujia yhteensä 69.

Koronaepidemian ja sen mukanaan tuoman kevään / alkukesän lock down -ilmiön vaikutus kävijämäärän pudotukseen oli yhtä rajua kuin Suomen muissakin museoissa. Pudotus johtui ilmaiskävijöiden (so. päiväkot- ja koululaisryhmien) määrän romahduksesta. Äänekosken taidemuseo oli kokonaan suljettuna 18.3. - 1.6.2020. Alkupalven Maa- ilma päättyy happotorniin -näyttely jouduttiin sulkemaan kesken kauden, ja kevään perinteinen pisanäyttely Himmelifantasioita jouduttiin perumaan kokonaan.

Äänekosken taidemuseon kokoelma karttui teoslahjoituksin Keski-Suomen Kansanopiston kannatusyhdistys ry:n suurlahjoituksella (49 teosta) sekä Kalevi Liikkasen erityisjälkisäädöksellä (20 teosta). Julkiset taidekokoelmat (Äänekosken kaupungin taidekokoelma, Suolahden kaupungin

taidekokoelma) eivät karttuneet vuoden 2020 aikana.

Taidemuseon blogissa julkaistiin 22 kirjoitusta, ja sen sivuilla vierailtiin 3.809 kertaa. Kaupungin verkkosivujen kautta museon sivuilla vierailtiin 4.980 kertaa. Taidemuseon Facebook-sivujen tykkääjiä kertyi 227.

Koronasulun aikana museotoimen uuden kokoelmanhallintajärjestelmän (Disec Oy:n toteuttama SIMO) käyttöönottoprojekti eteni ongelmitta.

Kaupunginmuseo on edelleen suljettuna ja sen esineistö varastoituna väliaikaisesti Pitkätkadun entisen lastenkodin tiloihin. Esineistön siirtoa uusiin varastotiloihin Suolahden Katvelankatu 11:een on valmisteltu syksystä alkaen. Äänekosken kaupunki on hankkinut Metsä Board Oyj:ltä vaihtokirjalla kaupunginmuseon näyttelykäyttöön tämän entisen pääkonttorirakennuksen joulukuussa 2017. Loppuvuonna 2019 aloitetut kohteen rakennustyöt kohdistuivat vesikaton sekä ulkopuolisten putkistojen uusimiseen sekä sisätilojen osalta rakenne- ja taloteknisiin purkutöihin, jotka saatiin päätökseen elokuussa 2020. Elokuussa valmistui myös kohteen rakennushistoriaselvitys (RHS), joka luovutettiin tilaajalle lokakuussa.

Kaupunginmuseon kulttuurihistoriallinen kokoelma karttui 537 esineellä, 6372 valokuvalla sekä 10 hyllymetrillä arkistomateriaalia. Kokoelmien digitointi edistyi esinekokoelman osalta 178 objektilla sekä valokuvakokoelmien osalta 1325 objektilla.

Hoikkassalin 10 näyttelyssä oli yhteensä 1515 (2 310) kävijäkirjausta, eli keskimäärin 151 (192) kävijää näyttelyä kohden.

Hiskin mökkiä ei vuokrattu remontin takia koko vuonna, jonka jälkeen kyseisen tilan hallinta siirtyi tekniselle toimialalle.

Kulttuuritoimen muissa tiloissa järjestämissä tilaisuuksissa 30 (65) (mm. kaupungintalo, kulttuurikasvatuskiertueet, hoivakodit, jne.) ja tapahtumissa (mm. joulukauden avaus) osallistujia oli yhteensä 3955 (7 491).

Kulttuuritoimen avustuksia myönnettiin yhteensä 55 018 euroa, joista yksityisille taiteen harrasta-

jille 3375 euroa, eri kulttuuriyhdistykselle / harrastusryhmille 36 706 euroa ja yhteistyösopimuksen kautta Keitele-Museo Oy:lle 15 000 euroa.

Liikuntatyö

Liikuntapalveluiden tulosalue tuottaa kaikille kuntalaisille liikuntalaissa määritellyjä liikuntapalveluita ottaen huomioon harrasteliikunnan, kilpaliiikunnan lasten- ja nuorten liikunnan, sekä erityisryhmien tarpeet. Liikuntapalvelut tuottaa liikuntapalveluita kuntalaisille ja vastaa liikuntapaikkojen kehittämistä, järjestää ohjattua liikuntaa erityisryhmille ja huolehtii koulujen uimaopetuksesta, vastaa ostopalveluiden kautta liikuntapaikkojen kunnossapidosta, sekä myöntää avustuksia liikuntajärjestöille.

Liikuntatyön tulosalueen nettomenot pysyivät budjetissa koronaepidemian ja vetisen talvikauden takia, jolloin hiihtoladuista ja luistinratojen hoitamisesta ei syntynyt juurikaan kustannuksia. Lisäksi liikuntavahtimestareiden ja liikuntapalvelustaavan rekrytointia jouduttiin koronan takia pitkittämään, mikä toi säästöjä.

Koronaepidemian takia merkittäviä kisatapahtumia ei Äänekoski Gamesin ohella pystytty järjestämään. Korona vaikutti muutenkin laajasti liikuntapalveluiden toimintaan, koska mm. uimahallit, kuntosalit ja liikuntasalit olivat kevätkaudella sulussa usean kuukauden ajan.

Liikuntatalo ja Asemakadun koulun liikuntatilat

Liikuntatalo oli päivisin koululaisten ja erityisryhmien käytössä. Kevät- ja syyskaudella iltakäyttäjien varattujen vuorojen määrä oli 1 507 (3 611). Erilaisia otteluita ja tapahtumia järjestettiin yhteensä 32 (55) kappaletta. Liikuntatalon alakerran remontti käynnistyi lokakuussa 2020.

Asemakadun koulun liikuntatilojen kevään ja syksyn vakiovuorojen määrä oli yhteensä 638 (480).

Pankkari

Äänekoski Areena Pankkarille varattujen vuorojen määrä oli 816 (615). Erilaisia otteluita ja muita tapahtumia järjestettiin 39 (29).

Uimahalli VesiVelho ja Suolahden Uimahalli

VesiVelhossa oli uimareita 26 460 (55 131) Uimakoulutoiminta: esikoulut, koulut ja muut ryhmät 4 448 (5 570) käyntikertaa.

Suolahden uimahallissa oli 22 110 (31 703) kävijää. Uimakoulutoiminta: esikoulut, koulut ja muut ryhmät 3 382 (4 266) käyntikertaa.

Liikuntapuisto

Liikuntapuisto on yksi Äänekosken käytetyimpiä liikuntapaikkoja. Liikuntapuiston ulkoliikuntatiloihin varattiin vuoden 2020 aikana yhteensä 1078 vuoroa ja erilaisia ottelutapahtumia ja muita kisoja yhteensä 116. Liikuntapuiston hiihtoladut, frisbeegolfrata, tekojää ja yleisluistelualue olivat kuntalaisten vapaassa käytössä.

Muut liikuntapaikat

Liikuntapalveluiden toimesta hoidettiin hiihtolatuja keskustaajamissa ostopalveluna Äänekosken Kiinteistönhoito Oy:n toimesta, haja-asutusalueilla käytettiin järjestöjen ja yksityisten henkilöiden palveluita.

Äänemäen laskettelurinteen hoidosta vastasi edelleen Äänekosken Urheilijat ry. Kausi alkoi 4.1.2020, kausi päättyi 22.3.2020, aukiolopäivät 71, kausikortit 276, päiväliput 462, tapahtumat 268, Talvirieha 365. Kausi jouduttiin keskeyttämään Koronan takia.

Suolahdessa jäähallia ylläpiti kevätkauden SS-Jäähalli Oy, jonka toimintaa kaupunki tuki ostamalla sieltä jäävuoroja koululaisille. Lyhyen kevätkauden aikana hallissa järjestettiin yhteensä 390 harjoitus- ja ottelutapahtumaa. Käyttäjää oli yhteensä 7 443. Syksyllä uuden jäähallin myötä toimintaa alkoi pyörittämään ProAvera Oy.

Erytisryhmien liikunta

Terveysliikuntaryhmät ovat tarkoitettu pitkäaikaissairaille, työkyvyttömyyseläkkeellä oleville ikäihmisille, ellei toisin mainita. Erytisliikunnan ryhmiä oli toiminnassa kevätkaudella 33 (35) ja syyskaudella 31 (36). Kävijäkertoja oli vuoden aikana 6 710 (12 162). Kuntosaliryhmiä toimi kaikissa Äänekosken taajamissa.

Uutena toimintona aloitettiin parvekejumppat. Toimintaa oli 7 eri kohteessa ajalla 11.5.-

18.6.2020. Ryhmissä oli keskimäärin 11 hlöä. Eri-tyisliikunnan kesätoiminta sisälsi puisto- ja parvekejumppaa sekä kuntosalitoimintaa Suolahdessa.

Seniorikortteja myytiin 65-vuotiaille yhteensä 495 (623) kappaletta. Juniorikortteja myytiin yhteensä 176 (184). Liikuntatoimen ja perusturvan hyvän yhteistyön kautta käytetään Mediatri -ohjelman liikuntasivua ohjattaessa henkilöitä oikeisiin liikuntaryhmiin. Liikuntalähetteen kautta eri ryhmiin ohjattiin 123 (179) henkilöä. Toiminta järjestetään kahden vakinaisen ohjaajan ja yhden määräaikaisen projektityöntekijän toimesta.

Yhdistysten tukeminen

Liikuntapalvelut myönsi avustuksia yhteensä 87 545 euroa eri liikuntajärjestölle ja yhteisöille. SS-Jäähalli Oy:n tukemiseen kaupunki osoitti 30 000 euroa, jolla ostettiin ilmaiset päiväkäyttövuorot kouluille jäähallilta kevätkauden ajan. Syksyllä valmistuneesta uudesta jäähallista maksettiin ProAvera Oy:lle tukea 30 000 € jolla ostettiin ilmaiset päiväkäyttövuorot kouluille jäähallilta syyskauden ajan.

Liikuntatoimi osallistui yhdessä eri liikunta-alan yhdistysten kanssa erilaisten liikuntatapahtumien järjestämiseen.

Musiikkiopisto

Koko musiikkiopiston toiminta-alueen ja kaikkien opetusmuotojen vuoden 2020 oppilasmäärien keskiarvo oli n. 428 oppilasta. Äänekoskella oppilaita oli 276 (279), Laukaassa 75 (82), Hankasalmella 15 (18) Konnevedellä 14 (14) ja Uuraisilla 31 (39). Toimialueen ulkopuolisia oppilaita oli 3.

Talousarvio 2020 ei toteutunut suunnitellun mukaisesti. Korona vaikutti varsinkin syksyllä alle kouluikäisten musamajaryhmien oppilasmääriin ja sitä kautta varhaisiän musiikkikasvatukseen tulopuoleen. Musiikin perus- ja syventävässä opetuksessa menopuolelta säästöä tuli mm. palveluiden ostoista ja matkakorvauksista. Perus- ja syventävien opintojen toteutunut oppilasmäärän keskiarvo oli 258 paikkaa (tae 2020 arvio oli 266 oppilasta). Varhaisiän musiikkikasvatukseen arvioitu 140 oppilaan keskiarvo ei toteutunut; lukuvuoden keskiarvo oli 119 (2019 /149 oppilasta).

Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetusta sekä siihen valmentavaa opetusta

annettiin yhteensä 12 909 tuntia (2019/ 13 280). Kuntaosuus perus- ja syventävässä opetuksessa oli 937 € /oppilas (tp 2019 / 1 064 €) ja varhaisiän musiikkikasvatuksessa 341 € /oppilas (tp 2019/ 238 €).

Vuoden 2020 tilinpäätösarviossa eri opetusmuotojen bruttomenot (sis. sisäiset vuokrat ja vyörytysmenot) olivat yhteensä 1 022 219 € (2019 / 1 039 713 €). Äänekosken kaupungin maksuosuus perusopetuksen ja syventävän opetuksen oppilaspai-koista oli 150 857 € (168 378 €) ja muiden kuntien osuus 90 889 € (111 720 €). Varhaisiän musiikkikasvatuksessa Äänekosken maksuosuus oli 29 123 € (24 038 €) ja muiden kuntien osuus 11 286 € (11 355 €).

Taiteen perusopetuksen tuntiperusteinen vahvistettu yksikköhinta vuodelle 2020 oli 79,54 euroa / opetustunti. AKMO:n valtionosuuteen oikeuttava vahvistettu opetustuntimäärä oli 12 723 tuntia, minkä perusteella musiikkiopiston sai valtionosuutta 577 105 € (557 370 €).

Vuoden alussa ennen koronaepidemia aiheuttamia rajoituksia ehdittiin toteuttaa mm. Patja-konsertit, Lasten konsertti, Opekonsertti, Harmonikka-konsertit sekä ”Popparit lavalla” -konsertit. Sitten maaliskuun puolella välissä siirryttiin pikaisella aikataululla toukokuun puoleen väliin saakka kestäneeseen etäopetukseen ja tehtiin kerralla valtava digiloikka. Koronan vuoksi myös kaikki keväälle suunniteltu ohjelma joko peruuntui tai muutti muotoaan. Myös kevään oppilashakuun liittynyt AKMO:n soitinpolku toteutettiin virtuaalisesti.

Syksyllä opetus jatkui jälleen lähiopetuksena. Syksylle suunnitellut konsertit muuttuivat koronarajoitusten vuoksi kokoonpanoiltaan pienimmiksi, mutta ne saatiin kuitenkin toteutettua striimausten kautta ja ilman yleisöä; mm. Piccoliino -orkesterin, A’la Acca kamariorkesterin, Kuorojen ”Sydämeni soittoääni”, ”Kauneimmat Ruusut” sekä ”Pohjantähden alla” -konsertit.

Uudessa opetussuunnitelmassa oppilaat tekevät oman edistymisensä mukaan taitonäytteitä, joista he saavat kirjallisen palautteen. Aikaisempina vuosina on mitattu suoritettujen kurssitutkintojen määrä, mutta sitä ei ole enää järkevää tilastoida, koska taitonäytteiden kertyminen ja suorittamismäärä on yksilöllistä.

Vanhan opetus suunnitelman (OPS) mukaisen perustason päättötodistuksen sai 19 (24) oppilasta. Ensimmäiset uuden OPS:n mukaiset todistukset suoritettuna musiikin perusopetuksen oppimäärästä sai 10 oppilasta. Musiikkiopistotasolla ja musiikin syventävissä opinnoissa opiskeli keväällä 27

(16) oppilasta, joista 3 (4) sai päätökseen musiikkiopistotason musiikin laajan oppimäärän opinnot. Uuden OPS:n mukaisen musiikin syventävien opintojen päättötodistuksen sai viisi oppilasta.

Tuloskortti

Vastuualue:	Vapaa-aikapalvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkamasta
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Kirjastojen määrä	4	4	4	
	Kirjastojen kävijät	150048	193000	111644	Korona
	Kirjastojen lainat	233433	251000	193419	
	Tapahtumien kävijämäärät	31000	32000	14063	Korona
	Valtakunnalliset urheilutapahtumat	3	4	1	Korona
	Uimahallin kävijämäärät	85000	92000	56400	Korona
	Seniorikortit	632	550	495	Korona
	Musiikkiopiston oppilasmäärät	422	410	377	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Kirjastojen tehokas markkinointi, tapahtumat, projektit lapsille/senioreille					
Yhteis palvelupisteitä lähikirjastoihin					
Kirjastojen itsepalveluaukiot					
Monipuolinen kulttuurielämä, jossa kaupungin kulttuuritoimi täydentää muiden tapahtumajärjestäjien tarjontaa					
Yhteistyö paikallisten kulttuurialan yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa					
Tapahtumatekniikan ja tilojen ylläpito ja uudistaminen vastaamaan nykyvaatimuksia					
Yhteistyö urheiluseurojen, sekä muiden yhteisöjen ja toimijoiden kanssa					
Liikunnan ohjaustyön kehittäminen					
Uusien lähiliikuntapaikkojen rakentaminen sekä nykyisten liikuntapaikkojen kunnossapito ja kehittäminen					
Konkreettiset suunnitelmat AKMO:n sijoittamiseen yhteen paikkaan toiminnallisesti tarkoituksenmukaisiin tiloihin.					
Musiikkiopiston toimintojen keskittäminen yhteen opetuspaikkaan Äänekoskella.					
Musiikkiopiston tarjonta pidetään monipuolisena ja helposti saavutettavana.					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstökysely (asteikko 1-5): Osaaminen ja työolot	3,9	4,2	4,1	
	Työyhteisön toimivuus	3,8	4,2	4,1	
	Omat voimavarat	4,0	4,3	4,2	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Henkilöstöressurssien käytön optimointi (kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimukset)					
Tiedotuksen parantaminen ja henkilöstön yhteiset palaverit					
Perehdyttäminen uusiin tai vaihtuviin tehtäviin					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: prosessien toimivuus	4,0	4,2	4,1	
	Määritellyt prosessit kuvattu vastuualueella %		100	100	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut					
Parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto					
Hankittujen ohjelmistojen tehokas käyttö					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	• Talousarvion toteuma (1000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma - 57 t€	Toteuma +/- 10 t€	Toteuma + 291 t€	Säästöt / Koronan vaikutukset
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Talousresurssit pysyvät vähintään nykytasolla					
Talousarviossa pysyminen					

3.1.8. Tekninen lautakunta

Toiminta-ajatus

Tekninen lautakunta vastaa tilaajana toimitilojen suunnitteluttamisesta, rakennuttamisesta ja huolehtii rakennuttajavalvonnasta sekä isännöitsijävelvoitteista ja omaisuuden arvon säilyttämisestä. Toimiala rakentaa tai rakennuttaa sekä hallitsee kunnan omassa käytössä olevia toimitiloja ja tilaajana vastaa niiden ylläpidosta ja hoidosta.

Lautakunta vastaa yhdyskuntateknisen rakentamisen ja yleisten alueiden suunnittelusta ja rakentamisen valvonnasta sekä tilaajana hoidosta ja kunnossapidosta.

Lautakunta valmistelee vesihuollon yleistä kehittämistä ja toiminta-aluepäätöksiä koskevat asiat.

Lautakunta huolehtii kunnalle lainsäädännössä osoitetusta asuntotoimea, yksityisteitä, tie- ja vesiliikennettä ja romuajoneuvoja koskevista tehtävistä.

Teknisen lautakunnan ruokapalvelut tuottavat ravitsemussuosituksen mukaisia, laadukkaita, turvallisia, kasvatusta ja hoitoa tukevia ateriapalveluja asiakkaiden tarpeisiin.

Talousarvion toteutuminen

Tekninen lautakunta (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	8 467	8 627	-376	8 251	8 062	-188	-2,3 %
Toimintakulut	-21 592	-21 790	-34	-21 824	-21 685	139	-0,6 %
Toimintakate (netto)	-13 125	-13 163	-410	-13 573	-13 623	-50	0,4 %

Teknisen lautakunnan vuoden 2020 alkuperäisen talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 21,8 milj. euroa ja toimintatuottoja arvioitiin kertyvän 8,6 milj. euroa, toimintakate oli 13,2 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto myönsi yhteensä 33 900 euron lisämäärärahan 7.9.2020 § 41 kunta-alan neuvottelusopimuksen mukaisesti henkilöstömenoihin sekä koronapandemian johdosta tehtyihin henki-

loutakunta vastaa Jyväskylän kaupungin järjestämän ylikunnallisen pelastustoimen kustannuksista.

Nykyisen henkilökunnan kehittämisessä panostetaan toimialan prosessien ymmärtämiseen, oppimiseen ja käyttöönottoon sekä talouden-, rakentamisen- ja palvelun tuottamisen kustannusseurannan koulutautumiseen.

Julkisen hallinnon päätöksenteon perusteet on kirjattu Suomen perustuslakiin. Päätöksentekomenettelyä kunnassa säätelee pääosin kuntalaki ja hallintolaki. Teknisen lautakunnan tehtävää on myös ohjaamassa muita omia menettelyjä koskevia säännöksiä.

Kunnan päätöksentekomenettely voidaan jakaa viiteen eri vaiheeseen: vireille tulo, valmistelu, päätös, tiedoksianto sekä täytäntöönpano. Näiden laaja-alainen osaaminen ja sen kautta oikea ja virheetön, saatujen sekä annettujen tehtävien valmistelu ja toteuttaminen mahdollistaa strategian ja talouden mukaisen toiminnan, jossa mm. sisäisen valvonnan kautta on kaikki mahdolliset riskit minimoitu.

löstöressurssien siirtämisestä aiheutuneisiin kustannuksiin. 9.11.2020 § 51 kaupunginvaltuusto myönsi yhteensä 376 000 euron lisämäärärahan koronapandemiasta aiheutuvien ateriamaksutuottojen vähenemiseen. Myönnettyjen lisämäärärahojen vaikutus käyttötalouteen oli yhteensä 409 900 euroa.

Teknisen lautakunnan toimintakate muodostui muutettuun talousavioon nähden 49 600 euroa alijäämäiseksi.

3.1.8.1. Kaupunkirakennepalvelut

Toiminta-ajatus

Vastuualue vastaa hallinnosta, kaupungin toimintojen ylläpidosta, kunnossapidosta ja siivouksesta sekä hoitaa kiinteistöomaisuuteen liittyvät uudisrakennus- ja korjausinvestoinnit. Tavoitteena on tarjota kaupungin palvelutoiminnan käyttöön tur-

valliset, terveelliset ja hyväkuntoiset tilat kustannustehokkaasti sekä taata kaupungin kiinteistöomaisuuden arvon säilyminen.

Vastuualue vastaa katujen, puistojen, uimarantojen ja satamien suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000710 Kaupunkirakennepalvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	3 050	3 220	0	3 220	3 102	-118	-3,7 %
Toimintakulut	-15 493	-15 534	-51	-15 586	-15 565	21	-0,1 %
Toimintakate (netto)	-12 443	-12 315	-51	-12 366	-12 463	-98	0,8 %

Kaupunkirakennepalveluiden vuoden 2020 käyttötalouden toimintakate toteutui 97 600 euroa muutettua talousarviota heikommin. Alijäämä johtuu koronaan liittyvistä toimenpiteistä esim. vuokratulojen pienentymisestä. Teknisen lautakunnan myöntämin perustein vuokrasopimuksen kohtuullistamisia tehtiin yhteensä 16 kpl.

Käyttötalouden ongelmakohtia olivat liikenneväylien kunnossapito, kiinteistönhoidon työpalvelut, sähkö, alentuneet vuokratuotot sekä yllättävät vahinkokorjaukset. Kaupunkirakennepalveluiden uhkakuvina vuodelle 2020 olivat mittava ympäristövahinko tai suuronnettomuus Äänekosken alueella. Kumpikaan uhkakuvista ei toteutunut.

Vastuualuetta pystyttiin kehittämään tulokorteissa määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti. Vastuualuetta koskevien uusien ratkaisujen käyttöönotto, esim. vaihtoehtoisten energiapalveluiden käyttöönotto mahdollistaa, että rakennetun ympäristön laajentumiseen on rahaa tarjolla investointien suhteessa. Olemassa oleva ongelma, joka kohdistuu ikääntyvään rakennuskantaan sekä katuverkkoon, on ratkaisematta. Lisäksi pitää kiinnittää huomiota vuokramaksujen kasvamiseen ja tulopuolella pienentymiseen käyttötaloudessa. Myös laajentuva katu- ja infraverkko tarvitsee osakseen lisää resursseja.

Toiminnallisesti ja talousarvioon tehtyjen korjauksien kautta vuosi ei sujunut odotuksien mukaisesti. Covid-19 viruksen leviäminen yhteiskunnassamme vaikeutti koko kuntasektorin toimintaa myös Äänekoskella. Toimialalle asetetut tuloskorttien tavoitteet lähes toteutuivat tästä huolimatta.

Suurimpina ongelmina ovat yhä huonokuntoiset rakennukset, joiden kohtalo jää lopullisesti ratkaisematta toimintojen siirtyessä uusiin tiloihin. Vanhojen rakennuksien kunnossapitoon, energiatalouteen ja moniin muihin resursseja vaativiin toimenpiteisiin kuluu suuri määrä varoja. Vaikka Äänekosken kaupungin infra- ja kiinteistöomaisuus on suurelta osin tyydyttävässä kunnossa, korjausvelan kasvaminen on yksisuurimmista ongelmista yhä menneenä vuotena. Toimialalla on jatkettu merkittäviä taloudellisia panostuksia omaisuuden hoitoon ja ylläpitoon, jotta omaisuuden arvo ja käytettävyys säilyisi halutulla tasolla.

Toimiala kokee haasteelliseksi ylivuotisten hankkeiden investointimäärärahojen jakautumisen eri vuosille hankkeen toteuttamisen aikana. Määrärahat eivät kulje useinkaan synkronoidusti hankkeen toteutumisen mukana. Siksi olisi tehtävä järjestelmä, jossa määrärahoja voitaisiin siirtää eri vuosille hyväksytyyn toteuttamisen aikataulun mukaisesti.

Merkittävät investoinnit 2020

Keskuskoulu

Äänekosken kaupungin Koulunmäen yhtenäiskoulun B-rakennuksen korjaus aloitettiin ennen vuodenvaihdetta. Rakennushanke alkoi purkamalla ns. väliosa kahden koulurakennuksen välistä. Urakoitsijana toimii Rakennusliike Porrassalmi Oy ja kohde valmistuu kesällä 2021. Hankkeelle oli varattu määrärahoja 1 000 000 euroa vuonna 2020.

Alkulan päiväkotia

Alkulan päiväkotia valmistui loppusyksystä 2020. Pääurakoitsijana toimii Äänekosken kaupunki. Kohde valmistui kokonaisuudessaan sille myönnettyin määrärahoihin.

Ylipainehalli

Ylipainehallin rakentaminen alkoi. Kohteen hallitoimittajana on työyhteisöliittymä Tyl Polarhall-vepe. Perustusurakan suorittaa Suolahden PS-Rakennus Oy. Urakkasuorituksiin varattiin määrärahaa yhteensä 990 000 euroa, joista käytettiin 201 000 euroa.

Kotakennäs II

Kotakennäs II:n vaihe 2 pysyi talousarvion mukaisessa budjetissa (650 000 euroa). Työmaa toinen vaihe valmistui aikataulussa ja alueen tontit päästiin myymään suunnitellussa aikataulussa. Urakoitsijana toimi Kosken Levytyö Oy.

Rannankyläntie/Purunkorventie, Hirvaskangas

Katurakentaminen alkoi 2020, työmaat valmistuivat aikataulunmukaisesti. Kohteille oli varattu yhteensä 450 000 euroa. Hankkeen määrät eivät ylittyneet.

Teknisen lautakunnan investointimäärärahoja jäi käyttämättä yhteensä 1,4 milj. euroa.

Sisäisen valvonnan selonteko

Sisäinen valvonta on järjestetty hallintosäännön ja siitä johdettujen toimialajohtajan tai lautakunnan delegointipäätösten velvoitteiden mukaisesti. Taloudelliset vastuut on määritelty taloussäännön sekä talousarviossa esitetyn tilivastuun mukaisesti, sekä erillisillä hankintoihin liittyvillä delegointipäätöksillä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta noudattavat organisaation johtamisjärjestelmää sekä tehtävänkuvauksissa määriteltyjä vastuualueita. Tulosyksikköjen vetäjät ovat raportoineet toiminnan ja talouden toteutumisesta poikkeamineen sovitusti. Poikkeamien havaitsemiseksi on päätetty, että toimialan kokous pidetään kahden viikon välein säännöllisesti, johon koko teknisellä henkilöstöllä ja muilla vastuualueen vetäjillä on osallistumisvelvollisuus. Toimialan johtoryhmä kokoontuu keväällä ja syksyllä, mukana on henkilöstön edustaja.

Toimialan ja Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n välisiä kokouksia (Q1-Q4) pidetään neljä kertaa vuodessa.

Tekninen lautakunta seuraa talouden toteutumista kolme kertaa vuodessa. Toimiala on antanut pyydyt selvitykset vuosittain tarkastuslautakunnalle.

Puutteita lakien ja päätösten noudattamisessa tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia ei ole havaittu vuoden 2020 aikana.

Tärkeimpien toimialan prosessien kuvaus on suoritettu. Prosesseja on kuvattu yhteensä 24 kpl:tta. Sisäisten riskien kartoitus on tehty sekä sisäisen tarkastuksen valvontaa kokevat lomakkeet on täytetty ajallaan. Tulokortteihin laadittujen tulostavoitteiden mukaiset tehtävät on suoritettu tavoiteasettelun mukaisesti.

Toimialan sisäistä valvontaa on mm. toteutettu 2020.

- Toimiala on suorittanut vuoden 2020 aikana henkilöstön kehityskeskustelut. Sisäisen valvonnan lomake ja riskikartoitus on päivitetty
- Toimialan valmiussuunnitelmaan vaadittujen korjauksien tekeminen on tehty, valmiussuunnitelma käsitellään teknisessä lautakunnassa huhtikuussa 2021.
- Toimiala on kokoontunut tulosalueen kokouksissa sekä toimialan johtoryhmän kokouksissa
- Tekninen toimi on antanut säännöllisesti selvityksen tulosalueen merkittävimpien rakennuskohteiden tilanteesta, aikataulusta, urakoitsijoista sekä budjetoinnista keskushallinnolle ja kaupungin hallitukselle
- Asiojärjestelmä otettu käyttöön

Teknisen toimialan päätöksistä ei ole tehty vuoden 2020 aikana erillisiä muutoksenhakuun johtaneita toimenpiteitä.

Teknisen toimialan kilpailutuksista ei tehty markkinaoikeuteen valituksia vuonna 2020. Yksi aikaisemmin tehty valitus oli käräjäoikeudessa sekä hovioikeudessa. Molemmista oikeusasteista saadut päätökset olivat kaupungille myönteisiä.

Tulokortti

Vastualue:	Kaupunkirakennepalvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Ympäristöystävällinen, energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva Hyvien liikenneyhteyksien vahvistaminen	Öljylämmitteiset kiinteistöt kpl	3	2	1	Voimailutalo poistettu käytöstä
	Erittäin huonokuntoiset ja huonokuntoiset kadut (km)	29,7	29,3	29,3	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Öljylämmitteisten kiinteistöjen muuttaminen kaukolämpöön tai muihin uusitutuvien energialähteitä käyttäviin järjestelmiin. Turvallinen ja laadukas katuverkosto					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvointikyselyn tulos (asteikko 1-5)				
	Riittävä osaaminen työtehtäviin	4,3	4,4	4,3	
	Tiedonkulku työyhteisössä	3,4	4,4	3,3	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstön koulutus, informaatiojärjestelmän kehittäminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Kiinteistöt kpl	2	4	2	Korona viivästyttänyt hankkeita
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Uudisrakennuskohteissa uusiutuvien energialähteiden käyttöönotto : maalämpö, matalaenergia, aurinkolämpö. Sähköpattereiden säätö-/seurantajärjestelmä					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Strategisten investointien hallinta	KPL	2	2	2	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Taloudellista rakentamista tukevien eri urakkamuotojen käyttöönotto: KVR, projektinjohtourakka, ST , uusien rakennusmenetelmien käyttöönotto					

3.1.8.2. Ruokapalvelut

Toiminta-ajatus

Lakisääteisiä ruokapalveluja tarjotaan päiväkotien, koulujen, terveyskeskuksen, vanhainkotien ja palvelutalojen asiakkaille sekä henkilöstölle. Lisäksi tuotetaan kotipalveluaterioita.

Päivittäin valmistetaan lounas noin 4 300 asiakkaalle. Käytettävien elintarvikkeiden kotimaisuusaste on korkea, esim. liha- ja leipomotuotteet

sekä peruna 100 %. Ruokalista- ja reseptiikkasuunnittelulla sekä elintarvikehankinnoilla panostetaan kuntalaisten hyvinvointiin ja ravitsemukseen. Lisäksi ruokapalveluiden asiakkaita ohjataan ravitsemussuositusten mukaisiin valintoihin. Hankinnoissa on huomioitu myös kestävän kehityksen ja ympäristövastuullisuuden näkökulma.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000750 Ruokapalvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	5 418	5 407	-376	5 031	4 961	-70	-1,4 %
Toimintakulut	-4 569	-4 574	17	-4 557	-4 480	77	-1,7 %
Toimintakate (netto)	848	833	-359	474	481	7	1,4 %

Ruokapalveluiden muutetun talousarvion toimintakate toteutui hiukan ylijäämäisenä. Tulot alituivat 70 200 euroa ja vastaavasti menot alittivat 77 100 eurolla suunnitellun ja toimintakate oli 6 900 euroa ylijäämäinen.

Toimintatuottojen budjetointi on osoittautunut haasteelliseksi johtuen suoritemäärien vaikeasta arvioinnista.

Vuonna 2020 isona saavutuksena koettiin ruokatuotannon nopea mukauttaminen koronan tuomien haasteiden johdosta. Muun muassa lähiopeuksen siirtyminen etäopetukseen. Oppilaille tuotettiin ruokalistan mukaisia atrioita kotiin.

Henkilöstön osaaminen ja osallistuminen muuttuneeseen tilanteeseen oli erityisen aktiivista,

jonka johdosta saavutimme asiakkaillemme vaaditut palvelut poikkeusoloissa.

Monen vuoden kehitystyön sekä keittiöiden keskittämisen ja rakentamisen johdosta olemme tilanteessa, jossa keittiöverkko toimii tämän hetken uusimpien toimintamallien mukaisesti, lisäksi henkilöstö on sitoutuneesti lähtenyt uudistamaan ja oppimaan ruokapalveluiden tilausjärjestelmää. Tällä tavoittelemme vieläkin tarkempaa ruokatuotannon toteutumista, eli hävikin minimointia ja tätä kautta kustannusten ja hiilijalanjäljen vähentämistä.

Kaikissa edellä mainituissa asioissa on henkilöstö joutanut ja ottanut kaikki uudet asiat ammatillisesti vastaan.

Tulokortti

Vastualue:	Ruokapalvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Asiakastyytyväisyys-kyselyt	80 %	95 %	80 %	Koronan vaikutuksesta johtuen vain osalle asiakkaista toteutettiin
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Asiakastyytyväisyyskyselyjen uudistus, ATK pohjainen kysely asiakkaille valmisteilla 2021					
Strateginen päämäärä	Osaava ja				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön työhyvinvointikysely (asteikko 1-5)	4,1	4,5	4,4	
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstön työhyvinvointikysely (asteikko 1-5)	3,8	4,6	4,2	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Kehityskeskustelut joka vuosi, sairauspoissaolojen seuranta, varhaisen tuen käyttö, 3:kanta keskustelut Ryhmäkehityskeskustelut, esimiespalaverit, säännölliset tapaamiset, henkilöstöpalaverit, uudet Teams käytännöt					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Tuotannonohjauksen järjestelmä Jamix	70 %	100 %	80 %	Henkilöstön rajallinen työajan käyttö ohjelman eteenpäin viemiseksi (korona)
Prosessien tehostaminen	IMS- prosessikuvaus	80 %	90 %	90 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Ohjelman pohjatietojen tallentaminen, sisäisten asiakkaiden kouluttaminen, ruokapalveluhenkilöstön koulutus, ruokalistan kehitystyö, tavoitteena v. 21 saada perusturvan asiakastilaukset kokonaisuudessaan ohjelman piiriin Tehtäväkuvausten päivittäminen, tuotantomenetelmien kehittäminen					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteuma	Toteutuma 101 %	Toteuma +/- 2 %	Toteutuma 57,8 % (-352 t€)	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Kilpailutetut hankinnat, sopimushankintoihin sitoutuminen, kuukausittainen talouden seuranta Koko henkilöstön taloudellinen toiminta, talousarviossa pysyminen					

3.1.8.3. Pelastustoimi

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000760 Pelastustoimi (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-1 530	-1 682	0	-1 682	-1 641	41	-2,4 %
Toimintakate (netto)	-1 530	-1 682	0	-1 682	-1 641	41	-2,4 %

Pelastustoimen ylikunnallisesta toteutuksesta vastaa Jyväskylän kaupunki. Pelastustoimen toimintakuluihin varattiin 1 682 000 euroa. Toimintakulujen toteuma oli 1 641 000 euroa.

3.1.9. Ympäristölautakunta

Toiminta-ajatus

Lautakunnan perustehtävänä on huolehtia ympäristölautakunnan alaisista lakisääteisistä tehtävistä. Lautakunnan talousarvioon sisältyy myös ylikunnallisesti hoidettavia viranomaistehtäviä.

Talousarvion toteutuminen

Ympäristölautakunta (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	309	239	0	239	174	-65	-27,1 %
Toimintakulut	-750	-913	-2	-915	-778	136	-14,9 %
Toimintakate (netto)	-440	-674	-2	-676	-604	72	-10,6 %

Ympäristölautakunnan alkuperäisessä talousarviossa toimintatuottoihin oli budjetoitu 238 700 euroa ja toimintakuluihin 912 800 euroa. Ympäristölautakunnan toimintakate oli 674 100 euroa.

Kaupunginvaltuuston 7.9.2020 § 41 päätöksellä keskitetty palkankorotusvaraus 0,51 % kohdennettiin vastuualueiden henkilöstökuluihin ja ympäristölautakunnan osuus oli 1 900 euroa.

Ympäristölautakunnan muutetun talousarvion toimintakate toteutui 71 600 euroa ylijäämäisenä.

Sisäisen valvonnan selonteko

Sisäisen valvonnan selonteko sisältyy osana teknisen toimen selontekoon. Toteutumisarviointi on

3.1.9.1. Ympäristövalvonta

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on vastata ympäristölautakunnan alaisista lupa- ja valvontatehtävistä, sekä

tehty yhteisesti teknisellä ja ympäristötoimialalla. Ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta sekä niiden yhteinen hallinto. Ympäristölautakunnan alaisessa toiminnassa korostuu päätöksenteon ja toiminnan lainmukaisuus. Ratkaisuvallta on vuonna 2020 käytetty hallintosäännön mukaisin valtuuksin, päätökset on perusteltu ja niihin on liitetty asianmukainen oikaisuvaatimus tai valitusosoitus. Lupasuoritteita ei ole kirjattu sitoviksi tavoitteiksi, koska niiden määrä riippuu hakemusten määrästä. Suoriteseurantaa kuitenkin tehdään, koska lupien määrä ja tyyppi kertovat toiminnan laadusta ja vuosivaihtelusta.

riittävästä ympäristön seurannasta säädösten mukaisesti ja paikallisten olosuhteiden edellyttä-

mällä tavalla. Rakentamisen ja ympäristönsuojelun ohjauksessa ja neuvonnassa on tavoitteena edistää hyvää rakentamistapaa ja kaupunkikuvaa, sekä luonnonuojelun ja kestävä kehityksen huomioon ottamista kunnan toiminnassa.

Ympäristövalvonnan vastuualue kattaa lautakunnan alaisen oman toiminnan, johon kuuluvat ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta sekä niiden yhteinen hallinto.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000810 Ympäristövalvonta (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	309	239	0	239	174	-65	-27,1 %
Toimintakulut	-406	-493	-2	-495	-428	67	-13,5 %
Toimintakate (netto)	-97	-254	-2	-256	-254	2	-0,8 %

Perustehtävien (hallinto, ympäristö- ja rakennusvalvonta ja ilmanlaadun tarkkailu) toimintakuluihin varattiin 492 800 euroa, josta ympäristöhallinnon osuus 107 500 euroa, ympäristönsuojelun osuus 133 200 euroa, ilmanlaadun tarkkailun osuus 35 000 euroa ja rakennustarkastuksen osuus 217 100 euroa. Toimintatuottoja arvioitiin kertyvän yhteensä 238 700 euroa. Alkuperäisen talousarvion toimintakate oli 254 100 euroa ja palkankorotusvarauksella muutetun talousarvion toimintakate oli 256 000 euroa.

Perustehtävien toimintakulujen toteuma vuonna 2020 oli 428 000 euroa, josta ympäristöhallinnon osuus 96 300 euroa, ympäristönsuojelun osuus 116 600 euroa, ilmanlaadun tarkkailun osuus 7 900 euroa ja rakennustarkastuksen osuus 207 100 euroa. Toimintatuottoja kertyi yhteensä 174 000 euroa ja toimintakate oli 254 000 euroa, mikä on 2 000 euroa muutettua talousarviota parempi.

Ympäristönsuojelu

Ympäristölautakunnassa käsiteltiin (ja myönnettiin) vuonna 2020 yhteensä 2 ympäristölupaa. Yhdestä päätöksestä on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. Maa-aineslupia käsiteltiin (ja myönnettiin) ympäristölautakunnassa vuonna 2020 yksi kappale. Päätöksestä ei ole valitettu.

Ympäristönsuojelu- ja jätelain valvontasuunnitelma ja -ohjelma päivitettiin vuonna 2020. Valvontaohjelman mukaisia määräaikaista valvonta-tehtäviä tehtiin vuonna 2020 tehtiin 7 kappaletta. Muutoin valvonta kohdennettiin ennako- ja jälki-valvontaan maa-aines- ja ympäristölupakohteissa.

Rakennusvalvonta

Rakennustarkastajat myönsivät erilaisia lupia yhteensä 419 kpl. Uusien omakotitalojen rakennuslupia myönnettiin 7 kpl ja loma-asuntojen lupia 8 kpl sekä maisematyölupia 14 kappaletta. Myönnettyistä omakotitalojen rakennusluvista 4 kpl sijoitui Hirvimäen asemakaava-alueelle ja 3 kpl asemakaava-alueen ulkopuolelle. Muita päätöksiä oli 210 kpl. Katselmuksia tehtiin 406 kpl.

Kaikkien rakennuslupien myönnetty kerrosala oli yhteensä 70 059 m². Rakentaminen painottui laajennuksiin, peruskorjauksiin sekä apurakennusten rakentamiseen. Liike- ja teollisuusrakentamista oli vähäisessä määrin vuonna 2020. Kahdesta rakennus-/toimenpideluvasta tehtiin oikaisuvaatimus vuonna 2020, jotka ympäristölautakunnassa hylättiin. Päätökset ovat saaneet lainvoiman.

Vuosi	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lupien määrä, kpl	394	392	363	372	313	409
Uusien rakennusten kerrosala, m ²	92 374	39 330	47 040	38 740	44 630	14 076
Uusien rakennusten tilavuus, m ³	1 195 175	371 880	273 650	219 840	409 250	71 269

Tulokortti

Vastualue:	Ympäristövalvonta				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkamasta
Ympäristöstävällinen, energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva kaupunki	Uusien pientalojen laskennallinen kokonaisenergiankulutus (E-luku) kWh€/m2 vuosi)	97	90	109	Huom. Tammi-toukokuussa ei järjestetty ilmanlaadun tarkkailua
	Vuorokausien lkm, jolloin ilmanlaatuindeksin mukainen ilmanlaatu huono tai erittäin huono	2	12	7	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Ilmanlaatuindeksi on riippuvainen katupölystä, sääolosuhteista ja teollisuudesta, ei ympäristövalvonnan toiminnasta.					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvointikysely (aseikko 1-5): Osaaminen ja työolot	3,8	4,1	3,9	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Riittävä, osaava henkilöstö. Hyvä esimies.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkamasta
Prosessien tehostaminen	Määritellyt vastualueen prosessit kuvattu	100 %	100 %	100 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Riittävän yksityiskohtaiset prosessit					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteutuma (1000) € verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	+ 170 t€	20	+/- 0 t€	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					

3.1.9.2. Ympäristöterveydenhuolto

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000820 Ympäristöterveydenhuolto (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio-muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/TA+muutos2020
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-286	-350	0	-350	-303	47	-13,3 %
Toimintakate (netto)	-286	-350	0	-350	-303	47	-13,3 %

Ympäristöterveydenhuollon ylikunnalliset palvelut ostettiin vuonna 2020 Laukaasta.

Talousarviossa ympäristöterveydenhuollon toimintakuluihin varattiin yhteensä 350 000 euroa,

josta ympäristöterveydenhuollon palveluiden osuus 204 000 euroa, eläinlääkintäpalveluiden osuus 130 000 euroa ja valvontaeläinlääkärin osuus 16 000 euroa.

Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintäpalveluiden toimintakulujen toteuma vuonna 2020 oli 303 400 euroa, josta ympäristöterveydenhuollon palveluiden osuus 150 900 euroa, eläinlääkintäpalveluiden osuus 137 300 euroa ja valvontaeläinlääkärin osuus 15 200 euroa.

3.1.9.3. Maaseutuasiat

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000830 Maaseutuasiat (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-58	-70	0	-70	-47	23	-32,9 %
Toimintakate (netto)	-58	-70	0	-70	-47	23	-32,9 %

Maaseutuelinkeinoviranomaisen seutukunnallisesti hoidettavista tehtävistä vastaa Saarijärven

kaupunki. Maaseutuelinkeinoviranomaisen toimintakuluihin varattiin 70 000 euroa. Toimintakulujen toteutuma oli 47 000 euroa.

3.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

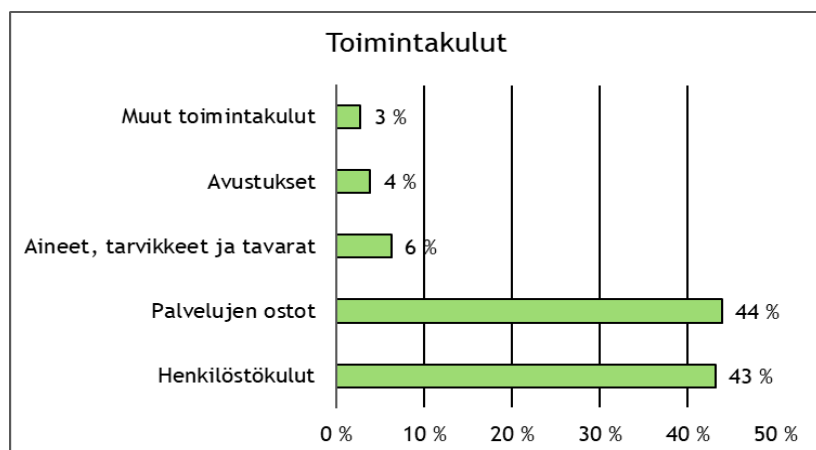
TULOSLASKELMA

1000 euroa, ulkoinen + sisäinen	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	7 246	-376	6 870	7 394	-524
Maksutuotot	10 305		10 305	9 314	992
Tuet ja avustukset	2 047	-25	2 022	2 284	-262
Muut toimintatuotot	4 099		4 099	4 372	-273
Toimintatuotot yhteensä	23 697	-401	23 296	23 364	-68
Valmistus omaan käyttöön				11	-11
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-61 876	1 050	-60 826	-60 688	-138
Palvelujen ostot	-58 773	-3 175	-61 947	-61 706	-241
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 666	-410	-9 075	-8 854	-221
Avustukset	-5 899	151	-5 748	-5 499	-248
Muut toimintakulut	-3 661		-3 661	-3 882	221
Toimintakulut yhteensä	-138 873	-2 383	-141 257	-140 629	-628
Toimintakate	-115 176	-2 784	-117 961	-117 254	-706
Verotulot	76 151	-2 360	73 791	74 847	-1 056
Valtionosuudet	45 829	5 937	51 767	51 751	16
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	630		630	617	13
Muut rahoitustuotot	1 210		1 210	1 376	-166
Korkokulut	-300	150	-150	-260	110
Muut rahoituskulut	0		0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 540	150	1 690	1 733	-43
Vuosikate	8 344	943	9 287	11 076	-1 789
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 200		-8 200	-8 039	-161
Lisäpoistot	-100		-100	-560	460
Arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	44	943	987	2 477	-1 490
Poistoeron muutos				14	-14
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	44	943	987	2 491	-1 504

Toimintatuotot toteutuivat noin 0,1 milj. euroa suunniteltua paremmin ja toimintakulut puoles-

taan alittuivat noin 0,6 milj. eurolla. Toimintakate oli näin ollen noin 0,7 milj. euroa suunniteltua parempi.

TOIMINTAKULUJEN JAKAUTUMINEN 2020

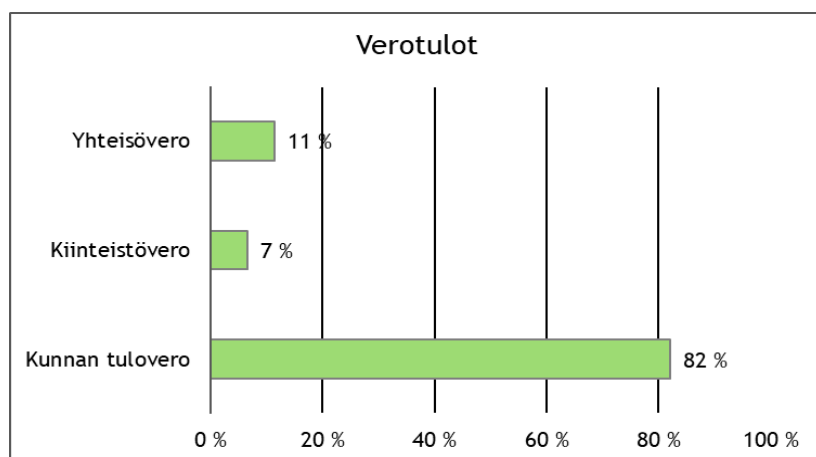

VEROTULOJEN TOTEUTUMINEN 2020

1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	62 855	-2 641	60 214	61 432	-1 218
Kiinteistövero	5 089	0	5 089	4 896	193
Osuus yhteisöveron tuotosta	8 207	281	8 488	8 519	-31
Verotulot yhteensä	76 151	-2 360	73 791	74 847	-1 056

Verotulot toteutuivat noin 1,1 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna verotulokertymä on 1,3 milj. euroa heikompi.

VEROTULOJEN JAKAUTUMINEN 2020

VALTIONOSUUKSIEN TOTEUTUMINEN 2020

1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	33 291	5 122	38 413	38 411	1
Verotulon tasaus	5 338	43	5 381	5 381	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-993	415	-578	-592	15
Verotulomenetysten kompensatio	8 194	357	8 551	8 551	0
Valtionosuudet yhteensä	45 829	5 937	51 767	51 751	16

Valtionosuustuloja kertyi hiukan muutettua talousarviota vähemmän.

Rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmässä korkokulut ylittyivät 0,1 milj. euroa ja muut rahoitustuotot ylittyivät 0,2 milj. euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat 0,2 milj. euroa arvioitua pienempinä. Talousarviossa oli varauduttu 0,1 milj. euron lisäpoistoihin, mutta lisäpoistoja tehtiin 0,6 milj. euroa.

Tilikauden tulos on 2,4 milj. euroa parempi alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Tilikaudella tehtiin 0,9 milj. euron talousarviomuutokset.

3.3. Investointien toteutuminen

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINNIT 1000 euroa					
Kiinteä ja aineeton omaisuus					
Menot	-850 000	250 000	-600 000	-294 840	-305 160
Tulot	250 000		250 000	202 676	47 324
Netto	-600 000	250 000	-350 000	-92 164	-257 836
Irtain omaisuus, Kaupunginhallitus					
Menot	-100 000	20 000	-80 000	-92 964	12 964
Tulot				40 495	
Netto	-100 000	20 000	-80 000	-52 469	12 964
Irtain omaisuus, Perusturva					
Menot	-403 000	0	-403 000	-50 721	-352 279
Tulot					
Netto	-403 000	0	-403 000	-50 721	-352 279
Irtain omaisuus, Kasvu ja oppiminen					
Menot	-200 000	0	-200 000	-135 000	-65 000
Tulot					0
Netto	-200 000	0	-200 000	-135 000	-65 000
Irtain omaisuus, Vapaa-aika					
Menot	-115 000	20 000	-95 000	-78 235	-16 765
Tulot				22 500	-22 500
Netto	-115 000	20 000	-95 000	-55 735	-39 265
Hankkeet, Vapaa-aika					
Menot	-330 000	250 000	-80 000	-62 404	-17 596
Tulot					
Netto	-330 000	250 000	-80 000	-62 404	-17 596
Irtain omaisuus, Tekninen					
Menot	-100 000	0	-100 000	-83 760	-16 240
Tulot					
Netto	-100 000	0	-100 000	-83 760	-16 240
Äänekosken kaupungintalo					
Menot	-50 000	0	-50 000	-16 488	-33 512
Tulot					
Netto	-50 000	0	-50 000	-16 488	-33 512
Keskusraitti, Kisakatu 4, Sti					
Menot	0	0	0	-27 084	27 084
Tulot					
Netto	0	0	0	-27 084	27 084
Keskuskoulu					
Menot	-1 000 000	0	-1 000 000	-764 204	-235 796
Tulot					
Netto	-1 000 000	0	-1 000 000	-764 204	-235 796
Sumiaisten koulu					
Menot	-300 000	20 000	-280 000	-248 752	-31 248
Tulot					
Netto	-300 000	20 000	-280 000	-248 752	-31 248
Telakkakadun koulu					
Menot	-100 000	0	-100 000	-86 343	-13 657
Tulot					0
Netto	-100 000	0	-100 000	-86 343	-13 657
Karhunlähteen päiväkoti					
Menot	0	0	0	-41 359	41 359
Tulot					0
Netto	0	0	0	-41 359	41 359

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINNIT 1000 euroa					
Alkulan päiväkotii					
Menot	-2 175 000	-350 000	-2 525 000	-2 299 836	-225 164
Tulot					
Netto	-2 175 000	-350 000	-2 525 000	-2 299 836	-225 164
Liikuntatalo, yleisurheilutila					
Menot	-50 000	50 000	0	0	0
Tulot					
Netto	-50 000	50 000	0	0	0
Ylipainehalli					
Menot	-1 400 000	410 000	-990 000	-201 395	-788 605
Tulot	450 000	0	450 000	14 395	435 605
Netto	-950 000	410 000	-540 000	-186 999	-353 001
Painotalo					
Menot	-100 000	30 000	-70 000	-28 826	-41 174
Tulot					
Netto	-100 000	30 000	-70 000	-28 826	-41 174
Museo, Kuhnamentie 2					
Menot	-160 000	-350 000	-510 000	-485 881	-24 119
Tulot	60 000	-60 000			0
Netto	-100 000	-410 000	-510 000	-485 881	-24 119
Pääkirjasto					
Menot	-20 000	20 000	0	0	0
Tulot					0
Netto	-20 000	20 000	0	0	0
Liikuntatalo, Koulunmäenkatu 2					
Menot	-330 000	-100 000	-430 000	-431 590	1 590
Tulot					
Netto	-330 000	-100 000	-430 000	-431 590	1 590
Suolahden uimahalli/kuntosali					
Menot	-50 000	0	-50 000	-44 024	-5 976
Tulot					0
Netto	-50 000	0	-50 000	-44 024	-5 976
Terveyskeskus, aurinkosähköjärjestelmä					
Menot	-80 000	80 000	0	0	0
Tulot	20 000	-20 000			
Netto	-60 000	60 000	0	0	0
Hyvinvointikeskus, Piilola					
Menot	-150 000	100 000	-50 000	0	-50 000
Tulot					
Netto	-150 000	100 000	-50 000	0	-50 000
Piilolan vanhainkoti					
Menot	0	0	0	-57 558	57 558
Tulot					0
Netto	0	0	0	-57 558	57 558
Palvelukoti Lounatuuli Oy					
Menot	0	0	0	-40 983	40 983
Tulot					0
Netto	0	0	0	-40 983	40 983
Terveyskeskus, Terveyskatu 8					
Menot	0	0	0	-75 053	75 053
Tulot					
Netto	0	0	0	-75 053	75 053

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINNIT 1000 euroa					
Vanha sairaala					
Menot	0	0	0	-26 000	26 000
Tulot					
Netto	0	0	0	-26 000	26 000
Keittiöt/keittiölaitteet					
Menot	-30 000		-30 000	-24 990	-5 010
Tulot					
Netto	-30 000	0	-30 000	-24 990	-5 010
Teollisuuskatu 1-3					
Menot	0	0	0	-43 757	43 757
Tulot					
Netto	0	0	0	-43 757	43 757
Muut talonrakennushankkeet (varaus)					
Menot	-270 000	50 000	-220 000	0	-220 000
Tulot					
Netto	-270 000	50 000	-220 000	0	-220 000
Monitoimiaukion kahvila ja info					
Menot	0	0	0	-16 327	16 327
Tulot					
Netto	0	0	0	-16 327	16 327
Hiskinmökki					
Menot	0	-180 000	-180 000	-184 861	4 861
Tulot					
Netto	0	-180 000	-180 000	-184 861	4 861
Junavarikko, Wanha asema					
Menot	-200 000	0	-200 000	-140 463	-59 537
Tulot	150 000		150 000	120 000	30 000
Netto	-50 000	0	-50 000	-20 463	-29 537
Talonrakennus yhteensä					
Menot	-6 465 000	-220 000	-6 685 000	-5 285 772	-1 399 228
Tulot	680 000	-80 000	600 000	134 395	465 605
Netto	-5 785 000	-300 000	-6 085 000	-5 151 377	-933 623
Liikenneväylät					
Menot	-4 375 000	1 490 000	-2 885 000	-2 246 593	-638 407
Tulot					
Netto	-4 375 000	1 490 000	-2 885 000	-2 246 593	-638 407
Puistot ja yleiset alueet					
Menot	-250 000	20 000	-230 000	-224 484	-5 516
Tulot					
Netto	-250 000	20 000	-230 000	-224 484	-5 516
Satamat ja laiturit					
Menot	-180 000	85 000	-95 000	-72 826	-22 174
Tulot					
Netto	-180 000	85 000	-95 000	-72 826	-22 174
Muut maanrakennushankkeet					
Menot	-640 000	150 000	-490 000	-639 762	149 762
Tulot	30 000		30 000	7 100	22 900
Netto	-610 000	150 000	-460 000	-632 662	172 662
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Menot	-14 008 000	2 065 000	-11 943 000	-9 267 361	-2 675 639
Tulot	960 000	-80 000	880 000	407 166	472 834
Netto	-13 048 000	1 985 000	-11 063 000	-8 860 195	-2 202 805

Investointien osalta toteuma (netto) oli 8,9 milj. euroa, joten käyttämättä jäi noin 2,2 milj. euroa.

Suurimmat investointikohteet (netto) talonrakennuspuolella vuonna 2020 olivat Alkulan päiväkotit (2,3 milj. euroa), Keskuskoulu (0,7 milj. euroa), museo (0,5 milj. euroa) ja liikuntatalo (0,4 milj. euroa).

Liikenneväyliin investoitiin 2,2 milj. euroa, puistoihin ja yleisiin alueisiin 0,2 milj. euroa ja muihin

maanrakennushankkeisiin 0,6 milj. euroa. Irtaimistoinvestointeihin käytettiin 0,4 milj. euroa.

Investointitulot alittivat budjetoidun 0,5 milj. eurolla ja investointimenot alittuivat 2,7 milj. euroa tilikaudella 2020. Investointimenojen merkittävimmät alitukset olivat Alkulan päiväkotit (0,2 milj. euroa) Keskuskoulu (0,2 milj. euroa), ylipainehalli (0,8 milj. euroa), Alkulan päiväkotit (0,4 milj. euroa) ja liikenneväylät (0,6 milj. euroa).

3.4. Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN 2020

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €	Talousarvio		Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	alkuperäinen	muutokset	muutosten jälkeen		
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	8 344	943	9 287	11 076	-1 789
Tulorahoituksen korjauserät	0		0	-871	871
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-14 008	2 065	-11 943	-9 267	-2 676
Rahoitusosuudet investointeihin	960	-80	880	164	716
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot				711	
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 704	2 928	-1 776	1 813	-3 589
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0		0	-17	17
Antolainasaamisten vähennykset	200		200	356	-156
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	15 000	20 000	24 625	-4 625
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 100		-5 100	-9 714	4 614
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 700	-15 000	-10 300	-19 000	8 700
Oman pääoman muutokset	0		0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0		0	932	-932
Rahoituksen rahavirta	4 800	0	4 800	-2 818	7 618
Rahavarojen muutos	96	2 928	3 024	-1 005	4 030

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 1,8 milj. euroa. Se oli 3,6 milj. euroa parempi kuin talousarviossa. Vuosikate oli 1,8 milj. euroa parempi ja tulorahoituksen korjauseriä kirjattiin noin 0,9 milj. euroa (myyntivoitot). Investointimenot alittuivat noin 2,7 milj. euroa.

Rahoituksen rahavirta oli noin -2,8 milj. euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa otettiin 24,6 milj. euroa, mikä on 4,6 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa arvioitiin. Vanhoja lainoja lyhennettiin

9,7 milj. euroa, joka on 4,6 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa oli ennakoitu.

Lyhytaikaisten lainojen vähennys oli puolestaan 19,0 milj. euroa, joka on 8,7 milj. euroa talousarviota enemmän.

Rahavarojen muutos oli kaiken kaikkiaan -1,0 milj. euroa.

4. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1. Tuloslaskelma 2020 ja 2019 ja tunnusluvut

	2020	2019	muutos eur	%
ulkoinen				
Toimintatuotot	18 225 475,11	19 059 122,11	-833 647	-4,37
Myyntituotot	2 612 265,39	3 085 633,15	-473 368	-15,34
Maksutuotot	8 956 986,36	9 122 584,15	-165 598	-1,82
Tuet ja avustukset	2 284 052,43	2 593 609,99	-309 558	-11,94
Muut toimintatuotot	4 372 170,93	4 257 294,82	114 876	2,70
Valmistus omaan käyttöön	10 729,44	41 331,40	-30 602	-74,04
Toimintakulut	-135 490 331,55	-131 160 571,91	-4 329 759,64	3,30
Henkilöstökulut	-60 687 973,34	-59 974 811,61	-713 162	1,19
Palkat ja palkkiot	-47 805 366,79	-47 514 755,94	-290 611	0,61
Henkilösivukulut	-12 882 606,55	-12 460 055,67	-422 551	3,39
Eläkekulut	-11 048 136,12	-10 524 009,97	-524 126	4,98
Muut sivukulut	-1 834 470,43	-1 936 045,70	101 575	-5,25
Palvelujen ostot	-56 573 059,68	-53 796 029,10	-2 777 031	5,16
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 848 076,51	-8 529 375,85	-318 701	3,74
Avustukset	-5 499 361,94	-5 617 555,17	118 193	-2,10
Muut toimintakulut	-3 881 860,08	-3 242 800,18	-639 060	19,71
Toimintakate	-117 254 127,00	-112 060 118,40	-5 194 009	4,64
Verotulot	74 847 086,37	73 571 634,09	1 275 452	1,73
Valtionosuudet	51 750 756,00	42 962 661,00	8 788 095	20,46
Käyttökate	9 343 715,37	4 474 176,69	4 869 539	108,84
Rahoitustuotot ja -kulut	1 732 606,70	1 738 090,23	-5 484	-0,32
Korkotuotot	616 706,81	623 848,12	-7 141	-1,14
Muut rahoitustuotot	1 376 296,90	1 334 348,16	41 949	3,14
Korkokulut	-259 984,11	-201 934,85	-58 049	28,75
Muut rahoituskulut	-412,90	-18 171,20	17 758	-97,73
Vuosikate	11 076 322,07	6 212 266,92	4 864 055	78,30
Poistot ja arvonalentumiset	-8 598 968,87	-7 152 467,70	-1 446 501	20,22
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 038 968,87	-7 152 467,70	-886 501	12,39
Kertaluonteiset lisäpoistot	-560 000,00	0,00	-560 000	0,00
Tilikauden tulos	2 477 353,20	-940 200,78	3 417 554	-363,49
Poistoeron muutos	13 907,53	20 420,36	-6 513	-31,89
Poistoeron vähennys (+)	13 907,53	20 420,36	-6 513	-31,89
Rahastojen muutos	0,00	0,00		
Rahastojen lisäys (-)	0,00	0,00		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 491 260,73	-919 780,42	3 411 041	-370,85
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	13,45	14,53		
Vuosikate/poistot %	128,81	86,85		
Vuosikate eur/asukas	596	331		
Asukasmäärä 31.12.	18576	18765		

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Tulo-rahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

4.2. Rahoituslaskelma 2020 ja 2019 ja tunnusluvut

	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	11 076 322,07	6 212 266,92
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-870 717,81	-1 081 621,37
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-9 267 361,03	-16 817 126,29
Rahoitusosuudet investointimenoihin	163 995,35	635 033,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	710 787,69	1 465 840,50
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 813 026,27	-9 585 607,24
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-17 200,00	-19 397,00
Antolainasaamisten vähennykset	356 148,39	327 590,03
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 625 000,00	5 300 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 714 062,00	-6 648 233,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-19 000 000,00	15 000 000,00
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-78 069,89	-19 070,42
Vaihto-omaisuuden muutokset	2 424,87	-16 162,88
Saamisten muutos	504 830,52	-767 545,88
Korottomien velkojen muutos	502 516,36	-5 301 513,54
Rahoituksen rahavirta	-2 818 411,75	7 855 667,31
Rahavarojen muutos	-1 005 385,48	-1 729 939,93
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	1 770 212,51	2 775 597,99
Rahavarat 1.1	2 775 597,99	4 505 537,92
Rahavarojen muutos	-1 005 385,48	-1 729 939,93
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	121,67	38,39
Pääomamenojen tulorahoitus, %	60,05	27,63
Lainanhoitokate	1,14	0,94
Kassan riittävyys, pv	4,18	6,54

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä
Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.

Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

4.3. Tase 31.12. ja tunnusluvut

Tase ja tunnusluvut 2020 ja 2019

	2020	2019		2020	2019
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	170 493 494,93	170 168 116,39	OMA PÄÄOMA	88 705 635,63	86 214 374,90
Aineettomat oikeudet	923 411,73	1 209 940,18	Peruspääoma	78 496 806,79	78 496 806,79
Aineettomat oikeudet	90 458,02	116 603,62	Arvonkorotusrahassto	0,00	0,00
Tietokoneohjelmistot	101 977,05	122 396,86	Muut omat rahastot	167 360,66	167 360,66
Muut pitkävaikutteiset menot	730 976,66	970 939,70	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	7 550 207,45	8 469 987,87
			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 491 260,73	-919 780,42
Aineelliset hyödykkeet	126 055 075,83	125 071 785,76	POISTOERO JA VAPAA-		
Maa- ja vesialueet	26 282 616,39	25 826 911,18	EHTOISET VARAUKSET	120 766,75	134 674,28
Rakennukset	76 506 659,03	80 725 727,33	Poistoero	120 766,75	134 674,28
Kiinteää laitteet ja rakenteet	15 436 096,79	14 526 175,40	PAKOLLISET VARAUKSET	6 000,00	6 000,00
Koneet ja kalusto	1 379 383,65	1 291 026,12	Muut pakolliset varaukset	6 000,00	6 000,00
Muut aineelliset hyödykkeet	160 778,53	160 778,53	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	556 348,33	634 418,22
Enn.maksut ja keskeneräiset h	6 289 541,44	2 541 167,20	Valtion toimeksiannot	25 909,85	47 072,30
Sijoitukset	43 515 007,37	43 886 390,45	Lahjoitusrahastojen pääomat	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	19 679 600,23	19 712 034,92	Muut toimeksiantojen pääomat	530 438,48	587 345,92
Muut lainasaamiset	23 319 949,14	23 676 097,53			
Muut saamiset	515 458,00	498 258,00			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,00	0,00	VIERAS PÄÄOMA	90 157 707,64	93 744 253,28
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00	Pitkäaikainen	48 273 287,89	32 153 552,25
Lahjoitusrahastojen erityiskat	0,00	0,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	48 260 277,00	32 135 053,00
Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
			Muut velat	13 010,89	18 499,25
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 052 963,42	10 565 604,29	Lyhytaikainen	41 884 419,75	61 590 701,03
Vaihto-omaisuus	95 975,60	98 400,47	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	25 874 776,00	46 089 062,00
Varasatot	95 975,60	98 400,47	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	0,00	Saadut ennakot	99 311,26	51 315,21
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	Ostovelat	7 279 834,88	7 392 424,07
			Muut velat	1 090 325,95	1 117 301,42
Saamiset	7 186 775,31	7 691 605,83	Siirtovelat	7 540 171,66	6 940 598,33
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	179 546 458,35	180 733 720,68
Myyntisaamiset	0,00	0,00			
Lainasaamiset	0,00	0,00	Taseen tunnusluvut		
Muut saamiset	0,00	0,00	Omavaraisuusaste %	49,50	47,79
Lyhytaikaiset saamiset	7 186 775,31	7 691 605,83	Suhteellinen velkaantuneisuus %	62,19	69,10
Myyntisaamiset	2 122 818,81	3 070 675,96			
Lainasaamiset	1 177 112,49	421 531,07	Kertynyt yli-/alijäämä eur	10 041 468,18	7 550 207,45
Muut saamiset	2 737 916,65	3 099 472,50	Kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	540,56	402,36
Siirtosaamiset	1 148 927,36	1 099 926,30	Lainakanta 31.12. eur	74 135 053,00	78 224 115,00
			Lainakanta 31.12. eur/asukas	3 990,91	4 168,62
Rahoitusarvopaperit	0,00	0,00	Lainasaamiset 31.12. eur	23 319 949,14	23 676 097,53
			Lainat ja vuokravastuut eur	123 473 523,41	127 589 562,11
Rahat ja pankkisaamiset	1 770 212,51	2 775 597,99	Lainat ja vuokravastuut eur / as.	6 646,94	6 799,34
			Asukasmäärä 31.12	18576	18765
VASTAAVAA YHTEENSÄ	179 546 458,35	180 733 720,68			

4.4. Kokonaistulot ja -menot 2020

TULOT			MENOT		
	eur	%		eur	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	18 225 475,11	10,62	Toimintakulut	135 490 331,55	78,1
Valmistus omaan käyttöön	10 729,44	0,006	Korkokulut	259 984,11	0,1
Verotulot	74 847 086,37	43,61	Muut rahoituskulut	412,90	0,0
Valtionosuudet	51 750 756,00	30,15	Satunnaiset kulut	0,00	0,0
Korkotuotot	616 706,81	0,359			
Muut rahoitustuotot	1 376 296,90	0,802			
Satunnaiset tuotot	0,00	0			
Tulorahoituksen korjaukset			Tulorahoituksen korjaukset		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-1 039 750,60	-0,606	Käyttöomaisuuden myyntitappio	-169 032,79	-0,1
			Pakollisten varausten muutos	0,00	0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	163 995,35	0,096	Käyttöomaisuusinvestoinnit	9 267 361,03	5,3
Käyttöomaisuuden myyntitulot	710 787,69	0,414			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten väh.	356 148,39	0,207	Antolainasaamisten lisäykset	17 200,00	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lis.	24 625 000,00	14,35	Pitkäaikaisten lainojen väh.	9 714 062,00	5,6
Lyhytaikaisten lainojen lis.	0,00	0	Lyhytaikaisen lainojen väh.	19 000 000,00	10,9
Oman pääoman lisäykset	0,00	0	Oman pääoman vähennykset	0,00	0,0
Kokonaistulot yhteensä	171 643 231,46	100,0	Kokonaismenot yhteensä	173 580 318,80	100,0

4.5. Konsernilaskelmat

4.5.1. Konsernituloslaskelma 2020 ja 2019 ja tunnusluvut

Ulkoinen	2020	2019	muutos eur	%
Toimintatuotot	77 031 962,31	80 323 372,27	-3 291 410	-4,10
Toimintakulut	-192 784 605,38	-190 626 859,48	-2 157 746	1,13
Osuus osakkuusyht.voitosta (tappiosta)	-146 380,00	-62 303,38	-84 077	134,95
Toimintakate	-115 899 023,07	-110 365 790,59	-5 533 232	5,01
Verotulot	74 847 086,37	73 571 634,09	1 275 452	1,73
Valtionosuudet	58 968 878,09	49 251 257,40	9 717 621	19,73
Käyttökate	17 916 941,39	12 457 100,90	5 459 840	43,83
Rahoitustuotot ja -kulut	-889 181,72	-553 400,65	-335 781	60,68
Korkotuotot	726 431,90	796 591,13	-70 159	-8,81
Muut rahoitustuotot	139 056,01	133 084,43	5 972	4,49
Korkokulut	-1 751 129,13	-1 410 072,02	-341 057	24,19
Muut rahoituskulut	-3 540,50	-73 004,19	69 464	-95,15
Vuosikate	17 027 759,67	11 903 700,25	5 124 059	43,05
Poistot ja arvonalentumiset	-15 496 188,56	-13 764 991,04	-1 731 198	12,58
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 936 188,56	-13 764 991,04	-1 171 198	8,51
Kertaluonteiset poistot	-560 000,00	0,00	-560 000	
Arvonalentumiset	0,00	0,00	0	
Tilikauden tulos	1 531 571,11	-1 861 290,79	3 392 862	-182,29
Tilinpäätössiirrot	-7 643,38	1 207,53	-8 851	-732,98
Laskennalliset verot	-47 000,00	-100 000,00	53 000	-53,00
Vähemmistöosuudet	7 576,00	-1 002,36	8 578	-11,68
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 484 503,73	-1 961 085,62	3 445 589	-175,70
Konsernituloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	39,96	42,14		
Vuosikate/poistot %	109,88	86,48		
Vuosikate eur/asukas	917	634		
Asukasmäärä 31.12.	18576	18765		

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

4.5.2. Konsernirahoituslaskelma 2020 ja 2019 ja tunnusluvut

Ulkoinen	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	17 027 759,67	11 903 700,25
Tilikauden verot	-47 000,00	-100 000,00
Tulorahoituksen korjaukset	-755 117,21	-699 576,58
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-30 606 598,10	-39 797 719,13
Rahoitusosuudet investointimenoihin	163 995,35	638 805,41
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 462 965,56	2 922 417,78
Toiminnan ja investointien rahavirta	-12 753 994,73	-25 132 372,27
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-17 200,00	-4 428,00
Antolainasaamisten vähennykset	11 739,52	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	41 435 912,00	31 600 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-18 461 790,33	-10 092 363,40
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-13 911 119,47	7 704 251,47
Oman pääoman muutokset	49 517,80	27 418,65
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-81 915,43	-18 351,72
Vaihto-omaisuuden muutokset	-366 303,60	-171 110,15
Saamisten muutos	9 429 102,60	5 325 870,62
Korottomien velkojen muutos	-3 273 017,04	-6 701 522,44
Rahoituksen rahavirta	14 814 926,05	27 669 765,03
Rahavarojen muutos	2 060 931,32	2 537 392,76
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	17 713 922,20	16 493 314,31
Rahavarat 1.1	15 652 990,88	13 955 921,57
Rahavarojen muutos	2 060 931,32	2 537 392,74
Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	55,93	30,40
Pääomamenojen tulorahoitus, %	34,84	24,17
Lainanhoitokate	0,93	1,16
Kassan riittävyys, pv	27,32	25,35

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut:

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.

Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa konsernin kassavaroilla.

4.5.3. Konsernitase 31.12. ja tunnusluvut

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI

Konsernitase ja tunnusluvut 2020 ja 2019

	2020	2019		2020	2019
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	289 500 850,69	274 332 098,43	OMA PÄÄOMA	105 931 393,61	103 430 002,28
Aineettomat oikeudet	6 176 634,51	4 502 778,89	Peruspääoma	78 496 806,76	78 496 806,76
Aineettomat oikeudet	1 824 901,41	1 852 572,47	Muu oma pääoma		
Muut pitkävaikutteiset menot	4 351 733,10	2 650 206,42	Arvonkorotusrahasto	1 074 768,57	1 074 552,29
Aineelliset hyödykkeet	266 944 431,66	253 395 120,91	Muut omat rahastot	2 933 223,91	3 094 547,41
Maa- ja vesialueet	29 552 304,87	28 820 999,66	Yhdistysten ja säätiöiden perusp.	33 637,59	33 637,59
Rakennukset	129 504 304,46	123 620 161,29	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	21 908 453,08	22 691 543,87
Kiinteä laitteet ja rakenteet	51 913 298,96	50 547 813,49	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 484 503,70	-1 961 085,64
Koneet ja kalusto	6 772 274,77	6 582 278,10	VÄHEMMISTÖOSUUDET	645 083,95	639 416,15
Muut aineelliset hyödykkeet	347 223,39	273 149,35	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VAI	0,00	0,00
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinr	48 855 025,21	43 550 719,02	Poistoero		
Sijoitukset	16 379 784,52	16 434 198,63	Vapaaehtoiset varaukset		
Osakkeet ja osuudet osak. ja omist.y	1 539 830,96	1 676 448,31	PAKOLLISET VARAUKSET	1 722 423,00	1 761 782,59
Muut osakkeet ja osuudet	14 669 505,61	14 695 297,69	Muut pakolliset varaukset	1 722 423,00	1 761 782,59
Muut lainasaamiset	0,00	11 739,52	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	790 946,77	648 999,95
Muut saamiset	170 447,95	50 713,11	Valtion toimeksiannot	228 875,88	5 031,67
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	229 637,86	5 775,61	Lahjoitusrahastojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	228 875,88	5 031,67	Muut toimeksiantojen pääomat	562 070,89	643 968,28
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet			VIERAS PÄÄOMA	229 382 810,55	220 540 739,81
Muut toimeksiantojen varat	761,98	743,94	Pitkäaikainen	147 878 598,68	125 644 249,34
VAIHTUVAT VASTAAVAT	48 742 169,33	52 683 066,74	Pääomalainat		
Vaihto-omaisuus	1 569 606,53	1 203 302,92	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	137 569 473,46	115 698 726,03
Aineet ja tarvikkeet	1 296 037,97	949 151,14	Lainat julkisyhteisöiltä		
Keskeneräiset tuotteet	262 573,00	243 156,22	Lainat muilta luotonantajilta		
Valmiit tuotteet/tavarat			Saadut ennakot		
Muu vaihto-omaisuus	10 995,56	10 995,56	Muut velat	7 842 359,97	7 578 758,06
Saamiset	29 458 640,60	34 986 449,51	Laskennalliset verovelat	2 466 765,25	2 366 765,25
Pitkäaikaiset saamiset	15 237 258,54	15 647 727,44	Lyhytaikainen	81 504 211,87	94 896 490,47
Myyntisaamiset	0,00	1 357,80	Joukkovelkakirjalainat	22 000 000,00	41 000 000,00
Lainasaamiset	15 237 258,54	15 646 369,64	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	29 831 865,57	23 368 051,99
Muut saamiset			Lainat julkisyhteisöiltä		
Lyhytaikaiset saamiset	14 221 382,06	19 338 722,07	Lainat muilta luotonantajilta		
Myyntisaamiset	9 113 465,97	13 788 532,12	Saadut ennakot	220 277,78	215 628,85
Lainasaamiset	531 223,59	555 686,62	Ostovelat	12 485 625,86	14 068 151,21
Muut saamiset	3 938 508,73	4 164 489,69	Muut velat	2 929 910,11	2 803 078,10
Siirtosaamiset	685 183,77	930 013,64	Siirtovelat	14 036 532,55	13 441 580,32
Laskennalliset verosaamiset	-47 000,00	-100 000,00	Laskennalliset verovelat		
Rahoitusarvopaperit	5 164 882,01	3 722 249,53	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	338 472 657,88	327 020 940,78
Osakkeet ja osuudet	154 940,00	154 940,00	Konsernitaseen tunnusluvut		
Sijoitukset rahamarkkinainstrument	4 280 540,82	2 141 883,52	Omavaraisuusaste, %	31,32	31,65
Joukkovelkakirjalainasaamiset	729 401,19	1 425 426,01	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	108,69	108,46
Rahat ja pankkisaamiset	12 549 040,19	12 771 064,78	Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	23 392 956,78	20 730 458,23
VASTAAVAA YHTEENSÄ	338 472 657,88	327 020 940,78	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	1259,31	1104,74
			Konsernin lainakanta 31.12.	189 401 339,03	180 066 778,02
			Konsernin lainat, €/asukas	10 196,02	9 595,88
			Konsernin lainasaamiset 31.12., €	0,00	11 739,52
			Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	255 293 283,53	248 128 755,02
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	13 743,18	13 222,96
			Asukasmäärä 31.12	18576	18765

Konsernitaseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen sietokykyä selvityä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta. Alle 50%:n omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla on noin 30%.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

5. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

5.1. Tilinpäätöksen laatimista ja tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelma-poistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (5.2.6).

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoa tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutokset

Tuloslaskelma ja tase on esitetty Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston viimeisimpien päivitettyjen yleisohjeiden mukaisesti.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa.

Edellisten tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tietojen vertailuissa edelliseen tilikauden tulee ottaa huomioon, että vuonna 2020 tehtiin 560 000 euron lisäpoisto. Lisäpoisto kohdistui Koulunmäen koulun rakennukseen, josta purettiin ruokalana toiminut välitila.

Tuloslaskelmaan kirjattiin tilikaudella koronasta aiheutuneita kustannuksia yhteensä 4,2 milj. euroa sekä koronasta johtuvia valtionosuuksien lisäyksiä 5,2 milj. euroa. Lisäksi yhteisöveron jakoosuuden 10 % määräaikainen korotus lisäsi verokertymää 1,7 milj. euroa. Edellä mainitut menojen ja tulojen lisäykset paransivat tilikauden tuloa yhteensä 2,7 milj. euroa.

Karkean arvion mukaan ilman koronasta aiheutuneita tulojen menetyksiä, ylimääräisiä kustannuksia, kustannusten säästöjä sekä valtion tukitoimia, tilikauden tulos olisi ollut 2,5 milj. euroa ylijäämäinen. Edellä mainitun perusteella voidaan todeta, että valtion tukitoimet olivat pääsääntöisesti oikein mitoitettuja Äänekosken kaupungin osalta vuonna 2020. Kaikkia koronasta aiheutuvia kustannuksia ja vaikutuksia on mahdotonta arvioida. Osa pandemian vaikutuksista on suoraa, osa tulee välillisesti ja viiveellä. Suurin vaikutus koronaviruspandemialla on terveydenhuoltomenoihin. Erityisesti pidemmällä aikajänteellä nähtäviä välillisiä pandemian vaikutuksia on vielä vaikea arvioida, kun edelleen eletään poikkeustilanteissa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Ei ilmoitettavaa.

5.2. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

5.2.1. Toimintatuotot tehtävälaittain, ulkoinen

	2020	2019
Yleishallinto	3 698 276,78	3 990 021,10
Perusturva	8 534 603,61	8 814 274,25
Kasvu ja oppiminen	1 884 626,30	2 125 529,78
Vapaa-aika	561 520,65	776 103,61
Ympäristö	158 157,03	268 493,77
Tekninen	3 388 290,74	3 084 699,60
Toimintatuotot yhteensä	18 225 475,11	19 059 122,11

5.2.2. Verotulojen erittely

	2020	2019
Kunnan tulovero	61 432 203,34	60 452 080,37
Osuus yhteisöveron tuotosta	8 519 180,87	8 023 413,67
Kiinteistövero	4 895 702,16	5 096 140,05
Verotulot yhteensä	74 847 086,37	73 571 634,09

5.2.3. Valtionosuuksien erittely

	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	38 411 215,00	38 805 992,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5 381 052,00	5 206 452,00
Järjestelmämuutoksen tasaus	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-592 275,00	-1 049 783,00
Harkinnavarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Verotulomenetysten kompensatio	8 550 764,00	0,00
Valtionosuudet yhteensä	51 750 756,00	42 962 661,00

5.2.4. Palvelujen ostojen erittely

	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	33 978 584,77	31 593 321,07
Muiden palvelujen ostot	22 594 474,91	22 202 708,03
Palvelujen ostot yhteensä	56 573 059,68	53 796 029,10

5.2.5. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kaupungin tilinpäätöksessä

Vuosina 2020-2023:

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	8 459 742,00
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	8 624 049,00
Ero (eur)	-164 307,00
Ero (%)	-1,91

Investointi- ja poistotason poikkeama johtuu siitä, että tarkastelujaksoon ajoittuu mm. uusi terveyskeskus, päiväkotit, ateriapalvelukeskus, paloasema, Äänekoski Areena Pankkari sekä toimintakeskuksen ja liikuntatalon / uimahallin peruskorjauksia.

Lukion, Suolahden yhtenäiskoulun, Koiviston ja Koulunmäen koulujen rakentaminen leasing -rahoituksella on puolestaan vähentänyt investointimenoja.

5.2.6. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI		POISTOSUUNNITELMA 2013 -		poistomuoto
		poistoaika		
		alaraja	yläraja	
		vuotta	vuotta	
Aineettomat hyödykkeet				
	Kehittämismenot	2	5	tasapoisto
	Aineettomat oikeudet	5	20	tasapoisto
	Liikearvo	2	5	tasapoisto
	Muut pitkävaikutteiset menot			
	Atk-ohjelmat			
	Laajat tietojärjestelmät	5	5	tasapoisto
	Muut atk-ohjelmistot	2	5	tasapoisto
	Muut			
	Vuokrahuoneistojen peruskorjaus	3	10	tasapoisto
	Muut aineettomat oikeudet	2	5	tasapoisto
	Osuudet tai avustukset muiden yhteisöjen käyttöomaisuuden hankintamenoihin	5	5	tasapoisto
	Muut pitkävaikutteiset menot	2	5	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet				
	Maa- ja vesialueet			ei poistoa
	Rakennukset ja rakennelmat			
	Asuinrakennukset, kiviset	30	40	tasapoisto
	Asuinrakennukset, puiset	25	35	tasapoisto
	Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	25	40	tasapoisto
	Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
	Koulurakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
	Koulurakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
	Päiväkotirakennukset, kiviset	25	30	tasapoisto
	Päiväkotirakennukset, puiset	25	25	tasapoisto
	Terveysasema-/sairaalarakennukset, kiviset	25	30	tasapoisto
	Terveysasema-/sairaalarakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
	Uimahallit	20	30	tasapoisto
	Liikuntahallit	25	35	tasapoisto
	Vapaa-ajan muut rakennukset	25	35	tasapoisto
	Keskuskeittiörakennukset	25	30	tasapoisto
	Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
	Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
	Varastorakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
	Varastorakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
	Muut rakennukset	20	30	tasapoisto
		poistoprosentit		
		alaraja	yläraja	
	Koneet ja kalusto			
	Liikennevälineet ja liikkuvat työkonet	5	8	tasapoisto
	Muut raskaat koneet	10	15	tasapoisto
	Kevyet koneet	5	10	tasapoisto
	Sairaalan ja terveydenhuollon laitteet	5	15	tasapoisto
	Atk-laitteet	3	5	tasapoisto
	Muut laitteet ja kalusteet	5	8	tasapoisto
	Kiinteät rakenteet ja laitteet			
	Kadut, tiet, torit ja puistot	15	20	menojäännös
	Sillat, satamat, laiturit	10	30	menojäännös
	Vesilaitokset, jätevedenpuhd. rakenteet	15	30	menojäännös
	Vesi- ja viemäriverkosto	30	40	menojäännös
	Vesi- ja viemäripumppaamot ja koneistot	15	30	menojäännös
	Muut maa- ja vesirakenteet	15	30	menojäännös
	Liikenteen ohjauslaitteet	10	15	menojäännös
	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10	15	menojäännös
	Muut aineelliset hyödykkeet			
	Luonnonvarat			
	Arvo- ja taide-esineet			
	Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut			ei poistoa
	Pysyvien vastaavien sijoitukset			
	Osakkeet ja osuudet			ei poistoa
Menojäännöspoistoa käytettäessä poistetaan jäljellä oleva poistamaton hankintahinta kerralla, kun se on vähemmän kuin 2,5 % alkuperäisestä hankintahinnasta				

5.2.7. Pakollisten varausten muutokset

	2020	2019
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 1.1. (kpi)	6 000,00	6 000,00
Lisäykset tilikaudella (kpi)	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella (kpi)	0,00	0,00
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 31.12. (kpi)	6 000,00	6 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	6 000,00	6 000,00

5.2.8. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja - tappiot

	2020	2019
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	401 185,44	541 673,34
Kaavamuutosten luovutusvoitot	546 732,76	611 878,88
Rakennusten myyntivoitot	91 832,40	171 038,45
Muut myyntivoitot	0,00	0,00
Myyntivoitot yhteensä	1 039 750,60	1 324 590,67
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	25 400,63	80 963,80
Kaavamuutosten luovutustappiot	143 632,16	162 005,50
Rakennusten myyntitappiot	0,00	0,00
Muut myyntitappiot	0,00	0,00
Myyntitappiot yhteensä	169 032,79	242 969,30

5.2.9. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2020	2019
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöstä	1 040 000,00	990 000,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	74 950,00	67 410,00
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Yhteensä	1 114 950,00	1 057 410,00

5.3. Tasetta koskevat liitetiedot

5.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

5.3.1.1. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset

Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja lait	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
239 000,48	970 939,70	1 209 940,18	25 826 911,18	80 725 727,33	14 526 175,40	1 291 026,12	160 778,53	2 541 167,20	125 071 785,76
61 780,89	27 083,55	88 864,44	794 103,28	1 111 905,52	3 238 465,63	368 424,59	0,00	4 228 219,25	9 741 118,27
-600,00	- 9 000,00	- 9 600,00	0,00	- 145 118,40	0,00	- 6 300,00	0,00	- 14 395,35	- 165 813,75
0,00	0,00	0,00	- 338 398,07	-20 440,40	0,00	0,00	0,00	0,00	- 358 838,47
0,00	0,00	0,00	0,00	465 160,98	288,68	0,00	0,00	- 465 449,66	0,00
-107 746,30	- 258 046,59	- 365 792,89	0,00	-5 630 576,00	-2 328 832,92	- 273 767,06	0,00	0,00	- 8 233 175,98
192 435,07	730 976,66	923 411,73	26 282 616,39	76 506 659,03	15 436 096,79	1 379 383,65	160 778,53	6 289 541,44	126 055 075,83

Osakkeet ja osuudet				Jvk-,muut laina- ja muut saamiset				Yhteensä
Tytäryhteisö-osakkeet	Kuntayhtymä-osuudet	Osakkeet osak. ja omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset osak. ja omist.y	Saamiset muilta	Yhteensä
12 720 367,92	6 206 870,41	418 606,00	366 190,59	19 712 034,92	24 117 268,01	11 739,52	45 348,00	24 174 355,53
0,00	0,00	0,00	8 060,00	8 060,00	0,00	0,00	17 200,00	17 200,00
0,00	-40 494,69	0,00	0,00	-40 494,69	-344 408,87	-11 739,52	0,00	-356 148,39
12 720 367,92	6 166 375,72	418 606,00	374 250,59	19 679 600,23	23 772 859,14	0,00	62 548,00	23 835 407,14
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12 720 367,92	6 166 375,72	418 606,00	374 250,59	19 679 600,23	23 772 859,14	0,00	62 548,00	23 835 407,14

170 493 494,93

5.3.1.2. Arvonkorotukset

	2020	2019
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1	0	0
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12	0	0
Rakennusten arvonkorotukset		
Arvo 1.1	0	0
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12	0	0
Arvonkorotukset yhteensä	0	0

5.3.1.3. Olennaiset kuntayhtymäosuusien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus ky:n peruspääomasta	Ero
Keski-Suomen liitto	63 528,95		40 494,69	23 034,26	87 281,23	-64 246,97
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	4 598 536,60			4 598 536,60	4 557 421,40	41 115,20
Äken ammatillisen koulutuksen ky	1 544 804,86			1 544 804,86	1 473 668,69	71 136,17
	6 206 870,41	0,00	40 494,69	6 166 375,72		

5.3.1.4. Omistukset muissa yhteisöissä
Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Koti- paikka	Kaupungin		Kuntakonsernin osuus (1000 eur)		
		omistus- osuus %	omistus- osuus %	perus- pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Ääneseudun Asunnot Oy	Äänekoski	100,00	100,00	1451	32537	-663
Äänekosken Energia Oy	Äänekoski	100,00	100,00	1261	63345	943
Pro Avera Oy	Äänekoski	100,00	100,00	774	8886	-265
Äänekosken Asumispalvelusäätio	Äänekoski	100,00	100,00	0	287	0
Äänekosken Kiinteistöhoito Oy	Äänekoski	100,00	100,00	100	2178	203
Ääneseudun Kehitys Oy	Äänekoski	100,00	100,00	75	50	2
Keitele-Museo Oy	Äänekoski	87,00	87,00	28	0	-17
Kt Oy Konginkankaan Säästölpas	Äänekoski	74,60	74,60	9	23	0
Kt Oy Suolahden Keskusraitti	Äänekoski	73,30	73,30	35	10	7
SS-Jäähalli Oy	Äänekoski	71,40	71,40	84	121	-29
Kt Oy Kennäsaipila (ÄE Oy)	Äänekoski	0,00	75,00	851		
Kt Oy Äänekosken Kauppatalo (Pro Avera C	Äänekoski	0,00	54,30	54	17	3
			Yhteensä	4722	107454	184
Kuntayhtymät						
Äänekosken ammatillisen koulutuksen ky	Äänekoski	41,59	41,59	1474	933	460
Keski-Suomen sairaanhoitopiirin ky	Jyväskylä	9,50	9,50	4556	56448	-660
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	7,80	7,80	47	147	-5
			Yhteensä	6077	57528	-205
Omistusyhteisyyhteisöt						
Konginkankaan OP-Liikekeskus Oy	Äänekoski	25,30	25,30	14	1	-2
Sammakkokangas Oy	Saarijärvi	33,20	33,20	121	349	-63
Kt Oy Suolahden Kellosepänk 21 (Pro Avera C	Äänekoski	0,00	48,30	385	3	-13
As Oy Sääkskulma (ÄSA Oy)	Äänekoski	0,00	47,20	1		
Kumpuniemen Voima Oy (ÄE Oy)	Äänekoski	0,00	46,00	244	879	0
Koskienergia Oy (ÄE Oy)	Mikkeli	0,00	45,00	2481		
As Oy Sumiaisten Kukkoranta (ÄSA Oy)	Äänekoski	0,00	37,70	3		
KS Energiavälitys Oy (ÄE Oy)	Jyväskylä	0,00	20,40	4		
			Yhteensä	3253	1232	-78
Osakkuusyhteisöt						
Äänekosken vanhaintukisäätio	Äänekoski					
Suolahden vanhain- ja vammaistenkisäätio	Äänekoski					
			Yhteensä	0	0	0
Yhteisyhteisö						
Kt Oy Koppelonpesä (ÄE Oy)	Mikkeli	0,00	50,00	51		0
			Yhteensä	51	0	0

5.3.1.5. Saamisten erittely

	2020		2019	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	262 964,93	0,00	657 387,95
Lainasaamiset	0,00	1 055 000,00	0,00	275 000,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	1 040 000,00	0,00	990 000,00
Yhteensä	0,00	2 357 964,93	0,00	1 922 387,95
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	23 297,63	0,00	40 793,69
Siirtosaamiset	0,00	108 927,36	0,00	45 000,00
Yhteensä	0,00	132 224,99	0,00	85 793,69
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	0,00	2 490 189,92	0,00	2 008 181,64

5.3.1.6. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	0,00	64 926,30
Kelan korvaus työterveyshuollosta	539 000,00	548 000,00
EU-tuet ja avustukset	205 575,77	550 331,56
Lainasaamiset	1 177 112,49	421 531,07
ALV-saatavat	1 757 654,29	1 717 803,39
Muut siirtosaamiset	1 148 927,36	1 035 000,00
Muut tulojäämät	235 686,59	283 337,55
Tulojäämät yhteensä	5 063 956,50	4 620 929,87

5.3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

5.3.2.1. Oman pääoman erittely

	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	78 496 806,79	78 496 806,79
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	78 496 806,79	78 496 806,79
Arvonkorotusrahasto 1.1	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	167 360,66	67 360,66
Lisäykset	0,00	100 000,00
Vähennykset	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	167 360,66	167 360,66
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.	7 550 207,45	8 469 987,87
Siirto vahinkorahastoon	0,00	0,00
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	0,00	0,00
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	7 550 207,45	8 469 987,87
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 491 260,73	-919 780,42
Oma pääoma yhteensä	88 705 635,63	86 214 374,90

5.3.2.2. Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	36 479 646,00	25 441 784,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	36 479 646,00	25 441 784,00

5.3.2.3. Vieras pääoma, erittely

	2020		2019	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		1 144 351,00		1 409 935,16
Yhteensä	-	1 144 351,00	-	1 409 935,16
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Lainat julkisyhteisöiltä	-	-	-	-
Ostovelat		320 629,37		106 757,44
Yhteensä	-	320 629,37	-	106 757,44
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		26 237,16		26 312,13
Yhteensä		26 237,16		26 312,13
Velat yhteensä	-	1 491 217,53	-	1 543 004,73

5.3.2.4. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Korkojaksotukset	8 358,05	0,00
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	6 582 834,76	6 278 558,33
Valtionosuusennakot	927 266,13	564 010,00
Muut menojäämät	21 712,72	98 030,00
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	7 540 171,66	6 940 598,33
Siirtovelat yhteensä	7 540 171,66	6 940 598,33

5.3.2.5. Huollettavien varat

	2020	2019
Huollettavien varat 31.12	350 083,60	322 301,17

5.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

5.4.1. Vastuusitoumukset

	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	72 520 109,45	79 596 557,42
Jäljellä oleva pääoma	61 112 989,65	61 087 504,64
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	5 999 983,00	8 809 783,00
Jäljellä oleva pääoma	3 870 808,16	4 548 184,77

5.4.2. Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2020	2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	125 174 159,00	113 488 573,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.1	77 995,00	74 668,00

5.4.3. Muut taloudelliset vastuut

	2020	2019
Leasingvastuut	46 519 066,85	45 941 240,78
Vuokravastuu	2 819 403,56	3 424 206,33
Arvonlisäveron palautusvastuu	5 298 069,68	6 491 657,50
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	4 054 007,25	3 897 111,90

Kiinteistöleasing sopimusten jäännösarvot ovat 30 - 33,3 %:n mukaiset. Sopimukset sisältävät kiinteistöjen osto-oikeuden.

5.4.4. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyn tarkoitus	Kunta 2020		Kunta 2019	
Koronvaihtosopimus KSWAP 021 / 12 Koronvaihtosopimus on tehty pitkäaikaisten ottolainojen korkoriskin suojaamiseksi ajankohtana, jolloin lainojen korkojen nousu oli odotettavissa. Sopimus erääntyy 7.7.2020. Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	7 000 000		7 000 000	
	-261 390,21		-386 872,76	
Koronvaihtosopimus KSWAP 020 / 12 Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät ovat samat. Sopimus erääntyy 21.6.2020 Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	625 000		625 000	
	0,00		-5 070,48	
Koronvaihtosopimus 329644 Koronvaihtosopimus on tehty vastakkaiseksi sopimukselle KSWAP 021 / 12. Tämä vanha koronvaihtosopimus oli käynyt jo epäedulliseksi yleisen korkotason laskun myötä. Sopimus päättyy 7.7.2020. Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	7 000 000		7 000 000	
	0,00		159 944,26	
Koronvaihtosopimus Äänekoski 3 Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Sopimus on kynnyksellinen. Sopimus alkaa 13.5.2021 Sopimus päättyy 13.5.2044. Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	20 000 000		20 000 000	
	-12 639 724,85		-612 011,35	
Koronvaihtosopimus Äänekoski 5 Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Sopimus on kynnyksellinen ja jatko-oikeudellinen koronvaihtosopimus ajalle 27.1.2026 - 27.1.2046. Sopimuksen ensimmäinen jakso päättyy 27.1.2026. Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	30 000 000		30 000 000	
	-6 694 968,18		-3 212 092,73	
Koronvaihtosopimus Äänekoski 6 Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Sopimus sisältää korkolattian. Sopimus päättyy 30.6.2027. Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	20 000 000		20 000 000	
	1 026 220,40		-453 204,38	

5.5. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

5.5.1. Henkilöstönlukumäärä

	Vakituiset	Määräaikaiset	Sijaiset	Työllistetyt	Yhteensä
Keskushallinto	53	21	2	22	98
Perusturvatoimiala	444	33	147	3	627
Kasvun ja oppimisen toimiala	377	64	55	7	503
Vapaa-aikapalvelujen toimiala	78	3	8	2	91
Tekninen ja ympäristötoimiala	40	9	6	1	56
Yhteensä	992	130	218	35	1 375

5.5.2. Henkilöstökulut

	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Palkat ja palkkiot	47 805 366,79	47 514 755,94
Maksetut palkat ja palkkiot	48 645 784,43	48 147 603,17
Jaksotetut palkat ja palkkiot	0,00	0,00
Henkilöstökorvaukset	-840 417,64	-632 847,23
Henkilösivukulut	12 882 606,55	12 460 055,67
Eläkekulut	11 048 136,12	10 524 009,97
Muut sivukulut	1 834 470,43	1 936 045,70
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	60 687 973,34	59 974 811,61
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	174 866,25	110 511,20
Henkilöstökulut yhteensä	60 862 839,59	60 085 322,81

5.5.3. Tilintarkastajan palkkiot

	2020	2019
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	11 507,25	15 676,41
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	963,00	1 994,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	4 042,50	4 906,00
Muut palkkiot	0,00	27,50
Palkkiot yhteensä	16 512,75	22 603,91

5.5.4. Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu johtajasopimus, khl 26.10.2015 § 278 ja kvlt 2.11.2015 § 76, jossa on sovittu 10 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

6. KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

6.1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja rahoituslaskelman. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaavaihin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöksessä sisäisinä erinä.

Kunnan konsernitilinpäätöksen omistuksen eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Kunnan taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli-/alijäämään.

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Yhdistelyssä on huomioitu poistoeron ja vapaaehtoisten varauksen yhteismäärä vähennettynä laskennallisella verovelalla.

Kirjanpitolautakunnan lausunnon (nro 111, konserniyleisohjeen soveltaminen suunnitelman mukaisten poistojen oikaisussa) mukaan voidaan kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat jättää konsernitilinpäätöstä laadittaessa yhdenmukaistamatta. Edellytyksenä on tällöin, että kuntakonsernin tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Yhdenmukaistamista jättäminen edellyttää, että kunnan tytäryhteisö on kirjannut omassa kirjanpidossaan hankintamenon KPL 5:5.1 §:n mukaisesti vaikutusaikanaan poistoina kuluksi ennalta vahvistetun poistosuunnitelman mukaan ja poistosuunnitelma vastaa hyödykkeen teknistaloudellista kulumista ja vastaisia tulosodotuksia. Äänekosken kaupungin konsernitilinpäätöksessä on jätetty yhdenmukaistamatta konserniyhtiöiden erilaiset poistosuunnitelmat.

6.2. **Konsernin tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot**

6.2.1. **Toimintatuotot tehtäväalueittain**

	Konserni	
	2020	2019
Toimintatuotot		
Yleishallinto	3 982 073,28	4 383 788,22
Sosiaali- ja terveystalvet	42 680 564,35	42 170 772,22
Opetus- ja kulttuuripalvelut	3 128 257,79	3 799 257,91
Yhdyskuntapalvelut	27 241 066,89	29 969 553,92
Toimintatuotot yhteensä	77 031 962,31	80 323 372,27

6.2.2. Pysyvien vastaavien myyntivoitot- ja tappiot

	2020	2019
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	401 185,44	541 673,34
Kaavamuutosten luovutusvoitot	546 732,76	611 878,88
Rakennusten myyntivoitot	91 832,40	171 038,45
Muut myyntivoitot	0,00	0,00
Myyntivoitot yhteensä	1 039 750,60	1 324 590,67
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	25 400,63	80 963,80
Kaavamuutosten luovutustappiot	143 632,16	162 005,50
Rakennusten myyntitappiot	0,00	0,00
Muut myyntitappiot	0,00	0,00
Myyntitappiot yhteensä	169 032,79	242 969,30

6.2.3. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni	
	2020	2019
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	1 761 782,59	1 663 845,96
Lisäykset tilikaudella (ky)	0,00	91 936,63
Vähennykset tilikaudella (ky)	45 359,59	0,00
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 1.1. (kpki)	6 000,00	6 000,00
Lisäykset tilikaudella (kpki)	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella (kpki)	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	1 716 423,00	1 755 782,59
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 31.12. (kpki)	6 000,00	6 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	1 722 423,00	1 761 782,59

6.2.4. Konsernituloksen eliminoinnit

Äänekosken kaupunki Kuntakonserni 2020

	Konserni yhteensä	Elimi- noinnit	Yhtiöt + kaupunki	Äänekosken kaupunki	Yhtiöt yhteensä
Tuloslaskelma					
Toimintatuotot	77 031 962	-27 449 041	104 481 003	18 236 205	86 244 799
Toimintakulut	-192 784 605	20 230 919	-213 015 524	-135 490 332	-77 525 193
Osuus osakk.yht. voit./tap.	-146 380	-146 380			
Toimintakate	-115 899 023	-7 364 502	-108 534 521	-117 254 127	8 719 606
Verotulot	74 847 086		74 847 086	74 847 086	
Valtionosuudet	58 968 878	7 218 122	51 750 756	51 750 756	
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	726 432	-616 486	1 342 918	616 707	726 211
Muut rahoitustuotot	139 056	-1 281 215	1 420 271	1 376 297	43 974
Korkokulut	-1 751 129	857 701	-2 608 830	-259 984	-2 348 846
Muut rahoituskulut	-3 541		-3 541	-413	-3 128
Rahoitustuotot ja -kulut	-889 182	-1 040 000	150 818	1 732 607	-1 581 788
Vuosikate	17 027 760	-1 186 380	18 214 140	11 076 322	7 137 818
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 936 189		-14 936 189	-8 038 969	-6 897 220
Kertaluonteiset poistot	-560 000		-560 000	-560 000	
Arvonalentumiset	0		0		0
Poistot ja arvonalentumiset	-15 496 189		-15 496 189	-8 598 969	-6 897 220
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	1 531 571	-1 186 380	2 717 951	2 477 353	240 598
Tilinpäätössiirrot	-7 643	242 379	-250 023	13 908	-263 930
Laskennalliset verot	-47 000	-47 000			
Vähemmistöosuudet	7 576	7 576			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 484 504	-983 425	2 467 928	2 491 261	-23 332

6.3. Konsernitasetta koskevat liitetiedot

6.3.1. Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot

6.3.1.1. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni	
	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	133 048,53	245 195,49
Kelan korvaus työterveyshuollosta	621 147,14	594 748,73
EU-tuet ja avustukset	205 575,77	550 331,56
Lainasaamiset	122 112,49	146 531,07
Alv-saatavat	1 757 654,29	1 717 803,39
Muut siirtosaamiset	469 988,10	638 055,03
Muut tulojäämät	235 686,59	283 337,55
Tulojäämät yhteensä	3 545 212,91	4 176 002,82
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	3 545 212,91	4 176 002,82

6.3.2. Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot

6.3.2.1. Oman pääoman erittely

	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	78 496 806,76	78 496 806,76
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	78 496 806,76	78 496 806,76
Arvonkorotusrahasto 1.1	1 074 552,29	1 073 021,78
Muutos tilikaudella	216,28	1 530,51
Arvonkorotusrahasto 31.12	1 074 768,57	1 074 552,29
Muut omat rahastot 1.1.	3 094 547,41	3 056 702,53
Muutos tilikaudella	-161 323,50	37 844,88
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	2 933 223,91	3 094 547,41
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1.	33 637,59	33 637,59
Muutokset tilikaudella		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 31.12	33 637,59	33 637,59
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	22 691 543,87	23 348 793,46
Siirto edelliseltä tilikaudelta	-1 961 085,64	-1 566 534,97
Edellisten tilikausien oikaisut	1 177 994,85	909 285,38
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	21 908 453,08	22 691 543,87
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 484 503,70	-1 961 085,64
Oma pääoma yhteensä	105 931 393,61	103 430 002,28

6.3.2.2. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni	
	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Korkojaksotukset	455 916,50	170 432,41
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	11 877 297,82	11 534 631,86
Potilasvakuutuslaina	165 610,18	91 550,93
Valtionosuusennakot	927 266,13	606 958,91
Muut menojäämät	613 441,92	1 037 827,50
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	14 039 532,55	13 441 401,61
Siirtovelat yhteensä	14 039 532,55	13 441 401,61

6.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

6.4.1. Vastuusitoumukset

	Konserni	
	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	68 451 269,27	74 085 827,76
Jäljellä oleva pääoma	57 044 149,48	55 576 774,98
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	8 216 513,20	11 026 313,20
Jäljellä oleva pääoma	6 087 338,36	6 764 714,97

6.4.2. Muut taloudelliset vastuut

	Konserni	
	2020	2019
Leasingvastuut	62 936 217,49	64 475 210,57
Vuokravastuut	2 955 727,01	3 586 766,43
Arvonlisäveron palautusvastuu	5 470 605,10	6 690 501,13
Perustamishankkeiden valtionosuus palautusvastuu	4 054 007,25	3 897 111,90

6.4.3. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Koronvaihtosopimukset / konserni 2020

Konserni	Nimellisarvo	Nimellisarvo	Käypä arvo	Käypä arvo
Jäsen	2020	2019	2020	2019
Äken kaupunki	84 625 000,00	84 625 000,00	-18 569 862,84	-4 509 307,44
Äken Asunnot Oy	18 000 000,00	15 000 000,00	-5 843 470,11	5 276 980,43
K-S SHP	585 954 207,00	484 406 389,00	-36 270 123,62	11 604 407,64
konsernin osuus 9,50 %	55 665 649,67	46 018 606,96	-3 445 661,74	1 102 418,73
KONSERNI YHT.	158 290 649,67	145 643 606,96	-27 858 994,69	1 870 091,72

7. LUETTELOT JA SELVITYKSET

Vuoden 2020 tilinpidossa on käytetty seuraavia kirjanpitokirjoja:

	Päiväkirja		Kassajärjestelmä
	Pääkirja		Sosiaalityöjärjestelmä
	Ostoreskontra		Käyttöomaisuuskirjanpito
	Myyntireskontra		Varastokirjanpito
	Laskutus		
	Palkkakirjanpito		
	Lainakirjanpito		
	Tositelajit:		
009	Käyttöomaisuusviennit	406	Ostoreskontra, tekninen osasto
010	Avaussaldojen korjaus	408	Ostoreskontra, perusturva Äki
015	Jaksotukset	409	Ostoreskontra, perusturva SIh
017	Vyörytykset	410	Ostoreskontra, vesilaitos
020	Muistiotositteet	415	Ostoreskontra, kiint.investoinnit
030	Tilietositteet	441	EU-projekti Kapeenkoski
035	Asio -verkkomaksut	442	Ketään ei jätetä -projekti
040	CPU-kassatositteet	445	Ylioppilastutkintomaksut
050	Myyntireskontra, viitesuoritukset	455	Koulutoimen laskutus
055	Myyntireskontra, manuaalisuoritukset	500	Elatusturva
		501	Pro Consona sosiaalityö, siirto kirjanpitoon
060	Ostoreskontran palauteaineisto	510	Kuntalaskutus / Musiikkiopisto
101	Eri toimialojen laskutukset	515	Musiikkiopiston oppilasmaksut
105	Yleishallinnon laskutus	525	Työpajalaskutus
110	Antolainat	530	Liikunta- ja nuorisotyön laskutukset
111	Lyhytaikaisten antolainojen laskutus	532	Voimailusalimaksut
		535	Uimahallilaskutus
120	Ruokapalvelulaskutus	540	Kirjastotoimen laskutus
310	Palkat	550	Kulttuuritoimen laskutus
315	Sosiaalisen luoton laskutus	701	Työlaskutus
320	Sosiaalitoimen laskutus	705	Venepaikkalaskutus
325	Päihdeklinikan laskutus	710	Toimitilavuokralaskutus
330	Vammaispalvelulaskutus	715	Jätehuoltomaksut
335	Perhetukikeskuksen laskutus	720	Hulevesilaskutus
340	Perheneuvolan laskutus	725	Työkonelaskutus
345	Psykiatrisen hoitokotipalvelun asiakasmaksusuudet	727	Puistotyölaskutus / sisäinen
		728	Tilapalvelu / sisäinen
350	Opiskelijajohtajuspalkkiolaskutus	730	Tontinvuokralaskutus
354	Päivähoitolaskutus	735	Viljelypalstalaskutus
355	Perusturvan yleislaskutus	740	Rakennustarkastusmaksut
360	Hoitopäivämaksut / tk	741	Sisäinen vesilaskutus
365	Hammashuoltomaksut / tk	742	Vesi- ja jätevesilaskutus
370	Terveyskeskusmaksut / tk	743	Vesilaitoksen työlaskutus
375	Työterveyshuoltomaksut / tk	745	Teknisen osaston laskutus
380	Kunta- ja yritys-laskutus / tk	750	Ympäristötoimen laskutus
382	Vanhustenhuoltolaskutus	755	Siivoustoimen laskutus
385	Fysioterapiamaksut / tk	901	Keskusvarasto / tk
390	Kotihoitomaksut / kotisairaanhoido	991	Vanhat saatavat / SIh
401	Ostoreskontra 1	992	Vanhat saatavat / Äki
402	Ostoreskontra 2	993	Vanhat saatavat / tk
403	Ostoreskontra 3, sähköinen	999	Liitetietositteet / tilinpäätös

Tilinpäätös tilikaudelta

1.1.-31.12.2020

Äänekosken kaupunki
Hallintokatu 4
44100 ÄÄNEKOSKI
Y-tunnus 2045520-5

1. JOHDANTO	6
1.1. Tilinpäätössäännökset	6
1.2. Tilinpäätöskokonaisuus	6
2. TOIMINTAKERTOMUS	2
2.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	2
2.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus	2
2.1.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	4
2.1.3. Muut ei taloudelliset asiat	6
2.1.4. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	6
2.1.5. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	12
2.1.6. Arvio todennäköisestä kehityksestä	14
2.1.7. Kaupungin henkilöstö	15
2.1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	15
2.1.9. Ympäristötekijät	17
2.2. Kaupunkistrategia	19
2.3. Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	20
2.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	26
2.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen	26
2.5. Toiminnan rahoitus	29
2.6. Rahoitusasema ja sen muutokset	32
2.7. Kokonaistulot ja -menot	35
2.8. Kuntakonsernin toiminta ja sen talous	35
2.8.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	35
2.8.2. Konsernin toiminnanohjaus	36
2.8.3. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	39
2.8.4. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	39
2.8.5. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	39
2.8.5.1. Ääneseudun Asumnot Oy (Y-tunnus 0177096-3)	40
2.8.5.2. Äänekosken Energia Oy (Y-tunnus 0917763-8)	41
2.8.5.3. Äänekosken Kiinteistöhoito Oy (Y-tunnus 0194882-1)	43
2.8.5.4. Äänekosken Kehitys Oy (Y-tunnus 1883321-1)	45
2.8.5.5. Proavera Oy (Y-tunnus 0347267-9)	46
2.8.5.6. Äänekosken Asumispalvelusäätiö (Y-tunnus 0849102-7)	48

2.8.5.7.	Keitele-Museo Oy (Y-tunnus 0589267-7)	49
2.8.5.8.	Kiinteistöaskeyhtiö Konginkankaan Säästölipas (Y-tunnus 0794358-9)	50
2.8.5.9.	Kiinteistöaskeyhtiö Suolahden Keskusraitti (Y-tunnus 0532888-1)	51
2.8.5.10.	SS-Jäähalli Oy (Y-tunnus 0969355-2)	52
2.8.6.	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	53
2.9.	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	55
2.9.1.	Tilikauden tuloksen käsittely	55
2.9.2.	Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	55
3.	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	57
3.1.	Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen	57
3.1.1.	Käyttötalouden toteutuminen.....	57
3.1.2.	Tuloskortit (Kaupunkiorganisaation yhteiset)	58
3.1.3.	Tarkastuslautakunta	63
3.1.4.	Kaupunginhallitus	64
3.1.4.1.	Hallintopalvelut	65
3.1.4.2.	Talous-, tietohallinto- ja liikennepalvelut.....	65
3.1.4.3.	Henkilöstöpalvelut	66
3.1.4.4.	Elinvoimayksikkö	66
3.1.4.5.	Maankäyttö.....	68
3.1.4.6.	Muu toiminta	69
3.1.5.	Perusturvalautakunta	70
3.1.5.1.	Hallinto	75
3.1.5.2.	Terveyspalvelut	76
3.1.5.3.	Sosiaalityö.....	78
3.1.5.4.	Arjen tuki.....	80
3.1.6.	Kasvun ja oppimisen lautakunta	82
3.1.6.1.	Lasten ja perheiden palvelut	83
3.1.6.2.	Opetuspalvelut	87
3.1.6.3.	Nuorisopalvelut.....	91
3.1.7.	Vapaa-aikalautakunta	93
3.1.7.1.	Vapaa-aikapalvelut.....	94
3.1.8.	Tekninen lautakunta.....	100
3.1.8.1.	Kaupunkirakennepalvelut	101
3.1.8.2.	Ruokapalvelut.....	103
3.1.8.3.	Pelastustoimi	106
3.1.9.	Ympäristölautakunta.....	106
3.1.9.1.	Ympäristövalvonta	106
3.1.9.2.	Ympäristöterveydenhuolto.....	108

3.1.9.3.	Maaseutuasiat.....	109
3.2.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	110
3.3.	Investointien toteutuminen	113
3.4.	Rahoitusosan toteutuminen	116
4.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	117
4.1.	Tuloslaskelma 2020 ja 2019 ja tunnusluvut	117
4.2.	Rahoituslaskelma 2020 ja 2019 ja tunnusluvut.....	118
4.3.	Tase 31.12. ja tunnusluvut.....	119
4.4.	Kokonaistulot ja - menot 2020	120
4.5.	Konsernilaskelmat	121
4.5.1.	Konsernituloslaskelma 2020 ja 2019 ja tunnusluvut.....	121
4.5.2.	Konsernirahoituslaskelma 2020 ja 2019 ja tunnusluvut.....	122
4.5.3.	Konsernitase 31.12. ja tunnusluvut.....	123
5.	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	124
5.1.	Tilinpäätöksen laatimista ja tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	124
5.2.	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	125
5.2.1.	Toimintatuotot tehtävälaittain, ulkoinen	125
5.2.2.	Verotulojen erittely.....	125
5.2.3.	Valtionosuuksien erittely.....	125
5.2.4.	Palvelujen ostojen erittely	125
5.2.5.	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kaupungin tilinpäätöksessä	126
5.2.6.	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista	127
5.2.7.	Pakollisten varausten muutokset	128
5.2.8.	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja - tappiot.....	128
5.2.9.	Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	128
5.3.	Tasetta koskevat liitetiedot	129
5.3.1.	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	129
5.3.1.1.	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset	129
5.3.1.2.	Arvonkorotukset	129
5.3.1.3.	Olennot kuntaryhtymäosuuksien arvon muutokset.....	130
5.3.1.4.	Omistukset muissa yhteisöissä.....	130
5.3.1.5.	Saamisten erittely.....	131
5.3.1.6.	Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät	131
5.3.2.	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	132
5.3.2.1.	Oman pääoman erittely	132
5.3.2.2.	Velat, jotka eräänntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.....	132
5.3.2.3.	Vieras pääoma, erittely	133

5.3.2.4.	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	133
5.3.2.5.	Huollettavien varat	133
5.4.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	134
5.4.1.	Vastuusitoumukset	134
5.4.2.	Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista.....	134
5.4.3.	Muut taloudelliset vastuut	134
5.4.4.	Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	135
5.5.	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	136
5.5.1.	Henkilöstölukumäärä	136
5.5.2.	Henkilöstökulut.....	136
5.5.3.	Tilintarkastajan palkkiot	136
5.5.4.	Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista	137
6.	KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	138
6.1.	Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.....	138
6.2.	Konsernin tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	138
6.2.1.	Toimintatuotot tehtäväalueittain.....	138
6.2.2.	Pysyvien vastaavien myyntivoitot- ja tappiot.....	139
6.2.3.	Pakollisten varausten muutokset	139
6.2.4.	Konsernituloksen eliminoinnit.....	140
6.3.	Konsernitasetta koskevat liitetiedot.....	140
6.3.1.	Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot	140
6.3.1.1.	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	140
6.3.2.	Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	141
6.3.2.1.	Oman pääoman erittely	141
6.3.2.2.	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	141
6.4.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	142
6.4.1.	Vastuusitoumukset	142
6.4.2.	Muut taloudelliset vastuut	142
6.4.3.	Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.....	142
7.	LUETTELOT JA SELVITYKSET	143
8.	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	144

1. JOHDANTO

1.1. Tilinpäätössäännökset

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä soveltuvin osin kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

1.2. Tilinpäätöskokonaisuus

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot ilmoitetaan liitetiedoissa.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätökseen kuuluvat myös tarkastuskertomus, tarkastuslautakunnan arviointikertomus ja henkilöstöraportti, jotka esitetään erillisinä asiakirjoina.

2. TOIMINTAKERTOMUS

2.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2020 jää historiaan yhtenä erikoisimmista vuosista, mitä itsenäisen Suomen historiassa on koskaan eletty. Tällä viitataan tietysti COVID-19 epidemian aiheuttamiin globaaleihin vaikutuksiin niin ihmisten terveyden kuin taloudenkin kannalta. Maailmalla tilanne oli hetkittäin lähes kaoottinen, mutta Suomessa itse virus saatiin pysymään melko hyvin aisoissa. Valitettavasti taloudelliset vaikutukset kuitenkin Suomessa olivat merkittäviä ja pahimmat talousvaikutukset tullaan näkemään vasta tulevaisuudessa. Valtio velkaantui rajusti ja yritysten taloudellinen tilanne heikentyi merkittävästi usealla eri toimialalla.

Kuntataloudessa vuosi 2020 oli olosuhteisiin peilattuna puolestaan yllättävän hyvä (1,7 mrd. euroa). Pääasiallinen syy kuntatalouden selviytymiselle oli valtion myöntämissä, varsin runsaskäteisissä, koronatuissa. Nähtäväksi jää, tullaanko kunnilta tulevaisuudessa leikkaamaan valtionosuuksia siinä vaiheessa, kun makrotaloudessa siirrytään elvyttämisestä sopeuttamisvaiheeseen. Kaupungilla on nyt kertyneitä ylijäämiä taseessaan yhteensä 10,0 miljoonaa euroa.

Äänekoskella päädyttiin lopulta 2,5 miljoonan euron ylijäämävaiheeseen tulokseen, mitä voidaan pitää erinomaisena. Kaupunki jatkoi kehittämistään kohdentaen merkittävästi varoja investointeihin (9,3 M€), ja suurimpina kohteina vuonna 2020 valmistuivat Alkulan päiväkotit ja junavarikko sekä peruskorjauksia jatkettiin niin liikuntatalolla kuin Koulunmäen koulullakin. Teiden ja katujen rakentamiseen ja korjaukseen panostettiin myös useilla miljoonilla euroilla.

Äänekoskella on edelleen nähtävissä samat ilmiöt kuin koko Suomessakin. Kaupungistuminen jatkuu, syntyvyys laskee, väestö ikääntyy, verotulot pienenevät. Kaupungin tulee pystyä reagoimaan ja sopeuttamaan toimintaansa ennakoivasti edellä mainittuihin ilmiöihin nähden.

Suurteollisuudessa positiivinen talouskehitys jatkui ja koronan vaikutukset olivat yllättävän vähäisiä. Hirvaskankaalla valmistui uusi isohko tehdas

sekä raskaan kaluston huoltokeskittymä. Hirvaskangas alueena houkuttelee yrityksiä jatkossakin ja kaupungin tulee panostaa alueen kehittämiseen. Pienillä palvelualan yrityksillä oli vaikea vuosi johtuen koronaepidemian aiheuttamista rajoittamis- ja sulkutoimenpiteistä.

Kotakennään II alueen rantatontteja myytiin erittäin hyvin ja uskoisin, että kevään 2021 aikana loputkin myymättä jääneet tontit saadaan kaupaksi. Yhteisveron tuotto vuonna 2020 oli 8,6 M€, mikä on tämän kokoluokan kaupungille aivan erinomainen saavutus.

Äänekosken elinkeinoelämälle olisi elintärkeää saada 4-tien Vehniä - Hirvaskangas väli valtion rahoittamana valmiiksi aivan lähivuosina.

Asukasluku jatkoi hienoista laskuaan (-1,0 %), suurimpina tekijöinä kuntien välinen nettomuutto (-127 henkilöä) sekä kuolleisuuden enemmitys verrattuna syntyvyyteen (-99 henkilöä).

Kaupungin työttömyysaste oli aivan liian korkea. Varsinkin runsaat lomautukset näkyivät työttömyystilastoissa rajuina piikkeinä. Vuoden 2020 lopussa työttömyysprosentti oli 19,2, kun se vuotta aikaisemmin oli 16,8 %. Kaupungin sitkeä ja määrätietoinen työ työllisyyden parantamiseksi ja työllisyysohjelman toimenpide-ehdotusten toteuttamisen näytti tuovan toivottua vaikutusta, mutta koronaepidemian vaikutukset iskivät rajulla tavalla Äänekosken työllisyystilanteeseen.

Työmarkkinatuen kuntaosuuksia maksettiin 1,5 miljoonaa euroa vuonna 2020, mikä on 0,2 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Toivottavasti maaliskuussa 2021 alkava työllisyyden kuntakokeilu tuo helpotusta Äänekosken aivan liian suureen työttömyyteen.

Talouden ennustaminen tässä epidemiatilanteessa on todella haasteellista. Vuoden 2021 talousarvio on 1,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen, mutta todellinen tilikauden tulos voi olla jotain ai-

van muuta. Tiedossa ei ole, kuinka kauan epidemia jatkuu, eikä sitä, että kuinka pitkällä aikavälillä epidemian aiheuttamat todelliset talousvaikutukset näkyvät yritysten tilanteessa. Toivottavasti selviämme suhteellisen kuivin jaloin tästä kriisistä, mutta pahan päivän varalle tulee varautua maltillisella talouspolitiikalla, myös kuntatasolla. Korkotaso on onneksi toistaiseksi pysynyt erittäin alhaalla, joten lainaraha ei ole nakertamassa talouttamme.

Ilmaston muutos tulee ottaa tosissaan kaupungin päätöksenteossa ja toiminnassa ja vaikutuksia tulee arvioida pitkällä aikavälillä eikä vain valtuustokauden ajaksi.

Sotelait tulevat eduskunnan hyväksyttäviksi kevään aikana ja tällöin päätetään siitä, että missä ja millä mallilla sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut tuotetaan. Äänekosken osalta voin todeta, että kyseiset palvelut tuotetaan kaupungis-

samme tällä hetkellä erinomaisesti ja erittäin kustannustehokkaasti. Toivottavasti uusi ratkaisu ei tuo palveluihin suuria heikennyksiä.

Vuosi 2020 jää historiaan kummallisena vuotena epidemioineen, mutta oma kaupunkimme selvisi kriisistä niin hyvin, kuin siitä ylipäätään oli mahdollista selviytyä. Tästä nöyrimmät kiitokset epidemiataistelun etulinjassa työskenneille ihmisille, niin kaupunkiorganisaatiossa, kuin sen ulkopuolellakin. Kiitos myös kaupungin asukkaille ja yrittäjille, että jaksoitte sitkeästi noudattaa annettuja ohjeita, määräyksiä, suosituksia ja rajoitustoimenpiteitä. Yhdessä me tästä selvitettiin ja tullaan jatkossakin selviämään.

Kiitos kuluneesta vuodesta 2020 ja toivotan kaikille innostavaa ja mukavaa vuotta 2021.

Matti Tuononen

Kaupunginjohtaja

2.1.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto

Kaupungin ylin toimielin on kaupunginvaltuusto. Kuntalain mukaan valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kaupungin päätösvaltaa. Vuonna 2020 valtuusto kokoontui kuusi kertaa ja käsitteli yhteensä 83 asiaa.

Valtuuston puheenjohtajana vuonna 2020 toimi Juho Kautto (VAS), I varapuheenjohtajana Rolf Nyholm (SD), II varapuheenjohtajana Marko Laitinen (PS) ja III varapuheenjohtajana Tommi Lunttila (KOK).

Valtuustossa on 43 jäsentä. Valtuuston poliittiset voimasuhteet (valtuustoryhmien kokoonpano) vuonna 2020 olivat seuraavat:

12 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Kumpulainen Kari
- Liimatainen Tiina
- Nyholm Rolf
- Ouli Pekka
- Penttinen Hannu
- Pulli Timo
- Ruotsalainen Seppo
- Salminen Pentti
- Tamminen Paavo
- Tuhkanen Marko
- Vertainen Johanna

10 paikkaa

- Hoppo Riikka
- Holopainen Simo
- Kautto Erkki
- Kautto Juho
- Martins Sirpa
- Monteiro Flores Ilidio
- Nurmi Eila
- Rautiainen Sinikka
- Turunen Tiia
- Virtanen Matti

9 paikkaa

- Halttunen Jari
- Hänninen Seppo
- Kumpu Risto
- Lindell Leila
- Pekonen Paula
- Pentinpuro Anna-Riitta
- Piilonen Harri
- Piilonen Pentti
- Tiusanen Matti

4 paikkaa

- Kotilainen Joni
- Laitinen Marko
- Lax Lauri
- Tuominen Marke

KOKOOMUS 3 paikkaa

- Jämsén Olli
- Lunttila Tommi
- Pullinen Tarja

3 paikkaa

- Honka Pilvi
- Tani Jaana
- Tuikka Kimmo

Kristillisdemokraatit
ARVOISTASI POLITTIKAA.

2 paikkaa

- Flink-Liimatainen Piia
- Forsgrén Paula

Valtuusto käsitteli vuonna 2020 muun muassa seuraavat asiat:

- hallintosäännön täydentäminen häiriötilanteita ja poikkeusoloja koskevilla määräyksillä (30.3.)
- matkailuohjelma (30.3.)
- Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymän perussopimuksen muuttaminen (30.3.)
- Keskuskadun ympäristön asemakaavan muutos (30.3.)
- Suolahden yhtenäiskoulun liikennejärjestelyjen asemakaava (osa-alue I) (4.5.)
- Suolahden teollisuuskylän asemakaavan muutos ja osittainen kumoaminen (4.5.)
- vapaa-aikaohjelma ja kulttuuritilaohjelma (4.5.)
- tilinpäätös (8.6.)
- Palomäen asemaavan muutos ja laajennus (8.6.)
- omistajapoliittinen asiakirja (9.11.)
- yhteistoimintasopimus ympäristöterveydenhuollon palveluiden järjestämisestä ja kustannuksista, Äänekosken kaupungin liittymisen Jyväskylän ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen (9.11.)
- Kierälahden asemakaavan muutos, laajennus ja osittainen kumoaminen (9.11.)
- Alkulan päiväkodin asemakaavan muutos (9.11.)
- valtuutettujen lukumäärä valtuuston toimikaudella 2021-2025 (9.11.)
- vuoden 2021 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2021-2023 (7.12.)
- Suolahden yhtenäiskoulun liikennejärjestelyjen asemakaavan muutos (7.12.)
- lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman päivitys (7.12.)
- Keski-Suomen liitto -kuntayhtymän perussopimuksen muuttaminen (7.12.)

Kaupunginhallitus

Kuntalain mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa, edustaa kaupunkia työnantajana ja vastaa kaupungin henkilöstöpolitiikasta, vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä huolehtii kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Vuonna 2020 kaupunginhallitus kokoontui 22 kertaa ja käsitteli yhteensä 324 asiaa.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajana vuonna 2020 toimi Kari Kiiskinen (SD), I varapuheenjohtajana Matti Tiusanen (KESK) ja II varapuheenjohtajana Sirpa Martins (VAS).

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Matti Tuononen.

Kaupunginhallituksen poliittiset voimasuhteet vuonna 2020 olivat seuraavat:

3 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Liimatainen Tiina
- Ruotsalainen Seppo

Keskusta 2 paikkaa

- Lindell Leila
- Tiusanen Matti

2 paikkaa

- Martins Sirpa
- Virtanen Matti

1 paikka

- Lauri Lax

Vihreät De Gröna 1 paikka

- Tani Jaana

Kaupunginhallitus käsitteli vuonna 2020 muun muassa seuraavat asiat:

- Kotakennään II-alueen omakotitonttien hinnoittelu (3.2.)
- Liimattalan tuulivoimapuiston osayleiskaavan vireilletulo (17.2.)
- sopimus Hirvaskangas, ST -hankkeen toteuttamisesta, yhteistyöstä ja rahoitusjärjestelyistä (17.2.)
- Äänekosken kaupungin valmiussuunnitelman yleisen osan muuttaminen (23.3.)
- yritystoiminnan tukeminen väliaikaisella lainarahoituksella (30.3.)

- kaupunginjohtajan erityistoimivaltuuksien käyttöönotto (6.4. ja 31.8.)
- henkilöstä koskevat yhteistoimintaneuvottelut (14.4. ja 18.5.)
- Plänet B biokiertoalouden ekosysteemin ja innovaatioympäristön vahvistaminen -hanke ja omarahoitisuus (31.8.)
- joukkoliikenteen palvelusetelikokeilu (5.10.)
- Äänekosken Katulähetys ry:n ja Suolahden Työttömät ry:n avustaminen (19.10.)
- strateginen kumppanuussopimus Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n kanssa (30.11.)
- kaupungin henkilö- ja ruokapalvelukuljetukset (30.11.)
- Leader-toimintaryhmän valinta 2021-2027 (14.12.)

Luottamushenkilöille maksettavat palkkiot ja korvaukset

Äänekosken kaupungin luottamushenkilöille maksetaan

- 1) kokouspalkkiota;
- 2) korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä;
- 3) matkakustannusten korvausta ja päivärahaa. Luottamushenkilölle voidaan myös maksaa palkkiota määräajalta sekä muita erillispalkkioita.

Kunta voi luottamushenkilöltä saadun valtuutuksen perusteella periä tälle maksetusta palkkiosta tuloverolain (1535/1992) 31 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun luottamushenkilömaksun, jonka kunta tilittää puolueelle tai puolueyhdistykselle. Kuntalain 410/2015, 82 §:n mukaan perittyjen luottamushenkilömaksujen määrä on ilmoitettava kunnan tilinpäätöksessä.

Alla olevassa taulukossa on ilmoitettu valtuustoryhmittäin tuen määrä tilivuodelta 2020.

Puolue	Tuki, %	Tuki, €
Suomen Sosiaalidemokraatit	15 %	9 403,50 €
Suomen Keskusta	20 %	5 954,00 €
Perussuomalaiset	15 %	3 099,00 €
Vasemmistoliitto	20 %	8 363,00 €
Kansallinen Kokoomus	15 %	1 554,00 €
Suomen Kristillisdemokraatit	10 %	610,00 €
Vihreät	15 %	1 647,00 €
Yhteensä		30 630,50 €

2.1.3. Muut ei taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjumiseksi on annettu oheistukset edustamisesta ja hankinnoista eturistiriitojen välttämiseksi. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

Maailmantalous elpyy koronaviruspandemian aiheuttamasta syvästä taantumasta vuoden 2021 kuluessa. Elpyminen painottuu vuoden jälkipuoliskolle. Maailmantalous kasvaa 4,7 % vuonna 2021 ja 3,8 % vuonna 2022. Myös maailmankauppa elpyy vuonna 2021.

2.1.4. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kansainvälinen talous

Talouskatsaus perustuu Valtiovarainministeriön taloudelliseen katsaukseen joulukuulta 2020, sekä Kuntaliiton analyysiin kuntien tilinpäätösennusteista.

Maailmantalous elpyy koronaviruspandemian aiheuttamasta syvästä taantumasta vuoden 2021 kuluessa. Elpyminen painottuu vuoden jälkipuoliskolle. Maailmantalous kasvaa 4,7 % vuonna 2021 ja 3,8 % vuonna 2022. Myös maailmankauppa elpyy vuonna 2021.

Euroopan talous supistui jälleen vuoden 2020 viimeisellä neljänneksellä edellisneljänneksen nopean kasvun jälkeen pandemian toisen aallon takia. Voimakkaat rajoitustoimet eri maissa vähensivät aktiviteettia ja palveluiden näkymät ovat vielä epävarmat. Talous elpyy vuoden 2021 toisesta neljänneksestä lähtien. Euroalue kasvaa 4,5 % vuonna 2021 ja 3,1 % vuonna 2022.

Myös Yhdysvaltojen talous on kärsinyt pandemian toisesta aallosta. Kokonaistuotanto supistuu yli 5 % vuonna 2020, mutta elpyy 4,1 prosentin kasvuun vuonna 2021 työllisyystilanteen kohennuttua ja aktiviteetin lisääntyttyä. Voimakkaat elvytystoimet tukevat kasvua.

Kiinan talous on jo lähes palautunut kriisiä edeltävälle tasolle. Vienti vetää hyvin ja vähittäiskauppakin on piristynyt alkuvuoden romahduksen jälkeen. Kokonaistuotanto kasvaa 5,8 % vuonna 2021 ja 6 % vuonna 2022.

Japanissa ennakoivat indikaattorit viittaavat talouden elpymiseen koronakriisistä. Suhteessa muihin teollisuusmaihin pandemian vaikutus aktiviteettiin on ollut vähäisempi. Talouden kasvupotentiaali on kuitenkin vaatimaton rakenteellisista syistä. Talous elpyy 2,4 prosentin kasvuun vuonna 2021 ja kasvaa 1,1 % vuonna 2022.

Ison-Britannian talous on hyvin palveluvaltainen, joten pandemian vaikutus on ollut ankara. Vuonna 2021 näkymien odotetaan kuitenkin kirkastuvan ja talouden elpyvän 3,4 prosentin kasvuun. Vuonna 2022 talous kasvaa 2,0 %.

Suhteessa muihin Pohjoismaihin koronaviruspandemia on ollut Ruotsissa vakavampi mutta rajoitettavat toimet kevyempiä. Kuluttajien luottamus on vahvaa ja teollisuuden näkymät ovat suhteellisen hyvät. Kokonaistuotanto elpyy 4,2 prosentin kasvuun vuonna 2021 ja talous kasvaa 2,3 % vuonna 2022.

Koronavirustilanne on vakava Venäjällä. Etenkin vuoden 2020 lopulla tilanne on pahentunut. Myös raakaöljyn maltillinen hintakehitys varjostaa näkymiä. Venäjä ja OPEC-maat lisäävät öljyntuotantoa maltillisesti tammikuusta 2021 lähtien. Kokonaistuotanto kasvaa 3,3 % vuonna 2021 ja 1,9 % seuraavana vuonna.

Raaka-aineiden hinnat ovat nousussa. Teollisuuden raaka-aineiden hinnat ovat nousseet vuoden 2020 aikana pandemiasta huolimatta. Metallien hinnat, mukaan lukien nikkelin hinta ovat niin

ikään nousseet. Sellun hinta on sen sijaan laskenut nopeasti vuoden 2018 huipulta. Kaiken kaikkiaan raaka-aineiden hinnat nousevat lähivuosina maltillisesti.

Kuluttajahintaindeksi on ollut euroalueella negatiivinen vuoden 2020 elokuusta lähtien. Erityisesti energian maltillinen hintakehitys on johtanut deflaatioon. Myös pohjainflaatio on hidastunut laajalti. Inflaatio on hidastunut teollisuusmaissa vuodesta 2018 lähtien, eikä sen nopeaa kiihtymistä ole näköpiirissä.

Lyhyet markkinakorot ovat euroalueella ennätysellisen matalalla tasolla. Myös muissa keskeisissä talouksissa korot ovat alhaalla. Valtionlainat ovat laskeneet euroalueella siinä missä Yhdysvalloissa on ollut hienoista nousua kesän jälkeen. Korot nousevat maltillisesti lähivuosina.

Maailmankauppa on kesästä 2020 lähtien elpynyt pandemian syvästä romahduksesta. Verkkokauppa on kasvanut voimakkaasti pandemian aikana. Maailman tavarakaupan kasvu on jo elpynyt kriisiä edeltävälle tasolle erityisesti nousevien talouksien vetämänä. Tavarakauppa kasvaa 6,3 % vuonna 2021 ja 3,9 % vuonna 2022.

Talouksien riskit painottuvat alasuuntaan. Pandemiatilanteen luisuminen jälleen huonomaksi ns. kolmannen aallon ilmetessä alkuvuoden 2021 kuluessa on mahdollista. Toinen varteenotettava riski on laaja konkurssiaalto vuonna 2021, etenkin palvelualoilla.

Yläsuuntaisista riskeistä huomattavin liittyy koronavirusrokotteen saatavuuteen ja mahdolliseen huomattavasti oletettua nopeampaan taloudenpäättäjien luottamuksen palautumiseen ensi vuoden alkupuoliskon kuluessa, mikä lisäisi taloudellista aktiviteettia maailmanlaajuisesti.

Suomen talouskehitys

Bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 3,3 % vuonna 2020 ja sen jälkeen kasvavan 2,5 % vuonna 2021. Talouden toipumien alkaa pandemian aiheuttaman epävarmuuden poistuessa vuoden 2021 kuluessa. Vuoden 2021 loppua kohden kiihtyvä kasvu ostaa myös vuoden 2022 talouskasvua. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,0 % vuonna 2022 ja 1,4 % vuonna 2023.

Talouskasvu voi jäädä ennustettua hitaammaksi tilanteessa, jossa tautitapausten määrän kasvu kiihtyisi joko rajoitustoimien myöhästyessä tai niiden osoittautuessa tehottomiksi. Sairaalahoidon

tarpeen lisääntyminen johtaisi myöhemmin huomattavasti kireämpiin rajoitustoimiin, mikä puolestaan hidastaisi talouskasvua entisestään.

Tautitapausten ja sairaalahoidon tarpeen lisääntyminen vähentää talouden luottamusta voimakkaasti, mikä hidastaa talouskasvua merkittävästi. Toisaalta taloudellisten vaikutusten mittaluokka riippuu myös julkisen vallan toimista epidemian hillitsemiseksi ja talouden tukemiseksi.

Talous elpyy sitä nopeammin, mitä nopeammin rokotteita on saatavilla, miten suuri osa väestöstä rokotetaan ja mitä tehokkaampi rokote on. Rokotteiden luottamusta kohentava vaikutus voi myös olla arvioitua voimakkaampi, jolloin talous voi normalisoitua oletettua aikaisemmin. Erityisesti tämä lisäisi palveluiden nopeampaa ja voimakkaampaa palautumista sekä kotimaassa että kansainvälisesti.

Julkisen talouden alijäämä pysyy suurena vuonna 2021, kun vuoden alkupuolelle jatkuvan epidemian hoito ja sen vaikutuksia lieventävät tukitoimet pitävät julkiset menot korkealla tasolla. Tulojen ja menojen välinen epätasapaino pysyy niin suurena, että julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen näyttää jatkavan kasvuaan koko 2020-luvun alkupuoliskon ajan.

Työllisyys on heikentynyt varsin selvästi ja vuonna 2020 työllisyys supistuu keskimäärin 1,5 % ja työllisyysaste laskee noin 71,5 prosenttiin.

Epidemian hiipuessa päästään purkamaan talouden rajoitustoimia. Tämä vie kuitenkin aikaa, joten talouskasvu elpyy selvemmin vasta vuoden 2021 loppupuoliskolla. Niinpä työvoiman kysyntä elpyy hitaasti. Elpyminen voimistuu vuosina 2022 ja 2023, varsinkin palvelutoimialoilla. Työllisten määrän ennustetaan supistuvan vuonna 2021 vielä hieman ja kääntyvän kasvuun vuonna 2022. Työllisten määrä saavuttaa vuoden 2019 tason vasta vuoden 2023 aikana ja työllisyysaste nousee noin 73 prosenttiin vuonna 2023.

Työttömien määrä on kääntynyt hienoiseen laskuun, mutta lasku uhkaa päättyä tautiepidemian toiseen aaltoon. Irtisanomiset ja lomautukset lisääntyvät epävarmuuden ja rajoitustoimien seurauksena. Työllisyyden laskusta ja suuresta lomautettujen määrästä johtuen työttömien määrä kasvaa vuonna 2020 ja työttömyysaste kohoaa lähes 8 prosenttiin. Talouden hitaasta toipumisesta ja työllisyyden laskusta johtuen työttömyys ei vähene vuonna 2021 ja työttömyysaste nousee 8

prosenttiin. Selvemmin työttömyys laskee vuosina 2022 ja 2023, kun talous toipuu epidemiasta ja rajoitustoimista. Vuonna 2023 työttömyysaste laskee runsaaseen 7 prosenttiin.

Vuonna 2020 yksityisellä ja julkisella sektorilla on solmittu merkittävä määrä uusia työehtosopimuksia. Keskimäärin nimellispalkkoja on sovittu korotettavaksi vuonna 2020 vajaat 1,5 %. Talouden taantumasta huolimatta palkkaliikumukset näyttävät nousevan vuodesta 2019, joten nimelliset ansiot lisääntyvät 1,7 %.

Ansioiden nousun ja työllisyyden kasvun myötä palkkasumman ennakoidaan kääntyvän vuosina 2021-2023 runsaan 2,5 prosentin keskimääräiseen vuosittaiseen nousuun.

Kuluttajahintaindeksin vuosimuutos on jatkunut lievästi positiivisena syksyn 2020 aikana. Elintarvikkeiden, varsinkin tuoreruuan, hintojen nousu on hidastunut. Ruuan hinta edelleen kuitenkin nostaa inflaatiota, sillä muiden erien hinnat ovat nousseet ruuan hintoja hitaammin. Inflaatio kiihtyy vain vähän vuonna 2021 ja sen ennustetaan olevan 1,0 % kansallisella kuluttajahintaindeksillä mitattuna. Talouskasvun palautuessa normaalimaksi myös kuluttajahinnat kääntyvät maltilliseen nousuun. Palkkojen nousu välittyy selvemmin palveluiden hintoihin ja sieltä kuluttajahintoihin. Vuosina 2022 ja 2023 kansallisen kuluttajahintaindeksin odotetaan nousevan 1,4 % ja 1,6 %.

Julkisen talouden alijäämä kasvaa

Julkisen talouden alijäämä kasvaa mittavaksi vuonna 2020 heikon suhdannetilanteen ja covid-19-epidemian vuoksi toteutettujen tukitoimien vuoksi. Talous elpyy vuonna 2021, mutta julkinen talous jää taantumien jälkeen heikompaan tilaan kuin ennen epidemian alkua. Lähivuosina näkyvissä oleva talouskasvu ei riitä vahvistamaan julkisen talouden rahoitusasemaa ennalleen, ja julkinen talous pysyy selvästi alijäämäisenä. Julkissa taloudessa vallitsee rakenteellinen menojen ja tulojen välinen epätasapaino.

Julkinen velka on kasvanut nopeasti vuoden 2020 aikana. Velkasuhde nousee vuonna 2020 liki 10 prosenttiyksikköä vajaaseen 70 prosenttiin. Seuraavina vuosina velkasuhteen kasvu hidastuu, mutta jatkuu edelleen nousten 75 prosenttiin vuosikymmenen puoliväliin mennessä. Valtion ja paikallishallinnon alijäämät kasvattavat velkasuhdetta, vaikka velanhoitokustannukset pysyvät ennätyskellisen alhaisina. Julkinen velkasuhde on

jäämässä huomattavasti korkeammalle tasolle kuin ennen kriisiä.

Valtionhallinto kantaa suurimman osan virusepidemian vuoksi päätettyjen tukitoimien kustannuksista. Finanssipolitiikka on ollut voimakkaasti elvyttävää vuonna 2020 ja ylläpitää taloudellista aktiiviteettia edelleen vuonna 2021. Vuodesta 2021 lähtien valtiontalouden alijäämä alkaa pienentyä, kun talous kasvaa ja suurin osa tukitoimenpiteistä loppuu.

Paikallishallinnon tilanne helpottuu hetkellisesti vuosina 2020 ja 2021, kun valtio tukee kuntataloutta epidemian vuoksi voimakkaasti. Paikallishallinnon rahoitusasemaa rasittaa taustalla väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden tarpeen ja menojen kasvu. Vuonna 2023 Suomen julkisyhteisöjen rakenne muuttuu, kun sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäminen siirretään kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle. Tämä helpottaa kuntien menopaineita.

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Yleinen taloudellinen tilanne (**VM:n ennuste 2020 - 2023)	2017	2018	2019	2020**	2021**	2022**	2023**
Bruttokansantuote mrd. euroa	226	234	241	235	245	253	261
Työttömyysaste, %	8,6	7,4	6,7	7,8	8,0	7,6	7,2
Ansiotasoindeksi, %	0,2	1,7	2,1	1,7	2,5	2,0	2,0
Kuluttajahintaindeksi, %	0,7	1,1	1,0	0,3	1,0	1,4	1,6
Pitkä korko, 10v, %	0,5	0,7	0,1	-0,2	-0,3	-0,3	-0,2
Valtionvelka, % BKT:sta	46,8	44,9	44,2	53,1	55,6	56,3	57,3
Veroaste, % BKT:sta	43,0	42,4	42,2	41,7	42,4	42,0	41,7

Kuntatalouden kehitys

Kuntaliiton mukaan kuntatalous on ennätyslukemissa vuoden 2020 tilinpäätösarvioiden mukaan. Lähes kaikki Manner-Suomen kunnat tekivät positiivisen tuloksen.

Tilinpäätösarvioiden perusteella kuntien talous vahvistui vuonna 2020 usealla tavalla: kuntien rahoituksen riittävyys parani ja toimintakulujen kasvu oli maltillista. Kuntien tilikauden tulos oli selvästi positiivinen 1,7 mrd. euroa. Tilikausi oli negatiivinen vain 27 kunnassa, kun vuonna 2019 tulos oli negatiivinen 230 kunnassa.

Kuntien vuosikate vahvistui peräti noin 2,25 mrd. eurolla vuodesta 2019. Vuosikate nousi parista viime vuodesta poiketen selvästi yli poistotason ja nettoinvestointien. Kuntien nettoinvestoinneissa ja poistotasoissa ei koko maan tasolla tapahtunut

Julkisen talouden tämän hetken merkittävimmät riskit linkittyvät läheisesti yleiseen talouskehitykseen. Epidemian uudet aallot, yleisen epävarmuuden kasvu sekä mahdollisesti jälleen kiristettävät sulkutoimet voivat hidastaa talouden toipumista ja heikentää julkista taloutta, kunnes riittävä osa väestöstä on saatu rokotettua. Toisaalta vuosille 2020 ja 2021 budjetoitujen määrärahojen käyttöön ja niiden ajoittumiseen liittyy myös epävarmuutta. Lisäksi julkisen talouden ehdolliset vastuut ja erityisesti takausten huomattava kasvu muodostavat riskin julkiseen talouteen. Takausvastuiden keskittyminen tietyille toimialoille ja yrityksille lisää takausvastuisiin liittyviä riskejä. Takausvaltuuksia on myös kasvatettu vuonna 2020 osana yrityksille kohdistettuja tukitoimia. Vastuiden mittava laukeaminen kasvattaisi julkisia menoja ja nopeuttaisi entisestään velkasuhteen kasvua.

suurta muutosta. Vuosikatteen vahvistumista selittää toimintakatteen maltillinen kasvu, joka johtuu toimintakulujen alle kahden prosentin kasvusta.

Valtionosuudet kasvoivat yli 27 prosenttia johtuen pääasiassa valtion myöntämistä noin 1,5 mrd. euron koronatuista.

Verotulot kasvoivat noin 4,0 prosenttia. Verotuloissa on muistettava valtion 10 prosentin yhteisöveron korotus. Kunnallisvero kasvoi 5,1 prosenttia, yhteisövero 2,8 prosenttia, mutta kiinteistöveron tuotto laski yli 6,0 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna. Kuntien kiinteistöverotulot sen sijaan laskivat, sillä noin 200 milj. euroa vuoden 2020 kiinteistöverotuloista siirtyi tilitettäväksi vasta vuonna 2021, koska kiinteistöverotuksessa siirryttiin ns. joustavaan valmistumiseen ja uuteen tietojärjestelmään.

Lisäksi vuonna 2019 kuntien verotulojen kehitys oli poikkeuksellista, kun kuntien verokertymä pienensivät tulorekisterin käyttöönotosta johtuneet ongelmat ja muutokset ennakonpidätystavassa. Näistä seikoista johtuen arviolta noin 250 miljoonaa euroa kunnallisveroja siirtyi tilitettäväksi vuonna 2020.

Kuntien nettoinvestoinnit kasvoivat 21,9 % vuonna 2020. Vuoden 2020 kasvu nettoinvestoineista johdetaan pääosin investointihyödykkeiden luovutustulojen vähenemisistä. Vuonna 2020 nettoinvestoinnit olivat noin 3,33 mrd. euroa, kun ne edellisvuonna olivat noin 2,73 mrd. euroa.

Kuntien lainakanta kasvoi edelleen vuonna 2020 ja lainakannan kasvu hieman rauhoittui aiempaan vuoteen verrattuna. Kasvua oli 0,69 mrd. euroa eli noin 3,8 prosenttia. Lainakanta nousi noin 19,11 mrd. euroon eli 3 478 euroon/asukas. Lainakanta ylitti maan keskiarvon 140 kunnassa, kuten oli tilanne myös vuonna 2019. Erot kuntien välillä ovat suuria.

Kuntayhtymien vuosikate vahvistui hieman eli noin 14 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Sairaanhoidopiirit saivat valtiolta avustuksia koronaepidemian aiheutuviin taloudellisiin vaikutuksiin yhteensä 250 miljoonaa euroa.

Vuosikatteen lievästä vahvistumisesta huolimatta tilikauden tulos heikkeni noin -37 miljoonaa eurolla jääden noin -73 miljoonaa euroa negatiiviseksi.

Tilikauden tulos oli negatiivinen 40 kuntayhtymällä, joiden yhteenlaskettu tilikauden tulos oli noin -252 miljoonaa euroa. Tuloksen heikkenemisen taustalla on poistojen noin 8 prosentin kasvu. Vuonna 2019 tulos oli negatiivinen 59 kuntayhtymällä, mutta niiden yhteenlaskettu tulos oli selvästi pienempi, noin -106 miljoonaa euroa.

Kuntayhtymien tilikauden tuloksen heikkenemisen taustalla on erityisesti sairaanhoidopiirien heikentynyt tulos (muutos yht. -68,3 milj. €).

Kuntayhtymien investoinnit olivat yli kaksinkertaiset verrattuna vuosikatteeseen. Nettoinvestointien määrä kasvoi noin 90 miljoonalla eurolla edellisvuodesta yhteensä 1,38 miljardiin euroon.

Kuntayhtymien lainakanta kasvoi noin 820 miljoonalla eurolla, mikä vastaa pitkälti vuosikatteen ja nettoinvestointien välistä vajetta. Em. vaje on siis katettu pääosin velkamäärän kasvattamisella.

Myös kuntayhtymien lainakannan nousu muodostuu pääosin sairaanhoitopiireistä. Sairaanhoidopiirien nettoinvestoinnit kasvoivat noin 56 miljoonalla eurolla yhteensä lähes 931 miljoonaa euroon, mutta niiden lainakanta kasvoi noin 623 miljoonalla eurolla yhteensä noin 3,38 miljardiin euroon. Lainakannan muutosta selittää pitkään kiivaana jatkunut sairaalarakentaminen.

Vuonna 2021 paikallishallinnon rahoitusasema heikkenee noin 1,4 mrd. euroa alijäämäiseksi talouden elpymisestä ja valtion tukitoimista huolimatta. Tähän vaikuttaa paikallishallinnon tulojen vaatimaton kasvu, jota hidastavat valtionosuuksiin kohdennettujen tukien pieneneminen ja kunnallisverotulojen jääminen vuoden 2020 tasolle.

Kulutusmenojen kasvu kuitenkin kiihtyy, kun pääministeri Marinin hallituksen ohjelman tehtävämuutokset ja kunta-alan palkankorotukset lisäävät paikallishallinnon kulutusmenojen kasvua vuonna 2021. Lisäksi suojarusteisiin ja covid-19-viruksen testaukseen käytettävien menojen arvioidaan kasvavan.

Vuodelta 2020 siirrytään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- ja hoitovelkaa vuodelle 2021, sillä voimakkaiden rajoitustoimien ja varautumisen vuoksi hoitoja on lykätty.

Investointien oletetaan pysyvän korkealla tasolla lähivuosina, vaikka vilkkaimman sairaalarakentamisen arvioidaan saavuttavan huippunsa vuonna 2021. Pitkään jatkuneen investointien kasvun arvioidaan taittuvan vuonna 2022, kun sairaalarakentaminen supistuu. Investointipaineet pysyvät kuitenkin jatkossakin mittavina rakennuskannan iän, infrainvestointitarpeiden ja väestön muuttoliikkeen vuoksi. Investointiympäristön epävarmat näkymät voivat kuitenkin johtaa investointipäätösten viivästymiseen tai peruuntumiseen investointien priorisointitarpeen korostuessa entisestään.

Valtaosa kunnista päätti olla korottamatta tuloveroprosenttiaan vuodelle 2021. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti nousee 0,06 %-yksiköllä 20,02 prosenttiin, mikä kasvattaa verotuloja noin 60 milj. euroa.

Hallitus on sitoutunut kompensoimaan koronavirukseen välittömästi liittyvät kustannukset kunnille täysimääräisesti (esimerkiksi testaukseen, jäljittämiseen ja potilaiden hoitoon liittyvät kustannukset). Tähän on varattu vuonna 2021 yhteensä 1,66 mrd. euroa. Kustannuksia korvataan

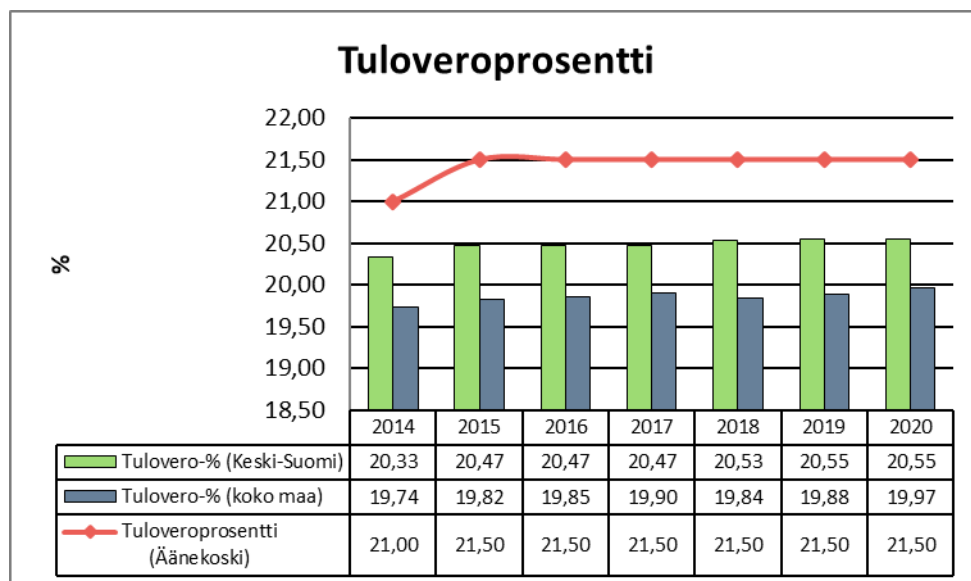
täysimääräisesti tautitilanteen ja hybridistrategian toimeenpanon edellyttämällä tavalla, eikä testaukseen varattuja määrärahoja voi käyttää muihin tarkoituksiin.

Vaikka paikallishallinnon menojen kasvu hidastuu huomattavasti vuonna 2022 covid-19-kriisin heittäessä, heikkenee paikallishallinnon rahoitusasema voimakkaasti vuonna 2022 määräaikaisten

TULOVEROPROSENTIN KEHITYS 2014 - 2020

tukitoimien päättyessä. Paikallishallinnon menojen ja tulojen rakenteellinen epätasapaino kasvattaa paikallishallinnon velkaantumista.

Paikallishallinnon velka suhteessa BKT:hen jatkaa alijäämien vuoksi kasvuaan ja on vuonna 2025 noin 12,1 % suhteessa BKT:hen.

Äänekosken talouden kehitys

Väestökehitys

Äänekosken kaupungin väkiluku (ennakko) oli vuoden 2020 lopussa 18 576 henkeä ja vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 189 henkilöä.

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN VÄKILUVUN KEHITYS

Äänekosken väkiluvun kehitys	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Asukasluku 31.12.	20 334	20 265	20 077	19 909	19 646	19 374	19 144	18 851	18 765	18 576
Muutos %	0,4 %	-0,3 %	-0,9 %	-0,8 %	-1,3 %	-1,4 %	-1,2 %	-1,5 %	-0,5 %	-1,0 %
Muutos (asukasta)	90	-69	-188	-168	-263	-272	-230	-293	-86	-189

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN VÄESTÖNMUUTOS

Äänekoski	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2020
Syntyneet	137	111
Kuolleet	246	210
Luonnollinen väestönlisäys	-109	-99
Tulomuutto	737	699
Lähtömuutto	768	826
Kuntien välinen nettomuutto	-31	-127
Maahanmuutto	61	46
Maastamuutto	13	9
Nettosiirtolaisuus	48	37
Väkiluvun korjaus	6	0
Väestönlisäys	-86	-189
Ennakkoväkiluku	18 765	18 576

Työllisyys

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun 2020 lopussa 19 596 työtöntä työnhakijaa mikä on 3 727 enemmän kuin edellisvuoden lopussa.

Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 357 400, mikä on vuotta aiempaan verrattuna 99 700 enemmän. Koronakriisin vaikutus työttömyyteen on ollut huomattava. Työttömien määrä lisääntyi marraskuusta 42 800:lla. Työttömyyden kasvu joulukuussa on myös jokavuotinen ilmiö, joka johtuu eräinen ammatillisten koulujen päättymisestä, lomautusten kasvusta ja määräaikaisten työsuhteiden tavanomaista yleisemmästä päättymisestä joulukuun aikana.

Äänekoskella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 19,2 % (16,8 %).

Keski-Suomessa vastaava luku oli 15,6 % (12,5 %) ja koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus oli 13,6 % (9,8 %).

Kaikkiaan Äänekoskella oli työnhakijoita joulukuun lopussa 8 040 (8 189). Työttömistä työnhakijoista oli lomautettuja 348 (360). Lomautettuja oli vuoden lopussa 213 enemmän kuin saman vuoden marraskuussa.

Työttömiä työnhakijoita oli vuoden lopussa 1 545, mikä oli 171 enemmän, kuin vuotta aikaisemmin (1 374). Yli vuoden työttömänä olleiden määrä kasvoi edellisvuodesta 98 henkilöllä ollen vuoden lopussa 384. Myös yli 50-vuotiaiden osalta työttömyys kasvoi. Heitä oli vuoden lopussa 631 (567).

Alle 25-vuotiaita oli vuoden lopussa työttömänä työnhakijana 196 (170).

TYÖTTÖMYYSASTE JOULUKUUN 2020 LOPUSSA

Työttömyysaste 31.12.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Äänekoski	20,6	20,4	19,5	15,5	14,0	16,8	19,2
Keski-Suomi	17,9	18,0	17,0	13,8	12,4	12,5	15,6
Koko Suomi	13,9	14,4	13,6	11,2	9,7	9,8	13,6

Elinkeinotoiminta

Elinkeinotoiminnan siirtäminen Äänekosken Kehitys Oy:stä kaupungin elinvoimayksikköön tapahtui

vuoden 2017 alusta. Elinkeinotoiminnasta on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen kohdassa 3.1.4.4 ”Elinvoimayksikkö”.

2.1.5. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kaupungin tuloperustaan vaikuttaneet muutokset

Valtionosuudet kasvoivat 8,8 miljoonaa euroa (20,5 %) vuodesta 2019. Valtio myönsi kunnille useita tukipaketteja koronasta aiheutuviin kustannuksiin ja verotulojen menetyksiin. Äänekosken kaupungin koronasta johtuva valtionosuuksien lisäys oli yhteensä 5,2 miljoonaa euroa.

Kunnallisveron tuotto kasvoi noin 1,0 miljoonaa euroa (1,6 %) edellisvuodesta, joka oli kunnallisveron tuottojen osalta heikko. Kiinteistöveron tuotto väheni 0,2 miljoonaa euroa (-3,9 %) johtuen kiinteistöverotuksen joustavasta valmistumisesta. Osa kiinteistöveroista siirtyi tilitettäväksi vuoden 2021 puolelle. Yhteisöveron tuotto oli 8,5 miljoonaa euroa ja kertymä oli 6,2 % edellisvuotta parempi. Koronasta johtuva kuntien yhteisöveron jako-osuuden määräaikainen 10 prosentin korotus

lisäsi Äänekosken kaupungin yhteisöverotuottoa noin 1,7 miljoonaa euroa. Kokonaisuudessaan kaupungin verotulot kasvoivat noin 1,3 miljoonaa euroa (1,7 %).

Muita tuloperustaan vaikuttavia tekijöitä olivat mm. kertaluonteiset asemakaavojen kaavoitusvoitot, joita syntyi tilikaudella 0,5 miljoonaa euroa. Vastaavasti edellisvuonna kertaluonteisten kaavoitusvoittojen määrä oli 0,6 miljoonaa euroa.

Pysyvien vastaavien myyntivoittoja kertyi tilikaudella 0,5 miljoonaa euroa, kun vuonna 2019 niitä kertyi 0,7 miljoonaa euroa.

Kaupungin toimintaan ja elinvoimaan vaikuttavat olennaiset muutokset

Suurimmista investointikohteista vuonna 2020 valmistuivat Alkulan päiväkotit ja junavarikko sekä peruskorjauksia jatkettiin niin liikuntatalolla kuin

Koulunmäen koulullakin. Teiden ja katujen rakentamiseen ja korjaukseen käytettiin 2,2 miljoonaa euroa.

Vuoden 2020 aikana hyväksyttiin yhdeksän asema-kaavaa, joista merkittävimmät olivat Palomäen, Suolahden yhtenäiskoulun liikennejärjestelyiden, teollisuuskylän sekä Kierälahden asemakaavojen muutokset. Lisäksi vireille saatettiin Liimattalan tuulivoimapuiston osayleiskaava.

Omakotitonttien kysyntä lisääntyi edellisvuoden tasosta merkittävästi, johtuen suurelta osin Kotakennäs II alueelle toteutetusta tontinmyynti -kampanjasta. Kampanjassa keskityttiin uudella Kotakennäs II alueella olevan Kotakadun varren erillispientalotonttien myyntiin. Myytävistä tonteista rantatontteja oli 12 kpl ja kuivan maan tontteja 10 kpl.

Suurimmat yrityshankkeet vuoden aikana olivat Meconetin uuden toimitilan valmistuminen Hirvas-kankaalle, Valtran logistiikkakeskuksen valmistuminen, Metsä Springin tekstiilipilotlaitoksen käynnistyminen, Metsä Groupin ja Valmetin 3D-pakkauspilotlaitoksen rakentamisen käynnistyminen ja Metsä Boardin Excellence-keskuksen valmistuminen sekä Heavy Centerin valmistuminen Hirvas-kankaalle.

Merkittävimpiä kaupunkikehitysprojekteja olivat keskusaukion, rantapuiston, Vanhan asemanseudun ja Kotakennäs I:n kehittäminen sekä ylipainehallin suunnittelu ja edistäminen. Myös Kapeenkosken alueen selkeyttämien ja maalaiturin rakentaminen on mainittavia.

Äänekosken kaupungille valmistui matkailuohjelma vuosille 2019-2022, jonka tavoitteena on tuoda Äänekosken tunnettavuutta paremmin matkailijoiden keskuuteen.

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvouden talousarvioon

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarviovuonna 13 talousarviomuutosta, joiden euromääräinen vaikutus käyttötalousosaan oli -2,8 miljoonaa euroa ja rahoitusosaan 3,7 miljoonaa euroa. Investointiosaan vaikutus oli 2,0 miljoonaa euroa.

Vuoden 2020 talousarvio on valtuuston nähden sitova vastuualuetasolla tarkastuslautakunnan, perusturvalautakunnan, kasvun ja oppimisen lautakunnan, teknisen lautakunnan, ympäristölauta-

kunnan ja vapaa-aikalautakunnan osalta. Keskushallinnon osalta talousarvion sitovuus on kaupunginhallituksen tasolla (pl. tarkastuslautakunta).

Kaupungin organisaatio on jaettu 21 eri vastuualueeseen, joista 14 on sitovia valtuustoon nähden. Sitovan tason vastuualueilla lisätalousarviot huomioiden talousarvio alitettiin 9 vastuualueen osalta ja ylitettiin 5 vastuualueen osalta.

Merkittäviä (yli 100 000 euroa) talousarvion ylityksiä oli 2 kpl: perusturvan hallinto 309 000 euroa ja opetuspalvelut 307 000 euroa.

Tarkemmat vastuualuekohtaiset poikkeamat on kuvattu tilinpäätöksen luvussa 3, talousarvion toteutuminen.

Olennaiset toiminnan ja talouden muutokset tilinkauden päättymisen jälkeen

Koronaviruspandemia jatkuu edelleen ja talouden toipumien alkaa hitaasti, mikä puolestaan hidastaa talouskasvua entisestään. Talous elpyy sitä nopeammin, mitä nopeammin rokotteita on saatavilla ja miten rokotukset pystytään toteuttamaan ja miten tehokkaasti ne vaikuttavat.

Koronaviruspandemian johdosta valtionvelka on kasvanut voimakkaasti, joten kevään 2021 kehysriihi tulee olemaan haastava. Nähtäväksi jää miten kehysriihen päätökset tulevat vaikuttamaan kuntien valtionosuuksiin. Mikäli kuntien rahoitusta leikataan voimakkaasti, kuntien menojen ja tulojen rakenteellinen tasapaino kasvaa entisestään. Tämä kehitys on kestävä ja pitkällä juoksulla se tuo haasteita kuntien elinvoimaisuuden kehittämiseen sekä lakisääteisten palveluiden tuottamiseen.

Julkisen talouden alijäämä pysyy suurena vuonna 2021, kun vuoden alkupuolelle jatkuvan epidemian hoito ja sen vaikutuksia lieventävät tukitoimet pitävät julkiset menot korkealla tasolla. Tulojen ja menojen välinen epätasapaino pysyy niin suurena, että julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen näyttää jatkavan kasvuaan koko 2020-luvun alkupuoliskon ajan.

Valtakunnallinen soteuudistus on meneillään ja siihen liittyvä lainvalmistelu on parhaillaan valio-kuntakäsittelyvaiheessa. Tämänhetkinen tavoite on, että uudet hyvinvointialueet (sote ja pelastustoimi) käynnistyisivät jo 1.1.2023. Hyvinvointialueiden perustaminen leikkaa kuntien toiminnasta ja taloudesta noin puolet. Vaikutukset kunnan toi-

mintaan ovat merkittävät. Taloudellisista vaikutuksista on valtakunnallisesti laadittu joitakin kuntakohtaisia arvioita, mutta tarkempia tietoja ei vielä ole.

2.1.6. Arvio todennäköisestä kehityksestä

Suurimmat riskit tulopuolella on verotulokertymän heikentyminen ja mahdolliset valtionosuusleikkaukset. Menopuolella suurimmat riskit liittyvät toimialojen talouskurin noudattamiseen sekä ja suurien investointien toteuttamiseen budjetoidun mukaisesti. Erityisesti huolta aiheuttaa perusturvan toimialan toimintamenojen voimakas kasvu viimevuosien aikana. Koronapandemian jatkuminen myös vuoden 2021 puolelle tuo talouskehitykselle haasteita ja epävarmuustekijöitä.

Taloussuunnitelman mukaan vuosikatteen vuosina 2021 - 2023 ovat noin 10,2 - 7,4 miljoonaa euroa.

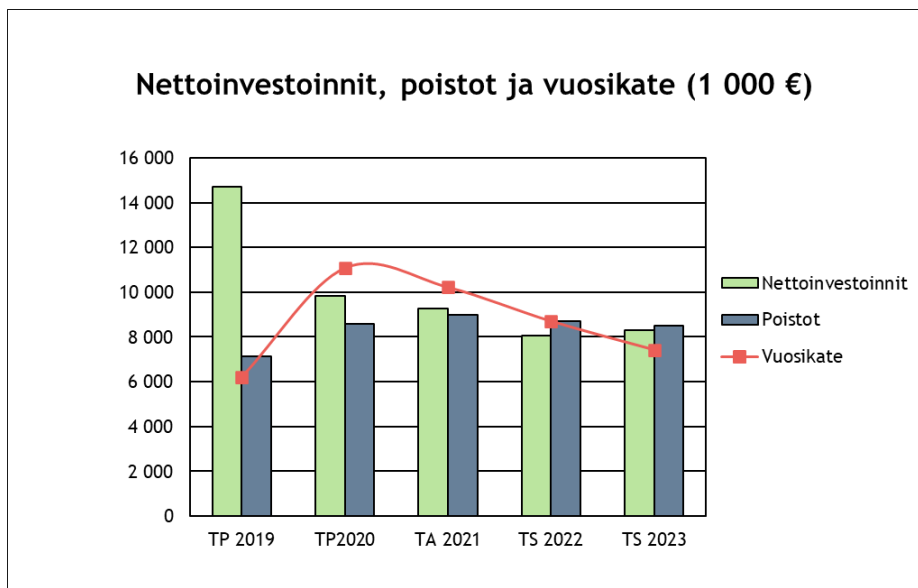
Vuosien 2021 ja 2022 tulos näyttäisi muodostuvan ylijäämäiseksi, mutta vuonna 2023 tulos on ennusteen mukaan alijäämäinen.

Suurimpia lähivuosien investointeja ovat Koulunmäen yhtenäiskoulun B ja C rakennusten saneeraus, Katvelan päiväkodin saneeraus, painotalon korjauksen aloittaminen, vuonna 2020 aloitetun ylipainehallin rakentaminen sekä liikenneväylien perusparannus ja uusien rakentaminen.

Taloussuunnitelman 2021 - 2023 mukaisella investointivauhdilla kaupungin lainakanta on vuoden 2023 lopussa noin 78,1 miljoonaa euroa. Vuosina 2021 - 2023 nettoinvestointitaso on keskimäärin 8,5 miljoonaa euroa vuodessa. Vuosittaisen investointitason tulisi olla keskimäärin 8,8 miljoonaa euroa/vuosi, jotta vuosikate riittäisi poistoihin.

Lisäksi epävarmuutta aiheuttaa sote uudistuksen eteneminen sekä siitä syntyvät taloudelliset vaikutukset ja riskit kaupungille.

NETTOINVESTOINNIT, POISTOT, VUOSIKATE 2019 - 2023

Rahoitussuunnitelman mukaan velkamäärä vähenee vuonna 2021 vuoden 2020 tasosta. Myös suunnitelmavuonna 2022 lainamäärä vähenee, mutta vuonna 2023 lainamäärä kääntyy kasvuun.

2.1.7. Kaupungin henkilöstö

Äänekosken kaupungin palveluksessa oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 1 375 (1 383) henkilöä, joista vakinaisten osuus on 992 (963) henkilöä ja määräaikaisten 383 (420) henkilöä. Edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstömäärä väheni 8 henkilöä. Määräaikainen henkilöstö muodostui pääosin sijaisista. Lisäksi määräaikainen henkilöstö sisältää työllistetyt ja muut määräaikaiset. Vakinaisten osuus koko henkilöstöstä oli 72,2 %.

Henkilöstömäärältään suurin toimiala vuoden 2020 lopussa oli perusturva, jossa päätoimisesta

henkilöstöstä työskenteli 45,6 % (44,9). Kasvun ja oppimisen toimialalla työskenteli 36,6 % (36,6), keskushallinnon toimialalla 7,1 % (12,7), vapaa-ai-katoimessa 6,6 % (4,2) sekä teknisellä ja ympäris-tötoimialalla 4,1 % (1,6).

Tuloslaskelman palkkamenot vuonna 2020 olivat 47,8 milj. euroa (2019: 47,5) ja palkkojen sivuku-lut 12,9 milj. euroa (2019: 12,5).

Kaupungin henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät vuoden 2020 henkilöstöraportista.

2.1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Toiminnalliset riskit

Työsuojelussa on vuodesta 2013 asti käytetty ris-kien ja vaarojen arvioinnissa sähköistä arviointi-menettelyä. Arviointi tehdään kaikissa kaupungin työyksiköissä ja se tullaan uusimaan joka neljäs vuosi. Työsuojelu ohjeistaa esimiehiä ennen kyse-lyn toteuttamista.

Rahoitusriskit

Rahoitusriskien osalta arvioidaan korko-, likvidi-teetti- ja luottoriskejä. Kaupungin lainakanta on laskenut vuoden 2019 tasosta 4,1 milj. euroa. Kor-kokulut kasvoivat vuoden 2020 tasosta noin 0,06 miljoonaa euroa.

Äänekosken kaupungin lainasalkku koostuu lyhyt-aikaisista kuntatodistuksista, joita oli 22,0 miljoonaa euroa sekä pitkäaikaisista velkakirjalainoista, joita kaupungilla oli vuoden 2020 lopussa noin 52,1 miljoonaa euroa. Näin laskettu lainasalkku oli 31.12.2020 yhteensä 74,1 miljoonaa euroa.

Pitkäaikaisten lainojen pääomalla painotettu kes-kikorko oli 0,530 % (0,842 %). Pitkäaikaisista lai-noista vaihtuvakorkoisia oli 14,40 % ja kiinteäkor-koisia oli 85,60 %.

Kaupungin lainasalkku, joka koostuu sekä pitkä- ja lyhytaikaisista lainoista on korkosuojattu yh-teensä 57,0 miljoonaan euroon saakka.

Vaihtuvakorkoisten pitkäaikaisten lainojen viite-korot jakaantuivat seuraavasti: 3 kk euribor - si-donnaisia lainoja 0,0 (7,6) miljoonaa euroa, 6 kk euribor -sidonnaisia lainoja 2,6 (4,5) miljoonaa

euroa ja koronvaihtosopimuskorko 10 v -sidonnai-sia lainoja 4,9 (5,2). Lisäksi kiinteäkorkoisia lai-noja oli 44,6 (20,0) miljoonaa euroa. Korkoriski realisoitui vuoden 2020 aikana myönteisesti, kun yleinen markkinakorkotasoo pysyi edelleen mata-lalla tasolla.

Yleisellä tasolla rahoitusriskeistä vuoden 2020 osalta voidaan todeta, että kaupungilla ei ole va-luuttariskiä, koska maksuliikenne ja rahoitus hoi-detaan euroissa.

Likviditeetti- eli maksuvalmiusriskin näkökul-masta vuosi 2020 oli ongelmaton. Kaupungin likvi-diteettiä on hoidettu siten, että kassan riittävyys on turvattu. Kaupunki on ottanut kuntatodistusoh-jelman avulla lyhytaikaista lainaa kilpailukykyi-seen päivän hintaan. Vuoden 2020 lopussa lyhyt-aikaista luottoa oli 22 miljoonaa euroa.

Luottoriskiä arvioitaessa on syytä todeta, että kaupungilla on myönnettyjä antolainoja 23,3 (23,7) miljoonaa ja takauksia samaan konserniin kuuluville yhteisöille 61,1 (61,1) miljoonaa euroa ja muille yhteisöille 3,9 (4,5) miljoonaa euroa. Suurimpana mainittakoon Äänekosken Energia Oy:lle myönnetty 29,9 (32,4) sekä Ääneseudun Asunnot Oy:lle myönnetty 25,6 (27,9) miljoonan euron omavelkaiset takaukset.

Vahinkoriskit

Äänekosken kaupungin vakuutukset kilpailutettiin vuoden 2019 alussa. Työtaturmavakuutukset hoidetaan IF vahinkovakuutusyhtiö Oyj:n kanssa ja

omaisuus- ja vahinkovakuutukset hoidetaan OP Vakuutus Oy:n kanssa.

Hallinnon riskit ja oikeudenkäynnit (valitukset valtuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden päätöksistä)

PÄÄTTYNEET JA KESKENERÄISET TUOMIOIS-TUINPROSESSIT

Lainkäyttöasiat

Terveyskeskuksen rakennusvirheasia

Kaupungin kiinteistöihin liittyvänä merkittävänä asiana käsiteltiin vuonna 2020 kysymystä terveyskeskuskiinteistössä havaituista ongelmista ja mahdollisesta rakennusvirheestä. Kyseessä on vuonna 2014 kaupungin keskustaan valmistunut uudisrakennus. Asian käsittely riidan vastapuolen kanssa siirtyi syksyllä 2018 erään asianajotoimiston hoidettavaksi kaupunginhallituksen päätöksen perusteella.

Asian käsittely oli tilinpäätöspäivänä ja tasekirjan laatimisaikana vielä kesken. Asiaa ei myöskään ollut saatettu tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Hankintalain mukainen vahingonkorvausasia

Kaupungin teknisen toimen hankintoihin liittyvänä merkittävänä asiana vuonna 2020 käsiteltiin erästä vahingonkorvausasiaa. Kyseessä oli vuonna 2019 käräjäoikeudessa vireille tullut asia, jossa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksesta annetun lain (ns. hankintalaki) mukaisessa, kaupungin katuverkkoon liittyvää rakennusurakkaa koskevassa tarjouskilpailussa hävinnyt tarjoaja vaati kaupungilta hankintalaissa tarkoitettua vahingonkorvausta sillä perusteella, että kaupunki olisi tehnyt virheen hankintamenettelyssä.

Tekninen lautakunta teki hankintapäätöksen vuonna 2017. Myöhemmin käräjäoikeudessa kantajana ollut tarjoaja teki lautakunnan päätöksestä hankintaoikaisuvaatimuksen, jonka lautakunta hylkäsi vuonna 2017. Tarjoaja valitti lautakunnan päätöksestä markkinaoikeuteen, joka hylkäsi valituksen vuonna 2017. Korkein hallinto-oikeus puolestaan hylkäsi tarjoajan valituslupahakemuksen vuonna 2018, jolloin hankintapäätös tuli lainvoimaiseksi. Tämän jälkeen vuonna 2019 valittaja nosti vahingonkorvauskanteen käräjäoikeudessa.

Keski-Suomen käräjäoikeus antoi vahingonkorvausasiassa tuomion 2.9.2020. Tuomiollaan kärä-

jäoikeus hylkäsi kantajana olleen tarjoajan vahingonkorvausvaatimukset, koska käräjäoikeus katsoi, että kaupunki ei ollut menetellyt hankintalain vastaisesti. Lisäksi kantaja velvoitettiin korvaamaan kaupungin oikeudenkäyntikuluja.

Kantaja valitti käräjäoikeuden tuomiosta Vaasan hovioikeuteen. Koska valittamisen edellytyksenä oli jatkokäsittelylupa, hovioikeus ratkaisi jatkokäsittelylupa-asian. Hovioikeus antoi asiassa päätöksen 18.12.2020. Päätöksen mukaan jatkokäsittelylupaa ei myönnetä ja käräjäoikeuden ratkaisu jää pysyväksi. Hovioikeuden päätöksen mukaan ei ole ilmennyt aihetta epäillä käräjäoikeuden ratkaisun lopputuloksen tai käräjäoikeudessa suoritetun näytön arvioinnin oikeellisuutta.

Hovioikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan oikeuteen. Valitusaika ei ollut päättynyt tilinpäätöspäivänä, vaan se päättyi helmikuun puolivälissä 2021. Tasekirjan laatimisaikaan mennessä kaupunki oli saanut tiedon, jonka mukaan tarjoaja oli hakenut korkeimmasta oikeudesta valituslupaa. Korkein oikeus ei kuitenkaan ollut vielä ratkaissut valituslupa-asiaa eikä vahingonkorvausasiassa siis ollut lainvoimaista tuomiota.

Hallintolainkäyttöasiat

Moottoriurheilukeskukseen liittyvät kiinteistön kaupat ja maanvuokrasopimus

Kaupunginhallitus päätti 17.12.2018 ensinnäkin hyväksyä kiinteistökaupan esisopimuksen, jolla kaupunki ostaa Finsilva Oyj:ltä 37,8 ha:n suuruisen määräalan erästä metsätilasta ja toiseksi hyväksyä kauppakirjan, jolla kaupunki myy samalle yritykselle noin 33,42 ha:n suuruisen toisen metsätilan.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti 17.12.2018 antaa edellä tarkoitetun ostettavan määräalan vuokralle Äänekosken Urheiluautoilijat ry:lle, Konneveden Moottorikerho/Urheiluautoilijat ry:lle, Äänekosken Moottorikerho ry:lle, Äänekosken pienoisautoilijat ry:lle ja Konginkankaan Urheiluautoilijat KongUA ry:lle tai näiden toimijoiden osoittamalle yhdistykselle tai yhtiölle moottoriurheilukeskuksen rakentamista varten.

Neljä yksityistä henkilöä teki sanotuista päätöksistä kaupunginhallitukselle oikaisuvaatimukset, jotka kaupunginhallitus hylkäsi 21.1.2019 tekemillään päätöksillä. Kaupunginhallitus katsoi, että oikaisuvaatimuksenalaiset päätökset eivät ole syn-

tyneet virheellisessä järjestyksessä, kaupunginhallitus ei ole ylittänyt toimivaltaansa eivätkä päätökset ole muutenkaan lainvastaisia. Kaupunginhallituksen mukaan oikaisuvaatimuksissa ei myöskään ole esitetty muita syitä, joiden vuoksi oikaisuvaatimusten hyväksyminen olisi tarkoituksenmukaista.

Sanotut henkilöt valittivat kaupunginhallituksen oikaisuvaatimusten johdosta tekemistä päätöksistä kunnallisvalituksin Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Kaupunginhallitus päätti kaupungin lausunnosta hallinto-oikeudelle 8.4.2019.

Hallinto-oikeus antoi asiassa päätöksen 26.6.2020 ja kumosi valituksenalaiset kaupunginhallituksen päätökset kokonaisuudessaan. Hallinto-oikeuden mukaan nämä päätökset olivat syntyneet virheellisessä järjestyksessä, koska kaupunginhallitus

valtioneuvoston viranomaisena ei ollut päätöksiä tehdessään selvittänyt Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa tarkoitettuja valtioneuvoston koskevien määräysten ja säännösten soveltuvuutta asiassa.

Hallinto-oikeuden päätös tuli lainvoimaiseksi heinä-elokuun vaihteessa 2020, sillä päätöksestä ei valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Kysymys suunnitellun moottoriturheilukeskuksen mahdolliseen rakentamiseen liittyvien kiinteistökauppojen ja muiden asioiden tulevaisuudesta oli tilinpäätöspäivänä ja tasekirjan laatimisaikana vielä kesken. Asiakokonaisuutta ei ollut miltään osin saatettu uudelleen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

2.1.9. Ympäristötekijät

Ympäristö tarkoittaa luonnollista fyysistä ympäristöä, joka sisältää ilman, veden, maan, kasvit ja eläimet sekä uusiutumattomat luonnonvarat, kuten fossiiliset polttoaineet ja mineraalit.

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävästä käytöstä. Ympäristömenoihin eivät sisälly ympäristölainsäädännön rikkomisesta johtuvat sakot ja maksut.

Ympäristömeno voi aiheutua joko kunnan omasta toiminnasta tai toiminnasta, jolla kunta pyrkii ennaltaehkäisemään, vähentämään tai poistamaan muiden toimijoiden ympäristöön kohdistamaa rasitusta tai vahinkoa. Ympäristömenona ilmoitetaan ulkoiset menot bruttomääräisesti tuloja vähentämättä. Ympäristötulot kuten esim., ympäristölupamaksut esitetään erikseen.

Ympäristönsuojelun investointimenoina pidetään aktivointiedellytykset täyttäviä menoja, jotka syntyvät ympäristöhyötyjen tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi tai korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelun tason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävästä käytöstä edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Aktivointiedellytyksen katsotaan täyttyvän, mikäli hankitun hyödykkeen odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi

tuotannontekijänä kunnan hyödyke tai palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hyödykkeen hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan.

Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu

Äänekosken kaupunki osallistuu ilmanlaadun yhteistarkkailuun energiantuotanto- ja teollisuuslaitosten kanssa.

Äänekoskella ilmanlaatua on seurattu Hiskinmäellä 2004-2019. Ilmatieteen laitos aloitti ilmanlaadun mittaukset Äänekosken paloasemalla 1.6.2020, johon on tuotu mittauskontti. Mittauksia tullaan jatkamaan keskeytyksettä samassa paikassa vuoden 2024 loppuun asti. Mittausasemalla mitataan jatkuvatoimisilla automaattisilla analysointilaitteilla typen oksidien (NO, NO₂ ja NO_x), halkaisijaltaan alle 10 µm:n suuruisten hengitettävien hiukkasten (PM₁₀), rikkidioksidin (SO₂) ja haisevien rikkiyhdisteiden (TRS) pitoisuuksia. Lisäksi mittausasemalla havainnoidaan tuulen suuntaa ja nopeutta, ulkoilman lämpötilaa, suhteellista kosteutta ja ilmanpainetta. Ilmanlaadun mittausten tavoitteena on kartoittaa ilmansaasteiden pitoisuustasoa ja hetkellistä vaihtelua. Tulokset raportoidaan vuosittain.

Jätevesien käsittely

Äänekosken Energia Oy:n uusi Teräväniemen jätevedenpuhdistamo on käynnistynyt vuonna 2018.

Äänekosken Energia Oy ylläpitää myös vesi- ja jätevesiverkostoa sekä suurelta osin myös hulevesiverkostoa. Yhtiö vastaa toiminnan päästötarkkailusta osallistumalla mm. Äänekoski - Vaajakoski vesireitin yhteistarkkailuun ja hoitamalla puhdistamoiden (myös Tihusuon puhdistamo Konginkankaalla) ympäristölupien muista tarkkailuvelvoitteista. Äänekosken Energia Oy:n jätevedenpuhdistamojen toimintaa tarkkailua valvoo ELY -keskus.

Jätehuolto

Kaupungin jätehuollon järjestämisvastuu on Sammakkokangas Oy:llä sekä toimintaan liittyvät viranomaistehtävät Sydän-Suomen jätelautakunnalla. Vastuu jätehuollon keräys- ja kuljetuspalveluiden järjestämisestä on kiinteistön omistajalla. Kaupungin ympäristölautakunta toimii jätelain mukaisena valvontaviranomaisena.

Maaperän ja pohjaveden suojeleminen

Maaperän ja pohjaveden suojeleminen kuuluu osana ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaa. Vuonna 2020 on päivitetty ympäristönsuojelulain mukainen valvontaohje- ja suunnitelma. Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastuskäynnit ovat maksullisia.

Äänekosken kaupungin maankäyttöosasto huolehtii mahdollisten kaupungin kiinteistöillä sijaitsevien PIMA-kohteiden kunnostuksesta.

Melun ja värinän torjunta

Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (ympäristötarkastaja) käsiteli vuonna 2020 yhteensä 7 kappaletta tilapäistä melua tai värinää aiheuttavan toiminnan ilmoitusta. Ilmoitusten käsittelystä saadut tulot sisältyvät ympäristövalvonnan maksutuottoihin.

Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman suojeleminen

Pyhjärven lintuveden (Natura 2000-alue) kunnostussuunnitelmaa varten on haettu valtionavustusta vuonna 2018. Äänekosken kaupunki osallistuu Pyhjärven kunnostussuunnitelman laatimiseen ja rahoitukseen 3 000 euron osuudella. Hanke toteutetaan yhteistyössä Konneveden kunnan kanssa. Hankevetäjänä ja vastuukuntana toimii Konneveden kunta. Hankkeen alkuperäinen toteutusaika on 1.1.2019 - 30.5.2020. Hanke on viivästynyt ja valmistuu kevään 2021 aikana.

Äänekosken alueen suurimpien vesistöjen tila on kuvattu Keski-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2016 - 2021. Keski- ja Ala-Keitele ovat Pyyrinlahtea lukuun ottamatta hyvässä tilassa. Saarijärven reitin vesistöt ja Kuhnamo ovat tyydyttävässä tai välttävissä tilassa. Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on mukana Keski-Suomen ELY-keskuksen organisoimassa vesienhoidon yhteistyöryhmässä toimikautena 2019-2020.

Yleinen ympäristöhallinto

Ympäristöasioiden johtaminen

Ympäristönsuojelun yleissuunnittelua ja toimia ympäristönsuojelun huomioon ottamiseksi kaupungin toiminnassa johtaa kaupunginhallitus. Ympäristöasioiden huomioon ottaminen toiminnassa ja suunnittelussa jakaantuu laajasti kaupungin eri toimialoille ja myös konsernin yhtiöille. Samalla periaatteella ympäristöhyötyjen tuottaminen ja haittojen korjaaminen jakaantuvat laajasti organisaatioon. Kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta. Ympäristölautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Ympäristölautakunnan ympäristövalvonnan vastuualueen ympäristönsuojelun tulosalue vastaa ympäristönsuojelun viranomaistoiminnasta ja ympäristön tilan yleisestä seurannasta.

Kouluttaminen, perehdyttäminen ja tiedotus

Ympäristönsuojelun viranhaltijat (ympäristöpäällikkö ja ympäristötarkastajat) käyvät ympäristöhallinnon järjestämissä koulutustilaisuuksissa tarpeen mukaan ja hyvät tietoliikenneyhteydet ovat mahdollistaneet koulutusten seuraamisen myös etänä.

Ympäristövastuuvakuudet ja vakuudet

Maa-ainesluvut ja osa ympäristöluvista edellyttää luvanhaltijalta jälkihoidosta annettavan vakuuden, joka realisoituu, mikäli luvanhaltija laiminlyö luvassa määrätty tehtävät tai lupa-ajan päättyessä suoritettaviksi määrätty alueen kunnostamistoimenpiteet. Saatuja voimassa olevia vakuuksia oli tilikauden päättyessä yhteensä 29 kpl. Niiden yhteenlaskettu arvo oli 369 000 euroa.

2.2. Kaupunkistrategia

1.5.2015 voimaan tulleessa kuntalaissa (410/2015) todetaan, että kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkä aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palveluvelvoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntalain mukaan kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös strategian toteutumisen arviointi ja seuranta.

Lisäksi kuntalain 110 §:ssä määritetään, että talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Äänekosken kaupunkistrategia

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 7.12.2015 kaupunkistrategian vuosille 2016 - 2021. Äänekosken kaupunkistrategia on kaupungin tärkein strategiatason asiakirja (päästrategia), jossa on koottuna yhteen kaupungin kehittämisen päälinjaukset ja painopisteet lähivuosiksi sekä pitkän aikavälin strateginen suunta.

Strategiaprosessissa on ollut olennaista saavuttaa yhteinen ymmärrys kaupungin strategisesta asemasta ja tahtotilasta: Mihin asioihin ja kehitystrendeihin Äänekoski pystyy omilla valinnoillaan reagoimaan ja vaikuttamaan, ja toisaalta, minkä tekijöiden suhteen kaupungin on oltava proaktiivinen.

Äänekosken kaupunginvaltuusto ohjaa kaupungin kehittämistä strategioilla. Strategiapäivityksen yhteydessä kaupungin strateginen toiminnanohjaus- ja johtamismalli laadittiin Balanced Scorecard -mallin mukaiseksi (BSC, tasapainotettu mittaristo/tuloskortti). Balanced Scorecardin mallissa mittareita tuotetaan neljästä näkökulmasta,

joista muodostuu ns. mittaristotaulukko eli tuloskorttikokonaisuus. Näkökulmat Äänekosken kaupungilla ovat: **asiakas, talous, prosessit sekä henkilöstö.**

Asiakasnäkökulma ja taloudellinen näkökulma kuvaavat ulkoisia odotuksia, kun taas sisäisten prosessien ja henkilöstön näkökulmat kuvaavat sisäisiä valmiuksia. Tärkeää on, että näkökulmien taustalla vaikuttavat missio, visio ja arvot. Näkökulmille on määritelty strategiset päämäärät, kriittiset menestystekijät, mittarit, vastuutahot ja keskeisimmät toimenpiteet.

Äänekosken kaupungissa on asetettu koko kaupunkia ja koko strategiakautta koskevat strategiset päämäärät näkökulmittain ja kullekin päämäärälle omat kriittiset menestystekijät (=strategiatavoitteet, strategiset valinnat). Kullekin menestystekijälle on määritelty mittari, jolla menestystekijän toteutumista mitataan. Mittarille annetaan nykyarvo (edellisen vuoden tilinpäätösarvo) sekä tavoitearvo (strategiakauden viimeinen vuosi). Mitareita voi olla useampi menestystekijää kohden.

Talousarvioprosessissa on määritelty vuosikohtaiset tavoitteet. Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätösten yhteydessä ja kaupunkistrategiaa uudistetaan/päivitetään valtuustokausittain.

Strategian toimeenpano-ohjelmat

Kaupunkistrategiaa täydentämään ja strategian toteuttamiseksi laaditaan erilliset kaupunkistrategian toimeenpano-ohjelmat. Lähivuosina tavoitteena on muodostaa yhtenäinen strategia-asiakirja, joka koostuu kaupunkistrategiasta ja toimeenpano-ohjelmista.

Strategian toimeenpano-ohjelmia on laadittu mm. seuraavista asiakokonaisuuksista:

- elinkeino- ja kilpailukykyohjelma
- työllisyysohjelma
- kaupunkirakenneohjelma
- markkinointiohjelma
- lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma
- kiinteistöohjelma
- vapaa-aikaohjelma
- ikääntymispoliittinen ohjelma
- hankintaohjelma
- asunto-ohjelma
- palveluohjelma

- omistajapolitiikka
- kylien ja taajamien kehittämisohjelma
- kotouttamisohjelma
- matkailuohjelma
- kulttuuritilaohjelma

Talousarviovuoden 2021 aikana laaditaan lisäksi seuraavat toimeenpano-ohjelmat:

- henkilöstöohjelma

Toimeenpano-ohjelmat on laadittu strategiakaudelle siten, että niissä huomioidaan kaupungin

2.3. Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuntalakiin tehtiin 1.7.2012 kunnan ja kuntakonsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevia muutoksia, jotka tulivat voimaan 1.1.2014. Olennaisin muutos on se, että valtuuston tehtäviin on lisätty määräys, jonka mukaan valtuuston tehtävänä on päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalain muutoksen tavoitteena on vahvistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asemaa kunnassa ja kuntakonsernissa sekä yhdenmukaistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Äänekosken kaupunginvaltuusto on 13.10.2014 (§ 77) hyväksynyt Äänekosken kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja määrännyt ne tulemaan voimaan 1.11.2014 alkaen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa on määräykset seuraavista asioista:

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoite ja tarkoitus
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut
- Kokonaisvaltainen riskienhallinta ja sisäinen valvonta osana kaupungin ja kaupunkikonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi
- Tilivelvollisuus

Ohjeen mukaan

- **Valtuusto** päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä si-

keskustan, keskeisten taajamien ja kylien kehittäminen ja ylläpito. Lisäksi ohjelmien laadinnassa on huomioitu ohjelmien keskinäiset riippuvuussuhteet. Lautakuntaakohtaisten tavoitteiden että erillisten toimeenpano-ohjelmien on tuettava kaupunkistrategiassa asetettujen päämäärien toteuttamista.

Strategiasta johdetut tuloskortit esitetään tilinpäätöksen luvussa 3 ”Talousarvion toteutuminen”.

säinen valvonta ja riskienhallinta. Valtuusto hyväksyy hallintosäännön, johon on sisällytetty tarvittavat määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Valtuusto arvioi toiminnan ja talouden tavoitteiden asettamisen ja määrärahojen myöntämisen yhteydessä päätösten vaikutuksia ja riskejä. Valtuusto käsittelee tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille hyväksyessään tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun ja tilintarkastuskertomuksen perusteella.

- **Kaupunginhallituksella ja kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. **Kaupunginhallitus** laatii selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta osana tilinpäätöksen toimintakertomusta. **Kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien yksityiskohtaisesta ohjeistamisesta.
- **Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet (lautakunnat)** vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.
- **Johtavien viranhaltijoiden**, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäisen valvonta ja riskienhallinta vastuu-

alueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle.

- **Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat** vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konserni johdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.
- **Konsernijohto (kaupunginjohtaja ja kaupunginhallitus)** vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta (konsernivalvonta).
- **Tarkastuslautakunta** vastaa kunnan ulkoisesta valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida arviointikertomuksessa, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.
- **Tilintarkastajan** tehtävänä on tarkastaa viimeistään toukokuun loppuun mennessä kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatiminen ja antaa kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset ja esitetään, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle myöntää vastuu vapaus.
- **Henkilöstö** hoitaa tehtäväkuvansa mukaiset tehtävät ja niihin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt,

toimii tavoitteiden ja annettujen sääntöjen mukaisesti, kehittää toimintatapoja sekä ylläpitää ja jatkuvasti kehittää ammatillista osaamistaan.

Edellä mainitun lisäksi valvontaa on ohjeistettu myös taloussäännössä. Äänekosken kaupungin taloussääntö kumottiin hallintosäännön muutoksen yhteydessä kaupunginvaltuuston päätöksellä 29.5.2017 § 53. Hallintosäännön muuttamisen perusteena oli kuntalain (410/2015) päätöksentekojä ja hallintomenettelyjä koskevien säännösten voimaantulo 1.6.2017 alkaen. Uuteen hallintosääntöön on lisätty talouden hoitoon liittyvien päätöksien ja vastuiden määrittelyt sekä keskeiset talouden hoidon säännöt, jotka aikaisemmin ovat olleet kumotussa taloussäännössä. Hallintosäännön hyväksynnän jälkeen päivitettiin talousohje ja se hyväksyttiin kaupunginhallituksessa (2.10.2017 § 291). Talousohje tuli voimaan 1.11.2017.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Vuoden 2014 aikana kaupungissa otettiin käyttöön uusi menetelmä sisäisen valvonnan toimivuuden ja tilan arviointiin. Menetelmää varten laadittiin oma yhtäläinen ohjelma, johon koottiin kaikki tunnistetut sisäisen valvonnan arviointikohteet. Kohteita tunnistettiin noin 150 ja kohteet jaettiin viiteen eri pääryhmään COSO-mallin mukaisen sisäisen valvonnan viitekehysten mukaisesti:

- valvontaympäristö
- informaatio ja kommunikaatio
- valvontatoimenpiteet
- riskienarviointi
- seuranta

Kohteet arviointiin asteikolla 1 - 4. Yhteenvedona voidaan todeta, että sisäisen valvonnan tila on kaupungissa kohtalaisen hyvällä tasolla. Suurimmat puutteet ovat informaation ja seurannan osaluilla.

Alla on esitetty koonnot toimialoittain arviointien vuoden 2020 tuloksista:

Toimiala: Keskushallinto

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,83	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,63	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,76	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 4,00	Erinomainen
SEURANTA	● 3,50	Erinomainen
KOKONAISUUS:	● 3,77	Erinomainen

Toimiala: Perusturva

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,72	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,50	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,80	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,60	Erinomainen
SEURANTA	● 4,00	Erinomainen
KOKONAISUUS:	● 3,75	Erinomainen

Toimiala: Kasvun ja oppimisen toimiala

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,64	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,13	Hyvä
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,63	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,20	Hyvä
SEURANTA	● 3,25	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,53	Erinomainen

Toimiala:
Vapaa-aikatoimiala

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,48	Hyvä
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,50	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,66	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,60	Erinomainen
SEURANTA	● 3,00	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,56	Erinomainen

Toimiala:
Tekninen ja ympäristötoimiala

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,36	Hyvä
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,38	Hyvä
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,50	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,80	Erinomainen
SEURANTA	● 3,00	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,45	Hyvä

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupunkiorganisaation toimielinten ja viranhaltijoiden päätöksistä tehtyjen oikaisuvaatimusten/valitusten määrä ei poikennut siitä, mikä on tavanomaista Äänekosken kaupungin toiminnassa tai yleensä kunnallisessa toiminnassa.

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole tullut sellaisia valituksia, joiden tekemisen perusteena olisi ollut selkeästi sisäisen valvonnan puutteellisuudesta aiheutunut lakien, ohjeiden, päätösten tai hyvän hallintotavan noudattamisen laiminlyönti, joiden seurauksena kaupunki olisi joutunut rikosoikeudelliseen rangaistus- tai korvausvastuuseen.

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole saatettu lautakuntien ja johtokuntien sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevissa selonteissa sellaista säännöistä, ohjeista, sopimuksista tai päätöksistä poikkeavaa viranomaistoimintaa, jonka seurauksena kaupunki olisi joutunut syytteeseen tai muutoin korvausvastuuseen.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Kaupungin vuoden 2020 talousarviossa vastuualueetasolla sitovista määrärahoista määräraha ylitettiin viiden vastualueen osalta, ja yli 100 000 euron ylityksiä niistä oli (2) kaksi. Vastaavasti määräraha-alituksia oli (9) yhdeksällä vastuualueella, ja niistä yli 100 000 euron alituksia oli (3) kolme.

Kaupungin toiminnassa ja taloudessa seurantaa ja ennakointia on parannettu siten, että mahdolliset poikkeamat havaitaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Lautakuntia, kaupunginhallitusta ja kaupunginvaltuustoa on informoitava talousarvion toteutumisesta siten, että em. seurantatehtävät ovat mahdollisia. Lautakuntia ja hallitusta on informoitava vähintään ensimmäisen ja toisen vuosikolmanneksen jälkeen sekä tilikauden kokonaistuloksen valmistumisen jälkeen.

Talousjohtaja on laatinut osavuosisikatsaukset kausista 1-4 ja 1-8, ja ne on annettu tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Laskujen hyväksyntä on tapahtunut sähköisesti erillisessä ostoreskontraohjelmassa. Laskuille on määritelty sekä asiataarkastajat että hyväksyjät vastuualueittain.

Äänekosken kaupungin hallinnoimat käteiskassat tarkastettiin vuoden 2020 osalta ja tarkastuksista laadittiin erilliset tarkastusmuistiot. Tarkastuksissa ei havaittu mitään suurempia virheellisyyskohtia.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 13.10.2014 (§ 77). Vs. kaupunginjohtaja antoi viranhaltijapäätöksellään riskienhallinnan ohjeen 18.12.2014. Ohje noudattelee ISO 31000 standardia (Riskienhallinta, Periaatteet ja ohjeet). Ohjeella ohjeistetaan, miten riskienhallinta toteutetaan käytännössä. Ohjetta sovelletaan kaupungin kaikilla organisaatiotasolla sekä konsernin tytäryhteisöissä.

Riskienhallinnan prosessissa määritetään toimintaympäristö, jonka jälkeen riskit tunnistetaan, analysoidaan ja arvioidaan niiden merkitys/vaikeusaste. Riskianalyysin lopuksi valitaan ne riskit, jotka valitaan riskienhallinnan toimenpideohjelmaan erillisesti seurattaviksi riskeiksi. Toimenpideohjelmaan on valittava kaikki riskit, joiden riskitaso on merkittävä tai sietämätön ja lisäksi toiminnan kannalta oleellimmat kohtalaisen riskitason riskit.

Äänekosken kaupungissa riskien arvioinnissa käytetään johtoryhmän laatimaa Excel -pohjaista riskienhallintatyökalua. Toimialakohtaiset riskit arvioidaan kokonaisvaltaisesti vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä. Erilliset riskiarvioinnit (mm. projektit, hankkeet, erilliset investoinnit) laaditaan tarpeen esiintyessä, käyttäen samaa Excel -työkalua.

Kaupungin kokonaisvaltainen riskienhallintaprosessi toteutettiin toimialoittain (toimialojen johtoryhmät) vuoden 2020 aikana. Yhteenvetona todetaan, että koko kaupunkia koskeviksi ja seurattaviksi riskeiksi tunnistettiin alla mainitut:

- **Soteuudistuksen uskottavuus ja siihen sitoutuminen.** Riski, ettei uudistus toteudu lainkaan tällä hallituskaudella. Toimenpiteenä aktiivinen osallistuminen valmisteluun ja suunnittelun lisääminen uuden kuntaorganisaation kehittämiseen.
- **Työttömyysaste nousee/pysyy korkeana.** Korkea työttömyysaste aiheuttaa kunnallisverotuoton laskua sekä lisää kaupungin ns. sakkomaksuja ja lisääntyvien palvelujen tarvetta. Riskin pienentämiseksi kaupunki päivittää työllisyysohjelmaa ja osallistuu alueelliseen työllisyyden kuntakokeiluun. Toimenpiteinä lisäksi mm. työkykyselvitysten määrän lisääminen, koulutustason nostaminen ja yrittäjyyskasvatuksen lisääminen.
- **Syrjäytyminen, eriarvoistuminen ja pahoinvointi syvenee.** Riskin pienentämiseksi erillinen työryhmä selvittää tilannetta ja laatii toimenpideehdotukset.
- **Pandemia.** Globaalin sairastumisaallon vaikutukset sekä väestön terveyteen että talouteen. Riskin vaikutusten pienentämiseksi kaupunki varautuu valmiussuunnitelmilla. Lisäksi korostetaan yhteistoiminnan ja viestinnän merkitystä.

Kaupungin kokonaisvaltainen riskienhallintaprosessi toteutettiin toimialoittain (toimialojen johtoryhmät) vuoden 2020 aikana.

Toimialakohtaisten riskienhallinnan toimenpideohjelmien toteutumista seurataan toimialojen omissa johtoryhmissä sekä kokonaisvaltaisesti kaupungin johtoryhmässä, talousarvioprosessissa sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnitelmakaudella

Toimialojen vastuuviranhaltijat seuraavat oman vastuualueensa tavoitteiden toteutumista jatkuvan seurannan menetelmällä. Osavuosisikatsaukset talouden ja toiminnan osalta on laadittu ohjeistuksen mukaan. Taloudelliset päätökset on tehty toimivallan puitteissa. Ostolaskujen hyväksymismenettely on ohjeistettu ja toimialat ovat pääsääntöisesti pystyneet niitä noudattamaan.

Kaupunki on käynnistänyt vuoden 2020 aikana Kuntamittari - hankkeen, jolla tehdään faktatietoon perustuva arkijohtaminen mahdolliseksi. Uusilla automaattisesti päivittyvillä raporteilla on korvattu vanhoja manuaalisesti toteutettuja raportointeja. Vuoden 2020 aikana toteutettiin ta-

louden, työllisyyden sekä väestön automaattiraportoinnit. Hr-raportointi siirtyi toteutettavaksi vuodelle 2021 Hr-järjestelmäuudistuksesta johtuen. Lisäksi vuoden 2021 aikana toteutetaan kasvun- ja opetustoimen automaattisesti päivittyvät operatiivisen johtamisen raportit.

Toimialat ovat ottaneet uudet automaattisesti päivitettyt raportit hyvin käyttöönsä ja toimialojen johtajat seuraavat toimialansa talouden kehittymistä aktiivisesti. Reaaliaikainen raportointi on mahdollistanut nopean reagoimisen toimialalla tapahtuneisiin taloudellisiin muutoksiin ja parantanut merkittävästi talouden jatkuvaa seurantaa.

Mittaristoa kehitetään seuraavassa vaiheessa ottamalla mittarivalikoimaan mukaan lisää avointa dataa (esim. Tilastokeskus, Sotkanet) talous- ja Hr-datan rinnalle strategian toteutumisen mittaamiseksi. Tietoja yhdistämällä ja tarkastelemalla rinnakkain voidaan katsoa asioiden tilaa eri näkökulmista ja tunnistetaan ilmiöt. Tiedon laajalla hyödyntämisellä luodaan arvoa kaupungille toiminnan kehittämiseksi.

Tiedon etsimiseen ja päivittämiseen käytetty aika kohdennetaan tulosten analysointiin ja toiminnan kehittämiseen.

2.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmassa esitetään tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut. Tuloslaskelman tehtävänä on

osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulojen kattamiseen.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TULOSLASKELMA, 1000 €				
Ulkoinen	2020	2019	Muutos	Muutos -%
Toimintatuotot	18 225	19 059	-834	-4,4
Valmistus omaan käyttöön	11	41	-31	-74,0
Toimintakulut	-135 490	-131 161	-4 330	3,3
Toimintakate	-117 254	-112 060	-5 194	4,6
Verotulot	74 847	73 572	1 275	1,7
Valtionsuudet	51 751	42 963	8 788	20,5
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	617	624	-7	-1,1
Muut rahoitustuotot	1 376	1 334	42	3,1
Korkokulut	-260	-202	-58	28,7
Muut rahoituskulut	0	-18	18	-97,7
Vuosikate	11 076	6 212	4 864	78,3
Poistot ja arvonalentumiset	-8 599	-7 152	-1 447	20,2
Tilikauden tulos	2 477	-940	3 418	-363,5
Tilinpäätössiirrot	14	20	-7	-31,9
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 491	-920	3 411	-370,9

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	13,45	14,53
Vuosikate / Poistot, %	128,81	86,85
Vuosikate, euroa / asukas	596	331
Asukasmäärä 31.12.	18 576	18 765

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista: = $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista: = $100 * \text{vuosikate} / \text{poistot}$

Toimintatuotot olivat vuoden 2020 tilinpäätöksessä 18,2 milj. euroa, ja ne vähenivät 0,8 milj. euroa (-4,4 %) vuodesta 2019. Toimintatuotoista myyntituotot laskivat 0,5 milj. euroa (-15,3 %), maksutuotot vähenivät 0,2 milj. euroa (-1,8 %), tuet ja avustukset vähenivät 0,3 milj. euroa (-11,9 %) ja muut toimintatuotot kasvoivat 0,1 milj. euroa (2,7 %).

Tilivuoden 2020 toimintakulut olivat 135,5 milj. euroa ja ne kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 4,3 milj. euroa (3,3 %). Toimintakuluista palveluiden ostot kasvoivat 2,8 milj. euroa (5,2 %), avustukset vähenivät 0,1 milj. euroa (-2,1 %) ja muut toimintakulut lisääntyivät 0,6 milj. euroa (19,7 %). Henkilöstökulut kasvoivat puolestaan noin 0,7 milj. euroa (1,2 %).

Kaupungin verotulot kasvoivat noin 1,3 milj. euroa (1,7 %) ja valtionsuudet kasvoivat noin 8,8 milj.

euroa (20,5 %). Kunnallisveron kertymä oli 1,0 milj. euroa (1,6 %) edellisvuotta suurempi. Yhteisöveron kertymä kasvoi 0,5 milj. euroa (6,2 %)

sekä kiinteistöveron kertymä oli 0,2 milj. euroa (-3,9 %) edellisvuotta heikompi.

VEROTULOJEN KEHITYS

Verotulojen kehitys, 1 000 €	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kunnallisvero	60 218	62 121	63 117	62 984	61 072	60 452	61 432
Yhteisövero	6 899	6 969	6 789	8 990	9 154	8 023	8 519
Kiinteistövero	3 965	3 999	4 529	4 722	4 827	5 096	4 896
Verotulot yhteensä:	71 081	73 089	74 434	76 696	75 054	73 572	74 847
Muutos edelliseen vuoteen (%)	-1,1 %	2,8 %	1,8 %	3,0 %	-2,1 %	-2,0 %	1,7 %

Vuonna 2020 kaupungille kertyi korkotuottoja noin 0,6 milj. euroa, eli yhtä paljon, kuin edellisenä vuonna.

lainojen pääomalla painotettu keskkorko oli 0,530 % (0,842) prosenttia.

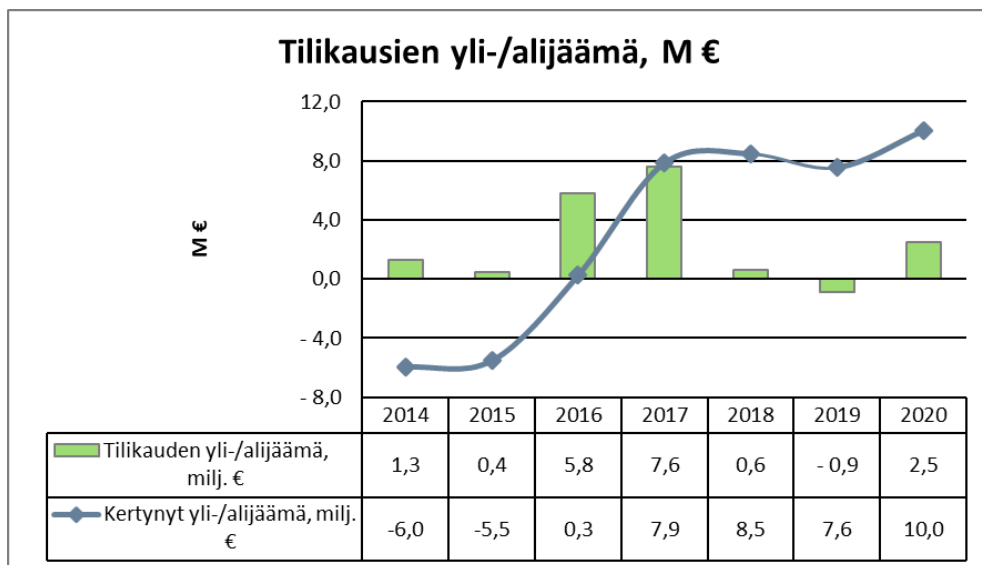
Muita rahoitustuottoja kertyi noin 1,4 milj. euroa, mikä on 0,04 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2019.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat noin 8,0 milj. euroa ja ne olivat 0,9 milj. euroa edellisvuotta suuremmat ja lisäpoistoja tehtiin 0,6 milj. euroa. Vuonna 2019 ei tehty lisäpoistoja.

Korkokulut olivat noin 0,3 milj. euroa ja ne olivat 0,06 milj. euroa edellisvuotta suuremmat. Korkokuluihin vaikutti erityisesti vuoden 2020 alhainen korkotas. Tilinpäätös vuonna 2020 pitkäaikaisten

Tilikauden ylijäämä oli 2,5 milj. euroa, ja se oli alkuperäistä talousarviota noin 2,4 milj. euroa parempi ja vuodesta 2019 tulos parani 3,4 milj. euroa.

TUNNUSLUVUN TILIKAUSIEN YLI- / ALIJÄÄMÄ KEHITYS

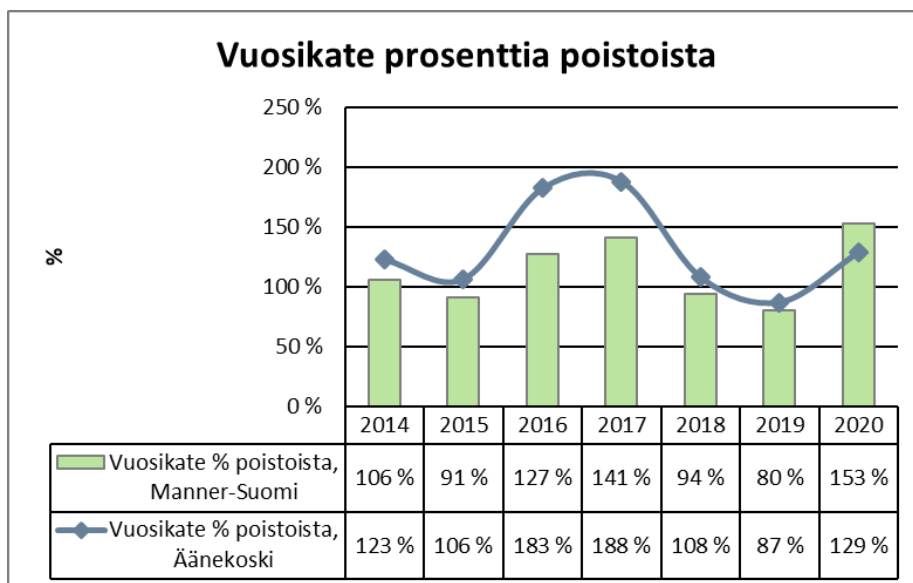

Tuloslaskelman tunnusluvut

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Kaupungin vuosikate oli 11,1 milj. euroa ja se kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 4,9 milj. euroa (78,3 %).

Vuosikate prosenttia poistoista on tunnusluku, joka osoittaa kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden investointeihin. Tunnusluvun ollessa 100 %, oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

TUNNUSLUVUN "VUOSIKATE PROSENTTIA POISTOISTA" KEHITYS

Äänekosken vuosikate oli 129 prosenttia poistoista, kun luku edellisellä vuonna oli 87 %. Tällä tunnusluvulla mitattuna kaupungin tulo-rahoitus oli riittävä investointeihin nähden.

Vuosikate euroa / asukas on tunnusluku, jota käytetään tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Äänekoskella vuonna 2020 vuosikate per asukas oli 596 euroa ja investointien omahankintameno oli 490 euroa/asukas.

2.5. Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki rahan lähteet ja rahan käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kunnan rahavaroihin, eli rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö

vai vähenivätkö kunnan rahavarat tilikauden aikana.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €				
Ulkoinen	2020	2019	Muutos	Muutos -%
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	11 076	6 212	4 864	78,3
Tulorahoituksen korjaukset	-871	-1 082	211	-19,5
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-9 267	-16 817	7 550	-44,9
Rahoitusosuudet investointeihin	164	635	-471	-74,2
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	711	1 466	-755	-51,5
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 813	-9 586	11 399	-118,9
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-17	-19	2	
Antolainasaamisten vähennykset	356	328	29	8,7
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 625	5 300	19 325	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 714	-6 648	-3 066	46,1
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-19 000	15 000	-34 000	-226,7
Oman pääoman muutokset			0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	932	-6 104	7 036	-115,3
Rahoituksen rahavirta	-2 818	7 856	-10 674	-135,9
Rahavarojen muutos	-1 005	-1 730	725	-41,9
Rahavarat 31.12.	1 770	2 776		
Rahavarat 1.1.	2 776	4 506		
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	5 953	4 705		
Investointien tulorahoitus, %	121,67	38,39		
Lainanhoitokate	1,14	0,94		
Kassan riittävyys, pv	4,18	6,54		
Asukasmäärä 31.12.	18 576	18 765		

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Pääomamenojen tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \cdot \text{kassavarat 31.12.} / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

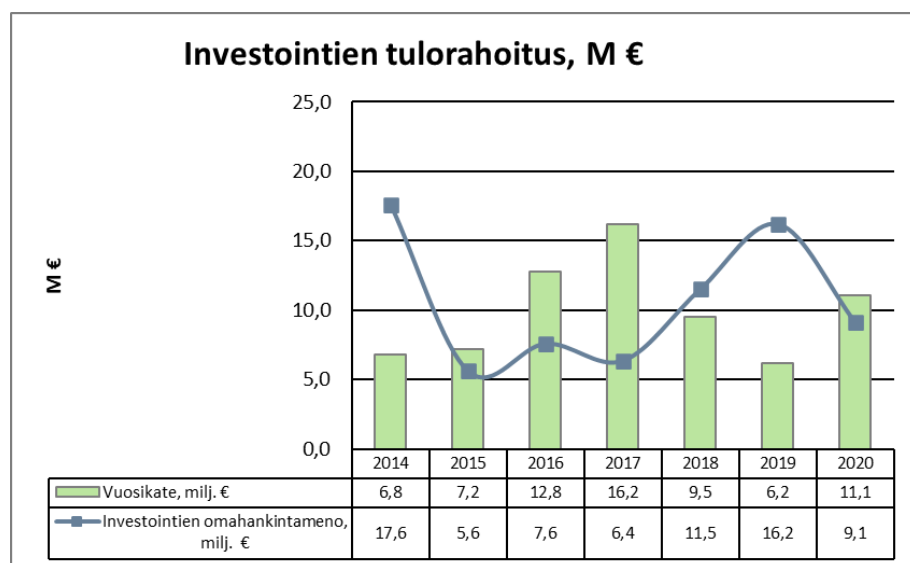
Tilinpäätöksessä 2020 varsinaisen toiminnan rahavirta, eli tulo-rahoitus oli 10,2 milj. euroa, eli 5,1 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2019.

Investointien määrä vuonna 2020 oli 9,3 milj. euroa eli 7,5 milj. euroa (44,9 %) vähemmän kuin vuonna 2019. Rahoitusosuuksia investointeihin

saatiin noin 0,2 milj. euroa ja käyttöomaisuuden myyntituloja kertyi noin 0,7 milj. euroa.

Vuonna 2020 vuosikate oli 11,1 miljoonaa euroa ja investointien omahankintameno oli 9,1 miljoonaa euroa.

INVESTOINTIEN TULO-RAHOITUKSEN KEHITYS

Antolainoja maksettiin kaupungille takaisin 0,36 milj. euroa ja uusia antolainoja ei myönnetty.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 9,7 milj. euroa ja uutta pitkäaikaista lainaa otettiin 24,6 milj. euroa. Lyhytaikaisten lainojen määrä väheni 19,0 milj. euroa.

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 1,8 milj. euroa ja rahoitustoiminnan rahavirta oli -2,8 milj. euroa. Kaupungin rahavarat vähenivät täten 1,0 milj. euroa. Vuoden lopussa rahavarat olivat noin 1,8 milj. euroa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

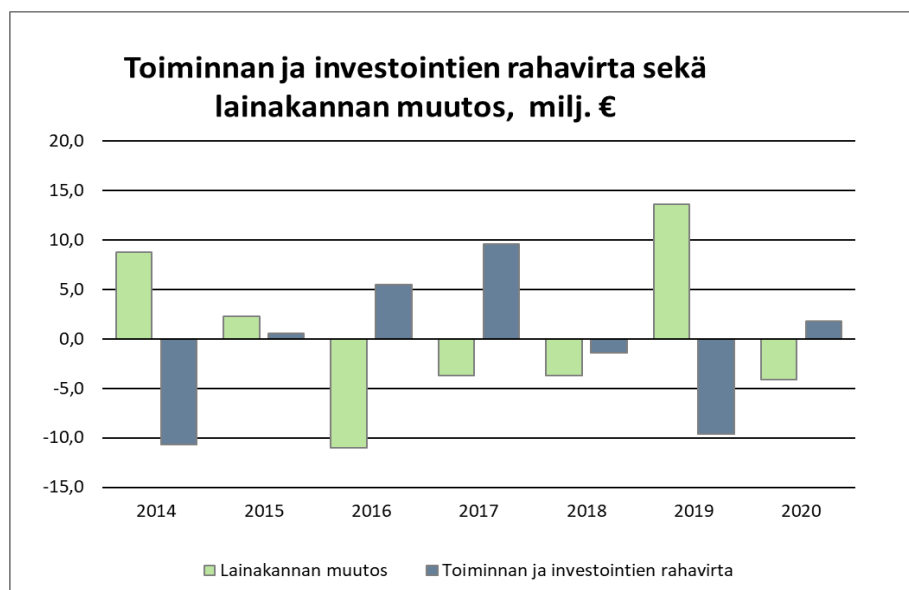
Rahoituslaskelman välitulokset toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku,

jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää antolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omaraahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoiton on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Äänekosken kaupungilla toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viimeiseltä viideltä vuodelta on noin 6,0 milj. euroa positiivinen.

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA SEKÄ LAINAKANNAN MUUTOS

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttömaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien tulorahoitusprosentti Äänekoskella oli 121,67 %, joten tulorahoitus riitti kattamaan investointien rahoitustarpeet.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos

tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoidaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Äänekosken kaupungin lainanhoitokate oli 1,14, kun se edellisellä vuonna oli 0,94.

Kassan riittävyys, pv -tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Kassan riittävyys kaupungilla oli 31.12.2020 yhteensä 4,18 päivää. Kassan riittävyys laski edelliseen vuoteen verrattuna 2,36 päivää.

2.6. Rahoitusasema ja sen muutokset

TASELASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TASE, 1000 €					
VASTAAVAA	2020	2019	VASTATTAVAA	2020	2019
A PYSYVÄT VASTAAVAT	170 493	170 168	A OMA PÄÄOMA	88 706	86 214
I Aineettomat hyödykkeet	923	1 210	I Peruspääoma	78 497	78 497
1. Aineettomat oikeudet	90	117	II Arvonkorotusrahas		
2. Tietokoneohjelmistot	102	122	III Muut omat rahastot	167	167
3. Muut pitkävaikuttiset menot	731	971	IV Edell. tilikausien yli-/alijäämä	7 550	8 470
4. Ennakkomaksut			V Tilikauden yli-/alijäämä	2 491	-920
II Aineelliset hyödykkeet	126 055	125 072	B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	121	135
1. Maa- ja vesialueet	26 283	25 827	1. Poistoero	121	135
2. Rakennukset	76 507	80 726	2. Vapaaehtoiset varaukset		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 436	14 526	C PAKOLLISET VARAUKSET	6	6
4. Koneet ja kalusto	1 379	1 291	1. Eläkevaraukset		
5. Muut aineelliset hyödykkeet	161	161	2. Muut pakolliset varaukset	6	6
6. Ennakkomaksut ja keskenk. hank.	6 290	2 541	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	556	634
III Sijoitukset	43 515	43 886	1. Valtion toimeksiannot	26	47
1. Osakkeet ja osuudet	19 680	19 712	2. Lahjoitusrahastojen pääomat		
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			3. Muut toimeksiantojen pääomat	530	587
3. Muut lainasaamiset	23 320	23 676	E VIERAS PÄÄOMA	90 158	93 744
4. Muut saamiset	515	498	I Pitkäaikainen	48 273	32 154
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0	1. Joukkovelkakirjalainat		
1. Valtion toimeksiannot	0	0	2. Lainat rah. - ja vak.laitoksilta	48 260	32 135
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatt.			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
3. Muut toimeksiantojen varat			4. Lainat muilta luotonantajilta		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 053	10 566	5. Saadut ennakot		
I Vaihto-omaisuus	96	98	6. Ostovelat		
1. Aineet ja tarvikkeet			7. Liittymismaksut ja muut velat	13	18
2. Keskenäiset tuotteet			8. Siirtovelat		
3. Valmiit tuotteet/tavarat			II Lyhytaikainen	41 884	61 591
4. Muu vaihto-omaisuus	96	98	1. Joukkovelkakirjalainat	22 000	41 000
5. Ennakkomaksut			2. Lainat rah. - ja vak.laitoksilta	3 875	5 089
II Saamiset			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	4. Lainat muilta luotonantajilta		
1. Myyntisaamiset			5. Saadut ennakot	99	51
2. Lainasaamiset			6. Ostovelat	7 280	7 392
3. Muut saamiset			7. Liittymismaksut ja muut velat	1 090	1 117
4. Siirtosaamiset			8. Siirtovelat	7 540	6 941
Lyhytaikaiset saamiset	7 187	7 692	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	179 546	180 734
1. Myyntisaamiset	2 123	3 071			
2. Lainasaamiset	1 177	422			
3. Muut saamiset	2 738	3 099			
4. Siirtosaamiset	1 149	1 100			
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	0	0			
1. Osakkeet ja osuudet					
2. Sijoitukset rahamarkkinainstr.					
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset					
4. Muut arvopaperit					
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 770	2 776			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	179 546	180 734			

TASEEN TUNNUSLUVUT:	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	49,50	47,79
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	62,19	69,10
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	10 041	7 550
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	541	402
Lainakanta 31.12., 1000 €	74 135	78 224
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 991	4 169
Lainasaamiset, 1000 €	23 320	23 676
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €	123 474	127 590
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 647	6 799
Asukasmäärä 31.12.	18 576	18 765

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Omavaraisuus -% = 100 x (oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) /

(koko pääoma - saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 x (vieras pääoma - saadut ennakot) / käyttötulot

Kaupungin taseen loppusumma oli 179,5 milj. euroa ja se väheni 1,2 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan, eli kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääräistä 70 % omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Äänekosken kaupungin vuoden 2020 tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 49,50 %, kun se vuoden 2019 lopussa oli 47,79 %. Tunnusluvun tulkintaohjeiden mukaan kaupungin omavaraisuusaste on

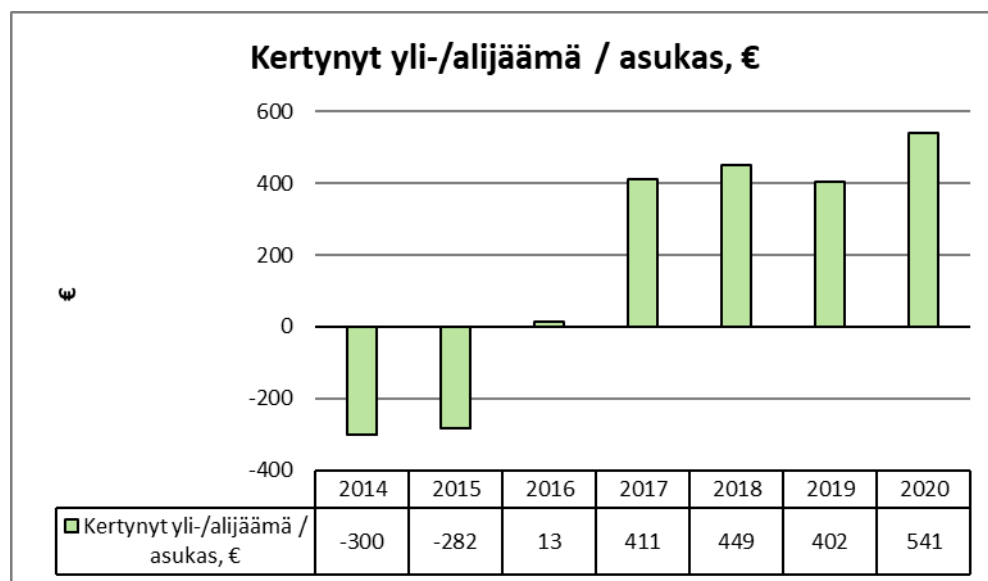
niukasti merkittävän suuren velkarasitteen ohjearvon yläpuolella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulorahoitusvaatimuksen vieras pääoma kunnalle asettaa. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluku 31.12.2020 oli 62,19 % ja 69,10 % vuonna 2019 eli suhdeluku on hieman parantunut.

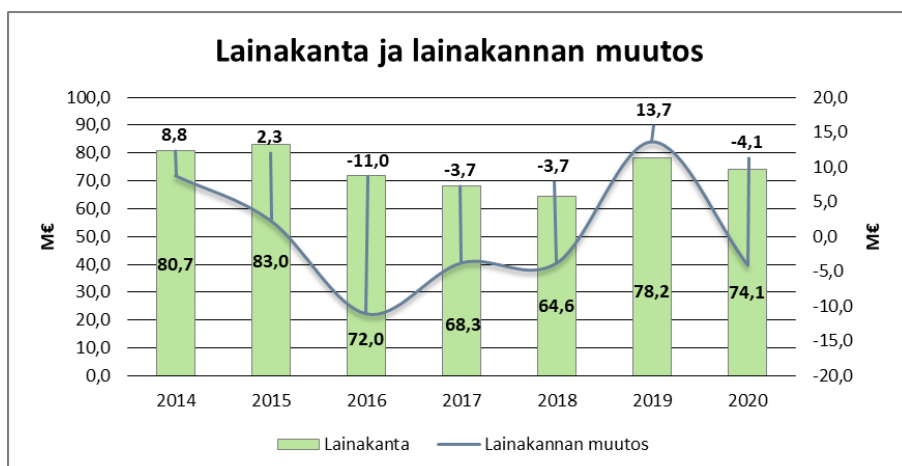
Kaupungin kertynyt ylijäämä oli 10,0 miljoonaa euroa (2019: ylijäämä 7,6 milj. euroa) ja asukasta kohden laskettuna ylijäämä oli 541 euroa/asukas (2019: ylijäämä 402 euroa/asukas).

KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ ASUKASTA KOHTI

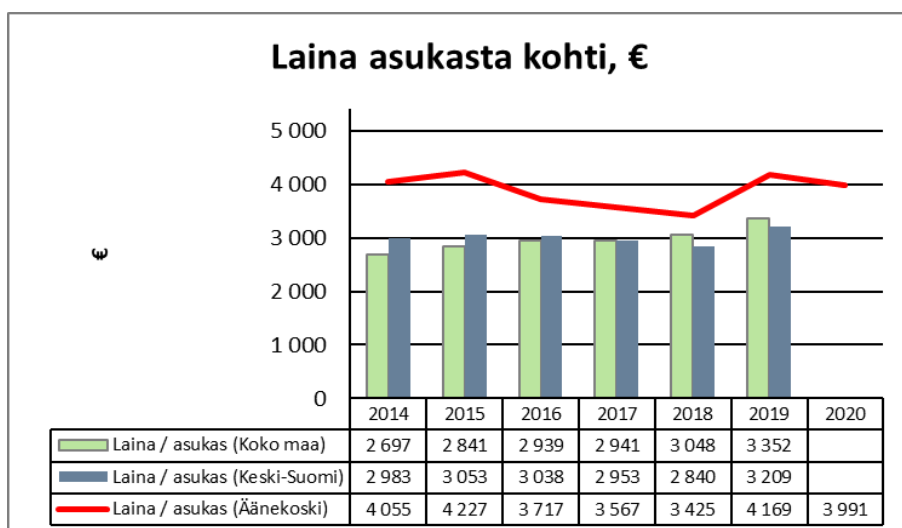

Kaupungin lainakanta oli 74,1 milj. euroa ja lainakanta väheni noin 4,1 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

LAINAKANTA JA LAINAKANNAN MUUTOS, M€

LAINA ASUKASTA KOHTI, €

Nettovelkaa puolestaan oli vuodenvaihteessa noin 50,8 milj. euroa ja asukasta kohden nettovelkaa oli 2 736 euroa.

NETTOVELAN KEHITYS 2019 - 2020

	2020	2019
Lainakanta	74 135	78 224
Antolainat	23 320	23 676
Nettovelka:	50 815	54 548
Nettovelka / asukas €	2 736	2 907

2.7. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustahtumat.

KOKONAISTULOT JA -MENOT, 1000 €

Kokonaistulot ja -menot, 1000 €				
TULOT, 1000 €			MENOT, 1000 €	
Toiminta		%	Toiminta	%
Toimintatuotot	18 225	10,6 %	Toimintakulut	135 490 78,1 %
Valmistus omaan käyttöön	11	0,0 %	Korkokulut	260 0,1 %
Verotulot	74 847	43,6 %	Muut rahoituskulut	0 0,0 %
Valtionosuudet	51 751	30,2 %		
Korkotuotot	617	0,4 %		
Muut rahoitustuotot	1 376	0,8 %		
Tulorahoituksen korjaukset			Tulorahoituksen korjaukset	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	-1 040	-0,6 %	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot	-169 -0,1 %
hyödykkeiden myyntivoitot				
Investoinnit			Investoinnit	
Rahoitussuodet investointimenoihin	164	0,1 %	Investointimenot	9 267 5,3 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	711	0,4 %		
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	356	0,2 %	Antolainasaamisten lisäykset	17 0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 625	14,3 %	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	9 714 5,6 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		0,0 %	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	19 000 10,9 %
Oman pääoman lisäykset		0,0 %	Oman pääoman vähennykset	0 0,0 %
Kokonaistulot yhteensä	171 643	100,0 %	Kokonaismenot yhteensä	173 580 100,0 %

2.8. Kuntakonsernin toiminta ja sen talous

2.8.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kunta tytäryhtiöineen muodostaa kuntakonsernin (kuntalaki 6 §). Kuntalain 48 §:n mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kuntastrategiasta, kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista sekä konserniohjeesta.

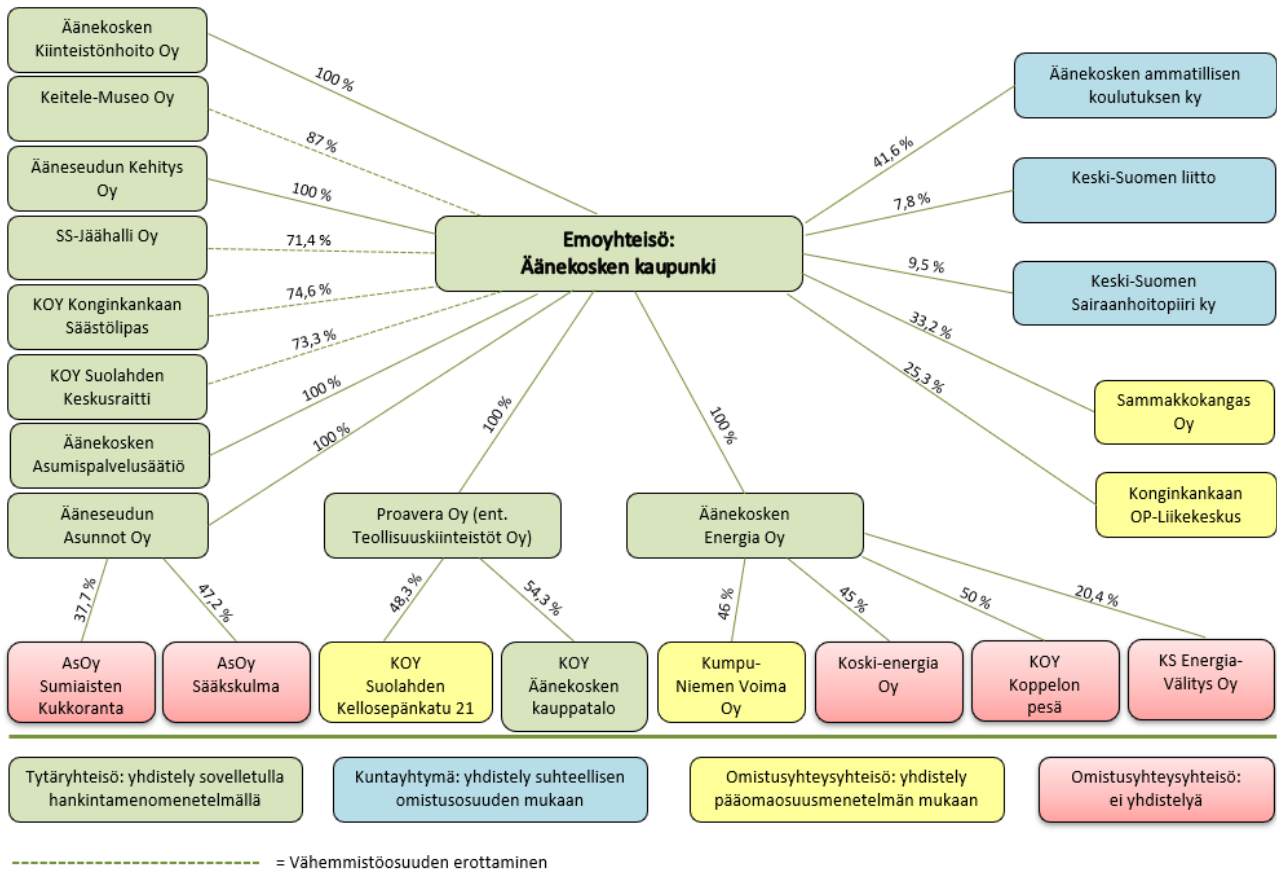
Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan

asiatuntemus. Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
- konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
- velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- konsernin sisäisistä palveluista;
- kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
- kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinnosta ja johtamistavasta

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN KONSERNIRAKENNE JA OMISTUSOSUUDET 31.12.2020

2.8.2. Konsernin toiminnanohjaus

Kaupunkikonserniin kuuluu kaupunkiorganisaation lisäksi yhtiöitä ja muita yhteisöjä. Omistajaohjauksella tarkoitetaan niitä tavoitteita ja menetelytapoja, joita kaupunki omistajana kohdistaa yhtiöihin ja yhteisöihin.

Äänekosken kaupungin nykyinen konserniohje on hyväksytty valtuuston 10.12.2012 (79 §) tekemällä päätöksellä. Ohje on paikka paikoin vanhentunut eikä kaikilta osin vastaa voimassa olevassa kunnalaissa tarkoitettua sääntelyä. Uusi konserniohje on laadittu, mutta sen käsittely on edelleen kesken päätöksentekoaikoina.

Miten konserniohjaus on järjestetty

Konserniohjeessa on määritelty konsernijohto ja sen tehtävät. Ohjeella varmistetaan tytäryhteisöille asetettujen omistajapolitiittisten linjausten ja toiminnallisten sekä taloudellisten tavoitteiden toteutus. Lisäksi ohjeella määritellään miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

1. Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista.
2. Konserniyhteisöjen on toimittava taloudellisesti ja kannattavasti ja niiden tulee tehostaa toimintaansa.
3. Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen.

Yhtiökohtaiset sitovat tavoitteet

Ääneseudun Asunnot Oy

1. Asuntojen käyttöastetavoite yli 90 %
 - o Tavoite ei toteutunut. Käyttöaste oli vuoden vaihteessa noin 89 %.
2. Yhtiön strategian päivittäminen
 - o Tavoite toteutui. Yhtiön strategia päivitettiin vuoden 2020 lopulla.
3. Yhtiön talustilanteen parantaminen
 - o Tavoite ei toteutunut. Talustilanne heikkeni vuodesta 2019.

Äänekosken Energia Oy

1. Liikevoitto 1 700 000 euroa
 - Tavoite toteutui. Liikevoitto oli 2,1 miljoonaa euroa.
2. Äänekosken kaupungille tuloutetaan 1 650 000 euroa (osinko 940 000 euroa sekä vesilainan korko ja takauspalkkiot 666 000 euroa)
 - Tavoite toteutui.
3. Sähköstä vähintään 80 % on tuotettu uusiutuvalla tuotannolla
 - Tavoite toteutui. Sähköstä yli 80 % on uusiutuvaa osakkuusyhtiöiden kautta.
4. Kaukolämmöstä yli 99,5 % on tuotettu uusiutuvalla tuotannolla
 - Tavoite toteutui. Kaukolämmöstä 99,6 % on tuotettu uusiutuvalla tuotannolla.

Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

1. Omistajalle osinkona 100 000 euroa vuoden 2020 tuloksesta
 - Tavoite toteutui.
2. Liikevoitto 4 % liikevaihdosta
 - Tavoite ei toteutunut. Liikevoitto oli 2,1 % vuonna 2020.
3. Työntekijöiden sairauspoissaolojen vähentäminen
 - Tavoite toteutui.
4. CO₂-päästöjen vähentäminen
 - Tavoite toteutui.

Äänekosken Kehitys Oy

1. Yhtiön käynnistämien hankkeiden loppuunsaattaminen
 - Tavoite toteutui. Yhtiön käynnistämät hankkeet on saatettu loppuun.
2. Erikseen määrättyjen hankkeiden hallinta
 - Yhtiöllä ei ollut vuoden 2020 aikana aloitettuja hankkeita.

Proavera Oy

1. Omistajalle osinkona 50 000 euroa vuoden 2020 tuloksesta
 - Tavoite ei toteutunut.
2. Vuokrattavien tilojen käyttöaste 90 %
 - Tavoite toteutui. Vuokrattavien tilojen käyttöaste on yli 90 %.
3. Epäkäytännöllisten tilojen myynti
 - Tavoite ei toteutunut. Tiloja ei myyty vuonna 2020.
4. Vuokrausliiketoiminnan tulos positiivinen
 - Tavoite toteutui. Vuokrausliiketoiminnan tulos oli positiivinen.
5. Liiketoiminnan voitto 2-3 %

- Tavoite ei toteutunut. Liiketulos oli tappiollinen.
6. Jäähallin rakentaminen ja käyttöönotto vuoden 2020 aikana
 - Tavoite toteutui. Jäähalli valmistui elokuussa 2020.

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos
 - Tavoite toteutui.
2. Tarjoaa äänekoskelaisille vanhuksille kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja
 - Tavoite toteutui säätiön sääntöjen mukaisesti.
3. Vuokrattavien tilojen käyttöaste on vähintään 95 %
 - Tavoite toteutui. Tilojen käyttöaste oli yli 95 %.
4. Kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut
 - Tavoite toteutui. Vuokratuotoilla kattiin kiinteistön hoito- ja pääomakulut.

Keitele-Museo Oy

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos
 - Tavoite ei toteutunut.

Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas

1. Hoito- ja pääomakulujen pysyminen kiinteistöyhtiössä kohtuullisena
 - Tavoite toteutui. Tavoitteena on ollut kerätä varoja tuleviin korjauksiin. Hoitokuluja saatu alemmaksi. Selvityksessä ulkoalueiden huoltopalveluiden ja siivouskulujen sekä lämmityskulujen alentaminen. Pääomakulut ovat olleet kohtuulliset.
2. Kaupungin hallinnassa olevien tilojen käyttöasteen nostaminen
 - Tavoite ei toteutunut merkittävässä laajuudessa. Kaupungin hallinnassa olevat tilat, 418 m² 1. kerroksessa ja 129 m² kellarikerroksessa ovat pääosin hyväkuntoiset. Niistä on vuokrattuna vuodesta 2014 alkaen 20 m² ja vuodesta 2016 alkaen 22,5 m² liikehuoneistot. Osa tiloista on kaupungin omassa käytössä, osa tyhjänä. Kysyntää ei juurikaan ole, joten käyttöasteen nostaminen on vaikeaa.

Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti

1. Hoito- ja pääomakulujen pysyminen kiinteistöyhtiössä kohtuullisena
 - Tavoite toteutui osittain.
2. Kaupungin hallinnassa olevien tilojen käyttöasteen nostaminen
 - Tavoite toteutui osittain.
3. Rakennusten kunnon ylläpito
 - Tavoite toteutui.

SS-Jäähalli Oy

1. Hallittuun toiminnan alasajo ja yhtiön lopettaminen
 - Tavoite ei toteutunut.

Miten seuranta ja raportointi ovat vastuutettu kunnan toimielimille ja viranhaltijoille

Valtuusto

- määrittelee konsernin omistajapolitiikan
- hyväksyy kaupungin konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet
- toimii kaupunkikonsernin toiminnan ylimpänä valvojana
- hyväksyy talousarvion ja taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä tavoitteet koko kaupunkikonsernille
- hyväksyy jäsenten valitsemisen toimielimiin, jollei sitä muuten ole säädetty

Kaupunginhallitus

- ohjaa kuntakonsernia; ml. konsernin talouden ja toiminnan koordinointia ja seurantaa
- vastaa, että tytäryhteisöjen valvonta on järjestetty
- valitsee kuntayhtymien yhtymäkokousedustajan tai -edustajat
- antaa ohjeita kaupunkia konserniyhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin
- antaa toimintakertomuksen yhteydessä kaupunginvaltuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta

- seuraa tytäryhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotukset havaitsemistaan epäkohdista
- hyväksyy konserniohjeen
- hyväksyvät sijoituspolitiikan periaatteet

Lautakunta

- huolehtii toimialaansa kuuluvan konserniyhteisön toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle

Kaupunginjohtaja

- vastaa kaupunkikonsernin operatiivisesta johtamisesta kaupungin osalta sekä seuraa omistajapolitiikan toteutumisesta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle
- toimii kaupungin edustajana tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa tai nimittää kokousedustajan

Toimialajohtajat / talousjohto

- huolehtii toimialansa tytäryhteisöjen toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginjohtajalle
- kiinteistö- ja asuntotoimen yhtiöiden sekä liiketoimintayhtiöiden seurantaa suorittaa talousjohtaja

Konserniyhteisöt / hallitus

- raportoi kaupunginhallitukselle yhteisön tavoitteiden ja kaupungin omistajapoliittisten tavoitteiden toteutumisesta tarkoituksen mukaisella jaksotuksella
- arvioi riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan tilaa sekä hallitustyöskentelyn toteutumista informoiden kaupunginhallitusta

2.8.3. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan järjestäminen on kuvattu tarkemmin luvussa 2.8.2. Konserniohjeet ovat astuneet voimaan 10.12.2012. Konsernille asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

2.8.4. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kohdassa 2.8.5.1 - 2.8.5.10 on poimittu kaupungin tytäryhteisöjen toimintakertomuksista konsernia koskevista olennaisista tapahtumista.

2.8.5. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kohdassa 2.8.5.1 - 2.8.5.10 on poimittu kaupungin tytäryhteisöjen toimintakertomuksista yhtiöiden arviot tulevasta kehityksestä.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Konserniohjeen kohdassa 10. on kuvattu, miten keskitettyjä konsernitoimintoja hyödynnetään.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Riskienhallinnasta on kerrottu kohdassa 2.3.

Kaupunki on kilpailuttanut vakuutukset vuoden 2019 alussa, ja kilpailutukseen on myös osallistunut osa konserniyhtiöistä.

Tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Alla on esitetty yhtiöittäin tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Analysoinnissa on käytetty seuraavia tunnuslukuja:

Kannattavuus:

Liikevoittoprosentti

Tunnusluku kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen rahoituseriä. Tunnuslukua käytetään kuten käyttökateprosenttia mittaamaan yrityksen liiketoiminnan menestystä, mutta se ottaa paremmin huomioon toimialojen väliset erot. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{liiketoiminnan tulos}}{\text{liikevaihto}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- yli 10 % = hyvä
- 5 - 10 % = tyydyttävä
- alle 5 % = heikko

Vakavaraisuus:

Omavaraisuusaste

Vakavaraisuuden tunnusluku. Mittaa yrityksen vakavaraisuutta vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan eli kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan. Tunnusluku on toimialasta riippumaton ja sen tulkintaan vaikuttaa taseen omaisuuserien kuranttius. Omavaraisuusaste on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{oma pääoma} + \text{varaukset}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- yli 40 % = hyvä
- 20 - 40 % = tyydyttävä
- alle 20 % = heikko

Maksuvalmius:

Current ratio

Maksuvalmiuden tunnusluku. Tunnusluku mittaa yrityksen mahdollisuutta selviytyä lyhytaikaisista veloista rahoitusomaisuudella ja vaihto-omaisuudella. Tunnusluvun avulla voidaan seurata yrityksen rahoitusaseman vuosittaista kehitystä. Tun-

nusluvun tulkinassa on huomioitava rahoitusomaisuuden kuranttiys ja likvidiys. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{rahoitusomaisuus} + \text{vaihto-omaisuus}}{\text{lyhytaikaiset velat}}$$

lyhytaikaiset velat

Ohjearvoja:

- yli 2,0 = hyvä
- 1,0 - 2,0 = tyydyttävä
- alle 1,0 = heikko

Suhteellinen velkaantuneisuus:

2.8.5.1. Ääneseudun Asunnot Oy (Y-tunnus 0177096-3)

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä ja vuokratonteilla olevia rakennuksia, ostaa ja vuokrata alueita, rakennuksia ja osakehuoneistoja, antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja sekä hoitaa kiinteistöjen isännöinti-, huolto- ja korjaustoimintaa. Yhtiöllä on omistuksessaan kaupungin kaikissa neljässä taajamassa 1 096 (1 198) asuntoa, joista 35 (35) on osakehuoneistoja.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet ovat Juho Kautto (pj.), Mauri Ilves, Leila Lindell, Anniina Ojajärvi, Pentti Piilonen, Mirja Alanurmi, Marko Hokkanen, Maire Tiihonen (asukasedustaja) ja Erkki Pääkkönen (asukasedustaja).

Yhtiön hallitus kokoontui tilikauden aikana yksitoista (11) kertaa ja lisäksi pidettiin strategia-päivä yhdessä henkilöstön kanssa.

Yhtiön toimitusjohtaja toimitusjohtajana toimi Mika Karvonen. Tilintarkastajana toimi BDO Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana Heidi Rimpilä, HT.

Yhtiön palveluksessa on ollut tilikauden aikana keskimäärin kuusi (6) henkilöä. Vuoden 2020 alussa hyväksyttiin yhtiölle kehittämissuunnitelma ja strategia päivitettiin vuoden 2020 lopulla.

Yhtiön omista kiinteistöissä sekä yhtiön omistamissa osakehuoneistoissa on yhteensä 1 096 asuinhuoneistoa ja 8 liikehuoneistoa, jotka ovat asuinpinta-alaltaan yhteensä 60 190 m² + 632 m². Yhtiöllä on omassa käytössään toimitiloina liikehuoneistot Kauppakatu 17:ssä Äänekoskella ja Keite-

Tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulorahoitusvaatimuksen vieras pääoma yritykselle asettaa. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{Vieras pääoma}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- alle 40 % = hyvä
- 40 - 80 % = tyydyttävä
- yli 80 % = heikko

leentie 11:ssä Suolahdessa. Erillisiä asunto-osakehuoneistoja on yhteensä 35 kpl. Tilikauden aikana ei ole myyty yhtään osakehuoneistoa.

Asuntojen käyttöaste oli tilikauden lopussa noin 89 %, vuoden 2019 lopussa 85 % ja vuonna 2018 noin 86 %. Lönnrotinkatu 1:n peruskorjaus on saatettu loppuun ja asuttaminen on aloitettu elokuussa 2020, käyttöaste Lönnrotinkadulla on vuodenvaihteessa noin 45 %.

Tilikautena korjauskustannuksia on kirjattu tuloslaskelmaan ja taseeseen yhteensä 1,5 milj. (2,0) euroa. Huoneistokorjauksia tehtiin yhteensä 0,90 milj. eurolla (0,96).

Arvio tulevasta kehityksestä

Riippuen kaupungin väestökehityksestä on yhtiön harkittava mahdollisia lisätoimia kiinteistökannan suhteen. Vuonna 2020 yhtiö on lopettanut vuokraustoiminnan 102 asunnossa, Kyminkatu 1:stä ja 3:sta, Harjusenkatu 23-25 kahdesta rakennuksesta, Kaarnatie 5 b:stä ja Rautiomäentie 579:stä. Teollisuuden investointien odotetaan alkavan lähitulevaisuudessa, joten yhtiö varautuu uudelleen käyttöönottamaan Kyminkatu 1 ja 3 sekä Harjusenkadun 23-25 rakennukset.

Väestökehityksen jatkuessa negatiivisena tulee lisää toimenpiteitä kohdistumaan Puistokadulle, Harjusenkadulle ja muihin erikseen päätettäviin kohteisiin. Peruskorjausta ja hissien rakentamista tulee harkita jatkossa kohteisiin joihin jatkossakin tulee olemaan kysyntää.

Omistajapoliittinen asiakirja on käsitelty yhtiön hallituksessa ja Ääneseudun Asunnot Oy:tä koskevat velvoitteet on toimeenpantu. Yhtiö on luopunut säätiöiden isännöintiliiketoiminnasta 31.12.2020. In-house aseman selvitystä tehdään yhteistyössä omistajan kanssa.

Tulevaisuudessa on mietittävä keinoja käyttö- ja ylläpitokulujen alentamiseksi joko kilpailuttamalla toimijoita tai ottamalla tehtäviä omaksi toiminnaksi. Toimenpiteiden tulee tähdätä omaisuuden arvon säilyttämiseksi ja parhaassa tapauksessa, niiden arvon korottamiseksi.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista liiketoiminnan kehittämissä vaikuttavista tekijöistä

Vuokraustoiminnan strategisena riskinä on markkina-aseman säilyttäminen asuntovuokrausmarkkinoilla. Riskiä seurataan tilastoimalla asuntojen

käyttöastetta kuukausitasolla. Markkina-asemaa merkittävämpi tekijä asuntojen käyttöasteeseen on asukasluvun kehitys, jota pyritään kasvattamaan lisäämällä markkinointia vuokra-asuntojen osalta.

Operatiivista riskeistä henkilöriskejä on pyritty vähentämään työtehtävien moniosaamisella sekä korjaus- ja huoltotoiminnan laajalla palveluverkostolla. Rahoituksen riskeistä, viitekorkosidonaisten lainojen korkoriskien vähentämiseksi on tehty korkosuojaussopimus. Suojaussopimuksen alkamista ei enää ole pystytty lykkäämään vaan sopimus on astunut voimaan vuoden 2018 alkupuolella. Sopimuksesta aiheutuu yhtiölle huomattavia ylimääräisiä vuosittaisia kuluja. Tuloksellisuuden parantaminen vaatii käyttöasteen parantamista jatkuvasti yli 90 %:n.

Ääneseudun Asunnot Oy

1.1-31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	6 348	6 143	-205	96,8 %
Liikevoitto	310	213	-97	68,7 %
Tilikauden voitto / tappio	-259	-663	-404	256,0 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	30 360	31 583	1 223	104,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	4 454	954	-3 500	21,4 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	34 814	32 537	-2 277	93,5 %
Oma pääoma	1 461	798	-663	54,6 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	22 032	23 078	1 046	104,7 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	11 321	8 660	-2 661	76,5 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	34 814	32 537	-2 277	93,5 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	4,9 %	3,5 %		
Omavaraisuusaste	4,2 %	2,5 %		
Current Ratio	0,4	0,1		
Suhteellinen velkaantuneisuus	525,4 %	516,7 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat heikkoja

sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.2. Äänekosken Energia Oy (Y-tunnus 0917763-8)

Yhtiön ydinliiketoiminnat muodostuvat sähkön myynnistä ja siirrosta, kaukolämpötoiminnasta sekä vesi- että hulevesiliiketoiminnasta. Sähkön siirto ja vesi sekä hulevesi ovat monopolitoimintoja, kun taas sähkön myynti ja kaukolämpö ovat kilpailtua toimintaa. Liiketoiminnot on eriytetty

kirjanpidollisesti. Kaikista liiketoiminnoista muodostetaan omat tuloslaskelmat ja taseet.

Osakkuusyhtiöistä saatavasta sähköstä tuotettiin vesivoimalla 89,4 %, puupohjaisilla ja turpeella 4,6 % ja tuulivoimalla 5,4 %. Kaukolämmön tuo-

tannosta 99,6 % on tuotettu biopolttoaineilla. Jäteveden puhdistamot toimivat lupa-arvojen mukaisesti.

Yhtiön palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 32 henkilöä vakinaisissa työsuhteissa (34 henkilöä). 31.12. palveluksessa oli 32 henkilöä vakinaisissa työsuhteissa (34 henkilöä).

Yhtiön liikevaihto oli 21 158 961,81 euroa (22 698 218,19 euroa) ja liikevoitto 2 079 796,02 euroa (2 684 029,59 euroa). Yhtiön liikevaihdon laskussa näkyi lämmin talvi, jolloin kaukolämmön ja sähkön kulutus laski. Palvelu- ja asennusurakoiden määrä laski, koska koronapandemian vuoksi vähennettiin yhtiön ulkopuolelle tehtäviä töitä. Edellisenä vuonna liiketoiminnan muissa tuotoissa näkyy kertaluonteinen tuottoerä, joka kohdistui kaukolämmölle ja sähkönmyynnille.

Sähkön siirtomäärä oli 114,4 GWh/a, joka laski 4,3 % edellisestä vuodesta. Sähkön myynti kasvoi 1,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kaukolämmön kulutus oli 106,7 GWh/a, laskua oli 9,8 %. Vesiliiketoiminnassa veden kulutus pysyi edellisen vuoden tasolla.

Sähköliiketoiminnassa sähkön hankintakustannukset laskivat edelliseen vuoteen verrattuna hyvän vesivoimatuotannon vuoksi. Kaukolämpöliiketoiminnassa lämmön myynnissä näkyi lämmin talvi, mutta hankintakustannuksia nosti alkuvuoden metsäteollisuuden lakko. Sähkön siirron liiketoiminnan tuloskehitys oli kohtuullisen tuoton vaatimusten mukainen. Vesiliiketoiminnassa palveluiden myynti laski edellisestä vuodesta ja näkyi liikevaihdossa.

Yhtiön rahoitustilanne säilyi tyydyttävänä koko vuoden.

Suolahti-Koivisto 110 kV-linjan, joka on yhteisprojekti Elenian kanssa, suunnittelu jatkui ja linja otetaan käyttöön syksyllä 2021.

Yhtiön korolliset velat olivat vuoden lopulla 51 509 218 euroa (49 048 690 euroa). Uutta pitkäaikaista velkaa nostettiin 4 000 000 euroa ja pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin kaikkiaan yhteensä 1 739 708 euroa.

Yhtiön pitkäaikaiset lainat ovat pääsääntöisesti kiinteäkorkoisia tai suojattuja. Äänekosken kaupungin pääomalainan 18 100 000 euroa korko on täysimääräisenä mukana yhtiön tuloksessa.

Yhtiö hallitus on hyväksynyt yhtiölle rahoituspolitiikan. Yhtiö rahoittaa investointejaan myös leasingrahoituksella.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet ovat Marko Tuhkanen (pj.), Leila Lindell (varapj.), Jari Halttunen, Simo Holopainen, Tiina Liimatainen, Eila Nurmi ja Erkki Pönkänen.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Maarit Heranen. Yhtiön tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Oy, päävastuullisena Hanna Keskinen KHT, JHT.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vesivoiman tuotannon arvioidaan toteutuvan alkuvuoden aikana normaalia korkeammalla tasolla, koska vesivarastot ja vesistöjen pinnat ovat nousseet runsaiden sateiden johdosta. Kaukolämmön ja veden liiketoiminnoissa ei ole odotettavissa muutoksia.

Riskien hallinnan järjestäminen

Liiketoiminnan riskikartoituksen toimenpideohjelmaa toteutettiin suunnitelman mukaisesti riskien minimoimiseksi. Operatiivisen toiminnan riskiarvioita ja valmiussuunnitelmia tarkennettiin ja määriteltiin toimenpideohjelmat eri osa-alueille.

Äänekosken Energia Oy

01.01.-31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Toteuma %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	22 698	21 159	-1 539	93,2 %
Liikevoitto	2 684	2 080	-604	77,5 %
Tilikauden voitto / tappio	1 313	943	-370	71,8 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	71 852	70 913	-939	98,7 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	7 280	10 307	3 027	141,6 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	79 132	81 220	2 088	102,6 %
Oma pääoma	6 143	5 306	-837	86,4 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	12 334	12 569	235	101,9 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	53 222	55 952	2 730	105,1 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	7 433	7 393	-40	99,5 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	79 132	81 220	2 088	102,6 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	11,8 %	9,8 %		
Omavaraisuusaste	23,3 %	22,0 %		
Current Ratio	3,1	3,5		
Suhteellinen velkaantuneisuus	267,2 %	299,4 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus ja vakavaraisuus ovat tyydyttäviä.

Maksuvalmius hyvä ja suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.3. Äänekosken Kiinteistöhoito Oy (Y-tunnus 0194882-1)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin vuonna 1974. Yhtiöjärjestyksen muutos on merkitty rekisteriin 18.10.1996, jolloin myös yhtiön nimi muutettiin Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:ksi.

Yhtiön liikevaihto tilikaudella oli 12 358 590,40 (11 762 469,95) euroa ja muut liiketoiminnan tuotot 63 914,35 (18 943,43) euroa. Liikevaihdon nousu edelliseen tilikauteen oli 5,06 %.

Yhtiön pääasiallisin toiminta tilivuonna 2020 on tuottaa huolto-, aluekunnossapito-, turva-, tekniset- (sähkö, remontti ja LVIAS) ja siivouspalveluita.

Liiketoiminnan jakaantuminen

Liiketoiminta	Euroa	Muutos-% edelliseen vuoteen
Kiinteistöhuolto	8 695 905,40	+4,46
Puhtauspalvelut	3 420 023,02	+2,20
Muut	242 661,98	+164,82

Yhtiön pääasiallisen tulon muodostavat perittävät palvelumaksut ja sopimuskorvaukset. Palvelumaksut nousivat 1.4.2020 hallinto-, käyttö- ja huolto-, siivous- ja ulkoalueiden hoidosta perittävien maksujen osalta keskimäärin 1,5 %.

Hallituksen jäseninä ovat toimineet ajalla 1.1.2020 - 31.12.2020 Simo Salmelin (pj.), Marke Tuominen (vpj.), Risto Kumpu, Erkki Kautto, Johanna Vertainen ja Tiia Turunen.

Hallitus kokoontui tilikaudella 18 kertaa. Yhtiökokouksia tilikaudella oli kaksi kertaa.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Antti Virmanen. Yhtiön tilintarkastaja on BDO Oy, vastuunalaisena tarkastajana toimi Heidi Rimpilä, HT.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Vuosi alkoi tuloksellisesti hyvin. Alkuvuosi sujui taloudellisesti hyvin ja koko toimintavuodelta oli

lupa odottaa erinomaista tulosta. Toimintavuonna COVID-19 viruksen aiheuttamat toimenpiteet ja kustannukset, sekä valmistautuminen ulkoisen myynnin vähentämiseen kuitenkin söivät yhtiön kannattavuutta merkittävästi ja tulostavoitteesta jäätiin huomattavasti. Omistaja teki päätöksen ulkoisen myynnin siirtämisestä toiseen konserniyhtiöön marraskuussa 2020 ja päätös toteutettiin 31.12.2020.

Omistajan asettamat tavoitteen on yhtiössä saavutettu jokaisena toimintavuonna 100 %, lukuun ottamatta toimintavuotta 2020. Liikevoitto ei ylittänyt tavoitteeseensa, mutta osingon yhtiö maksaa täysimääräisenä.

Yhtiö työllisti noin 20 nuorta kesä-/kausityöhön. Yhtiö työllisti myös lyhyempiaikaisesti 3 osatyökäistä ja yhden kokoaikaisesti. Määrää rajoitti huomattavasti COVID-19.

Yhtiön siirtyi uusiin toimitiloihin maaliskuussa 2020.

GreenCard -laatusertifikaatti saatiin auditoinnin lopputulemana numerolla 55 16.10.2020.

Yhtiö saavutti myös Suomen Asiakastieto Oy:n AAA luottoluokituksen, ensimmäisen kerran historiassa.

Marraskuussa käynnistettiin myös strategisen kumppanuuden sopimusmallin rakentaminen omistajan kanssa. Uuden sopimusmallin toteuttaminen aloitettiin 1.1.2021.

Arvio tulevasta kehityksestä

Äänekosken kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 16.9.2019 linjannut siten, että Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n toimintaa kehitetään inhouse - aseman mukaiseksi konserniyhtiöksi.

Tulevan toimintavuoden aikana toiminnassa keskitytään strategisen kumppanuuden rakentamiseen ja toteuttamiseen, sekä kehitetään yhtiön sisäisiä

toimintamalleja ja -järjestelmiä palvelemaan kustannusten tarkempaa kohdistusta ja aktiivista kustannus- ja tuloseurantaa. Kehityksellä on jo saavutettu ja haetaan lisää tehostusta konkreettiseen kunnossapitotyöhön, toimistorutiineihin, tavoitteena kustannustehokkuuden nostaminen ja hallintokulujen alentaminen suhteessa liikevaihtoon.

Yhtiön tavoite on vuonna 2021 täyttää omistajan asettamat tavoitteet.

Tulevaisuuden suurimpana haasteena on uuden sopimusmallin toteuttaminen kannattavasti. Tavoitteena on rakentaa omistajan kanssa yhteistyössä koko kaupunkia palveleva kokonaisuus ja malli, jolla Äänekosken kaupunki ja yhtiö selkeästi erottuu kuntakentässä strategisen toimintamallin kehittäjänä.

Seuraavan noin kymmenen vuoden aikana eläköityminen ja sen aiheuttaman resurssivaje saattaa muodostua ongelmaksi. Tämä asettaa suuria haasteita löytää osaavaa henkilökuntaa, mutta mahdollistaa myös kustannustehokkuuden noston ilman ns. kovia henkilöstötoimenpiteitä seuraavien jaksojen aikana.

Yhtiön näkymä eteenpäin on haastava, mutta positiivinen, suurimpana tavoitteena on toimia kannattavasti, aikaansaada kustannustehokasta ja laadullisesti erinomaista palvelua.

Riskien hallinnan järjestäminen

Yhtiössä on 2014 aikana julkaistu riskienhallintapolitiikka. Poliitiikan tarkoituksena on luoda pohja sisäisten ja ulkoisten riskien arvioinnille ja jonka ohjaamana riskit kartoitetaan ja toimenpiteet määritellään. Riskien hallinta on osa laatu-järjestelmää ja aktiivisessa seurannassa. Toimikohtainen arviointi tehdään tarvittaessa, mikäli yksittäisen toimen riski nähdään liiketoiminnan koko huomioden suurena. Riskienarviointi päivitetään tarvittaessa, kuitenkin vähintään vuosittain.

Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

01.01.-31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	11 762	12 359	597	105,1 %
Liikevoitto	555	257	-298	46,3 %
Tilikauden voitto / tappio	441	204	-237	46,3 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	1 122	1 175	53	104,7 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	2 795	2 554	-241	91,4 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 917	3 729	-188	95,2 %
Oma pääoma	1 448	1 552	104	107,2 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	95	95	0	100,0 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	2 374	2 082	-292	87,7 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 917	3 729	-188	95,2 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	4,7 %	2,1 %		
Omavaraisuusaste	37,0 %	41,6 %		
Current Ratio	1,2	1,2		
Suhteellinen velkaantuneisuus	21,0 %	17,6 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko, vakavaraisuus on hyvä ja maksuvalmius ovat tyydyttävällä tasolla.

Suhteellinen velkaantuneisuus puolestaan on alhaisella tasolla (hyvä).

2.8.5.4. Äänekosken Kehitys Oy (Y-tunnus 1883321-1)

Yhtiö on ilmoitettu kaupparekisteriin 5.3.2004. Yhtiön omistaja on Äänekosken kaupunki, 30 osaketta.

Yhtiön liikevaihto tilikaudella 2020 on 32.000 euroa. Taseen loppusumma on 321.074,72 euroa. Yhtiön tulos 1.510,81 euroa.

Yhtiön toimialana on toimialueellaan edistää elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittämistä ja huolehtia ohjelmaperusteisen aluepolitiikan toteuttamisesta. Tässä tarkoituksessa yhtiö harjoittaa yrittäjiksi ryhtyvien, yrittäjien ja yritysten neuvontaa, koulutusta, konsultointia ja muita yrityspalveluja sekä edistää alueen yritysten sekä kuntien yhteistyötä ja yhteismarkkinointia sekä yhdessä kuntien kanssa hoitaa kuntien elinkeino- ja aluepolitiikkaa. Yhtiö voi harjoittaa rajoitettua pääomasijoitustoimintaa. Yhtiö voi myös rahoittaa ja hallinnoida kaupungin elinvoimaisuutta edistäviä kehittämisprojekteja ja hankkeita.

Yhtiön hallituksen jäsenet 1.1. - 31.12.2020 ovat Sirpa Martins (pj.), Mirja Alanurmi, Harri Hautsalo, Hannu Penttinen ja Erkki Pönkänen.

Äänekosken Kehitys Oy:n varsinainen tilintarkastaja on BDO Oy ja vastuunalaisena tilintarkastajana HT, Heidi Rimpilä. Sari Åkerlund toimii yhtiön toimitusjohtajana, muuten vakinaista henkilökuntaa ei ole.

Toimintavuonna 2020 Äänekoski jatkoi panostuksia elinkeinoelämän kehittämiseksi. Äänekoski on korkean teknologian kaupunki, jossa yritysten T&K-panostus ja jalostustyöpaikkojen osuus on maakunnan/maan korkeinta tasoa. Äänekoski on merkittävästi omaa aluettaan suurempi työllistäjä. Metsä Groupin biotuotetehtaan investointi oheistoimintoinen vaikuttaa alueen elinkeinoelämään positiivisesti monella eri toimialalla. Myös muut toimijat ovat lisänneet investointipanosiaan alueella, mikä takaa toimintaympäristön positiivista kehitystä tuleville vuosille.

Uusia mahdollisuuksia elinkeinoelämälle bio- ja kiertotalous sateenvarjon alle tarjottiin Äänekosken kaupungin hallinnoimassa Plänet B-hankkeessa. Hanke toimi hyvänä verkostoitumisalustana niin uusille kuin paikalla jo toimiville kumppaneille ja kasvupotentiaali vaikutti vahvalle. Myös uusia jatkohankkeita Plänet B -sateenvarjon

alle haettiin mm. TEM:n kiertotalousekosysteemi-rahoitusta ja JAMK:n hallinnoimaa, yhtiön osatoittamaa Biotalouspatenttimaisemat-hanketta. Yhteistyötä tehtiin myös muiden hankkeiden kanssa.

Äänekosken Kehitys Oy:llä oli toimintavuonna merkittävä rooli koronayrityslainojen myöntäjänä heti koronan alkuvaiheessa. Rahoitus kohdennettiin äänekoskelaisille kuluttajapalveluja tarjoaville mikroyrityksille. Äänekosken kaupungin elinvoimayksikkö käsitteli lainahakemukset sekä esitteli ja valmisti asiakirjat yhtiölle päätettäväksi.

Yhtiön nimi muutettiin alkuvuodesta toiminta-alueetta kuvaavammaksi sekä nettisivut uusittiin. Aputoiminimiä perustettiin tukemaan mahdollista tulevaa toimintaa Äänekosken matkailu, Plänet B ja Plänet B from Ä to B.

Äänekosken Kehitys Oy

1.1. - 31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2020		
Liikevaihto	55	32	-23	-41,8 %
Liikevoitto	-2	1	3	-150,0 %
Tilikauden voitto / tappio	-1	2	3	-300,0 %
TASE (1 000 €)	Tase tilinpäätös			
Pysyvät vastaavat	8	6	-2	-25,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	262	315	53	20,2 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	270	321	51	18,9 %
Oma pääoma	269	271	2	0,7 %
Varaukset		0	0	
Kertynyt poistoero		0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	50	50	
Lyhytaikainen vieras pääoma	1	0	-1	-100,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	270	321	51	18,9 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● -3,6 %	● 3,1 %		
Omavaraisuusaste	● 99,6 %	● 84,4 %		
Current Ratio	● 262,0	● 315,0		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 1,8 %	● 156,3 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus oli heikko ja vakavaraisuus sekä maksuvalmius ovat

Arvio tulevasta kehityksestä

Bio- ja kiertotalouden sekä matkailuelinkeinojen edistämishankkeita tullaan lisäämään yhtiön toimintaan soveltuvin osin tulevaisuudessa.

Riskien hallinnan järjestäminen

Yhtiössä on vuoden 2014 aikana otettu käyttöön riskienhallintapolitiikka. Poliittikan tarkoituksena on luoda pohja sisäisten ja ulkoisten riskien arvioinnille ja jonka ohjaamana riskit kartoitetaan ja toimenpiteet määritellään. Riskien arviointi on suoritettu viimeksi vuonna 2016 ja se tullaan päivittämään vuoden 2021 ensimmäisen neljänneksen aikana.

hyvällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.5. Proavera Oy (Y-tunnus 0347267-9)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 21.12.1979 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys on päivätty 9.6.2017. Äänekosken kaupunki omistaa 100 % Proavera Oy:n osakekannasta. Yhtiön liikevaihto tilikaudella oli 1 524 353,42 euroa. Liikevaihdon nousu edellisikauteen verrattuna oli 8,11 %.

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa, hallita, vuokrata, ostaa ja myydä toimitiloja, rakennuksia ja rakennelmia, sekä yritysten ja yhteisöjen talouden ja toimistotehtävien hoito, asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöiden ja säätiöiden isännöinti sekä talouden hoito, kiinteistöhoitopalvelut, siivouspalvelut, turvallisuus- ja vartiointipalvelut, rakennuttamis- ja valvontatehtävät ja rakentamiseen liittyvä konsultointi. Lisäksi yhtiö voi

omistaa ja hallita kiinteistöjä, osakkeita ja osuuksia sekä harjoittaa arvopaperikauppaa.

Yhtiön hallitukseen ovat kuuluneet ajalla 1.1. - 31.12.2020 Matti Virtanen (pj.), Marke Tuominen (vpj.), Kari Kiiskinen, Matti Tiusanen ja Tuula Lehtonen. Yhtiön hallitus kokoontui toimintavuonna yhteensä 15 kertaa. Yhtiökokouksia oli kaksi.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi tilikaudella 2020 Antti Virmanen.

Yhtiön tilintarkastaja on BDO Oy, vastuunalaisena tarkastajana toimi Heidi Rimpilä HT JHT.

Olenaiset tapahtumat tilikaudella

Toimintavuoden 2020 yhtiön kannattavuus ei yltänyt edellisvuoden tasolle. Kannattavuutta söi merkittävästi jäähallin toiminnan käynnistäminen ja COVID-19. Myös uuden liiketoimintaosan käynnistymisen valmistelu rasitti tulosta.

Jäähallin rakentaminen alkoi loppuvuodesta 2019 ja se valmistui käyttöön elokuussa 2020. Avajaisottelu pelattiin syyskuussa 2020.

Yhtiön omistamien tilojen käyttöaste laski hie-man. Isännöintiliiketoimintaan saatiin uusia taloyhtiöitä hoidettavaksi.

Yhtiö ei yltänyt omistajan asettamiin tavoitteisiin toimintavuodella 2020.

Merkittäviä perusparannuksia ei tehty.

Arvio tulevasta kehityksestä

Yhtiön omistamissa teollisuustiloissa nykyiset vuokrasopimukset jatkunevat pääosin lähitulevaisuudessa. Tilojen kysyntä on hiljentynyt vuoden 2020 loppupuolella eikä vuoden 2021 alku ole tuonut asiaan muutosta, mutta käyttöaste on edelleen kohtuullinen. Yhden teollisen toimijan kanssa on käynnissä neuvottelut teollisuushallin rakentamisesta.

Jäähalli on hyvällä käytöllä, mutta COVID-19 rajoittaa hallin myyntiä, eikä käyttöastetta saada nostettua ennen pandemian päättymistä. Hallin käyttökulut tulevat syömään kannattavuutta merkittävästi vuonna 2021.

Uusi liiketoiminta-ala, Kiinteistöpalvelut aloitti 1.1.2021. Odotusarvo on noin 2 M€ liikevaihto kannattavasti. Toimiala määrittää koko yhtiön toimintaa ja näkymää tulevaisuudessa sen kasvaessa suurimmaksi toimialaksi vuoden 2021 aikana.

Isännöintiliiketoiminta jatkaa aktiivista uusiasiakasmyyntiä ja toiminta nostaa kannattavuuttaan vuoden 2021 aikana. Levittäytymistä uusille paikkakunnille käynnistetään.

Hallintopalveluiden toimintajärjestelmien käyttöä tehostetaan, tavoitteena selvä toiminnan tehostaminen ja kustannustason alennus suhteessa liikevaihtoon.

Lisäksi jatketaan teollisuustilojen vuosikorjauksia ja tehdään tarvittavia muutostöitä vuokralaisten vaihtuessa ja tilojen kunnan nostamiseksi nykyaikaisiksi.

Tutkimus- ja kehitystoimintaa ei yhtiössä ole ollut vuonna 2020.

Proavera Oy

1.1. - 31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	1 401	1 524	123	8,8 %
Liikevoitto	67	-201	-268	-400,0 %
Tilikauden voitto / tappio	10	-265	-275	-2750,0 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	5 789	10 326	4 537	78,4 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	492	360	-132	-26,8 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 281	10 686	4 405	70,1 %
Oma pääoma	2 065	1 800	-265	-12,8 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	2 717	7 631	4 914	180,9 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 499	1 255	-244	-16,3 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 281	10 686	4 405	70,1 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	4,8 %	-13,2 %		
Omavaraisuusaste	32,9 %	16,8 %		
Current Ratio	0,3	0,3		
Suhteellinen velkaantuneisuus	300,9 %	583,1 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus ja vakavaraisuus on heikolla tasolla.

Maksuvalmius on heikko ja suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.6. Äänekosken Asumispalvelusäätiö (Y-tunnus 0849102-7)

Säätiö on merkitty säätiörekisteriin 1987. Säätiön hallitukseen kuuluvat (31.12.2020) Arvo Oranen (pj.), Kristiina Pikkupeura (varapj.), Eero Hakonen, Tiina Liimatainen ja Pirjo Ilves.

Säätiön asiamiehenä toimi 31.12.2020 saakka Mika Karvonen ja omistajapolitiikan muutoksen johdosta säätiön asiamieheksi vaihtuu Proavera/Avera Isännöinnistä Kalervo Tervo 1.1.2021 alkaen.

BDO Audiator Oy on ilmoittanut, että vastuunalaisena tilintarkastajana toimii Sanna-Mari Nuri (HT) ja BDO Oy on ilmoittanut, että vastuunalaisena tilintarkastajana toimii Heidi Rimpilä (HT, JHT).

Säätiön kiinteistönhuollosta ja siivouksesta vastaa Äänekosken Kiinteistöhoito Oy ja isännöinnistä vastasi 31.12.2020 saakka Ääneseudun Asunnot Oy. 1.1.2021 alkaen säätiön isännöinnistä vastaa Proavera/Avera isännöinti. Säätiöllä oli vuonna 2017 kiinteistön täysarvovakuutus (laaja) Vahinkovakuutusyhtiö IF:ssä. Säätiöllä on vakuutusmeklarisopimus Meklaritoimisto Helmi Oy:n kanssa.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Vuonna 2020 on tehty pieniä korjaus, huolto- ja ylläpitotöitä ja Eerolankadun palvelutalon hank-

keen konsulttipalveluiden hankinta. Hankkeen rakennuttajakonsultiksi on valittu WSP Jyväskylä Oy. Asuntojen käyttöaste on ollut hyvällä tasolla ja vuoden 2020 aikana käyttöaste on ollut 98,14 %.

Vuonna 2016 on otettu Äänekosken kaupungilta 377 000 euron lyhytaikainen laina. Lainaa uusitaan vuosittain ja se oli vuoden alussa summaltaan 275 000 euroa. Lainaa lyhennettiin 50 000 eurolla ja lainaa on jäljellä 225 000 euroa.

Pitkäaikaisten lainojen määrä 31.12.2020 oli 58 120,94 euroa.

Kiinteistön tuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Hoitokulut toteutuivat talousarvion nähden hiukan suurempina. Suurimmat tilikohtaiset erot muodostuivat korjauskuluista, muita suurempia tilikohtaisia eroja ei ollut.

Arvio tulevasta kehityksestä

Rakennukseen on laadittu kuntoarvio vuonna 2010. Kuntoarvio päivitetään säännöllisesti ja sen pohjalta laaditaan korjaus- ja kunnossapitoaika- taulu. Eerolankadun palvelutalon rakentamishankkeeseen on saatu ARA:n avuspäätös ja kunta- rahoituksen laina. Hanke kilpailutetaan vuoden

2021 alkupuolella ja aloitetaan vuoden 2021 aikana. Hankkeen toteutuksen johdosta ARA määrittelee säätiön yleishyödylliseksi yhteisöksi.

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

1.1. - 31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	147	149	2	101,4 %
Liikevoitto	27	25	-2	92,6 %
Tilikauden voitto / tappio	0	0	0	
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	452	433	-19	95,8 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	121	112	-9	92,6 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	573	545	-28	95,1 %
Oma pääoma	34	34	0	100,0 %
Varaukset	202	224	22	110,9 %
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	58	58	0	100,0 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	278	229	-49	82,4 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	572	545	-27	95,3 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● 18,4 %	● 16,8 %		
Omavaraisuusaste	● 41,3 %	● 47,3 %		
Current Ratio	● 0,4	● 0,5		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 228,6 %	● 192,6 %		

Tunnusluvuilla mitattuna säätiön kannattavuus on ja vakavaraisuus ovat hyvällä tasolla.

Maksuvalmius on heikko sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.7. Keitele-Museo Oy (Y-tunnus 0589267-7)

Yhtiön toimialana on museotoiminnan harjoittaminen Äänekosken kaupungissa ja museojunaliikenteen harjoittaminen kaikkialla Suomessa. Toiminnan päätarkoitus on säilyttää vanhaa rautatiekalustoa tuleville sukupolville ja tarjota kalustolla yleisölle ja yrityksille nostalgisia, elämyksiä tuottavia junamatkoja.

Keitele-Museo Oy:llä on liikenne ja turvallisuusvirasto Traficomien myöntämä turvallisuustodistus museoliikenteen harjoittamista varten. Turvallisuustodistus on voimassa huhtikuuhun 2022 saakka, ja se oikeuttaa harjoittamaan museoliikennettä koko maassa. Yhtiöllä on myös liikennöimisen edellyttämä, vuosittain uudistettava Rata-verkon käyttösopimus liikenneviraston kanssa.

Kaupungin ja siihen yhteydessä olevien yhteisöjen omistamien osakkeiden osuus on noin 85 %, loput osakkeet jakaantuvat yksityishenkilöiden ja eri yksityisten yhteisöjen kesken.

Yhtiön hallitukseen kuuluivat (31.12.2020) Ilkka Saarenpää (pj.), Kari Korhonen, Jarkko Pasanen, Lauri Wilen, Terho Poikolainen, Aimo Kääriäinen ja Leena Raitanen (Varapj.).

Hallitus on kokoontunut vuoden 2020 aikana 4 kertaa. Joista 1 paikan päällä, 2 teamsin välityksellä ja yksi sähköpostilla.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Ilkka Herpman 1.1-27.8.2020 ja siitä eteenpäin Jarkko Pasanen. Tilintarkastajina ovat toimineet BDO Oy, vastuullinen tilintarkastaja HT Heidi Rimpilä ja varatilintarkastaja HT, JHT Tuula Ylikangas.

Yhtiön talous perustuu Äänekosken kaupungilta (15 000 euroa) saatuun avustukseen. Liikenteen osalta tulot koronasta johtuen olivat liki olemattomat. Avoimien ovien järjestäminen toi kuitenkin lisää myyntiä kahvin, kannatustuotteiden, resiina- ja kalustokyydityslippujen osalta. Kuluneen vuoden aikana paikalla kävi yli 3 500 vierailijaa.

Keitele-Museon liikennöimille lättähatuille eli Dm7 -kalustolle kertyi ajona vuoden aikana yhteensä 186 km liikennöintipäiviä oli 3 kpl. Tka-7 ratakuorma-auton vetämiä junamatkoja ajettiin 385km liikennöintipäiviä oli 2 kpl. Dm 7 ajoista oli 2 kpl oli matkustajille ilmaisia (joulu- ja joulukadun avajaiset Äänekoski ja Suolahti).

Vuoden 2020 aikana uutta kalustoa tuli Raiteen-tarkastusvaunu Emma ET-66, ravintolavaunu Rk27820, konduktööri- ja invavaunu Efiti23658 sekä makuuvaunut CEmt24056 ja 24057.

Keitele-Museo Oy

1.1-31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	74	26	-48	35,1 %
Liikevoitto	13	-17	-30	-130,8 %
Tilikauden voitto / tappio	0	0	0	
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	14	12	-2	87,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	51	30	-21	59,0 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	65	42	-23	64,9 %
Oma pääoma	59	41	-17	70,7 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	6	0	-6	7,8 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	65	42	-23	64,9 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● 17,6 %	● -65,4 %		
Omavaraisuusaste	● 90,8 %	● 98,9 %		
Current Ratio	● 8,5	● 64,5		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 8,1 %	● 1,8 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikolla tasolla.

Vakavaraisuus, maksuvalmius ja suhteellinen velkaantuneisuus ovat hyvällä tasolla.

2.8.5.8. Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas (Y-tunnus 0794358-9)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 29.12.1989 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys 28.9.2012. Yhtiön liiketiloista on hakeutunut arvonalisäverovelvolliseksi 79,47 %.

Varsinainen yhtiökokous on pidetty 26.5.2020. Kokouksessa esitettiin ja päätettiin yhtiöjärjestyksen 18 §:n edellyttämät asiat. Lisäksi päätettiin rahastoida osakkaiden tilikauden aikana maksamat lainaosuussuoritukset lainanlyhennysrahaan.

Yhtiön hallitukseen kuuluivat 1.1.-31.12.2020 Hannu Saarela (pj.), Erika Tarvainen ja Tuomo Öhman. Hallitus kokoontui tilikaudella yhden kerran. Yhtiön toimitusjohtajana toimi Harri Halme. Tilintarkastajana on toiminut BDO Audiator Oy, vastuunalaisena tarkastajana Heidi Rimpilä, HT.

Yhtiön kiinteistönhuollosta ja siivouksesta vastasi Äänekosken Kiinteistöhoito Oy ja isännöinnistä Proavera Oy, Avera Isännöinti.

Yhtiöllä oli vuonna 2020 kiinteistön täysarvovakuutus (laaja taso) If Vahinkovakuutus Oyj, Suomen sivuliikkeessä. Yhtiöllä on vakuutusmeklari-sopimus Meklaritoimisto Helmi Oy:n kanssa.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Pääviemäriin tukkeutumisia aiheuttaneeseen viemärikaivoon tehtiin ohitus estämään viemäriin tukkeutumista ja jäätymistä.

Lämmitysjärjestelmän paisunta-astia uusittiin.

Arvio tulevasta kehityksestä

Uusitaan asuinhuoneistojen porrashuoneen ulko-ovi ja yläpohjan lämmöneristeet.

Kiinteistö Oy Konginkankaan Säästölipas

1.1-31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	45	45	0	100,0 %
Liikevoitto	-1	-1	0	100,0 %
Tilikauden voitto / tappio	0	0	0	
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	357	348	-9	97,5 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	16	24	8	150,0 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	373	373	0	100,0 %
Oma pääoma	349	349	0	100,0 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	18	17	-1	94,4 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	6	7	1	116,7 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	373	373	0	100,0 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	 -2,2 %	 -2,2 %		
Omavaraisuusaste	 93,6 %	 93,6 %		
Current Ratio	 2,7	 3,4		
Suhteellinen velkaantuneisuus	 53,3 %	 53,3 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko ja vakavaraisuus sekä maksuvalmius ovat

hyvällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus on tyydyttävällä tasolla.

2.8.5.9. Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti (Y-tunnus 0532888-1)

Kevätyhtiökokous pidettiin koronasta johtuvista varotoimista 24.9.2020. Kokouksessa päätettiin yhtiöjärjestyksen 11 §:n edellyttämät asiat.

Hallituksen jäsenenä on toiminut Tapani Hämäläinen (pj. 24.9.2020 saakka), Harri Pirhonen (pj. 25.9.2020 alkaen) sekä Jani Mikkonen. Hallitus koontui kerran tilivuoden aikana.

Yhtiön toimitusjohtajana ja isännöitsijänä toimi Alpo Leppäaho Sisä-Suomen Kiinteistöapu Oy:stä.

Tilintarkastajayhtiönä on toiminut BDO Oy, päävastuullisena tilintarkastajana Eija Rimpilä HT.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Entisen hammashuoltolaitilan muutostyö opetus- käyttöön saatettiin loppu vuoden aikana.

Kiinteistö Oy Suolahden Keskusraitti

1.1.-31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	96	102	6	106,3 %
Liikevoitto	-8	9	17	-112,5 %
Tilikauden voitto / tappio	-9	7	16	-77,8 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	1 660	1 660	0	100,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	7	8	1	114,3 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 667	1 668	1	100,1 %
Oma pääoma	1 602	1 658	56	103,5 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	27	0	-27	0,0 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	39	10	-29	25,6 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 667	1 668	1	100,1 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● -8,3 %	● 8,8 %		
Omavaraisuusaste	● 96,1 %	● 99,4 %		
Current Ratio	● 0,2	● 0,8		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 68,8 %	● 9,8 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on tyydyttävällä tasolla ja maksuvalmius on heikko.

Vakavaraisuus on hyvällä tasolla sekä suhteellinen velkaantuneisuus on alhaisella tasolla (hyvä).

2.8.5.10. SS-Jäähalli Oy (Y-tunnus 0969355-2)

Yhtiökokouksen valitsemaan hallitukseen ovat kuuluneet: Keijo Eronen (pj.), Lauri Wilen (varapj.), Mari Paananen, Tapio Saaristo ja Joni Kotilainen sekä varajäsenet Soini Kauppinen ja Veikko Pekkala. Hallitus on kokoontunut kolme (3) kertaa tilikauden aikana.

Yhtiökokouksia pidettiin tilikaudella yksi, 30.6.2020. Toimitusjohtajana on toiminut Erkki Uusitalo. Kirjanpito palvelut on ostettu Pia Leena Luotola Oy:ltä. Laskutuksesta on vastannut toimitusjohtaja.

Alun perin jäähalli suunniteltiin suljettavaksi lopullisesti 30.4.2020, mutta halli suljettiin jo 16.3.2020 viranomaispäätöksellä koronavirusepidemian vuoksi.

Lainojen osalta on pystytty toteuttamaan Nordea pankin laina suunnitellun lyhennysohjelman mukaisesti. Äänekosken kaupunki on myöntänyt lainansa osalta lyhennysvapaan vuodeksi 2020. Tilinpäätös osoitti negatiivista tulosta -29 319,96 euroa poistojen jälkeen. Omapääoma on -17 357,50 euroa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Jäähallin toiminta on lopetettu suunnitelman mukaisesti ja yhtiö valmistautuu yhtiön lopettamiseen liittyviin toimenpiteisiin.

SS-Jäähalli Oy

1.1-31.12.2020

	2019	2020	Muutos t€	Muutos %
TUOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	116	52	-64	44,7 %
Liikevoitto	-4	-28	-24	732,2 %
Tilikauden voitto / tappio	-5	-29	-24	542,6 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	134	0	-134	0,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	23	103	80	449,0 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	157	103	-54	65,9 %
Oma pääoma	12	-17	-29	-145,1 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	119	52	-68	43,2 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	25	69	44	271,9 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	157	103	-54	65,9 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● -3,3 %	● -54,3 %		
Omavaraisuusaste	● 7,6 %	● -16,8 %		
Current Ratio	● 0,9	● 1,5		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 125,1 %	● 232,9 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus sekä vakavaraisuus olivat heikolla tasolla ja maksuvalmius oli tyydyttävällä tasolla.

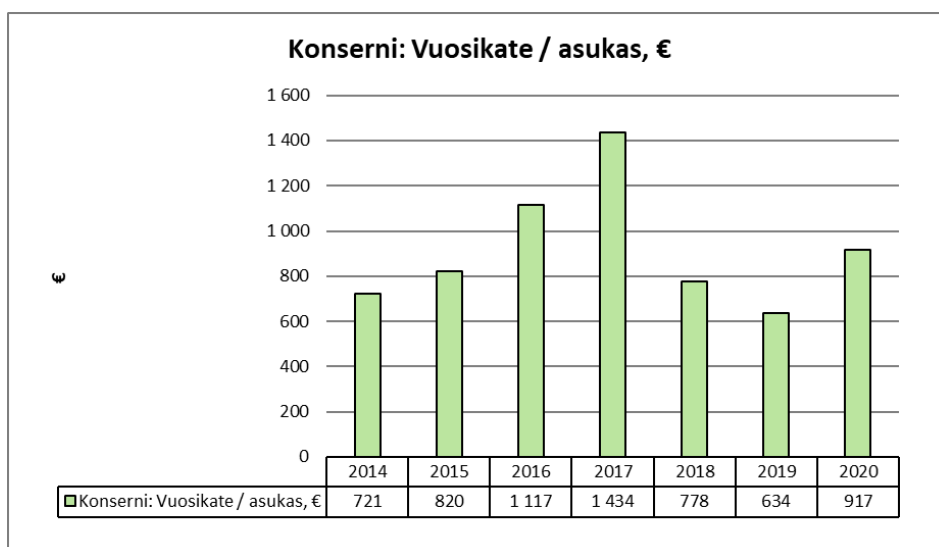
Suhteellinen velkaantuneisuus oli erittäin suuri.

2.8.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

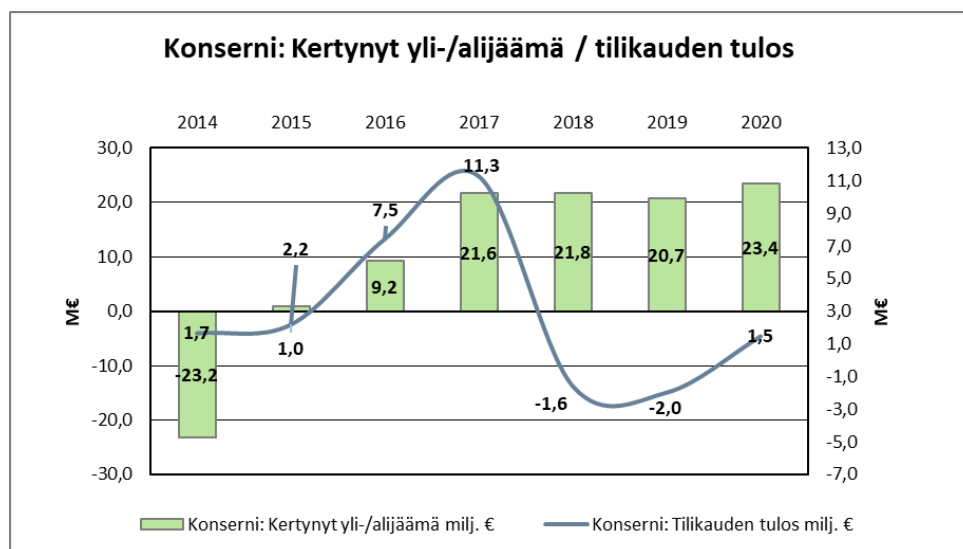
Konsernituloslaskelma

Konsernin vuosikate oli 17,0 milj. euroa (917 euroa/asukas), kun se vuonna 2019 oli 11,9 milj. euroa (634 euroa/asukas).

VUOSIKATE ASUKASTA KOHTI, €

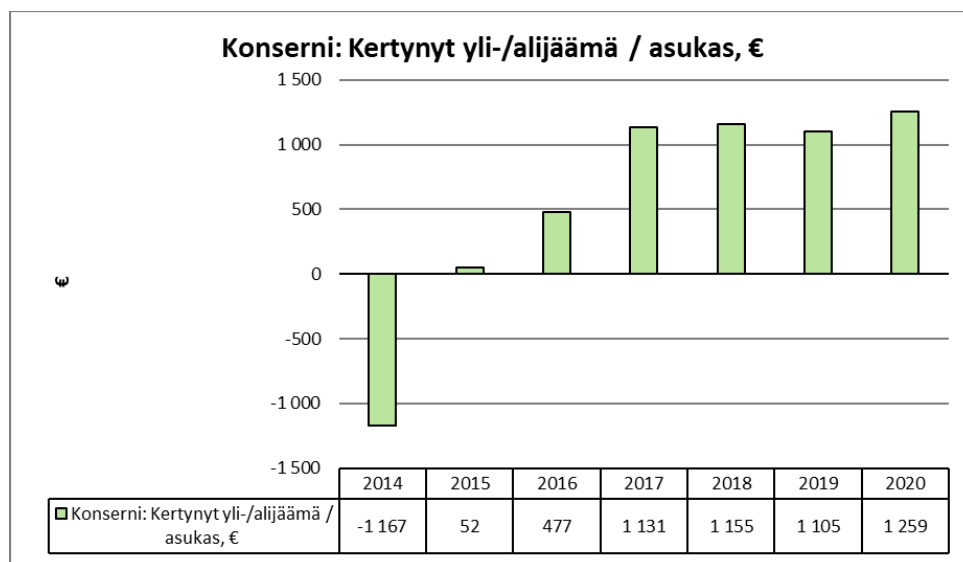
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ, M€

Konsernitase

Taseen loppusumma vuonna 2020 oli 338,5 milj. euroa, kun loppusumma vuonna 2019 oli 327,0 milj. euroa. Tilikauden tulos (1,5 milj. euroa yli-

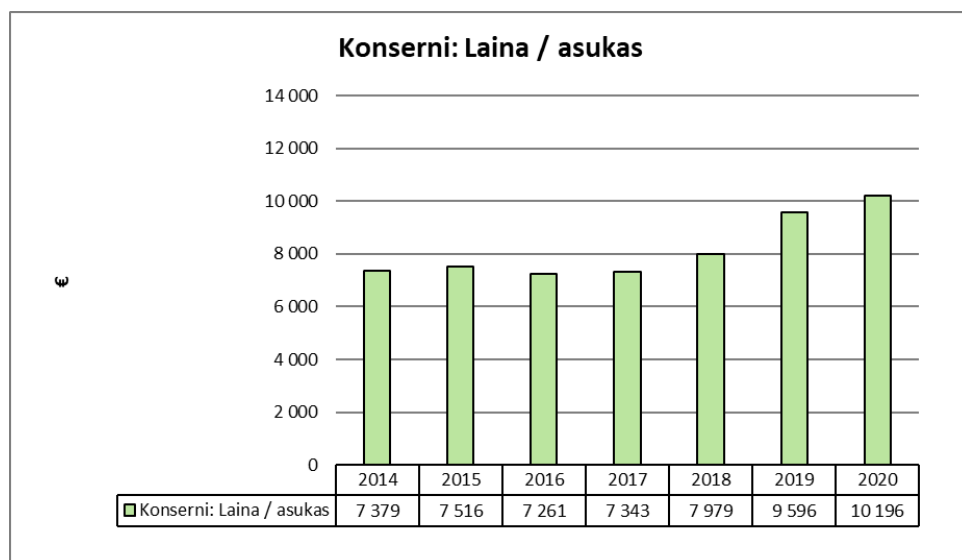
jäämää) huomioiden, taseessa on kertynyttä ylijäämää vuoden 2020 jälkeen 23,4 milj. euroa. Kertynyttä ylijäämää on asukasta kohden 1 259 euroa (2019 ylijäämää 1 105 euroa/asukas).

KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ/ASUKAS, €

Konsernin lainakanta vuonna 2020 oli 189,4 milj. euroa (10 196 euroa/asukas) ja vuonna 2019 lainakanta oli 180,1 milj. euroa (9 596 euroa/asukas).

LAINA ASUKASTA KOHTI, €

Konsernitilinpäätös laskelmineen ja tunnuslukui-
neen on esitetty kohdassa 4.5.

2.9. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.9.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä (Kuntal 115 §). Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Poistoeroa tuloslaskelmaan tuloksi kirjataan 13 907,53 euroa.

Kaupunginhallitus esittää, että vuoden 2020 tilinpäätöksessä tilikauden ylijäämä 2 491 260,73 euroa kirjataan yli-/alijäämättilille.

2.9.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely

Kuntalain 118 §:ää koskien erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksiä on tarkennettu ja laki on tullut voimaan 1.3.2019. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Siihen asti sovelletaan, mitä lain voimaan tullessa voimassa olleessa kuntalain 118 §:ssä säädetään.

Kuntalain 118 §:n mukaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos

- kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää määräajassa
- kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden

TAI

- kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täytäneet kaikki laissa säädettyt raja-arvot, jotka ovat:

1. kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen;
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;
3. asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
4. kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Vuoden 2020 tilinpäätöksessä Äänekosken kuntakonsernin vuosikate oli positiivinen ja kunnan konsernitaseessa on kertynyttä ylijäämää 1 259 euroa asukasta kohden, joten nämä eivät ylittäneet laissa sallittuja raja-arvoja. Neljästä arviointikriteeristön raja-arvosta täyttyi kaksi, eli kunnan tuloveroprosentin ero keskiarvoon oli 1,53 % (raja-arvo alle 1,00 %) ja kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 108,7 % (raja-arvo alle 50 %).

Äänekosken kaupungilla ei ole kattamatonta alijäämää. Kertynyttä ylijäämää oli vuoden 2019 tilinpäätöksessä 7,6 miljoonaa euroa ja tilikauden 2020 tulos huomioiden kertynyt ylijäämä on 10,0 miljoonaa euroa.

3. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Valtuustoon nähden tilivelvollisia ovat toimielin-
ten jäsenet. Viranhaltijoista toimialajohtajat ja
vastuualuejohtajat ovat tilivelvollisia ja velvolli-

set vastaamaan ja seuraamaan yksiköidensä ta-
voitteiden saavuttamista sekä menojen ja tulojen
toteutusta.

3.1. Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen

3.1.1. Käyttötalouden toteutuminen

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN (ULKOKOINEN JA SISÄINEN) LAUTAKUNNITTAIN

KÄYTTÖTALOUS 1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Tarkastuslautakunta					
Toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-50		-50	-30	-20
Toimintakate (netto)	-50	0	-50	-30	-20
Kaupunginhallitus					
Toimintatuotot	3 487	85	3 572	3 710	-138
Valmistus omaan käyttöön				2	-2
Toimintakulut	-12 643	1 325	-11 319	-10 627	-691
Toimintakate (netto)	-9 156	1 410	-7 746	-6 915	-831
Perusturvalautakunta					
Toimintatuotot	8 844	-110	8 734	8 862	-129
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-70 188	-4 565	-74 754	-75 192	439
Toimintakate (netto)	-61 345	-4 675	-66 020	-66 330	310
Kasvun ja oppimisen lautakunta					
Toimintatuotot	1 748	0	1 748	1 991	-243
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-28 912	878	-28 034	-28 410	375
Toimintakate (netto)	-27 164	878	-26 287	-26 419	132
Vapaa-aikalautakunta					
Toimintatuotot	753	0	753	573	180
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-4 377	16	-4 362	-3 905	-456
Toimintakate (netto)	-3 624	16	-3 608	-3 332	-276
Tekninen lautakunta					
Toimintatuotot	8 627	-376	8 251	8 062	188
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-21 790	-34	-21 824	-21 685	-139
Toimintakate (netto)	-13 163	-410	-13 573	-13 623	50
Ympäristölautakunta					
Toimintatuotot	239		239	166	73
Valmistus omaan käyttöön				8	-8
Toimintakulut	-913	-2	-915	-778	-136
Toimintakate (netto)	-674	-2	-676	-604	-72
Käyttötalous yhteensä:					
Toimintatuotot	23 697	-401	23 296	23 364	-68
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	11	-11
Toimintakulut	-138 873	-2 383	-141 257	-140 629	-628
Toimintakate (netto)	-115 176	-2 784	-117 961	-117 254	-706

3.1.2. Tulokortit (Kaupunkiorganisaation yhteiset)

TULOKORTTI - ASIAKAS

Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Asiakastytyväisyyskysely (vuosittain) (1-5)	mittaus toteutetaan 31.12.2019 mennessä.			
	- palvelujen saatavuus	4,1 (Perusturva)	3,9	ei toteutettu	Koronapandemia
		4,1 (Kasvu ja oppiminen)		3,8	
	- tyytyväisyys palveluihin	4,2 (Perusturva)	3,8	ei toteutettu	Koronapandemia
		4,1 (Kasvu ja oppiminen)		4,1	
	Asukastytyväisyyskysely (joka toinen vuosi) (1-5)	3,0 (Perusturva)	4,0	-	tehdään joka toinen vuosi
		3,6 (Kasvu ja oppiminen)			
toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Kaikki: Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. • Ennaltaehkäisevien ja kotiin vietävien palveluiden monipuolisuus, laatu, yksilöllisyys ja joustavuus. • Monialaisen työtavan vahvistaminen kaikilla vastuualueilla. • Peruspalvelujen järjestämistapojen monipuolistaminen • Teknologian entistä laajempi hyödyntäminen. • Lapsi- ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistäminen. 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Asukastytyväisyyskysely (joka toinen vuosi) (1-5)				
	- palvelutarjonnan kattavuus	3,55	3,9	3,55	
	Vapaa-aikaohjelman toteutuminen				
	Suurten tapahtumien lukumäärä	4 tapahtumaa	4 - 6 tapahtumaa	3 tapahtumaa	Koronapandemia
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <p>Yhteistyö tapahtumajärjestäjien kanssa Kirjastojen tehokas markkinointi, tapahtumat, projektit lapsille ja senioreille, yhteispalvelupisteet, itsepalveluaukiot Musiikkiopiston toimintojen keskittäminen Järjestöjen avustamisessa painotus nuorisotoiminnassa Poikkisektorinen työryhmä senioriliikunnan edistämiseen Kulttuurikasvatussuunnitelma Taajamien lähiliikuntapaikkojen kehittäminen</p>					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Viihtyisä ja vetovoimainen asuin- ja elinympäristö	Asukasluku	18 765	18 700	18 576	
	- luonnollinen väestönlisäys	-109	-80	-99	
	- kuntien välinen nettomuutto	-31	30	-127	
	- netto maahanmuutto	48	50	37	
	Valmistuneiden asuntojen lukumäärä				
	- omakotitalot	13	25	12	
	- rivi- ja kerrostalot	77	30	0	
	- loma-asunnot	5	6	14	
	Asukastytyväisyyskysely/viihtyvyys (1-5)	3,3	3,9	-	ei ole toteutettu
	Imagotutkimus (valtuustokausittain)				
	- tehty ja analysoitu	ei ole toteutettu	tehty ja analysoitu	-	tehdään 2021
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Keskustan kehittämissuunnitelma • Onnistunut maankäyttö- ja kaavoituspolitiikka • Kaupunkiympäristön siisteyden ja yleisilmeen kohentaminen • Puistojen ja virkistysalueiden rakentaminen ja kunnossapito • Mökkiläisfoorumi • Hyvä arki asukkaalle kampanja 					

TULOSKORTTI - ASIAKAS

Strateginen päämäärä					
Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Tilaisuuksien määrä - Asukas- ja asiakasraadit - Kyläillat - Kyläparlamentin kokoontumiset - Keskustelu- ja infotilaisuudet Asukastytyväisyyskysely/kuntalaisen vaikuttamismahdollisuudet	2 5 4 4 ei mitattu	6 6 4 5 3,0	1 kasvu ja oppiminen 0 4 0 3,0	Koronapandemia Matkailun alueraadit kokoontui
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Asukastilaisuuksien järjestäminen • Tehokas viestintä • Palautejärjestelmä • Osallistuva budjetointi • Nuorisovaltuuston edustajat kaupungin toimielimissä					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kilpailukykyinen elinkeinoympäristö ja erinomaiset elinkeinopalvelut	Perustetut yritykset Nettolisäys Yritysneuvonta - yrityskontaktien määrä Yritystytyväisyyskysely (oma, asteikko 4-10) Työpaikkaomavaraisuusaste	82 43 280 6,9 104% (2018)	90 25 300 7,5 105%	64 24 500 - 105%	ei ole toteutettu
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Vetovoimaisten yritysalueiden rakentaminen • Säännöllinen ja toimiva yhteistyö yrittäjien kanssa • Markkinointiin ja tiedottamiseen panostaminen • Paikallisten yritysten ja kaupungin hankintayhteistyö • Matkailun hyödyntäminen ja huomioiminen yhdessä elinkeinoelämän kanssa • Uusien yritysalueiden kaavoittaminen • Saavutettavuuden parantaminen					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvien liikenneyhteyksien vahvistaminen	Asukastytyväisyyskysely (asteikko 1-5) - Katujen kunnossapito - Joukkoliikennepalvelut Katujen korjausvelka (M€)	2,6 2,1 9,3	3,0 3,5 9,2	Ei mitattu 2020 Ei mitattu 2020 Ei mitattu 2020	Seuraava arviovuosi 2021
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Kaupungin katujen korjausvelka pidetään nykyisellä tasolla • Kunnan sisäisen joukkoliikenteen palvelutason määrittäminen ja liikenteen kehittäminen palvelutason linjausten mukaisesti • Ääneseudun liikennejärjestelmän kehittäminen siten, että se mahdollistaa yrityslogistiikan ja arkielämän hyvinvoinnin ja kasvun					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Työllisyyden edistäminen	Työttömyysprosentti (ka) Työttömyysprosentin ero Keski-Suomen kuntien keskiarvoon Koulutustaso - vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä	13,8 % 2,5 % 68,69 %	12,0 % 1,5 % 68,00 %	16,8 % 2,2 % 69,47 %	koronapandemia
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Palkkatuella työllistäminen (työmarkkinatuen kuntaosuus) • Kuntouttavan työtoiminnan vaikuttavuuden lisääminen • Työllisyysohjelman päivitys • Kuntakokeilut • Työllistämishankkeet					

TULOSKORTTI - ASIAKAS

Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Ympäristöystävällinen, energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva kaupunki	Paikallisten energialähteiden käyttöaste (toteutus joka 3. vuosi)	83 %	83 %	Ei mitattu 2020	3 vuoden välein, tehdään 2021
	Uusiutuvien energiamuotojen käyttöaste	90 %	90 %	Ei mitattu 2020	3 vuoden välein, tehdään 2021
	Uusinvestointien energiataloudellisuus (rakennuskohtainen energiaselvitys) Energiatehokkuusluokka (A,B,C,D,E,F)	A	A	B	B on oikea tavoitettavissa oleva energiatehokkuusluk ..
	Kaupungin kiinteistöjen - Sähkön kulutus kWh / m ² - Kaukolämmön kulutus (KWh / m ²) - Öljyn kulutus (l / m ²)	92 173 21	92 173 21	68 160 21	
	Energiatehokkuussopimuksen toteutuminen	energiansäästö 4 %	energiansäästö 4 %	4 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Kaupungin omat rakennusinvestoinnit toteutetaan ekologisesti kestäväällä tavalla • PEHC-metsäsertifiointiin liittyminen ja Metso-ohjelma • Suositaan ekologisia ratkaisuja hankinnoissa • Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumusten tekeminen • Liittyminen energiatehokkuusohjelmaan • Katujen puhdistaminen keväällä hallitusti • Vaihdetaan öljylämmityskohteiden lämmitystapa 					

TULOSKORTTI - TALOUS

Strateginen päämäärä		Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkemasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	<ul style="list-style-type: none"> Kertynyt yli/-alijäämä (M€) Muut kriisikuntakriteerit Tuloveroprosentti (ero Keski-Suomen keskiarvoon) 	7,6 M€ 2 0,95	7,2 2 0,90	10,0 M€ 2 0,95	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Talouksurin noudattaminen Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen Investointien monimuotoisten rahoitusmuotojen käyttäminen (esim. kiinteistö-leasing) Prosessien tehostaminen Turhista kiinteistöistä luopuminen 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkemasta
Strategisten investointien hallinta	<ul style="list-style-type: none"> Vuosikate prosenttia nettoinvestoinneista (5 vuoden ka) Vuosikate prosenttia poistoista (5 vuoden ka) 	125 % 135 %	109 % 132 %	120 % 139 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Investointien suunnitteluprosessin kehittäminen tarkemmalle tasolle Kiinteistöohjelman laadinta ja noudattaminen Ennakoivien korjausten / huoltojen toteuttaminen 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkemasta
Toimiva kuntakonserni ja omistajapolitiikka	<ul style="list-style-type: none"> Omistajapolitiittisten linjausten toteutuminen yhtiöittäin Talousarviotavoitteiden toteutuminen yhtiöittäin Konsernin lainakanta / asukas (€) Kuntakonsernin kertyneet yli/-alijäämät asukasta kohden (€) 	Kyllä Kyllä (pääsääntöisesti) 9 596 1 105	Kyllä / Ei Kyllä / Ei 7 900 1 150	Kyllä (pääsääntöisesti) Kyllä (pääsääntöisesti) 10 196 1 259	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Kaupunginvaltuuston vuosittain asettamien tytäryhteisötavoitteiden seuranta ja toteutus Konserniohjeen ajantasaistaminen Konsernijohtoon ja -yhteisöjen tiivis vuorovaikutus Omistajapolitiikan linjausten toteuttaminen Yhtiöiden hallitusten asiantuntijuuden lisääminen 					

TULOSKORTTI - PROSESSIT

Strateginen päämäärä					
Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessien toimivuus (1-5) Määritellyt prosessit kuvattu IMS (%) - Ydin- ja avainprosessit - Toimialakohtaiset aliprosessit Toimintakäsikirja	3,8 95 % 80 % 65 %	4,1 100 % 80 % 80 %	3,8 95 % 80 % 65 %	Koronapandemian aikana prosessikuvaustyön jatkaminen on viivästynyt
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi - parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto - vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely: Tyytyväisyys (1-5) - raportointijärjestelmät - tietojärjestelmät ja ohjelmistot Sähköisen asioinnin tehostaminen - suunnitelman laatiminen - toimeenpano Digitalisaation hyödyntäminen - käyttöönotot lkm	3,8 3,7 6 e	4,0 3,9 2 1	3,8 3,7 2 1	*Asio-tilavarausjärjestelmä *Etävastaanotto Kuntamittarit
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - sähköisen asiointialustan rakentaminen - robotiikan ja automatisaation lisääminen - sähköisten palveluiden lisääminen - henkilöstön osaamisen laajentaminen ja syventäminen					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön syventäminen	Itsearviointi - Johtoryhmä - Kaupunginhallitus Viranhaltija- ja poliittisen johdon säännölliset tapaamiset	tehty ei ole tehty kyllä	toteututaan vuosittain toteututaan vuosittain kyllä	tehty ei ole tehty kyllä	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - Suunnitelma yhteistyön syventämiseksi - Kysely - Työryhmät					

TULOSKORTTI - HENKILÖSTÖ

Strateginen päämäärä		Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen	80 %	90 %	70 %	koronapandemian vuoksi kehityskeskusteluja peruuntunut
	Henkilöstökysely (asteikko 1 - 5):				
	* osaaminen ja työolot	3,8	4,0	3,9	
	* työyhteisön toimivuus	4,0	4,0	4,0	
	* omat voimavarat	4,0	4,1	4,0	
	Sairauspoissaolot (pv/htv)	17,4	16	19,4	perusturva 23,1 kpv/htv, muut 16,4 kpv/htv
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstöresurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten päivittäminen jne) Sähköinen perehdytysohjelma otettu käyttöön (yleinen perehdytys) Työyhteisötaitojen ja vuorovaiikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö (työhyvinvoinnin ja työkyvyn kehittämishanke) Paljitsamisen kokonaisuuden uudistaminen toteutettu Työterveyshuollon yhteistyökäytäntöjä kehittäminen yhdessä uuden työterveystoimijan kanssa					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstökysely (1 - 5): Johtamisosio	3,7	3,9	3,8	
	Johdon itsearviointi	Tehty	Tehty	Tehty	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Valmentavan esimiestyön menetelmien käyttö (työhyvinvoinnin ja työkyvyn kehittämishanke) Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi (mm. Wpron käyttöönotto, työterveyshuollon sähköiset raportit) Työyhteisön kehittämistoimenpiteet henkilöstökyselyn pohjalta					

3.1.3. Tarkastuslautakunta

Toiminta-ajatus

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;

5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;

6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa ai-
hetta.

Talousarvion toteutuminen

Tarkastuslautakunta (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-43	-50	0	-50	-30	20	-39,7 %
Toimintakate (netto)	-43	-50	0	-50	-30	20	-39,7 %

Tarkastusyhtiönä toimii BDO Audiator Oy ja vastuullisena tilintarkastajana HT, JHT Lilja Koskelo 25.9.2018 alkaen.

3.1.4. Kaupunginhallitus

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kaupungin keskushallinnon (kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja sen alaisuudessa toimiva keskushallinto) perustehtävä on vastata siitä, että kaupunkiyhteisöllä on selkeä visio, toimintaa ohjaavat arvot ja niiden pohjalta laaditut strategian päälinjaukset.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

Kaupunginhallitus (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	3 721	3 487	85	3 572	3 712	140	3,9 %
Toimintakulut	-10 475	-12 643	1 325	-11 319	-10 627	691	-6,1 %
Toimintakate (netto)	-6 753	-9 156	1 410	-7 746	-6 915	831	-10,7 %

Keskushallinnon vastuualueiden osalta talousarvion sitovuus on kaupunginhallituksen tasolla (pl. tarkastuslautakunta). Vastuualueita ovat hallintopalvelut, talous-, tietohallinto ja liikennepalvelut, henkilöstöpalvelut, elinvoimayksikkö, maankäyttö sekä muu toiminta.

Alkuperäisen talousarvion toimintatuotot olivat 3 487 300 euroa ja toimintakuluihin oli varattu 12 643 300 euroa ja toimintakate oli 9 156 000 euroa.

Kuntouttavan työtoiminnan tuottaminen siirtyi 1.4.2020 alkaen perusturvan sosiaalityön vastuualueelta työllisyyspalveluihin. Kaupunginvaltuuston 30.3.2020 § 5 päätöksellä perusturvasta siirrettiin määrärahat 150 400 euroa (netto) elinvoimayksikön vastuualueelle työllisyyspalveluihin.

Muun toiminnan vastuualueelle oli varattu kaupungin henkilöstön keskitetty palkankorotusvaraus 2,3 % (1 375 800 euroa). Palkankorotusvarauksesta kohdennettiin sopimusten mukainen korotus 0,51 % toimialoille talousarviomuutoksena, joka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 31.8.2020 § 189. Palkankorotusvarauksen kohdentaminen vähensi kokonaisuudessaan keskushallinnon vastuualueiden henkilöstökuluja 1 347 300 euroa. Samassa päätöksessä kohdennettiin koronasta aiheutuneet henkilöstöressurssien siirrot. Siirto vähensi henkilöstökuluja yhteensä 14 700 euroa.

Lisäksi muun toiminnan vastuualueelta vähennettiin kaupunginvaltuuston 7.12.2020 § 72 päätöksen mukaisesti vesiosuukuntien avustuksia 198 000 euroa.

Talousarviomuutokset olivat yhteensä 1 409 600 euroa (netto) ja muutetun talousarvion toimintakate oli yhteensä 6 915 200 euroa ja se toteutui 831 300 euroa ylijäämäisenä.

Muun toiminnan vastualueen toimintakate alitti budjetoidun 275 800 eurolla. Merkittävin tekijä oli Porrokki Oy:n konkurssipesä lopputilitys 112 700 euroa. Lisäksi muun toiminnan vastualueelta toiminnan kehittämisestä säästy 163 100 euroa.

Talous-, tietohallinto- ja liikennepalveluiden vastualueelta säästy 113 000 euroa (-8,3 %). Merkittävin säästö 95 500 euroa syntyi joukkoliikenteen lipputuikiin myönnetystä määrärahasta.

3.1.4.1. Hallintopalvelut

Toiminta-ajatus

Hallintopalvelut vastualueena sisältää mm. kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kansliatoiminnan, kunnallisverotuksen, velkaneuvonnan,

Henkilöstöpalveluiden vastualueelta jäi käyttämättä 111 700 euroa (-9,2 %). Merkittävimmät tekijät olivat toimintatuottojen budjetoitua parempi toteutuma ja palvelujen ostoihin varattujen määrärahojen alittuminen (yht. 85 300 euroa).

Elinvoimayksikön vastualue alitti muutetun talousarvion noin 209 400 eurolla (-5,6 %). Merkittävimmät säästöt syntyivät työllistämisiin varatuista määrärahoista (207 800 euroa).

historiikin, vuokra-asumispalveluiden, monistamon, vss -toiminnan ja vaalien kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

4000210 Hallintopalvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio-muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/TA+muutos2020
Toimintatuotot	71	3	0	3	3	0	3,7 %
Toimintakulut	-1 987	-1 943	-4	-1 947	-1 877	70	-3,6 %
Toimintakate (netto)	-1 916	-1 940	-4	-1 944	-1 874	70	-3,6 %

3.1.4.2. Talous-, tietohallinto- ja liikennepalvelut

Toiminta-ajatus

Vastualue sisältää talous- ja tietohallinnon sekä liikennepalveluiden kustannuspaikat.

Taloushallinnon kustannuspaikan toiminnan pääpaino on kaupungin taloushallintopalvelujen tuottamisessa. Keskeisimmät toiminta-alueet ovat yleisen talouskehityksen seuraaminen, kaupungin taloussuunnittelujärjestelmän kehittäminen, talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelupro-

sessi, kirjanpito, tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen valmistelu, maksuliikenne, kaupungin rahoitus ja riskien hallinta sekä kaupunkikonsernin kokonaistalous ja talousohjaus.

Vastualue vastaa liikennepalveluista 1.1.2020 alkaen. Tavoitteena on järjestää laadukkaat kuljetuspalvelut kaupungin eri toimialoille, palvelevat joukkoliikennepalvelut sekä kehittää Ääneseudun liikenneympäristöä liikennejärjestelmätyöllä.

Talousarvion toteutuminen

4000220 Talous, tietohallinto- ja liikennepalvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio-muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/TA+muutos2020
Toimintatuotot	116	93	0	93	80	-13	-13,8 %
Toimintakulut	-1 248	-1 454	-4	-1 458	-1 332	126	-8,6 %
Toimintakate (netto)	-1 132	-1 361	-4	-1 365	-1 252	113	-8,3 %

3.1.4.3. Henkilöstöpalvelut

Toiminta-ajatus

Henkilöstöpalveluiden perustehtävä on henkilöstöressurssien suunnittelu, tarkoituksenmukainen kohdentaminen ja kehittäminen sekä henkilöstöstrategian mukaisten toimintakäytäntöjen edistäminen.

Henkilöstöpalvelut vastuualueena sisältää palkkahallinnon, työmarkkinatoiminnan, työterveydenhuollon, työsuojelun ja muut henkilöstöpalvelut kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

4000230 Henkilöstöpalvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	348	334	0	334	351	17	5,2 %
Toimintakulut	-1 409	-1 544	-4	-1 547	-1 453	94	-6,1 %
Toimintakate (netto)	-1 061	-1 210	-4	-1 213	-1 102	112	-9,2 %

3.1.4.4. Elinvoimayksikkö

Toiminta-ajatus

Elinvoimayksikön päätehtävä on kaupunkistrategian toimeenpanosta vastaaminen elinkeino- ja aluekehittämisen sekä työllisyyspolitiikan osalta.

Elinvoimayksikkö muodostuu kahdesta tulosalueesta, jotka ovat: elinkeino ja kilpailukyky sekä

työllisyys. Elinvoimayksikön runko muodostuu alue- ja kaupunkikehittämisestä, yrityspalveluista, sijoittumispalveluista, markkinoinnista, matkailusta, kansalaisaktivismista/osallistamisesta ja hankehallinnasta ja -neuvonnasta sekä työllisyyspalveluista.

Talousarvion toteutuminen

4000240 Elinvoimayksikkö (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	1 146	1 262	85	1 347	1 061	-286	-21,2 %
Toimintakulut	-4 514	-4 843	-235	-5 078	-4 582	495	-9,8 %
Toimintakate (netto)	-3 368	-3 581	-150	-3 730	-3 521	209	-5,6 %

Elinvoimayksikön tehtävänä on Äänekosken alueen elinvoiman vahvistaminen kehittämällä elinkeinotoimintaa, parantamalla kilpailukykyä ja edistämällä työllisyyttä.

Elinkeino ja kilpailukyky

Elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä kehitettiin monin tavoin vuonna 2020. Myös korona asetti toimintaan monenlaisia haasteita ja muutoksia maaliskuusta lähtien.

Äänekoskella perustettiin yhteensä 64 uutta yritystä. Yritysneuvonta antoi monipuolista palvelua yrityksille liittyen yrityksen perustamiseen, rahoitukseen, sukupolvenvaihdoksiin ja toimitiloihin.

Vuosi 2020 oli merkittävä koronaan painottuvien palveluiden tarjoamisen kannalta. Vuoden aikana avattiin heti koronan alettua pienyrittäjä lainoitus

yhteistyössä Äänekosken Kehitys Oy:n kanssa kulltajapalveluita tarjoaville mikroyrityksille, joiden hakemusten käsittelyyn henkilökuntamme osallistui. Lainahakemuksia käsiteltiin kaikkiaan 39 kpl.

Huhtikuun alkupuolella valtionkonttori avasi kuntien kautta jaettavan yksinyrittäjätuen, jonka hakemuksia käsiteltiin kaikkiaan 164 kpl ja josta maksettiin alueen 123 yritykselle.

Kevään aikana avautui koronan helpottamiseksi myös Business Finlandin ja Ely-keskuksen yritystuet, joiden hakemisessa elinvoimayksikkö auttoi yrityksiä. Business Finlandin häiriörahoituksia myönnettiin äänekoskelaisille yrityksille 22 kpl eli 1 151 078 euroa ja Ely-keskuksen tukia 53 kpl ja 468 780 euroa.

Suurimmat yrityshankkeet vuoden aikana olivat Meconetin uuden toimitilan valmistuminen Hirvas-kankaalle, Valtran logistiikkakeskuksen valmistuminen, Metsä Springin tekstiilipilotlaitoksen käynnistyminen, Metsä Groupin ja Valmetin 3D-pakkauspilotlaitoksen rakentamisen käynnistyminen ja Metsä Boardin Excellence-keskuksen valmistuminen sekä Heavy Centerin valmistuminen Hirvas-kankaalle.

Elinvoimayksikkö koordinoi kaupungin kehitysprojektien toteutumista yhdessä muiden toimialojen kanssa. Myös tältä osin vuosi 2020 oli vilkas. Merkittävimpiä kaupunkikehitysprojekteja olivat keskusaution, rantapuiston, Vanhan aseman seudun ja Kotakennäs I:n kehittäminen sekä ylipainehallin suunnittelu ja edistäminen. Myös Kapeenkosken alueen selkeyttämien ja maalaiturin rakentaminen on mainittavia.

Elinvoimayksikkö hallinnoi vuonna 2020 kahta merkittävää hanketta: Plänet B, Hirvaskankaan kuljetus- ja logistiikkahanke sekä Vihreä Uusiutuva Äänekoski -hanke. Plänet B edistää biotalouden ekosysteemin syntymistä Äänekoskelle kolmella tavoitteella: uusien yritysten sijoittuminen paikkakunnalle, alueella toimivien yritysten liiketoimintamahdollisuuksien parantaminen ja edistää yritysten verkostoitumista ekosysteemiä rakentamalla. Hankkeessa tehtiin monipuolisesti yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Tärkeimpiä nostoja olivat yritysten välisen yhteistyön, yritysten ja tutkijoiden välisen yhteistyön käynnistyminen, uuden osaamistarpeen esille tuominen, hankkeiden välinen yhteistyö, kiertotalouden ja hiilineutraaliuden ja digitaalisuuden tuominen mukaan, ekosysteemin toiminta-alustan rakentuminen, teollisuusmatkailun edistäminen, yritystoiminnan käynnistymisen mahdollistaminen Äänekoskelle sekä Kiertotalouden ekoteollisuuspuistoverkostoon liittyminen. Hirvaskankaan kuljetus- ja logistiikkahankkeen tavoitteena on raskaan kaluston palvelukeskittymän syntyminen. Vihreä Uusiutuva Äänekoski luo kaupungin ympäristöohjelman, jonka vaikutuksesta pystytään pienentämään päästöjä ja energiankulutusta.

Elinvoimayksikön vastuulla on kylien ja taajamien kehitystyön koordinointi. Elinvoimayksikkö on pitänyt aktiivisesti yhteyttä kyläyhdistyksiin joko suoraan tai kyläparlamentin kautta. Tämä on aktivoanut useita hankkeita kylien kehittämiseksi. Tätä kehitystyötä ohjaa myös Kylien ja taajamien kehittämisohjelma.

Kaupunkimarkkinointia kehitettiin toimintavuotena usein eri toimenpitein. Näkyvin kampanja oli #hiddenaanekoski -lähettiläät, jotka tekevät Äänekoskea tunnetuksi sosiaalisen median kautta.

Koronaan liittyviä markkinointikampanjoita olivat vuoden aikana Support local- ja Lähellä on hyvää kampanjat, näillä pyrittiin auttamaan niin yrityksiä kuin yksityisiä henkilöitäkin haastavassa tilanteessa.

Muita merkittäviä markkinointiin liittyviä asioita olivat Äänekoski aplikaation käyttöönotto, Plänet B-nettisivujen päivitys sekä Plänet B Impact report-työkalu (hankkeen kautta) ja Tulevaisuus asuu täällä nettisivusto. Markkinointisuunnitelman laatiminen ja toimeenpano yhteistyökumppanin kanssa. Elinvoimayksikön viestintäkoordinaattorin lähdettyä toisaalle ja koronan vaikutuksista johtuen viestintävastuu siirtyi vapaa-aikatoimelle resurssijärjestelyjen kautta.

Äänekosken kaupungin matkailuohjelmaa vuosille 2019-2022 valmisteltiin laaja-alaisesti ja se esiteltiin ja hyväksyttiin kaupunginhallituksessa helmikuussa. Matkailun osalta yhteistyötä jatkettiin Visit Jyväskylän ja Lakeland-hankkeen kanssa. Plänet B-hankkeen kanssa suunniteltiin teollisuusmatkailua. Lokakuussa käynnistettiin Tem:n rahoittama digitaalisten matkailupalveluiden kehittämishanke. Myös Visit Äänekosken viestiä kirkastettiin Hidden Äänekoski-kampanjalla ja kätkettyjen aarteiden - piilopaikkojen esiin nostamisella.

Äänekosken kaupungin organisaation sisäistä toimintaa kehitettiin vuoden aikana ottamalla käyttöön Thinking portfolio investointien, projektien ja hankkeiden hallinnoimiseksi. Laatujärjestelmän ja laatutyön päivittämistä, kehittämistä ja käyttöönottoa oli laajasti tarjolla vuoden aikana.

Työllisyys

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun 2020 lopussa 19 596 työtöntä työnhakijaa mikä on 3 727 enemmän kuin edellisvuoden lopussa. Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 357 400, mikä on vuotta aiempaan verrattuna 99 700 enemmän.

Äänekoskella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 19,2 % (16,8 %). Keski-Suomessa vastaava luku oli 15,6 % (12,5 %) ja koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus oli 9,8 % (9,7 %).

Kaikkiaan Äänekoskella oli työvoimaa joulukuun lopussa 8 040 (8 189). Työttömistä työnhakijoista oli lomautettuna joulukuussa 348 (360). Korona-tilanne aiheutti vuonna 2020 lomautettujen määrän kasvua alueella ja kausivaihtelut olivat suuria.

Työttömiä työnhakijoita oli vuoden lopussa 1 545, mikä oli 171 enemmän kuin vuotta aikaisemmin (1 374). Yli vuoden työttömänä olleiden määrä kasvoi 384 henkilöön (286), kasvua oli 98 työtöntä. Yli 50-vuotiaiden osalta työttömyys nousi. Heitä oli vuoden lopussa 631 (567). Alle 25-vuotiaita oli vuoden lopussa työttömänä työnhakijana 196 (170).

Työllisyyspalveluiden toimintaa ohjasi vuoden 2020 aikana työllisyyden kuntakokeilun valmistelutehtävät julkisen työvoimapolun mukaisen tehtävien siirtämiseksi TE-palveluista kuntiin ja maaliskuussa alkanut koronatilanne vaikutti työllisyyspalvelun toimintaan kaikilla osa-alueilla. Osa työllisyyspalveluiden toiminnoista jouduttiin keskeyttämään, supistamaan tai järjestämään toiminta uudelleen koronaturvallisesti. Työllisyyspalvelut siirtyivät suurelta osin etätöihin sekä asiakas- ja työnantajatyössä on otettu käyttöön erilaisia etä- ja virtuaalipalveluita (mm. virtuaaliset työtreffit). Kuntakokeilun oli tarkoitus alkaa vuoden 2020 keväällä, mutta se siirrettiin lopulta alkavaksi 1.3.2021.

Vuoden 2020 keväällä lakisääteisen kuntouttavan työtoiminnan tuottaminen ja koordinointi siirtyi perusturvasta työllisyyspalveluille. Toimintaa varten remontoitiin uudet tilat vanhaan sairaalaan

Terveyskadulle, jonka nimi on Tukikohta. Kuntouttavaa työtoimintaa toteutetaan sekä ryhmätoimintana Tukikohdassa että työtoimintana työpajalla ja kaupungin eri yksiköissä.

Työllisyyspalvelut hallinnoivat kolmea ESR-hanketta, joista kaksi alkoi vuoden 2020 aikana. Näitä hankkeita ovat Taite työelämään -hanke (1.4.2018-31.3.2021, haettu jatkoa 30.9.2021, yhteishanke Laukaan kanssa), Kykyä työelämään -hanke (1.9.2020-31.8.2023, yhteishanke Laukaan ja Konneveden kanssa.) ja Opsopankki -hanke (1.9.2020-31.8.2023). Hankkeiden tavoitteena on parantaa työllisyyttä Äänekoskella toistuvaistyöttömien, osatyökykyisten ja osaamisen päivittämisen tarpeessa olevien henkilöiden osalta sekä kehittää toimintamalleja kuntien työllisyyspalveluihin.

Tulevaisuuden haasteena on ammatissa toimivan väestöosan ja työvoiman jatkuva lasku ja sen alentava vaikutus verokertymään. Myös oman alueen työvoiman ja työpaikkatarjonnan kohtaantongelma ja osaavan työvoiman saaminen aiheuttavat niin kuntatalouden kuin kuntayhteisön tasolla vaikeuksia. Koronapandemian pitkäaikaisia vaikutuksia työllisyyden hoitoon ei vielä tiedetä, mutta ainakin digipalveluiden kehittäminen ja lisääntyneet etätöet tulevat näkymään toiminnassa vuonna 2021. Myös tuleva työllisyyden kuntakokeilu muuttaa työllisyyspalveluiden toimintaa lähivuosien ajaksi.

3.1.4.5. Maankäyttö

Toiminta-ajatus

Vastaa kaupungin ja sen eri osien kehittämisen perustana olevien maankäyttösuunnitelmien ja kaavojen laadinnasta.

Luo edellytykset asumisen ja yritystoiminnan rakennushankkeille ideasuunnittelulla, sopimusmenettelyllä ja kaavoituksella.

Vastaa maapolitiikasta ja osallistuu kaupunkiympäristön laadun kehittämiseen yhteistyössä teknisen ja ympäristötoimialan kanssa.

Vastaa tonttien luovuttamisesta, kiinteistönmuodostuksesta ja mittaustehtävistä, kartta-asioista ja osoitteista sekä kaupungin maa- ja metsäomaisuudesta.

Talousarvion toteutuminen

4000250 Maankäyttö (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	2 080	1 795	0	1 795	2 104	309	17,2 %
Toimintakulut	-1 243	-960	-3	-963	-1 220	-257	26,7 %
Toimintakate (netto)	837	835	-3	832	883	51	6,2 %

Vuoden tulos koostui pääosin maa-alueiden vuokratuotoista ja metsäomaisuuden myyntituloista. Tonttivuokrien osuus maaomaisuuden tuloksessa säilyi merkittäväällä tasolla: säännöllistä vuokratuottoa kertyi vuosittain reilut 600 000 euroa.

Puunmyyntituotot talous- ja puistometsistä sekä tonttialueilta kasvoivat pienessä määrin edellisvuoteen verrattuna. Talousarvion tavoite ylitettiin reilut 20 000 euroa. Mittaustoimen osalta vuoden 2020 tilikauden tulosta pienentää 212 200 euron maankäyttöpalveluille kirjatut kiinteistöverohankkeen konsulttikustannukset.

Vuoden 2020 aikana hyväksyttiin yhdeksän asemakaavaa, joista merkittävimmät olivat Palomäen, Suolahden yhtenäiskoulun liikennejärjestelyjen, teollisuuskylän sekä Kierälähdän asemakaavojen muutokset. Lisäksi vireille saatettiin Liimattalan tuulivoimapuiston osayleiskaava.

Kaupunginhallitukselle valmisteltuja poikkeamis- ja/tai suunnittelutarvehakemuksia käsiteltiin 7 kpl. Vuoden 2020 lopulla poikkeamis- ja suunnittelutarveratkaisuhakemusten käsittelyn osalta siirryttiin kokonaisuudessaan Lupapiste -palvelun käyttöön. Kaikki hakemukset liitteineen otetaan vastaan Lupapiste -palvelussa.

Omakotitonttien kysyntä lisääntyi edellisvuoden tasosta merkittävästi, johtuen suurelta osin Kotakennäs II alueelle toteutetusta tontinmyynti -kampanjasta. Kampanjassa keskityttiin uudella Kotakennäs II alueella olevan Kotakadun varren erillispientalotonttien myyntiin, joista rantatontteja oli 12 kpl ja kuivan maan tontteja 10 kpl.

Rantatontteja myytiin/varattiin yhteensä yhdeksän. Kolme omarantaista tonttia jäi kaupungille vielä varannoksi. Kokonaisuudessaan alueelle jäi tonttivarantoon 13 erillispientalotonttia Kotakennäs II alueelle.

Yksi rivitalotontti (vuokratontin lunastus) myytiin Suolahden alueelta. Kerrostalotontteja ei vuoden aikana myyty lainkaan.

Liiketontteja myytiin Kotakennään alueelta yksi ja Koukkuniemen alueelta myytiin teollisuustontteja kaksi. Toinen Koukkuniemen myydyistä tontteista oli vuokratontin lunastaminen. Konginkankaan alueelta myytiin asemakaavoittamattomalta alueelta yksi määräala yritystoimintaa varten. Maa-alueita hankittiin vuoden 2020 aikana reilulla 235 000 eurolla Hirvaskankaalta sekä Suolahden ja Äänekosken taajamien alueilta.

Vuoden 2020 loppuun erääntyi lukuisa määrä pitkiä tontinvuokrasopimuksia, lähinnä pientalotontteja koskien. Seitsemän omakotitonttia myytiin vanhojen vuokrasopimusten umpeuduttua ja muut päättyivistä vuokrasopimuksista uusittiin, yhteensä 53 kpl. Neljä uusituista vuokrasopimuksista koski pellonvuokraa. Vuoden 2020 työmäärään tämä muodosti poikkeaman normaaleihin maankäyttöpalveluiden työmäärään verrattuna.

Tonttipalveluissa suoritettiin 11 kiinteistötoimistusta, joista muodostettiin 33 tonttia. Edellisestä vuodesta kasvua tapahtui 7 tontin verran. Tonttijakoja tehtiin 15 ja niissä muodostettiin kaikkiaan 41 tonttia.

3.1.4.6. Muu toiminta
Toiminta-ajatus

Muu toiminta sisältää vesiosuuskuntien avustamisen, toiminnan kehittämisen sekä muun toiminnan kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

4000260 Muu toiminta (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	-40	0	0	0	113	113	0,0 %
Toimintakulut	-73	-1 900	1 574	-326	-163	163	-50,0 %
Toimintakate (netto)	-113	-1 900	1 574	-326	-50	276	-84,6 %

3.1.5. Perusturvalautakunta

Toiminta-ajatus

Perusturvalautakunnan toimialaan kuuluu terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden järjestäminen.

Yleistä

Perusturvalautakunta toimii sosiaalihuoltolaissa, lastensuojelulaissa, terveydenhuoltolaissa (lukuun ottamatta ympäristöterveydenhuoltoa), kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa sekä tartuntatautilaissa tarkoitettuna toimielimenä. Perusturvalautakunta hoitaa tehtävät, jotka kuuluvat sen toimialaan sosiaalialan ja terveystoimen lainsäädännön nojalla.

Terveydenhuollon tehtäväalue käsittää kansanterveystyön, jossa tehtävänä on huolehtia ihmiseen kohdistuvasta terveyden- ja sairaanhoidosta, kuntoutuksesta ja niiden tarvitsemista erityistoiminnoista sekä mielenterveyspalveluista.

Sosiaalitoimen tehtäväalue käsittää sosiaaliavustusten ja sosiaalipalvelujen järjestämisen sisältäen mm. lastensuojelun, aikuissosiaalityön, vammaispalvelun, vanhuspalvelut ja päihdehuollon sekä ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen. Lisäksi toimialue sisältää kotouttamisen palvelut.

Sosiaalialan ja terveystoimen lainsäädäntöön sisältyvistä tehtävistä lasten päivähoido ja perheneuvola, äitiys-, perhesuunnittelu- ja lastenneuvola sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuolto järjestetään kasvun ja oppimisen toimialalla.

Perusturvalautakunnassa on yhdeksän (9) jäsentä ja jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Valtuusto valitsee lautakunnan jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Valtuusto päättää lautakunnan toimikaudesta sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikaudesta. Toimintakertomusvuonna perusturvalautakunnan puheenjohtajana toimi Simo Holopainen ja varapuheenjohtajana Marke Tuominen. Perusturvalautakunnan esittelijänä toimi perusturvajohtaja.

Perusturvalautakunta (ml. salainen) kokoontui vuoden 2020 aikana 12 kertaa ja käsitteli 83 varsinaista asiaa. Yksilöjaosto käsittelee sosiaalihuollon lainsäädäntöön perustuvia, yksilöä koskevia asioita, silloin kun niitä ei ole siirretty viranhaltijoille, sekä asiakasasioissa annettujen päätösten oikaisuvaatimukset ja valitukset. Yksilöjaostoon kuuluu viisi jäsentä. Vuonna 2020 yksilöjaosto kokoontui neljä kertaa ja käsitteli seitsemän varsinaista yksilöasiaa. Yksilöjaoston esittelijänä toimii sosiaalityön johtaja. Tasavallan presidentti Sauli Niinistö myönsi 6.12.2020 sosiaalityön johtaja Outi Markkaselle ansiokkaasta ja pitkäaikaisesta työstä kunniamerkin: Suomen Leijonan Ansioristi (SL Ar).

Maaliskuussa Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Noin viikko tuosta valtioneuvosto antoi ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitettiin uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) leviämisen ehkäisemiseksi. Maaliskuussa maahan julistettiin poikkeustila ja valmiuslaki astui voimaan. Kesällä koronatilanne rauhoittui, mutta alkusyksystä tilanne kääntyi huolestuttavaan suuntaan, kun tartunnat lisääntyivät.

Toimintakertomusvuoden aikana perusturvan toimintaa koordinoitiin tartuntatautilanteen mukaan. Palveluja jouduttiin supistamaan ja keskeyttämään väliaikaisesti. Kaupungin henkilöstöä siirryi sinne, missä tarve oli suuri. Valmiussuunnitelmia päivitettiin pandemian varalle. Henkilöstöä siirryi etätöihin ja hygieniakäytännöt muutettiin luontevaksi osaksi arkea. Asiakkaita vastaanotettiin sovitusti kasvotusten tai etänä. Vierailukäytäntöjä ohjeistettiin uudelleen. Neuvontapuhelin avattiin ja yli 70-vuotiaita kontaktoitiin puhelimitse. Asiantuntemusta järjestettiin. Tilaratkaisuja järjestettiin uudelleen viruksen leviämisen estämiseksi. Otettiin käyttöön teknologisia ratkai-

suja, jotka mahdollistivat etävastaanoton- ja hoi-
van, OmaOlo auttoi koronaoirearviossa, ladattiin
käyttöön Koronavilkku.

Kaupunkiin perustettiin Koronajohtoryhmä, jossa
perusturvasta edustettuina olivat ylilääkäri ja pe-
rusturvajohtaja. Viestintään panostettiin aikai-
sempaa voimakkaammin. Yhteistyö niin toimin-
tayksiköiden, vastuualueiden, toimialojen, sidos-
ryhmien ja maakunnan kuntien kesken vahvistui
entisestään. Koronatilanne osoitti, että organi-
saatiossa kyetään toimimaan muutostilanteessa
nopeasti ja joustavasti. Kriisitilanne on näyttänyt
toteen sen, miten tärkeä on tarkastella toiminta-
tapoja ja prosesseja vallitsevaan tilanteeseen,
mutta myös sen jälkeiseen aikaan.

Koronatilanne vaikutti erityisesti terveyspalvelu-
jen vastuualueella. Terveyspalvelujen toimintaa
sopeutettiin kulloiseenkin tartuntatautilantee-
seen. Perustettiin erillinen pandemiavastaanotto
ja sairaalaosastolle infektioyksikkö sekä suun ter-
veydenhuoltoon erillinen infektiopotilaiden päi-
vystyslinja. Koronaepidemia vähensi potilaita kes-
kussairaalassa, mikä pienensi terveyseskusai-
raalan käyttöä. Terveyspalveluista koordinoitiin
suojainhankintoja ja jakelua myös kaupungin
muille toimialoille ja yksityisille sosiaali- ja ter-
veyspalvelujen tuottajille.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa otettiin käyt-
töön etävastaanottoja, vahvistettiin ryhmätoi-
mintoja ja jatkettiin matalan kynnyksen päivys-
tystoimintaa sekä jatkettiin kroonisen c- hepatii-
tin hoitomallia.

Vuoden alusta alkaen työterveyshuollon toiminta
siirtyi Mehiläinen Oy:lle, jonka kanssa käytiin vuo-
ropuhelua ja järjestettiin arviointipalavereja läpi
vuoden. Työterveyshuollossa näyttäytyivät myös
erilaiset teknologiset ratkaisut, jotka helpottavat
asiakas- ja esimiestyötä. Terveyskeskuslääkärei-
den (ml. hammaslääkärit) tilanne oli hyvä, toki si-
jaisuuksissa jouduttiin turvautumaan myös osto-
palveluihin.

Erikoissairaanhoidon palveluja ostettiin pääasi-
assa Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä sopimusoh-
jausmenettelyllä. Myös ensihoito ja sairaankulje-
tus ostettiin sairaanhoitopiiriltä. Ympäri-
vuorokautisen hoitotasaisen ambulanssin ylläpito jatkui
edelleen. Sairaanhoitopiiriin käyttämä kuukausi-
tainen vakiolaskutus auttaa ennakoimaan kustan-
nuksia.

Arjen tuen palvelurakenteen keventämistä on jat-
kettu ja ensisijaiset palvelut ovat olleet avohuol-
lossa. Tukipuun rakennemuutos on edennyt hi-
taasti. Vuoden 2020 aikana käyttöön otettiin etä-
hoivapalvelu palvelurakenteen muutosta tuke-
maan.

Varahenkilöstöpankkia käytettiin pääsääntöisesti
lyhytaikaisten poissaolojen paikkaamiseen. Koron-
nan vuoksi varahenkilöstö ei liikkunut eri yksiköi-
den välillä, joten keväästä alkaen noin puolet va-
rahenkilöistä työskenteli kotihoidossa ja puolet
eri palveluasumisyksiköissä. Varahenkilöstön mer-
kitys arjen tuen toiminnassa on viime vuosina ko-
rostunut, koska hoitohenkilöstön saatavuuden hei-
kentymisen näkyy koko arjen tuen vastuualueella.
Lähes kaikkien yksiköiden sijaistilanne on heiken-
tynyt merkittävästi viimeisen vuoden aikana ja
tarve uusille sijaisjärjestelyille on olemassa.

Arjen tuen omana palvelutuotantona eri asiakas-
ryhmille tuotettiin asumispalvelua, laitoshoidoa,
päivä- ja työtoimintoja sekä toimintakykyä ylläpi-
tävää toimintaa ja erityyppisiä avohuollon palve-
luita kotona asumisen tukemiseksi.

Omaishoidon tukeen kohdennettiin lisämäärära-
haa yhteensä 60 000 euroa. Omaishoidon tuen pii-
rissä olevia oli vuoden 2020 aikana yhteensä 225
asiakasta, joista 167 vanhusasiakasta ja alle 65-
vuotiaita 58 asiakasta. Sijaishoitajia oli vuoden
2020 aikana yhteensä 25, joille palkkioita makset-
tiin yhteensä noin 70 000 euroa. Omaishoidon lo-
mittajia on kaksi. Lyhytaikaista perhehoitoa käy-
tettiin vanhuspalveluissa ja vammaispalveluissa.
Pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmäärä väheni
perhehoitajien eläköitymisen vuoksi sekä hoidet-
tavien hoitoisuuden lisääntyttyä niin ettei perhe-
hoitoa voitu enää jatkaa. Perhehoito on edelleen
ensisijainen asumispalvelu etenkin lapsille ja nuor-
ille.

Säännöllisen kotihoidon asiakasmäärät ja hoidolli-
suus kasvoivat edelleen. Erilaisia tukipalvelujakin
annettiin usealle sadalle henkilölle. Yöpartion toi-
minnalla turvattiin ympärivuorokautinen apu koti-
hoidossa koko Äänekosken alueella. Tämä on osal-
taan mahdollistanut palvelurakenteen keventämi-
sen arjen tuen palveluissa ja vaikutukset näkyvät
osaltaan taloudessa. Lisäksi yöpartio on vastannut
turvahälytyksiin koko kunnan alueella sekä tarvit-
taessa käynyt yöaikaan auttamassa omissa yksi-
köissä.

Kotiutustiimin toiminta jatkui pilottina koko vuo-
den. Kotiutustiimi tukee osastolta kotiin siirtyviä

kotihoidon asiakkaita kotona selviytymisessä, jotta osastojaksoja saataisiin vähennettyä. Kotihoidossa ostopalvelua käytettiin ajankohtina, jolloin omat henkilöstöresurssit eivät riittäneet tuottamaan palvelua. Kotihoitoa on tarjottu myös palvelusetelillä. Ikäihmisten palveluasumisen ostopalvelua käytetään ainoastaan kotikuntamuuttajien ja sotainvalidien palveluihin. Mielenterveys- ja päihdeasumispalvelua ostettiin vuoden aikana myös muutamalle kymmenelle, samoin vammaisten asumispalvelua.

Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun piirissä oli vuoden aikana noin 300 asiakasta ja sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua käytti vuoden 2020 aikana 16 asiakasta. Kuljetuspalveluiden maakunnallinen kilpailutus on käynnissä. Kaikille avoin, kutsuhjattu senioriliikennetaksi on ensisijainen vaihtoehto myönnettäessä kuljetuspalveluita. Senioriliikenteen käyttöön pyrittiin ohjaamaan niitä ihmisiä, joilla on liikkumisessa vaikeuksia eikä muita kulkuyhteyksiä ole käytävissä asiointiin. Kotihoidon ateriapalveluiden piirissä oli vuoden aikana 260 asiakasta ja turvpuhelin tai muun turvalaitteen käyttäviä asiakkaita oli yhteensä 480. Turvalaitteiden käyttö lisääntyi merkittävästi toimintakertomusvuoden aikana ja erityisesti ovihälyttimiä ja GPS-paikantimia otettiin käyttöön aikaisempaa enemmän.

Sosiaalityössä henkilöstömuutoksia on toimintavuoden aikana ollut useita. Sosiaalityön johtaja vaihtui elokuussa. Rekrytointien haasteellisuus on vaikuttanut sekä työn kuormittavuuteen että asiakastyön jatkuvuuteen. Välttämättömien lakisääteisten palvelujen saatavuuden turvaamiseksi on jouduttu turvautumaan myös sosiaalityöntekijäresurssin ostopalveluun. Aikuis- ja perhesosiaalityön sekä lastensuojelun tiimit muuttivat keväällä Torikadulle. Uudet tilat henkilöstölle -hanke hyllytettiin alkuvuodesta muun muassa koronan vuoksi. Asiakastapaamisista ja neuvotteluista iso osa hoidettiin etäyhteyksillä ja välttämättömät kasvokkain tapahtuneet asiakastapaamiset hoidettiin annettujen suojautumisohjeiden mukaisesti. Loppuvuodesta koronan vaikutukset alkoivat näkyä palvelujen tarpeen kasvuna. Sosiaalityön palvelutarpeeseen pystyttiin vastaamaan kokonaisuutena kuitenkin hyvin.

Lastensuojeluilmoitusten määrä on edelleen suuri. Eniten ilmoituksia on tehty vanhempien tai lapsen päihdeidenkäytöstä, väkivallasta tai sen uhasta sekä lapsen rikollisuudesta. Päihdeet, väki-

valta ja mielenterveyteen liittyvät palvelutarpeet ovat myös niitä asiakkuuden perusteita, jotka eniten haastavat koko palvelujärjestelmää. Pitkittyneet huolto- ja tapaamisriidat ovat merkittävä riskitekijä lapsen erityispalvelujen tarpeelle. Toimintavuonna tehtiin viisi olosuhdeselvitystä ja aloitettiin perheiden eroauttamisen mallintaminen Äänekosken toimintaympäristöön soveltuvaksi.

Koronatilanteen tuomista haasteista huolimatta toimialalla on suunnitelmallisesti pyritty kehittämään toimintaa huomioiden sekä asiakastyytyväisyyskyselyjen tuloksia että edellisen vuoden tavoitteiden toteutumia ja niihin liittyneitä haasteita. Kaikki toimialan keskeiset prosessit on kuvattu IMS-järjestelmään. Vuoden 2020 aikana IMS-järjestelmän prosessien kehittämiskohteita sujuvoitettiin hieman. Perusturvasta osallistuttiin kaupungin järjestämään esimieskoulutukseen, joka jatkuu vielä kevään 2021. Asiakaspalautekyselyjä ei kuitenkaan toimintakertomusvuonna kyetty järjestämään. Hoitoketjuja kehitettiin erityisesti arjen tuen, erikoissairaanhoidon sekä lasten ja nuorten palveluiden kanssa. Erityisesti arjen tuessa toimintoihin vaikuttivat useiden uusien teknologisten ratkaisujen käyttöönotto.

Tulevaisuuteen suuntaavassa soteuudistuksessa koko julkista sosiaali- ja terveydenhuoltoa kehitetään vastaamaan yhteiskunnan ja asiakkaiden palvelutarpeiden muutoksiin. Keski-Suomessa sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistustyö jatkui, kun valtion rahoitus, yhteensä noin yhdeksän miljoonaa euroa, varmistui. Keski-Suomen sote-uudistuksen hankekokonaisuus on Monesta hyvästä yhdeksi parhaista. Väestömme ikääntyy edelleen, lapsia syntyy entistä vähemmän ja huoltosuhde heikkenee ja palvelujen kysyntä kasvaa. Erot palveluiden saatavuudessa, saavutettavuudessa ja palvelujen myöntämisessä on osoitettu pelkästään Keski-Suomen alueella merkittäviksi. Integraation puute aiheuttaa tehottomuutta palveluihin, samoin kuin osaoptimointi. Kuntien taloudellinen tilanne on kestävä.

Perusturvan toimialan henkilöstöä on ollut laajasti ja aktiivisesti edustettuna maakunnan sote-uudistuksen eri työryhmissä ja työtä tukevissa rinnakaishankkeissa. Päähankkeessa aloitettiin Keski-Suomen virtuaalisen sosiaali- ja terveyskeskuksen valmistelu. Uusi palvelu tuo perinteisten terveyskeskusten rinnalle sähköisen asioinnin sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten kanssa ajasta ja

paikasta riippumatta keväästä 2021 alkaen. Hankkeessa edistettiin sähköisen asioinnin ja erilaisten yhteisten hyvinvointia ja terveyttä tukevien järjestelmien käyttöönottoa, muun muassa Omaolo -palvelu laajeni maakunnassa syksyn aikana. Käytössä on mm. koronavirustaudin oirearvio.

Kaikki Keski-Suomen kunnat ottavat toimintakyvyn arviointi- ja seurantajärjestelmä RAI:n käyttöön vuoden 2021 loppuun mennessä. RAI-järjestelmä on laaja-alainen terveydentilan ja toimintakyvyn kartoitus, keskustelun ja kuuntelun väline, ja sitä toteutetaan yhteistyössä asiakkaan, hoitajan ja myös omaisten kanssa. Monipuolinen ja kattava RAI-arviointi kartoittaa hoivan tarpeet, selvittää asiakkaan voimavarat ja haasteet sekä tuottaa tarpeellista hoivaa ja tukea asiakkaan hyvään arkeen.

Tulevalla asiakas- ja potilastietojärjestelmä Asterilla on keskeinen rooli Keski-Suomen sote-uudistus -hankkeissa. Asterin kehittämissyksikkö yhtenäistää sosiaali- ja terveystieteiden palveluja sekä valmistelee asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoa yhdessä hankkeiden kanssa.

Hankkeessa on kartoitettu diabeteksen ennaltaehkäisyn ja hoidon, mielenterveys- ja päihdepuolelaiden sekä palliatiivisen hoidon ja saattohoidon toteutumisen nykytilaa eri puolilla Keski-Suomea. Pilotteja asukkaiden elämäntapamuutosten, muun muassa ravitsemuksen, liikunnan, unen, mielen hyvinvoinnin sekä yksinäisyyden tueksi ollaan käynnistämässä. Perhekeskustoiminnan juurruttamista on viety eteenpäin. Lisäksi käynnistettiin IPC-ohjauskoulutus, jolla oppilashuollon henkilöstö tukee lapsia ja nuoria mielialan laskun pulmissa.

Maakunnallisen hyvinvointiohjelman valmistelu eteni. Ohjelma tulee tarjoamaan työkaluja Keski-Suomen kunnille, jotka linjaavat hyvinvointityötä tuleville vuosille. Järjestöjen osallisuuden varmistamiseksi laadittiin kerran kuussa ilmestyvä järjestöjen uutiskirje ja käynnistettiin järjestöjen hankeinfot ja kaikille avoin osallisuusfoorumi sekä keskustelut kuntien osallisuus- ja järjestöyhteistyön kehittämisestä.

Toimintakertomusvuonna maakunnan soteuudistuksessa aloitettiin ministeriön päätöksen mukaisesti valmistelut hyvinvointialueen perustamiseksi.

Rinnakkaishankkeista käynnistyi lastensuojelun työparimalli hanke, jossa tavoitteena on lasten ja

perheiden sosiaalityön laadun parantaminen. Käytännössä hankkeen kautta järjestetään työparitueke sosiaalityön akuutteihin tilanteisiin. Hankkeessa tavoitteena on luoda maakuntaan yhteiset ohjauksen ja neuvonnan toimintamallit sekä palvelupolut, jotka osaltaan lisäävät vaikuttavuutta ja säästävät kustannuksia. Lastensuojelun uudistaminen moniammatillisesti -hankkeessa (LUMO) tavoitteena on parantaa lastensuojelun asiakkaiden osallisuutta, edistää systeemisen toimintamallin levittämistä ja juurruttamista monitoimijaisessa lastensuojelussa sekä uudistaa ja parantaa lastensuojelutyötä ja arjen monialaisen verkoston yhteistyötä perus- ja erityispalveluissa.

Työkykyohjelmaa toimeenpannaan vuosina 2020-2022 Meijän kyvyt käyttöön -hankkeessa. Hankkeen päätavoitteina on työkyvyn tuen ja tuetun työllistymisen palvelurakenteiden sekä toimintamallien selkeytyminen sekä osatyökykyisten ja haastavassa työmarkkinatilanteessa olevien työ-, toiminta- ja työllistymiskyvyn sekä työelämäosallisuuden vahvistuminen. Näihin päästään rakentamalla työkyvyn tuen palvelukokonaisuus osaksi sosiaali- ja terveyskeskuksia, selkeyttämällä työllistymistä edistäviä ja osallisuutta tukevia sosiaalihuollon palvelupolkuja sekä vahvistamalla työttömyysuudessa olevien osatyökykyisten työkyvyn tukea. Lisäksi hanke tukee työllisyyden kuntakokeluun kuuluvien kuntien työllisyyspalveluiden uudistamista alueella.

Kansa-koulu -hankkeessa on oltu toimeenpanemassa valtakunnallista sosiaalihuollon asiakasasiakirjalakia. Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon (Kanta) siirryttiin joulukuussa 2019 lastensuojelun vuoden 2018 päättyneiden asiakastietojen osalta. Siirtyminen Kanta-arkistoon jatkui toimintakertomusvuoden kesään saakka jatkuen edelleen vuoden 2021 alusta alkaen.

Uusi Kotopaikka 2 - Kotouttamisen paikalliset prosessit haltuun -hankkeessa jatkettiin syyskuussa Kotopaikassa aloitettua työtä kohti tavoitteelliseksi ja osaavaa maahanmuuttotyötä. Palvelupolut kuntoon (PAKU) -hankkeessa kehitettiin palveluohjauksen kokonaisvaltaista toimintakonseptia yhdessä paljon palveluita tarvitsevien työttömien ja työelämän ulkopuolella olevien henkilöiden ja heidän kanssaan työskentelevien ammattilaisten kanssa. Perusturvasta osallistuttiin myös SYTY! Keski-Suomi -hankkeeseen, jossa päätavoitteena on luoda Keski-Suomen maakuntaan yhteinen, systeemisyteen ja ihmishuuhdeperusteisyyteen pohjautuva lastensuojelun toimintamalli,

sekä edistää lastensuojelun systemisen muutoksen rakentamista eri perus- ja erityistason lapsiperheoimijoiden sekä lasten, nuorten ja perheiden kesken.

PaMu -hanke (palvelumuotoilulla hyvinvointia) jatkui koko toimintakertomusvuoden. Hankkeessa kehitettiin kotihoidon henkilöstön työn organisoimista ja työhyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä.

Talousarvion toteutuminen

Perusturvalautakunta (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	9 700	8 844	-110	8 734	8 862	129	1,5 %
Toimintakulut	-70 765	-70 188	-4 565	-74 754	-75 192	-439	0,6 %
Toimintakate (netto)	-61 065	-61 345	-4 675	-66 020	-66 330	-310	0,5 %

Perusturvan toimialan vuoden 2020 alkuperäisen talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 70,2 milj. euroa ja toimintatuottoja arvioitiin kertyvän 8,8 milj. euroa, toimintakate oli 61,3 milj. euroa.

Kuntouttavan työtoiminnan tuottaminen siirtyi 1.4.2020 alkaen sosiaalityön vastuualueelta keskushallinnon työllisyyspalveluihin. Kaupunginvaltuuston 30.3.2020 § 5 päätöksellä sosiaalityön vastualueen 33432 kustannuspaikan käyttämättömät kuntouttavan työtoiminnan määrärahat 150 400 euroa (netto) siirrettiin työllisyyspalveluihin.

Lisäksi kaupunginvaltuuston 7.9.2020 § 41 päätöksellä keskitetty palkankorotusvaraus 0,51 % kohdennettiin vastuualueiden henkilöstökuluihin. Perusturvan toimialan palkankorotusvaraus oli yhteensä 137 800 euroa.

Kaupunginvaltuusto myönsi kokouksessaan 7.12.2020 § 73 perusturvan hallintoon 1 400 000 euron, terveyspalvelujen vastuualueelle 274 000 euron, sosiaalityön vastuualueelle 1 500 000 euron ja arjen tuen vastuualueelle 1 300 000 euron lisämäärärahan. Em. määrärahasiirtojen ja lisämäärärahan jälkeen perusturvan toimialan toimintakate oli 66,0 milj. euroa.

Vuoden 2020 talousarviossa ei oltu varauduttu Covid-19 pandemiasta aiheutuneisiin kustannuksiin. Koronakustannuksia kirjattiin perusturvan hallintoon avatuille kustannuspaikoille yhteensä lähes 2,0 milj. euroa. Henkilöstökulujen osuus oli 0,6 milj. euroa ja muita toimintakuluja yhteensä 1,3 milj. euroa. Suojamateriaalien ja testien kulut olivat 0,1 milj. euroa.

Kokonaisuutena perusturvan toimialan alkuperäiseen talousarvion toimintakate ylittyi 5,0 milj. euroa (tot. 108,1 %) ja lisämääräraha huomioiden 0,3 milj. euroa (tot. 100,5 %).

Koronapandemiasta huolimatta perusturvan toimialan toimintatuottoja kertyi yhteensä 8,8 milj. euroa eli 0,1 milj. euroa enemmän kuin talousarvioon oli arvioitu. Toimintatuottoja kertyi arvioitua enemmän terveyspalvelujen kunnille ja kuntayhtymille myydyistä hoitopalveluista sekä arjen tuen kotikuntakorvauksista ja kotihoidon asiakasmaksutuotoista.

Alkuperäisen vuoden 2020 talousarvion henkilöstökulut ylittyivät lähes 0,7 milj. euroa, palvelujen ostot 3,7 milj. euroa ja tarvikekulut 0,5 milj. euroa. Avustusten ja muiden toimintakulujen ylitys oli noin 0,1 milj. euroa.

Henkilöstöä palkattiin lisää mm. terveyskeskukseen koronan vuoksi perustettuun epidemia vastaanottoon sekä arjen tuen laitos- ja palveluasumisyksiköihin. Ylimääräisiä hoitotarvikkeita, suojavarusteita ja testejä jouduttiin hankkimaan kaupungin omille yksiköille sekä yksityisille sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajille. Ostopalvelujen ylitys johtui lastensuojelun sijaishuollon ja vammaisten laitos-, asumis- ja perhehoidon palvelujen kasvaneesta tarpeesta ja hintojen noususta sekä koronan vuoksi lääkäreiden sijaisuuksiin palkatun työvoiman vuokratukustannuksista.

Sisäinen valvonta

Tehtyjä päätöksiä ja niiden toteutumista seurataan muun muassa siten, että vastuualueiden johtajien sekä muiden viranhaltijoiden on tarkastettava kuukausittain alaistensa tekemät viranhaltijapäätökset. Tarkastuksesta on tehtävä merkintä tarkastajan päätöspöytäkirjaan. Toimialajohtajan päätökset annetaan tiedoksi perusturvalautakunnalle.

Talouden ja tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti. Osavuosisraportteja on käsitelty lautakunnassa ja perusturvan johtoryhmässä. Taloudesta vastaavien yksiköiden ja vastuualueiden

esimiehille on toimitettu kuukausittain talousarvion toteutumisraportit. Talouden toteutumisraportti on käsitelty perusturvalautakunnassa kolmannesvuosittain.

Toiminnan määrää ja yksiköiden käyttöastetta on seurattu kolmannesvuosittain laadituista raporteista. Em. raportit on toimitettu perusturvalautakunnalle tiedoksi ensimmäisen ja toisen vuosikolmanneksen jälkeen sekä tilikauden kokonaistuloksen valmistumisen jälkeen. Toiminnan volyyymiä on seurattu myös vuosittain tehtävistä, valtakunnallisista tilastoista kerätyistä tiedoista.

Yksi sisäisen valvonnan keino on ollut kustannuslaskentaan perustuva yksikköhintojen kehityksen seuranta. Yksikkökustannuksia lasketaan tärkeimmistä palvelutuotteista sekä hyväksytyyn talousarvioon että tilinpäätökseen perustuen.

Tietoturvaan liittyvien uhkiin on vastattu ohjeistuksella ja henkilöstön pakollisilla, vuosittain tehtävillä tietosuojaohjeistusten hallintaa koskevilla testeillä ja tietosuojasitoumuksilla. Perusturvan

tietosuojavastaavat on nimetty. Kaupungin tietosuojaryhmässä on edustus perusturvasta.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan analysointi tehdään vuoden välein. Vuoden 2020 aikana päivitys on tehty, kirjattu ja viety yhteiseen tarkasteluun, kun kaupungin riskiä ja vaaroja kokonaisuutena arvioitiin ja toimenpiteitä linjattiin.

Perusturvan toimialalla on käynnissä jatkuvasti eri valitus- ja oikeusasteissa olevia prosesseja pääsääntöisesti yksilöasioissa. Valitusten määrä on palvelutuotannon määrään suhteutettuna hyvin pieni, ja valitus- tai oikeusasteissa päätökset ovat muuttuneet vain harvassa tapauksessa. Sosiaaliamiehen raporttiin kirjataan vuosittain sosiaalipalvelujen osalta sekä valitusten että kantelujen ja muistutusten määrä ja kohdentuminen. Sosiaaliamiehen puoleen on Äänekoskella käännytty suunnilleen samantasoinen määrä vuosittain, eikä asioiden laatu oleellisesti poikkea maakunnan muista kunnista. Potilasiamies avustaa ja seuraa asiakkaita terveydenhuollon kantelujen ja muistutusten osalta.

3.1.5.1. Hallinto

Toiminta-ajatus

Hallinnon vastuualue tarjoaa hallinnon sekä atk-toimen palveluja koko perusturvan toimialalle.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000310 Hallinto (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	6	3	0	3	0	-3	-100,0 %
Toimintakulut	-693	-677	-1 740	-2 418	-2 724	-306	12,7 %
Toimintakate (netto)	-687	-675	-1 740	-2 415	-2 724	-309	12,8 %

Perusturvan hallinnon vuoden 2020 alkuperäisen talousarvion toimintakate oli 0,7 milj. euroa ja se ylittyi 2,0 milj. euroa (tot. 403,7 %). Kaupunginvaltuuston talousarvioon myöntämän lisämäärärahaman 1,7 milj. euroa jälkeen toimintakate oli 2,7 milj. euroa ja se ylittyi 0,3 milj. euroa (tot. 112,8 %).

Hallinnon vastuualueelle perustettiin vuonna 2020 koronakustannusten seuraamista varten kustannuspaikat 31101 Koronakustannukset ja 31102 Covid-19 suojamateriaalit ja testit, joille kirjattiin

perusturvan kaikilta vastuualueilta syntyneet koronakustannukset sekä yksityisille sosiaali- ja terveyspalvelun tuottajille toimitetut suojamateriaalit ja testit. Koronakustannuksia kirjattiin yhteensä noin 2,0 milj. euroa.

Vuoden 2020 toteutuneen toimintakatteen kasvu (ilman koronakustannuksia) vuoden 2019 tilinpäätöksen toimintakatteeseen on 37 000 euroa eli 5,4 %.

3.1.5.2. Terveyspalvelut

Toiminta-ajatus

Terveyspalveluiden tehtävänä on kaupungin asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin kokonaisvaltai-

nen edistäminen, syrjäytymisen, sairauksien ja tapaturmien ehkäiseminen ja tarpeen mukainen sairaan- ja terveydenhoito.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000320 Terveyspalvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	3 093	2 353	0	2 353	2 195	-157	-6,7 %
Toimintakulut	-38 644	-38 726	-326	-39 052	-38 962	90	-0,2 %
Toimintakate (netto)	-35 551	-36 374	-326	-36 700	-36 767	-67	0,2 %

Terveyspalveluiden vastuualueen henkilöstömäärä on noin 155. Terveyspalveluiden lisäksi eräitä keskitettyjä, erityisosaamista vaativia palveluja tuotetaan lähinnä neuvola- ja kouluterveydenhuoltoon kasvun ja oppimisen toimialalle.

Terveyspalveluiden tulosalueet ovat avohoitopalvelut, sairaala, suun terveydenhuolto sekä mielenterveys- ja päihdepoliklinikka.

Lisäksi vastuualueeseen kuuluvat yhteiset tukipalvelut, joihin sisältyvät asiakirjahallinto ja terveydenhuollon sihteerityö, terveyden edistäminen, hoitotyön kehittäminen laadun, ohjeistuksen ja osaamisen osalta, väline- ja vaatehuolto sekä materiaalihoito, sairaanhoitopiirille ulkoistettut kuvantamispalvelut ja Fimlab Laboratorio Oy:ltä ostettavat laboratoriopalvelut.

Vastuualueelta valvotaan ja valmistellaan myös erikoissairaanhoidon toteuttamista ja Mehiläinen Oy:lle ulkoistettua työterveyshuollon palvelua. Sairaankuljetuksen ja ensihoidon menot sisältyvät terveyspalveluiden talousarvioon.

Terveyspalvelujen vastuualueen vuoden 2020 alkuperäiseen talousarvioon toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 38,7 milj. euroa, toimintatuottoihin 2,3 milj. euroa ja toimintakate oli 36,3 milj. euroa. Kaupunginvaltuuston myöntämä lisämääräraha 274 000 euroa huomioiden toimintakate oli 36,6 milj. euroa.

Terveyspalvelujen alkuperäisen talousarvion toimintakulut ylittivät 0,2 milj. euroa (tot. 100,6 %).

Toimintatuottoja kertyi 0,1 milj. euroa arvioitua vähemmän (tot. 93,3 %). Toteutunut toimintakate oli 36,7 milj. euroa (tot. 101,1 %) ja lisämääräraha huomioiden toimintakate ylittyi noin 67 000 euroa (tot. 100,2 %).

Terveyspalvelujen talousarvioon varatut määrärahat alittuivat laboratorio- ja röntgenpalvelujen ostopalvelujen, suun terveydenhuollon sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen osalta. Avohoitopalvelujen, ilmaisjakelutuotteiden ja terveyskeskussairaalan määrärahat hieman ylittivät. Koronasta johtuen terveyskeskussairaalan ja suun terveydenhuollon asiakasmaksutuottoja kertyi arvioitua vähemmän.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin jäsenkuntia laskutettiin erikoissairaanhoidosta (sairaanhoitopiiriltä tai sen kautta ostettavista palveluista, sairaankuljetuksesta sekä ensihoidosta) kuukausittain ennalta sovitulla kiinteällä maksulla. Lisäksi erikoissairaanhoidon eläkevastuista laskutettiin 83 000 euroa. Erikoissairaanhoidon talousarvioon varatut määrärahat olivat 22,9 milj. euroa ja toteutuma 22,9 milj. euroa (tot. 100,0 %).

Vuoden 2020 toteutuneen toimintakatteen kasvu vuoden 2019 tilinpäätökseen on 1,2 milj. euroa eli 3,4 %.

Tulokortti

Vastuualue:		Perusturva/Terveyspalvelut			
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Asiakastytyväisyysskyselyt (kokonaisarvio)	4,3	4,2 - 4,3	-	Kantasopiva hoito- ja kuntoutussuunnitelma puuttuu Mediatrista; tarkoituksenmukaista tehdä suunnitelmat, kun ne saadaan suoraan Kantaan. Asiakastytyväisyysskyselyä ei tehty koronasta johtuen. Potilasjärjestöjen tapaamiset minimoituaun koronatilanteesta johtuen
	Lakisääteisten määräaikaisten toteutuminen	100,0 %	100,0 %	100,0 %	
	Valmiiden hoito- ja kuntoutumissuunnitelmien määrä listatuilla potilailla	10 %	30 %	10 %	
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Asiakastytyväisyysskysely/vaikeusmahdollisuudet	4,1	4,2	-	
	Potilasjärjestöjen sovitut tapaamiset (kpl-määrä)	2	1 - 3/vuosi	1	
	Pidettyjen asiakasraatien määrä	1	1 - 2/vuosi	0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Toimintamallien jatkuva arviointi ja kehittäminen. Suunnitelmallisuuden lisääminen hoidon eri vaiheissa: hoito- ja kuntoutumissuunnitelmien laadinta yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Varhainen tuki ja ennaltaehkäisy.					
Kansansairauksien, päihdehaittojen sekä iäkkäiden kaatumisten ja vajaaravitsemuksen osalta ennaltaehkäisevän työn toimintakäytännöistä sopiminen (huom. myös prosessit).					
Systemaattiset toimintakykykartoitukset ja kotiutussuunnitelmat sairaalan potilaille. Terminaalivaiheessa oleville potilaille laaditaan saattohoitosuunnitelma.					
Asiakas- ja sidosryhmäkyselyjen toteuttaminen säännöllisesti, kokemusasiantuntijoiden ja potilasjärjestöjen edustajien mukanaolo kehittämissuunnitelmien laatimisessa, asiakasraatien järjestäminen, asiakaspalautteen nopea käsittely ja analysointi ja korjaavien toimenpiteiden tekeminen.					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Tyhy-kysely (asteikko 1-5): Osaamisen arviointi säännöllisesti	3,5	3,7	3,5	
	Kehityskeskustelun tarpeita vastaavuus	3,7	3,8	3,8	
	Tyhy-kysely: Työtyytyväisyys	4,0	3,9	3,9	
	Terveyspalveluiden sairauspoissaolot/vuosi	16,6	19,0	16,1	
Toimiva johto ja esimiestyö	Tyhy/Palautteen saaminen esimieheltä	3,6	3,6	3,7	
	Tyhy/Tytytyväisyys työyhteisön johtamistapaan	3,7	3,8	3,9	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Tyhy-kyselyn tulosten hyödyntäminen ja toiminnan kehittäminen erityisesti niiden arviointialueiden osalta, joiden tulos on kaupungin keskiarvoa heikompi. Henkilöstön koulutus- ja kehittämistarpeiden arviointi mm. kehityskeskustelua ja osaamiskartoituksia hyödyntämällä. Aktiivisen tuen toimintamalli käytössä (sairauspoissaolot). Kehityskeskustelujen pitäminen säännöllisesti, soveltuvien toteutustapojen valinta tarpeen mukaisesti vaihdellen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Prosessien yhteensovittaminen sidosryhmien kanssa	30 %	40 - 50 %	30 %	Koronaepidemiaa takia prosessien yhteensovittamista on siirretty.
	Asiakaspalvelun kannalta oleelliset alaprosessit kuvattu	40 %	50 %	40 %	
	Prosessien sujuvuus (Tyhy-kysely)	3,7	3,7	3,7	
	Sovittujen toimintatapojen mukainen toiminta (Tyhy-kysely)	3,6	3,8	3,7	
Uuden teknologian hyödyntäminen	Tekstiviestipalvelu käytössä kaikilla ajanvarausvastaanotoilla.	100 %	100 %	100 %	
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön	Luottamushenkilöiden tapaaminen sovittu ja tarvittaessa	2	1 - 3x/v	1	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Kansantautien hoitoketjujen maakunnalliseen arviointityöhön osallistuminen. Erikoissairaanhoidon klinikkohtaisiin arviointeihin ja prosessikuvausten laadintaan osallistuminen. Tupakasta vieroitus-prosessin jalkauttaminen ja arviointi. Ennaltaehkäisevän työn osalta toimivan yhteistyön kehittäminen paikallisten toimijoiden (kaupungin toimijat, vapaaehtoisjärjestöt ja yksityiset) kanssa. Toimintaohjeiden ja -mallien kirjaaminen.					
Toimintaa kehitettäessä arvioidaan muutoksen aiheuttamat kustannusvaikutukset suhteessa kohonneeseen laatuun mahdollisimman perusteellisesti.					
Etäkonsultaatioita haavahoitopoliklinikalle sähköistä alustaa hyödyntäen jatketaan omana toimintana (pilotti päättynyt).					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteutuminen % alkuperäisestä talousarviosta	97,2 %	100 +/-1%	101,1 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Talousarvion laadinta realistiseksi huomioiden asiakkaiden sairastavuus/tarpeet. Talousarvion noudattaminen. Reagoiminen talousarvion ennakoituun ylitykseen välittömästi, kun arvio ylityksestä olemassa. Palvelutarjonnan suhteuttaminen resursseihin.					

3.1.5.3. Sosiaalityö
Toiminta-ajatus

Sosiaalityön palveluiden tavoitteena on edistää kuntalaisten sosiaalista kuntoutumista, elämänhallintaa ja itsenäistä selviytymistä sekä ehkäistä syrjäytymistä.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000330 Sosiaalityö (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	398	393	-110	283	330	47	16,5 %
Toimintakulut	-4 575	-4 340	-1 247	-5 587	-5 712	-125	2,2 %
Toimintakate (netto)	-4 177	-3 947	-1 357	-5 304	-5 382	-78	1,5 %

Sosiaalityön vastuualueelle kuuluvat aikuis- ja perhesosiaalityö, lastensuojelun sosiaalityö ja perhetyö, perheoikeudelliset palvelut, sosiaalihoitolain mukainen perhetyö, valvotut ja tuetut tapaamiset, täydentävä- ja ehkäisevä toimeentulotuki sekä kotouttamisen palvelut. Työllisyyttä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) tehtävät ovat olleet osa aikuis- ja perhesosiaalityön kokonaisuutta. Kuntouttavan työtoiminnan palvelut siirtyivät 1.4.2020 alkaen kaupungin työllisyyspalveluihin. Sosiaalisen luototuksen tehtävät on hoidettu yhteistyössä perusturvan hallinnon kanssa.

Sosiaalityön vastuualueen vuoden 2020 alkuperäisen talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 4,3 milj. euroa ja toimintatuottoihin 0,4 milj. euroa. Toimintakate oli 3,9 milj. euroa ja kaupunginvaltuuston myöntämä lisämääräraha 1,5 milj. euroa huomioiden 5,3 milj. euroa.

Sosiaalityön alkuperäisen vuoden 2020 talousarvion toimintakulut ylittyivät 1,4 milj. euroa ja lisätalousarvion jälkeen ylitys oli 0,1 milj. euroa (tot. 102,3 %). Toimintakatteen toteutuma oli 5,4 milj. euroa ja lisämääräraha huomioiden ylitys oli 80 000 euroa (tot. 101,5 %).

Määrärahat ylittyivät lastensuojelun laitoshoidon ja perhekuntoutuksen osalta. Etuuskäsittelyn (täydentävä ja ennaltaehkäisevä toimeentulotuki) määrärahat riittivät. Toimeentulotukea myönnettiin myös jonkin verran koronakustannuksista. Kotouttamisen palveluihin saatiin ELY-keskukselta avustuksia enemmän kuin talousarvioon oli arvioitu.

Vuoden 2020 toimintakatteen kasvu vuoden 2019 tilinpäätökseen on 1,2 milj. euroa eli 28,9 %.

Tulokortti

Toimiala: Perusturva / Sosiaalityö

Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	asiakastytyväisyyskysely KA	4,1	4,4	-	Asiakastytyväisyyskyselyä ei ole toteutettu. Perusteena ovat toimintavuoden lukuisat henkilöstömuutokset, muutto sekä korona. Lastensuojelun asiakkaita/työntekijä vaihteluväli oli 35-45.
	lakisääteisten määräaikaisten toteutuminen % lastensuojelun asiakkaita/ sosiaalityöntekijä ka	100,0 %	100,0 %	100,0 %	
	sijaishuollossa olevia lapsia % 0-17 vuotiaista	37	40	40	
	lastensuojelun asiakassuunnitelmien määrä % asiakkaita	1,1 %	1,2 %	1,1 %	
		-	100,0 %	100,0 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Suunnitelmalliset ja oikea-aikaiset palvelut, seuranta ja arviointi toteutuvat					
Ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut ensisijaisia.					
Lastensuojelun riittävät henkilöstöresurssit. Arviointiimin tehokas ja välitön työn käynnistyminen ilman pitkiä odotusaikoja.					
Asiakkaan osallisuuden lisääminen ja kokemusasiantuntijoiden käyttö palvelujen kehittämisessä					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Tyhy-kyselyn tulokset: vastualueen ka	3,8	4,1	3,9	
	osaaminen ja työolot osion ka	3,8	4,2	3,8	
	työyhteisön toimivuus osion ka	3,9	4,4	4,0	
	Johtaminen osion ka	3,7	4,4	3,8	
	asteikko 1 - 5				
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
TYHY-tulosten perusteella nostetut kehittämisskohteet: perehdyttäminen, myönteinen ilmapiiri, hyvinvointia parantavien työkäytänteiden käyttöönotto, työprosessien sujuvuus. Henkilöstön osaamisen/erityisen osaamisen monipuolinen ja yksikkörajat ylittävä käyttö					
Terveet ja toimivat tilat					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	työprosessien kuvausten määrä % keskeisistä työalueista (IMS)	90,0 %	100,0 %	90,0 %	Kuvaamatta on kaksi työprosessia. Prosessien toimivuuden arviointi on toteutettu yksilö- ja ryhmäkeskusteluiden perusteella.
	henkilöstökysely prosessien toimivuudesta	3,5	4,1	3,6	
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön	Luottamushenkilöiden tapaaminen sovitusti ja tarvittaessa	1	1 - 3x/v	-	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Työprosessien IMS-kuvausten päivittäminen, vaiheitten kuvausten lisääminen					
IMS-kuvausten käyttö perehdyttämisessä					
Tiimirakenteen edelleen kehittäminen. Palvelujen rajapintojen huomioiminen ja yhteisten palvelusuunnitelmien laatiminen.					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	talousarvion toteutuminen % alkuperäisestä talousarviosta	105,3 %	100% +/- 1 %	136,4 %	Lastensuojelun laitoshoidon sekä perhekuntoutuksen lisääntynyt tarve, ostopalvelukustannusten kasvu. Myös sosiaalityön työpanosta on jouduttu ostamaan lastensuojeluun.
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Talousarvion noudattaminen, säännöllinen toteutumisen seuranta ja ylitysriskien ennakoiminen.					
Palvelujen oikea-aikaisuus ja oikea porrastus.					
Ennakoiva ja ennaltaehkäisevä työ peruspalveluissa.					

3.1.5.4. Arjen tuki

Toiminta-ajatus

Arjen tuen tehtävänä on tarjota asukkaille tarpeen mukaiset ja laadukkaat arjen toimintakykyä

ylläpitävät yksilölliset palvelut, jotka tukevat asiakkaan itsenäistä selviytymistä omassa toimintaympäristössä.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000340 Arjen tuki (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	6 203	6 095	0	6 095	6 337	242	4,0 %
Toimintakulut	-26 853	-26 445	-1 252	-27 697	-27 795	-98	0,4 %
Toimintakate (netto)	-20 650	-20 350	-1 252	-21 602	-21 457	144	-0,7 %

Arjen tuen tehtävänä on tarjota asukkaille tarpeen mukaiset ja laadukkaat arjen toimintakykyä ylläpitävät yksilölliset palvelut, jotka tukevat asiakkaan itsenäistä selviytymistä omassa toimintaympäristössä.

Arjen tuen vastuualueeseen kuuluvat vanhusten, vammaisten, mielenterveyskuntoutujien ja päihdeasiakkaiden arjessa selviytymistä edistävät sosiaalipalvelut.

Arjen tuen vastualueen vuoden 2020 alkuperäisen talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 26,4 milj. euroa. Toimintatuottoja arvioitiin kertyvän 6,1 milj. euroa ja toimintakate oli 20,3 milj. euroa. Kaupunginvaltuuston myöntämän lisämäärärahan 1,4 milj. euroa toimintakate oli 21,6 milj. euroa.

Vuoden 2020 alkuperäisen talousarvion toimintakulut ylittyivät 1,3 milj. euroa ja lisämääräraha huomioiden toimintakulut ylittyivät noin 0,1 milj. euroa (tot. 100,4 %). Toimintatuottoja kertyi 0,2

milj. enemmän kuin talousarvioon oli arvioitu (tot. 104,0 %). Toimintakatteen toteutuma oli 21,4 milj. euroa ja lisämääräraha huomioiden se alittui 144 000 euroa (tot. 99,3 %).

Lisämäärärahalla korjatun talousarvion määrärahat ylittyivät vammaisten ostopalvelujen (laitos- ja asumispalvelut, perhehoito) osalta, psykiatristen hoitokotipalvelujen sekä vanhusten kotihoidon ja asumispalvelujen ostopalvelujen osalta. Ostopalvelujen toimintakatteen ylitys oli yhteensä noin 0,1 milj. euroa. Vanhusten laitoshoidon ja palveluasumisen määrärahat ylittyivät 0,2 milj. Kotihoidon ja toimintakyvyn tuen määrärahat alittuivat yhteensä 0,3 milj. euroa. Kotihoidon asiakasmaksutuottoja kertyi noin 0,1 milj. euroa arvioitua enemmän.

Vuoden 2020 toteutuneen toimintakatteen kasvu vuoden 2019 tilinpäätökseen on 0,8 milj. euroa eli 3,9 %.

Tulokortti

Vastuualue:		Perusturva/Arjen tuki				
Strateginen päämäärä		Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma		Asiakas				
Kriittinen menestystekijä		Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut		Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä	91,3 %	92,0 %	91,6 %	Tiedot lokakuun lopun tilanteen mukaan, koska asiakastietojärjestelmät vaihtuneet
		Laitoshoidossa olevien yli 75-vuotiaiden määrä	1,7 %	1,0 %	1,7 %	Selite laitoshoidon kattavuus: Tupasvilla lakkautettu, mutta neljää laitospaikkaa ei voitu vielä lopettaa vaan ne siirrettiin Hoivalaan
		Tehostetussa palveluasumisessa olevien yli 75-vuotiaiden määrä	7,0 %	7,0 %	6,6 %	Tukipuu rakennemuutos vähentänyt 3 teppa paikkaa, 2 paikkaa muutettu lyhytaikaishoitoon, ikääntyneen väestön lisääntyminen
		Asiakkaalle myönnetty kuntoutusjaksot kotiin, kpl	77	-	62	Arviointijako kotiin tammi-lokakuu, tilastosta puuttu marras-joulukuun 2020 aika. kuntoutusjaksoille avattu erillinen kohta tulokortissa
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen		Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset: keskiarvo kokonaisuudesta.	4,1	4,1	0	Asiakastytyväisyyskyselyä ei ole toteutettu v. 2020
		Toteutuneet asiakasraadit, kpl	7	10	3	Asiakasraateja ei ole voitu toteuttaa kevään 2020 jälkeen korona vuoksi
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Palvelujen oikea-aikainen kohdentaminen asiakasohjauksella, asiakasohjausresurssin lisääminen ja prosessin tehostaminen, asiakkaan osallistaminen asiakasraadin ja osana omaa asiakassuunnitelmaa, painopiste kuntoutuksessa, ennaltaehkäisevissä palveluissa ja kotiin tuotetuissa palveluissa						
Strateginen päämäärä		Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma		Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä		Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö		Suosittelun mukaiset henkilöstömitoitukset yksiköissä, mitoitusnormi ympärivuorokautisissa yksiköissä min. 0,5 tt/as.	0,55 - 0,68	0,5 - 0,68	0,55-0,68	Työhyvinvointikysely: osaaminen ja työolot koronan vuoksi koulutuksia ei ole ollut tarjolla samalla tavalla kuin aiemmin
		Työhyvinvointikysely (asteikko 1-5), osaaminen ja työolot	3,7	3,8	3,6	
		Työhyvinvointikysely, työyhteisön toimivuus	3,9	3,9	3,8	
		Kotihoidossa asiakastyöaika % kokonaistyöajasta	33 %/53 %	40 %/60 %	39 %/57 %	
		Sairauspoissaolot kalenteripäivää/ htv	23,3	23	25,7	
Toimiva johto ja esimiestyö		työhyvinvointikysely, johtaminen	3,7	3,6	3,5	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Yksiköissä tehty suunnitelmat mitoitukseen pääsemiseksi, minimimitoitus tehostetussa palveluasumisessa 0,5 Kotihoidossa asiakastyöajan seuranta toiminnanohjausjärjestelmällä ja sen avulla työajan kohdentaminen tasapuolisesti ja tavoitetasolle. Rekrytointiosaamisen vahvistaminen ja perehdytyksen suunnitelmallinen toteutuminen. Mind map käytössä osana perehdytystä. Yhteistyön tehostaminen työterveyshuollon kanssa ja varhaisen tuen toimintamallin tehokkaampi käyttö. Johtamisalueiden uudelleen arviointi ja johtamisosaamisen vahvistaminen tavoitteena työhyvinvoinnin lisääminen.						
Strateginen päämäärä		Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma		Prosessi				
Kriittinen menestystekijä		Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen		Kotihoidon kattavuus yli 75-vuotiaiden osuudesta	16,3 %	15,5 %	15,2 %	
		Kotikuntoutusten määrä	580	300	379	
		Lakisääteisten määräraajojen toteutuminen: %-osuus	100,0 %	100,0 %	100,0 %	
		Varahenkilöstön käyttöaste %-osuus	95,2 %	98,0 %	99,0 %	
Uuden teknologian hyödyntäminen		Hyvinvointiteknologiaratkaisujen pilotointi ja kokeilu sekä käyttöönotto, laitteiden määrä	33	40	52	
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön syventäminen		Luottamushenkilöiden tapaaminen sovitus ja tarvittaessa	1	1 - 3x/v	0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Asiakas- ja palveluprosessikuvaukset käytössä osana IMS-järjestelmää, yhtenäinen palvelusuunnitelmaprosessi. Kotihoidon mobiilijärjestelmä optimaalisesti käytössä ja toimintaa uudistetaan kokoistava kotihoito -hankkeen mukaisesti. Yhteistyötä kotihoidon, terveystoimen, sosiaalitoimen ja arjen tuen välillä syvennetään edelleen. Teknologian mahdollisuuksia otetaan pilotoitina käyttöön ja kokeilujen jälkeen osaksi toimintaa, mm. kotihoidon etäkäynnin						
Strateginen päämäärä		Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma		Talous				
Kriittinen menestystekijä		Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava talustilanne		Talousarvion toteutuminen % alkuperäisestä talousarviosta	101,1 %	100% +/- 1 %	105,4 %	Seniorikeskuksen asiakasmäärä on vähentynyt n. 20 asiakkaalla. Laskennassa eivät ole mukana Kuntolan asiakkaat, jotka käyvät seniorikeskustoiminnassa
		Käyttöasteet ka:				lyhytaikaisjakson aikana eivätkä Kuhnamon palvelutalon asukkaat, jotka käyttävät seniorikeskuspalvelua
		- Laitoshoido	97,8 %	99,5 %	99,4 %	
		- Tehostettu palveluasuminen	96,7 %	97,5 %	101,5 %	
		- Tavallinen palveluasuminen	93,4 %	99,0 %	83,3 %	
		- Lyhytaikaishoito	96,5 %	99,9 %	88,8 %	
		Tukiasuminen suoriteprosentti	111,1 %	99,0 %	91,7 %	
		Seniorikeskus + päivätoiminta suoriteprosentti	84,7 %	100,0 %	24,0 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Ennaltaehkäisevän työn ja toimintakykyä lisäävän toiminnan ja työn lisääminen kaikilla osa-alueilla. Palvelurakenteen keventäminen, prosessien toimivuuden arviointi ja tehostaminen, talouden seuranta kuukausittain ja poikkeamiin aktiivinen puuttuminen.						

3.1.6. Kasvun ja oppimisen lautakunta

Toiminta-ajatus

Kasvun ja oppimisen toimiala vastaa lasten ja perheiden palveluista, opetuspalveluista ja nuorisopalveluista.

Talousarvion toteutuminen

Kasvun ja oppimisen lautakunta (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	2 303	1 748	0	1 748	1 991	243	13,9 %
Toimintakulut	-29 405	-28 912	878	-28 034	-28 409	-375	1,3 %
Toimintakate (netto)	-27 101	-27 164	878	-26 287	-26 419	-132	0,5 %

Toimialan toimintaan vaikutti kaikilla vastuualueilla Koronaviruspandemia. Keväällä etäopetukseen siirtyminen muutaman päivän varoituksella oli opetuspalveluiden henkilöstölle pitkä askel tuntemattomaan. Aivan erilaiset opetusmenetelmät ja digitaalinen toimintaympäristö jouduttiin ottamaan käyttöön ilman riittävää ennakkovalmistautumista.

Varhaiskasvatuksen asiakasmäärät pienenivät mutta henkilöstön kokemus psykososiaalinen rasitus kasvoi. Huoli omasta ja työtovereiden terveydestä oli suurta. Lisäksi osa varhaiskasvatuksen henkilöstöstä siirtyi arjen tuen palveluihin korvaamaan henkilöstövajetta, joka syntyi koronaepidemian aiheuttamista poissaoloista.

Nuorisopalvelut toimivat poikkeusolojen aikana verkossa. Vaikka digitaalinen toimintaympäristö oli heille tuttua, työskentely vain verkossa muodostui omalla tavallaan rasittavaksi. Lisäksi henkilöstöä painoi huoli niin nuorten kuin omastakin hyvinvoinnista. Syksy sujui toimialalla lähes normaalisti. Jouduimme tekemään varautumissuunnitelmia ja jatkuva epävarmuus vaikutti henkilöstön hyvinvointiin.

Poikkeusolot vähensivät toimialan menoja sekä myös tuloja. Oppilaskuljetusten, ateriapalveluiden ja yksityisen varhaiskasvatuksen ostojen menot laskivat kevään aikana voimakkaasti. Henkilöstön koulutus-, majoitus- sekä matkustuskulut laskivat myös huomattavasti. Varhaiskasvatuksen päivähoitomaksut eivät kertyneet talousarvion mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto päätti lisätalousarviosta 7.12.2020. Lisätalousarviossa huomioitiin 0,8 milj. euron ylijäämän kertyminen edellä mainituilla perusteilla. Opetuspalveluista ja lasten ja perheiden

palveluista vähennettiin kummastakin 0,4 milj. euroa.

Kaupunginvaltuuston 7.9.2020 § 41 päätöksellä keskitetty palkankorotusvaraus 0,51 % kohdennettiin vastuualueiden henkilöstökuluihin. Kasvun ja oppimisen toimialan vastuualueiden palkankorotusvaraus oli yhteensä 112 400 euroa. Lisäksi samassa päätöksessä kohdennettiin koronasta aiheutuneet henkilöstöressurssien siirrot. Kasvun ja oppimisen toimialalla siirto vähensi henkilöstömenoja yhteensä 189 900 euroa.

Toimialan muutetun talousarvion toimintakate ylittyi yhteensä 132 000 euroa.

Sisäisen valvonnan selonteko

Esimiehet ovat seuranneet kustannuspaikkatason talouden toteutumista. Vastuualueiden esimiehet ovat laatineet vähintään kaksi selvitystä taloudesta lautakunnalle ja toimialajohtaja on raportoinut talouden toteutumisesta talousjohtajalle ja johtoryhmällä ohjeiden mukaisesti.

Toimialan esimiesten viranhaltijapäätökset tarkastetaan kuukausittain ja lautakunta puolestaan hyväksyy opetus- ja kasvatusjohtajan päätökset.

Perusopetuksen laatutyössä kohdistimme arviointia opetussuunnitelman toimintakulttuuriin.

Riskien ja vaarojen arviointi sekä sisäisen valvonnan arviointi on toteutettu vuosittain.

Hallinto-oikeudessa oli käsittelyssä yksi palkkorvausta koskeva hallintoriita. Hämeenlinnan hallinto-oikeus ratkaisi hallintoriidan kaupungin eduksi.

Lautakunnan päätökset

Kasvun ja oppimisen lautakunta käsitteli vuosittain toistuvien päätösten lisäksi seuraavia merkittäviä asioita:

- Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman päivittäminen
- Perusopetuksen opetussuunnitelman päivitys
- Covid-19 taudista johtuviin toimenpiteisiin liittyvän toimivallan delegointi opetus- ja kasvatusjohtajalle

- Kasvatus- ja opetustoiminnan varautumissuunnitelmat Covid-19 taudin leviämisen estämiseksi
- Lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman päivitys
- Kasvun ja oppimisen toimialan organisatiomuutos
- Vuoroviikkolasten kuljetusetuuspilotin arviointi

3.1.6.1. Lasten ja perheiden palvelut

Toiminta-ajatus

Lasten ja perheiden palveluiden perustehtävänä on lasten, nuorten ja heidän perheidensä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta ja neuvolatoimintaa sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa.

Painopisteenä perustehtävän toteuttamisessa on ennaltaehkäisevä toiminta, varhainen tuki ja kuntoutus moniammatillista asiantuntijuutta hyödyntäen.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000410 Lasten ja perheiden palvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio-muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/TA+muutos2020
Toimintatuotot	1 088	1 074	0	1 074	865	-208	-19,4 %
Toimintakulut	-10 383	-10 543	513	-10 030	-9 687	343	-3,4 %
Toimintakate (netto)	-9 295	-9 470	513	-8 956	-8 822	134	-1,5 %

Lasten ja perheiden palvelualueelle sijoittuvat varhaiskasvatus ja esiopetus, neuvola- ja terapia-palvelut, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, perheneuvola sekä lapsiperheiden kotipalvelu sekä perhekeskustoiminta.

Lasten ja perheiden palvelujen toimintakate muodostui muutettuun talousarvioon nähden ylijäämäiseksi 134 500 euroa.

Henkilöstömenot alittuivat muutettuun talousarvioon nähden noin 236 200 eurolla. Neuvola- ja terapiapalveluissa henkilöstömenoihin käytettiin 247 200 euroa alle muutetun talousarvion. Puhe-terapeutin tointa ei ole saatu täytettyä yrityksestä huolimatta ja ajoittain on ollut vaikeutta saada riittävästi terveydenhoitajia eri mittaisiin sijaistuksiin. Osa neuvolan työntekijöistä tekee lyhennettyä työaika.

Vaikeasta koronatilanteesta johtuen lapsia oli varhaiskasvatuksessa huomattavasti vähemmän kirjoilla/läsnä mitä oli ennakoitu. Palveluiden ostot alittuivat muutetusta talousarviosta noin 40 000 eurolla (mm. sisäiset ateriapalvelut) ja yksityisen

varhaiskasvatuksen ostot vähenivät 100 000 eurolla verrattuna edellisen vuoden toteumaan. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat (lähihoitajat) siirrettiin koronatilanteen takia arjentuen työpisteisiin. Varhaiskasvatuksen henkilöstöä oli mukana soittoringissä soittelemassa Äänekosken ikäihmisille perhekeskuskoordinaattorin organisoimana. Korona toi monen tasoista epävarmuutta ja pelkoa sekä uudenlaisia haasteita ja työtapoja henkilöstölle. Sairaspoissaolot vastuualueella lisääntyivät vuoden kuluessa huomasti.

Toimintatuotot jäivät noin 208 200 euroa alle talousarvion. Varhaiskasvatuksen maksutuloja kertyi 620 000 euroa eli noin 284 000 euroa vähemmän kuin talousarviossa. Perheille annettiin Äänekoskella maksuhyvityksiä koronapoissaolojen takia valtioneuvoston suosituksen mukaisesti.

Varhaiskasvatuspalvelut ja esiopetus

Kerhotoiminta siirrettiin Häränvirkantie 8 tiloista Koulunmäen päiväkodin tiloihin elokuussa 2020. Toimintaa järjestettiin kolmena aamupäivänä viikossa noin 20 lapselle. Lisäksi avoin päiväkotitoiminta on

toiminut perjantaisin yhteistyössä perhekeskuk-
sen kanssa. Suolahdessa perhekerho on ollut maa-
nataisin perhekeskuksen ja seurakunnan yhteis-
työnä. Varhaiskasvatusta järjestetään kahdek-
sassa päiväkodissa.

Esiopetusta järjestettiin Koulunmäen esiopetuk-
sessa, Hietaman ja Konginkankaan koululla, Tiite-
lässä, Katvela-Kellosepässä ja Alkulan metsä-
esikoulussa.

Päiväkotihoido

Päiväkodeissa (oma tuotanto)	Lapsia	Kokopäivähoitopäiviä	Osapäivähoitopäiviä
2015	595	72 853	16 820
2016	630	75 551	16 247
2017	600	81 924	11 587
2018	568	78 501	10 325
2019	594	77 699	15 740
2020	547	59 206	13 068

Perhepäivähoito

Vuonna 2019 elokuun alusta Mikonpuiston päivä-
kodissa varahoidossa olevat perhepäivähoitolap-
set kirjattiin päiväkodin lapsiin ja hoitovuorokau-
det päiväkodin lukuihin.

Perhepäivähoito	Lapsia	Hoitopäivät yhteensä
2017	66	11 348
2018	52	10 015
2019	36	7 869
2020	26	3 977

Yksityinen hoito päiväkodeissa ja perhepäivähoitossa

Yksityinen päiväkot	Lapsia	Hoitopäivät yhteensä
2017	50	7 073
2018	70	10 987
2019 / 2020	60 / 48	11 228 / 7 453
yksit. perhepäivähoito	2 / 4	398 / 553
Yhteensä 2019 / 2020	62 / 52	11 626 / 8 006

Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelu on perheiden kotona
tapahtuvaa tukea ja apua. Vuonna 2020 palvelun
piirissä oli 42 perhettä, 2019 palvelun piirissä oli
43 perhettä. Kotikäyntejä vuonna 2020 oli yh-
teensä 732 ja vuonna 2019 oli 1 052. Työtunteja
perheissä oli vuonna 2020 yhteensä 1 776. Vas-
taava luku vuonna 2019 oli 1 751 tuntia.

Perheneuvola

Perheneuvola on toiminut Äänekosken kaupungin
lasten ja perheiden palveluiden yhtenä tulosalu-
eena, joka tarjoaa kasvatus- ja perheneuvolapal-
veluita myös Konnevedelle. Työvoimana on kaksi

psykologia, sosiaalityöntekijä ja osa-aikainen toi-
mistosihteeri.

Neuvola- ja terapiapalvelut

Neuvola- ja terapiapalvelut käsittävät perhesuun-
nittelu-, äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan, perhe-
ohjauksen, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon
sekä lasten puhe- ja toimintaterapian. Perheoh-
jaajan toimipiste siirretään vuoden 2021 alusta al-
kaen perhekeskukseen.

Perhekeskustoiminta

Äänekosken perhekeskus Kerkän tehtävänä on tu-
kea vanhemmuutta tarjoamalla perheille kohtaa-

mispaikkoja, vertaistukea sekä apua arjen jaksamiseen tai pulmiin. Toiminta on ennalta ehkäisevää, perheyhteyttä ja perheen toimintakykyä vahvistavaa. Perhekeskus Kerkän tiloissa (Koulunmäen yhtenäiskoulu) käyntejä kertyi yhteensä 2 353. Avoimissa kohtaamispaikoissa ja perhetapah-tumissa käyntejä yhteensä 2 097.

Perheohjaajalla oli asiakasperheitä 60. Perheet hakivat perheohjauksesta apua vauvan unipulmiin, lapsen uhman kohtaamiseen, vanhemman

uupumiseen, vanhemman mielenterveysongelmiin ja muihin ristiriitoihin vanhempien välillä. Jeesi-kotiapua järjestettiin 15 perheeseen yhteistyössä Äänekosken seurakunnan kanssa. Perhekeskus vastaanotti 14 sähköistä avunpyyntöä lapsiperheen arkeen (Pyydä apua -nappi) ja jakoi taloudellista tukea lasten harrastuksiin AKMO-apurahan (18 lasta, 1 298 euroa) ja Liiku seurassa -hankkeen (42 lasta, 7 370 euroa) kautta.

Tulokortti

Vastuualue:	Lasten ja perheiden palvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Toimialojen asiakastytyväisyyskysely				
	Palvelujen riittävyys ja saatavuus	4,3	4,6	4,7	
	Tyytyväisyys palveluihin	4,6	4,5	4,5	
	Kuntalaisten vaikuttamistilaisuudet				
	Perhepalveluiden asiakasraati	1	2	1	Koronaepidemia
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. • Monialaisen työtavan vahvistaminen • Teknologian entistä laajempi hyödyntäminen. • Lapsi- ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistäminen. • Osallisuuden lisääminen • Uuden opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin kehittäminen Perhepalveluiden asiakasraatin perustaminen ja toiminnan tavoitteiden määrittäminen					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen		92 %	82 %	
	Henkilöstökysely (asteikko 1-5):				
	* osaaminen ja työolot	4,1	4,3	4,1	
	* työyhteisön toimivuus	4,3	4,3	4,3	
	* omat voimavarat	4,1	4,3	4,1	
	Sairauspoissaolot (pv/tt/v)	20,7	14	25,1	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstöressurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne) Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen Työyhteisöaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö Palkitsemisen kehittäminen Työyhteisökohtaisten tavoitteiden asettaminen.					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstökysely: Johtamisosio	4,0	4,2	4,0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Suunnitelmallinen esimieskoulutus Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi Ajantasaiset työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta) Johtamista arvostavan ilmapiirin rakentaminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessit				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessien toimivuus	4,0	4,1	4,1	
	Määritellyt prosessit kuvattu IMS (%)				
	- Ydin- ja avainprosessit	100 %	100 %	100 %	
	- Toimialakohtaiset aliproessit	90 %	100 %	100 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi, parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto, vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely (tyytyväisyys)				
	- raportointijärjestelmät	4,1	4,2	4,2	
	- tietojärjestelmät ja ohjelmistot	3,6	4,0	4,0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - sähköisen asiointialustan rakentaminen, uusien tietojärjestelmien hankkiminen (asianhallinta, ERP), sähköisten palveluiden lisääminen, osaamistason lisääminen					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	• Talousarvion toteuma (1.000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma +43 t€	Toteuma +/- 26 t€	Toteutuma +648t€	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Talouskurin noudattaminen • Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen • Prosessien tehostaminen 					

3.1.6.2. Opetuspalvelut

Toiminta-ajatus

Opetuspalvelun perustehtävä on tuottaa laadukasta opetussuunnitelmien mukaista yleissivistävää perusopetusta ja lukiokoulutusta, sekä tarjota tasokasta aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000420 Opetuspalvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	1 052	539	0	539	984	445	82,5 %
Toimintakulut	-18 459	-17 804	366	-17 438	-18 189	-752	4,3 %
Toimintakate (netto)	-17 407	-17 265	366	-16 899	-17 206	-307	1,8 %

Opetuspalvelujen tulot olivat 1,0 milj. euroa ja menot 18,2 milj. Vuosikate muodostui muutettuun talousarvioon nähden alijäämäiseksi 0,3 milj. eurolla (huomioitu vuodelle 2021 siirtyvät hanke-tulot).

Talousarviomuutoksen yhteydessä arvioitiin, että vastuualueen toimintakate kehittyi toteutunutta paremmin. Ennakoimattomat menot mm. ostot valtion kouluilta ja kunnilta, sekä aikuisten perusopetuksen ja valmistavan opetuksen kulut toteutuivat ennakoitua suurempina. Lisäksi palvelujen ostot olivat muutettua talousarviota suuremmat.

Opetuspalveluiden ja varhaiskasvatuksen hankkeet

Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin 2019-2020

- Avustussumma on 512 585 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 128 147 € on kohdistunut vuodelle 2020.
- Hankerahoitus on tarkoitettu käytettäväksi samanaikaisopettajien ja koulunkäynninohjaajien palkkaamiseen kouluille ja esiopetusryhmiin. Hankkeen rahoituksen turvin pystyttiin tuottamaan samanaikaisopettajien tukea 77,9 henkilötyökuukautta ja koulunkäynninohjaajien tukea 31,7 henkilötyökuukautta.

Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin 2020-2021

- Avustussumma on 379 000 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 94 750 €, oma rahoitusosuus siirtyy vuodelle 2021.

- Hankerahoitus on tarkoitettu käytettäväksi samanaikaisopettajien ja koulunkäynninohjaajien palkkaamiseen kouluille ja esiopetusryhmiin. Hankkeen rahoituksen turvin pystyttiin tuottamaan samanaikaisopettajien tukea 24,6 henkilötyökuukautta ja koulunkäynninohjaajien tukea 10,4 henkilötyökuukautta.

Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin 2020-2021

- Avustussumma on 240 000 € ja palveluiden rahoitusosuus 60 000 €, oma rahoitusosuus siirtyy vuodelle 2021.
- Hankerahoitus on tarkoitettu käytettäväksi samanaikaisopettajien ja lastenhoitajien palkkaamiseen varhaiskasvatuksen ryhmiin. Hankkeen rahoituksen turvin pystyttiin tuottamaan samanaikaisopettajien tukea 1,4 henkilötyökuukautta ja lastenhoitajien tukea 14,7 henkilötyökuukautta.

Valtion erityisavustus koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen sekä siihen liittyviin kokeiluihin

- Avustussumma on 172 000 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 9 053 € on kohdistunut vuodelle 2020.
- Hankkeen tavoitteena on kehittää toimintaa, jolla tuetaan kouluun kiinnittymättömien oppilaiden kiinnittymistä kouluun ja perusopetuksen oppimäärän suorittamista. Hankerahoituksella on palkattu erityisopettaja ja kasvatusohjaaja, erityisopettaja on tuottanut vuonna 2020 tukea 11,8 henkilötyökuukautta ja kasvatusohjaaja 7,3 henkilötyökuukautta. Keväällä 2020 perusopetuksen päättötodistuksen

saivat kaikki ne kouluun kiinnittymättömien ryhmän oppilaat, jotka suorittivat yhdeksännen vuosiluokan oppimääriä.

Valtion erityisavustus digitutoropettajatoiminnan vakiinnuttamiseen

- Avustussumma on 26 392 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 6 598 € on kohdistunut vuodelle 2020.
- Hankkeen kautta mahdollistetaan koulukohtainen laadukas tutortoiminta uuden opetussuunnitelman mukaisten TVT-taitojen vahvistamiseksi kouluilla. Kevään 2020 etäopetus pystyttiin toteuttamaan hyvin tutoropettajien tuella eri kouluilla. Kouluilla on yhteensä 13 tutoropettajaa, jotka hankkeen rahoituksen turvin tuottavat tukea kouluille yhteensä 7,6 henkilötyökuukautta.

Keski-Suomen tutoropettajaverkosto II, Jyväskylän koordinoimana

- Avustussumma on 267 900 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 1 058 € on kohdistunut vuodelle 2020.
- Hankerahoituksella on tuotettu aluekoordinaattorin palveluita digitutoritoiminnan kehittämiseksi verkostokunnissa. Äänekosken koordinaattori toimii yhden verkostoalueen koordinaattorina. Hankkeen rajoituksella on tuotettu 3,6 henkilötyökuukautta aluekoordinaattorin tukea tv-taitojen vahvistamiseen ja verkostoyhteistyön kehittämiseen.

Valtionavustukset kielten tutoropettajatoiminnan kehittämiseen 2019-2020

- Valtiolta saatu avustussumma vuosille 2019-2020 on 6 000 € ja vuosille 2020-2021 3 000 €, hankkeessa ei ole omaa rahoitusosuutta.
- Hankkeen tavoitteena on kehittää vuosiluokilla 1-2 A1-kieli englannin opetusta antavien opettajien kieltenopetukseen liittyvää kielipedagogista ja ammatillista osaamista.
- Saadun hankerahoituksen turvin on tuotettu vuoden 2020 aikana kielten tutoropettajien tukea 0,2 henkilötyökuukautta ja järjestetty neljä kieltenopettajien yhteisiä tapaamisia.

Koulun kerhotoiminnan tukeminen

- Vuonna 2019-2020 avustussumma on ollut 20 000 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 8 572 € on kohdistunut vuodelle 2020.
- Kouluilla toteutetaan kerhotoimintaa koulun omana toimintana, ulkopuolisen järjestäjän toteuttamana tai järjestöjen toteuttamana. Kerhotoimintaa on vuonna 2020 toteutettu yhteensä 1 725 tuntia.

Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen positiivisen diskriminaation edistämiseksi

- Avustussumma on 59 000 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 14 750 € siirtyi vuodelle 2021.
- Hankkeen tavoitteena on vahvistaa toimintakulttuuria, joka tukee oppimista ja hyvinvointia päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Rahoituksella on palkattu kaksi työntekijää, joka mahdollistaa varhaiskasvatuksen opettajan irrottautumisen omasta ryhmästään 3 - 5 päiväksi tutustumaan toisen varhaiskasvatuksen ryhmän työ- ja toimintatapoihin, tuen järjestämiseen ja arjen organisointiin. Saadun hankerahoituksen turvin on tuotettu vuoden 2020 aikana hanketyöntekijöiden tukea 19,4 henkilötyökuukautta.

Koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittaminen varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa

- Avustussumma on esi- ja perusopetukseen 322 080 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 16 951 €, avustussumma varhaiskasvatukseen on 73 000 € ja varhaiskasvatuksen rahoitusosuus 3 842 €, oma rahoitusosuus siirtyi vuodelle 2021.
- Hankkeella tasoitetaan poikkeusoloista johtuvien vaikutuksia, ehkäistään oppimiseen, oppilaanohjaukseen ja tukeen liittyvien ongelmia ja parannetaan oppimisen edellytyksiä esi- ja perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa. Hankerahoitus on tarkoitettu käytettäväksi samanaikaisopettajien ja koulunkäynninohjaajien palkkaamiseen kouluille, esiopetus- ja varhaiskasvatuksen ryhmiin. Hankerahoituksella on tuotettu syksyllä 2020 samanaikaisopettajien tukea 9,7 henkilötyökuukautta ja koulunkäynninohjaajien tukea 16,8 henkilötyökuukautta.

Koronatilanteen vuoksi hankkeille, joiden olisi pitänyt päättyä 31.12.2020, on myönnetty jatkoaikaa joko 31.7.2021 tai 31.12.2021 saakka.

Peruskouluja on yhteensä 7, joista alakouluja on 5 ja yhtenäiskouluja 2.

Koulu	Oppilasmäärä kevät/syksy	Erityisen tuen oppilaat kevät/syksy	Pidennetty oppioikeus kevät/syksy
Hietaman koulu	66 / 70	2 / 2	0 / 0
Honkolan koulu	90 / 94	1 / 1	0 / 0
Koulunmäen yhtenäiskoulu	1 002 / 975	49 / 42	25 / 23
Koiviston koulu	73 / 76	1 / 0	1 / 1
Konginkankaan koulu	68 / 72	3 / 3	0 / 0
Sumiaisten koulu	63 / 57	4 / 3	1 / 1
Suolahden yhtenäiskoulu	644 / 641	42 / 34	13 / 13
Yhteensä	2 006 / 1 985	102 / 85	40 / 38
Jopo	15 / 16		
Perusopetukseen valmistava opetus	8		
Aikuisten perusopetus	8		

Koulujen oppilasmäärät vaihtelivat Sumiaisten koulun 63 oppilaasta Koulunmäen yhtenäiskoulun 1 002 oppilaaseen. Keväällä 2020 kouluissa oli 2 006 oppilasta (1 322 luokat 1-6, 684 luokat 7-9) ja syksyllä 1 985 oppilasta (1 282 luokat 1-6, 703 luokat 7-9).

Syksyn 2020 tilastopäivänä erityisen tuen oppilaita oli 85 (4,3 %) edellisenä vuonna erityisen tuen oppilaita oli 102. Pidennetyt opetusvelvollisuuden oppilaita oli yhteensä 38, heistä vaikeasti kehitysvammaisia oppilaita oli 6.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa toteutettiin Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskouluilla, Konginkankaan, Honkolan, Koiviston ja Hietaman kouluilla yhteensä 43 lapselle. Ostopalveluna Koskelan Setlementiltä toteutettiin toimintaa 102 lapselle. Kaikkiaan toimintaan osallistui 84 ensimmäisen vuosiluokan, 52 toisen vuosiluokan oppilasta sekä 15 vuosiluokkien 3-9 erityisen tuen oppilasta.

Lukio

Lukuvuonna 2019 - 2020 opiskelijoita oli 314 (328 lukuvuonna 2018 - 2019), joista nuoren opetus-suunnitelmaa opiskeli 287, kaksoistutkintoa suoritti 21 ja 4 suoritti aineopintoja. Lisäksi mukana oli 2 aikuisopiskelijaa. Lukuvuonna 2020 - 2021 opiskelijoita on 311, joista nuoren opetussuunnitelmaa opiskelee 294, kaksoistutkintoa suorittaa 16 ja aineopintoja 1 mukana on 2 aikuisopiskelijaa.

Vuoden 2020 lukiokoulutuksen valtionosuuden yksikköhinta oli Äänekoskella 5 940,23 euroa. Nettomenot ilman poistoja ja vyörytyksiä olivat 1 745 507 euroa. Opiskelijakohtaiset menot ovat noin 6 012 euroa (nuoriso-opiskelijat).

Vuoden 2020 keväällä ylioppilaaksi kirjoitti yhteensä 77, joista kaksoistutkinnon suorittaneita oli 3. Syksyllä 2020 ylioppilaaksi kirjoitti 13, joista kaksoistutkinnon suorittaneita oli 3.

Tulokortti

Vastuualue:	Opetuspalvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Palveluiden saatavuus	3,5	3,6	3,7	Koronaepidemia
	Tyytyväisyys palveluihin	3,8	3,8	3,9	
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Asiakasraadin kokoontuminen vuodessa	1	2	1	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. • Monialaisen työtavan vahvistaminen • Teknologian entistä laajempi hyödyntäminen. • Lapsi- ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistäminen. • Osallisuuden lisääminen • Uuden opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin kehittäminen • Asiakasraadin perustaminen 					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen		88 %	79 %	opetus- ja nuorisopalvelut yht.
	Henkilöstökysely (asteikko 1-5)				
	* osaaminen ja työolot	3,8	4,0	3,8	
	* työyhteisön toimivuus	3,9	4,1	3,9	
	* omat voimavarat	3,9	4,1	3,9	
	Sairauspoissaolot (pv/tt/v)	12,7	11,0	11,5	
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstökysely				
	Johtamisosio	3,7	3,9	3,7	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <p>Henkilöstöresurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne)</p> <p>Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteuttaminen</p> Työyhteisötaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö Palkitsemisen kehittäminen Työyksikkökohtaisten tavoitteiden asettaminen. Suunnitelmallinen esimieskoulutus Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi Ajantasaiset työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta) Johtamista arvostavan ilmapiirin rakentaminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessien toimivuus	3,8	3,9	3,8	
	Määritellyt prosessit kuvattu IMS (%)				
	- Ydin- ja avainprosessit	100 %	100 %	100 %	
	- Toimialakohtaiset aliprosessit	90 %	100 %	100 %	
Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely (tyytyväisyys):				
	- raportointijärjestelmät	4,0	4,0	4,0	
	- tietojärjestelmät ja ohjelmistot	3,7	3,8	3,8	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <p>toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi, parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto, vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut, sähköisen asiointialustan rakentaminen, uusien tietojärjestelmien hankkiminen (asianahallinta, ERP), sähköisten palveluiden lisääminen, osaamistason lisääminen</p>					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	• Talousarvion toteuma (1.000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma - 135 t€	Toteuma +/- 49 t€	Toteuma +59 t€	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Talouskurin noudattaminen • Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen • Prosessien tehostaminen 					

3.1.6.3. Nuorisopalvelut

Toiminta-ajatus

Nuorisolain mukaan nuorisotyötä tehdään alle 29-vuotiaiden kanssa. Äänekoskella palvelut ovat tarkoitettu pääosin 12-17-vuotiaille, etsivä työ 15-29-vuotiaille ja osa palveluista alakouluikäisille.

Nuorisotyön lähtökohtana on nuoren kasvamaan saattaminen ja nuoren oman toimijuuden tukeminen. Nuori kasvaa ja oppii nuorisopalvelujen toiminnoissa, vastavuoroisesti nuorisotyöntekijät oppivat nuorilta.

Osallisuus on läpileikkaava määritelmä koko nuorisotyössä Äänekoskella. Nuorisotyössä nuori on

oman elämänsä paras asiantuntija, työn keskiössä ovat nuoren tarpeet ja toiveet.

Nuorisotyössä toimitaan nuorten vapaa-ajalla ja nuorten ympäristöissä sekä tarjotaan turvallisia ja päihitteettömiä toimintoja. Nuorisotyön tekemistä määrittelevät erityisesti nuorisolaki, kuntalaki ja lastensuojelulaki. Työtä määrittelevät myös erilaiset valtakunnalliset ja alueelliset ohjelmat (esimerkiksi voimassa oleva Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma ja Äänekosken kaupungin lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma).

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000430 Nuorisopalvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	163	135	0	135	142	7	4,9 %
Toimintakulut	-563	-564	-2	-566	-532	34	-6,0 %
Toimintakate (netto)	-400	-429	-2	-431	-391	41	-9,4 %

Nuorisopalveluiden toimintaan vaikutti voimakkaasti koronapandemia. Nuorisotyötä tehtiin supistetusti suuri osa vuodesta nuorisotilojen sulkujen ja tiukkojen kokoontumisrajoitusten vuoksi ja toiminta siirtyi toteutettavaksi verkkoympäristöihin.

Avointa tilatoimintaa, leirejä, tapahtumia ja kansainvälistä toimintaa ei pystytty toteuttamaan läheskään suunnitellusti. Poikkeusolot vähensivät nuorisopalveluiden toimintamenoja. Nuorisopalveluiden muutetun talousarvion toimintakate jäi 41 000 euroa ylijäämäiseksi.

Avoin tilatoiminta, kerhot ja koulussa tehtävä nuorisotyö

Nuorisotiloilla oli avoimessa tilatoiminnassa yhteensä 6 591 käyntikertaa. Kerhotoiminnassa (sis. Avartti) käyntejä oli 1 005. Koulussa tehtävässä nuorisotyössä käyntejä oli 632.

Etsivä nuorisotyö

Etsivän nuorisotyön ensisijaisena tehtävänä on auttaa alle 29-vuotiaita äänekoskelaisia nuoria, jotka tarvitsevat turvallista ja luottamuksellista aikuiskontaktia sekä apua saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivää nuorisotyötä on tehty Äänekoskella vuodesta 2008 alkaen ja kalenteri-

vuoden 2020 aikana nuoria tavoitettiin 192 henkilöä. Etsivän työn asiakkuuteen liittyvä toimenpiteitä tehtiin 240 (esim. ryhmämuotoista ohjausta, palveluohjausta, tulevaisuustyöskentelyä) ja ohjauksia muihin palveluihin tai toimenpiteisiin 293 (esim. sosiaali- ja terveyspalveluihin, opintoihin tai työllisyyteen liittyviin toimenpiteisiin).

Lisäksi etsivä nuorisotyö oli koronasta huolimatta kontaktissa noin 1 000 nuoreen eri tilaisuuksissa ja tapahtumissa. Etsivässä nuorisotyössä on neljä työntekijää, joista kaksi vakinaista. Toiminnalle saatiin valtionavustusta 120 000 euroa ja etsivän nuorisotyön koordinointiin avustus oli 15 000 euroa.

Kansainvälinen toiminta

Nuorisovaihtoryhmä kasattiin syyskuussa 2019. Ryhmässä on ollut mukana 17 nuorta Äänekoskelta ja 16 nuorta Espanjasta. Nuorisovaihtotoiminta on Opetushallinnon Erasmus+-rahoitteista toimintaa. Nuorisovaihdon ensimmäinen osa järjestettiin Äänekoskella kesällä 2019 ja toinen osa oli tarkoitus järjestää Espanjassa kesällä 2020. Nuorisovaihtoryhmä on tavannut säännöllisesti. Koronapandemiasta johtuen matkustaminen Espanjaan ei onnistunut kesällä. Ryhmän kanssa jatkettiin kuitenkin tapaamisia syksyn aikana toiveena, että nuorisovaihdon voitaisiin siirtää kesälle 2021.

Liikkuva nuorisotyö

Vuoden 2017 kesällä alkanutta liikkuvan nuorisotyön eli Kesäkaaran toimintaa jatkettiin vuonna 2020. Liikkuvan nuorisotyön toimintakausi kokosi maaliskuu-joulukuun aikana yhteensä 4 480 käyntiä. Lisäksi keväällä toteutettiin Instagram-liveiltoja (7), joilla oli yhteensä noin 490 seuraajaa.

Liikkuva nuorisotyö tavoittaa nuoria heidän omissa toimintaympäristöissään vapaa-ajalla ja myös kouluympäristössä. Nuorisotyö tarjoaa turvallista aikuisen ohjausta, toimintaa ja yhdessä tekemistä. Liikkuva nuorisotyö on näyttänyt kolmen toimintavuotensa aikana tarpeellisuutensa osana Äänekosken nuorisopalveluja. Liikkuva nuorisotyö on joustava, nopea, eri toimintaympäristöissä toimiva nuorisotyön muoto, joka tavoittaa myös niitä nuoria, jotka eivät käy nuorisotiloilla.

Digitaalinen nuorisotyö

Koronapandemiasta johtuen nuorisotilatoiminta meni tauolle keväällä. Avoin nuorisotilatoiminta siirrettiin Discord-alustalle, jossa toimimme 16.3.-31.5. Toiminta tavoitti keväällä 1 539 kävijää. Toimintaa oli yhteensä 421 tuntia 70 eri toimintakerralla. Etäopetusaikana Discordissa tarjottiin erillistä läksytsempitoimintaa. Toimintaa jatkettiin syksyn aikana kerran viikossa. Syksyllä 16 toimintakertaa (74 tuntia) tavoitti 316 kävijää.

Discordissa järjestettiin myös pelitoimintaa, jossa pelattiin useita eri videopelejä yhdessä ohjaajan kanssa pelikasvatuksellisesta näkökulmasta. Ää-

nekosken kaupunki oli mukana myös Bittiliiga-toiminnassa, joka on nuorisotyöllinen alusta nuorten pelaamiselle. Äänekoskelaisnuoria on ollut mukana Bittiliiga-toiminnassa keväästä alkaen jatkuvasti noin 5-15 nuorta.

Osallisuus

Äänekosken nuorisovaltuustoon kuului vuoden 2020 alussa 18 nuorta. He kokoontuivat yhdeksän kertaa vuoden aikana. Nuorisovaltuuston laati lausunto Äänekosken lapsi- ja nuorisopoliittisesta ohjelmasta kaupunginhallitukselle. Koronan asettamien rajoitusten vuoksi nuorisovaltuusto ei pystynyt järjestämään tänä vuonna tapahtumia. Nuorisovaltuustolla on ollut edustajat kaupunginvaltuustossa, kaupunginhallituksessa, kasvun ja oppimisen lautakunnassa, teknisessä lautakunnassa, perusturvalautakunnassa, vapaa-aikalautakunnassa ja ympäristölautakunnassa. Keski-Suomen nuorisovaltuustossa oli kaksi edustajaa Äänekosken nuorisovaltuustosta.

Seuraavan kolmen vuoden aikana oppivelvollisuuden laajennus kattaa kaikki kolme toisen asteen ikäluokkaa ja näemme todellisuudessa uudistuksen tuomat hyödyt ja kustannukset. Samana aikana osallistuu Äänekosken kaupunki valtakunnalliseen 5-vuotiaiden esiopetuskokeiluun. Vuoteen 2024 mennessä Koulunmäen yhtenäiskoulun rakennukset ja piha-alueet on saatu ajanmukaistettua. Tulevien vuosien suurin haaste tulee olemaan kasvun ja oppimisen toimialan palveluiden sopeuttaminen lasten syntyvyyden laskun vaikutuksiin.

Tulokortti

Vastuualue:		Nuorisopalvelut				
Strateginen päämäärä		Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma		Asiakas				
Kriittinen menestystekijä		Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut		Asiakastytyväisyyskysely	-	4,4	3,7	
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen		* Tyytyväisyys palveluun	-	4,4	ei mitattu	
		* Tyytyväisyys henkilöstön toimintaan	-	4,4	ei mitattu	
		* Tyytyväisyys tiloihin	-	4,4	ei mitattu	
		* Tyytyväisyys tilojen sijaintiin	-	4,3	ei mitattu	
		* Tyytyväisyys tilojen aukioloaikoihin	-	4,3	ei mitattu	
Strateginen päämäärä		Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma		Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä		Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö		Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen	-	87 %	-	
		Henkilöstökysely:	-		-	
		* osaaminen ja työolot	-	4,2	-	Liian pieni
		* työyhteisön toimivuus	-	4,1	-	osallistujamäärä,
		* omat voimavarat	-	4,2	-	yhdistetty
		Sairauspoissaolot (pv/tt/v)	-	11	-	opetuspalveluihin
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:						
<ul style="list-style-type: none"> • Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Osallisuuden lisääminen ja asiakaslähtöinen työote • Monialaisen työtavan vahvistaminen • Sosiaalisen median ja digitaalisuuden entistä laajempi hyödyntäminen. • Tukea nuorten kansalaistoimintaa uusia avustusmuotoja ja osallisuusmahdollisuuksia kehittämällä • Kehittää nuorisopalvelujen toimintoja vuorovaikutuksessa toimijoiden, nuorten, perheiden, koulujen ja järjestöjen kanssa • Kehittää äänekoskelaisten nuorten kasvuympäristöä avoimeksi, laadukkaaksi ja turvallisiksi nuorisopoliittisin keinoin 						
Strateginen päämäärä		Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma		Prosessi				
Kriittinen menestystekijä		Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien sujuvuus		Työhyvinvointikysely: prosessin sujuvuus	-	4,2	-	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:						
Henkilöstöresurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne)						
Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen						
Työyhteisöaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö						
Palkitsemisen kehittäminen						
Strateginen päämäärä		Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma		Talous				
Kriittinen menestystekijä		Mittari(t)	Nykytaso (2019)	TA 2020 (tavoite)	TP 2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne		* Talousarvion toteuma (1.000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma +4 t€	Toteuma +/- 1,2 t€	Toteuma + 39 t€	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:						
<ul style="list-style-type: none"> • Talouskurin noudattaminen • Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen - hyvien käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto 						

3.1.7.

Vapaa-aikalautakunta

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikalautakunta vastaa Äänekosken vapaa-aikapalveluista ja ratkaisee kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja museolain, sekä taiteen perusopetuksen ja musiikkioppilaitoksia koskevan lainsäädännön mukaiset kunnille kuuluvat asiat.

Vapaa-aikalautakunta tuottaa yhdessä eri toimijoiden kanssa (yhteisöt ja yksityiset) laadukkaita ja monipuolisia vapaa-aika- ja hyvinvointipalveluita. Palveluiden tuottamisessa huomioidaan kaikki kuntalaiset ja korostetaan ennaltaehkäisevän toiminnan merkitystä.

Talousarvion toteutuminen

Vapaa-aikalautakunta (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	793	753	0	753	573	-180	-23,9 %
Toimintakulut	-4 325	-4 377	16	-4 362	-3 905	456	-10,5 %
Toimintakate (netto)	-3 532	-3 624	16	-3 608	-3 332	276	-7,6 %

Vapaa-aikalautakunnan alkuperäiseen talousarvioon oli varattu toimintakuluihin määrärahaa 4 377 200 euroa ja tuloja arvioitiin kertyvän 753 300 euroa.

Kaupunginvaltuuston 7.9.2020 § 41 päätöksellä keskitetty palkankorotusvaraus 0,51 % kohdennettiin vastuualueiden henkilöstökuluihin. Vapaa-aikalautakunnan palkankorotusvaraus oli yhteensä

12 000 euroa. Lisäksi samassa päätöksessä kohdennettiin koronasta aiheutuneet henkilöstöressurssien siirrot. Vapaa-aikalautakunnan osalta siirto vähensi henkilöstömenoja yhteensä 27 500 euroa.

Vapaa-aikalautakunnan toimintakate muodostui muutettuun talousarvioon nähden 276 000 euroa ylijäämäiseksi.

3.1.7.1. Vapaa-aikapalvelut
Toiminta-ajatus

Vapaa-aikapalveluiden vastuualue sisältää hallinto ja kansalaistoiminnan, kirjastoiminnan, kulttuurityön, liikuntatyön ja musiikkiopiston tulosalueet.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000510 Vapaa-aikapalvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	793	753		753	573	-180	-23,9 %
Toimintakulut	-4 325	-4 377	16	-4 362	-3 905	456	-10,5 %
Toimintakate (netto)	-3 532	-3 624	16	-3 608	-3 332	276	-7,6 %

Vapaa-aikapalveluiden tulosalueet pysyivät talousarviossa, vaikka koronavirus epidemian puhkeaminen maaliskuussa aiheutti suurta epävarmuutta talousarvion toteumalle. Toimintojen sulkemisen, rekrytointien viivästymisen, sekä muiden säästötoimenpiteiden myötä toimintakate vuodelta 2020 päättyi 276 000 euroa ylijäämäiseksi.

Vapaa-aikalautakunta toteutti yhdessä teknisen lautakunnan kanssa vuoden 2020 aikana useita vapaa-aikatoimialaan liittyviä investointeja, joskin mm. lähiliikuntapaikat ja monia muita kohteita siirrettiin koronaepidemian puhjettua valtuuston päätöksellä vuodelle 2021.

Liikuntapuistoon hankittiin ulkosalibandykaukalo, Sumiaisten koulun yhteyteen uusi jääkiekkokaukalo, kuntosalilaitteita uusittiin Konginkankaalla ja Sumiaisissa. Äänemäen laskettelurinteessä teh-

tiin parannustöitä. Suurimpana ulkoliikuntainvestointina toteutui liikuntapuiston lumetusjärjestelmä. Jäähalli valmistui Suolahteen syksyllä, mutta ylipainehallin toteutus siirtyi vuodelle 2021.

Kulttuuri-investoinneista toteutui liikuteltavan esiintymislavan hankinta. Entisen Metsä Board Oyj:n hallintorakennuksen kunnostamistöitä museotoimintaan jatkettiin ja tullaan jatkamaan tulevien vuosien aikana.

Sisäisen valvonnan selonteko

Vapaa-aikalautakunta saa selvityksen talousarvion toteutumasta neljä kertaa vuodessa. Vapaa-aikalautakunnan kassoille on nimetty vastuunalaiset hoitajat ja varahenkilöt. Toimialalle ja eri vastuualueille on nimetty laskujen asiastarkastajat ja hyväksyjät. Viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset

hyväksytään aina lautakunnan kokouksessa. Sisäinen valvonta on ollut riittävää.

Hallinto ja kansalaistoiminta

Hallinto ja kansalaistoimintaan kuuluvat koko toimialan hallintokulut, kansalaisopistotoiminta, kotitalousneuvonta, kyläyhdistysten avustukset, sosiaali-, terveys-, ja eläkeläisyhdistysten avustukset ja luottamushenkilöiden palkkiot. Hallinto- ja kansalaistoiminnan kautta koordinoidaan avustukset kylien investointihankkeisiin. Investointiavustuksia jaettiin kylille yhteensä noin 50 000 euron edestä.

Kirjastotoiminta

Kirjastopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kirjaston tehtävänä on kirjastolain mukaisesti tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, sekä edistää lukemista ja kirjallisuutta. Kirjaston tulee myös tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan, sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Koronavirustilanteen aiheuttama poikkeustila ja rajoitukset ovat vaikuttaneet kirjastopalvelujen toimintaan.

Kirjastot olivat valtioneuvoston päätöksellä kokonaan suljettuina 18.3. - 12.5.2020. Sulun jälkeen 13.5. - 31.5. kirjastoissa oli käytössä varausten noutopalvelu. 1.6. lähtien kirjastot avattiin lyhyillä kesäaukioloajoilla. Normaaleihin aukioloaikoihin palattiin 10.8., samalla avattiin myös oma-toimipalvelut. Vuonna 2020 Äänekosken kirjastot olivat auki yhteensä 10 209 (13 962) tuntia, josta omatoimijalla 4 982 (6 481) tuntia. Lainoja oli vuoden aikana 193 419 (233 433), lainaajia 4 988 (5 737) ja kävijöitä 111 644 (150 048). Kirjastoaineistoa oli vuoden 2020 lopussa 147 060 (151 863) yksikköä. Aineistoa poistettiin vuoden aikana 8 766 yksikköä.

Poikkeustilan aiheuttamien muutosten vuoksi kirjastopalvelujen henkilöstökulut jäivät alle budjetoidun. Kirjastojen sulun aikana osa henkilökunnasta siirrettiin korvaaviin tehtäviin muille toimiloille. Kesäyöntekijöitä ei palkattu.

Kirjaston tapahtumat peruttiin suurimmaksi osaksi. Peruskoulujen ja toisen asteen oppilaitosten ryhmille järjestettiin kirjastonkäytön opetusta ja kirjavinkkausta alkuvuonna ja syksyllä, yhteensä 29 ryhmää, 573 osallistujaa. Myös ryhmien omatoimisia vierailuja otettiin vastaan syyslukukaudella. Hakeutuvan kirjastopalvelun Liikkuva Lainaamon tilalla päiväkodeille ja kouluille tarjottiin kirjakassipalvelua.

Keski-Suomen kuntien yleisillä kirjastoilla eli Keski-kirjastoilla on yhteinen kirjastojärjestelmä, verkkokirjasto ja e-kirjasto. Tilojen sulkeutuessa maaliskuussa e-kirjaston määrärahoja lisättiin. Vuonna 2020 e-kirjojen ja e-äänikirjojen lainoja oli 90 000 koko Keski-kirjastojen alueella (muutosprosentti vuoteen 2019 verrattuna 30,5 %) ja e-lehtien käyttökertoja 392 000 (muutosprosentti vuoteen 2019 verrattuna 64,5 %). Käyntejä yhteisessä verkkokirjastossa oli vajaa 1,4 miljoonaa vuoden 2020 aikana. Äänekosken kirjaston omilla kotisivuilla oli 31 777 käyntiä ja Facebook-sivuilla arviolta 13 600 käyntiä.

Kulttuurityö

Kulttuurityön tehtävänä on tuottaa monipuolisia kulttuuripalveluita Äänekoskella ja tukea avustusten kautta paikallisten yhdistysten, yksityishenkilöiden ja muiden yhteisöjen kulttuuritoimintaa.

Kulttuurityön tavoitteena on lisätä ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia kulttuuritoiminnan kautta ja parantaa osaltaan kulttuurin harrastusmahdollisuuksien saatavuutta ja saavutettavuutta alueella taiteen perusopetustoimintaa tukemalla.

Lisäksi kulttuurityön tehtävänä on koordinoida museotoiminnan kautta paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja kotiseututyön edistämistä.

Keskeisiä toimintamuotoja ovat avustusten myöntäminen, erilaisten konserttien, näyttelyiden ja muiden tapahtumien järjestäminen, sekä kulttuurikasvatus ja taiteen soveltavien menetelmien hyödyntäminen hyvinvointipalveluissa eri kohde-ryhmien kanssa.

Vuonna 2020 Äänekosken kulttuuritoimi toteutti ja mahdollisti monipuolista kulttuuritoimintaa koko Äänekosken alueella. Vuoden 2020 talousarvion toteutuminen oli kulttuuritoimen osalta talousarvion sisällä, joskin koronavirusepidemia näkyi tapahtumien ja toimintaan osallistuneiden määrän jyrkkänä laskuna edellisvuosiin verrattuna.

Painotalon tiloissa oli 25 (72) eri tilaisuutta, joissa kävi yhteensä 1 429 (11 879) osallistujaa. Keskimääräinen osallistujamäärä tilaisuutta kohden oli 57 (137) osallistujaa / tilaisuus. Harjoitustapahtumia järjestettiin 460 (817) kertaa, joissa osallistujia yhteensä 5 100 (10 370).

Suolahtisalissa oli yhteensä 38 (49) tilaisuutta, joissa oli yhteensä 2681 (9 956) osallistujaa. Keskimääräinen osallistujamäärä oli tilaisuutta kohden 70 (203).

Taidemuseon kävijämäärä oli 1309 (2 372) vierailijaa, joista pääsylipun maksaneita oli 437 (419) ja Museokorttikävijöitä 174 (139). Aukiolopäiviä kertyi 134 (162), aukiolotunteja 504 (678). Vierailijoita päivää kohti oli keskimäärin 10 (14). Ryhmäopastuksia oli 22 (49) kpl, joista päiväkot-, koululais- ja opiskelijaryhmiä 18 (33). Opastusten yhteydessä järjestettiin 1 (11) työpajaa.

Näyttelyitä järjestettiin 3 (6). Näyttelyn avajaisia pidettiin koronan takia 0 kertaa (3). Taiteen lupupiiri kokoontui vuoden aikana 9 (19) kertaa, osallistujia yhteensä 69.

Koronaepidemian ja sen mukanaan tuoman kevään / alkukesän lock down -ilmiön vaikutus kävijämäärän pudotukseen oli yhtä rajua kuin Suomen muissakin museoissa. Pudotus johtui ilmaiskävijöiden (so. päiväkot- ja koululaisryhmien) määrän romahduksesta. Äänekosken taidemuseo oli kokonaan suljettuna 18.3. - 1.6.2020. Alkupalven Maa- ilma päättyy happotorniin -näyttely jouduttiin sulkemaan kesken kauden, ja kevään perinteinen pisanäyttely Himmelifantasioita jouduttiin perumaan kokonaan.

Äänekosken taidemuseon kokoelma karttui teoslahjoituksin Keski-Suomen Kansanopiston kannatusyhdistys ry:n suurlahjoituksella (49 teosta) sekä Kalevi Liikkasen erityisjälkisäädöksellä (20 teosta). Julkiset taidekokoelmat (Äänekosken kaupungin taidekokoelma, Suolahden kaupungin

taidekokoelma) eivät karttuneet vuoden 2020 aikana.

Taidemuseon blogissa julkaistiin 22 kirjoitusta, ja sen sivuilla vierailtiin 3.809 kertaa. Kaupungin verkkosivujen kautta museon sivuilla vierailtiin 4.980 kertaa. Taidemuseon Facebook-sivujen tykkääjiä kertyi 227.

Koronasulun aikana museotoimen uuden kokoelmanhallintajärjestelmän (Disec Oy:n toteuttama SIMO) käyttöönottoprojekti eteni ongelmitta.

Kaupunginmuseo on edelleen suljettuna ja sen esineistö varastoituna väliaikaisesti Pitkätien entisen lastenkodin tiloihin. Esineistön siirtoa uusiin varastotiloihin Suolahden Katvelankatu 11:een on valmisteltu syksystä alkaen. Äänekosken kaupunki on hankkinut Metsä Board Oyj:ltä vaihtokirjalla kaupunginmuseon näyttelykäyttöön tämän entisen pääkonttorirakennuksen joulukuussa 2017. Loppuvuonna 2019 aloitetut kohteen rakennustyöt kohdistuivat vesikaton sekä ulkopuolisten putkistojen uusimiseen sekä sisätilojen osalta rakenne- ja taloteknisiin purkutöihin, jotka saatiin päätökseen elokuussa 2020. Elokuussa valmistui myös kohteen rakennushistoriaselvitys (RHS), joka luovutettiin tilaajalle lokakuussa.

Kaupunginmuseon kulttuurihistoriallinen kokoelma karttui 537 esineellä, 6372 valokuvalla sekä 10 hyllymetrillä arkistomateriaalia. Kokoelmien digitointi edistyi esinekokoelman osalta 178 objektilla sekä valokuvakokoelmien osalta 1325 objektilla.

Hoikkassalin 10 näyttelyssä oli yhteensä 1515 (2 310) kävijäkirjausta, eli keskimäärin 151 (192) kävijää näyttelyä kohden.

Hiskin mökkiä ei vuokrattu remontin takia koko vuonna, jonka jälkeen kyseisen tilan hallinta siirtyi tekniselle toimialalle.

Kulttuuritoimen muissa tiloissa järjestämissä tilaisuuksissa 30 (65) (mm. kaupungintalo, kulttuurikasvatustietueet, hoivakodit, jne.) ja tapahtumissa (mm. joulukauden avaus) osallistujia oli yhteensä 3955 (7 491).

Kulttuuritoimen avustuksia myönnettiin yhteensä 55 018 euroa, joista yksityisille taiteen harrasta-

jille 3375 euroa, eri kulttuuriyhdistykselle / harrastusryhmille 36 706 euroa ja yhteistyösopimuksen kautta Keitele-Museo Oy:lle 15 000 euroa.

Liikuntatyö

Liikuntapalveluiden tulosalue tuottaa kaikille kuntalaisille liikuntalaissa määritellyjä liikuntapalveluita ottaen huomioon harrasteliikunnan, kilpaliiikunnan lasten- ja nuorten liikunnan, sekä erityisryhmien tarpeet. Liikuntapalvelut tuottaa liikuntapalveluita kuntalaisille ja vastaa liikuntapaikkojen kehittämisestä, järjestää ohjattua liikuntaa erityisryhmille ja huolehtii koulujen uimaopetuksesta, vastaa ostopalveluiden kautta liikuntapaikkojen kunnossapidosta, sekä myöntää avustuksia liikuntajärjestöille.

Liikuntatyön tulosalueen nettomenot pysyivät budjetissa koronaepidemian ja vetisen talvikauden takia, jolloin hiihtoladuista ja luistinratojen hoitamisesta ei syntynyt juurikaan kustannuksia. Lisäksi liikuntavahtimestareiden ja liikuntapalveluvastaavan rekrytointia jouduttiin koronan takia pitkittämään, mikä toi säästöjä.

Koronaepidemian takia merkittäviä kisatapahtumia ei Äänekoski Gamesin ohella pystytty järjestämään. Korona vaikutti muutenkin laajasti liikuntapalveluiden toimintaan, koska mm. uimahallit, kuntosalit ja liikuntasalit olivat kevätkaudella sulussa usean kuukauden ajan.

Liikuntatalo ja Asemakadun koulun liikuntatilat

Liikuntatalo oli päivisin koululaisten ja erityisryhmien käytössä. Kevät- ja syyskaudella iltakäyttäjien varattujen vuorojen määrä oli 1 507 (3 611). Erilaisia otteluita ja tapahtumia järjestettiin yhteensä 32 (55) kappaletta. Liikuntatalon alakerran remontti käynnistyi lokakuussa 2020.

Asemakadun koulun liikuntatilojen kevään ja syksyn vakiovuorojen määrä oli yhteensä 638 (480).

Pankkari

Äänekoski Areena Pankkarille varattujen vuorojen määrä oli 816 (615). Erilaisia otteluita ja muita tapahtumia järjestettiin 39 (29).

Uimahalli VesiVelho ja Suolahden Uimahalli

VesiVelhossa oli uimareita 26 460 (55 131) Uimakoulutoiminta: esikoulut, koulut ja muut ryhmät 4 448 (5 570) käyntikertaa.

Suolahden uimahallissa oli 22 110 (31 703) kävijää. Uimakoulutoiminta: esikoulut, koulut ja muut ryhmät 3 382 (4 266) käyntikertaa.

Liikuntapuisto

Liikuntapuisto on yksi Äänekosken käytetyimpiä liikuntapaikkoja. Liikuntapuiston ulkoliikuntatiloihin varattiin vuoden 2020 aikana yhteensä 1078 vuoroa ja erilaisia ottelutapahtumia ja muita kisoja yhteensä 116. Liikuntapuiston hiihtoladut, frisbeegolfrata, tekojää ja yleisluistelualue olivat kuntalaisten vapaassa käytössä.

Muut liikuntapaikat

Liikuntapalveluiden toimesta hoidettiin hiihtolatuja keskustaajamissa ostopalveluna Äänekosken Kiinteistönhoito Oy:n toimesta, haja-asutusalueilla käytettiin järjestöjen ja yksityisten henkilöiden palveluita.

Äänemäen laskettelurinteen hoidosta vastasi edelleen Äänekosken Urheilijat ry. Kausi alkoi 4.1.2020, kausi päättyi 22.3.2020, aukiolopäivät 71, kausikortit 276, päiväliput 462, tapahtumat 268, Talvirieha 365. Kausi jouduttiin keskeyttämään Koronan takia.

Suolahdessa jäähallia ylläpiti kevätkauden SS-Jäähalli Oy, jonka toimintaa kaupunki tuki ostamalla sieltä jäävuoroja koululaisille. Lyhyen kevätkauden aikana hallissa järjestettiin yhteensä 390 harjoitus- ja ottelutapahtumaa. Käyttäjää oli yhteensä 7 443. Syksyllä uuden jäähallin myötä toimintaa alkoi pyörittämään ProAvera Oy.

Erytisryhmien liikunta

Terveysliikuntaryhmät ovat tarkoitettu pitkäaikaissairaille, työkyvyttömyyseläkkeellä oleville ikäihmisille, ellei toisin mainita. Erytisliikunnan ryhmiä oli toiminnassa kevätkaudella 33 (35) ja syyskaudella 31 (36). Kävijäkertoja oli vuoden aikana 6 710 (12 162). Kuntosaliryhmiä toimi kaikissa Äänekosken taajamissa.

Uutena toimintona aloitettiin parvekejumput. Toimintaa oli 7 eri kohteessa ajalla 11.5.-

18.6.2020. Ryhmissä oli keskimäärin 11 hlöä. Eri-tyisliikunnan kesätoiminta sisälsi puisto- ja parvekejumppaa sekä kuntosalitoimintaa Suolahdessa.

Seniorikortteja myytiin 65-vuotiaille yhteensä 495 (623) kappaletta. Juniorikortteja myytiin yhteensä 176 (184). Liikuntatoimen ja perusturvan hyvän yhteistyön kautta käytetään Mediatri -ohjelman liikuntasivua ohjattaessa henkilöitä oikeisiin liikuntaryhmiin. Liikuntalähetteen kautta eri ryhmiin ohjattiin 123 (179) henkilöä. Toiminta järjestetään kahden vakinaisen ohjaajan ja yhden määräaikaisen projektityöntekijän toimesta.

Yhdistysten tukeminen

Liikuntapalvelut myönsi avustuksia yhteensä 87 545 euroa eri liikuntajärjestölle ja yhteisöille. SS-Jäähalli Oy:n tukemiseen kaupunki osoitti 30 000 euroa, jolla ostettiin ilmaiset päiväkäyttövuorot kouluille jäähallilta kevätkauden ajan. Syksyllä valmistuneesta uudesta jäähallista maksettiin ProAvera Oy:lle tukea 30 000 € jolla ostettiin ilmaiset päiväkäyttövuorot kouluille jäähallilta syyskauden ajan.

Liikuntatoimi osallistui yhdessä eri liikunta-alan yhdistysten kanssa erilaisten liikuntatapahtumien järjestämiseen.

Musiikkiopisto

Koko musiikkiopiston toiminta-alueen ja kaikkien opetusmuotojen vuoden 2020 oppilasmäärien keskiarvo oli n. 428 oppilasta. Äänekoskella oppilaita oli 276 (279), Laukaassa 75 (82), Hankasalmella 15 (18) Konnevedellä 14 (14) ja Uuraisilla 31 (39). Toimialueen ulkopuolisia oppilaita oli 3.

Talousarvio 2020 ei toteutunut suunnitellun mukaisesti. Korona vaikutti varsinkin syksyllä alle kouluikäisten musamajaryhmien oppilasmääriin ja sitä kautta varhaisiän musiikkikasvatukseen tulo-puoleen. Musiikin perus- ja syventävässä opetuksessa menopuolelta säästöä tuli mm. palveluiden ostoista ja matkakorvauksista. Perus- ja syventävien opintojen toteutunut oppilasmäärän keskiarvo oli 258 paikkaa (tae 2020 arvio oli 266 oppilasta). Varhaisiän musiikkikasvatukseen arvioitu 140 oppilaan keskiarvo ei toteutunut; lukuvuoden keskiarvo oli 119 (2019 /149 oppilasta).

Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetusta sekä siihen valmentavaa opetusta

annettiin yhteensä 12 909 tuntia (2019/ 13 280). Kuntaosuus perus- ja syventävässä opetuksessa oli 937 € /oppilas (tp 2019 / 1 064 €) ja varhaisiän musiikkikasvatuksessa 341 € /oppilas (tp 2019/ 238 €).

Vuoden 2020 tilinpäätösarviossa eri opetusmuotojen bruttomenot (sis. sisäiset vuokrat ja vyörytysmenot) olivat yhteensä 1 022 219 € (2019 / 1 039 713 €). Äänekosken kaupungin maksuosuus perusopetuksen ja syventävän opetuksen oppilaspai-koista oli 150 857 € (168 378 €) ja muiden kuntien osuus 90 889 € (111 720 €). Varhaisiän musiikkikasvatuksessa Äänekosken maksuosuus oli 29 123 € (24 038 €) ja muiden kuntien osuus 11 286 € (11 355 €).

Taiteen perusopetuksen tuntiperusteinen vahvistettu yksikköhinta vuodelle 2020 oli 79,54 euroa / opetustunti. AKMO:n valtiosuuteen oikeuttava vahvistettu opetustuntimäärä oli 12 723 tuntia, minkä perusteella musiikkiopiston sai valtiosuutta 577 105 € (557 370 €).

Vuoden alussa ennen koronaepidemia aiheuttamia rajoituksia ehdittiin toteuttaa mm. Patja-konsertit, Lasten konsertti, Opekonsertti, Harmonikka-konsertit sekä ”Popparit lavalla” -konsertit. Sitten maaliskuun puolella välissä siirryttiin pikaisella aikataululla toukokuun puoleen väliin saakka kestäneeseen etäopetukseen ja tehtiin kerralla valtava digiloikka. Koronan vuoksi myös kaikki keväälle suunniteltu ohjelma joko peruuntui tai muutti muotoaan. Myös kevään oppilashakuun liittynyt AKMO:n soitinpolku toteutettiin virtuaalisesti.

Syksyllä opetus jatkui jälleen lähiopetuksena. Syksylle suunnitellut konsertit muuttuivat koronarajoitusten vuoksi kokoonpanoiltaan pienimmiksi, mutta ne saatiin kuitenkin toteutettua striimausten kautta ja ilman yleisöä; mm. Piccoliino -orkesterin, A’la Acca kamariorkesterin, Kuorojen ”Sydämeni soittoääni”, ”Kauneimmat Ruusut” sekä ”Pohjantähden alla” -konsertit.

Uudessa opetus suunnitelmassa oppilaat tekevät oman edistymisensä mukaan taitonäytteitä, joista he saavat kirjallisen palautteen. Aikaisempina vuosina on mitattu suoritettujen kurssitutkintojen määrä, mutta sitä ei ole enää järkevää tilastoida, koska taitonäytteiden kertyminen ja suorittamismäärä on yksilöllistä.

Vanhan opetussuunnitelman (OPS) mukaisen perustason päättötodistuksen sai 19 (24) oppilasta. Ensimmäiset uuden OPS:n mukaiset todistukset suoritettua musiikin perusopetuksen oppimäärästä sai 10 oppilasta. Musiikkiopistotasolla ja musiikin syventävissä opinnoissa opiskeli keväällä 27

(16) oppilasta, joista 3 (4) sai päätökseen musiikkiopistotason musiikin laajan oppimäärän opinnot. Uuden OPS:n mukaisen musiikin syventävien opintojen päättötodistuksen sai viisi oppilasta.

Tuloskortti

Vastuualue:	Vapaa-aikapalvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkamasta
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Kirjastojen määrä	4	4	4	
	Kirjastojen kävijät	150048	193000	111644	Korona
	Kirjastojen lainat	233433	251000	193419	
	Tapahtumien kävijämäärät	31000	32000	14063	Korona
	Valtakunnalliset urheilutapahtumat	3	4	1	Korona
	Uimahallin kävijämäärät	85000	92000	56400	Korona
	Seniorikortit	632	550	495	Korona
	Musiikkiopiston oppilasmäärät	422	410	377	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Kirjastojen tehokas markkinointi, tapahtumat, projektit lapsille/senioreille					
Yhteispaalvelupisteitä lähikirjastoihin					
Kirjastojen itsepalveluaukiot					
Monipuolinen kulttuurielämä, jossa kaupungin kulttuuritoimi täydentää muiden tapahtumajärjestäjien tarjontaa					
Yhteistyö paikallisten kulttuurialan yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa					
Tapahtumatekniikan ja tilojen ylläpito ja uudistaminen vastaamaan nykyvaatimuksia					
Yhteistyö urheiluseurojen, sekä muiden yhteisöjen ja toimijoiden kanssa					
Liikunnan ohjaustyön kehittäminen					
Uusien lähiliikuntapaikkojen rakentaminen sekä nykyisten liikuntapaikkojen kunnossapito ja kehittäminen					
Konkreettiset suunnitelmat AKMO:n sijoittamiseen yhteen paikkaan toiminnallisesti tarkoituksenmukaisiin tiloihin.					
Musiikkiopiston toimintojen keskittäminen yhteen opetuspaikkaan Äänekoskella.					
Musiikkiopiston tarjonta pidetään monipuolisena ja helposti saavutettavana.					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstökysely (asteikko 1-5): Osaaminen ja työolot	3,9	4,2	4,1	
	Työyhteisön toimivuus	3,8	4,2	4,1	
	Omat voimavarat	4,0	4,3	4,2	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Henkilöstöressurssien käytön optimointi (kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimukset)					
Tiedotuksen parantaminen ja henkilöstön yhteiset palaverit					
Perehdyttäminen uusiin tai vaihtuviin tehtäviin					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: prosessien toimivuus	4,0	4,2	4,1	
	Määritellyt prosessit kuvattu vastuualueella %		100	100	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut					
Parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto					
Hankittujen ohjelmistojen tehokas käyttö					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	• Talousarvion toteuma (1000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma - 57 t€	Toteuma +/- 10 t€	Toteuma + 291 t€	Säästöt / Koronan vaikutukset
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Talousresurssit pysyvät vähintään nykytasolla					
Talousarviossa pysyminen					

3.1.8. Tekninen lautakunta

Toiminta-ajatus

Tekninen lautakunta vastaa tilaajana toimitilojen suunnitteluttamisesta, rakennuttamisesta ja huolehtii rakennuttajavalvonnasta sekä isännöitsijävelvoitteista ja omaisuuden arvon säilyttämisestä. Toimiala rakentaa tai rakennuttaa sekä hallitsee kunnan omassa käytössä olevia toimitiloja ja tilaajana vastaa niiden ylläpidosta ja hoidosta.

Lautakunta vastaa yhdyskuntateknisen rakentamisen ja yleisten alueiden suunnittelusta ja rakentamisen valvonnasta sekä tilaajana hoidosta ja kunnossapidosta.

Lautakunta valmistelee vesihuollon yleistä kehittämistä ja toiminta-aluepäätöksiä koskevat asiat.

Lautakunta huolehtii kunnalle lainsäädännössä osoitetusta asuntotoimea, yksityisteitä, tie- ja vesiliikennettä ja romuajoneuvoja koskevista tehtävistä.

Teknisen lautakunnan ruokapalvelut tuottavat ravitsemussuosituksen mukaisia, laadukkaita, turvallisia, kasvatusta ja hoitoa tukevia ateriapalveluja asiakkaiden tarpeisiin.

Talousarvion toteutuminen

Tekninen lautakunta (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	8 467	8 627	-376	8 251	8 062	-188	-2,3 %
Toimintakulut	-21 592	-21 790	-34	-21 824	-21 685	139	-0,6 %
Toimintakate (netto)	-13 125	-13 163	-410	-13 573	-13 623	-50	0,4 %

Teknisen lautakunnan vuoden 2020 alkuperäisen talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 21,8 milj. euroa ja toimintatuottoja arvioitiin kertyvän 8,6 milj. euroa, toimintakate oli 13,2 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto myönsi yhteensä 33 900 euron lisämäärärahan 7.9.2020 § 41 kunta-alan neuvottelusopimuksen mukaisesti henkilöstömenoihin sekä koronapandemian johdosta tehtyihin henki-

loutakunta vastaa Jyväskylän kaupungin järjestämän ylikunnallisen pelastustoimen kustannuksista.

Nykyisen henkilökunnan kehittämisessä panostetaan toimialan prosessien ymmärtämiseen, oppimiseen ja käyttöönottoon sekä talouden-, rakentamisen- ja palvelun tuottamisen kustannusseurannan koulutautumiseen.

Julkisen hallinnon päätöksenteon perusteet on kirjattu Suomen perustuslakiin. Päätöksentekomenettelyä kunnassa säätelee pääosin kuntalaki ja hallintolaki. Teknisen lautakunnan tehtäväalaa on myös ohjaamassa muita omia menettelyjä koskevia säännöksiä.

Kunnan päätöksentekomenettely voidaan jakaa viiteen eri vaiheeseen: vireille tulo, valmistelu, päätös, tiedoksianto sekä täytäntöönpano. Näiden laaja-alainen osaaminen ja sen kautta oikea ja virheetön, saatujen sekä annettujen tehtävien valmistelu ja toteuttaminen mahdollistaa strategian ja talouden mukaisen toiminnan, jossa mm. sisäisen valvonnan kautta on kaikki mahdolliset riskit minimoitu.

löstöressurssien siirtämisestä aiheutuneisiin kustannuksiin. 9.11.2020 § 51 kaupunginvaltuusto myönsi yhteensä 376 000 euron lisämäärärahan koronapandemiasta aiheutuvien ateriamaksutuottojen vähenemiseen. Myönnettyjen lisämäärärahojen vaikutus käyttötalouteen oli yhteensä 409 900 euroa.

Teknisen lautakunnan toimintakate muodostui muutettuun talousavioon nähden 49 600 euroa alijäämäiseksi.

3.1.8.1. Kaupunkirakennepalvelut

Toiminta-ajatus

Vastuualue vastaa hallinnosta, kaupungin toimintojen ylläpidosta, kunnossapidosta ja siivouksesta sekä hoitaa kiinteistöomaisuuteen liittyvät uudisrakennus- ja korjausinvestoinnit. Tavoitteena on tarjota kaupungin palvelutoiminnan käyttöön tur-

valliset, terveelliset ja hyväkuntoiset tilat kustannustehokkaasti sekä taata kaupungin kiinteistöomaisuuden arvon säilyminen.

Vastuualue vastaa katujen, puistojen, uimarantojen ja satamien suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000710 Kaupunkirakennepalvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	3 050	3 220	0	3 220	3 102	-118	-3,7 %
Toimintakulut	-15 493	-15 534	-51	-15 586	-15 565	21	-0,1 %
Toimintakate (netto)	-12 443	-12 315	-51	-12 366	-12 463	-98	0,8 %

Kaupunkirakennepalveluiden vuoden 2020 käyttötalouden toimintakate toteutui 97 600 euroa muutettua talousarviota heikommin. Alijäämä johtuu koronaan liittyvistä toimenpiteistä esim. vuokratulojen pienentymisestä. Teknisen lautakunnan myöntämin perustein vuokrasopimuksen kohtuullistamisia tehtiin yhteensä 16 kpl.

Käyttötalouden ongelmakohtia olivat liikenneväylien kunnossapito, kiinteistönhoidon työpalvelut, sähkö, alentuneet vuokratuotot sekä yllättävät vahinkokorjaukset. Kaupunkirakennepalveluiden uhkakuvina vuodelle 2020 olivat mittava ympäristövahinko tai suuronnettomuus Äänekosken alueella. Kumpikaan uhkakuvista ei toteutunut.

Vastuualuetta pystyttiin kehittämään tulostavoitteissa määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti. Vastuualuetta koskevien uusien ratkaisujen käyttöönotto, esim. vaihtoehtoisten energiapalveluiden käyttöönotto mahdollistaa, että rakennetun ympäristön laajentamiseen on rahaa tarjolla investointien suhteessa. Olemassa oleva ongelma, joka kohdistuu ikääntyvään rakennuskantaan sekä katuverkkoon, on ratkaisematta. Lisäksi pitää kiinnittää huomiota vuokramaksujen kasvamiseen ja tulopuolella pienentymiseen käyttötaloudessa. Myös laajentuva katu- ja infraverkko tarvitsee osakseen lisää resursseja.

Toiminnallisesti ja talousarvioon tehtyjen korjauksien kautta vuosi ei sujunut odotuksien mukaisesti. Covid-19 viruksen leviäminen yhteiskunnassamme vaikeutti koko kuntasektorin toimintaa myös Äänekoskella. Toimialalle asetetut tuloskorttien tavoitteet lähes toteutuivat tästä huolimatta.

Suurimpina ongelmina ovat yhä huonokuntoiset rakennukset, joiden kohtalo jää lopullisesti ratkaisematta toimintojen siirtyessä niistä uusiin tiloihin. Vanhojen rakennuksien kunnossapitoon, energiatalouteen ja moniin muihin resursseja vaativiin toimenpiteisiin kuluu suuri määrä varoja. Vaikka Äänekosken kaupungin infra- ja kiinteistöomaisuus on suurelta osin tyydyttävässä kunnossa, korjausvelan kasvaminen on yksisuurimmista ongelmista yhä menneenä vuotena. Toimialalla on jatkettu merkittäviä taloudellisia panostuksia omaisuuden hoitoon ja ylläpitoon, jotta omaisuuden arvo ja käytettävyys säilyisi halutulla tasolla.

Toimiala kokee haasteelliseksi ylivuotisten hankkeiden investointimäärärahojen jakautumisen eri vuosille hankkeen toteuttamisen aikana. Määrärahat eivät kulje useinkaan synkronoidusti hankkeen toteutumisen mukana. Siksi olisi tehtävä järjestelmä, jossa määrärahoja voitaisiin siirtää eri vuosille hyväksytyyn toteuttamisen aikataulun mukaisesti.

Merkittävät investoinnit 2020

Keskuskoulu

Äänekosken kaupungin Koulunmäen yhtenäiskoulun B-rakennuksen korjaus aloitettiin ennen vuodenvaihdetta. Rakennushanke alkoi purkamalla ns. väliosa kahden koulurakennuksen välistä. Urakoitsijana toimii Rakennusliike Porrassalmi Oy ja kohde valmistuu kesällä 2021. Hankkeelle oli varattu määrärahoja 1 000 000 euroa vuonna 2020.

Alkulan päiväkotia

Alkulan päiväkotia valmistui loppusyksystä 2020. Pääurakoitsijana toimii Äänekosken kaupunki. Kohde valmistui kokonaisuudessaan sille myönnettyin määrärahoihin.

Ylipainehalli

Ylipainehallin rakentaminen alkoi. Kohteen hallitoimittajana on työyhteisöliittymä Tyl Polarhall- Vepe. Perustusurakan suorittaa Suolahden PS-Rakennus Oy. Urakkasuorituksiin varattiin määrärahaa yhteensä 990 000 euroa, joista käytettiin 201 000 euroa.

Kotakennäs II

Kotakennäs II:n vaihe 2 pysyi talousarvion mukaisessa budjetissa (650 000 euroa). Työmaa toinen vaihe valmistui aikataulussa ja alueen tontit päästiin myymään suunnitellussa aikataulussa. Urakoitsijana toimi Kosken Levytyö Oy.

Rannankyläntie/Purunkorventie, Hirvaskangas

Katurakentaminen alkoi 2020, työmaat valmistuivat aikataulunmukaisesti. Kohteille oli varattu yhteensä 450 000 euroa. Hankkeen määrät eivät ylittyneet.

Teknisen lautakunnan investointimäärärahoja jäi käyttämättä yhteensä 1,4 milj. euroa.

Sisäisen valvonnan selonteko

Sisäinen valvonta on järjestetty hallintosäännön ja siitä johdettujen toimialajohtajan tai lautakunnan delegointipäätösten velvoitteiden mukaisesti. Taloudelliset vastuut on määritelty taloussäännön sekä talousarviossa esitetyn tilivastuun mukaisesti, sekä erillisillä hankintoihin liittyvillä delegointipäätöksillä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta noudattavat organisaation johtamisjärjestelmää sekä tehtävänkuvauksissa määriteltyjä vastuualueita. Tulosyksikköjen vetäjät ovat raportoineet toiminnan ja talouden toteutumisesta poikkeamiseen sovitusti. Poikkeamien havaitsemiseksi on päätetty, että toimialan kokous pidetään kahden viikon välein säännöllisesti, johon koko teknisellä henkilöstöllä ja muilla vastuualueen vetäjillä on osallistumisvelvollisuus. Toimialan johtoryhmä kokoontuu keväällä ja syksyllä, mukana on henkilöstön edustaja.

Toimialan ja Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n välisiä kokouksia (Q1-Q4) pidetään neljä kertaa vuodessa.

Tekninen lautakunta seuraa talouden toteutumista kolme kertaa vuodessa. Toimiala on antanut pyydyt selvitykset vuosittain tarkastuslautakunnalle.

Puutteita lakien ja päätösten noudattamisessa tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia ei ole havaittu vuoden 2020 aikana.

Tärkeimpien toimialan prosessien kuvaus on suoritettu. Prosesseja on kuvattu yhteensä 24 kpl:tta. Sisäisen riskien kartoitus on tehty sekä sisäisen tarkastuksen valvontaa kokevat lomakkeet on täytetty ajallaan. Tulokortteihin laadittujen tulostavoitteiden mukaiset tehtävät on suoritettu tavoiteasettelun mukaisesti.

Toimialan sisäistä valvontaa on mm. toteutettu 2020.

- Toimiala on suorittanut vuoden 2020 aikana henkilöstön kehityskeskustelut. Sisäisen valvonnan lomake ja riskikartoitus on päivitetty
- Toimialan valmiussuunnitelmaan vaadittujen korjauksien tekeminen on tehty, valmiussuunnitelma käsitellään teknisessä lautakunnassa huhtikuussa 2021.
- Toimiala on kokoontunut tulosalueen kokouksissa sekä toimialan johtoryhmän kokouksissa
- Tekninen toimi on antanut säännöllisesti selvityksen tulosalueen merkittävimpien rakennuskohteiden tilanteesta, aikataulusta, urakoitsijoista sekä budjetoinnista keskushallinnolle ja kaupungin hallitukselle
- Asiojärjestelmä otettu käyttöön

Teknisen toimialan päätöksistä ei ole tehty vuoden 2020 aikana erillisiä muutoksenhakuun johtaneita toimenpiteitä.

Teknisen toimialan kilpailutuksista ei tehty markkinaoikeuteen valituksia vuonna 2020. Yksi aikaisemmin tehty valitus oli käräjäoikeudessa sekä hovioikeudessa. Molemmista oikeusasteista saadut päätökset olivat kaupungille myönteisiä.

Tulokortti

Vastualue:	Kaupunkirakennepalvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Ympäristöystävällinen, energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva Hyvien liikenneyhteyksien vahvistaminen	Öljylämmitteiset kiinteistöt kpl	3	2	1	Voimailutalo poistettu käytöstä
	Erittäin huonokuntoiset ja huonokuntoiset kadut (km)	29,7	29,3	29,3	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Öljylämmitteisten kiinteistöjen muuttaminen kaukolämpöön tai muihin uusitutuvien energialähteitä käyttäviin järjestelmiin. Turvallinen ja laadukas katuverkosto,					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvointikyselyn tulos (asteikko 1-5)				
	Riittävä osaaminen työtehtäviin	4,3	4,4	4,3	
	Tiedonkulku työyhteisössä	3,4	4,4	3,3	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstön koulutus, informaatiojärjestelmän kehittäminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Kiinteistöt kpl	2	4	2	Korona viivästyttänyt hankkeita
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Uudisrakennuskohteissa uusiutuviin energialähteiden käyttöönotto : maalämpö, matalaenergia, aurinkolämpö. Sähköpattereiden säätö-/seurantajärjestelmä					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Strategisten investointien hallinta	KPL	2	2	2	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Taloudellista rakentamista tukevien eri urakkamuotojen käyttöönotto: KVR, projektinjohtourakka, ST , uusien rakennusmenetelmien käyttöönotto					

3.1.8.2. Ruokapalvelut

Toiminta-ajatus

Lakisääteisiä ruokapalveluja tarjotaan päiväkotien, koulujen, terveyskeskuksen, vanhainkotien ja palvelutalojen asiakkaille sekä henkilöstölle. Lisäksi tuotetaan kotipalveluaterioita.

Päivittäin valmistetaan lounas noin 4 300 asiakkaalle. Käytettävien elintarvikkeiden kotimaisuusaste on korkea, esim. liha- ja leipomotuotteet

sekä peruna 100 %. Ruokalista- ja reseptiikkasuunnittelulla sekä elintarvikehankinnoilla panostetaan kuntalaisten hyvinvointiin ja ravitsemukseen. Lisäksi ruokapalveluiden asiakkaita ohjataan ravitsemussuositusten mukaisiin valintoihin. Hankinnoissa on huomioitu myös kestävä kehitys ja ympäristövastuullisuuden näkökulma.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000750 Ruokapalvelut (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	5 418	5 407	-376	5 031	4 961	-70	-1,4 %
Toimintakulut	-4 569	-4 574	17	-4 557	-4 480	77	-1,7 %
Toimintakate (netto)	848	833	-359	474	481	7	1,4 %

Ruokapalveluiden muutetun talousarvion toimintakate toteutui hiukan ylijäämäisenä. Tulot alitettiin 70 200 euroa ja vastaavasti menot alitettiin 77 100 eurolla suunnitellun ja toimintakate oli 6 900 euroa ylijäämäinen.

Toimintatuottojen budjetointi on osoittautunut haasteelliseksi johtuen suoritemäärien vaikeasta arvioinnista.

Vuonna 2020 isona saavutuksena koettiin ruokatuotannon nopea mukauttaminen koronan tuomien haasteiden johdosta. Muun muassa lähiopeuksen siirtyminen etäopetukseen. Oppilaille tuotettiin ruokalistan mukaisia atrioita kotiin.

Henkilöstön osaaminen ja osallistuminen muuttuneeseen tilanteeseen oli erityisen aktiivista,

jonka johdosta saavutimme asiakkaillemme vaaditut palvelut poikkeusoloissa.

Monen vuoden kehitystyön sekä keittiöiden keskittämisen ja rakentamisen johdosta olemme tilanteessa, jossa keittiöverkko toimii tämän hetken uusimpien toimintamallien mukaisesti, lisäksi henkilöstö on sitoutuneesti lähtenyt uudistamaan ja oppimaan ruokapalveluiden tilausjärjestelmää. Tällä tavoittelemme vieläkin tarkempaa ruokatuotannon toteutumista, eli hävikin minimointia ja tätä kautta kustannusten ja hiilijalanjäljen vähentämistä.

Kaikissa edellä mainituissa asioissa on henkilöstö joutanut ja ottanut kaikki uudet asiat ammatillisesti vastaan.

Tulokortti

Vastualue:	Ruokapalvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Asiakastyytyväisyys-kyselyt	80 %	95 %	80 %	Koronan vaikutuksesta johtuen vain osalle asiakkaita toteutettiin
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Asiakastyytyväisyyskyselyjen uudistus, ATK pohjainen kysely asiakkaille valmisteilla 2021					
Strateginen päämäärä	Osaava ja				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön työhyvinvointikysely (asteikko 1-5)	4,1	4,5	4,4	
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstön työhyvinvointikysely (asteikko 1-5)	3,8	4,6	4,2	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Kehityskeskustelut joka vuosi, sairauspoissaolojen seuranta, varhaisen tuen käyttö, 3:kanta keskustelut Ryhmäkehityskeskustelut, esimiespalaverit, säännölliset tapaamiset, henkilöstöpalaverit, uudet Teams käytännöt					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Tuotannonohjauksjärjestelmä Jamix	70 %	100 %	80 %	Henkilöstön rajallinen työajan käyttö ohjelman eteenpäin viemiseksi (korona)
Prosessien tehostaminen	IMS- prosessikuvaus	80 %	90 %	90 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Ohjelman pohjatietojen tallentaminen, sisäisten asiakkaiden kouluttaminen, ruokapalveluhenkilöstön koulutus, ruokalistan kehitystyö, tavoitteena v. 21 saada perusturvan asiakastilaukset kokonaisuudessaan ohjelman piiriin Tehtäväkuvausten päivittäminen, tuotantomenetelmien kehittäminen					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvuja tukeva				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteuma	Toteutuma 101 %	Toteuma +/- 2 %	Toteutuma 57,8 % (-352 t€)	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Kilpailutetut hankinnat, sopimushankintoihin sitoutuminen, kuukausittainen talouden seuranta Koko henkilöstön taloudellinen toiminta, talousarviossa pysyminen					

3.1.8.3. Pelastustoimi

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000760 Pelastustoimi (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-1 530	-1 682	0	-1 682	-1 641	41	-2,4 %
Toimintakate (netto)	-1 530	-1 682	0	-1 682	-1 641	41	-2,4 %

Pelastustoimen ylikunnallisesta toteutuksesta vastaa Jyväskylän kaupunki. Pelastustoimen toimintakuluihin varattiin 1 682 000 euroa. Toimintakulujen toteuma oli 1 641 000 euroa.

3.1.9. Ympäristölautakunta

Toiminta-ajatus

Lautakunnan perustehtävänä on huolehtia ympäristölautakunnan alaisista lakisääteisistä tehtävistä. Lautakunnan talousarvioon sisältyy myös ylikunnallisesti hoidettavia viranomaistehtäviä.

Talousarvion toteutuminen

Ympäristölautakunta (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	309	239	0	239	174	-65	-27,1 %
Toimintakulut	-750	-913	-2	-915	-778	136	-14,9 %
Toimintakate (netto)	-440	-674	-2	-676	-604	72	-10,6 %

Ympäristölautakunnan alkuperäisessä talousarviossa toimintatuottoihin oli budjetoitu 238 700 euroa ja toimintakuluihin 912 800 euroa. Ympäristölautakunnan toimintakate oli 674 100 euroa.

Kaupunginvaltuuston 7.9.2020 § 41 päätöksellä keskitetty palkankorotusvaraus 0,51 % kohdennettiin vastuualueiden henkilöstökuluihin ja ympäristölautakunnan osuus oli 1 900 euroa.

Ympäristölautakunnan muutetun talousarvion toimintakate toteutui 71 600 euroa ylijäämäisenä.

Sisäisen valvonnan selonteko

Sisäisen valvonnan selonteko sisältyy osana teknisen toimen selontekoon. Toteutumisarviointi on

3.1.9.1. Ympäristövalvonta

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on vastata ympäristölautakunnan alaisista lupa- ja valvontatehtävistä, sekä

tehty yhteisesti teknisellä ja ympäristötoimialalla. Ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta sekä niiden yhteinen hallinto. Ympäristölautakunnan alaisessa toiminnassa korostuu päätöksenteon ja toiminnan lainmukaisuus. Ratkaisuvallata on vuonna 2020 käytetty hallintosäännön mukaisin valtuuksin, päätökset on perusteltu ja niihin on liitetty asianmukainen oikaisuvaatimus tai valitusosoitus. Lupasuoritteita ei ole kirjattu sitoviksi tavoitteiksi, koska niiden määrä riippuu hakemusten määrästä. Suoriteseuranta kuitenkin tehdään, koska lupien määrä ja tyyppi kertovat toiminnan laadusta ja vuosivaihtelusta.

riittävästä ympäristön seurannasta säädösten mukaisesti ja paikallisten olosuhteiden edellyttä-

mällä tavalla. Rakentamisen ja ympäristönsuojelun ohjauksessa ja neuvonnassa on tavoitteena edistää hyvää rakentamistapaa ja kaupunkikuvaa, sekä luonnonuojelun ja kestävä kehityksen huomioon ottamista kunnan toiminnassa.

Ympäristövalvonnan vastuualue kattaa lautakunnan alaisen oman toiminnan, johon kuuluvat ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta sekä niiden yhteinen hallinto.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000810 Ympäristövalvonta (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	309	239	0	239	174	-65	-27,1 %
Toimintakulut	-406	-493	-2	-495	-428	67	-13,5 %
Toimintakate (netto)	-97	-254	-2	-256	-254	2	-0,8 %

Perustehtävien (hallinto, ympäristö- ja rakennusvalvonta ja ilmanlaadun tarkkailu) toimintakuluihin varattiin 492 800 euroa, josta ympäristöhallinnon osuus 107 500 euroa, ympäristönsuojelun osuus 133 200 euroa, ilmanlaadun tarkkailun osuus 35 000 euroa ja rakennustarkastuksen osuus 217 100 euroa. Toimintatuottoja arvioitiin kertyvän yhteensä 238 700 euroa. Alkuperäisen talousarvion toimintakate oli 254 100 euroa ja palkankorotusvarauksella muutetun talousarvion toimintakate oli 256 000 euroa.

Perustehtävien toimintakulujen toteuma vuonna 2020 oli 428 000 euroa, josta ympäristöhallinnon osuus 96 300 euroa, ympäristönsuojelun osuus 116 600 euroa, ilmanlaadun tarkkailun osuus 7 900 euroa ja rakennustarkastuksen osuus 207 100 euroa. Toimintatuottoja kertyi yhteensä 174 000 euroa ja toimintakate oli 254 000 euroa, mikä on 2 000 euroa muutettua talousarviota parempi.

Ympäristönsuojelu

Ympäristölautakunnassa käsiteltiin (ja myönnettiin) vuonna 2020 yhteensä 2 ympäristölupaa. Yhdestä päätöksestä on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. Maa-aineslupia käsiteltiin (ja myönnettiin) ympäristölautakunnassa vuonna 2020 yksi kappale. Päätöksestä ei ole valitettu.

Ympäristönsuojelu- ja jätelain valvontasuunnitelma ja -ohjelma päivitettiin vuonna 2020. Valvontaohjelman mukaisia määräaikaista valvonta-tehtäviä tehtiin vuonna 2020 tehtiin 7 kappaletta. Muutoin valvonta kohdennettiin ennako- ja jälki-valvontaan maa-aines- ja ympäristölupakohteissa.

Rakennusvalvonta

Rakennustarkastajat myönsivät erilaisia lupia yhteensä 419 kpl. Uusien omakotitalojen rakennuslupia myönnettiin 7 kpl ja loma-asuntojen lupia 8 kpl sekä maisematyölupia 14 kappaletta. Myönnettyistä omakotitalojen rakennusluvista 4 kpl sijoitui Hirvimäen asemakaava-alueelle ja 3 kpl asemakaava-alueen ulkopuolelle. Muita päätöksiä oli 210 kpl. Katselmuksia tehtiin 406 kpl.

Kaikkien rakennuslupien myönnetty kerrosala oli yhteensä 70 059 m². Rakentaminen painottui laajennuksiin, peruskorjauksiin sekä apurakennusten rakentamiseen. Liike- ja teollisuusrakentamista oli vähäisessä määrin vuonna 2020. Kahdesta rakennus-/toimenpideluvasta tehtiin oikaisuvaatimus vuonna 2020, jotka ympäristölautakunnassa hylättiin. Päätökset ovat saaneet lainvoiman.

Vuosi	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lupien määrä, kpl	394	392	363	372	313	409
Uusien rakennusten kerrosala, m ²	92 374	39 330	47 040	38 740	44 630	14 076
Uusien rakennusten tilavuus, m ³	1 195 175	371 880	273 650	219 840	409 250	71 269

Tulokortti

Vastualue:	Ympäristövalvonta				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkamasta
Ympäristöstävällinen, energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva kaupunki	Uusien pientalojen laskennallinen kokonaisenergiankulutus (E-luku) kWh/m ² vuosi)	97	90	109	
	Vuorokausien lkm, jolloin ilmanlaatuindeksin mukainen ilmanlaatu huono tai erittäin huono	2	12	7	Huom. Tammi-toukokuussa ei järjestetty ilmanlaadun tarkkailua
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Ilmanlaatuindeksi on riippuvainen katupölystä, sääolosuhteista ja teollisuudesta, ei ympäristövalvonnan toiminnasta.					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvointikysely (aseikko 1-5): Osaaminen ja työolot	3,8	4,1	3,9	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Riittävä, osaava henkilöstö. Hyvä esimies.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkamasta
Prosessien tehostaminen	Määritellyt vastualueen prosessit kuvattu	100 %	100 %	100 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Riittävän yksityiskohtaiset prosessit					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2019)	2020 (tavoite)	2020 (toteutuma)	Selite poikkamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteutuma (1000) € verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	+ 170 t€	20	+/- 0 t€	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					

3.1.9.2. Ympäristöterveydenhuolto

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000820 Ympäristöterveydenhuolto (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio-muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/TA+muutos2020
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-286	-350	0	-350	-303	47	-13,3 %
Toimintakate (netto)	-286	-350	0	-350	-303	47	-13,3 %

Ympäristöterveydenhuollon ylikunnalliset palvelut ostettiin vuonna 2020 Laukaasta.

Talousarviossa ympäristöterveydenhuollon toimintakuluihin varattiin yhteensä 350 000 euroa,

josta ympäristöterveydenhuollon palveluiden osuus 204 000 euroa, eläinlääkintäpalveluiden osuus 130 000 euroa ja valvontaeläinlääkärin osuus 16 000 euroa.

Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintäpalveluiden toimintakulujen toteuma vuonna 2020 oli 303 400 euroa, josta ympäristöterveydenhuollon palveluiden osuus 150 900 euroa, eläinlääkintäpalveluiden osuus 137 300 euroa ja valvontaeläinlääkärin osuus 15 200 euroa.

3.1.9.3. Maaseutuasiat

Talousarvion toteutuminen (sitova)

4000830 Maaseutuasiat (1 000 €)	TP2019	TA2020	Talousarvio- muutokset	TA2020 + muutos	TP2020	Muutos, € TP2020/ TA+muutos2020	Muutos, % TP2020/ TA+muutos2020
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-58	-70	0	-70	-47	23	-32,9 %
Toimintakate (netto)	-58	-70	0	-70	-47	23	-32,9 %

Maaseutuelinkeinoviranomaisen seutukunnallisesti hoidettavista tehtävistä vastaa Saarijärven

kaupunki. Maaseutuelinkeinoviranomaisen toimintakuluihin varattiin 70 000 euroa. Toimintakulujen toteutuma oli 47 000 euroa.

3.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

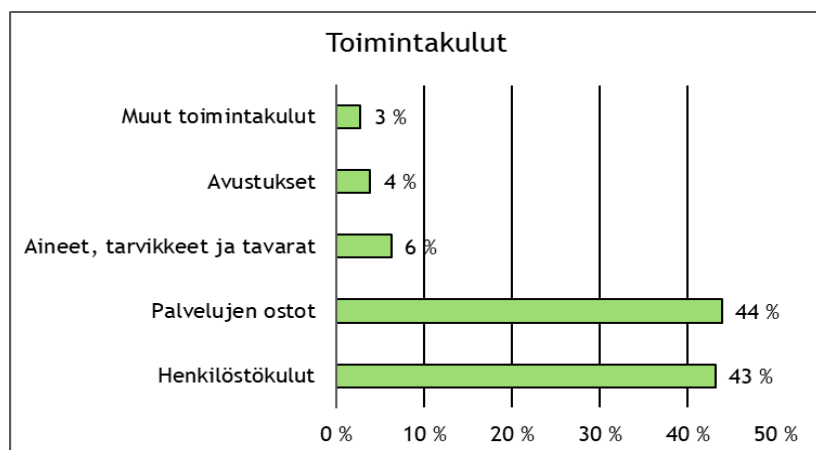
TULOSLASKELMA

1000 euroa, ulkoinen + sisäinen	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	7 246	-376	6 870	7 394	-524
Maksutuotot	10 305		10 305	9 314	992
Tuet ja avustukset	2 047	-25	2 022	2 284	-262
Muut toimintatuotot	4 099		4 099	4 372	-273
Toimintatuotot yhteensä	23 697	-401	23 296	23 364	-68
Valmistus omaan käyttöön				11	-11
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-61 876	1 050	-60 826	-60 688	-138
Palvelujen ostot	-58 773	-3 175	-61 947	-61 706	-241
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 666	-410	-9 075	-8 854	-221
Avustukset	-5 899	151	-5 748	-5 499	-248
Muut toimintakulut	-3 661		-3 661	-3 882	221
Toimintakulut yhteensä	-138 873	-2 383	-141 257	-140 629	-628
Toimintakate	-115 176	-2 784	-117 961	-117 254	-706
Verotulot	76 151	-2 360	73 791	74 847	-1 056
Valtionosuudet	45 829	5 937	51 767	51 751	16
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	630		630	617	13
Muut rahoitustuotot	1 210		1 210	1 376	-166
Korkokulut	-300	150	-150	-260	110
Muut rahoituskulut	0		0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 540	150	1 690	1 733	-43
Vuosikate	8 344	943	9 287	11 076	-1 789
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 200		-8 200	-8 039	-161
Lisäpoistot	-100		-100	-560	460
Arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	44	943	987	2 477	-1 490
Poistoeron muutos				14	-14
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	44	943	987	2 491	-1 504

Toimintatuotot toteutuivat noin 0,1 milj. euroa suunniteltua paremmin ja toimintakulut puoles-

taan alittuivat noin 0,6 milj. eurolla. Toimintakate oli näin ollen noin 0,7 milj. euroa suunniteltua parempi.

TOIMINTAKULUJEN JAKAUTUMINEN 2020

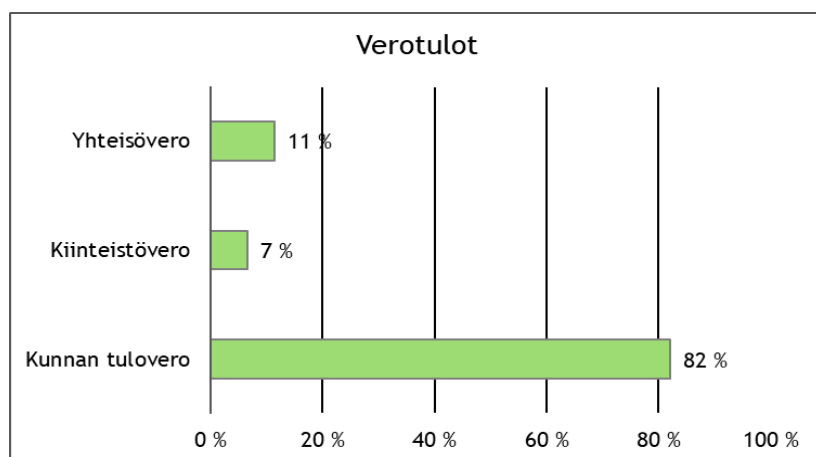

VEROTULOJEN TOTEUTUMINEN 2020

1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	62 855	-2 641	60 214	61 432	-1 218
Kiinteistövero	5 089	0	5 089	4 896	193
Osuus yhteisöveron tuotosta	8 207	281	8 488	8 519	-31
Verotulot yhteensä	76 151	-2 360	73 791	74 847	-1 056

Verotulot toteutuivat noin 1,1 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna verotulokertymä on 1,3 milj. euroa heikompi.

VEROTULOJEN JAKAUTUMINEN 2020

VALTIONOSUUKSIEN TOTEUTUMINEN 2020

1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	33 291	5 122	38 413	38 411	1
Verotulon tasaus	5 338	43	5 381	5 381	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-993	415	-578	-592	15
Verotulomenetyksen kompensatio	8 194	357	8 551	8 551	0
Valtionosuudet yhteensä	45 829	5 937	51 767	51 751	16

Valtionosuustuloja kertyi hiukan muutettua talousarviota vähemmän.

Rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmässä korkokulut ylittyivät 0,1 milj. euroa ja muut rahoitus-
tuotot ylittyivät 0,2 milj. euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat 0,2 milj. euroa arvioitua pienempinä. Talousarviossa oli varauduttu 0,1 milj. euron lisäpoistoihin, mutta lisäpoistoja tehtiin 0,6 milj. euroa.

Tilikauden tulos on 2,4 milj. euroa parempi alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Tilikaudella tehtiin 0,9 milj. euron talousarviomuutokset.

3.3. Investointien toteutuminen

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINNIT 1000 euroa					
Kiinteä ja aineeton omaisuus					
Menot	-850 000	250 000	-600 000	-294 840	-305 160
Tulot	250 000		250 000	202 676	47 324
Netto	-600 000	250 000	-350 000	-92 164	-257 836
Irtain omaisuus, Kaupunginhallitus					
Menot	-100 000	20 000	-80 000	-92 964	12 964
Tulot				40 495	
Netto	-100 000	20 000	-80 000	-52 469	12 964
Irtain omaisuus, Perusturva					
Menot	-403 000	0	-403 000	-50 721	-352 279
Tulot					
Netto	-403 000	0	-403 000	-50 721	-352 279
Irtain omaisuus, Kasvu ja oppiminen					
Menot	-200 000	0	-200 000	-135 000	-65 000
Tulot					0
Netto	-200 000	0	-200 000	-135 000	-65 000
Irtain omaisuus, Vapaa-aika					
Menot	-115 000	20 000	-95 000	-78 235	-16 765
Tulot				22 500	-22 500
Netto	-115 000	20 000	-95 000	-55 735	-39 265
Hankkeet, Vapaa-aika					
Menot	-330 000	250 000	-80 000	-62 404	-17 596
Tulot					
Netto	-330 000	250 000	-80 000	-62 404	-17 596
Irtain omaisuus, Tekninen					
Menot	-100 000	0	-100 000	-83 760	-16 240
Tulot					
Netto	-100 000	0	-100 000	-83 760	-16 240
Äänekosken kaupungintalo					
Menot	-50 000	0	-50 000	-16 488	-33 512
Tulot					
Netto	-50 000	0	-50 000	-16 488	-33 512
Keskusraitti, Kisakatu 4, Sti					
Menot	0	0	0	-27 084	27 084
Tulot					
Netto	0	0	0	-27 084	27 084
Keskuskoulu					
Menot	-1 000 000	0	-1 000 000	-764 204	-235 796
Tulot					
Netto	-1 000 000	0	-1 000 000	-764 204	-235 796
Sumiaisten koulu					
Menot	-300 000	20 000	-280 000	-248 752	-31 248
Tulot					
Netto	-300 000	20 000	-280 000	-248 752	-31 248
Telakkakadun koulu					
Menot	-100 000	0	-100 000	-86 343	-13 657
Tulot					0
Netto	-100 000	0	-100 000	-86 343	-13 657
Karhunlähteen päiväkot					
Menot	0	0	0	-41 359	41 359
Tulot					0
Netto	0	0	0	-41 359	41 359

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINNIT 1000 euroa					
Alkulan päiväkot					
Menot	-2 175 000	-350 000	-2 525 000	-2 299 836	-225 164
Tulot					
Netto	-2 175 000	-350 000	-2 525 000	-2 299 836	-225 164
Liikuntatalo, yleisurheilutila					
Menot	-50 000	50 000	0	0	0
Tulot					
Netto	-50 000	50 000	0	0	0
Ylipainehalli					
Menot	-1 400 000	410 000	-990 000	-201 395	-788 605
Tulot	450 000	0	450 000	14 395	435 605
Netto	-950 000	410 000	-540 000	-186 999	-353 001
Painotalo					
Menot	-100 000	30 000	-70 000	-28 826	-41 174
Tulot					
Netto	-100 000	30 000	-70 000	-28 826	-41 174
Museo, Kuhnamentie 2					
Menot	-160 000	-350 000	-510 000	-485 881	-24 119
Tulot	60 000	-60 000			0
Netto	-100 000	-410 000	-510 000	-485 881	-24 119
Pääkirjasto					
Menot	-20 000	20 000	0	0	0
Tulot					0
Netto	-20 000	20 000	0	0	0
Liikuntatalo, Koulunmäenkatu 2					
Menot	-330 000	-100 000	-430 000	-431 590	1 590
Tulot					
Netto	-330 000	-100 000	-430 000	-431 590	1 590
Suolahden uimahalli/kuntosali					
Menot	-50 000	0	-50 000	-44 024	-5 976
Tulot					0
Netto	-50 000	0	-50 000	-44 024	-5 976
Terveyskeskus, aurinkosähköjärjestelmä					
Menot	-80 000	80 000	0	0	0
Tulot	20 000	-20 000			
Netto	-60 000	60 000	0	0	0
Hyvinvointikeskus, Piilola					
Menot	-150 000	100 000	-50 000	0	-50 000
Tulot					
Netto	-150 000	100 000	-50 000	0	-50 000
Piilolan vanhainkoti					
Menot	0	0	0	-57 558	57 558
Tulot				0	0
Netto	0	0	0	-57 558	57 558
Palvelukoti Lounatuuli Oy					
Menot	0	0	0	-40 983	40 983
Tulot					0
Netto	0	0	0	-40 983	40 983
Terveyskeskus, Terveyskatu 8					
Menot	0	0	0	-75 053	75 053
Tulot					
Netto	0	0	0	-75 053	75 053

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINNIT 1000 euroa					
Vanha sairaala					
Menot	0	0	0	-26 000	26 000
Tulot					
Netto	0	0	0	-26 000	26 000
Keittiöt/keittiölaitteet					
Menot	-30 000		-30 000	-24 990	-5 010
Tulot					
Netto	-30 000	0	-30 000	-24 990	-5 010
Teollisuuskatu 1-3					
Menot	0	0	0	-43 757	43 757
Tulot					
Netto	0	0	0	-43 757	43 757
Muut talonrakennushankkeet (varaus)					
Menot	-270 000	50 000	-220 000	0	-220 000
Tulot					
Netto	-270 000	50 000	-220 000	0	-220 000
Monitoimiaukion kahvila ja info					
Menot	0	0	0	-16 327	16 327
Tulot					
Netto	0	0	0	-16 327	16 327
Hiskinmökki					
Menot	0	-180 000	-180 000	-184 861	4 861
Tulot					
Netto	0	-180 000	-180 000	-184 861	4 861
Junavarikko, Wanha asema					
Menot	-200 000	0	-200 000	-140 463	-59 537
Tulot	150 000		150 000	120 000	30 000
Netto	-50 000	0	-50 000	-20 463	-29 537
Talonrakennus yhteensä					
Menot	-6 465 000	-220 000	-6 685 000	-5 285 772	-1 399 228
Tulot	680 000	-80 000	600 000	134 395	465 605
Netto	-5 785 000	-300 000	-6 085 000	-5 151 377	-933 623
Liikenneväylät					
Menot	-4 375 000	1 490 000	-2 885 000	-2 246 593	-638 407
Tulot					
Netto	-4 375 000	1 490 000	-2 885 000	-2 246 593	-638 407
Puistot ja yleiset alueet					
Menot	-250 000	20 000	-230 000	-224 484	-5 516
Tulot					
Netto	-250 000	20 000	-230 000	-224 484	-5 516
Satamat ja laiturit					
Menot	-180 000	85 000	-95 000	-72 826	-22 174
Tulot					
Netto	-180 000	85 000	-95 000	-72 826	-22 174
Muut maanrakennushankkeet					
Menot	-640 000	150 000	-490 000	-639 762	149 762
Tulot	30 000		30 000	7 100	22 900
Netto	-610 000	150 000	-460 000	-632 662	172 662
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Menot	-14 008 000	2 065 000	-11 943 000	-9 267 361	-2 675 639
Tulot	960 000	-80 000	880 000	407 166	472 834
Netto	-13 048 000	1 985 000	-11 063 000	-8 860 195	-2 202 805

Investointien osalta toteuma (netto) oli 8,9 milj. euroa, joten käyttämättä jäi noin 2,2 milj. euroa.

Suurimmat investointikohteet (netto) talonrakennuspuolella vuonna 2020 olivat Alkulan päiväkotit (2,3 milj. euroa), Keskuskoulu (0,7 milj. euroa), museo (0,5 milj. euroa) ja liikuntatalo (0,4 milj. euroa).

Liikenneväyliin investoitiin 2,2 milj. euroa, puistoihin ja yleisiin alueisiin 0,2 milj. euroa ja muihin

maanrakennushankkeisiin 0,6 milj. euroa. Irtaimistoinvestointeihin käytettiin 0,4 milj. euroa.

Investointitulot alittivat budjetoidun 0,5 milj. eurolla ja investointimenot alittuivat 2,7 milj. euroa tilikaudella 2020. Investointimenojen merkittävimmät alitukset olivat Alkulan päiväkotit (0,2 milj. euroa) Keskuskoulu (0,2 milj. euroa), ylipainehalli (0,8 milj. euroa), Alkulan päiväkotit (0,4 milj. euroa) ja liikenneväylät (0,6 milj. euroa).

3.4. Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN 2020

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	8 344	943	9 287	11 076	-1 789
Tulorahoituksen korjaukset	0		0	-871	871
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-14 008	2 065	-11 943	-9 267	-2 676
Rahoitusosuudet investointeihin	960	-80	880	164	716
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot				711	
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 704	2 928	-1 776	1 813	-3 589
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0		0	-17	17
Antolainasaamisten vähennykset	200		200	356	-156
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	15 000	20 000	24 625	-4 625
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 100		-5 100	-9 714	4 614
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 700	-15 000	-10 300	-19 000	8 700
Oman pääoman muutokset	0		0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0		0	932	-932
Rahoituksen rahavirta	4 800	0	4 800	-2 818	7 618
Rahavarojen muutos	96	2 928	3 024	-1 005	4 030

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 1,8 milj. euroa. Se oli 3,6 milj. euroa parempi kuin talousarviossa. Vuosikate oli 1,8 milj. euroa parempi ja tulorahoituksen korjauksia kirjattiin noin 0,9 milj. euroa (myyntivoitot). Investointimenot alittuivat noin 2,7 milj. euroa.

Rahoituksen rahavirta oli noin -2,8 milj. euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa otettiin 24,6 milj. euroa, mikä on 4,6 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa arvioitiin. Vanhoja lainoja lyhennettiin

9,7 milj. euroa, joka on 4,6 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa oli ennakoitu.

Lyhytaikaisten lainojen vähennys oli puolestaan 19,0 milj. euroa, joka on 8,7 milj. euroa talousarviota enemmän.

Rahavarojen muutos oli kaiken kaikkiaan -1,0 milj. euroa.

4. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1. Tuloslaskelma 2020 ja 2019 ja tunnusluvut

	2020	2019	muutos eur	%
ulkoinen				
Toimintatuotot	18 225 475,11	19 059 122,11	-833 647	-4,37
Myyntituotot	2 612 265,39	3 085 633,15	-473 368	-15,34
Maksutuotot	8 956 986,36	9 122 584,15	-165 598	-1,82
Tuet ja avustukset	2 284 052,43	2 593 609,99	-309 558	-11,94
Muut toimintatuotot	4 372 170,93	4 257 294,82	114 876	2,70
Valmistus omaan käyttöön	10 729,44	41 331,40	-30 602	-74,04
Toimintakulut	-135 490 331,55	-131 160 571,91	-4 329 759,64	3,30
Henkilöstökulut	-60 687 973,34	-59 974 811,61	-713 162	1,19
Palkat ja palkkiot	-47 805 366,79	-47 514 755,94	-290 611	0,61
Henkilösivukulut	-12 882 606,55	-12 460 055,67	-422 551	3,39
Eläkekulut	-11 048 136,12	-10 524 009,97	-524 126	4,98
Muut sivukulut	-1 834 470,43	-1 936 045,70	101 575	-5,25
Palvelujen ostot	-56 573 059,68	-53 796 029,10	-2 777 031	5,16
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 848 076,51	-8 529 375,85	-318 701	3,74
Avustukset	-5 499 361,94	-5 617 555,17	118 193	-2,10
Muut toimintakulut	-3 881 860,08	-3 242 800,18	-639 060	19,71
Toimintakate	-117 254 127,00	-112 060 118,40	-5 194 009	4,64
Verotulot	74 847 086,37	73 571 634,09	1 275 452	1,73
Valtionosuudet	51 750 756,00	42 962 661,00	8 788 095	20,46
Käyttökate	9 343 715,37	4 474 176,69	4 869 539	108,84
Rahoitustuotot ja -kulut	1 732 606,70	1 738 090,23	-5 484	-0,32
Korkotuotot	616 706,81	623 848,12	-7 141	-1,14
Muut rahoitustuotot	1 376 296,90	1 334 348,16	41 949	3,14
Korkokulut	-259 984,11	-201 934,85	-58 049	28,75
Muut rahoituskulut	-412,90	-18 171,20	17 758	-97,73
Vuosikate	11 076 322,07	6 212 266,92	4 864 055	78,30
Poistot ja arvonalentumiset	-8 598 968,87	-7 152 467,70	-1 446 501	20,22
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 038 968,87	-7 152 467,70	-886 501	12,39
Kertaluonteiset lisäpoistot	-560 000,00	0,00	-560 000	0,00
Tilikauden tulos	2 477 353,20	-940 200,78	3 417 554	-363,49
Poistoeron muutos	13 907,53	20 420,36	-6 513	-31,89
Poistoeron vähennys (+)	13 907,53	20 420,36	-6 513	-31,89
Rahastojen muutos	0,00	0,00		
Rahastojen lisäys (-)	0,00	0,00		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 491 260,73	-919 780,42	3 411 041	-370,85
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	13,45	14,53		
Vuosikate/poistot %	128,81	86,85		
Vuosikate eur/asukas	596	331		
Asukasmäärä 31.12.	18576	18765		

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Tulo-rahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

4.2. Rahoituslaskelma 2020 ja 2019 ja tunnusluvut

	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	11 076 322,07	6 212 266,92
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-870 717,81	-1 081 621,37
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-9 267 361,03	-16 817 126,29
Rahoitusosuudet investointimenoihin	163 995,35	635 033,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	710 787,69	1 465 840,50
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 813 026,27	-9 585 607,24
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-17 200,00	-19 397,00
Antolainasaamisten vähennykset	356 148,39	327 590,03
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 625 000,00	5 300 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 714 062,00	-6 648 233,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-19 000 000,00	15 000 000,00
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-78 069,89	-19 070,42
Vaihto-omaisuuden muutokset	2 424,87	-16 162,88
Saamisten muutos	504 830,52	-767 545,88
Korottomien velkojen muutos	502 516,36	-5 301 513,54
Rahoituksen rahavirta	-2 818 411,75	7 855 667,31
Rahavarojen muutos	-1 005 385,48	-1 729 939,93
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	1 770 212,51	2 775 597,99
Rahavarat 1.1	2 775 597,99	4 505 537,92
Rahavarojen muutos	-1 005 385,48	-1 729 939,93
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	121,67	38,39
Pääomamenojen tulorahoitus, %	60,05	27,63
Lainanhoitokate	1,14	0,94
Kassan riittävyys, pv	4,18	6,54

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä
Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.

Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

4.3. Tase 31.12. ja tunnusluvut

Tase ja tunnusluvut 2020 ja 2019

	2020	2019		2020	2019
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	170 493 494,93	170 168 116,39	OMA PÄÄOMA	88 705 635,63	86 214 374,90
Aineettomat oikeudet	923 411,73	1 209 940,18	Peruspääoma	78 496 806,79	78 496 806,79
Aineettomat oikeudet	90 458,02	116 603,62	Arvonkorotusrahasasto	0,00	0,00
Tietokoneohjelmistot	101 977,05	122 396,86	Muut omat rahastot	167 360,66	167 360,66
Muut pitkävaikutteiset menot	730 976,66	970 939,70	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	7 550 207,45	8 469 987,87
			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 491 260,73	-919 780,42
Aineelliset hyödykkeet	126 055 075,83	125 071 785,76	POISTOERO JA VAPAA-		
Maa- ja vesialueet	26 282 616,39	25 826 911,18	EHTOISET VARAUKSET	120 766,75	134 674,28
Rakennukset	76 506 659,03	80 725 727,33	Poistoero	120 766,75	134 674,28
Kiinteä laitteet ja rakenteet	15 436 096,79	14 526 175,40	PAKOLLISET VARAUKSET	6 000,00	6 000,00
Koneet ja kalusto	1 379 383,65	1 291 026,12	Muut pakolliset varaukset	6 000,00	6 000,00
Muut aineelliset hyödykkeet	160 778,53	160 778,53	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	556 348,33	634 418,22
Enn.maksut ja keskeneräiset h	6 289 541,44	2 541 167,20	Valtion toimeksiannot	25 909,85	47 072,30
Sijoitukset	43 515 007,37	43 886 390,45	Lahjoitusrahastojen pääomat	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	19 679 600,23	19 712 034,92	Muut toimeksiantojen pääomat	530 438,48	587 345,92
Muut lainasaamiset	23 319 949,14	23 676 097,53			
Muut saamiset	515 458,00	498 258,00			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,00	0,00	VIERAS PÄÄOMA	90 157 707,64	93 744 253,28
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00	Pitkäaikainen	48 273 287,89	32 153 552,25
Lahjoitusrahastojen erityiskat	0,00	0,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	48 260 277,00	32 135 053,00
Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
			Muut velat	13 010,89	18 499,25
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 052 963,42	10 565 604,29	Lyhytaikainen	41 884 419,75	61 590 701,03
Vaihto-omaisuus	95 975,60	98 400,47	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	25 874 776,00	46 089 062,00
Varasatot	95 975,60	98 400,47	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	0,00	Saadut ennakot	99 311,26	51 315,21
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	Ostovelat	7 279 834,88	7 392 424,07
			Muut velat	1 090 325,95	1 117 301,42
Saamiset	7 186 775,31	7 691 605,83	Siirtovelat	7 540 171,66	6 940 598,33
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	179 546 458,35	180 733 720,68
Myyntisaamiset	0,00	0,00			
Lainasaamiset	0,00	0,00	Taseen tunnusluvut		
Muut saamiset	0,00	0,00	Omavaraisuusaste %	49,50	47,79
Lyhytaikaiset saamiset	7 186 775,31	7 691 605,83	Suhteellinen velkaantuneisuus %	62,19	69,10
Myyntisaamiset	2 122 818,81	3 070 675,96			
Lainasaamiset	1 177 112,49	421 531,07	Kertynyt yli-/alijäämä eur	10 041 468,18	7 550 207,45
Muut saamiset	2 737 916,65	3 099 472,50	Kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	540,56	402,36
Siirtosaamiset	1 148 927,36	1 099 926,30	Lainakanta 31.12. eur	74 135 053,00	78 224 115,00
			Lainakanta 31.12. eur/asukas	3 990,91	4 168,62
Rahoitusarvopaperit	0,00	0,00	Lainasaamiset 31.12. eur	23 319 949,14	23 676 097,53
			Lainat ja vuokravastuut eur	123 473 523,41	127 589 562,11
Rahat ja pankkisaamiset	1 770 212,51	2 775 597,99	Lainat ja vuokravastuut eur / as.	6 646,94	6 799,34
			Asukasmäärä 31.12	18576	18765
VASTAAVAA YHTEENSÄ	179 546 458,35	180 733 720,68			

4.4. Kokonaistulot ja -menot 2020

TULOT			MENOT		
	eur	%		eur	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	18 225 475,11	10,62	Toimintakulut	135 490 331,55	78,1
Valmistus omaan käyttöön	10 729,44	0,006	Korkokulut	259 984,11	0,1
Verotulot	74 847 086,37	43,61	Muut rahoituskulut	412,90	0,0
Valtionosuudet	51 750 756,00	30,15	Satunnaiset kulut	0,00	0,0
Korkotuotot	616 706,81	0,359			
Muut rahoitustuotot	1 376 296,90	0,802			
Satunnaiset tuotot	0,00	0			
Tulorahoituksen korjaukset			Tulorahoituksen korjaukset		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-1 039 750,60	-0,606	Käyttöomaisuuden myyntitappio	-169 032,79	-0,1
			Pakollisten varausten muutos	0,00	0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	163 995,35	0,096	Käyttöomaisuusinvestoinnit	9 267 361,03	5,3
Käyttöomaisuuden myyntitulot	710 787,69	0,414			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten väh.	356 148,39	0,207	Antolainasaamisten lisäykset	17 200,00	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lis.	24 625 000,00	14,35	Pitkäaikaisten lainojen väh.	9 714 062,00	5,6
Lyhytaikaisten lainojen lis.	0,00	0	Lyhytaikaisen lainojen väh.	19 000 000,00	10,9
Oman pääoman lisäykset	0,00	0	Oman pääoman vähennykset	0,00	0,0
Kokonaistulot yhteensä	171 643 231,46	100,0	Kokonaismenot yhteensä	173 580 318,80	100,0

4.5. Konsernilaskelmat

4.5.1. Konsernituloslaskelma 2020 ja 2019 ja tunnusluvut

Ulkoinen	2020	2019	muutos eur	%
Toimintatuotot	77 031 962,31	80 323 372,27	-3 291 410	-4,10
Toimintakulut	-192 784 605,38	-190 626 859,48	-2 157 746	1,13
Osuus osakkuusyht.voitosta (tappiosta)	-146 380,00	-62 303,38	-84 077	134,95
Toimintakate	-115 899 023,07	-110 365 790,59	-5 533 232	5,01
Verotulot	74 847 086,37	73 571 634,09	1 275 452	1,73
Valtionosuudet	58 968 878,09	49 251 257,40	9 717 621	19,73
Käyttökate	17 916 941,39	12 457 100,90	5 459 840	43,83
Rahoitustuotot ja -kulut	-889 181,72	-553 400,65	-335 781	60,68
Korkotuotot	726 431,90	796 591,13	-70 159	-8,81
Muut rahoitustuotot	139 056,01	133 084,43	5 972	4,49
Korkokulut	-1 751 129,13	-1 410 072,02	-341 057	24,19
Muut rahoituskulut	-3 540,50	-73 004,19	69 464	-95,15
Vuosikate	17 027 759,67	11 903 700,25	5 124 059	43,05
Poistot ja arvonalentumiset	-15 496 188,56	-13 764 991,04	-1 731 198	12,58
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 936 188,56	-13 764 991,04	-1 171 198	8,51
Kertaluonteiset poistot	-560 000,00	0,00	-560 000	
Arvonalentumiset	0,00	0,00	0	
Tilikauden tulos	1 531 571,11	-1 861 290,79	3 392 862	-182,29
Tilinpäätössiirrot	-7 643,38	1 207,53	-8 851	-732,98
Laskennalliset verot	-47 000,00	-100 000,00	53 000	-53,00
Vähemmistöosuudet	7 576,00	-1 002,36	8 578	-11,68
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 484 503,73	-1 961 085,62	3 445 589	-175,70
Konsernituloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	39,96	42,14		
Vuosikate/poistot %	109,88	86,48		
Vuosikate eur/asukas	917	634		
Asukasmäärä 31.12.	18576	18765		

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

4.5.2. Konsernirahoituslaskelma 2020 ja 2019 ja tunnusluvut

Ulkoinen	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	17 027 759,67	11 903 700,25
Tilikauden verot	-47 000,00	-100 000,00
Tulorahoituksen korjaukset	-755 117,21	-699 576,58
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-30 606 598,10	-39 797 719,13
Rahoitusosuudet investointimenoihin	163 995,35	638 805,41
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 462 965,56	2 922 417,78
Toiminnan ja investointien rahavirta	-12 753 994,73	-25 132 372,27
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-17 200,00	-4 428,00
Antolainasaamisten vähennykset	11 739,52	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	41 435 912,00	31 600 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-18 461 790,33	-10 092 363,40
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-13 911 119,47	7 704 251,47
Oman pääoman muutokset	49 517,80	27 418,65
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-81 915,43	-18 351,72
Vaihto-omaisuuden muutokset	-366 303,60	-171 110,15
Saamisten muutos	9 429 102,60	5 325 870,62
Korottomien velkojen muutos	-3 273 017,04	-6 701 522,44
Rahoituksen rahavirta	14 814 926,05	27 669 765,03
Rahavarojen muutos	2 060 931,32	2 537 392,76
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	17 713 922,20	16 493 314,31
Rahavarat 1.1	15 652 990,88	13 955 921,57
Rahavarojen muutos	2 060 931,32	2 537 392,74
Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	55,93	30,40
Pääomamenojen tulorahoitus, %	34,84	24,17
Lainanhoitokate	0,93	1,16
Kassan riittävyys, pv	27,32	25,35

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut:

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.

Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa konsernin kassavaroilla.

4.5.3. Konsernitase 31.12. ja tunnusluvut

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI

Konsernitase ja tunnusluvut 2020 ja 2019

	2020	2019		2020	2019
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	289 500 850,69	274 332 098,43	OMA PÄÄOMA	105 931 393,61	103 430 002,28
Aineettomat oikeudet	6 176 634,51	4 502 778,89	Peruspääoma	78 496 806,76	78 496 806,76
Aineettomat oikeudet	1 824 901,41	1 852 572,47	Muu oma pääoma		
Muut pitkävaikutteiset menot	4 351 733,10	2 650 206,42	Arvonkorotusrahasto	1 074 768,57	1 074 552,29
Aineelliset hyödykkeet	266 944 431,66	253 395 120,91	Muut omat rahastot	2 933 223,91	3 094 547,41
Maa- ja vesialueet	29 552 304,87	28 820 999,66	Yhdistysten ja säätiöiden perusp.	33 637,59	33 637,59
Rakennukset	129 504 304,46	123 620 161,29	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	21 908 453,08	22 691 543,87
Kiinteä laitteet ja rakenteet	51 913 298,96	50 547 813,49	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 484 503,70	-1 961 085,64
Koneet ja kalusto	6 772 274,77	6 582 278,10	VÄHEMMISTÖOSUUDET	645 083,95	639 416,15
Muut aineelliset hyödykkeet	347 223,39	273 149,35	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VAI	0,00	0,00
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinr	48 855 025,21	43 550 719,02	Poistoero		
Sijoitukset	16 379 784,52	16 434 198,63	Vapaaehtoiset varaukset		
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.y	1 539 830,96	1 676 448,31	PAKOLLISET VARAUKSET	1 722 423,00	1 761 782,59
Muut osakkeet ja osuudet	14 669 505,61	14 695 297,69	Muut pakolliset varaukset	1 722 423,00	1 761 782,59
Muut lainasaamiset	0,00	11 739,52	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	790 946,77	648 999,95
Muut saamiset	170 447,95	50 713,11	Valtion toimeksiannot	228 875,88	5 031,67
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	229 637,86	5 775,61	Lahjoitusrahastojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	228 875,88	5 031,67	Muut toimeksiantojen pääomat	562 070,89	643 968,28
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet			VIERAS PÄÄOMA	229 382 810,55	220 540 739,81
Muut toimeksiantojen varat	761,98	743,94	Pitkäaikainen	147 878 598,68	125 644 249,34
VAIHTUVAT VASTAAVAT	48 742 169,33	52 683 066,74	Pääomalainat		
Vaihto-omaisuus	1 569 606,53	1 203 302,92	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	137 569 473,46	115 698 726,03
Aineet ja tarvikkeet	1 296 037,97	949 151,14	Lainat julkisyhteisöiltä		
Keskeneräiset tuotteet	262 573,00	243 156,22	Lainat muilta luotonantajilta		
Valmiit tuotteet/tavarat			Saadut ennakot		
Muu vaihto-omaisuus	10 995,56	10 995,56	Muut velat	7 842 359,97	7 578 758,06
Saamiset	29 458 640,60	34 986 449,51	Laskennalliset verovelat	2 466 765,25	2 366 765,25
Pitkäaikaiset saamiset	15 237 258,54	15 647 727,44	Lyhytaikainen	81 504 211,87	94 896 490,47
Myyntisaamiset	0,00	1 357,80	Joukkovelkakirjalainat	22 000 000,00	41 000 000,00
Lainasaamiset	15 237 258,54	15 646 369,64	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	29 831 865,57	23 368 051,99
Muut saamiset			Lainat julkisyhteisöiltä		
Lyhytaikaiset saamiset	14 221 382,06	19 338 722,07	Lainat muilta luotonantajilta		
Myyntisaamiset	9 113 465,97	13 788 532,12	Saadut ennakot	220 277,78	215 628,85
Lainasaamiset	531 223,59	555 686,62	Ostovelat	12 485 625,86	14 068 151,21
Muut saamiset	3 938 508,73	4 164 489,69	Muut velat	2 929 910,11	2 803 078,10
Siirtosaamiset	685 183,77	930 013,64	Siirtovelat	14 036 532,55	13 441 580,32
Laskennalliset verosaamiset	-47 000,00	-100 000,00	Laskennalliset verovelat		
Rahoitusarvopaperit	5 164 882,01	3 722 249,53	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	338 472 657,88	327 020 940,78
Osakkeet ja osuudet	154 940,00	154 940,00	Konsernitaseen tunnusluvut		
Sijoitukset rahamarkkinainstrument	4 280 540,82	2 141 883,52	Omavaraisuusaste, %	31,32	31,65
Joukkovelkakirjalainasaamiset	729 401,19	1 425 426,01	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	108,69	108,46
Rahat ja pankkisaamiset	12 549 040,19	12 771 064,78	Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	23 392 956,78	20 730 458,23
VASTAAVAA YHTEENSÄ	338 472 657,88	327 020 940,78	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	1259,31	1104,74
			Konsernin lainakanta 31.12.	189 401 339,03	180 066 778,02
			Konsernin lainat, €/asukas	10 196,02	9 595,88
			Konsernin lainasaamiset 31.12., €	0,00	11 739,52
			Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	255 293 283,53	248 128 755,02
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	13 743,18	13 222,96
			Asukasmäärä 31.12	18576	18765

Konsernitaseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen sietokykyä selvityä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta. Alle 50%:n omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo kuinka paljon konsernin käyttötubista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla on noin 30%.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

5. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

5.1. Tilinpäätöksen laatimista ja tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelma-poistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (5.2.6).

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoa tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutokset

Tuloslaskelma ja tase on esitetty Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston viimeisimpien päivitettyjen yleisohjeiden mukaisesti.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa.

Edellisten tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tietojen vertailuissa edelliseen tilikauden tulee ottaa huomioon, että vuonna 2020 tehtiin 560 000 euron lisäpoisto. Lisäpoisto kohdistui Koulunmäen koulun rakennukseen, josta purettiin ruokalana toiminut välitila.

Tuloslaskelmaan kirjattiin tilikaudella koronasta aiheutuneita kustannuksia yhteensä 4,2 milj. euroa sekä koronasta johtuvia valtionosuuksien lisäyksiä 5,2 milj. euroa. Lisäksi yhteisöveron jako-osuuden 10 % määräaikainen korotus lisäsi verokertymää 1,7 milj. euroa. Edellä mainitut menojen ja tulojen lisäykset paransivat tilikauden tuloa yhteensä 2,7 milj. euroa.

Karkean arvion mukaan ilman koronasta aiheutuneita tulojen menetyksiä, ylimääräisiä kustannuksia, kustannusten säästöjä sekä valtion tukitoimia, tilikauden tulos olisi ollut 2,5 milj. euroa ylijäämäinen. Edellä mainitun perusteella voidaan todeta, että valtion tukitoimet olivat pääsääntöisesti oikein mitoitettuja Äänekosken kaupungin osalta vuonna 2020. Kaikkia koronasta aiheutuvia kustannuksia ja vaikutuksia on mahdotonta arvioida. Osa pandemian vaikutuksista on suoria, osa tulee välillisesti ja viiveellä. Suurin vaikutus koronaviruspandemialla on terveydenhuoltomeneihin. Erityisesti pidemmällä aikajänteellä nähtäviä välillisiä pandemian vaikutuksia on vielä vaikea arvioida, kun edelleen eletään poikkeustilanteissa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Ei ilmoitettavaa.

5.2. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

5.2.1. Toimintatuotot tehtävälaittain, ulkoinen

	2020	2019
Yleishallinto	3 698 276,78	3 990 021,10
Perusturva	8 534 603,61	8 814 274,25
Kasvu ja oppiminen	1 884 626,30	2 125 529,78
Vapaa-aika	561 520,65	776 103,61
Ympäristö	158 157,03	268 493,77
Tekninen	3 388 290,74	3 084 699,60
Toimintatuotot yhteensä	18 225 475,11	19 059 122,11

5.2.2. Verotulojen erittely

	2020	2019
Kunnan tulovero	61 432 203,34	60 452 080,37
Osuus yhteisöveron tuotosta	8 519 180,87	8 023 413,67
Kiinteistövero	4 895 702,16	5 096 140,05
Verotulot yhteensä	74 847 086,37	73 571 634,09

5.2.3. Valtionosuuksien erittely

	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	38 411 215,00	38 805 992,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5 381 052,00	5 206 452,00
Järjestelmämuutoksen tasaus	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-592 275,00	-1 049 783,00
Harkinnavarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Verotulomenetyksen kompensatio	8 550 764,00	0,00
Valtionosuudet yhteensä	51 750 756,00	42 962 661,00

5.2.4. Palvelujen ostojen erittely

	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	33 978 584,77	31 593 321,07
Muiden palvelujen ostot	22 594 474,91	22 202 708,03
Palvelujen ostot yhteensä	56 573 059,68	53 796 029,10

5.2.5. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kaupungin tilinpäätöksessä

Vuosina 2020-2023:

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	8 459 742,00
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	8 624 049,00
Ero (eur)	-164 307,00
Ero (%)	-1,91

Investointi- ja poistotason poikkeama johtuu siitä, että tarkastelujaksoon ajoittuu mm. uusi terveyskeskus, päiväkotijoukko, ateriapalvelukeskus, paloasema, Äänekoski Areena Pankkari sekä toimintakeskuksen ja liikuntatalon / uimahallin peruskorjauksia.

Lukion, Suolahden yhtenäiskoulun, Koiviston ja Koulunmäen koulujen rakentaminen leasing -rahoituksella on puolestaan vähentänyt investointimenoja.

5.2.6. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI	POISTOSUUNNITELMA 2013 -		poistomuoto
	poistoaika		
	alaraja	yläraja	
	vuotta	vuotta	
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	2	5	tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5	20	tasapoisto
Liikearvo	2	5	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmat			
Laajat tietojärjestelmät	5	5	tasapoisto
Muut atk-ohjelmistot	2	5	tasapoisto
Muut			
Vuokrahuoneistojen peruskorjaus	3	10	tasapoisto
Muut aineettomat oikeudet	2	5	tasapoisto
Osuudet tai avustukset muiden yhteisöjen käyttöomaisuuden hankintamenoihin	5	5	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2	5	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet			ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat			
Asuinrakennukset, kiviset	30	40	tasapoisto
Asuinrakennukset, puiset	25	35	tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	25	40	tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Koulurakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
Koulurakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Päiväkotirakennukset, kiviset	25	30	tasapoisto
Päiväkotirakennukset, puiset	25	25	tasapoisto
Terveysasema-/sairaalarakennukset, kiviset	25	30	tasapoisto
Terveysasema-/sairaalarakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Uimahallit	20	30	tasapoisto
Liikuntahallit	25	35	tasapoisto
Vapaa-ajan muut rakennukset	25	35	tasapoisto
Keskuskeittiörakennukset	25	30	tasapoisto
Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Varastorakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
Varastorakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Muut rakennukset	20	30	tasapoisto
		poistoprosentit	
Koneet ja kalusto	alaraja	yläraja	
Liikennevälineet ja liikkuvat työkonet	5	8	tasapoisto
Muut raskaat koneet	10	15	tasapoisto
Kevyet koneet	5	10	tasapoisto
Sairaalan ja terveydenhuollon laitteet	5	15	tasapoisto
Atk-laitteet	3	5	tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	5	8	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15	20	menojäännös
Sillat, satamat, laiturit	10	30	menojäännös
Vesilaitokset, jätevedenpuhd. rakenteet	15	30	menojäännös
Vesi- ja viemäriverkosto	30	40	menojäännös
Vesi- ja viemäripumppaamot ja koneistot	15	30	menojäännös
Muut maa- ja vesirakenteet	15	30	menojäännös
Liikenteen ohjauslaitteet	10	15	menojäännös
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10	15	menojäännös
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat			
Arvo- ja taide-esineet			
Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut			ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet			ei poistoa
Menojäännöspoistoa käytettäessä poistetaan jäljellä oleva poistamaton hankintahinta kerralla, kun se on vähemmän kuin 2,5 % alkuperäisestä hankintahinnasta			

5.2.7. Pakollisten varausten muutokset

	2020	2019
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 1.1. (kpi)	6 000,00	6 000,00
Lisäykset tilikaudella (kpi)	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella (kpi)	0,00	0,00
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 31.12. (kpi)	6 000,00	6 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	6 000,00	6 000,00

5.2.8. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja - tappiot

	2020	2019
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	401 185,44	541 673,34
Kaavamuutosten luovutusvoitot	546 732,76	611 878,88
Rakennusten myyntivoitot	91 832,40	171 038,45
Muut myyntivoitot	0,00	0,00
Myyntivoitot yhteensä	1 039 750,60	1 324 590,67
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	25 400,63	80 963,80
Kaavamuutosten luovutustappiot	143 632,16	162 005,50
Rakennusten myyntitappiot	0,00	0,00
Muut myyntitappiot	0,00	0,00
Myyntitappiot yhteensä	169 032,79	242 969,30

5.2.9. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2020	2019
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöstä	1 040 000,00	990 000,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	74 950,00	67 410,00
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Yhteensä	1 114 950,00	1 057 410,00

5.3. Tasetta koskevat liitetiedot

5.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

5.3.1.1. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset

Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
239 000,48	970 939,70	1 209 940,18	25 826 911,18	80 725 727,33	14 526 175,40	129 1026,12	160 778,53	2 541 167,20	125 071 785,76
61780,89	27 083,55	88 864,44	794 103,28	1 111 905,52	3 238 465,63	368 424,59	0,00	4 228 219,25	9 741 118,27
-600,00	-9 000,00	- 9 600,00	0,00	- 145 118,40	0,00	- 6 300,00	0,00	- 14 395,35	- 165 813,75
0,00	0,00	0,00	- 338 398,07	-20 440,40	0,00	0,00	0,00	0,00	- 358 838,47
0,00	0,00	0,00	0,00	465 160,98	288,68	0,00	0,00	- 465 449,66	0,00
-107 746,30	- 258 046,59	- 365 792,89	0,00	-5 630 576,00	-2 328 832,92	- 273 767,06	0,00	0,00	-8 233 175,98
192 435,07	730 976,66	923 411,73	26 282 616,39	76 506 659,03	15 436 096,79	1 379 383,65	160 778,53	6 289 541,44	126 055 075,83

Osakkeet ja osuudet				Jvk-,muut laina- ja muut saamiset				Yhteensä
Tytäryhteisö-osakkeet	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet osak. ja omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset osak. ja omist.y	Saamiset muilta	Yhteensä
12 720 367,92	6 206 870,41	4 18 606,00	366 190,59	19 712 034,92	24 117 268,01	11739,52	45 348,00	24 174 355,53
0,00	0,00	0,00	8 060,00	8 060,00	0,00	0,00	17 200,00	17 200,00
0,00	-40 494,69	0,00	0,00	-40 494,69	-344 408,87	-11739,52	0,00	-356 148,39
12 720 367,92	6 166 375,72	4 18 606,00	374 250,59	19 679 600,23	23 772 859,14	0,00	62 548,00	23 835 407,14
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12 720 367,92	6 166 375,72	4 18 606,00	374 250,59	19 679 600,23	23 772 859,14	0,00	62 548,00	23 835 407,14

170 493 494,93

5.3.1.2. Arvonkorotukset

	2020	2019
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1	0	0
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12	0	0
Rakennusten arvonkorotukset		
Arvo 1.1	0	0
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12	0	0
Arvonkorotukset yhteensä	0	0

5.3.1.3. Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus ky:n peruspääomasta	Ero
Keski-Suomen liitto	63 528,95		40 494,69	23 034,26	87 281,23	-64 246,97
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	4 598 536,60			4 598 536,60	4 557 421,40	41 115,20
Äken ammatillisen koulutuksen ky	1 544 804,86			1 544 804,86	1 473 668,69	71 136,17
	6 206 870,41	0,00	40 494,69	6 166 375,72		

5.3.1.4. Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Koti- paikka	Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 eur)		
				perus- pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Ääneseudun Asunnot Oy	Äänekoski	100,00	100,00	1451	32537	-663
Äänekosken Energia Oy	Äänekoski	100,00	100,00	1261	63345	943
Pro Avera Oy	Äänekoski	100,00	100,00	774	8886	-265
Äänekosken Asumispalvelusäätiö	Äänekoski	100,00	100,00	0	287	0
Äänekosken Kiinteistöhoito Oy	Äänekoski	100,00	100,00	100	2178	203
Ääneseudun Kehitys Oy	Äänekoski	100,00	100,00	75	50	2
Keitele-Museo Oy	Äänekoski	87,00	87,00	28	0	-17
Kt Oy Konginkankaan Säästölipas	Äänekoski	74,60	74,60	9	23	0
Kt Oy Suolahden Keskusraitti	Äänekoski	73,30	73,30	35	10	7
SS-Jäähalli Oy	Äänekoski	71,40	71,40	84	121	-29
Kt Oy Kennäsapila (ÄE Oy)	Äänekoski	0,00	75,00	851		
Kt Oy Äänekosken Kauppatalo (Pro Avera C Äänekoski	Äänekoski	0,00	54,30	54	17	3
			Yhteensä	4722	107454	184
Kuntayhtymät						
Äänekosken ammatillisen koulutuksen ky	Äänekoski	41,59	41,59	1474	933	460
Keski-Suomen sairaanhoitopiirin ky	Jyväskylä	9,50	9,50	4556	56448	-660
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	7,80	7,80	47	147	-5
			Yhteensä	6077	57528	-205
Omistusyhteisyyshyhteisöt						
Konginkankaan OP-Liikekeskus Oy	Äänekoski	25,30	25,30	14	1	-2
Sammakkokangas Oy	Saarijärvi	33,20	33,20	121	349	-63
Kt Oy Suolahden Kellosepänk 21 (Pro Avera C Äänekoski	Äänekoski	0,00	48,30	385	3	-13
As Oy Sääkskulma (ÄSA Oy)	Äänekoski	0,00	47,20	1		
Kumpuniemen Voima Oy (ÄE Oy)	Äänekoski	0,00	46,00	244	879	0
Koskienergia Oy (ÄE Oy)	Mikkeli	0,00	45,00	2481		
As Oy Sumiaisten Kukkoranta (ÄSA Oy)	Äänekoski	0,00	37,70	3		
KS Energiavälitys Oy (ÄE Oy)	Jyväskylä	0,00	20,40	4		
			Yhteensä	3253	1232	-78
Osakkuusyhteisöt						
Äänekosken vanhaintukisäätiö	Äänekoski					
Suolahden vanhain- ja vammaistukisäätiö	Äänekoski					
			Yhteensä	0	0	0
Yhteisyyshyhteisö						
Kt Oy Koppelonpesä (ÄE Oy)	Mikkeli	0,00	50,00	51		0
			Yhteensä	51	0	0

5.3.1.5. Saamisten erittely

	2020		2019	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	262 964,93	0,00	657 387,95
Lainasaamiset	0,00	1 055 000,00	0,00	275 000,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	1 040 000,00	0,00	990 000,00
Yhteensä	0,00	2 357 964,93	0,00	1 922 387,95
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	23 297,63	0,00	40 793,69
Siirtosaamiset	0,00	108 927,36	0,00	45 000,00
Yhteensä	0,00	132 224,99	0,00	85 793,69
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	0,00	2 490 189,92	0,00	2 008 181,64

5.3.1.6. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	0,00	64 926,30
Kelan korvaus työterveyshuollosta	539 000,00	548 000,00
EU-tuet ja avustukset	205 575,77	550 331,56
Lainasaamiset	1 177 112,49	421 531,07
ALV-saatavat	1 757 654,29	1 717 803,39
Muut siirtosaamiset	1 148 927,36	1 035 000,00
Muut tulojäämät	235 686,59	283 337,55
Tulojäämät yhteensä	5 063 956,50	4 620 929,87

5.3.2.
Taseen vastattavia koskevat liitetiedot
5.3.2.1.
Oman pääoman erittely

	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	78 496 806,79	78 496 806,79
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	78 496 806,79	78 496 806,79
Arvonkorotusrahasto 1.1	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	167 360,66	67 360,66
Lisäykset	0,00	100 000,00
Vähennykset	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	167 360,66	167 360,66
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.	7 550 207,45	8 469 987,87
Siirto vahinkorahastoon	0,00	0,00
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	0,00	0,00
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	7 550 207,45	8 469 987,87
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 491 260,73	-919 780,42
Oma pääoma yhteensä	88 705 635,63	86 214 374,90

5.3.2.2.
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	36 479 646,00	25 441 784,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	36 479 646,00	25 441 784,00

5.3.2.3. Vieras pääoma, erittely

	2020		2019	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		1 144 351,00		1 409 935,16
Yhteensä	-	1 144 351,00	-	1 409 935,16
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Lainat julkisyhteisöiltä	-	-	-	-
Ostovelat		320 629,37		106 757,44
Yhteensä	-	320 629,37	-	106 757,44
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		26 237,16		26 312,13
Yhteensä		26 237,16		26 312,13
Velat yhteensä	-	1 491 217,53	-	1 543 004,73

5.3.2.4. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Korkojaksotukset	8 358,05	0,00
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	6 582 834,76	6 278 558,33
Valtionosuusennakot	927 266,13	564 010,00
Muut menojäämät	21 712,72	98 030,00
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	7 540 171,66	6 940 598,33
Siirtovelat yhteensä	7 540 171,66	6 940 598,33

5.3.2.5. Huollettavien varat

	2020	2019
Huollettavien varat 31.12	350 083,60	322 301,17

5.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

5.4.1. Vastuusitoumukset

	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	72 520 109,45	79 596 557,42
Jäljellä oleva pääoma	61 112 989,65	61 087 504,64
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	5 999 983,00	8 809 783,00
Jäljellä oleva pääoma	3 870 808,16	4 548 184,77

5.4.2. Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2020	2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	125 174 159,00	113 488 573,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.1	77 995,00	74 668,00

5.4.3. Muut taloudelliset vastuut

	2020	2019
Leasingvastuut	46 519 066,85	45 941 240,78
Vuokravastuu	2 819 403,56	3 424 206,33
Arvonlisäveron palautusvastuu	5 298 069,68	6 491 657,50
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	4 054 007,25	3 897 111,90

Kiinteistöleasing sopimusten jäännösarvot ovat 30 - 33,3 %:n mukaiset.
Sopimukset sisältävät kiinteistöjen osto-oikeuden.

5.4.4. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyn tarkoitus	Kunta 2020	Kunta 2019
Koronvaihtosopimus KSWAP 021 / 12 Koronvaihtosopimus on tehty pitkäaikaisten ottolainojen korkoriskin suojaamiseksi ajankohtana, jolloin lainojen korkojen nousu oli odotettavissa. Sopimus erääntyy 7.7.2020. Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	7 000 000 261 390,21	7 000 000 386 872,76
Koronvaihtosopimus KSWAP 020 / 12 Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät ovat samat. Sopimus erääntyy 21.6.2020 Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	625 000 0,00	625 000 5 070,48
Koronvaihtosopimus 329644 Koronvaihtosopimus on tehty vastakkaiseksi sopimukselle KSWAP 021 / 12. Tämä vanha koronvaihtosopimus oli käynyt jo epäedulliseksi yleisen korkotason laskun myötä. Sopimus päättyy 7.7.2020. Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	7 000 000 0,00	7 000 000 159 944,26
Koronvaihtosopimus Äänekoski 3 Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Sopimus on kynnyksellinen. Sopimus alkaa 13.5.2021 Sopimus päättyy 13.5.2044. Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	20 000 000 -12 639 724,85	20 000 000 612 011,35
Koronvaihtosopimus Äänekoski 5 Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Sopimus on kynnyksellinen ja jatko-oikeudellinen koronvaihtosopimus ajalle 27.1.2026 - 27.1.2046. Sopimuksen ensimmäinen jakso päättyy 27.1.2026. Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	30 000 000 -6 694 968,18	30 000 000 3 212 092,73
Koronvaihtosopimus Äänekoski 6 Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Sopimus sisältää korkolattian. Sopimus päättyy 30.6.2027. Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	20 000 000 1 026 220,40	20 000 000 453 204,38

5.5. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

5.5.1. Henkilöstöluvumäärä

	Vakituiset	Määräaikaiset	Sijaiset	Työllistetyt	Yhteensä
Keskushallinto	53	21	2	22	98
Perusturvatoimiala	444	33	147	3	627
Kasvun ja oppimisen toimiala	377	64	55	7	503
Vapaa-aikapalvelujen toimiala	78	3	8	2	91
Tekninen ja ympäristötoimiala	40	9	6	1	56
Yhteensä	992	130	218	35	1 375

5.5.2. Henkilöstökulut

	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Palkat ja palkkiot	47 805 366,79	47 514 755,94
Maksetut palkat ja palkkiot	48 645 784,43	48 147 603,17
Jaksotetut palkat ja palkkiot	0,00	0,00
Henkilöstökorvaukset	-840 417,64	-632 847,23
Henkilösivukulut	12 882 606,55	12 460 055,67
Eläkekulut	11 048 136,12	10 524 009,97
Muut sivukulut	1 834 470,43	1 936 045,70
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	60 687 973,34	59 974 811,61
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	174 866,25	110 511,20
Henkilöstökulut yhteensä	60 862 839,59	60 085 322,81

5.5.3. Tilintarkastajan palkkiot

	2020	2019
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	11 507,25	15 676,41
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	963,00	1 994,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	4 042,50	4 906,00
Muut palkkiot	0,00	27,50
Palkkiot yhteensä	16 512,75	22 603,91

5.5.4. Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu johtajasopimus, khl 26.10.2015 § 278 ja kvlt 2.11.2015 § 76, jossa on sovittu 10 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

6. KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

6.1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja rahoituslaskelman. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaavaihin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöksessä sisäisinä erinä.

Kunnan konsernitilinpäätöksen omistuksen eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Kunnan taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli-/alijäämään.

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Yhdistelyssä on huomioitu poistoeron ja vapaaehtoisten varusten yhteismäärä vähennettynä laskennallisella verovelalla.

Kirjanpitolautakunnan lausunnon (nro 111, konserniyleisohjeen soveltaminen suunnitelman mukaisten poistojen oikaisussa) mukaan voidaan kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat jättää konsernitilinpäätöstä laadittaessa yhdenmukaistamatta. Edellytyksenä on tällöin, että kuntakonsernin tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Yhdenmukaistamista jättäminen edellyttää, että kunnan tytäryhteisö on kirjannut omassa kirjanpidossaan hankintamenon KPL 5:5.1 §:n mukaisesti vaikutusaikanaan poistoina kuluksi ennalta vahvistetun poistosuunnitelman mukaan ja poistosuunnitelma vastaa hyödykkeen teknistaloudellista kulumista ja vastaisia tulosodotuksia. Äänekosken kaupungin konsernitilinpäätöksessä on jätetty yhdenmukaistamatta konserniyhtiöiden erilaiset poistosuunnitelmat.

6.2. **Konsernin tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot**

6.2.1. **Toimintatuotot tehtävälueittain**

	Konserni	
	2020	2019
Toimintatuotot		
Yleishallinto	3 982 073,28	4 383 788,22
Sosiaali- ja terveystalvet	42 680 564,35	42 170 772,22
Opetus- ja kulttuuripalvelut	3 128 257,79	3 799 257,91
Yhdyskuntapalvelut	27 241 066,89	29 969 553,92
Toimintatuotot yhteensä	77 031 962,31	80 323 372,27

6.2.2. Pysyvien vastaavien myyntivoitot- ja tappiot

	2020	2019
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	401 185,44	541 673,34
Kaavamuutosten luovutusvoitot	546 732,76	611 878,88
Rakennusten myyntivoitot	91 832,40	171 038,45
Muut myyntivoitot	0,00	0,00
Myyntivoitot yhteensä	1 039 750,60	1 324 590,67
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	25 400,63	80 963,80
Kaavamuutosten luovutustappiot	143 632,16	162 005,50
Rakennusten myyntitappiot	0,00	0,00
Muut myyntitappiot	0,00	0,00
Myyntitappiot yhteensä	169 032,79	242 969,30

6.2.3. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni	
	2020	2019
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	1 761 782,59	1 663 845,96
Lisäykset tilikaudella (ky)	0,00	91 936,63
Vähennykset tilikaudella (ky)	45 359,59	0,00
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 1.1. (kpci)	6 000,00	6 000,00
Lisäykset tilikaudella (kpci)	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella (kpci)	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	1 716 423,00	1 755 782,59
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 31.12. (kpci)	6 000,00	6 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	1 722 423,00	1 761 782,59

6.2.4. Konsernituloksen eliminoinnit

Äänekosken kaupunki Kuntakonserni 2020

	Konserni yhteensä	Elimi- noinnit	Yhtiöt + kaupunki	Äänekosken kaupunki	Yhtiöt yhteensä
Tuloslaskelma					
Toimintatuotot	77 031 962	-27 449 041	104 481 003	18 236 205	86 244 799
Toimintakulut	-192 784 605	20 230 919	-213 015 524	-135 490 332	-77 525 193
Osuus osakk.yht. voit./tap.	-146 380	-146 380			
Toimintakate	-115 899 023	-7 364 502	-108 534 521	-117 254 127	8 719 606
Verotulot	74 847 086		74 847 086	74 847 086	
Valtionosuudet	58 968 878	7 218 122	51 750 756	51 750 756	
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	726 432	-616 486	1 342 918	616 707	726 211
Muut rahoitustuotot	139 056	-1 281 215	1 420 271	1 376 297	43 974
Korkokulut	-1 751 129	857 701	-2 608 830	-259 984	-2 348 846
Muut rahoituskulut	-3 541		-3 541	-413	-3 128
Rahoitustuotot ja -kulut	-889 182	-1 040 000	150 818	1 732 607	-1 581 788
Vuosikate	17 027 760	-1 186 380	18 214 140	11 076 322	7 137 818
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 936 189		-14 936 189	-8 038 969	-6 897 220
Kertaluonteiset poistot	-560 000		-560 000	-560 000	
Arvonalentumiset	0		0		0
Poistot ja arvonalentumiset	-15 496 189		-15 496 189	-8 598 969	-6 897 220
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	1 531 571	-1 186 380	2 717 951	2 477 353	240 598
Tilinpäätössiirrot	-7 643	242 379	-250 023	13 908	-263 930
Laskennalliset verot	-47 000	-47 000			
Vähemmistöosuudet	7 576	7 576			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 484 504	-983 425	2 467 928	2 491 261	-23 332

6.3. Konsernitasetta koskevat liitetiedot

6.3.1. Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot

6.3.1.1. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni	
	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	133 048,53	245 195,49
Kelan korvaus työterveyshuollosta	621 147,14	594 748,73
EU-tuet ja avustukset	205 575,77	550 331,56
Lainasaamiset	122 112,49	146 531,07
Alv-saatavat	1 757 654,29	1 717 803,39
Muut siirtosaamiset	469 988,10	638 055,03
Muut tulojäämät	235 686,59	283 337,55
Tulojäämät yhteensä	3 545 212,91	4 176 002,82
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	3 545 212,91	4 176 002,82

6.3.2. Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot
6.3.2.1. Oman pääoman erittely

	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	78 496 806,76	78 496 806,76
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	78 496 806,76	78 496 806,76
Arvonkorotusrahasto 1.1	1 074 552,29	1 073 021,78
Muutos tilikaudella	216,28	1 530,51
Arvonkorotusrahasto 31.12	1 074 768,57	1 074 552,29
Muut omat rahastot 1.1.	3 094 547,41	3 056 702,53
Muutos tilikaudella	-161 323,50	37 844,88
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	2 933 223,91	3 094 547,41
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1.	33 637,59	33 637,59
Muutokset tilikaudella		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 31.12	33 637,59	33 637,59
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	22 691 543,87	23 348 793,46
Siirto edelliseltä tilikaudelta	-1 961 085,64	-1 566 534,97
Edellisten tilikausien oikaisut	1 177 994,85	909 285,38
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	21 908 453,08	22 691 543,87
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 484 503,70	-1 961 085,64
Oma pääoma yhteensä	105 931 393,61	103 430 002,28

6.3.2.2. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni	
	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Korkojaksotukset	455 916,50	170 432,41
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	11 877 297,82	11 534 631,86
Potilasvakuutuslaina	165 610,18	91 550,93
Valtionosuusennakot	927 266,13	606 958,91
Muut menojäämät	613 441,92	1 037 827,50
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	14 039 532,55	13 441 401,61
Siirtovelat yhteensä	14 039 532,55	13 441 401,61

6.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

6.4.1. Vastuusitoumukset

	Konserni	
	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	68 451 269,27	74 085 827,76
Jäljellä oleva pääoma	57 044 149,48	55 576 774,98
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	8 216 513,20	11 026 313,20
Jäljellä oleva pääoma	6 087 338,36	6 764 714,97

6.4.2. Muut taloudelliset vastuut

	Konserni	
	2020	2019
Leasingvastuut	62 936 217,49	64 475 210,57
Vuokravastuut	2 955 727,01	3 586 766,43
Arvonlisäveron palautusvastuu	5 470 605,10	6 690 501,13
Perustamishankkeiden valtionosuus palautusvastuu	4 054 007,25	3 897 111,90

6.4.3. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Koronvaihtosopimukset / konserni 2020

Konserni		Nimellisarvo	Nimellisarvo	Käypä arvo	Käypä arvo
Jäsen		2020	2019	2020	2019
Äken kaupunki		84 625 000,00	84 625 000,00	-18 047 082,42	4 829 195,96
Äken Asunnot Oy		18 000 000,00	15 000 000,00	-5 843 470,11	5 276 980,43
K-S SHP		585 954 207,00	484 406 389,00	-36 270 123,62	11 604 407,64
konsernin osuus	9,50 %	55 665 649,67	46 018 606,96	-3 445 661,74	1 102 418,73
Konserni yht.		158 290 649,67	145 643 606,96	-27 336 214,27	11 208 595,12

7. LUETTELOT JA SELVITYKSET

Vuoden 2020 tilinpidossa on käytetty seuraavia kirjanpitokirjoja:

Päiväkirja		Kassajärjestelmä
Pääkirja		Sosiaalityöjärjestelmä
Ostoreskontra		Käyttöomaisuuskirjanpito
Myyntireskontra		Varastokirjanpito
Laskutus		
Palkkakirjanpito		
Lainakirjanpito		
Tositelajit:		
009	Käyttöomaisuusviennit	406 Ostoreskontra, tekninen osasto
010	Avaussaldojen korjaus	408 Ostoreskontra, perusturva Äki
015	Jaksotukset	409 Ostoreskontra, perusturva SIh
017	Vyörytykset	410 Ostoreskontra, vesilaitos
020	Muistiotositteet	415 Ostoreskontra, kiint.investoinnit
030	Tilietositteet	441 EU-projekti Kapeenkoski
035	Asio -verkkomaksut	442 Ketään ei jätetä -projekti
040	CPU-kassatositteet	445 Ylioppilastutkintomaksut
050	Myyntireskontra, viitesuoritukset	455 Koulutoimen laskutus
055	Myyntireskontra, manuaalisuoritukset	500 Elatusturva
060	Ostoreskontran palauteaineisto	501 Pro Consona sosiaalityö, siirto kirjanpitoon
		510 Kuntalaskutus / Musiikkiopisto
101	Eri toimialojen laskutukset	515 Musiikkiopiston oppilasmaksut
105	Yleishallinnon laskutus	525 Työpajalaskutus
110	Antolainat	530 Liikunta- ja nuorisotyön laskutukset
111	Lyhytaikaisten antolainojen laskutus	532 Voimailusalmaksut
120	Ruokapalvelulaskutus	535 Uimahallilaskutus
310	Palkat	540 Kirjastotoimen laskutus
315	Sosiaalisen luoton laskutus	550 Kulttuuritoimen laskutus
320	Sosiaalitoimen laskutus	701 Työlaskutus
325	Päihdeklinikan laskutus	705 Venepaikkalaskutus
330	Vammaispalvelulaskutus	710 Toimitilavuokralaskutus
335	Perhetukikeskuksen laskutus	715 Jätehuoltomaksut
340	Perheneuvolan laskutus	720 Hulevesilaskutus
345	Psykiatrisen hoitokotipalvelun asiakasmaksusuudet	725 Työkonelaskutus
350	Opiskelijajohtajuspalkkiolaskutus	727 Puistotyölaskutus / sisäinen
354	Päivähoitolaskutus	728 Tilapalvelu / sisäinen
355	Perusturvan yleislaskutus	730 Tontinvuokralaskutus
360	Hoitopäivämaksut / tk	735 Viljelypalstalaskutus
365	Hammashuoltomaksut / tk	740 Rakennustarkastusmaksut
370	Terveyskeskusmaksut / tk	741 Sisäinen vesilaskutus
375	Työterveyshuoltomaksut / tk	742 Vesi- ja jätevesilaskutus
380	Kunta- ja yritys-laskutus / tk	743 Vesilaitoksen työ-laskutus
382	Vanhustenhuoltolaskutus	745 Teknisen osaston laskutus
385	Fysioterapiamaksut / tk	750 Ympäristötoimen laskutus
390	Kotihoitomaksut / kotisairaanhoido	755 Siivoustoimen laskutus
401	Ostoreskontra 1	901 Keskusvarasto / tk
402	Ostoreskontra 2	991 Vanhat saatavat / SIh
403	Ostoreskontra 3, sähköinen	992 Vanhat saatavat / Äki
		993 Vanhat saatavat / tk
		999 Liitetietositteet / tilinpäätös

8. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Äänekoski 29.3.2021

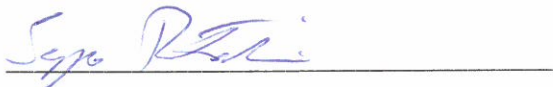
Äänekosken kaupunginhallitus

Kari Kiiskinen, puheenjohtaja

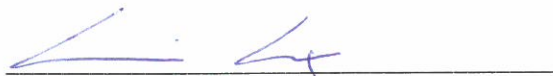
Matti Virtanen

Seppo Ruotsalainen

Tiina Liimatainen

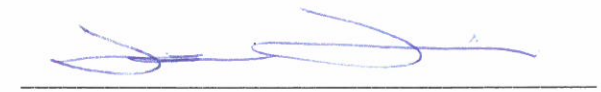
Lauri Lax

Matti Tuononen, kaupunginjohtaja

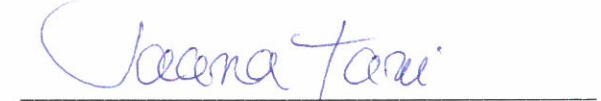
Matti Tiusanen

Leila Lindell

Sirpa Martins

Jaana Tani

Suorittamastamme tilintarkastuksesta olemme tänään antaneet tilintarkastuskertomuksen.

Äänekoski 24.5.2021

BDO Audiator Oy

Tilintarkastusyhteisö

Lilja Koskelo

HT, JHT